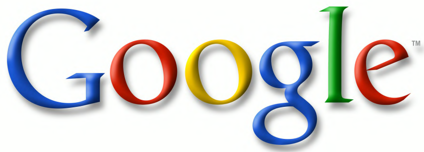
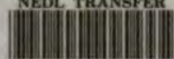
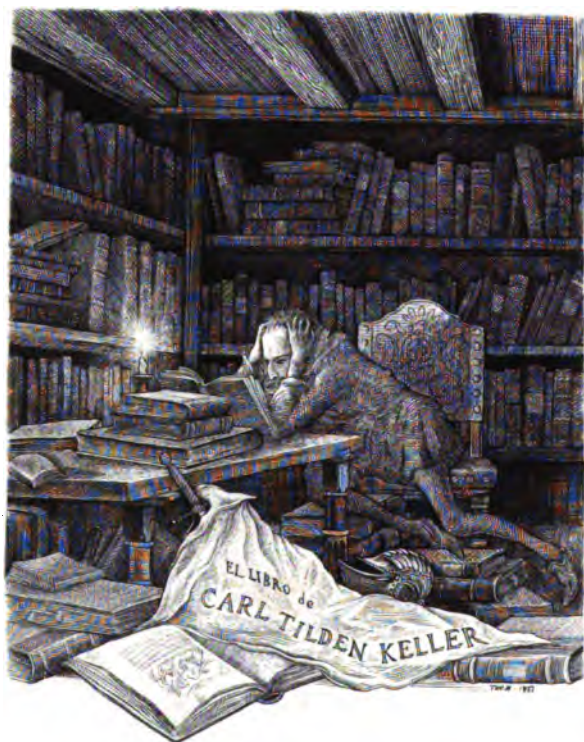

NEDL TRANSFER
HN 4SHB E

EL LIBRO de
CARL TILDEN KELLER

Don Quixote

Den sindriige Adelsmands,

Don Quixote af la Mancha's Levnet og Bedrifter.

af Miguel de Cervantes Saavedra.

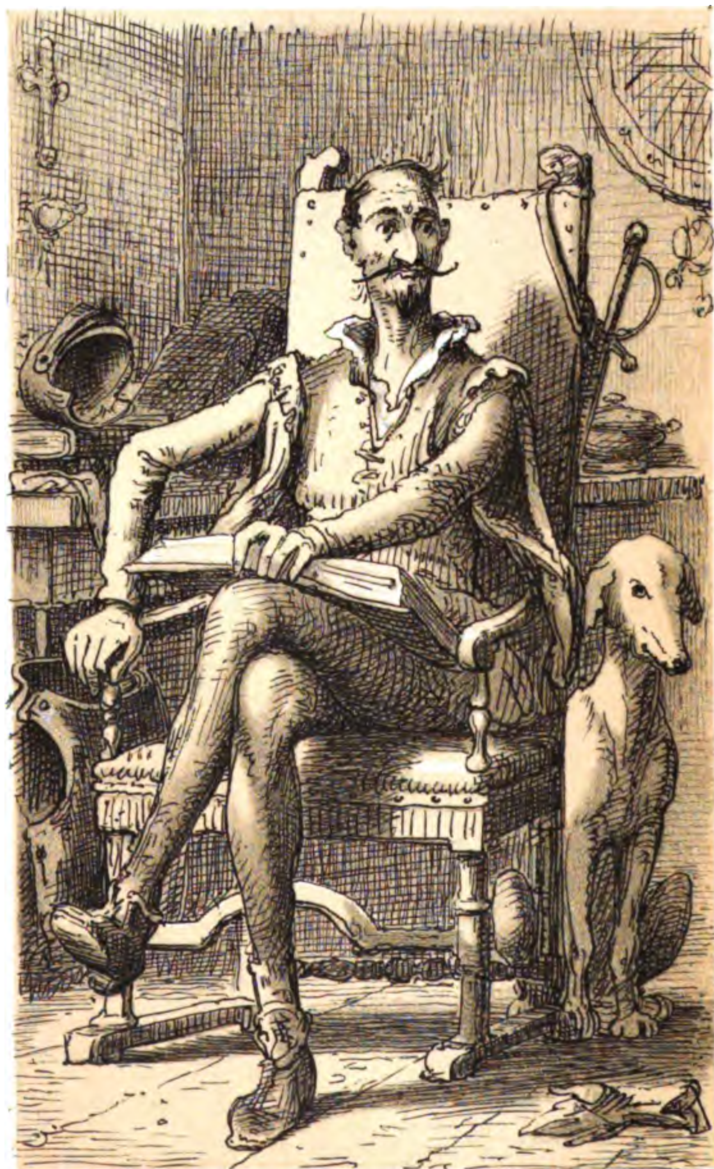
Oversat af Charlotte Dorothea Biehl.

Anden Udgave, revideret af F. L. Liebenberg.

Med 21 Tegninger af Professor W. Marstrand.

Første Deel.

Fr. Woldikes Forlags-Expedition i Kjøbenhavn.
Amagertorv 18, Hj. af Helliggeiststræde.
1865.

Den sindriige Adelsmand

Don Quixote af la Manchas

Levnet og Bedrivter.

Af

Miguel de Cervantes Saavedra.

Oversat af

Charlotta Dorothea Biehl.

Anden Udgave, revideret af F. L. Liebenberg.

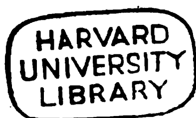
Med Billeder af Professor W. Marstrand.

Første Deel.

Kjøbenhavn.

Fr. Wøldikes Forlags-Expedition.

1865.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Fortale.

Orkesløse Læser! Du kan, uden at jeg giør Eed derpaa, gierne troe, at jeg intet hellere ønskede, end at denne Bog, som min Hiernes Foster, var den deiligste, lystigste og viiseste, der kunde optænkes. Imidlertiid har jeg dog ikke kundet forandre Naturens Orden, efter hvilken Art frembringer Art, og hvorledes kunde da mit ufrugtbare og udyrkede Begreeb frembringe andet i denne Historie end et tørt, haardt og naragtigt Foster, opfyldt med Uriimeligheder, der aldrig før ere opkomne i den menneskelige Hierne, saadanne, som de kunne avles i et Fængsel, i hvilket alle muelige Ubeqvemmeligheder have deres Boepæl, og al Slags bedrøvelig Støi og Tummel deres Opholds-Sted? En taus Behagelighed, Stedets Fredsomhed, Markernes Skiønhed, Himmelens Klarhed, Bækkenes Rislen og Sindets Roelighed biedrage det Meeste til at giøre en ufrugtbar Musa frugtbar, og skienke Verden Ting, ved hvilke den glædes og henrykkes i høieste Grad. Vel kan det hænde sig, at en Fader har et Barn, som er hæsligt og uden mindste Tækkelighed, dog Kiærligheden, han bærer til det, drager et Dække over hans Øine, at han ikke kan see dets Feil, men tvertimod holder dem for Vittigheder og Artigheder, og opregner dem for sine Venner som moersomme og behagelige. Ikke saaledes med mig, der, endskiønt jeg synes at være Don Quixotes Fader, i Virkeligheden er hans Stivfader, jeg vil ikke følge den almindelige Bruug, ikke, som mange andre giøre, med Taarene i Øinene bønfalde Dig, min Læser! om at forlade eller fordølge de Feil, Du finder hos mit Barn. Du er hverken dets Paarørende eller Ven; Du har Begreeb i Hiernen, og en frie Villie saa vel som nogen; i Dit eget Huus er Du liige saa uindskrænket Herre, som Kongen paa sin Throne, og Du kiender Ordsproget: Under min Kappe trodser jeg Kongen selv. Du

er altsaa gandske frie for al Slags Forbindtlighed og alle Hensyn, og kan udsiige Din Meening om denne Bog, uden Frygt for at blive bagtalet for det Onde, eller belønnet for det Gode, Du kunde falde paa at siige om den.

Mit Forsæt var, at sende den ud i Verden uden en Fortales Prydelse, og uden den lange Fortegnelse af de sædvanlige Sonnetter, Epigrammata og Lovtaler, der sættes foran i alle vore Bøger, og det fordi jeg kan siige Dig, at endskiønt det ikke har været mig let at forfatte Bogen, saa har det dog kostet mig langt mere Møie at udarbeide den Fortale, Du nu læser. Meget ofte tog jeg Pennen for at skriive, og liige saa ofte lagde jeg den ned igien, fordi jeg intet vidste at skriive. I denne Tvivlraadighed, med Papiiret for mig, Pennen bag Øret, Albuen paa Skriiver-Pulten, Haanden under Kinden, og pønsende paa hvad jeg skulde siige, saae jeg uventet en Ven komme ind til mig, som er munter, behagelig og af stor Skiønsomhed. Da han fandt mig saa nedsænkt i dybe Tanker, spurgte han mig om Aarsagen. Jeg lagde ikke Dølgsmaal derpaa, men svarede strax: „Jeg pønser paa en Fortale til Don Quixote, men den koster mig saa meget, at jeg har faaet i Sinde at lade den reent fare, og overhovedet slet ikke bringe denne ædle Ridders store Tildragelser for Lyset. Kan I tænke Jer andet, end at jeg maae være i en yderlig Forvirring? Hvad vil den gamle Dommer, som kaldes Publicum, vel siige, naar han faaer at see, at jeg, efter at have ligget saa mange Aar i Forglemmelsens og Taushedens Dvale, vover mig nu frem med et Værk, der er tørt som Straae, uden Sammenhæng i Opfindelsen, af en mager Stiil, fattig paa Indfald og berøvet alt Skin af Lærdom og Studeringer, uden Henviisninger i Randen og Anmerkninger ved Enden, hvilke findes i saa mange andre Bøger, som, i hvor vel de ere verdslige og opdigtede, dog ere opfyldte med Sentenzer af Plato, Aristoteles og alle samtlige Philosopher, i Kraft af hvilke den forundrede Læser kan ansee Forfatterne for belæste, lærde og veltalende Mænd? Naar disse nu oven i Kiøbet anføre et Sprog af den hellige Skrivt, regnes de liige med Sanct Thomas eller en anden af Kirke-Fædrene, og iagttage de dog ofte derved det

Passelige paa en saa sindriig Viis, at de i den eene Linie kunne afbilde en forelsket Nar, og i den anden holde en christelig Præken til Trøst og Opbyggelse for alle dem, som høre og læse det. Alt dette mangler min Bog, jeg har ingen Anmerkninger at giøre ved Enden, og liige saa lidet veed jeg, hvilke Forfattere jeg skal siige jeg har betient mig af, for, liigesom alle andre, at anføre dem foran efter Bogstaverne a. b. c., og saaledes begynde med Aristoteles og ende med Xenophon, Zoilus eller Zeuxis, i hvor vel den eene var en Skiendegiest, og den anden en Maler. Min Bog mangler i liige Maade Sonnetterne, der skulle staae for i den; Sonnetterne, som i det mindste maae have Hertuger, Marquiser, Grever, Damer eller berømte Poeter til Forfattere. Vel er det sandt, at naar jeg bad toe eller tree af mine Venner derom, saa fik jeg vist nogle, og oven i Kiøbet sliige, der kunde holde Stangen mod den største Deel af dem, der læses i vort gode Spanien.

Kort sagt, min Herre og Ven!" blev jeg ved, „jeg har besluttet at lade Don Quixote ligge nedgravet i det Manchiske Archiv, indtil Himmelen sender een, der kan smykke Bogen med alle de Skiønheder, den trænger til; deels fordi jeg finder mig selv udygtig dertil formedelst min slette Indsigt og liden Lærdom, deels fordi jeg af Naturen er for frygtsom, og for magelig til at opsøge det hos andre Forfattere, som jeg gierne kunde siige selv uden deres Hielp. Her seer I Grunden til den Forvirring og Spænding, som I fandt mig i, og I vil vel ikke negte Grunden dens Gyldighed, efter hvad I nu selv har hørt."

Da min Ven hørte mig tale saaledes, slog han sig med Haanden for Panden, og brast ud i en høi Latter, siigende: „Ved Gud, min Beste! i dette Dieblik drages jeg ud af en Vildfarelse, som jeg har været i, saa længe vi have kiendt hinanden, i det jeg stedse har anseet Eder for viis og forstandig i alle Eders Handlinger. Men nu merker jeg, at I er liige saa langt fra at være det, som Himlen er fra Jorden.

Hvorledes er det muligt, at Ting, som der saa hastigen og mageligen kan raades Bod paa, formaae at

sætte et Hoved som Eders i Tvivlraadighed, et Hoved, der er i Stand til at træde langt større Vanskeligheder under Fødder? Paa min Ære, det er ingen Mangel paa Dygtighed, men alleene for megen Magelighed og for stor Karrighed paa Ord. Undersøg kun, om det ikke er Sandhed, hvad jeg siiger? Og naar I vil skiænke mig Opmerksomhed, saa skal i et Øieblik og i en Haandevending alle Vanskeligheder hæves, og alle de Mangler afhielpes, der, som I siiger, sætte Eder i Forlegenhed, og giøre Eder tvivlraadig om at skienke Verden Historien om Eders navnkundige Don Quixote, en Fakkel og et Speil for alle vandrende Riddere."

„Tael," svarede jeg, „og jeg skal høre paa alt, hvad I vil siige mig. Men paa hvad Maade tænker I at udrydde min Frygt, og bringe Lys i det Chaos af Forvirring, jeg er udi?"

Herpaa svarede han: „Den første Post angaaer Sonnetter, Epigrammata og Lovtaler til at sætte for i Bogen, og som maae have betydelige og høie Standspersoner til Forfattere; denne Mangel hæves derved, at I selv paatager Eder Arbeidet, og siiden efter døber dem, og lader dem lyse i Kuld og Kiøn af Præsten Juan i Indien eller Keiseren af Trapezunt, om hvilke jeg veed, at de vare berømmelige Poeter; men dersom det endog ikke forholdt sig saa, og nogle Pedanter og halv Lærde angreeb Eder i Ryggen ved at yttre Tvivl om Sandheden af dette Foregivende, saa bryd Eder ikke derom for en Hviid, thi om de end overtydede Eder om Usandhed, saa kunde de jo dog ikke hugge Haanden af, der havde skreevet det.

Angaaende de Forfatteres Navne, hos hvilke I skulde laant Sentenzer eller andre Ting, og som skulde anføres i Randen, saa er dette den beste Maade: Anbring paa et beqvemt Sted en Latinsk Sentenz, som I kan uden ad, eller som i det mindste ikke koster megen Møie at søge. Sæt nu, at der handles om Frieheb og Slaverie, saa skriv: Non bene pro toto libertas venditur auro. I Randen sættes Horatius eller dens Navn, som har sagt det. Er det om Dødens Magt, saa anfør: Pallida mors æquo pulsat pede pauperum tabernas, regumque turres. Paa den Kierlighed og Godhed, Gud befaler os at viise vore Fiender, findes der Steder nok i Skrivten, som

kunne passe sig, uden at det koster Besværlighed at hitte dem, og kan I betiene Eder af Guds egne Ord: Ego autem dico vobis, diligite inimicos vestros. Gielder det onde Tanker, saa siig med Evangeliet: De corde exeunt cogitationes malæ. Angaaer det Venners Ustadighed, hielper Cato Eder til dette Distichon: Donec eris felix, multos numerabis amicos, tempora si fuerint nubila, solus eris. Ved sliige Stumper Latin bliver man holdt for en Grammaticus, og det er ikke lidenÆre og Fordeel i disse Tiider.

Hvad Anmerkningerne ved Enden angaaer, saa kan I sikkert giøre saaledes: I Fald I nævner i Eders Bog en Kiempe, saa lad det være Goliath; alleene over ham (og det koster slet intet) kan I giøre en stor Anmerkning ved at sætte: Kiempen Goliat eller Goliath var en Philister, som Hyrden David dræbte med en stor Steen i Terebinthe-Dalen, som der fortælles i Kongernes Bog i det Capitel, hvor man finder det skreevet.

For nu ogsaa at viise, at I er velbevandret i Cosmographien og Humaniora, saa mag det saa, at I kommer til at tale om Tajo-Floden, og anbring saa atter nogle ypperlige Anmerkninger, som for Exempel: Floden Tajo har een af vore Spanske Konger givet sit Navn, den har sit Udspring fra det og det Sted, dens Udløb er i Oceanet, den kysser Muurene af den navnkundige Stad Lissabon, og det er en vedtaget Meening, at den fører Guld-Sand med sig, etc. Tales der om Røvere, saa kan jeg meddeele Eder Historien om Cacus, som jeg kan paa mine Fingre. Trænger I til løsagtige Fruentimmer, saa tilbyder Bispen af Mondonnedo Eder Thaiser, Laiser og Florer i Overflødighed; og sliige Anmerkninger sætte i Anseelse. Vil I have gruesomme, saa har Ovidius en Medea; bruger I Hexe og Troldqvinder, er Calypso at faae hos Homerus, og Circe hos Virgilius. Vil I have en kiæk Anfører, saa fremstiller Julius Cæsar sig selv som en saadan i sine Commentarier, og Plutarchus giver tusinde Alexandrer for een. Er Kierlighed Øiemaalet, saa kan I med en lille Smuule Kundskab i det Toskanske Sprog faae heele Skieppen fuld hos Leo Hebræus, og giver I ikke giennemløbet fremmede Lande, saa har I

Fonsecas Guds Kierlighed hiemme, i hvilken der udtrykkes alt, hvad I og den meest Kræsne kan ønske og attraae i den Materie. Det beste bliver altsaa, at I stræber at nævne alle disse Navne, og at anbringe alle de Historier, jeg har anført, i Eders, og overdrager mig Omsorgen for Henviisningerne og Anmerkningerne, da jeg sværger Eder til, at jeg skal fylde heele Randen, og forøde mindst fiire Blade ved Enden.

Nu komme da de Citater af fremmede Autores, som andre Bøger have, og Eders mangler. Intet er lettere, end at finde et Middel herimod; thi I behøver kun at søge en Bog, i hvilken Listen begynder med A, og ender med Z, som I sagde selv, og saa indføre denne Liste efter samme Alphabet i Eders. Og sæt endog, at nogen kom under Veir dermed, saa vil han ikke regne Eder det til Last, da I jo ikke drager nogen Fordeel af de anførte Autores; derimod vil der altiid findes Tosse-Hoveder nok, som troe, at I til Eders jævne og uskyldige Bog har betient Eder af dem alle. Har det endog ingen anden Nytte, vil i det mindste denne viidtløftige Fortegnelse tilveiebringe Værket en uventet Autoritet, thi der er dog Faa eller Ingen, som vil giøre sig den Umag at eftersøge, om I har øst af disse Kilder eller ei. Endeligen kan I saameget mindre kræves til Regnskab for de Ting, der efter Eders Meening mangle i Eders Bog, som de ikke i mindste Maade ere nødvendige for den, hvis Øiemeed er alleene at skiemte med vore Ridder-Bøger, hvilke Aristoteles aldrig har overveiet, Sanct Basilius aldrig talt om, og Cicero aldrig havt fat paa. Ved disse skiemtsomme Opfindelser gielder det hverken om den strenge Sandhed og en Nøiagtighed, som ved astrologiske Jagttagelser og geometriske Udmaalinger, eller om Indvendinger imod de Slutninger, Veltalenheden betiener sig af, og endnu mindre om at blande Verdsligt med Gudeligt, en Slags Sammenblanding, der ikke bør opstiige i nogen christelig Hierne. Det gielder alleene om at føre Eder Efterlignelsens Kunst vel til Nytte, imedens I skriiver; thi jo fuldkomnere den bliver, jo ypperligere bliver det Skrevne, og siiden Eders Øiemeed er alleene at berøve Ridder-Bøgerne den Agt og det Sted, de har i Verden og hos den meenige Mand, saa

behøver I ikke at tilbetle Eder Sentenzer hos Philosopherne, Sprog af den hellige Skrivt, Fabler hos Poeterne, Taler hos Oratorerne, eller Mirakler hos Helgene. Stræb kun, at Værket hænger sammen i een Kiæde, betien Eder af syndige og sømmelige Ord, som sættes paa deres rette Sted, og deel det i velklingende og muntre Perioder.

Lad for alle Ting Eders Øiemeed stikke frem overalt, og udtryk Eders Tanker uden tvetydige og opskruede Talemaader. Mag det saa, at ved Læsningen af Eders Historie den Tungsindige opvækkes til Latter, Munterheden forøges hos den Lattermilde, den Eenfoldige ikke vreedes, den Kloge henrykkes over Opfindelsen, den Alvorlige ikke foragter den, og den Viise ikke lader af at berømme den. Med eet Ord, hav stedse for Øinene at knække Halsen paa denne store Sværm af Ridder-Bøger, som mange hade, men endnu langt flere elske og roese."

I dybeste Taushed hørte jeg paa min Vens Tale, og hans Tanker vare mig saa indlysende rigtige, at jeg uden mindste Indvending gik ind paa dem, ja besluttede at benytte dem til denne Fortale.

Heraf, kiereste Læser! kan Du see min Vens Indsigter, og min Lykke at finde i saa trængende Omstændigheder sliig en Raadgiver, der ogsaa forskaffer Dig selv den Fornøielse, uden viidere Omsvøb at komme liige til Don Quixote af la Manchas Historie, som efter alle Indbyggernes eenstemmige Meening i Egnen af Montiel var den kydskeste Elsker og den drabeligste Ridder, der i mangfoldige Aar havde ladet sig see i det Herred. Jeg vil dog ingenlunde udraabe den Tieneste, jeg viiser Dig ved at giøre Dig bekiendt med en saa merkelig og roesværdig Ridder; men jeg paastaaer, at Du bør viide mig Tak for Bekiendtskabet med Sancho Panza, hans Vaabendrager, i hvilken jeg, efter mit Tykke, har foreenet alle de vaabendragerlige Ypperligheder, som findes adspreedte i den heele Samling af Ridder-Bøger. Gud være med Dig, og liigeledes med mig. Farvel!

Fra Amadis af Gallien til Don Quixote af la Mancha.

Sonnet.

Du, som det Liiv har eftergiort saa nøie,
Som jeg har ført, forviist, forhaanet, krænket,
Til Mangels og til Armods Klipper lænket,
Mens jeg mig under Bods-Tugt maatte bøie;

Du, som saa tidt med salten Strøm fra Øie
Har vædet Kinden; som i Nød var sænket;
Hvem Jorden mager Kost i Liive skienked
For over jordisk Trang Dig at ophøie:

Leev lykkeligt! Igiennem Evigheder,
Og allenfals mens til den fierde Sphære
Guldlokket Phøbus sine Heste driiver,

Dit Heltenavn sin Straaleglands udbreeder,
Og lyser viidt, Dit Fødeland til Ære,
Og uopnaaet staaer Din Krøniks Skriiver.

Fra Belianis af Grækenland til Don Quixote af la Mancha.

Sonnet.

Jeg bruuste, knuuste, raste, slæbte, sleed,
Var kiek og vild og snild og stolt og hoven,
Mod mig hver Jordens Riddersmand var doven,
Jeg hevned tie — hug hundred tusind ned.

Jeg søgte Daad, som trodsed Evighed,
Som Dverge Kiemper sank for mig i Skoven.
Til Punkt og Prik jeg kiendte Tvekamps-Loven
Saavel som hver en artig Elskovs-Eed.

Paa Knæe for mig i Støvet sank Fortuna;
Jeg kunde, hvor jeg vilde, trække hende
Ved hendes Haar-Pidsk med min Løve-Pote.

Men skal mit Rye end naae derhen, hvor Luna
De gyldne Horn paa Himlen monne tænde,
Misunder jeg dog Dig — o Don Quixote!

Sennora Oriana til Dulcinea af Toboso.

Sonnet.

O Dulcinea! havde jeg havt Magt
At lægge Miraflores, hvor jeg vilde,
Og fra det store London til det lille
Toboso at faae vores Bolig bragt!

O kunde med Dit Sind og med Din Dragt
Jeg smykket Siel og Krop, og seet Din snilde
Ridder i een af disse Kampe vilde,
Hvortil han Mod fik af Din Skiønheds Pragt!

Ak havde Sennor Amadis jeg kundet
Modstaae saa kydsk, som Du modstod med Ære
Din Don Quixotes høist beskedne Længsel!

Jeg ei misundte Dig; men selv misundet
Jeg fuld af salig Lykke vilde være,
Til Fryd omskabtes da min Sorg og Trængsel.

Gandalin, Amadis af Galliens Staldmester, til Sancho Panza, Don Quixotes Staldmester.

Sonnet.

Hil Dig, hugprude Svend! En sielden Lykke
Staldmester-Embed monne Dig beskiere,
Den lærte Dig hver Skiebne kiekt at bære,
Saa ei Din Pligt Du følte tungt Dig trykke.

En Lee, en Spade — sligt er nu et Smykke,
Ei de fordunkle Ridderskabets Ære,
Jævn Simpelhed skal nu en Væbner lære
Og ikke meer en Broe til Maanen bygge.

Dit Esel og Dit Navn, Din fyldte Pose,
Der vidner om Forsynlighed og Vid,
Jeg ærer og misunder Dig med Rette.

Hil anden Gang, o Sancho! Men Dig roese
Paa værdig Viis vil først en spansk Ovid,
Først han skal Kronen paa Din Hæder sætte.

Orlando furioso til Don Quixote af la Mancha.

Sonnet.

Skiønt ei i Pairers Tal man ind Dig skreev,
Du kunde være Pair for tusind Pairer,
Du for dem allesammen Priisen bærer,
O Helt, som end ei overvunden blev!

Jeg er Orlando. Angelica dreev
Ved Elskovs Vold mig bort til fierne Sphærer,
Min Tapperhed, som Glemsels Tand selv ærer,
Af mig paa Rygtets Alter offret blev.

Men Dig kan jeg ei naae. Den Roes jeg dog
Din Tapperhed, Dit Heltenavn bør bringe,
Skiønt vel, som jeg, Du tidt Forstanden tabte.

Du ligned mig, naar Du for Fode slog
Skyther og Maurer ned med hvassen Klinge,
Og naar Din Elskov kun Fortræd Dig skabte

Ridderen af Phoebus til Don Quixote af la Mancha.

Sonnet.

Mit Sværd med Dit bør ikke sættes liige,
O spanske Phoebus, Ridder uden Mage!
Min Haand for Din i Kraft staaer langt tilbage,
For Morgnens Sol bør Nattens Stierne viige.

Jeg vraged Keiserdom og Kongeriige,
Som Østens røde Zone bød mig tage,
For blot det søde Himmelsyn at smage,
Af Claridiana, Morgenrødens Liige.

Naar hun mig elsked, naar hun mig forsmaaede,
Jeg frydedes og rasede saa mægtigt,
At dybt i Helved bæved hvert Utyske;

Men Du, o gothiske Quixote! naaede
Ved Dulcinea Nye end meere prægtigt,
Hun blev ved Dig den sælsomt Kloge, Kydske.

Sultanen til Don Quixote af la Mancha.

Sonnet.

Herr Don Quixote! skiønt I vel maae blive
Seet an som een, det rapled for saa smaat,
Saa kan dog ingen Dadel paastaae godt,
At I af skiden Fordeel lod Jer driive.

Mod sliigt Jert Liiv kan Vidnesbyrd afgive,
Mod Urets Vold Jer Færd var rettet blot,
Men Verdens lumpne Pak gav Jer kun Spot
Og tørre Prygl, imens I var i Liive.

Og naar selv Eders søde Dulcinea
Paa samme lumpne Maade Jer tractered,
Og ikke ydede Jer Hylding Tak,

En Lee, en Spade — sligt er nu et Smykke,
Ei de fordunkle Ridderskabets Ære,
Jævn Simpelhed skal nu en Væbner lære
Og ikke meer en Broe til Maanen bygge.

Dit Esel og Dit Navn, Din fyldte Pose,
Der vidner om Forsynlighed og Vid,
Jeg ærer og misunder Dig med Rette.

Hil anden Gang, o Sancho! Men Dig roese
Paa værdig Viis vil først en spansk Ovid,
Først han skal Kronen paa Din Hæder sætte.

Orlando furioso til Don Quixote af la Mancha.

Sonnet.

Skiønt ei i Pairers Tal man ind Dig skreev,
Du kunde være Pair for tusind Pairer,
Du for dem allesammen Priisen bærer,
O Helt, som end ei overvunden blev!

Jeg er Orlando. Angelica dreev
Ved Elskovs Vold mig bort til fierne Sphærer,
Min Tapperhed, som Glemsels Land selv ærer,
Af mig paa Rygtets Alter offret blev.

Men Dig kan jeg ei naae. Den Roes jeg dog
Din Tapperhed, Dit Heltenavn bør bringe,
Skiønt vel, som jeg, Du tidt Forstanden tabte.

Du ligned mig, naar Du for Fode slog
Skyther og Maurer ned med hvassen Klinge,
Og naar Din Elskov kun Fortræd Dig skabte

Ridderen af Phoebus til Don Quixote af la Mancha.

Sonnet.

Mit Sværd med Dit bør ikke sættes liige,
O spanske Phoebus, Ridder uden Mage!
Min Haand for Din i Kraft staaer langt tilbage,
For Morgnens Sol bør Nattens Stierne viige.

Jeg vraged Keiserdom og Kongeriige,
Som Østens røde Zone bød mig tage,
For blot det søde Himmelsyn at smage,
Af Claridiana, Morgenrødens Liige.

Naar hun mig elsked, naar hun mig forsmaaede,
Jeg frydedes og rasede saa mægtigt,
At dybt i Helved bæved hvert Utyske;

Men Du, o gothiske Quixote! naaede
Ved Dulcinea Rye end meere prægtigt,
Hun blev ved Dig den sælsomt Kloge, Kydske.

Sultanen til Don Quixote af la Mancha.

Sonnet.

Herr Don Quixote! skiønt I vel maae blive
Seet an som een, det rapled for saa smaat,
Saa kan dog ingen Dadel paastaae godt,
At I af skiden Fordeel lod Jer driive.

Mod sliigt Jert Liiv kan Vidnesbyrd afgive,
Mod Urets Vold Jer Færd var rettet blot,
Men Verdens lumpne Pak gav Jer kun Spot
Og tørre Prygl, imens I var i Liive.

Og naar selv Eders søde Dulcinea
Paa samme lumpne Maade Jer tractered,
Og ikke ydede Jer Hylding Tak,

Saa være det Jer Trøst i Eders Vee da,
At Sancho ei til Kobler var dresseret,
Thi han var dum, hun knibsk, Jer Elskov — Snak.

Samtale mellem Babieca og Rozinante.

Sonnet.

Bab. Min kiere Ven! hvor I er smal om Bringen.
Roz. Man faaer ei Foder, har kun Sliid og Plage.
Bab. I faaer dog vel lidt Havre, Høe at smage?
Roz. Af Føde gier min Herre mig slet ingen.

Bab. Fy, hvor I Eders Herre gaaer paa Klingen
Med arrig Tunge, eselsagtig Klage!
Roz. Han var en Esel alle sine Dage,
Han er forliebt, — naa — fatter I saa Tingen?

Bab. Er Elskov Dumhed? Roz. Viisdom da end mindre!
Bab. Ah, I er Philosoph! Roz. Det skyldes Sult.
Bab. Klag da til Svenden, er I ei fornøiet.

Roz. Troer I, den Klage vil min Mangel lindre?
Nei, Herren og hans Tiener ere fuldt
Saa sultne og saa lurvede, som Øget.

Den findriige Adelsmand

Don Quixote af la Manchas

Levnet og Bedrifter.

Første Deel.

Første Bog.

Første Capitel.

Den navnkundige Adelsmand Don Quixote af la Manchas Vilkaar og Syssler.

Det er ikke meget længe siiden, at der paa et Sted i la Mancha, hvis Navn nu ikke vil falde mig ind, leevede en Adelsmand af det Slags, som eie en afbrudt ophængt Lanze, et gammelt Harnisk, en mager Hest og en Vindhund. En Suppe paa noget, der kom Koekiød nærmere end Lammekiød, om Middagen; Finker af det overblevne om Aftenen; Lindser om Fredagen; Smal-Hans Kiøkkenmester om Løverdagen, og et Tillæg af en stegt Due om Søndagen opslugede de toe tredie Deele af hans Indkomster. Det øvrige gik med til at forskaffe ham en Silke-Kiol, Fløiels Buxer og Tøfler af samme Slags til Festdagene, og noget af en grovere Art til at bedække sig med om Hverdagene. Hans Huusfolk bestode af en Huusholderske, der allereede havde over fyrretyve Aar paa Bagen; en Søster-Daatter, der endnu ikke havde naaet tyve, og en ung frisk Bondekarl, der gik til Torvs, striiglede Hesten, og arbeidede i Marken.

Vor Adelsmands Alder var temmelig nær ved halv hundrede Aar, han var stærk af Natur, mager og tør, havde et alvorligt Ansigt, og var en stor Ven og Elsker af Jagten. Nogle ville siige, at hans Navn var Quixada eller Quesada (thi heri viige Skribenterne, der have optegnet

disse Tildragelser, meget fra hinanden), endskiønt der efter al Sandsynlighed kan paastaaes, at han kaldte sig Quixana. Imidlertiid er dette kun af ringe Betydning for vor Historie; det er nok, at vi i vor Fortælling ikke forlade Sandheden i den mindste Punct.

Dernæst maae man viide, at denne fornævnte Adelsmand i sine ørkesløse Tiimer (og disse udgiorde den største Deel af Aaret) læste Ridder-Bøger, og det med saa stor Smag og Begierlighed, at han næsten forglemte Jagt-Øvelserne, saavel som Opsynet over sit Huus-Væsen; ja hans Umætteligbed i denne Post var saa stor, at han solgte mange Stykker Sæde-Jord for at kiøbe Ridder-Bøger, og saa mange, som der kunde sammenskrabes af det Slags, fandtes ogsaa i hans Huus. Han holdt ingen iblant dem alle for at være saa skiøn, som den, der var forfattet af Feliciano de Silva, og det saavel for Tydeligheden i hans ubundne Stiil, som og for de deri forekommende Sentenzer, hvilke stak ham som lutter Perler i Øinene. Ved Udfordrings- og Kierligheds-Brevene hoppede Hiertet i Liivet paa ham, og igientog han deres Læsning meget ofte, især de Steder, hvor han fandt skreevet: Ufornuftens Fornuft, med hvilken I behandler min Fornuft, har bragt saadan en Svinding i min Fornuft, at jeg ikke uden Fornuft beklager mig over Eders Deilighed. Han var ikke heller mindre tilfreds med at læse: Den høie Himmel, hvis Stierner guddommeligen bekræfte Eders Guddom, giør, at I fortiener den Fortieneste, som Eders Høihed fortiener. Men over al denne store Forraad af Fornuft tabte den stakkels Herre al sin Skiønsomhed, ved at piine og plage sin Hierne for at begriibe og forklare Meeningen heraf, hvilken Aristoteles selv, om han og aleene til den Ende stod op af Graven, hverken skulde kunde udgranske eller forklare. Han var ikke i mindre Leiervold med alle de Saar, Don Belianis havde uddeelt og bekommet, siden han forestillede sig, at i hvor store Mestere der end havde lægt dem, saa maatte dog ufeilbarligen baade Ansigtet og Kroppen være fulde af Skrammer og Ar. Men hvorom alting var, saa berømte han dog Forfatteren, der havde sluttet Bogen med Løvte om en Fortsættelse, som skulde strække sig i det Uendelige; det kom ham ofte i Sinde

at tage fat paa Pennen, for at fuldbyrde Løftet bogstavelig, og det var tilforladelig ogsaa skeet, og hans Værk kommet for Dagen, dersom ikke andre større og meere vedholdende Tanker vare komne der imellem.

Han undersøgte ofte med Landsbye-Præsten, som var en lærd Mand, og havde taget Graden i Siguenza, om Palmerin af Engeland eller Amadis af Frankrig havde været den ypperste Ridder. Men Mester Nicolas, samme Byes Barbeer, sagde, at ingen af dem alle kunde komme Soelens Ridder nær, men i Fald nogen kunde sættes i Sammenligning med ham, saa var det Don Galaor, Amadis af Frankrigs Broder, siiden han ikke aleene kunde skikke sig efter alle Folk, men endog hverken var en Pyntedukke af en Ridder, eller en Taareperse som hans Broder, og i Tapperhed gav han ham ikke eet Skridt forud.

Slutningen paa alt dette blev, at vor Adelsmand fordybede sig saaledes i at læse, at han tilbragte Natten med Læsning indtil den lyse Dag, og Dagen paa samme Maade indtil den mørke Nat; og ved denne umaadelige Læsning og liden Søvn fortørredes Hiernen saa stærkt, at han mistede al Skiønsomhed. Hans Indbildningskraft blev gandske tilproppet af det, han læste i disse Bøger saavel om Fortryllelser, som alle muelige Trætter, Feldtslag, Udfordringer, Saar, Kierlighed, smigrende Ord, ømme Klagemaal og Piinsler, og det præntede sig saa stærkt i hans Forestilling, at han holdt de uriimeligste Opdigtelser, han læste, for sande, og efter hans Tykke var der ikke troeværdigere Historier til i Verden. Han sagde, at Cid Ruy Diaz havde været en meget brav Ridder, men desuagtet kunde han dog ikke veie op imod Ridderen af det gloende Sværd, der med eet Hug havde kløvet toe af de grummeste og umaadeligste Kiemper midt fra hinanden. Han holdt meget af Bernhardo af Carpio, fordi han ved Roncesvalles dræbte Roland ved det samme Kneeb, som Hercules brugte, der qvalte Antæus, Jordens uhyre Søn, i sine Arme. Han talte meget vel om Kiempen Morgante, fordi han i den hele Kiempe-Slægt, som er stolt og plump, var den eeneste venlige og velopdragne. Men ingen stod saa vel anskreven hos ham, som Rinaldo af Montalban, og allermeest naar han i Aanden saae ham drage ud af sin Fæstning, udplyndre alle dem, han fik fat paa, og bortrøve

Mahomets Afguds-Billede, der var af støbt Guld efter Historiens Siigende. Han sagde, at han, for at styre sit Mod paa Forræderen Galalon ved at træde ham under sine Fødder, med Fornøielse vilde give sin Huusholderske bort og vel sin Søster-Daatter oven i Kiøbet.

Ved denne stærke Svækkelse i Skiønsomheden kom han paa det allerforunderligste Indfald, som nogen Nar kunde falde paa, og som var, at det forekom ham godt og nødvendigt, saa vel til hans Æres Forøgelse, som til det Almindeliges Nytte, at han giorde sig til en vandrende Ridder, i fuld Rustning og til Hest løb Verden om for at søge Eventyr og udøve alt det, han havde læst at de vandrende Riddere havde udøvet, raade Bod paa alle slags Forurettelser og sætte sig blot for alle slags Farligheder, for derved at indlægge sig et udødeligt Navn og Rygte. Stakkelen saae sig allereede i Aanden ved sin Arms Tapperhed kronet og belønnet, i det allermindste med Keiserdømmet i Trapezunt, og denne fornøielige Forestilling, ledsaget af den umaadelige Behag, han fandt i den, lod ham hverken Rist eller Roe, førend han havde faaet sit Forsæt sat i Verk.

Det første, han foretog sig, var at polere en Rustning, som havde hørt hans Tip-Oldefader til, og som var gandske indædt af Rust og overgroet med Moos, siden den i meere end hundrede Aar havde været henkastet og forglemt i en Krog. Han skuurede og blankede den, det beste han kunde, men blev tilliige vaer, at den havde en stor Feil, som bestod deri, at der ingen fuldstændig Hielm var til den, men kun en blot Pikkelhue. Dog derpaa bødede hans Opfindsomhed, thi han forfærdigede den underste Deel paa Hielmen af Pap, og føiede den saa net til Pikkelhuen, at denne fik Anseelse af en fuldstændig Hielm. Sandt er det, at da han, for at prøve om den kunde holde en Kamp ud, drog sin Kaarde, og gav den toe vældige Hug, saa tilintetgiordes ved det første alt det, han havde giort i en heel Uge. Han syntes just ikke meget vel om, at det havde kostet saa liden Møie at sønderhugge den, men han gav sig dog til at sammenflikke den paa nye, og for at sikkre sig imod den Fare, den nyelig havde prøvet, saa befæstigede han den indvendig saaledes med Jernbaand, at han troede at kunde forlade sig paa dens Styrke; og uden at giøre nye Experimenter med den, lagde

han den hen, og ansaae den for at være en gandske fuldkommen Hielm.

Nu skulde han til at beskue sin Hest, og endskiønt den havde fleere Feil end Gonelas Hest, som tantum pellis et ossa fuit, saa forekom det dog ham, at hverken Alexanders Bucephalus eller Cids Babieca kunde sættes i Sammenligning med den. Fiire Dage gik forbi alleene med at pønse paa hvad Navn han skulde give den, fordi (som han sagde til sig selv) det ikke kunde forsvares, at en saa berømt Ridders Hest, der havde saa store Egenskaber, skulde være et anseeligt Navn foruden. Han stræbede ogsaa at indrette det saaledes, at der kunde være en slags Overeensstemmelse imellem det Navn, den havde havt, førend han selv var bleven vandrende Ridder, og det, han nu efter sin Ophøielse vilde give den; thi han satte meget viiseligen forud, at siiden Herren havde forandret sin Stand, saa maatte Hesten ogsaa forandre Navn og belægges med et, der var berømt og klingende, og som passede sig til den nye Orden og de nye Øvelser, den nu skulde tiltræde. Efter at han i Hukommelsen og Indbildnings-Kraften havde dannet, udslettet, taget fra, lagt til, forvendt og fordreiet en Hoben Navne, kaldte han den omsider Rozinante, et efter hans Tykke høit, ædelt og velklingende Navn, der tilliige bemerkede det, den havde været, nemlig slet og ret Rozin (Ploughest).

Da nu hans Hest havde faaet et Navn efter hans Smag, saa skulde han til at give sig selv et, og dermed tilbragtes endnu andre otte Dage, efter hvis Forløb han kaldte sig Don Quixote. Heraf have (som jeg forhen har sagt) Skribenterne af denne sandfærdige Historie taget Anledning til den Paastand, at han egentlig havde heddet Quixada, og ikke Quesada, som andre ville siige. Men da han besindede sig, at den tappre Amadis ikke havde ladet sig nøie med at kalde sig slet og ret Amadis, men forøget det med sit Kongeriiges og Fædrelands Navn, for tilliige at giøre dette navnkundigt, saa vilde han og som en troefast Ridder til sit Navn føie sit Fædrelands og kalde sig Don Quixote af la Mancha, og syntes ham, at han ikke kraftigere kunde lægge sin Kierlighed til det for Dagen, ei heller ære det høiere, end ved at tage sig Tilnavn efter det.

Nu var da Rustningen poleret, Pikkelhuen var giort til

en Hielm, hans Hest havde faaet Navn, hans eget var blevet fastsat; der stod nu altsaa intet meere tilbage end at søge sig en Dame, i hvilken han skulde være forliebt, siden en vandrende Ridder uden Forliebelse var et Træe uden Blade og Frugter, og et Legeme uden Siel. „Dersom jeg," sagde han til sig selv, „enten for mine Synders Skyld, eller ved min gunstige Skiebne, skulde støde paa en eller anden Kiempe, som gemeenligen hænder vandrende Riddere, og jeg kastede ham til Jorden i Træfningen enten strax ved at kløve Kroppen midt fra hinanden, eller og langt om længe ved at twinge ham til at overgive sig, saa var det en herlig Sag at have een, jeg kunde forære ham til; han skulde da komme ind, kaste sig paa Knæe for min søde Herskerindes Fødder, og med en ydmyg og skielvende Røst siige: Sennora! Jeg er Kiempen Caraculiambro, Herre over Øen Malindrania, jeg er bleven overvunden i en Tvekamp af den aldrig nokfom berømte Ridder Don Quixote af la Mancha, og han har beordret mig, at fremstille mig for Eders Velbyrdighed, paa det Eders Høihed kunde handle med mig efter Velbehag." O! hvor glad blev ikke vor gode Ridder over at haveført denne ziirlige Tale, men langt meere endnu, da han fandt een, han kunde kalde sin Dame.

Hermed forholdt det sig, saa viidt man troer, saaledes: Paa et Sted, ikke langt fra hans Hiem, var der en Bondepiige af et temmeligt smukt Udseende, i hvilken han for lang Tiid siiden havde været forliebt, men uden (som det følger af sig selv) at hun nogensinde havde vidst det eller engang havt Mistanke derom. Hun kaldte sig Aldonza Lorenzo, og hun syntes ham meget vel skikket til at føre Titelen af hans Tankers Herskerinde. Han søgte altsaa et Navn, der ikke stod alt for langt tilbage for hans, og som tilliige havde en slags Overeensstemmelse med Princessernes og andre høie Damers; til den Ende kaldte han hende Dulcinea af Toboso (siden hun var barnfød i Toboso), og forekom dette Navn ham liige saa harmonisk, rart og betydningsfuldt som alle de andre, han havde givet sig og sine øvrige Sager.

Andet Capitel.

Der handler om det første Tog, den sindriige Don Quixote giorde fra sit Hiem.

Da nu alle Tilbereedelserne vare i god Stand, kunde han ikke tøve længere med at sætte sit Forsæt i Verk, af Frygt for den Skade, hans Langsomhed kunde giøre Verden i Betragtning af al den Overlast, han vilde afværge, alle de Forurettelser, han vilde erstatte, de mange Ufornuftige, han vilde forbedre, Misbruugene, han vilde udrydde, og Gields-nerne, han vilde tilfredsstille. Altsaa uden at siige nogen det mindste om sit Forsæt, og uden at nogen vidste det, stod han en Morgen op, førend det var Dag (og det vaa een af de allerheedeste Dage i Julii Maaned), iførte sig sin fulde Rustning, steeg op paa sin Rozinante, og med sin ilde sammenslikkede Hielm paa Hovedet, sit Skiold paa Armen og sin Lanze i Haanden, drog han ud igiennem Hønse-Gaardens Bagport i Marken, fuld af den inderligste Glæde og Fornøielse over at have giort Begyndelsen til sit gode Forsæt med saa liden Vanskelighed. Men neppe saae han sig paa frie Mark, førend der faldt ham saa græsselig en Tanke ind, at der kun feilede lidet i, han jo havde fortrydt sit begyndte Foretagende; det randt ham nemlig i Sinde, at han ikke var slagen til Ridder, og at han derfor i Følge af de Ridderlige Love hverken kunde eller burde binde an med nogen Ridder; ja, at han endog, endskiønt han blev indlemmet i Ordenen, dog som en nylig optagen skulde bære gandske blanke Vaaben, og ikke føre noget Sindbillede i sit Skiold, førend han ved sin Styrke havde erhvervet sig et. Disse Overveielser giorde ham vaklende i hans Forsæt; men som hans Galskab var stærkere end alle Fornuftens Indvendinger, saa besluttede han at lade sig slaae til Ridder af den Første den Beste, hvori han efterfulgte utallige andre, der havde giort saa for ham, efter det, han havde læst i de Bøger, han bar saa stor Agt for. Hvad de blanke Vaaben angik, saa agtede han at polere dem saa stærkt, saasnart han havde naaet et Herberge, at de skulde blive hviidere end et Hermelin. Disse Anslag betoge ham al Uroelighed, saa han fort-

satte sin Vei, hvilken var den, hans Hest fandt for godt at føre ham, siiden han var i den stadige Troe, at Eventyrenes største Kraft just laae deri.

Altsom nu Hesten gik viidere og viidere, talede vor nye Ridder underveis med sig selv, siigende: „Hvo kan bære Tvivl om, naar i de tilkommende Tiider den sandfærdige Historie om mine berømmelige Bedrivter bliver bragt for Dagens Lys, at da den Viismand, som beskriiver dem, naar han kommer til at fortælle mit første Tog, der saa aarle gik for sig, sætter disse Ord: Neppe havde den straalende Apollo udstrakt over den viide og rummelige Jords Overflade sine deilige Haars Guldlinier; neppe havde den lille og muntre Lærke ved sin hurtige Tunge med en sød og liflig Harmonie hilset den purpurfarvede Morgenrødes Ankomst, der forlod sin mistænkelige Mands bløde Seng, og igiennem Vinduer og Dørre paa den Manchiske Horizont fremviiste sig for de Dødelige: førend den berømte Ridder Don Quixote af la Mancha forlod de lade Fier, svingede sig hurtig paa sin berømte Hest Rozinante, og begyndte at tage Veien over de gamle og bekiendte Marker af Montiel“ (og det var en Sandhed, at han tog Veien over dem). „O lyksalige Alder,“ blev han ved, „lyksalige Secnlum, for hvilket Lyset af mine herlige Gierninger skal skinne, værdige til at indgraves i Metal, udhugges i Marmor og afmales paa Tavler til Efterslægtens Ihukommelse! Og du, viise Troldmand, i hvem du endog er, til hvilken det er forbeholdet at være Historieskriiveren af saa rar en Begivenhed, jeg besværger dig, ikke at forglemme min gode Rozinante, min uadskillelige Staldbroder paa alle mine Veie og Stier.“ Lidet derefter begyndte han igien saaledes (ret som om han virkelig havde været forliebt): „O Princesse Dulcinea! Herskerinde over dette fangne Hierte! hvor store Forurettelser har jeg ikke liidt ved at affærdiges og bandlyses med en saa streng Egensindighed, og ved den Befaling ikke meere at fremstille mig for Eders Aasyn; værdiges dog, Sennora! værdiges at erindre dette Eder gandske undergivne Hierte, som af Kierlighed til Eder døier saa meget Ondt.“

Med disse og andre fleere Daarligheder af dette Slags, han havde lært af sine Bøger, hvis Stiil han efterabede, saa godt som han kunde, forgik Tiiden, og Soelen trængte

saa stærkt og med sliig en Kraft ind paa ham, at den havde været tilstrækkelig til at smelte Hiernen i hans Hoved, i Fald den havde forefundet nogen. Næsten den heele Dag løb til Ende, uden at der tilstødte ham noget, her kunde anføres, hvorover han var gandske fortvivlet, fordi han strax vilde have mødt nogen, mod hvilken han kunde viist Prøve paa sin stærke Arms Tapperhed.

Nogle Skribentere have sagt, at Eventyret ved Lapices Havn var det første, han havde, andre derimod paastaae, at det var det med Veirmøllerne; men alt det, jeg i den Henseende har kundet komme efter, og som findes optegnet i de Manchiske Aarbøger, er, at han fortsatte sin Vandring den heele Dag, og at mod Aftenen hans Hest og han vare gandske udmattede og næsten døde af Hunger. Han saae sig ideligen om paa alle Kanter for at faae Øie paa et Slot eller nogle Hyrdeboeliger, hvor han kunde tage Herberge, og hvor han kunde faae raadet Bod paa sine mange Fornødenheder. Endeligen blev han en Kroe vaer paa den Vei, han tog, og betragtede han den som en Stierne, der skulde veileede ham til hans Forløsnings Havn. Han skyndte sig derfor af alle Kræfter at komme derhen, og naaede han den, just i det Mørket faldt paa. Ved en Hændelse stod der uden for Porten to unge Fruentimmer, af det Slags, man kalder Godvillige, hvilke fulgtes med nogle Munlesel-Driivere til Sevilla, og vilde tage Natteleie i Kroen; men som alt det, vor Ridder tænkte, saae og forestillede sig, syntes ham at være Tildragelser af samme Art, som de, han havde læst, saa fik han ikke saasnart Kroen i Sigte, førend han saae den an for et Slot med fiire høie Taarne, paa hvis Spidser hviilede klartskinnende Sølv-Kugler, uden at forglemme Vindelbroerne, de dybe Grave, og alle de Herligheder, hvormed sliige Slotte beskriives. Da han nu kun var nogle Skridt fra Kroen, der forekom ham at være et Slot, standsede han Rozinante, og ventede, at der skulde komme en Dverg frem paa Tindingen for at støde i en Trompet, til et Tegn, at en Ridder nærmede sig Slottet; men da han merkede, at Dvergen tøvede noget længe, og Rozinante længtes inderlig efter Stalden, saa nærmede han sig Kroeporten, uden for hvilken de to unge Duller stode, som i hans Øine

vare to deilige Frøkner eller yndige Fruer, der vare komne ud i Slotsporten for at tage frisk Luft.

Ved en Hændelse stødte en Sviinehyrde, for at samle sine Sviin (som jeg nævner uden at beede om Tilladelse), i sit Horn, hvilket var et Tegn, Sviinene meget vel forstode; men i samme Øieblik troede Don Quixote det, han ønskede, nemlig at en Dverg gav Tegn til hans Komme, og med en umaadelig Fornøielse nærmede han sig ogsaa strax Kroen og Damerne, hvilke, da de saae en Mand saaledes bevæbnet og med Hielm og Skiold riide hurtig hen imod dem, skyndte sig over Hals og Hoved at komme ind i Kroen. Men Don Quixote, som ved deres Flugt blev underrettet om deres Frygt, slog Pap-Vizieret paa Hielmen tilbage, fremviiste sit indfaldne og støvede Ansigt, og med tækkelige Lader og en mild Røst sagde han: „Flygt ikke, Eders Velbyrdigheder! ingen har noget ubehageligt at befrygte af mig. Den ridderlige Orden, jeg er indlemmet i, taaler og tilsteder ikke, at nogen fornærmes, men allermindst saa fornemme Møer, som Eders Nærværelse forkynder." Imidlertiid gloede de meget stiivt paa ham, og giorde sig Umag for at opdage hans Ansigt, som det slette Vizier næsten bedækkede; men aldrig saa snart hørte de sig kalde Møer (et Navn, der slet ikke passede sig paa deres Haandteering), førend de ikke længere kunde holde sig fra at lee, og det saa stærkt, at Don Quixote maatte sætte dem til Rette derfor ved at siige: „Beskedenhed egner sig for Skiønheden, og pryder den, men Latter uden Grund forraader Daarskab og Letsindighed; dog siiges dette Eder ikke som en Fornærmelse eller for at lægge nogen ond Villie imod Eder for Dagen, da jeg intet hellere ønsker end at være Eder til Tieneste." Damerne forstode ikke dette Sprog, og vor Ridders slette Skikkelse forøgede Latteren hos dem, og denne Fortrydelsen hos ham, saa det sikkert var kommet meget viidt imellem dem, dersom ikke just Kroemanden var kommen ud i det samme (en Mand, der for at trives desbedre var meget fredsommelig), hvilken, da han saae denne underlige Skabning, bevæbnet med saa ilde sammenpassende Vaaben, som hans Tømme, Lanze, Hielm og Brynie vare, saa feilede der kun lidet i, at han jo havde giort Nympherne Selskab i at udtrykke sin Fornøielse. Men da han i Grunden var bange for denne udrustede Machine, besluttede han at tale

ham høflig til, og sagde altsaa: „Herr Ridder! i Fald Eders Velbyrdighed søger Huus foruden Seng, thi dem er der slet ingen af her i Kroen, saa skal I forefinde alt andet her i stor Overflødighed." Da Don Quixote saae, hvor ydmyg Commendanten paa Slottet var, thi derfor ansaae han Kroemanden, svarede han: „For mig, Herr Castellan! er lidet nok; thi Vaaben ere min Prydelse, og Striid min Hviile" 2c. Verten troede, at han havde kaldt ham Castellan, fordi han ansaae ham for en Spitzbub, som Ordsproget kalder en Castiliansk Helgen, endskiønt han var en Andaluzier fra Havnen St. Lucar, liigesaa stor en Udplyndrere, som Cacus, og liigesaa fuld af Skielmsstykker, som en Student eller Page, derfor svarede han ogsaa strax: „I Følge heraf bliver da Eders Velbyrdigheds Leie haarde Steene, og Eders Søvn en bestandig Vaagen; og, naar saa er, kan I sikkert stiige af og slaae Liid til, at der skal gives Eder Anledning her til at vaage i et heelt Aar, saa meget meere da een Nat." Da han havde sagt dette, holdt han Stiigbøilen for Don Quixote, der med stor Møie og Besværlighed kom ned, som een, der om Aftenen endnu var fastende. Derpaa bad han Verten, at der maatte bæres megen Omhue for hans Hest, siden den blant de Beester, der aade Høe, var det fortræffeligste i heele Verden. Kroemanden betragtede den derpaa meget nøie, men fandt den i ingen Maade saa ypperlig, som Don Quixote sagde, og som ingen anden kunde see.

Da han nu havde forsynet den i Stalden, vendte han tilbage for at høre, hvad hans Giest forlangede, og fandt, at Fruentimmerne, som allereede havde giort sig gode Venner med ham igien, vare i Færd med at afføre ham hans Harnisk. Endskiønt de allereede havde faaet For- og Bagstykket af Brynien af, kunde de dog med al deres Møie hverken faae Halskraven eller den sammenslikkede Hielm løs, der var bunden saa fast med en grøn Lidse, at det var Umuelighedens Umuelighed at løse den, med mindre at den skulde skieres i Stykker. Dette vilde han dog ingenlunde tilstede, men langt hellere beqvemmede sig til at beholde Hielmen paa heele Natten, hvilket udgiorde det deiligste og sælsomste Syn, der kunde optænkes. Imedens Damerne klædte ham af (thi han holdt endnu disse Løkkeduer, der toge hans Harnisk af,

for nogle af Slottets fornemste Fruer og Frøkner), saa sagde han med megen Tækkelighed til dem:

„Ingensinde blev en Ridder
Saa betient af skiønne Damer,
Som den ædle Don Quixote,
Da han fra sin Hiemstavn drog.
Spæde Møer pleied ham,
Og Princesser hans Rocino,

eller Rozinante, thi dette, mine Damer! er min Hestes Navn, og Don Quixote af la Mancha er mit, hvilket jeg ikke vilde have givet tilkiende, førend nogle drabelige Bedrivter, udførte til Eders Tieneste, havde aabenbaret det; men da der i denne gamle Romance om Lanzarote just er en Situation gandske overeensstemmende med min, saa har det givet Anledning til, at I have faaet mit Navn at viide i Utiide. Dog kommer vel den Tiid, da Eders Høiheder kalde mig, og da skal min Lydighed, saavel som min Arms Tapperhed viise den Attraae, jeg har efter at tiene Eder." Nympherne, der ikke vare vante til at høre saa ziirlige Taler, svarede ham ikke et Ord, men spurgte ham i det Sted, om han ikke vilde have noget at spiise. „Jeg tager til Takke med hvad det endog er," svarede Don Quixote, „thi jeg kan merke, at det vil komme mig vel tilpas."

Til alt Uheld var det just en Fredag, og alt det, der fandtes i Kroen, bestod i en Stokfisk, som i den Egn kaldes Truchuela, hvilket tilliige betyder smaae Foreller. Da nu altsaa Don Quixote blev spurgt, om hans Velbyrdighed kunde beqvemme sig til at spiise Truchuela, thi anden Fisk havde de ikke at foresætte ham; saa troede han strax, at det var smaae Foreller, og svarede: „Mange Bække smaae giøre en stor Aae, og hvorfor skulde jeg ikke liigesaa gierne, naar jeg skal have fiire og tyve Skilling, tage imod tolv Toskillinger som en Rixort? Ere de kun smaae, saa gaaer det med dem, som med Kalven, der er lekkrere end Koen, og Kidet bedre end Bukken. Men hvad det end er, jeg skal have, saa lad mig faae det snart; thi haardt Arbeide og tunge Vaaben kunne ikke bæres med en tom Mave." Paa det han kunde sidde svalt, dækkedes Bordet til ham uden for Dørren, og derpaa kom Verten frem med den ilde udblødte og endnu værre afkogte Stokfisk, tilliige med et Brød, der

var liigesaa sort og skimlet, som Ridderens Harnisk. At see ham spiise var noget til at lee sig ihiel af; thi saasom han havde Hielmen paa og Vizieret aabent, saa var det ham umueligt at føre den mindste Bid med Haanden til Munden; der maatte altsaa en anden til at give ham Mad, hvilken Forretning een af hans formeente Frøkner paatog sig. Men det vilde blevet en Umuelighed at give ham at drikke, saa fremt Kroemanden ikke havde fundet paa at tage et Rør, hvoraf han gav ham den eene Ende i Munden og hældede Viinen i den anden, og alt det leed han med Taalmodighed for ikke at skiere Lidsen i tu, der holdt hans Hielm.

Imedens dette gik for sig, førte Hændelsen til Kroen en Sviine-Sniider, hvilken, da han kom hen imod den, blæste fiire til fem Gange i en Piibe, hvorved Don Quixote bestyrkedes endnu meere i den Tanke, at han befandt sig paa et Slot; at man oppvartede ham med Musik; at Stokfisken var Foreller, det skimlede Brød Juulekage, Nympherne fornemme Frøkner, og Kroemanden Slottets Commendant, hvilket giorde ham inderlig veltilfreds med Begyndelsen af hans første Tog. Men desuagtet laae det ham dog som en Steen paa Hiertet, at han ikke endnu var slagen til Ridder, siiden det forekom ham, at han ikke med Ret og Skiel kunde friste Eventyr, uden at være optagen i Ridder-Ordenen.

Tredie Capitel.

Hvori fortælles den herlige Maade, paa hvilken Don Quixote af la Mancha blev slagen til Ridder.

Denne Tanke løb saa stærkt om i hans Hoved, at den bragte ham til at forkorte sit tarvelige Kroe-Maaltiid; og da han var kommen til Ende dermed, kaldte han Kroemanden ud, lukkede sig inde med ham i Stalden, hvor han kastede sig paa Knæe for ham, og tiltalede ham saaledes: „Tappre Ridder! Jeg reiser mig aldrig op fra det Sted, hvor jeg

nu ligger, førend I har bevilget mig en Gave, jeg vil udbeede mig af Eder, og hvilken skal falde ud til Eders Berømmelse og det Menneskelige Kiøns Vel." Kroemanden, der saae sin Giest ligge for sine Fødder, og hørte sliigt et Forebringende, betragtede ham med saa stor en Forundring, at han hverken vidste, hvad han skulde siige eller giøre; men efter at han længe havde trættet med ham for at faae ham til at reise sig, uden at kunde bringe det dertil, saa var han nødtvungen til at siige, at han bevilgede ham den Gave, han bad ham om. „Jeg formodede mig ikke heller mindre af Eders Herlighed," svarede Don Quixote, „og siiger Eder altsaa hermed, at den Gave, jeg har beedet Eder om, og I saa ædelmodigen har bevilget mig, er, at I endnu i Morgen den Dag skal slaae mig til Ridder, og tilstede mig i Nat at holde Vaaben-Vagt i Eders Slots-Capell, og derpaa i Morgen, som jeg allereede har sagt, opfylde mit høieste Ønske, at jeg derefter, som det sig hør og bør, kan løbe om i alle fiire Verdens Hiørner og søge Eventyr til de Trængendes Beste, som de Riddere ere forbundne til, der regne sig iblant de vandrende, saaledes som jeg, hvis Hu og Attraae er eene og alleene henvendt til desliige Bedrivter." Kroemanden, der (som jeg allereede har sagt) havde en stor Skielm bag Øret, og fra Begyndelsen af havde troet, at hans Giest ikke var vel forvaret under Skallen, fik Bekræftelse herpaa ved at høre hans fremførte Grunde, og for at have noget at lee af om Natten, besluttede han at læmpe sig efter hans Grillér, og svarede ham til den Ende, at hans Attraae og Begiering skulde opfyldes, og at sliig en Forventning var medfød og naturlig hos saa betydelige Riddere, som han forekom ham at være, og hans ædle Skikkelse lagde for Dagen. Han sagde tilliige, at han selv i sine unge Aar havde været hengiven til denne ærefulde Øvelse, og havde strøget adskillige Deele af Verden igiennem for at søge Eventyr; at han ikke havde forladt Forstæderne ved Malaga, de Riaronske Øer, Sevillas Egn, Segovias Torv, Valencias Oliven-Skov, Rondilla i Granada, Sanct Lucars Havnen, Cordovas Torv, Toledas Vertshuuse og og mange andre Steder, uden at have viist store Prøver paa sine Fødders Hurtighed og sine Hænders Behændighed; at han havde beviist mange Forurettelser, husvalet

mange Enker, formindsket Antallet af unge Møer, lukket Dinene op paa adskillige Myndlinger, og tilsidst giort sig bekiendt for alle Domstolene næsten i heele Spanien; hvorpaa han omsider havde slaaet sig til Roelighed paa dette sit Slot, hvor han leevede af sit Eget og Andres, og tog imod alle vandrende Riddere, af hvad Stand og Vilkaar de vare, alleene for den store Tilbøielighedss Skyld, han bar til dem, og for at deele Gods og Formue med dem, som en Belønning for deres gode Forsæt. Han sagde ham tilliige, at han intet Capell havde ved Slottet, hvori han kunde holde sin Vaaben-Vagt, thi han havde ladet det nedbryde for at bygge det nyt op; men han vidste, at naar Nødvendigheden udkrævede det, saa kunde den holdes, hvor det skulde være; naar han altsaa vilde vaage over dem i Nat i een af Slotsgaardene, saa skulde i Morgen, om Gud vilde, den store Høitidelighed gaae for sig, og han, efter sit Forlangende, blive slagen til Ridder, og det til sliig en Ridder, hvis Liige der ikke fandtes i heele Verden. Derpaa spurgte han ham, om han førte brav mange Penge med sig. „Ikke en Hviid," svarede Don Quixote, „thi jeg har aldrig læst i de vandrende Ridderes Historier, at nogen har giort det." Kroemanden, som saae sig bedraget, svarede herpaa, at det ikke var blevet antegnet i Historierne, fordi det havde syntes Forfatterne overflødigt at anføre en saa øiensynlig Nødvendighed, som Penge og reene Skiorter vare, siiden enhver let kunde slutte, at det ikke havde manglet derpaa; og ansaae han det for vist og sandt, at alle de vandrende Riddere (som saa mange Bøger ere opfyldte med og vidne om) baade havde ført en vel spekket Pung og Skiorter med sig til deres nødvendige Bruug, saavel som ogsaa et lille Skriin med Salve til Saarene, de bekom, siiden der ikke alletiider i Marken og Udørknerne, hvor de sloges og bleve saarede, fandtes nogen til at læge dem, naar de ikke i Forveien havde giort sig en viis Troldmand til Ven, der kom dem til Hielp ved at sende dem en Frøken eller Dverg igiennem Luften med en Salve af sliig en Kraft, at den neppe havde rørt Saaret, førend de reiste sig liige friske og sunde, som om dem aldrig havde feilet noget; men da dette let kunde slaae feil, saa holdt de gamle Riddere det for paaliideligere, at deres Vaabendragere forsynede sig med Penge og andre høist nødvendige

Ting, saasom Salve og Linskav til Saarene. Hændte det sig nu (som dog var meget rart), at disse Riddere ingen Vaabendragere havde, saa pakkede de det altsammen i en lille Tversæk, som næsten ikke kom tilsyne bag paa Hesten, eller og syntes at indeholde betydeligere Ting, siiden det ved sliige Leiligheder ikke var almindelig Skik blant vandrende Riddere at føre Tversække. Af den Aarsag vilde han raade ham (da han ikke endnu kunde befale ham det, som hans Gud=Søn, han nu snart skulde blive), at han ikke maatte fortsætte Veien viidere, uden at have forsynet sig med de anførte Nødvendigheder, og vilde han selv befinde sig vel derved, naar han engang mindst ventede det. Don Quixote lovede at følge hans Raad med den allerstørste Nøiagtighed, og bragte derpaa alleting i Orden for at tiltræde sin Vaabenvagt i en stor Gaard, der laae ved Siden af Kroen. Da nu Don Quixote havde bragt sine Vaaben sammen, lagde han dem paa en Brønd, som var tæt derved, tog Skioldet paa Armen, Lanzen i Haanden, og med de allertækkeligste Lader gav han sig til at gaae op og ned ved Brønden; da han begyndte at spadsere, begyndte Natten just at falde paa.

Kroemanden fortalte alle dem, der vare i Kroen, sin Giestes Galskab, hans Vaabenvagt og hans Forhaabning om at blive slagen til Ridder. De faldt alle i Forundring over denne besynderlige Art af Galskab, og løb hen at beskue ham langt fra; og saae de ham snart gandske roeligen at gaae op og ned, snart at hælde sig til sin Lanze, med Dinene stiivt heftede paa Vaabene, og stedse at blive i Nærheden af dem. Det var ved Midnats Tiider, men Maanen skinnede saa klart, at man ved Hielp af det Lys, den laante, gandske tydelig kunde see, hvad den nye Ridder foretog sig.

Imidlertiid faldt det een af Muulesel=Driiverne, der vare i Kroen, ind, at gaae hen og vande sit Esel, og vilde han til den Ende tage Don Quixotes Vaaben bort, der laae over Brønden; men i det han begyndte at løfte dem, skreeg Don Quixote med høi Røst: „Forvovne Ridder! i hvem du endog er, der tør formaste dig til at røre den drabeligste Vandrendes Vaaben, som nogensinde har omgiordet Sværd, see til, hvad du giør, og rør dem ikke, i Fald du ikke vil bøde for din Forvovenhed med dit Liiv.“ Muulesel=Driiveren

kunde ikke faae disse Grunde i sit Hoved (endskiønt det havde været vel for ham, om de vare komne ind i det; thi saa var han bleven befriet for at faae noget paa det), og uagtet de foregaaende Trudsler tog han Vaabene, og slængte dem et godt Stykke Vei derfra. Saasnart Don Quixote saae det, løftede han Øinene mod Himlen, og heftede sine Tanker (som det syntes) paa sin Dame Dulcinea, siigende: „Iil til min Undsætning, min Herskerinde! ved den første Fornærmelse, der tilføies den Barm, I behersker. Undfald mig ikke i den første Farlighed, ved hvilken jeg anraaber om Eders Gunst." Imedens han fremførte disse og andre desliige Sager, lod han Skioldet fare, løftede Lanzen med begge Hænder, og gav Muulesel-Driiveren et saa vældigt Slag paa Hovedet, at han kastedes imod Broesteenene med en saadan Fart, at eet saadant Slag til havde giort det unødvendigt at søge en Barbeer til at læge ham. Da dette var forrettet, sankede han sine Vaaben sammen, og begyndte at gaae liigesaa roelig op og ned igien som forhen.

Lidet efter kom der en anden, uden at viide det mindste af det, der var foregaaet (siden den første ikke endnu havde forvundet sin Svimmel); han nærmede sig med det samme Forsæt at vande sine Muulesler, men da han, for at giøre Brønden rødbelig, bemægtigede sig Vaabene, lod Don Quixote, uden at siige et eeneste Ord og uden at anmode nogen om Undsætning, anden Gang Skioldet fare, løftede anden Gang Lanzen, og uden at tilføie denne mindste Bræk, giorde han meere end tree Bræk med den, siden Muulesel-Driiveren fik fiire i Hovedet.

Ved denne græsselige Tumult kom alle Kroens Folk tilløbende, og Kroemanden iblant dem. Da Don Quixote saae dette, tog han Skioldet paa Armen, og lagde Haanden paa Kaarden, siigende: „O Skiønheds Dronning! mit svage Mods Kraft og Styrke! nu er det paa Tiide, at din Høihed vender Øinene til din liivegne Ridder, da et Eventyr af sliig en Størrelse venter paa ham." Under hendes Skierm var han, efter sit Tykke, saa tryg, at om al Verdens Muulesel-Driivere havde overfaldet ham, saa havde han ikke veeget dem et Skridt. De Saaredes Kammerater, der saae, hvorledes de vare tilreedte, begyndte at overøse Don Quixote med Steene, mod hvilke han bedækkede sig

med sit Skiold, det beste han kunde, uden at torde viige fra Brønden for ikke at forlade sine Vaaben. Kroemanden skreeg imidlertiid af fuld Hals, at de skulde lade ham være med Fred, han havde jo sagt dem, at han var gal, og at han af den Aarsag vist ikke kom til at liide noget, om han ogsaa slog dem ihiel allesammen. Men ihvor høit han skreeg, saa skreeg Don Quixote dog endnu høiere, han kaldte dem Skielmer og Forrædere, og Slots-Herren en feig og slettænkende Ridder, siiden han taalede, at vandrende Riddere bleve saaledes begegnede; og at saafremt han kun havde været optagen i Ridder-Ordenen, skulde han snart givet ham Løn for hans Forræderie: „om Eder andre, I nedrige og gemeene Pøbel! bekymrer jeg mig ikke det mindste; overfalder mig, kaster, slaaer, kommer hid og forgriiber Eder imod mig, som I best viide og kunne, men I skulle faae at føle Betalingen, Eders Daarlighed og Grovhed skal bekomme." Han udtalte dette saa kiekt og modigt, at han indjog dem en græsselig Frygt, og deels ved den, og deels ved Kroemandens Forestillinger bleve de bevægede til at holde op at kaste Steene paa ham; han tillod, at de toge de Saarede bort, og derpaa fortsatte han sin Vaabenvagt ligesaa roelig og ligegyldig, som han havde begyndt den.

Kroemanden syntes just ikke meget vel om sin Giestes Giekkerie, og besluttede derfor at giøre en Ende derpaa ved at meddeele ham den ulykkelige Orden, førend han kom meere Uheld afsted. Han nærmede sig derpaa til ham, undskyldte sig for den Uforskammenhed, som, uden at han havde vidst det mindste derom, var udviist imod ham af disse grove Folk, der ogsaa vare blevne dygtig afstraffede for deres Forvovenhed. Han igientog, hvad han havde sagt, at der intet Capell var ved Slottet, men det var ogsaa kun af liden Nødvendighed til det, der stod tilbage at forrettes; at efter det, han erindrede sig at have læst i Ordens-Artiklerne, heele Knuuden ved Indlemmelsen i Ridder-Ordenen laae i Hals- og Skulder-Slaget, og dette lod sig beqvemmest udføre paa aaben Mark; at hans Vaabenvagt allereede var forbie, thi da toe Tiimer vare tilstrækkelige til den, saa meget meere maatte fiire Tiimer være det. Don Quixote troede alt, hvad han sagde, og svarede, at han var villig til at adlyde ham, men han bad ham at fuldføre det saa hastigt,

som muligt var, thi dersom han skulde blive overfaldet anden Gang, og vidste sig ophøiet til Ridder, saa skulde der ikke blive een levende Siel tilbage paa Slottet, dem undtagen, som han begierede Naade for, og Ridderen af Ærbødighed for ham vilde lade undløbe.

Den af det Skeete advarede og frygtsomme Commendant skyndte sig at hente en Bog, i hvilken han pleiede at antegne Høet og Havren, Muulesel-Driiverne fik, og med en liden Stumpe Lys, der blev baaren af en Dreng for ved ham, og de to fornævnte Frøkner ved Siden af sig, kom han tilbage til Don Quixote, befalte ham at knæle, mumlede i sin Regnskabs-Bog, som om han giorde en andægtig Bøn; hvorpaa han midt i Læsningen løftede Haanden, og gav ham et dygtigt Slag paa Halsen, og strax derpaa med hans egen Kaarde et artigt Slag over Skuldrene, hvorved han idelig brummede i Skiegget, som om han læste. Da dette var skeet, sagde han til een af Damerne, at hun skulde spænde Kaarden paa Ridderen, hvilket hun forrettede med megen Tækkelighed og Forstand, skiønt det kostede hende Møie nok at bare sig for at lee ved enhver Post af denne Ceremonie, men de Tapperheds-Prøver, den nye Ridder havde aflagt, hemmede Latteren. I det den gode Frøken spændte Kaarden om ham, sagde hun: „Gud giøre Eders Velbyrdighed til en meget lykkelig Ridder, og skienke Eder stedse Seier i Striiden!“ Don Quixote spurgte derpaa om hendes Navn, paa det han nu og i Fremtiiden kunde viide, hvem han var forbunden for den ham beviiste Gunst, siden hans Forsæt var at giøre hende deelagtig i den Ære, han vilde indlægge sig ved sin tappre Arm. Hun svarede med megen Ydmyghed, at hun kaldte sig Tolosa, og var en Skoeflikkers Daatter fra Toledo, i øvrigt var hun til hans Tieneste i alt, hvad han vilde byde og befale. Don Quixote svarede derpaa, at han vilde ansee det som en Gunst, om hun for Fremtiiden vilde lægge Donna til sit Navn og kalde sig Donna Tolosa; hvilket hun lovede ham. Den anden spændte hans Sporer paa, med hvilken han da førte en næsten liigelydende Samtale, som med den, der havde givet ham Kaarden. Han spurgte om hendes Navn, hun svarede: de kaldte hende Møllerinden, og hun var en Daatter af en ærlig Møller i Antequera; men desuagtet bad Don

Quixote hende for Fremtiden at bruge Benævnelsen Donna og kalde sig Donna Møllerinde, hvorpaa han takkede dem paa nye, og tilbød dem sin Tieneste.

Da nu denne aldrig forhen seete Ceremonie var bragt til Ende i Hui og Hast, kunde Don Quixote ikke tøve længere med at stiige til Hest og drage ud at søge Eventyr. Rozinante maatte derfor strax sadles, han kastede sig op paa den, omfavnede sin Vert, og forebragte saa besynderlige Ting til Taksiigelse for den Gunst, han havde beviist ham ved at slaae ham til Ridder, at det er umuligt at igientage dem. Kroemanden, saasnart han saae ham vel uden for Kroen, besvarede hans Tale med en liige Artighed, men ikke med saa mange Ord, og uden at begiere noget for hans Fortæring ønskede han ham en lykkelig Reise.

Fierde Capitel.

Hvad der tildrog sig med vor Ridder, da han havde forladt Kroen.

Morgenrøden begyndte først at pippe frem, den Tiid Don Quixote forlod Kroen, saa veltilfreds, glad og henrykket over allereede at være slagen til Ridder, at han nær havde sprængt Hestens Sadelgiord af lutter Glæde. Men da ved den Leilighed Vertens Raad randt ham i Sinde om de Fornødenheder, han maatte føre med sig, fornemmeligen Penge og Skiorter, saa besluttede han at vende hiem for at forsyne sig med det altsammen tilliige med en Vaabendrager, til hvilken Post han tænkte at antage en Bonde i sin Bye, der var fattig og havde Børn, men overmaade vel skikket til Ridderskabets vaabendragerlige Betiening. I dette Forsæt vendte han Rozinante imod Landsbyen, og Hesten, ret som om den længtes efter sine gamle Bekiendtere, gav sig til at løbe saa stærkt, at dens Fødder neppe rørte Jorden.

De havde endnu ikke lagt et stort Stykke af Veien til-

bage, da det forekom Don Quixote, at der fra det tykke i Skoven paa hans venstre Haand kom en Lyd, som af et Menneske, der klagede sig ynkeligen; neppe havde han hørt det, førend han sagde: „Himlen være lovet for den Naade, den beviiser mig, i det den saa hastig fremstiller en Leilighed for mig, ved hvilken jeg kan opfylde, hvad min Orden udkræver, og ved hvilken jeg kan høste Frugten af mit gode Forsæt. Denne Røst kommer uden Tvivl fra en mandlig eller qvindelig Person, som skeer Overlast, og som trænger til min Gunst og Biestand." Hvorpaa han trak i Rozinantes Tømme, og satte Coursen hen til den Kant, som Lyden kom fra. Saasnart han var kommen nogle Skridt ind i Skoven, saae han en Hoppe bunden ved en Eeg, og ikke langt derfra en Dreng omtrent paa femten Aar, paa hvilken den øverste Deel af Kroppen var nøgen, staae bunden til en anden, og det var ham, der gav Hals, og det ikke uden Aarsag, fordi en frisk førlemmet Bonde gav ham en Hoben dygtige Slag med en smal Rem, og ledsagede hvert et Slag med en Irettesættelse og Formaning, siigende: „Havde Du brugt Dine Øine, kunde Du spart paa Din Kieft." Drengen svarede dertil: „Jeg skal aldrig giøre det meere, Huusbond! jeg skal aldrig giøre det meere, og jeg lover ved Gud og alle Helgene for Fremtiiden at passe bedre paa Hiorden." Da Don Quixote saae, hvad der gik for sig, raabte han med vreed Stemme: „Uopdragne Ridder! det lader ilde at mishandle den, der ikke kan værge sig; stiig til Hest og tag Eders Lanze" (thi derfor ansaae han Staven, der stod op imod Eegen, Hoppen var bunden til), „at jeg kan lære Eder, det er feige Niddinger, der foretage sliigt." Bonden, der saae denne bevæbnede Figur at styre Lanzen liige imod hans Ansigt, holdt sig allereede for at være død, og svarede meget høflig og skielvende: „Herr Ridder! denne Dreng, som jeg her afstraffer, tiener mig for at vogte en Flok Faar, der græsser her omkring, men han er saa skiødesløs heri, at der hver Dag fattes mig eet, og for at besmykke sin Skiødesløshed eller Ondskab, siiger han, at jeg foregiver det af Gierrighed for ikke at betale ham den Løn, han har til Gode, og det er ved Gud og min Siel løiet." „Løiet i min Nærværelse, grove Knegt!" sagde Don Quixote, „ved Soelen, der lyser for os, skal jeg ikke bore dig igiennem

med denne Lanze! Betal ham derfor strax, og det uden at knye; thi ellers skal der ikke blive den mindste Lap tilbage af dig. Saa slux hen og løs ham!" Bonden hængte med Hovedet, og løste sin Dreng uden at siige et Ord. Don Quixote tilspurgte Drengen, hvor meget hans Herre skyldte ham. „Nie Maaneders Løn," svarede Drengen, „og syv Realer om Maaneden." Don Quixote giorde strax Udregningen, og fandt, at det beløb sig til tredsindstyve og tree Realer, hvilke han strax befalede Bonden at betale ham, med mindre han vilde give Liivet for dem. Den frygtsomme Bonde sagde: enhver kunde let begribe, at han i den Forfatning, han nu var, ikke vilde giøre sig meensvoren, men han torde giøre sin Eed paa (hvad han dog vel vogtede sig for), at det ikke var saa meget; thi der skulde først anføres og afkortes i Regningen tree Par Skoe, han havde faaet, tilliige med en Real, han havde betalt for at lade ham toe Gange aarelade, medens han var syg. „Lad nu det saa være," sagde Don Quixote; „men saa kan Skoene og Aareladningen gaae op imod de Hug, han uskyldigviis har bekommet. Har han sønderslidt Læret paa Eders Skoe, saa har I sønderslidt Læret paa hans Krop, og har I betalt Barbeeren for at tage Blod af ham, da han var syg, saa har I for Lyst taget det af ham, da han var frisk; og af den Aarsag saa skylder han Eder intet derfor." „Det værste er, Herr Ridder!" sagde Bonden, „at jeg ingen Penge har hos mig. Lad Andres følge hiem med mig, og saa vil jeg give ham en Real oven i Kiøbet." „Jeg følge med ham," raabte Drengen, „jo, jo, det blev mig vist en ond Gang! Nei, Herr Ridder! ikke for aldrig det; thi saasnart han var alleene med mig, saa slaaede han mig som en Sanct Bartholomæus." „Det har ingen Fare," svarede Don Quixote, „det er nok, at jeg har befalet ham det, siiden han har Ærbødighed for mig; saasnart han altsaa ved de Ridderlige Love, i hvis Orden han er indlemmet, har bekræftet at lade Eder frit og ubehindret gaae, saa staaer jeg Eder inde for Betalingen." „Men, velbyrdige Herre!" sagde Drengen, „see ogsaa vel til hvad I siiger; min Huusbond er ingen Ridder, og er ligesaa lidt indlemmet i nogen Orden; det er den riige Juan Haldudo, der boer i Quintanar. „Det giør lidet til Sagen," sagde Don Quixote,

„der kan gierne være Riddere blant Haldtuderne, enhver er jo Arving til sine Gjerningers Ære." „Alt det er vel saa," sagde Drengen, „men min Huusbonds Gierninger, hvis Ære han skal arve, bestaae i at forholde mig Lønnen for min Sveed og suure Møie." „Jeg forholder Dig den ikke, min gode Andres!" svarede Bonden, „følg kun alleene med mig hiem, saa svær jeg Dig til ved alle de Ridder-Ordener, der ere i Verden, at betale Dig en Real meere, end Du kræver, og det i nyeslaaet Mynt." „Nyeslaaet Mynt behøves ikke," sagde Don Quixote, „naar han kun faaer Realer, saa er jeg tilfreds; men dersom I ikke opfylder Løvtet, I har giort, saa giør jeg samme Eed paa at komme tilbage for at søge og afstraffe Eder, og jeg skal viide at finde Eder, om I ogsaa var krøbet i et Muusehul. Og dersom I vil viide, hvem der befaler Eder dette, for at opfylde Forbindtligheden des nøiere, saa siiger jeg Eder, at jeg er den drabelige Don Quixote af la Mancha, alle Forurettelsers Afværger og alle Ubilligheders Afstraffer. Hermed Farvel! glem ikke Eders Løvte og Eed, under Straf af den Eder forkyndede Dom." Da han havde sagt dette, gav han Rozinante Sporene, og forlod dem.

Bonden holdt idelig Øie med ham, og da han saae, at han allereede var ude af Skoven og saa langt borte, at han ikke meere kunde øines, vendte han sig til sin Dreng, og sagde: „Kom hid til mig, min Søn! jeg vil betale Dig, hvad Du har til Gode, som denne Forurettelsers Afværger og Ubilligheders Afstraffer har befalet mig." „Jeg svær Eder til," sagde Andres, „at dersom I ikke til Punct og Prikke opfylder denne gode Ridders Befaling, der (Gud lade ham leeve i tusinde Aar) baade er en tapper og retfærdig Dommer, men forholder mig min Betaling, saa skal jeg paa staaende Fod søge ham op, for at bringe ham hid med mig til at fuldbyrde det, han har lovet." „Jeg svær i liige Maade paa," sagde Bonden, „at siiden jeg har Dig saa kier, saa vil jeg forøge Gielden for at forøge Betalingen." Derpaa greeb han ham ved Armen, bandt ham paa nye fast til Egen, og slog saa længe løs paa ham, at han forlod ham halv død. „Kald nu, min Herr Andres!" sagde Bonden, „paa Forurettelsernes Afværger, og see til, hvorledes han kan afværge denne. Dog synes mig neppe, at Du har faaet

nok endnu, siiden Lysten er kommen over mig til at slaae Dig leevende, som Du frygtede for.“ Endeligen lod han ham da komme løs, og gav ham Forlov at gaae hen og søge sin Dommer, at denne kunde fuldbyrde sin afsagte Dom. Andres gik høiligen forbittret bort, han svoer paa at søge efter den tappre Don Quixote af la Mancha, og fortælle ham den heele Medfart fra først til sidst, og dersom han fandt ham, skulde Bonden sikkert faae det syvfold betalt. Men alle disse Trudsler uagtet gik han grædende bort, og hans Huusbond roelig og leende.

Paa denne Maade afværgede den drabelige Don Quixote Vold og Overlast, og inderlig fornøiet over sin gode Fremgang og over at have, som det syntes ham, giort en stor og ædel Begyndelse til sine Ridderlige Øvelser, fortsatte han Veien til sin Landsbye i den sødeste Henrykkelse, siigende med bevæget Stemme: „Du kan med Rette kaldes lykkelig frem for alle dem, som leve paa Jorden, Du frem for alle Deilige deilige Dulcinea af Toboso, siiden Du saa aldeles har betvunget og underordnet Din Villie og Velbehag sliig en navnkundig Ridder, som Don Quixote er og bliver, hvilken (som er Gud og heele Verden bekiendt) først blev slagen til Ridder i Gaar, og i Dag allereede har hemmet den største Forurettelse og Fornærmelse, Ubillighed kan optænke, og Grusomhed sætte i Verk. I Dag reev han Svøben af Haanden paa denne ubarmhiertige Fiende, der uden Føie hudslættede den spædlemmede Prinds.“

Da han var saa viidt i sin Tale, naaede han et Sted, hvor fiire Veie stødte sammen. Her forestillede han sig strax Korsveiene, ved hvilke de vandrende Riddere holdt stille for at overlægge, hvilken de skulde følge. For nu at efterabe dem forblev han i nogle Øieblik gandske roelig, og efter at han nøie havde overveiet alleting, slap han Tømmen paa Rozinante, underkastede sin Villie Hestens, hvorved han tilliige fulgte sin første Tanke, at dette var den sande ridderlige Maade at reise paa. Da han nu omtrent havde lagt toe Miile tilbage, opdagede han en stor Mængde Mennesker, hvilke (som man siiden kom under Veir med) vare Kiøbmænd fra Toledo, der droge til Murcia for at kiøbe Silke. De vare sex i Tallet, forsynede med Soelskierme, havde fiire riidende Tienere med sig og tree til Fods for at føre Muul-

Eslerne. Neppe havde Don Quixote øinet dem, førend han bildte sig ind, at det var et nyt Eventyr, og for at efterabe det, han havde læst i sine Bøger, saaviidt som det forekom ham giørligt, ved hvert et Skridt, saa besluttede han, her at foretage sig en Ting, hvortil Dieblikket syntes ham beqvemt. Til den Ende satte han sig med ædel Forvovenhed fast i Stiigbøilen, holdt Lanzen i Veiret, bedækkede Brystet med Skioldet, og stillede sig saaledes midt paa Veien, i det Haab, at een af disse vandrende Riddere (thi derfor havde han allereede længe anseet og holdt dem) skulde komme imod ham; og saasnart de vare komne saa nær, at begge Parter kunde see og høre hinanden, opløftede Don Quixote sin Røst, og med stolte Lader sagde: „Heele Verden maae give sig i Færd med mig, saafremt heele Verden ikke tilstaaer, at der i heele Verden ikke findes en deiligere Dame end Keiserinden af la Mancha, den mageløse Dulcinea af Toboso.“ Kiøbmændene forundrede sig høiligen saavel over disse Ord, som over den besynderlige Skabning, der fremførte dem, og baade af Skabningen og Ordene kunde de let slutte sig til, at Hiernen ikke var vel forvaret hos ham; men for at faae at viide, hvad Meningen var med den Tilstaaelse, der blev begiert af dem, saa holdt de stille, og een af dem, som var meget forstandig og tilliige skiemtsom, svarede: „Herr Ridder, ingen af os veed, hvem den gode Dame er, som I taler om. Viis os hende, og i Fald hun da er saa deilig, som I beskriiver hende, skal I strax faae vundet Spil, og vi kunne, uden at fornærme nogen, tilstaae den Sandhed, I har anmodet os om.“ „Naar jeg viiste Eder hende,“ sagde Don Quixote, „hvad Fortieneste var det da paa Eders Side, at tilstaae en Sandhed, I saa tydelig vare overbeviiste om? Sagen bestaaer deri, at I, uden at see, skal troe, bekiende, bekræfte, besværge og forfegte det, hvis ikke, da stille Eder i Kampen mod mig. Kommer hid, I stolte og bandlyste Karle! Kommer hid, een for een, som Ridderlig Skik og Brug er hos Eders Liige; Kommer herhid, om I tør, jeg venter Eder, og forlader mig paa den Sags Retfærdighed, jeg forsvarer.“ „Herr Ridder!“ svarede Kiøbmanden, „jeg besværger Eders Velbyrdighed i alle de Prindsers Navn, vi her ere, at I ikke vil bebyrde vor Samvittighed med at bekiende en Ting, som vi ikke viide

det mindste om, ja aldrig have hørt eller seet, og det til Fornærmelse for saa mange Alcarrianske og Estremaduriske Keiserinder og Prindsesser. Eders Velbyrdighed behage alleene at viise os et Portrait af denne Dame, om det endog ikke var større end et Hvedekorn; thi har man Enden af Traaden, finder man nok Nøglet, og ved dette Middel blive vi fyldestgiorte og trygge, og Eders Velbyrdighed tilfredsstillet og fornøiet. Vi ere desuden allereede saa villige til at troe alt godt om hende, at om endog Portraitet forestilte hende seende skievt med det eene Øie, og der randt Svovl og Zinnober ned af det andet, saa ville vi desuagtet, for at tækkes Eders Velbyrdighed, sige alt, hvad der forlangtes, til hendes Fordeel." „Det rinder ikke, gemeene Pak!" raabte Don Quixote, gandske optændt af Vreede, „det rinder ikke, siger jeg, og flyder det over, er det Ambra og Desmer, der væder hendes Silkekind; hun er hverken skeeløiet eller skiev, nei, hun er rankere end en Guadarramisk Gran. Men I skal dyrt betale den Bespottelse, I har udstødt imod en saa guddommelig Skiønhed, som min Dames er." Da han havde sagt dette, lagde han Lanzen an imod den, der havde ført Ordet, og rendte med sliig en Heftighed og Raserie ind paa ham, at dersom, til Kiøbmandens store Lykke, Rozinante ikke havde snublet og lagt sig paa Halvveien, saa havde hans Dristighed kommet ham dyrt at staae. Rozinante faldt, som sagt er, og kastede sin Herre et godt Stykke Vei hen i Marken; han anvendte alle Kræfter for at reise sig, men uden at naae sit Øiemeed (og denne Uleilighed forvoldte Lanzen, Skioldet, Sporene og Hielmen, tilliige med Vægten af det gamle Harnisk). Imedens han nu arbeidede for at komme i Veiret, og kunde ikke, raabte han: „Undviiger ikke, feige Karle! nedrige Karle! undviiger ikke. Jeg er falden; men det er ikke ved min Forseelse, men ved min Hestes, at jeg ligger her udstrakt." En af Muulesel-Driiverne, som ikke maae have havt alt for godt et Øie til ham, kunde umueligen høre den stakkels Faldne fremføre saa mange Forhaanelser uden at besvare dem paa hans Ribbeen. Han nærmede sig til ham, greeb fat paa Lanzen, og efter at han havde brækket den i mange Stykker, tog han et af dem, med hvilket han gav sig saaledes til at tærske paa Don Quixote, at han til Trods for Harnisket giorde ham mørere end

Bankekiød. Hans Herrer raabte til ham, at det var nok, og at han skulde holde op igien; men Blodet var kommet saa stærkt i Kog hos ham, at han ikke kunde blive kied af denne Leeg, og for ret at styre sin Harme, skyndte han sig at samle de øvrige Stykker af Landsen og at hamre dem endnu mindre paa den elendige Græs-Rytter, som uagtet alle de Prygl, der regnede ned over ham, dog ikke kunde holde Munden, men truede Himmel, Jord og Straten-Røverne, som han holdt dem for at være. Endelig blev Muulesel-Driiveren træt, Kiøbmændene fortsatte deres Reise, og gav den stakkels Afbankede dem Materie nok til at moere sig med paa Veien.

Saasnart han befandt sig alleene, giorde han nye Forsøg paa at reise sig; men da det ikke kunde lykkes ham med en frisk Krop, hvorledes skulde han da kunde sætte det i Værk nu, da han var forknuuset og gandske udmattet? Dog holdt han sig endda for lykkelig, i det han ansaae det for eet af de vandrende Ridderes sædvanlige Uheld, og tillagde Hesten Skylden. I denne Forfatning blev han liggende, siiden hans guule og grønne Krop giorde ham det til en Umuelighed at reise sig.

Femte Capitel.

Hvori Fortællingen om vor Ridders Vanheld fortsættes.

Da han nu virkelig fandt, at han ikke kunde røre sig, saa besluttede han at tage Tilflugt til sit sædvanlige Middel, som var, at opsøge en liige Tildragelse af sine Bøger, og bragte hans Galskab ham just den i Sinde om Balduin og Markgreven af Mantua, da Carlos havde efterladt den første saaret paa Bierget (en Historie, som alle Børn viide, som er ingen Muulesel-Driiver ubekiendt, som alle gamle Folk synge og troe, og som med alt dette ikke er meere sandfærdig end Mahomets Mirakler). Denne Tildragelse forekom ham at være et Forbillede paa den, der

var mødt ham; han gav sig altsaa med Tegn paa store Smerter til at vælte sig omkring paa Jorden, og med en afmægtig og stønnende Røst at fremføre det samme, som hiin saarede Ridder forhen havde sagt i Skoven:

„Ak! hvor er Du, o Sennora!
Da min Sorg Dig rører ei?
Enten kiender Du den ikke,
Eller Du har sveeget mig."

Og paa denne Maade fortsatte han Romancen til de Vers, som lyde:

„Ædle Herre, Greve af Mantua,
Høie Oncle, Frændesiel!"

Just i det han stønnede dette frem, føiede Skiebnen det saa, at en Bonde fra hans Bye, som tilliige var hans Naboe, kom der forbie, da han havde ført noget Hveede til Møllen. Da han saae en Mand ligge gandske udstrakt paa Jorden, nærmede han sig hen til ham, spurgte, hvem han var, og hvad der feilede ham, siiden han gav sig saa jammerligen. Don Quixote bar ikke mindste Tvivl om, at dette jo var Markgreven hans Morbroder, og i Følge deraf svarede han ham heller intet andet end Fortsættelsen af Viisen, hvori han fortalte ham sit Vanheld, og den Kierligheds Forstaaelse, der var imellem Keiserens Søn og hans Gemalinde, altsammen i den Orden, som det synges i Viisen. Bonden stod gandske forundret over at høre dette naragtige Hvishvas, han løftede Vizieret op (som allereede ved Pryglene var gaaet i Stykker), tørrede hans Ansigt af, der var gandske tildækket med Støv og Skarn, og neppe havde han faaet ham nogenlunde reen, førend han kiendte ham, og gav sig til at siige: „Herr Quixada!" (saaledes kaldte han sig altsaa, medens han var ved sine fem Sandser, og ikke endnu havde forvandlet en fredsommelig Adelsmand til en vandrende Ridder), „hvem har tilreedt Eders Velbyrdighed saaledes?" Men vor Ridder blev ved at besvare alle hans Spørgsmaal med Viisen. Da den gode Mand merkede det, saa hialp han ham af Harnisket, det beste han kunde, for at see, om han var saaret; men han fandt hverken Blod eller noget andet Kiendetegn dertil. Han stræbede derpaa at løfte ham op, og bragte ham omsider, med ikke liden Møie og Besværlighed, paa sit Esel for at giøre ham Rytte-

riet des mageligere. Derpaa samlede han Rustningen sammen, sankede hver en Stumpe op af Lanzen, og bandt det tilhobe paa Rozinante, som han førte ved Tømmen, driivende Eselet for ved sig, og tog saaledes Veien til Byen i dybe Tanker over alt det urimelige Tøi, Don Quixote havde fremført.

Paa Betragtninger feilede det ikke heller Don Quixote, der var saa øm og vaandefuld, at han neppe kunde holde sig paa Eselet, og sendte han Tiid efter anden saa dybe Suk til Himlen, at Bonden paa nye blev twungen til at spørge ham, hvad ham fattedes. Men det var øiensynligt, at Fanden havde sit Spil med at bringe ham alle de Fortællinger i Hovedet, der havde Liighed med hans Begivenhed, siiden han i samme Øieblik, som han glemte Balduin, erindrede sig Maureren Abindarraez, da Gouverneuren af Antequera Rodrigo de Narvaez havde overvundet ham og førte ham fangen til sin Fæstning. Derfor, da Bonden igientog sit Spørgsmaal om hvad der feilede ham, og hvor han havde ondt, saa besvarede han ham det med de samme Ord og anførte de samme Grunde, som den fangne Abindarraez havde besvaret Don Rodrigo de Narvaez med, liigesom han havde læst det i Georg Montemayors Diana, hvis Ord han saa lykkeligen betiente sig af, at Bonden ønskede sig tusinde Gange hellere Fanden i Vold, end at høre alle disse Daarligheder. I den fulde Overbeviisning, at hans Naboe var gal, skyndte han sig alt hvad han kunde at naae Landsbyen, for at blive befriet for den Kiedsomhed, Don Quixotes viidtløftige Snak forvoldte ham. Don Quixote havde neppe endt sin Tale, førend han begyndte igien saaledes: „Eders Velbyrdighed Don Rodrigo de Narvaez maae viide, at den deilige Xarifa, jeg har talt om, er for nærværende Tiid den yndige Dulcinea af Toboso, for hvilken jeg har udført, udfører og skal udføre de meest berømmelige Ridder=Bedrivter, som Verden har seet, seer eller faaer at see.“ Bonden svarede ham herpaa: „Husk Eder ret om, Eders Velbyrdighed! thi Gud forlade mig min slemme Synd saa sandt, som jeg hverken er Don Rodrigo eller Markgreven af Mantua, men Eders Naboe Pedro Alonso. Eders Velbyrdighed er heller ingenlunde Balduin, og liige saa lidt Abindarraez, men en agtbar Adelsmand, Herr

Quixada.“ „Jeg veed ret vel, hvem jeg er,“ svarede Don Quixote, „og jeg kunde ikke alleene være alle dem, jeg har nævnt, men endog de tolv Pairs af Frankrig tilliige med de nie Navnkundige, saasnart man vilde tage alle deres Bedrivter tilhobe og lægge dem paa Vægtskaalen imod mine.“

Under disse og andre deslige Samtaler naaede de med Nød og neppe Stedet imod Mørkningen; men Bonden vilde ikke tage ind i Byen, førend det var gandske mørkt, paa det ingen skulde see den forbankede Adelsmands daarlige Rytterie. Da det nu syntes Bonden at være paa rette Tiide, drog han ind i Byen og liige til Don Quixotes Huus, hvor alt var i den yderste Forvirring. Præsten og Barbeeren, som vare Don Quixotes meget gode Venner, havde just begivet sig derhen, og Huusholdersken modtog dem med følgende Ord: „Hvad tænker Eders Velbyrdighed Herr Licentiat Pedro Perez“ (thi saaledes kaldte Præsten sig) „vel om min Herres Uheld? Nu er det sex Dage, at vi hverken har seet ham, Hest, Lanze, Hielm eller Harnisk! Jeg vil døe paa Stedet, om det ikke er saa, som det bæres mig for: at disse forbandede Ridder-Bøger“ (og deri sagde han sandt), „som han hang i baade Nat og Dag, har vendt op og ned paa hans Hierne; thi ret nu besinder jeg mig, at jeg har ofte hørt ham tale med sig selv om at giøre sig til en vandrende Ridder og løbe alle Verdner igiennem for at søge Eventyr. Gid alle de Bøger vare Fanden i Vold og hvor Peberet voxer, som have været Redskaber til at forstyrre det kløgtigste Hoved, der var i heele la Mancha!“ Søster-Daatteren sagde det samme, og føiede endnu til: „Veed I vel, Mester Nicolas!“ (det var Barbeerens Navn), „at det meget ofte er hændet min Herr Morbroder, naar han havde siddet og læst toe Nætter og Dage til Ende i disse gruesomme Ulykkes-Bøger, at han med eet har kastet Bogen paa Bordet, taget Kaarden i Haanden, hugget og stukket i Væggen af alle Liivsens Kræfter, og naar han saa var gandske udmattet, saa sagde han, at han havde kløvet fiire Kiemper midt ad, saa høie som Taarne. Sveeden, der ved denne stærke Bevægelse løb ned af ham, sagde han, var Blodet af Saarene, han havde bekommet i Slaget; hvorpaa han drak et stort Glas koldt Vand, og blev strax gandske frisk og vel tilfreds, siigende, at det var

en kostelig Lægedom, han havde bekommet af den viise Esquife, der var en stor Troldmand og hans gode Ven. Nu anklager jeg mig selv, som Aarsagen til alt dette Uheld, fordi jeg ikke betroede Eders Velbyrdighed min Herr Morbroders Galskaber, at man, førend de havde dreevet ham til det, de nu har, kunde forekommet dem og brændt alle disse bandsatte Bøger, som Kiættere." „Det samme siiger jeg," sagde Præsten, „og paa min Troe, den Dag i Morgen skal ikke være til Ende, uden at der skal være holdet en ordentlig Ret over dem, og de være dømte til Ilden, paa det de ikke skulle give andre, der læse dem, Anledning til at bære sig ad, som min gode Ven har giort."

Alt dette hørte Bonden og Don Quixote uden for, og da der nu ikke var den mindste Tvivl tilbage hos Bonden angaaende hans Naboes Galskab, saa gav han sig til at raabe af fuld Hals: „Eders Velbyrdigheder! luk skyndsomst op for Herr Balduin og Herr Markgreven af Mantua, der kommer her meget haardt saaret; og for Herr Maurer Abindarraez, der føres fangen af den tappre Rodrigo de Narvaez, Gouverneuren til Antequera." Ved dette Raab foere de ud allesammen, og da nogle af dem strax kiendte deres Ven, andre deres Herre og Morbroder, der endnu ikke var steegen ned af Eslet, fordi han ikke kunde, saa løb de alle til for at omfavne ham. „Lad mig blot være med Fred," sagde han; „ved min Hestes Forseelse er jeg meget haardt saaret, bring mig derfor strax til Sengs, og dersom det er mueligt, saa hent mig den viise Urganda til at forbinde og læge mine Saar." „Der høre vi, hvad Klokken er slagen," sagde strax Huusholdersken; „jo, mit Hierte sagde mig det nok, hvor Skoen trykkede Herren. Vær I kun roelig, Eders Velbyrdighed! uden at denne Urgada har nødig at umage sig, skal I nok blive helbredet. Men jeg siiger endnu en Gang, og det saa godt som hundrede, forbandet være disse Ridder-Bøger, der har saaledes tilrakket Eders Velbyrdighed!" Derpaa bragte de ham til Sengs, og søgte efter hans Saar, uden at finde noget. Han sagde, at han alleene var forknuuset af et stærkt Fald, han havde giort med Rozinante, sin Hest, i en Kamp mod tie af de allerubyrligste og grummeste Kiemper, som der nogensinde havde været til i Verden. „Saa, saa," sagde Præsten, „faae vi nu

Kiemperne med i Leegen? Men forlad Eder paa mig, at jeg skal signe dem, førend Soel gaaer af Himlen i Morgen." De giorde Don Quixote tusinde Spørgsmaal, paa hvilke han ikke svarede andet, end at de skulde give ham noget at spiise, og saa lade ham Roe til at sove, thi paa det laae der ham meest Magt. De giorde, som han forlangede, og derpaa erkyndigede Præsten sig viidt og breedt hos Bonden, hvorledes han havde fundet Don Quixote. Han fortalte det altsammen, og glemte intet af alt det gale Tøi, han havde sagt, saavel da han fandt ham, som underveis; hvilket bestyrkede Licentiaten i at giøre det, han foretog sig Dagen efter, som for det første var, at beede sin Ven Barbeeren at følge med ham til Don Quixotes Huus.

Sitte Capitel.

Den store og moersomme Undersøgelse, Præsten og Barbeeren anstillede i vor sindriige Adelsmands Bibliothek.

Don Quixote laae endnu i en tryg Søvn, da Præsten og Barbeeren forlangede Nøglerne til Cabinettet, hvor Bøgerne, Ophavsmændene til Skaden, vare, af Søster-Daatteren, som gav dem meget villigen fra sig. De gik allesammen derind, og Huusholdersken med, og forefandt meere end hundrede mægtig store Volumina, meget net indbundne, og nogle af en mindre Format. Saasnart Huusholdersken blev dem vaer, vendte hun hastig om, og foer ned af alle Trapperne. Hun kom liige saa hurtig tilbage med en stor Skaal fuld af Vie-Vand tilliige med en Stænke-Kost, og sagde: „Der, tag det, Herr Licentiat! og bestænk Kammeret, at ikke nogen af de mange Troldmænd, der ere i disse Bøger, skal forhexe os til Straf, fordi vi ville udrydde dem af Verden." Licentiaten smiilede over Huusholderskens Eenfoldighed, og begierede af Barbeeren, at han skulde tage Bog for Bog frem, for at see dens Indhold, paa det ingen skulde fordømmes til Baalet, som ikke fortiente det. „Nei," svarede

Søster-Daatteren, „det er ikke værd at skaane nogen af dem, de ere Uhelds-Stiftere tilhobe; det allerbeste er at kaste dem igiennem Vinduet ned i Gaarden, lægge dem der i en Bunke og sætte Ild paa dem, eller bære dem ned i Hønse-Gaarden og giøre der Fyrværkerie med dem, for ikke at blive besværet med Røgen.“ Huusholdersken sagde det samme (saa forpikkede vare disse toe paa de Uskyldiges Død); men Præsten blev derved, at Titelerne i det mindste skulde læses.

Den første, der faldt i Mester Nicolas' Hænder, var Amadis af Frankrig. „Her er en Bemærkning at giøre ved denne,“ sagde Præsten; „thi efter hvad jeg har hørt siige, saa var denne den første Ridder-Bog, der blev trykket i Spanien, og alle de andre have havt deres Oprindelse af denne; altsaa tykkes mig, at han, som Stifteren af en saa skadelig og farlig Sect, bør uden Barmhiertighed dømmes til Baalet.“ „Nei, Herre!“ svarede Barbeeren; „thi jeg har hørt siige, at den er den beste blant alle de Bøger, der ere skreevne i den Smag, og altsaa bør den, som den eeneste i sit Slags, benaades.“ „Det er ogsaa sandt,“ sagde Præsten, „og af den Aarsag skal Livet være den skienket for denne Gang. Lad os nu see, hvem der følger efter.“ „Esplandians Bedrivter,“ sagde Barbeeren, „Amadis af Frankrigs ægte fødte Søn.“ „Det er tilforladeligt,“ sagde Præsten, „at Sønnen ikke er halv saa meget værd, som Faderen; altsaa tag I den, gode Huusholderske! luk Vinduet op, og kast den ned i Gaarden til at lægge Grundvolden til Fyrværkeriet.“ Huusholdersken fuldførte det med stor Hiertens Glæde, og den gode Esplandian maatte dandse ned i Gaarden, hvor han med den største Taalmodighed laae og ventede paa Luen, han truedes med. „Nu viidere frem,“ sagde Præsten. „Den, der nu kommer,“ sagde Barbeeren, „er Amadis af Grækenland, og alle de andre i denne Række ere, saaviidt jeg troer, af samme Suurdei.“ „Saa lad dem dandse i Gaarden tilhobe,“ sagde Præsten; „thi førend jeg skaanede Dronning Pintiquinestra, Hyrden Darinel, hans Ecloger, og Forfatterens heele dievleblendte og uriimelige Sammensurium for Ilden, saa brændte jeg før min egen Fader, der har avlet mig, hvis han kom mig for Hænderne i en vandrende Ridders Skikkelse.“ „Af den Meening er jeg med,“ sagde Barbeeren. „Og jeg i liige

Maade," føiede Søster-Daatteren til. „Naar saa er," sagde Huusholdersken, „saa lad mig kun faae dem hid, og i Gaarden med dem." Man gav hende dem (og Antallet var ikke lidet); men hun, for at spare sig Trapperne, styrtede dem ud igiennem Vinduet. „Hvad er det for en Tykkert?" spurgte Præsten. „Det er Don Olivante de Laura," sagde Barbeeren. „Den har samme Forfatter," svarede Præsten, „som Floras Hauge, og jeg kan ikke bestemme, hvilken af disse toe Bøger der er meest sandfærdig, eller rettere sagt, mindst løgnagtig, men dette veed jeg, at denne for sin Dumheds og Uforskammenheds Skyld skal reise ned i Gaarden." „Den, som følger efter," sagde Barbeeren, „er Florismarte af Hyrcanien." „Og denne Herr Florismarte," sagde Præsten, „siiden han er saa dristig at komme frem, saa skal han til Trods for sin forunderlige Fødsel og sine drømmeragtige Hændelser ned i Gaarden, om ikke for andet, saa for den haarde og tørre Stiils Skyld. I Gaarden med den, gode Huusholderske!" „Det maae jeg liide, min Herre!" svarede hun; „jeg fuldbyrder Eders Befaling med den største Fornøielse." „Dette er Ridder Platir," sagde Barbeeren. „Det er en meget gammel Bog," svarede Præsten; „men da den intet har i sig, der kan giøre den værdig til Benaadning, saa lad den uden viidere Complimenter giøre de andre Selskab." Og som sagt, saa giort. Derpaa kom Raden til en anden Bog, som man saae føre Titel af Korsets Ridder. „For de mange hellige Navnes Skyld," sagde Præsten, „som denne Bog indeholder, kunde man vel see igiennem Fingre med dens Dumhed; men da der tilliige kan siiges, at hvor Korset er, der er Fanden med, saa kun i Ilden med den." Barbeeren tog paa nye andre Bøger frem, siigende: „Denne er Ridderskabets Speil." „Jeg har den Ære at kiende Hans Velbyrdighed," sagde Præsten; „i den findes Herr Rinaldo af Montalban tilliige med hans gode Venner og Staldbrødre, langt større Røvere end Cacus, saavel som de tolv Pairs og den sandfærdige Historie-Skriiver Turpin. Vel er det sandt, at den egentlig ikke skulde straffes høiere end med evig Forviisning, saa meget meere, som Opfindelsen for største Delen er laant hos den navnkundige Mateo Boyardo, hos hvilken den christelige Poet Ludovico Ariosto ogsaa har hentet sin. I Fald denne

skulde findes her, og han taler et andet Sprog end sit eget, saa bærer jeg ikke den mindste Ærbødighed for ham; men saafremt han snakker det, holder jeg ham høit i Ære." „Jeg har ham paa Italiensk," sagde Barbeeren, „men jeg forstaaer ham ikke." „Desto værre for Jer," sagde Præsten; „men alliigevel kunde en vis Capitain gierne have sparet sig heele sin Umag med oversætte ham i vort Sprog, hvorved han har tabt meget af sin medfødte Værd, en Skiebne, han har tilfælleds med alle de poetiske Værker, der blive oversatte; thi i hvor megen Fliid man end anvender, og i hvor velskikket man end er dertil, saa opnaae de dog aldrig den Høide, de have i deres oprindelige Skikkelse. Hvad nu denne Bog er angaaende, som jeg har her, saavel som alle de andre, der handle om Franske Sager, saa meener jeg, at vi ville lægge dem hen paa et sikkert Sted, indtil vi faae bedre Stunder, at anstille en nøiere Undersøgelse; dog Bernardo af Carpio og en anden kaldet Roncesvalles undtagen, thi saasnart de falde i mine Hænder, skulle de gaae derfra i Huusholderskens og fra dem i Ilden, uden mindste Naade eller Barmhiertighed." Barbeeren samtykkede i det altsammen, og fandt det billigt og vel overlagt; thi han vidste, at Præsten var saa god en Christen og saa stor en Ven af Sandheden, at han ikke for alt det, der var til i Verden, havde talet mod sin Overbeviisning. Herpaa kom da friske Bøger for en Dag, den eene var Palmerin af Oliva, og med den fulgte Palmerin af Engeland. Saasnart Licentiaten saae dem, sagde han: „Denne Oliva maae strax ned at brændes, saa at hans Aske ikke engang skal være at finde; hvad Palmerin af Engeland er angaaende, da maae den forvares og giemmes i liige saa kostbar en Kasse, som den Alexander fandt i Byttet, han tog fra Darius, og giemte Homeri Værker i. Denne Palmerin, Herr Svoger! er merkværdig i toe Henseender, først fordi den er god i sig selv, og dernæst, fordi Rygtet beretter, at den er skreeven af en meget forstandig Konge i Portugal. Alle Tildragelserne paa Slottet Miraguarda ere gode og meget kunstigen udarbeidede, Sproget tydeligt og beleevent, og Characteererne nøie iagttagne i Samtalerne, og vedliigeholdte med megen Vid og Indsigt. Vi ville altsaa (saafremt det stemmer overeens med Eders Meening, Mester Nicolas) forskaane denne og Amadis af

Frankrig for Ilden, og kaste al den øvrige Hob uden viidere Randsagning og Undersøgelse paa Baalet." „Nei, Herr Svoger!" svarede Barbeeren, „den, jeg holder her, er den bekiendte Don Belianis." „Dens anden, tredie og fierde Deel", sagde Præsten, „synes at trænge til en Portion Rhabarbara, for at renses fra en græsselig Overflod af Galde; det er i liige Maade nødvendigt at bortrydde Rygtets Slot og andre fleere betydelige Uriimeligheder af den; naar det var giort, maatte man sætte den en vis Frist, og liigesom da dens Forbedring var til, derefter udøve Naade eller Retfærdighed imod den. Forvar den saa længe, Herr Svoger! i Eders Huus, men lad for alle Ting ingen læse i den." „Det giider jeg liidt," sagde Barbeeren, og uden at ville trætte sig meere paa at undersøge Ridder-Bøgerne, befalede han Huusholdersken, at hun skulde tage alle de store og bringe ned i Hønse-Gaarden.

Dette blev ikke sagt til en Dum eller Døv, men til een, der holdt det for en større Fordeel at brænde dem, end at sætte et Stykke Lærred i Væven, i hvor stort og fiint det end maatte være. Hun bemægtigede sig altsaa næsten otte paa een Gang, som alle reiste ud igiennem Vinduet. Ved det hun tog saa mange ad Gangen, saa faldt der een af dem ved Barbeerens Fødder, han tog den op, for at see, hvad det var for een, og i det han aabnede den, sagde han: „Historien om den berømte Ridder Tirante le Blanc." „For Guds Skyld," raabte Præsten med høi Røst, „findes Tirante le Blanc her? Flye mig den hid, Svoger! og forlad Jer til, at enhver, der eier den, kan giøre Regning paa at have et Liggendefæe af Fornøielser og en uudtømmelig Kilde til Tiidsfordriiv. Her er den tappre Ridder Kyrieeleyson de Montalban, hans Broder Thomas de Montalban, Ridderen Fonseca, Kampen, som den drabelige Ridder Tirante bestod mod Bulbiideren, Frøken Plazerdemividas Rænker, Enken Reposadas Elskovs Historier og Løgne, og Keiserindens Forliebelse i hendes Staldmester Hippolitus. Jeg kan forsikkre Jer, den er, hvad Stiilen anbelanger, den beste Bog i Verden. Her spiise og sove de vandrende Riddere; de døe Straae-Død og giøre ordentlige Testamenter, førend de døe, med mange andre Ting, som savnes i alle de andre Ridder-Bøger. Men med alt dette havde For-

fatteren fortient at smedes paa Galleierne for sin heele Liivs Tiid, fordi han har behandlet alle disse Naragtigheder for ramme Alvor. Der, tag den til Jer, og læs den, saa skal I selv see, at det er Sandhed hvert Ord, jeg har sagt." „Det er jeg villig til," sagde Barbeeren; „men hvad skulle vi giøre med de smaae Bøger, her ere tilbage?" „Disse", svarede Præsten, „kunne ikke vel være Ridder-Bøger, men ere venteligen Poeter." Hvorpaa han tog een af dem i Haanden, og da han saae, at det var Georg Montemayors Diana, sagde han, i den Tanke, at alle de andre vare af samme Art: „Disse fortiene ikke at brændes, som de andre, fordi de hverken giøre, eller kunne giøre den Fortræd, Ridder-Bøgerne have giort; de ere blotte Vittigheds Værker, og fornærme i ingen Maade tredie Mand." „Ak, Herre!" sagde Søster-Daatteren, „desuagtet kan Eders Velbyrdighed gierne befale, at de skal brændes tilliige med de andre; thi det kunde let hænde sig, at naar min Herr Morbroder var kommen sig af Ridder-Sygen, og han læste disse, at de da formaaede ham til at blive en Hyrde og løbe Skov og Eng syngende og spillende igiennem, eller og det som værre var, at han giorde sig til en Poet, hvilket, efter hvad der siiges, skal være en smitsom og ulægelig Syge." „Frøkenen har virkelig Ret," sagde Præsten, „og det var best at kaste denne Anstøds-Steen i liige Maade af Veien for vor Ven. Lad os altsaa giøre Begyndelsen med Montemayors Diana, dog synes mig ikke, at den bør brændes heel, men at den alleene skal skilles af med alt det, der angaaer den viise Felicia og det forhexede Vand, tilliige med den største Deel af Versene, og lade sig nøie med sin Prosa og den Ære at være den første iblant desliige Bøger." „Den, der nu følger," sagde Barbeeren, „er Diana den anden, af Salamantineren, og denne her har samme Navn og Gil Polo til Forfatter." „Hvad den af Salamantineren anbelanger," svarede Præsten, „da skal den giøre Selskab med de Dømte i Gaarden, og den af Gil Polo forvares, som om Apollo selv havde skreevet den. Men lad os gaae viidere, Herr Svoger! og skynde os noget; thi Klokken er allereede mange." „Denne Bog", sagde Barbeeren, og aabnede en anden, „er de tie Bøger om Elskovs-Lykken, forfattet af Antonio de Lofraso, en Sardinier." „Ved den hellige Orden,

jeg er indlemmet i," sagde Præsten, „saa har der, saa længe Apollo har været Apollo, Muserne Muser, og Poeterne Poeter, ikke været skreevet saa behagelig og saa splittergal en Bog som denne; og er den i sit Slags den beste og mageløseste i Verden af alle dem, der ere komne for Lyset; og den, som ikke har læst den, kan ikke rose sig af at have læst det, der er skreevet med den herligste Smag. Giv mig den hid, Svoger! det er mig kierere at finde den, end om een gav mig en Præste-Kiol af Florentinsk Atlask." Han lagde den med megen Glæde til Side, og Barbeeren blev ved, siigende: „De, der nu komme, ere den Iberiske Hyrde, Nymphene af Henares og den helbrededе Skinsyge." „Det beste, vi kunne giøre ved dem," sagde Præsten, „er at overgive dem til Huusholderskens verdslige Arm, uden at siige hvorfor; thi ellers blive vi aldrig færdige." „Her er Hyrden Philida, hvor skal han hen?" spurgte Barbeeren. „Det er ingen Hyrde," svarede Præsten, „men en forstandig Hofmand; læg den kun til Side, som et rart Klenodie." „Den store, der nu kommer," sagde Barbeeren, „hedder: Adskillige Poesiers Skatkammer." „Var det ikke saa stort," sagde Præsten, „saa var det meere værd. Det er nødvendigt, at denne Bog bliver luuget og renset fra de nedrige Ting, der findes iblant dens ædle og høie. Forvar den imidlertiid, siiden Forfatteren er min Ven, og af Ærbødighed for de andre ædlere og høiere Værker, han har skreevet." „Denne", blev Barbeeren ved, „er Lopez Maldonados Sange." „Forfatteren af denne Bog", sagde Præsten, „er i liige Maade min gode Ven. Hans Sange henrykke i hans egen Mund alle dem, som høre dem; thi Sødheden af hans Stemme er saa stor, at man fortrylles ved den. Vel er han lidt viidtløftig i sine Ecloger; men en god Ting kan man ikke giøre for meget af. Den hører altsaa blant de Udvalgtes Tal. Men hvad er det for en, der nu følger?" „Det er Galatea af Miguel de Cervantes," svarede Barbeeren. „Vi have i mange Aar været fortroelige Venner," sagde Præsten, „og jeg veed, at han er langt meere øvet i Gienvordigheder end i at giøre Vers. Opfindelsen i hans Bog er gandske god, men han fremsætter saa mange Ting, og opløser slet ingen; det er derfor nødvendigt at oppebie den anden Deel, som han har lovet;

maasfee, naar han da giver det Manglende, at det kan tilveiebringe ham den fuldstændige Naade, ham negtes for denne Gang; og indtil vi faae at see det, kan I holde ham indesluttet i Eders Forvaring, Herr Svoger!" „Hvorfor skulde jeg ikke det?" sagde Barbeeren; „og nu kommer her tree, som følges ad: Don Alonso de Hercilla's Araucana, Juan Rufo's Austriada og Cristoval Virues's Monserrate." „Disse tree Bøger", sagde Præsten, „ere de beste, der ere skreevne i heroiske Vers i det Spanske Sprog, og kunne sættes ved Siden af de meest berømte Italienske; forvar i dem den riigeste Skat i Poesien, som Spanien eier." Nu var Præsten træt af at randsage fleere Bøger, og dømte altsaa de øvrige uden viidere Undersøgelse til at brændes; men Barbeeren havde allereede aabnet een, der kaldtes: Angelicas Taare. „Det vilde have kostet mine Taare," sagde Præsten, „om jeg havde befalet at brænde sliig en Bog, siiden dens Forfatter er een af de berømteste Poeter, ikke alleene i Spanien, men i heele Verden, og har heldigen oversat en Deel af Ovidii Fabler."

Syvende Capitel.

Vor Ridder Don Quixote af la Manchas andet Tog.

Saa viidt vare de komne, da Don Quixote begyndte at give Hals, siigende: „Her hid! her hid, tappre Riddere! Her er det nødvendigt at viise Styrken af Eders tappre Arme, paa det at Hofmændene ikke skulle løbe af med de bedste Priiser i Turneringen." For strax at skynde sig ind til ham ved dette Skriig og Bulder, blev Undersøgelsen af de øvrige Bøger ikke viidere fortsat, og af den Aarsag troes, at baade Carolea og den Spanske Løve tilliige med de Keiserlige Bedrivter, forfattet af Don Luis de Avila, som uden Tvivl have været iblant dem, der vare tilbage, ere, uden at blive seete og hørte, kastede paa Ilden, hvilke maaskee, naar de vare komne for Præstens Øine, kunde er-

jeg er indlemmet i," sagde Præsten, „saa har der, saa længe Apollo har været Apollo, Muserne Muser, og Poeterne Poeter, ikke været skreevet saa behagelig og saa splittergal en Bog som denne; og er den i sit Slags den beste og mageløseste i Verden af alle dem, der ere komne for Lyset; og den, som ikke har læst den, kan ikke roese sig af at have læst det, der er skreevet med den herligste Smag. Giv mig den hid, Svoger! det er mig kierere at finde den, end om een gav mig en Præste-Kiol af Florentinsk Atlask." Han lagde den med megen Glæde til Side, og Barbeeren blev ved, siigende: „De, der nu komme, ere den Iberiske Hyrde, Nympherne af Henares og den helbredede Skinsyge." „Det beste, vi kunne giøre ved dem," sagde Præsten, „er at overgive dem til Huusholderskens verdslige Arm, uden at siige hvorfor; thi ellers blive vi aldrig færdige." „Her er Hyrden Philida, hvor skal han hen?" spurgte Barbeeren. „Det er ingen Hyrde," svarede Præsten, „men en forstandig Hofmand; læg den kun til Side, som et rart Klenodie." „Den store, der nu kommer," sagde Barbeeren, „hedder: Adskillige Poesiers Skatkammer." „Var det ikke saa stort," sagde Præsten, „saa var det meere værd. Det er nødvendigt, at denne Bog bliver luuget og renset fra de nedrige Ting, der findes iblant dens ædle og høie. Forvar den imidlertiid, siiden Forfatteren er min Ven, og af Ærbødighed for de andre ædlere og høiere Værker, han har skreevet." „Denne", blev Barbeeren ved, „er Lopez Maldonados Sange." „Forfatteren af denne Bog", sagde Præsten, „er i liige Maade min gode Ven. Hans Sange henrykke i hans egen Mund alle dem, som høre dem; thi Sødheden af hans Stemme er saa stor, at man fortrylles ved den. Vel er han lidt viidtløftig i sine Ecloger; men en god Ting kan man ikke giøre for meget af. Den hører altsaa blant de Udvalgtes Tal. Men hvad er det for en, der nu følger?" „Det er Galatea af Miguel de Cervantes," svarede Barbeeren. „Vi have i mange Aar været fortroelige Venner," sagde Præsten, „og jeg veed, at han er langt meere øvet i Gienvordigheder end i at giøre Vers. Opfindelsen i hans Bog er gandske god, men han fremsætter saa mange Ting, og opløser slet ingen; det er derfor nødvendigt at oppebie den anden Deel, som han har lovet;

maaskee, naar han dá giver det Manglende, at det kan tilveiebringe ham den fuldstændige Naade, ham negtes for denne Gang; og indtil vi faae at see det, kan I holde ham indesluttet i Eders Forvaring, Herr Svoger!" „Hvorfor skulde jeg ikke det?" sagde Barbeeren; „og nu kommer her tree, som følges ad: Don Alonso de Hercilla's Araucana, Juan Rufo's Austriada og Cristoval Virues's Monserrate." „Disse tree Bøger", sagde Præsten, „ere de beste, der ere skreevne i heroiske Vers i det Spanske Sprog, og kunne sættes ved Siden af de meest berømte Italienske; forvar i dem den riigeste Skat i Poesien, som Spanien eier." Nu var Præsten træt af at randsage fleere Bøger, og dømte altsaa de øvrige uden viidere Undersøgelse til at brændes; men Barbeeren havde allereede aabnet een, der kaldtes: Angelicas Taare. „Det vilde have kostet mine Taare," sagde Præsten, „om jeg havde befalet at brænde sliig en Bog, siiden dens Forfatter er een af de berømteste Poeter, ikke alleene i Spanien, men i heele Verden, og har heldigen oversat en Deel af Ovidii Fabler."

Syvende Capitel.

Vor Ridder Don Quixote af la Manchas andet Tog.

Saa viidt vare de komne, da Don Quixote begyndte at give Hals, siigende: „Her hid! her hid, tappre Riddere! Her er det nødvendigt at viise Styrken af Eders tappre Arme, paa det at Hofmændene ikke skulle løbe af med de bedste Priiser i Turneringen." For strax at skynde sig ind til ham ved dette Skriig og Bulder, blev Undersøgelsen af de øvrige Bøger ikke viidere fortsat, og af den Aarsag troes, at baade Carolea og den Spanske Løve tilliige med de Keiserlige Bedrivter, forfattet af Don Luis de Avila, som uden Tvivl have været iblant dem, der vare tilbage, ere, uden at blive seete og hørte, kastede paa Ilden, hvilke maaskee, naar de vare komne for Præstens Øine, kunde er-

holdt en Formildelse i Dommen. Da de nu nærmede sig Don Quixote, var han allereede oppe af Sengen, og huggede i sit Galskab og med høie Skriig saa forskrækkeligen rundt omkring sig, og var saa lysvaagen, som om der ingen Søvn havde været i hans Øine. De omringede ham, kastede ham med Magt om paa Sengen, og da han havde sundet sig der lidet, gav han sig til at tale med Præsten, siigende: „Herr Erkebisp Turpin! det er tilforladeligt meget nedrigt af os, som kalde os de Tolv Pairs, at lade os, uden Ret og Skiel, berøve Seieren i Turneringen af Hof-Folkene, da vi i de tree foregaaende Dage saa lykkeligen have vundet Priisen." „Tys, tys! Eders Velbyrdighed!" sagde Præsten, „i hvordan Lykken end vender sig, saa bør Gud Æren; hvad der er tabt i Dag, kan vindes i Morgen. For nærværende Tiid maae Eders Velbyrdighed kun bære Omsorg for at faae Eders Helbred igien; thi I maae være umaadelig udmattet, dersom I ikke er haardt saaret." „Saaret er jeg ikke," sagde Don Quixote, „men øm og forknuuset over hele Kroppen, fordi den Hoer-Unge Roland har reent forslaaet mig med Roden af en stor Eeg, og det af lutter Nid, siden han saae, at jeg var den eeneste, der kunde holde hans Tapperhed Stangen; men saa sandt, som jeg hedder Rinaldo de Montalban, skal jeg ikke, saasnart jeg kun kan komme af denne Seng, betale ham det igien efter Cølns Vægt, og det til Trods for hans Troldomskunster. Giv mig nu imidlertiid noget at spiise, det er det, jeg ved denne Leilighed trænger meest til; og lad mig saa kun siiden tænke paa at hevne mig." Hans Forlangende blev strax opfyldt, og da han havde spiist, gav han sig til at sove paa nye, og de andre til at forundre sig over hans Galskab.

Natten derpaa brændte og tilintetgiorde Huusholdersken alle de Bøger, der vare i Gaarden, og alle dem, hun hist og her kom over i Huuset. Det er upaatvivleligt, at der i denne almindelige Forfølgelse jo er blevet nogle opoffrede, der havde fortient at forvares i Archiverne til evig Tiid, dersom deres onde Skiebne og den høie Commissions Magelighed ikke havde været, og blev Ordsproget opfyldt paa dem: At den Uskyldige maae liide med den Skyldige. Det Middel, Præsten og Barbeeren efter megen Overveielse udfandt til at helbrede deres Ven, var at lade Dørren til Bibliotheket

muure til, paa det at han ikke skulde finde det, naar han kom op; thi som de meget viiseligen troede, saa kunde maaskee Virkningen ophøre med Aarsagen. Til den Ende skulde der foregives, at en Troldmand var løbet af med det tilhobe, og blev dette Anslag paa det nøieste efterleevet.

Efter toe Dages Forløb forlod Don Quixote Sengen, og det første, han foretog sig, var at gaae hen til sine Bøger; men da han ikke fandt Cabinettet, hvor han havde forladt det, saa gav han sig til at søge paa en anden Kant. Strax efter nærmede han sig paa nye derhen, hvor Dørren havde været, han følede baade oppe og nede, han vendte Øinene snart hist, snart her, uden at siige et eeneste Ord. Endeligen efter en god Tiids Forløb spurgte han Huusholdersken, hvor paa Lav Cabinettet med hans Bøger var. Huusholdersken, der allereede var underrettet om hvad hun skulde siige, svarede: „Hvilket Cabinet? Hvor kan Eders Velbyrdighed søge noget, hvor der intet er? Her i dette Huus er der hverken Cabinet eller Bøger meere, det har Fanden taget tilsammen." „Ikke just Fanden," tog Søster-Daatteren Ordet, „men en Troldmand, som Natten efter, at Eders Velbyrdighed var taget herfra, kom ned i en Skye, steeg af Dragen, han reed paa, gik ind i Cabinettet, og hvad han giorde der, maae Gud viide, men efter at han havde været der lidet, foer han op igiennem Taget, og efterlod heele Huuset fuldt af Røg og Damp, hvorpaa vi, da vi vilde see efter hvad han havde foretaget sig der, hverken fandt Bøger eller Cabinet meere; dog det kan baade Huusholdersken og jeg besinde os, at da dette gamle Postyr foer afsted, saa skreeg han med en fæl og huul Røst til os: at han af et hemmeligt Fiendskab til Eiendoms-Herren af Cabinettet og Bøgerne havde tilføiet Huuset den Skade, vi siden kom efter, og at han heedte den viise Munaton." „Freston har han sagt," svarede Don Quixote. „Jeg veed ikke," sagde Huusholdersken, „om det var Freston eller Friton, men saa meget veed jeg, at det endte sig paa ton." „Det er alt nok," sagde Don Quixote, „han er en viis Troldmand og min ivrige Fiende, der bærer et inderligt Nag til mig, fordi han ved sine Bøger og sin Konst har indseet, at den Tiid kommer, i hvilken jeg i en Tvekamp skal overvinde en ung Ridder, som han tager sig meget af, uden at

det staaer i hans Magt at forhindre det, og af den Aarsag giør han mig al optænkelig Fortræd; men han burde viide, det er forgieves at vilde tænke paa at afværge det, Himlen har besluttet." „Det twivler Ingen om," sagde Søster-Daatteren; „men til hvad Ende vil I, Herr Morbroder! indvikle Eder i alle disse Striidigheder? Var det ikke bedre, at leeve smukt roeligt og fornøiet hiemme, end at løbe Verden om efter fiinere Brød, uden at overveie, at mangen een er gaaet ud efter Uld, og kommen beklippet hiem." „O min gode Søster-Daatter!" sagde Don Quixote, „der giør Du Regning uden Verten; den, der vilde tage sig fore at klippe mig, skulde, førend han kom til at røre ved eet af mine Haar, baade ladt Haar og Skieg i Stikken." Da de saae, at han begyndte at blive vreed, torde ingen af de toe siige et Ord meere.

Efter at dette havde tildraget sig, holdt han sig fiorten Dage gandske roelig i sit Huus, uden i mindste Maade at yttre sig med at vilde fortsætte sine begyndte Narrerier, og tilbragte han denne Tiid med behagelige Samtaler med sine Venner, Præsten og Barbeeren, i hvilke han søgte at overtyde dem om, at een af de allernødvendigste Ting i Verden var vandrende Ridderes Orden, og at den blev fornyet ved ham. Undertiiden sagde Præsten ham imod, undertiiden gav han efter, for ikke paa een Gang at falde med Dørren i Huuset, men ved dette Konstgreeb at giøre ham opmerksom paa sine Grunde.

Paa samme Tid underhandlede Don Quixote hemmeligen med en Bonde om at følge ham; denne Bonde var hans Naboe, en skikkelig Mand (saafremt denne Titel kan gives til een, der er fattig), men som i øvrigt ikke stod i Fare for at blive hængt for et Forræderie, han selv havde opspundet. For nu at bringe ham paa sin Side, betiente Don Quixote sig snart af Overtalelser og snart af Løvter, saa at den fattige Landsbye-Mand omsider besluttede at drage ud med ham og tiene ham som Vaabendrager. Iblant andre Ting sagde Don Quixote, at han meget gladeligen kunde beslutte sig til at følge med ham, fordi der tidt og ofte forefaldt Leiligheder, hvorved der var noget anseeligt at vinde, saa han endnu kunde komme til at bytte sin Hytte bort for en Øe, paa hvilken han vilde giøre ham til Gou-

verneur. Over disse og andre deslige Løvter forlod Sancho Panza (saa heedte Bonden) Kone og Børn, og tiltraadde Vaabendrager-Betieningen hos sin Naboe.

Nu maatte Don Quixote tænke paa at forsyne sig med Penge, og ved at sælge noget og pantsætte noget, endskiønt han stedse giorde daarligt Kiøbmandskab, bragte han dog en anseelig Summa tilveie. Han besørgede sig i liige Maade et Skiold, som han laante hos een af sine Venner, og da han havde flikket sin sønderbrudte Hielm, det beste han kunde, saa vaerede han sin Vaabendrager Sancho om Dagen og Tiimen, i hvilken han tænkte at begive sig paa Veien, paa det hiin kunde føie Anstalter paa sin Side til at forsyne sig med det nødvendige. Af alt det, han havde givet ham Fortegnelse paa, anbefalede han ham først og fremmest Tversækken. Sancho Panza sagde, at han rigtig skulde forsyne sig med den, og tænkte han i liige Maade at tage sit Esel med, siiden han ikke var vant til at gaae meget til Fods. Don Quixote studsede noget ved at høre Eslet nævne; han overveiede hos sig selv, om det ogsaa skikkede sig, og om nogen vandrende Ridders Vaabendrager havde været en Esel-Rytter, men dèr vilde ingen falde ham ind; dog tog han desuagtet den Beslutning at lade Eslet følge med, i det Forsæt, at ombytte det med et meere æragtigt Rytterie, saasnart han forefandt en Leilighed dertil, ved at lette den første Ridder, der mødte ham, af Sadelen. Han forsynede sig i liige Maade med Skiorter og hvad for andre Sager han kunde, alt efter det Raad, som Kroemanden havde givet ham.

Da de nu havde alle deres Sager kant og klar, saa droge de en Nat, uden at Panza sagde Kone og Børn Farvel, eller Don Quixote Søster-Daatteren og Huusholdersken, ja endog uden at noget Menneske vidste deraf, deres Vei, og iilede saa stærkt, at de ved Dagbrækningen ikke meere havde Aarsag at befrygte, at man kunde hente dem ind, endskiønt man søgte dem. Sancho Panza travede, som en Patriarch, paa sit Esel med Tversækken og Læderflasken, og med den inderligste Forlængsel efter at see sig som Gouverneur over den Øe, hans Herre havde lovet ham. Ved en Hændelse tog Don Quixote samme Vei og Stie, som han havde taget paa sin første Reise, nemlig over Marken af Montiel, men dog med mindre Besværlighed end forrige

Gang, siiden det var i Morgenstunden, og Soelens Straaler hverken brændte eller udmattede ham.

Sancho Panza gav sig derpaa til at siige til sin Herre: „Jeg beder Eders Velbyrdighed, min Herr vandrende Ridder! at I ikke vil forglemme den Øe, I har lovet mig, og som jeg nok skal viide at regiere over, i hvor stor den end er.“ Derpaa svarede Don Quixote: „Du skal viide, min Ven, Sancho Panza! at det var en meget almindelig Bruug iblant de gamle vandrende Riddere, at giøre deres Vaabendragere til Gouverneurer over de Øer og Kongeriiger, de erobrede, og har jeg for min Part besluttet, ikke at viige fra saa ædel en Skik, men endog at forbedre den, siiden de andre undertiiden, og maaskee som oftest, tøvede, indtil deres Vaabendragere vare gamle og havde udstaaet onde Dage og værre Nætter, førend de gave dem en Greve-Titel eller giorde dem til Marquis i en Egn eller liden Provints, som ikke sagde stort enten til eller fra; derimod om Du bliver i Liive og jeg med, saa kunde det vel hænde sig, at jeg inden otte Dages Forløb vandt et Kongeriige, der igien havde andre under sig, hvilke vilde komme mig ret tilpas for at krone Dig til Konge over eet af dem. Du maae ikke tænke, at det er store Ting begiert; tvertimod, det er Ting, som falde vandrende Riddere i Hænderne, uden at de see eller tænke paa Udveiene dertil, og altsaa vil det ikke heller blive mig vanskeligt at holde Dig meere, end jeg har lovet.“ „Paa den Maade,“ sagde Sancho Panza, „saa naar jeg ved et af de Mirakler, som Eders Velbyrdighed taler om, blev Konge, saa maatte jo for en Ufærd Juana Gutierrez, min Hustrue, blive Dronning, og mine Drenge Prindser?“ „Kan Du tvivle derom?“ sagde Don Quixote. „Jo, det har jeg stor Tvivl om,“ svarede Sancho Panza; „thi efter mit Tykke, saa om Gud lod regne Kroner paa Jorden, saa vilde dog ingen af dem passe paa Juana Gutierrez' Hoved. I kan troe mig, om I vil, Herre! men hun skikker sig ikke meere til Dronning, end det femte Hiul til en Vogn; Grevinde gik bedre an, og Gud naade hende endda!“ „Overlad ogsaa al Omhuen derfor til ham, Sancho!“ sagde Don Quixote, „han beskikker Dig, hvad Dig er best tienligt; men viis dog ikke saa lavt et Sind, at Du kunde lade Dig nøie med mindre end et Statholderskab.“ „Det skal jeg vel tage mig

Baere for," sagde Sancho, „allerhelst da jeg i Eders Velbyrdighed har saa ypperlig en Herre, der veed at give mig, hvad jeg har behov, og hvad jeg kan due til."

Ottende Capitel.

Det gode Udfald for den tappre Don Quixote i det forfærdelige og uhørte Eventyr med Veir=Møllerne, saavel som andre Begivenheder, værdige at ihukommes.

De bleve derpaa tredive til fyrretyve Veir=Møller vaer paa samme Mark. Saasnart Don Quixote saae dem, sagde han til sin Vaabendrager: „Lykken føier vore Sager paa det allerbeste, og bedre end vi kunde ønske og haabe; thi her, min Ven Sancho Panza! opdager jeg paa een Gang tredive, om ikke fleere, af de allergræsseligste Kiemper, med hvilke jeg tænker at give mig i Striid og slaae dem ihiel allesammen. Byttet, vi giøre hos dem, skal lægge Grundvolden til at beriige os, og er det en lovlig, og Gud behagelig Kriig, at rense Jorden fra saa mange Ulykkers Stiftere." „Hvilke Kiemper?" spurgte Sancho Panza. „De, Du seer hist henne," svarede hans Herre, „med de lange Arme, hvoraf nogle holde næsten toe Miile." „See Jer for, Eders Velbyrdighed!" sagde Sancho; „thi det, som viiser sig der, er ingen Kiemper, men Veir=Møller, og det, som forekommer Jer Arme, er Vingerne, der dreies af Vinden for at sætte Møllerne i Gang." „Det er let at merke," sagde Don Quixote, „at Du er ingen Kiender af Eventyrer. Det er Kiemper, og i Fald Du er bange, saa kryb hen i en Krog og beed, imedens jeg fuldender denne grumme og uliige Kamp." I det han sagde dette, gav han Rozinante Sporene, uden at give Agt paa, at hans Vaabendrager skreeg af fuld Hals, og advaerede ham om, at det ingen Kiemper var, men upaatvivleligen Veir=Møller, han vilde binde an med.

Han var imidlertiid saa fuldt og fast overtydet om, at

det var Kiemper, at han hverken hørte efter sin Vaabendragers Raab, eller lukkede Øinene op for at see det (endskiønt han allereede var saa nær, at han ikke længere burde tvivle om, hvad de vare), men raabte i det Sted med høi Røst: „Undviiger ikke, feige og nedrige Creaturer! det er en eeneste Ridder, der angriiber Eder.“ I det samme begyndte Vinden at reise sig lidt stærkere, og de store Vinger at bevæge sig, og saasnart Don Quixote saae det, sagde han: „Hvis I endog rørte fleere Arme, end Kiempen Briareus har, saa skulle I dog undgielde det.“ Og som han sagde dette, anbefalede han sig af gandske Hierte til sin Dulcinea med Bøn om at staae ham bi i Faren; og derpaa, vel bedækket med sit Skiold og Lanzen udstrakt, rendte han, saa stærkt Rozinante formaaede, ind paa den første Veir-Mølle. Stødet traf een af Vingerne, hvilken, da Vinden gik temmelig stærkt, ikke alleene splittede Lanzen ad, men tilliige gav Hest og Mand saa eftertrykkeligt et Puf, at de fløi et godt Stykke Vei hen i Marken. Sancho Panza iilede efter sit Esels Evne, alt hvad han kunde, for at komme hen til sin Herre, og da han naaede ham, fandt han, at han ikke kunde røre sig, saa stærk var Volten, han havde giort med Rozinante. „Gud hielpe os!“ raabte Sancho, „sagde jeg ikke nok til Eders Velbyrdighed, at I maatte see Jer vel fore, hvad I giorde, siiden det ikke var andet end Veir-Møller, og hvem der ikke kunde see det, maatte selv have Veir-Møller i Hovedet.“ „Tys, min Ven!“ sagde Don Quixote, „ingen Ting i Verden er saa mange Forandringer underkastet, som Kriigen, saa meget meere da, siiden jeg ikke alleene troer, men det baade er vist og sandt, at den viise Freston, som røvede mit Cabinet og mine Bøger fra mig, har forvandlet disse Kiemper til Veir-Møller, for at berøve mig Æren af at overvinde dem, thi saa viidt strækker sig endog hans Fiendskab imod mig; men til syvende og sidst maae dog alle hans skadelige Konster staae til Skamme for Kraften af min Kaarde.“ „Gud giøre det saa vel!“ sagde Sancho Panza, hvorpaa han hialp sin Herre fra Jorden og op paa Rozinante, paa hvilken Ryggen næsten var i tu.

I fuld Samtale om denne Tildragelse toge de Veien til Lapices Havn, fordi, som Don Quixote sagde, det var umueligt andet, end at der jo paa en saa stor og alfar Vei

maatte gives Anledning til forskiellige Eventyrer. I øvrigt var han meget ilde til Mode, fordi han havde forliist sin Lanze, og sagde han til sin Vaabendrager: „Ven Sancho! jeg erindrer mig at have læst, at en Spansk Ridder ved Navn Diego Perez de Vargas, da hans Kaarde sprang i et Feldtslag, brød en stærk Green eller Stamme af en Eeg, og udførte den Dag saa store Ting med den, knuusede saa utallige Maurer, at de gave ham det Tilnavn Machuca (Knuuseren), og saa vel han som alle hans Efterkommere kalde sig den Dag, i Dag er: Vargas y Machuca. Jeg har fortalt Dig dette, fordi jeg tænker at oprykke den første Eeg, jeg faaer i Sigte; den skal i alle Maader være liige saa god, som jeg forestiller mig at den anden har været, og med den tænker jeg at udføre sliige Bedrivter, at Du kan holdes lykkelig ved at blive værdiget at see dem, og være Øien-Vidne til Ting, der neppe ville blive troelige." „Som Gud vil," svarede Sancho; „alt, hvad Eders Velbyrdighed siiger, er Troens Artikler for mig. Men reis Jer dog liidt i Veiret, I falder reent over til den eene Side, og det lader, som om I var meget øm af Faldet." „Det er ogsaa saa i sig selv," sagde Don Quixote, „og klager jeg ikke over Smerte, da skeer det alleene, fordi det ikke er vandrende Riddere tilladt at beklage sig, om endog Kallunene hængte ud af Saarene." „Naar saa er," sagde Sancho, „saa har jeg intet at indvende derimod; men jeg kræver imidlertiid Gud til Vidne, hvilken Hiertens Glæde det vilde være mig, at høre Eders Velbyrdighed klage sig, naar noget giorde Jer ondt, thi det siiger jeg forud, at jeg vriider og vaander mig ved det allermindste Onde, jeg føler, med mindre Forbudet paa at klage sig strækker sig til de vandrende Ridderes Vaabendragere med." Don Quixote kunde ikke bare sig for at smiile over sin Vaabendragers Eenfoldighed, og forsikkrede ham, at han meget gierne maatte beklage sig, naar og hvorledes han vilde, enten med eller uden Grund; thi han vidste aldrig at have læst noget i Ridder-Bøgerne, som kunde være derimod.

Lidet efter sagde Sancho, at det nu vel var paa Tiide at spiise noget. Hans Herre svarede, at han for sin Part ikke trængte dertil endnu, men at hiin kunde spiise, om han havde Lyst. Forsynet med denne Tilladelse, satte Sancho

det var Kiemper, at han hverken hørte efter sin Vaabendragers Raab, eller lukkede Øinene op for at see det (endskiønt han allereede var saa nær, at han ikke længere burde tvivle om, hvad de vare), men raabte i det Sted med høi Røst: „Undviiger ikke, feige og nedrige Creaturer! det er en eeneste Ridder, der angriiber Eder.“ I det samme begyndte Vinden at reise sig lidt stærkere, og de store Vinger at bevæge sig, og saasnart Don Quixote saae det, sagde han: „Hvis I endog rørte fleere Arme, end Kiempen Briareus har, saa skulle I dog undgielde det.“ Og som han sagde dette, anbefalede han sig af gandske Hierte til sin Dulcinea med Bøn om at staae ham bi i Faren; og derpaa, vel bedækket med sit Skiold og Lanzen udstrakt, rendte han, saa stærkt Rozinante formaaede, ind paa den første Veir-Mølle. Stødet traf een af Vingerne, hvilken, da Vinden gik temmelig stærkt, ikke alleene splittede Lanzen ad, men tilliige gav Hest og Mand saa eftertrykkeligt et Puf, at de fløi et godt Stykke Vei hen i Marken. Sancho Panza iilede efter sit Esels Evne, alt hvad han kunde, for at komme hen til sin Herre, og da han naaede ham, fandt han, at han ikke kunde røre sig, saa stærk var Volten, han havde giort med Rozinante. „Gud hielpe os!“ raabte Sancho, „sagde jeg ikke nok til Eders Velbyrdighed, at I maatte see Jer vel fore, hvad I giorde, siiden det ikke var andet end Veir-Møller, og hvem der ikke kunde see det, maatte selv have Veir-Møller i Hovedet.“ „Tys, min Ven!“ sagde Don Quixote, „ingen Ting i Verden er saa mange Forandringer underkastet, som Kriigen, saa meget meere da, siiden jeg ikke alleene troer, men det baade er vist og sandt, at den viise Freston, som røvede mit Cabinet og mine Bøger fra mig, har forvandlet disse Kiemper til Veir-Møller, for at berøve mig Æren af at overvinde dem, thi saa viidt strækker sig endog hans Fiendskab imod mig; men til syvende og sidst maae dog alle hans skadelige Konster staae til Skamme for Kraften af min Kaarde.“ „Gud giøre det saa vel!“ sagde Sancho Panza, hvorpaa han hialp sin Herre fra Jorden og op paa Rozinante, paa hvilken Ryggen næsten var i tu.

I fuld Samtale om denne Tildragelse toge de Veien til Lapices Havn, fordi, som Don Quixote sagde, det var umueligt andet, end at der jo paa en saa stor og alfar Vei

maatte gives Anledning til forskiellige Eventyrer. I øvrigt var han meget ilde til Mode, fordi han havde forliist sin Lanze, og sagde han til sin Vaabendrager: „Ven Sancho! jeg erindrer mig at have læst, at en Spansk Ridder ved Navn Diego Perez de Vargas, da hans Kaarde sprang i et Feldtslag, brød en stærk Green eller Stamme af en Eeg, og udførte den Dag saa store Ting med den, knuusede saa utallige Maurer, at de gave ham det Tilnavn Machuca (Knuuseren), og saa vel han som alle hans Efterkommere kalde sig den Dag, i Dag er: Vargas y Machuca. Jeg har fortalt Dig dette, fordi jeg tænker at oprykke den første Eeg, jeg faaer i Sigte; den skal i alle Maader være liige saa god, som jeg forestiller mig at den anden har været, og med den tænker jeg at udføre sliige Bedrivter, at Du kan holdes lykkelig ved at blive værdiget at see dem, og være Øien-Vidne til Ting, der neppe ville blive troelige.“ „Som Gud vil,“ svarede Sancho; „alt, hvad Eders Velbyrdighed siiger, er Troens Artikler for mig. Men reis Jer dog liidt i Veiret, I falder reent over til den eene Side, og det lader, som om I var meget øm af Faldet.“ „Det er ogsaa saa i sig selv,“ sagde Don Quixote, „og klager jeg ikke over Smerte, da skeer det alleene, fordi det ikke er vandrende Riddere tilladt at beklage sig, om endog Kallunene hængte ud af Saarene.“ „Naar saa er,“ sagde Sancho, „saa har jeg intet at indvende derimod; men jeg kræver imidlertiid Gud til Vidne, hvilken Hiertens Glæde det vilde være mig, at høre Eders Velbyrdighed klage sig, naar noget giorde Jer ondt, thi det siiger jeg forud, at jeg vriider og vaander mig ved det allermindste Onde, jeg føler, med mindre Forbudet paa at klage sig strækker sig til de vandrende Ridderes Vaabendragere med.“ Don Quixote kunde ikke bare sig for at smiile over sin Vaabendragers Eenfoldighed, og forsikkrede ham, at han meget gierne maatte beklage sig, naar og hvorledes han vilde, enten med eller uden Grund; thi han vidste aldrig at have læst noget i Ridder-Bøgerne, som kunde være derimod.

Lidet efter sagde Sancho, at det nu vel var paa Tiide at spiise noget. Hans Herre svarede, at han for sin Part ikke trængte dertil endnu, men at hiin kunde spiise, om han havde Lyst. Forsynet med denne Tilladelse, satte Sancho

Eventyr er. Det forholder sig, som jeg siger, og Du skal snart blive overbeviist derom." Som han sagde dette, foer han afsted, stillede sig i Veien for Munkene, og da de vare komne ham saa nær, at han troede, de kunde høre, hvad han sagde, saa skreeg han med høi Røst: „Dievleblendte og bandlyste Karle! sætter paa Øieblikket Princesserne, I der bortføre med Vold, igien i Frihed, hvis ikke, saa bereeder Eder paa at annamme Døden af min Haand, som en Straf for Eders onde Gierninger." Munkene holdt stille, og vare liige saa forundrede over Don Quixotes Skabning, som over hans Ord, paa hvilke den eene svarede: „Herr Ridder! vi staae ikke i noget Forbund med Dievelen, ikke heller ere vi bandlyste, men toe Benedictiner-Munke, som gaae vore lovlige Veie, og er det os gandske uvitterligt, om der i Vognen bag ved os er voldtagne Princesser eller ei." „Jeg lader mig ikke smørre om Munden med søde Ord," svarede Don Quixote, „jeg kiender Eder alt for nøie dertil, I meensvorne Pak!" og uden at oppebie viidere Svar gav han Rozinante Sporene, og rendte med udstrakt Lanze og sliig en Heftighed ind paa den forreste Munk, at dersom denne ikke havde kastet sig selv ned af Muul-Eslet, havde han imod sin Villie maattet kysse Jorden, og det som værre var, maaskee meget haardt saaret, om ikke steendød. Da den anden Munk saae, hvorledes hans Ordens-Broder blev medhandlet, trykkede han Hælene ind i Siderne paa sit gode Muul-Esel, og skyndte sig med saadan Hurtighed afsted, som om han var bleven baaren af Vinden.

Sancho Panza, som saae Munken ligge paa Jorden, steeg meget behændig ned af sit Esel, tog fat paa Munken, og begyndte at afføre ham hans Klæder. Munkenes Muulesel-Driivere gik hen til ham, og spurgte, hvorfor han tog hans Klæder af. Sancho svarede, at de tilkom ham med Rette, som Byttet af det Feldtslag, hans Herre Don Quixote havde vundet. Muulesel-Driiverne, der ikke forstode Skiemt eller vidste hvad Bytte og Feldtslag var, da de saae at Don Quixote allereede var langt borte og holdt og snakkede henne ved Vognen, toge de fat paa Sancho, kastede ham under sig paa Jorden, levnede ham neppe et Haar i Skiegget, sparkede og traadde ham saa længe med Fødder, indtil han uden Sands og Samling laae udstrakt paa Jorden; hvorpaa

de uden at spilde meere Tiid paa ham gik hen og bialp Munken i Veiret, der skielvede og bævede som et Espeløv, og var saa hviid i Ansigtet, som et Klæde. Saasnart han var kommen til Hest, skyndte han sig at naae sin Selskabs-Broder, der holdt et godt Stykke Vei derfra og saae til, i Haab om at forvinde denne Skræk lidet; men saasnart de vare samlede, saa, uden at bryde sig om Udfaldet paa dette Eventyr, fortsatte de deres Vei, med saa megen Signen og Korsen, som om Fanden havde været i Hælene paa dem.

Don Quixote var, som jeg allereede har sagt, i en Samtale med Damen i Vognen, til hvilken han sagde: „Eders Deilighed, Sennora! kan nu frit foretage Eder med Eders Person alt, hvad Eder behager, fordi Eders Røveres Hovmod allereede er stækket, og vælter sig i Støvet ved denne min stærke Arm; og at I ikke skal være bekymret for at erfare Eders Befriers Navn, saa viid, at jeg kalder mig Don Quixote af la Mancha, en vandrende Ridder, og den skiønne Sennora Dulcinea af Tobosos Træl. Den eeneste Løn, jeg begierer for den Velgierning, jeg har beviist Eder, er ikke andet, end at I vender om til Toboso, fremstiller Eder paa mine Vegne for denne Dame, og fortæller hende, hvad jeg har giort for at sætte Eder i Friehed."

Alt, det Don Quixote fremførte, hørte een af Staldmesterne, der fulgte med Vognen. Det var en Biscayer, hvilken, da han saae, at Don Quixote satte sig imod at lade Vognen kiøre viidere, og paastod, at den skulde vende om igien til Toboso, saa traadde han hen til Don Quixote, greeb fat om hans Lanze, og tiltalede ham paa daarligt Castiliansk og slettere Biscayisk saaledes: „Af Vei, Ridder! længer der ikke; ellers ved Gud, som skabte mig, hvis Vogn forlad ei, slaaer ihiel Dig, som Biscayer jeg er." Don Quixote forstod ham gandske godt, og svarede meget roelig: „Dersom Du var en Ridder, som Du ikke er, havde jeg allereede afstraffet Din Daarlighed og Formastelse, nedrige Creatur!" Derpaa svarede Biscayeren: „Ridder jeg ikke? svær ved Gud, Du lyver som en Christ. Lanzen slip, og Kaarden træk, snart see, hvem Profiten løber af. Biscayer til Land, Adelsmand til Vand, Herremand for Dievelen, og den lyver, som andet siige tør." „Det vil give sig i Enden, sagde Reebslageren," svarede Don Quixote, kastede

Lanzen mod Jorden, drog sin Kaarde, tog Skioldet paa Armen, og anfaldt Biscayeren i den faste Beslutning at berøve ham Livet. Biscayeren, der saae ham saaledes komme imod sig, og gierne vilde været ned af Muul-Eslet, thi siden det var et njelt Leie-Beest, saa torde han ikke slaae Liid til det, havde ikke meere Stunder end til at trække sin Kaarde; men da han til sin største Lykke holdt tæt ved Vognen, saa reev han et Hynde ud af den, hvilket han betiente sig af som et Skiold, og derpaa gik de saa heftig løs paa hinanden, som om de havde været de dødeligste Fiender. De andre Folk søgte at stifte Fred imellem dem, men Biscayeren giorde i sit forvirrede Sprog en Eed paa, at dersom man ikke lod ham fuldende sin Kamp, saa vilde han selv dræbe sin Frue og alle dem, der vare ham hinderlige. Damen i Vognen, der var liige saa forundret som forskrækket over det, hun saae, befalede Kudsken at kiøre noget af Veien, men blive holdende saaledes, at hun kunde see den haardnakkede Kamp langt fra. Imedens hun sagde dette, gav Biscayeren Don Quixote et saa vældigt Slag over den eene Skulder, at dersom han ikke havde bødet det af med Skioldet, havde han kløvet ham liige ned til Beltet. Don Quixote, der følede Vægten af dette ugudelige Hug, raabte med høi Røst: „O min Siels Herskerinde! Dulcinea, Skiønheds Blomster! Undsæt Eders Ridder, der for at opfylde det, han skylder Eders store Godhed, befinder sig i denne græsselige Yderlighed.“ Siige dette, løfte Kaarden, bedække sig med Skioldet, og anfalde Biscayeren, var altsammen et Øiebliks Sag; og udførte han det i den faste Beslutning, at giøre Ende paa heele Eventyret med et eeneste Hug. Biscayeren, som saae ham komme imod sig, forstod af hans Mod og Mandighed, hvad han havde i Sinde, og besluttede at giøre det samme, som Don Quixote; han bedækkede sig derfor med sit Hynde, uden at kunde røre Muul-Eslet af Stedet, der allereede, siiden det ikke var vant til sliige Løier, var saa udmattet, at det ikke kunde giøre et Skridt. Derpaa kom, som jeg allereede har sagt, Don Quixote hen imod den listige Biscayer med Kaarden opløftet, og i det stadige Forsæt at kløve ham midt ad; Biscayeren ventede i liige Maade med opløftet Kaarde, og vel bedækket med sit Hynde, paa ham; alle de Omkringstaaende saae med Skielven og Bæven

Følgerne i Møde af de forfærdelige Hug, med hvilke de Kiempende truede hinanden. Damen i Vognen og hendes øvrige Tienere giorde tusinde Løvter til alle de Billeder og Capeller, der vare i heele Spanien, for at Gud skulde frelse Staldmesteren og dem alle af den overhængende Fare, de svævede udi.

Det værste af det altsammen er imidlertiid dette, at den første Forfatter af denne Historie just bryder den af midt i Striidens største Heede, og anfører til sin Undskyldning, at han ikke havde fundet meere opskreevet af Don Quixotes Bedrivter, end det, han havde anført. Vel er det sandt, at den anden Forfatter af dette Verk ikke kunde troe, at en saa besynderlig Historie kunde være Forglemmelsens Love underkastet, eller at la Manchas skiønne Aander skulde lægge saa libet Vind paa at optegne selsomme Begivenheder, at der ikke i nogens Archiv eller Skriiver-Pult skulde findes Papiirer, der angik den navnkundige Ridder. I Betragtning heraf mistvivlede han ei alleene ingenlunde om at finde Enden paa denne smukke Historie, men har endog, ved Himlens Gunst, fundet den, paa den Maade, som det fortælles i den anden Bog.

Anden Bog.

Niende Capitel.

Hvori den forundringsværdige Kamp, i hvilken den raske Biscayer og den tappre Manchaner vare stedte, sluttes og tager Ende.

I den første Bog af denne Historie forlode vi den kiekke Biscayer og den berømte Don Quixote med nøgne og opløftede Kaarder, i Begreeb med at giøre toe saa græsselige Hug, at dersom de lykkedes efter Ønske, vilde de i det mindste have skilt enhver af dem fra hinanden, kløvet ham fra øverst til nederst, eller flakt ham som et Granatæble. Men just ved denne mislige Punct blev denne fornøielige Historie afbrudt, uden at Forfatteren gav mindste Anviisning til at finde det, som manglede. Dette forvoldte mig en stor Misfornøielse, siiden den Behag, med hvilken jeg havde læst den mindre Deel, omskiftedes til Mishag ved at tænke paa, hvor mørk og ugranskelig Veien viiste sig til at finde den større, der, efter mit Begreeb, endnu var tilbage af denne moersomme Fortælling.

Jeg ansaae det for en Umuelighed, og for noget, der var tvertimod al god Sædvane, at saa fortræffelig en Ridder skulde have manglet en viis Mand, der havde paataget sig at optegne hans, til ingen Tiid forhen seete Bedrivter; en Ting, som aldrig havde manglet nogen af de vandrende Riddere, der efter Folks Siigende havde søgt Eventyr, siiden

enhver af dem havde stedse een eller toe Viise ved Haanden, der ikke alleene opskreev deres Bedrivter, men optegnede ydermeere deres ringeste og uselste Indfald, ja endog deres lønligste-Narrerier. Det havde altsaa været et græsseligt Uheld, om sliig en Ridder skulde mangle det, som en Platir og fleere af hans Liige havde fundet. Jeg var derfor i ingen Maade tilbøielig til at troe, at saa munter en Historie skulde være kommen saa lemlæstet for Dagen, men gav Tiidens Graadighed, der opsluger og sønderriiver alle Ting, Skylden, at den enten holdt Resten skiult eller havde fortæret den.

Paa den anden Side syntes mig, at siiden der iblant vor Ridders Bøger fandtes endeel af de nyere, saasom: den helbredede Skinsyge, Nympherne og Hyrderne af Henares, saa maatte hans Historie ogsaa være nye, og i Fald den ikke var opskreeven, saa maatte den dog være hans Bye-Folk og de omkring liggende Naboer endnu i frisk Minde. Disse Forestillinger giorde mig uroelig og begierlig efter at faae en sand og nøiagtig Kundskab om alle Bedrivter og Mirakler af vor berømte Don Quixote af la Mancha, Fakkelen og Speilet for heele la Manchas Ridderskab, den første, som i vor Alder og vore saa fordærvede Tiider havde paataget sig den Besværlighed og Møie at vandre bevæbnet omkring, afværge Forurettelser, understøtte Enker, beskytte Jomfruer, der i fulde Fiir-Spring paa Leie-Heste, med deres Jomfruedom i Lommen, strøifede fra Klippe til Klippe og fra Dal til Dal; thi naar ikke det var, at een eller anden Røver, grov Tølper eller bandlyst Troldmand toge dem med Vold, saa fandtes der i de forbigangne Tiider Jomfruer, som i deres fiirsindstyvende Aar, uden at have sovet een Nat under Tag, bleve lagte liigesaa reene i deres Grav, som Mødrene, der havde bragt dem til Verden. For denne og mange andre Aarsagers Skyld, siiger jeg, at vor brave Don Quixote er evig varende og uforglemmelige Berømmelser værdig, og bør de samme heller ikke negtes mig for den Fliid og Møie, jeg har anvendt paa at søge Enden af denne behagelige Historie, endskiønt jeg meget vel veed, at dersom ikke Himlen, Lykken og Hændelsen havde staaet mig bie, saa havde Verden maattet være den foruden, og finde sig i at miste den Behag og Tiidsfordriiv, som enhver, der læser den med Opmerksomhed,

næsten i heele toe Tiimer kan nyde. Dog lad os gaae viidere! Historien blev funden paa denne Maade:

Da jeg en Dag var i Kræmmer-Gaden i Toledo, kom der en Dreng og vilde sælge nogle Bundter gamle Papiirer til en Urtekræmmer; og siiden jeg er saa hengiven til at læse, at jeg endog tager Papiirs-Lapper op af Gaderne, saa fulgte jeg strax min naturlige Tilbøielighed ved at bemægtige mig et af de Bundter, Drengen vilde sælge, og saae jeg af Bogstaverne, at det maatte være Arabisk. Men uagtet at jeg kiendte Bogstaverne, forstod jeg dog ikke at læse dem, jeg maatte derfor see til at faae fat paa en Maurer, der forstod Arabisk. Det faldt heller ikke vanskeligt at finde sliig en Fortolker; thi om man endog søgte Oplysning i et langt ældre og vanskeligere Sprog, saa fandtes den der. Kort sagt, Skiebnen forsynede mig med een, der kunde stille min Attraae. Han tog Papiiret i Haanden, aabnede det omtrent i Midten, og da han havde læst lidet, stak han i at lee. Jeg spurgte ham, hvad han loe af. Han svarede mig, at det var over en Anmerkning, der var skreeven i Randen af denne Bog. Jeg lod ham siige mig den, og han uden at kunde holde op at lee, sagde: „Det, som der staaer skreevet i Randen, er: *Der siiges, at den i denne Historie saa ofte nævnte Dulcinea af Toboso blandt alle Fruentimmerne i heele la Mancha havde den lykkeligste Haand til at salte Sviin med.*“ Saasnart jeg hørte ham nævne Dulcinea af Toboso stod jeg gandske forundret og henrykt, siiden jeg strax forestillede mig, at denne Pakke indeholdt Don Quixotes Historie.

I denne Tanke sagde jeg meget hurtigt til ham, at han maatte læse mig Titel-Bladet; han giorde det, og oversatte det paa staaende Fod af Arabisk i Castiliansk, saaledes som følger: *Don Quixote af la Manchas Historie, skreeven af Cide Hamete Benengeli, Arabisk Historiographus.* Der udkrævedes megen Forstand til af skiule den Glæde, jeg følede, da Bogens Titel nærmede sig mit Øre. Jeg løb strax tilbage til Kræmmeren, og kiøbte alle de Bundter og Papiirer, Drengen havde, for en halv Real, (havde han været klog, og vidst, hvor stor Begierlighed jeg havde efter dem, saa kunde han gierne høstet meere end 6 Realer af dem). Derpaa fulgte jeg med Maureren

til Cathedralkirkens Korsgang, og begierede af ham, at han skulde oversætte mig paa Spansk alt, hvad der i disse Bundter angik Don Quixote, uden at tage det mindste fra eller lægge noget til; jeg lovede at betale ham derfor, hvad han vilde have. Han begierede tree Lispund Rosiner og toe Skiepper Hveede, hvorimod han lovede at oversætte det godt, nøiagtigt, og saa hurtigt, som mueligt; men jeg, for at giøre ham det mageligere og ikke lade saa herligt et Fund komme ud af mine Hænder, tog ham hiem i mit Huus, hvor han i en Tiid af sex Uger oversatte det altsammen, som det her forefindes.

I det første Bundt var en Afbildning af Kampen imellem Don Quixote og Biscayeren, afmalet efter Naturen. Man saae dem i samme Stilling, som Historien beretter, med opløftede Kaarder, den eene bedækket med sit Skiold, og den anden med sit Hynde, og var Tegningen af Biscayerens Muul-Esel saa livagtig, at man endog et godt Bue-Skud fra den kunde kiende, at det var leiet. Under Biscayerens Fødder stod en Paaskrivt, hvori læstes: Don Sancho de Azpeytia (som uden Tvivl maae have været hans Navn), og under Rozinantes Fødder en anden, som sagde: Don Quixote. Rozinante var usiigelig vel truffen, saa tynd og langstrakt, saa tør og maver, med Ribbeenene saa synlige under Skindet, og saa afmægtig, at det tilfulde laae for Dagen, med hvor stor Rettighed og Adkomst den havde faaet Navn af Rozinante. Tæt ved den stod Sancho Panza, der holdt sit Esel ved Griimen, og under hans Fødder stod: Sancho Zancas. Som Tegningen viiste, maa han have været meget tykmavet, skievbeenet og stumpet, og kan man slutte, at han deraf har faaet Navnene Panza (Tykmave) og Zancas (Skievbeen), thi disse Tilnavne tillægges ham vexelviis i Historien. Der var vel endnu endeel Smaaeting at erindre ved denne Aftegning; men de vare alle af liden Vigtighed, og have ingen Indflydelse paa denne Histories Troeværdighed. Den eeneste Indvending, der med Grund kunde giøres mod dens Sandfærdighed, var, at Forfatteren hører til Araberne, som alle ere løgnagtige af Naturen; men da de tilliige ere vore Fiender, saa kan man gierne sætte forud, at Forfatteren snarere har giort for lidet end for meget deraf, i det mindste har mig syntes, at han ved

sig til Rette paa Eselet, det beste han kunde, drog noget frem af det, han havde havt Omsorg for at fylde Tversækken med, og riidende efter sin Herre, blev han ved at spiise en god Stund, og bragte han Maden Tiid efter anden til at sætte sig ved en Slurk af Viin-Flasken, og det med saa stor en Velsmag, at den best bevertede Lækker-Tand havde betragtet ham med Misundelse. Imedens han fortsatte Reisen paa denne glædelige Maade, tænkte han ikke paa et eeneste af de Løvter, hans Herre havde giort ham, ikke heller holdt han det for en Besværlighed, men for en virkelig Forlystelse, at søge Eventyr, i hvor farlige de end maatte være. Det blev besluttet, at tilbringe denne Nat under Træerne, og brød Don Quixote af et af dem en fortørret Green, der nogenlunde kunde tiene ham til en Lanze, og forsynede han den strax med Jernet, han havde taget af den sønderbrudte. Don Quixote lukkede den heele Nat ikke et Øie til, for at tænke paa sin Herskerinde Dulcinea; hvori han holdt sig det efterrettelig, som han havde læst i sine Bøger, at Ridderne tilbragte mange Nætter i Skovene og paa øde Steder uden Søvn, vederqvægende sig med deres Dames Erindring. Paa en gandske uliige Maade lagde Sancho Panza Natten tilbage; da han havde fyldt Maven, og det ikke med Chicorie-Vand, sov han i een Kiøre, saa at i Fald hans Herre ikke havde vækket ham ved at kalde paa ham, havde hverken Soelens Straaler, der stak ham i Ansigtet, eller Fuglenes Sang, der i stort Antal og meget gladeligen hilsede Dagens Komme, kundet udvirke det. Saasnart han var opstaaet, løftede han paa sin Flaske, og fandt han den meget lettere end Aftenen tilforn, hvilket ikke lidet smertede ham, siiden han ingen Udveie saae til at faae raadet Bod paa denne Feil endnu i lang Tiid. Don Quixote trængte ingen Froekost til, fordi han, som jeg allereede har sagt, mættede sig med behagelige Forestillinger.

Den begyndte Vei til Lapices Havn blev nu fortsat, og da det var skreedet noget op paa Dagen, bleve de den vaer. „Her, gode Sancho!“ sagde Don Quixote, „kunne vi faae begge Hænder fulde af det, man kalder Eventyr; men jeg vaerer Dig ad, endskiønt Du seer mig i den allerstørste Fare af Verden, ikke at tage til Din Kaarde for at forsvare mig, saafremt Du ikke allereede har seet, at det er

Pøbel og gemeene Folk, jeg overfaldes af; thi i saa Fald kan Du komme mig til Hielp. Men er det Riddere, saa tillade Ridderskabets Love ingenlunde, at Du iiler mig til Undsætning, med mindre at Du var slagen til Ridder." „Forlad Jer til, Herre!" svarede Sancho, „at heri skal Evers Velbyrdigheds Befaling paa det nøieste adlydes; og det saa meget meere, som jeg af Naturen er fredsommelig, og en stor Hader af at blande mig i Klammerie og Slagsmaal. Sandt nok, i Fald det kommer an paa at forsvare min egen Trøie, saa bryder jeg mig feil om alle disse Love, siiden Guds og Øvrighedens tillade at slaae fra sig, naar man liider Overlast." „Det tænker jeg med," sagde Don Quixote; „men hvad det angaaer, at hielpe mig mod Riddere, saa maae Du deri dæmpe Din medfødte Heftighed." „Jeg har jo sagt, at det skal skee," svarede Sancho, „og skal jeg holde dette Bud liige saa nøie, som det angaaende Søndagen."

Da denne Samtale var til Ende, øinede de toe Benedictiner-Munke paa Veien, riidende paa toe Dromedarer, thi meget mindre vare de toe Muul-Esler ikke, der bar dem frem i al Mageligheb og under Soel-Skierme. Noget bag efter dem kom en Vogn med fiire eller fem Personer til Hest omkring, og toe Muulesel-Driivere til Fods. I Vognen var, som man siiden fik at viide, en Dame fra Biscaya, som drog til Sevilla, hvor hendes Mand var, og hvorfra han skulde gaae til Indien i en meget anseelig Betiening. De toe Munke hørte ikke til Selskabet, endskiønt de droge samme Vei; men neppe var Don Quixote bleven dem vaer, førend han sagde til sin Vaabendrager: „Enten bedrager jeg mig, eller dette maae være et af de betydeligste Eventyrer, der nogensinde er hørt eller seet; thi disse sorte bevægelige Klumper maae være, og ere ogsaa gandske sikkert, toe Troldmænd, der bortføre en eller anden Princesse i denne Vogn, hvilken Forurettelse det er nødvendigt at jeg af alle Kræfter afværger." „Dette er endnu værre end Veir-Møllerne," sagde Sancho; „see dog ret til, Herre! det er jo toe Benedictiner-Munke, og i Vognen er der ventelig reisende Folk; see Jer dog for, siiger jeg, see Jer for, at Fanden ikke paa nye faaer sit Spil med Jer." „Jeg har allereede sagt Dig, Sancho!" svarede Don Quixote, „at Du ikke veed, hvad

Eventyr er. Det forholder sig, som jeg siiger, og Du skal snart blive overbeviist derom." Som han sagde dette, foer han afsted, stillede sig i Veien for Munkene, og da de vare komne ham saa nær, at han troede, de kunde høre, hvad han sagde, saa skreeg han med høi Røst: „Dievleblendte og bandlyste Karle! sætter paa Øieblikket Princesserne, I der bortføre med Vold, igien i Frieheð, hvis ikke, saa bereeder Eder paa at annamme Døden af min Haand, som en Straf for Eders onde Gierninger." Munkene holdt stille, og vare liige saa forundrede over Don Quixotes Skabning, som over hans Ord, paa hvilke den eene svarede: „Herr Ridder! vi staae ikke i noget Forbund med Dievelen, ikke heller ere vi bandlyste, men toe Benedictiner-Munke, som gaae vore lovlige Veie, og er det os gandske uvitterligt, om der i Vognen bag ved os er voldtagne Princesser eller ei." „Jeg lader mig ikke smørre om Munden med søde Ord," svarede Don Quixote, „jeg kiender Eder alt for nøie dertil, I meensvorne Pak!" og uden at oppebie viidere Svar gav han Rozinante Sporene, og rendte med udstrakt Lanze og sliig en Heftighed ind paa den forreste Munk, at dersom denne ikke havde kastet sig selv ned af Muul-Eslet, havde han imod sin Villie maattet kysse Jorden, og det som værre var, maaskee meget haardt saaret, om ikke steendød. Da den anden Munk saae, hvorledes hans Ordens-Broder blev medhandlet, trykkede han Hælene ind i Siderne paa sit gode Muul-Esel, og skyndte sig med saadan Hurtighed afsted, som om han var bleven baaren af Vinden.

Sancho Panza, som saae Munken ligge paa Jorden, steeg meget behændig ned af sit Esel, tog fat paa Munken, og begyndte at afføre ham hans Klæder. Munkenes Muulesel-Driivere gik hen til ham, og spurgte, hvorfor han tog hans Klæder af. Sancho svarede, at de tilkom ham med Rette, som Byttet af det Feldtslag, hans Herre Don Quixote havde vundet. Muulesel-Driiverne, der ikke forstode Skiemt eller vidste hvad Bytte og Feldtslag var, da de saae at Don Quixote allereede var langt borte og holdt og snakkede henne ved Vognen, toge de fat paa Sancho, kastede ham under sig paa Jorden, levnede ham neppe et Haar i Skiegget, sparkede og traadde ham saa længe med Fødder, indtil han uden Sands og Samling laae udstrakt paa Jorden; hvorpaa

de uden at spilde meere Tiid paa ham gik hen og hialp Munken i Veiret, der skielvede og bævede som et Espeløv, og var saa hviid i Ansigtet, som et Klæde. Saasnart han var kommen til Hest, skyndte han sig at naae sin Selskabs-Broder, der holdt et godt Stykke Vei derfra og saae til, i Haab om at forvinde denne Skræk libet; men saasnart de vare samlede, saa, uden at bryde sig om Udfaldet paa dette Eventyr, fortsatte de deres Vei, med saa megen Signen og Korsen, som om Fanden havde været i Hælene paa dem.

Don Quixote var, som jeg allereede har sagt, i en Samtale med Damen i Vognen, til hvilken han sagde: „Eders Deilighed, Sennora! kan nu frit foretage Eder med Eders Person alt, hvad Eder behager, fordi Eders Røveres Hovmod allereede er stækket, og vælter sig i Støvet ved denne min stærke Arm; og at I ikke skal være bekymret for at erfare Eders Befriers Navn, saa viid, at jeg kalder mig Don Quixote af la Mancha, en vandrende Ridder, og den skiønne Sennora Dulcinea af Tobosos Træl. Den eeneste Løn, jeg begierer for den Velgierning, jeg har beviist Eder, er ikke andet, end at I vender om til Toboso, fremstiller Eder paa mine Vegne for denne Dame, og fortæller hende, hvad jeg har giort for at sætte Eder i Frieheb."

Alt, det Don Quixote fremførte, hørte een af Staldmesterne, der fulgte med Vognen. Det var en Biscayer, hvilken, da han saae, at Don Quixote satte sig imod at lade Vognen kiøre viidere, og paastod, at den skulde vende om igien til Toboso, saa traadde han hen til Don Quixote, greeb fat om hans Lanze, og tiltalede ham paa daarligt Castiliansk og slettere Biscayisk saaledes: „Af Vei, Ridder! længer der ikke; ellers ved Gud, som skabte mig, hvis Vogn forlad ei, slaaer ihiel Dig, som Biscayer jeg er." Don Quixote forstod ham gandske godt, og svarede meget roelig: „Dersom Du var en Ridder, som Du ikke er, havde jeg allereede afstraffet Din Daarlighed og Formastelse, nedrige Creatur!" Derpaa svarede Biscayeren: „Ridder jeg ikke? svær ved Gud, Du lyver som en Christ. Lanzen slip, og Kaarden træk, snart see, hvem Profiten løber af. Biscayer til Land, Adelsmand til Vand, Herremand for Dievelen, og den lyver, som andet siige tør." „Det vil give sig i Enden, sagde Reebslageren," svarede Don Quixote, kastede

Lanzen mod Jorden, drog sin Kaarde, tog Skioldet paa Armen, og anfaldt Biscayeren i den faste Beslutning at berøve ham Livet. Biscayeren, der saae ham saaledes komme imod sig, og gierne vilde været ned af Muul-Eslet, thi siiden det var et uselt Leie-Beest, saa torde han ikke slaae Liid til det, havde ikke meere Stunder end til at trække sin Kaarde; men da han til sin største Lykke holdt tæt ved Vog-nen, saa reev han et Hynde ud af den, hvilket han betiente sig af som et Skiold, og derpaa gik de saa heftig løs paa hinanden, som om de havde været de dødeligste Fiender. De andre Folk søgte at stifte Fred imellem dem, men Bi-scayeren giorde i sit forvirrede Sprog en Eed paa, at der-som man ikke lod ham fuldende sin Kamp, saa vilde han selv dræbe sin Frue og alle dem, der vare ham hinderlige. Damen i Vognen, der var liige saa forundret som forskræk-ket over det, hun saae, befalede Kudsken at kiøre noget af Veien, men blive holdende saaledes, at hun kunde see den haardnakkede Kamp langt fra. Imedens hun sagde dette, gav Biscayeren Don Quixote et saa vældigt Slag over den eene Skulder, at dersom han ikke havde bødet det af med Skioldet, havde han kløvet ham liige ned til Beltet. Don Quixote, der følede Vægten af dette ugudelige Hug, raabte med høi Røst: „O min Siels Herskerinde! Dulcinea, Skiøn-heds Blomster! Undsæt Eders Ridder, der for at opfylde det, han skylder Eders store Godhed, befinder sig i denne græsselige Yderlighed.“ Siige dette, løfte Kaarden, bedække sig med Skioldet, og anfalde Biscayeren, var altsammen et Dieblikś Sag; og udførte han det i den faste Beslutning, at giøre Ende paa heele Eventyret med et eeneste Hug. Biscayeren, som saae ham komme imod sig, forstod af hans Mod og Mandighed, hvad han havde i Sinde, og besluttede at giøre det samme, som Don Quixote; han bedækkede sig derfor med sit Hynde, uden at kunde røre Muul-Eslet af Stedet, der allereede, siiden det ikke var vant til sliige Løier, var saa udmattet, at det ikke kunde giøre et Skridt. Der-paa kom, som jeg allereede har sagt, Don Quixote hen imod den listige Biscayer med Kaarden opløftet, og i det stadige Forsæt at kløve ham midt ad; Biscayeren ventede i liige Maade med opløftet Kaarde, og vel bedækket med sit Hynde, paa ham; alle de Omkringstaaende saae med Skielven og Bæven

Følgerne i Møde af de forfærdelige Hug, med hvilke de Kiempende truede hinanden. Damen i Vognen og hendes øvrige Tienere giorde tusinde Løvter til alle de Billeder og Capeller, der vare i heele Spanien, for at Gud skulde frelse Staldmesteren og dem alle af den overhængende Fare, de svævede udi.

Det værste af det altsammen er imidlertiid dette, at den første Forfatter af denne Historie just bryder den af midt i Striidens største Heede, og anfører til sin Undskyldning, at han ikke havde fundet meere opskreevet af Don Quixotes Bedrivter, end det, han havde anført. Vel er det sandt, at den anden Forfatter af dette Verk ikke kunde troe, at en saa besynderlig Historie kunde være Forglemmelsens Love underkastet, eller at la Manchas skiønne Aander skulde lægge saa lidet Vind paa at optegne selsomme Begivenheder, at der ikke i nogens Archiv eller Skriiver-Pult skulde findes Papiirer, der angik den navnkundige Ridder. I Betragtning heraf mistvivlede han ei alleene ingenlunde om at finde Enden paa denne smukke Historie, men har endog, ved Himlens Gunst, fundet den, paa den Maade, som det fortælles i den anden Bog.

Anden Bog.

Første Capitel.

Hvori den forunderingsværdige Kamp, i hvilken den raske Biscayer og den tappre Manchaner vare stedte, sluttes og tager Ende.

I den første Bog af denne Historie forlode vi den kiekke Biscayer og den berømte Don Quixote med nøgne og opløftede Kaarder, i Begreeb med at giøre toe saa græsselige Hug, at dersom de lykkedes efter Ønske, vilde de i det mindste have skilt enhver af dem fra hinanden, kløvet ham fra øverst til nederst, eller flakt ham som et Granatæble. Men just ved denne mislige Punct blev denne fornøielige Historie afbrudt, uden at Forfatteren gav mindste Anviisning til at finde det, som manglede. Dette forvoldte mig en stor Misfornøielse, siiden den Behag, med hvilken jeg havde læst den mindre Deel, omskiftedes til Mishag ved at tænke paa, hvor mørk og ugranskelig Veien viiste sig til at finde den større, der, efter mit Begreeb, endnu var tilbage af denne moersomme Fortælling.

Jeg ansaae det for en Umuelighed, og for noget, der var tvertimod al god Sædvane, at saa fortræffelig en Ridder skulde have manglet en viis Mand, der havde paataget sig at optegne hans, til ingen Tiid forhen seete Bedrivter; en Ting, som aldrig havde manglet nogen af de vandrende Riddere, der efter Folks Siigende havde søgt Eventyr, siiden

enhver af dem havde stedse een eller toe Viise ved Haanden, der ikke alleene opskreev deres Bedrivter, men optegnede ydermeere deres ringeste og uselste Indfald, ja endog deres lønligste Narrerier. Det havde altsaa været et græsseligt Uheld, om sliig en Ridder skulde mangle det, som en Platir og fleere af hans Liige havde fundet. Jeg var derfor i ingen Maade tilbøielig til at troe, at saa munter en Historie skulde være kommen saa lemlæstet for Dagen, men gav Tiidens Graadighed, der opsluger og sønderriiver alle Ting, Skylden, at den enten holdt Resten skiult eller havde fortæret den.

Paa den anden Side syntes mig, at siiden der iblant vor Ridders Bøger fandtes endeel af de nyere, saasom: den helbredede Skinsyge, Nympherne og Hyrderne af Henares, saa maatte hans Historie ogsaa være nye, og i Fald den ikke var opskreeven, saa maatte den dog være hans Bye-Folk og de omkring liggende Naboer endnu i frisk Minde. Disse Forestillinger giorde mig uroelig og begierlig efter at faae en sand og nøiagtig Kundskab om alle Bedrivter og Mirakler af vor berømte Don Quixote af la Mancha, Fakkelen og Speilet for heele la Manchas Ridderskab, den første, som i vor Alder og vore saa fordærvede Tiider havde paataget sig den Besværlighed og Møie at vandre bevæbnet omkring, afværge Forurettelser, understøtte Enker, beskytte Jomfruer, der i fulde Fiir-Spring paa Leie-Heste, med deres Jomfruedom i Lommen, strøifede fra Klippe til Klippe og fra Dal til Dal; thi naar ikke det var, at een eller anden Røver, grov Tølper eller bandlyst Troldmand toge dem med Vold, saa fandtes der i de forbigangne Tiider Jomfruer, som i deres fiirsindstyvende Aar, uden at have sovet een Nat under Tag, bleve lagte liigesaa reene i deres Grav, som Mødrene, der havde bragt dem til Verden. For denne og mange andre Aarsagers Skyld, siiger jeg, at vor brave Don Quixote er evig varende og uforglemmelige Berømmelser værdig, og bør de samme heller ikke negtes mig for den Fliid og Møie, jeg har anvendt paa at søge Enden af denne behagelige Historie, endskiønt jeg meget vel veed, at dersom ikke Himlen, Lykken og Hændelsen havde staaet mig bie, saa havde Verden maattet være den foruden, og finde sig i at miste den Behag og Tiidsfordriiv, som enhver, der læser den med Opmerksomhed,

næsten i heele toe Tiimer kan nyde. Dog lad os gaae viidere! Historien blev funden paa denne Maade:

Da jeg en Dag var i Kræmmer-Gaden i Toledo, kom der en Dreng og vilde sælge nogle Bundter gamle Papiirer til en Urtekræmmer; og siiden jeg er saa hengiven til at læse, at jeg endog tager Papiirs-Lapper op af Gaderne, saa fulgte jeg strax min naturlige Tilbøielighed ved at bemægtige mig et af de Bundter, Drengen vilde sælge, og saae jeg af Bogstaverne, at det maatte være Arabisk. Men uagtet at jeg kiendte Bogstaverne, forstod jeg dog ikke at læse dem, jeg maatte derfor see til at faae fat paa en Maurer, der forstod Arabisk. Det faldt heller ikke vanskeligt at finde sliig en Fortolker; thi om man endog søgte Oplysning i et langt ældre og vanskeligere Sprog, saa fandtes den der. Kort sagt, Skiebnen forsynede mig med een, der kunde stille min Attraae. Han tog Papiiret i Haanden, aabnede det omtrent i Midten, og da han havde læst lidet, stak han i at lee. Jeg spurgte ham, hvad han loe af. Han svarede mig, at det var over en Anmerkning, der var skreeven i Randen af denne Bog. Jeg lod ham siige mig den, og han uden at kunde holde op at lee, sagde: „Det, som der staaer skreevet i Randen, er: Der siiges, at den i denne Historie saa ofte nævnte Dulcinea af Toboso blandt alle Fruentimmerne i heele la Mancha havde den lykkeligste Haand til at salte Sviin med." Saasnart jeg hørte ham nævne Dulcinea af Toboso stod jeg gandske forundret og henrykt, siiden jeg strax forestillede mig, at denne Pakke indeholdt Don Quixotes Historie.

I denne Tanke sagde jeg meget hurtigt til ham, at han maatte læse mig Titel-Bladet; han giorde det, og oversatte det paa staaende Fod af Arabisk i Castiliansk, saaledes som følger: Don Quixote af la Manchas Historie, skreeven af Cide Hamete Benengeli, Arabisk Historiographus. Der udkrævedes megen Forstand til af skiule den Glæde, jeg følede, da Bogens Titel nærmede sig mit Øre. Jeg løb strax tilbage til Kræmmeren, og kiøbte alle de Bundter og Papiirer, Drengen havde, for en halv Real, (havde han været klog, og vidst, hvor stor Begierlighed jeg havde efter dem, saa kunde han gierne høstet meere end 6 Realer af dem). Derpaa fulgte jeg med Maureren

til Cathedralkirkens Korsgang, og begierede af ham, at han skulde oversætte mig paa Spansk alt, hvad der i disse Bundter angik Don Quixote, uden at tage det mindste fra eller lægge noget til; jeg lovede at betale ham derfor, hvad han vilde have. Han begierede tree Lispund Rosiner og toe Skiepper Hveede, hvorimod han lovede at oversætte det godt, nøiagtigt, og saa hurtigt, som mueligt; men jeg, for at giøre ham det mageligere og ikke lade saa herligt et Fund komme ud af mine Hænder, tog ham hiem i mit Huus, hvor han i en Tiid af sex Uger oversatte det altsammen, som det her forefindes.

I det første Bundt var en Afbildning af Kampen imellem Don Quixote og Biscayeren, afmalet efter Naturen. Man saae dem i samme Stilling, som Historien beretter, med opløftede Kaarder, den eene bedækket med sit Skiold, og den anden med sit Hynde, og var Tegningen af Biscayerens Muul-Esel saa livagtig, at man endog et godt Bue-Skud fra den kunde kiende, at det var leiet. Under Biscayerens Fødder stod en Paaskrivt, hvori læstes: Don Sancho de Azpeytia (som uden Tvivl maae have været hans Navn), og under Rozinantes Fødder en anden, som sagde: Don Quixote. Rozinante var usiigelig vel truffen, saa tynd og langstrakt, saa tør og maver, med Ribbeenene saa synlige under Skindet, og saa afmægtig, at det tilfulde laae for Dagen, med hvor stor Rettighed og Abkomst den havde faaet Navn af Rozinante. Tæt ved den stod Sancho Panza, der holdt sit Esel ved Griimen, og under hans Fødder stod: Sancho Zancas. Som Tegningen viiste, maa han have været meget tykmavet, skievbeenet og stumpet, og kan man slutte, at han deraf har faaet Navnene Panza (Tykmave) og Zancas (Skievbeen), thi disse Tilnavne tillægges ham vexelviis i Historien. Der var vel endnu endeel Smaaeting at erindre ved denne Aftegning; men de vare alle af liden Vigtighed, og have ingen Indflydelse paa denne Histories Troeværdighed. Den eeneste Indvending, der med Grund kunde giøres mod dens Sandfærdighed, var, at Forfatteren hører til Araberne, som alle ere løgnagtige af Naturen; men da de tilliige ere vore Fiender, saa kan man gierne sætte forud, at Forfatteren snarere har giort for libet end for meget deraf, i det mindste har mig syntes, at han ved

adskillige Leiligheder, hvor han burde bryde ud i den gode Ridders Berømmelser, gaaer dem med Fliid stiltiende forbi. Det er og bliver alle Tiider en stor Feil hos en Historie-Skriiver, ikke at være nøiagtig, sanddrue og upartisk; hverken Fordeele, Frygt, Had eller Gunst maae leede ham fra Sandhedens Bane; thi Sandhed er Historiens Moder, Historien Bedrivternes Bevarer, et Vidne om det Forbiegangne, en Advarsel i det Nærværende, og en Underviisning i det Tilkommende. I den Historie, det gielder her om, veed jeg, at der findes alt det, man kan ønske og attraae i den allerbehageligste, og dersom der er noget at sætte ud paa den, saa holder jeg for, at det meere bør lægges Forfatteren end Materien til Last. Kort at fortælle: i Følge Oversættelsen begyndte den anden Bog saaledes:

Vore tvende tappre og modige Striidsmænd holdt de hvasse Kaarder saa høit opløftede, at de syntes at true Himlen, Jorden og Afgrunden, saa kiekke og standhaftige viiste de sig. Den første, der fuldførte sit Hug, var den opbragte Biscayer, og det med saadan Heftighed og Eftertryk, at dersom Kaarden ikke havde dreiet sig under Veis, saa havde dette eene Hug været nok til at giøre Ende paa denne haarde Kamp og alle vor Ridders Eventyr. Men en god Skiebne, der sparede ham til vigtigere Ting, dreiede Kaarden saaledes, at endskiønt Hugget traf hans venstre Skulder-Blad, saa tilføiede det ham dog ingen anden Skade, end at skille ham ved Rustningen paa den Side, og paa Veien at tage et Stykke af Hielmen og det halve Øre med sig, der altsammen Hulter til Bulter faldt ned til Jorden, og efterlod ham i en elendig Tilstand.

Hielpe mig nu Gud til at give en fuldstændig Beskriivelse over det Raserie, der bemægtigede sig vor Manchaners Bryst, da han saae sig paa sliig Maade medhandlet! Jeg formaaer ikke at udtrykke det bedre, end som saa: at han paa nye satte sig fast i Stiigbøilerne, og efter at han med begge Hænder havde greebet om Kaarden, huggede han i fuldt Raserie ind paa Biscayeren, og lykkedes det ham saa vel at anbringe Hugget over Hyndet og hans Hoved, at uagtet hans gode Forsvars-Stand var det, liigesom der var væltet et Bierg over ham, og Blodet begyndte at styrte ham ud igiennem Næse, Mund og Øren. Han var paa Veie at

falde ned af Muul-Eslet, og han var ogsaa sikkert faldet, dersom han ikke havde holdt sig fast om Halsen paa det; men da Fødderne slap af Stiigbøilerne for ham, og Armene sank matte og kraftesløse ned, saa gav Muul-Eslet, der var blevet sky ved det forfærdelige Hug, sig til at rende ud i Marken, og efter nogle Krumspring lagde det sig med sin Herre paa Jorden.

Don Quixote iagttog alt dette med den største Liigegyldighed, men saasnart han havde seet ham falde, sprang han ned af sin Hest, nærmede sig ham med en let og hurtig Gang, holdt ham Spidsen af sin Kaarde for Øinene, og sagde, at han skulde give sig, ellers kløvede han hans Hoved. Biscayeren var saa aldeles uden Sands, at han ikke kunde svare et Ord, og det havde bekommet ham meget ilde, efter den Blindhed Don Quixote var i, dersom Damen i Vognen, der hidindtil med stor Ængstelse havde seet paa Striiden, ikke var kommen derhen, og meget indstændigen havde beebet ham at beviise hende den Gunst og Naade, at skienke hendes Staldmester Liivet. Hvorpaa Don Quixote med megen Høihed og Alvorlighed gav til Svar: „Jeg vil opfylde Eders Begiering, deilige Dame! med den største Fornøielse, men paa eet Vilkaar, som er, at denne Ridder maae love mig at gaae hen til Toboso, fremstille sig paa mine Vegne for den mageløse Sennora Dulcinea, paa det hun kan foretage sig med ham alt, hvad hun lyster.“ Den frygtsomme og utrøstelige Dame, uden at indlade sig i nogen Forklaring over Don Quixotes Begiering, eller spørge ham, hvem Dulcinea var, lovede helligen, at Staldmesteren skulde opfylde alt det, han havde paalagt ham. „Nu vel,“ svarede Don Quixote, „saa giver jeg Eder mit Løvte, ikke at tilføie ham viidere Skade, endskiønt han havde vel fortient det af mig.“

— —

Tiende Capitel.

Den Samtale, der forefaldt imellem Don Quixote og hans gode Vaabendrager Sancho Panza.

Sancho Panza, som blev saa ilde medhandlet af Munkenes Muulesel-Driivere, var imidlertiid kommen op igien, og havde været en meget agtsom Tilskuer ved sin Herres Don Quixotes Kamp; han bad af sit inderste Hierte til Gud, at han af naadigt Velbehag vilde skienke hans Herre Seieren, og lade ham vinde een eller anden Øe, over hvilken han kunde sætte ham til Gouverneur, som han havde lovet. Da han nu saae, at Striiden var endt, og hans Herre vilde stiige til Hest igien, løb han til og holdt Stiigbøilen, og førend Ridderen var kommen ret i Sadelen, kastede han sig ned paa Knæe for ham, tog hans Haand, kyssede den, siigende: „Vilde Eders Velbyrdighed, min Herr Don Quixote af la Mancha, nu have den Naade for mig at give mig Regieringen over den Øe, I har vundet i denne haarde Kamp? thi i hvor stor den end maatte være, saa føler jeg mig selv stærk nok til at regiere den liige saa vel, som andre, der i denne Verden har regieret Øer.“ Don Quixote svarede derpaa: „Du maae viide, gode Sancho! at denne og andre desliige Eventyrer ikke ere af det Slags, ved hvilke man kommer til Øer, men Korstoge, ved hvilke der ikke vindes andet, end et forslaget Hoved og et Øre mindre. Hav imidlertiid kun Taalmodighed, indtil de Eventyrer komme os fore, ved hvilke jeg ikke alleene kan giøre Dig til Gouverneur, men vel endog til det, som meere er.“ Sancho sagde ham uendelige Tak, kyssede hans Haand anden Gang tilliige med Kanten af hans Kiole, hialp ham op paa hans Rozinante, og begyndte at følge sin Herre, der, uden at siige Farvel eller tale viidere med dem, der vare i Vognen, reed bort, og kom ind i Skoven, hvor igiennem Veien gik.

Sancho fulgte ham saa godt, som hans Esel formaaede; men Rozinante sprang saa let, at da den havde faaet alt for stort et Spring forud, var Sancho tvungen at raabe til sin Herre, at han maatte bie og tage ham med. Don Quixote giorde saa, og holdt Rozinante tilbage, til hans trætte

Vaabendrager kom hen til dem, hvorpaa denne sagde: „Mig synes, Herre! at det var viiseligen giort, om vi flygtede til en Kirke; thi vi forlode den, I baskedes med, saa ilde tilreedt, at han vel ikke hør mange Giøge meer, og saa er det giørligt, at denne Hændelse bringes den hellige Hermandad fore, der let kunde tage os ved Ørene, og paa min Sandten, faae de først Kløer paa os, saa rinder der meget Vand over Bække, inden de slippe os igien." „Hold Din Mund," svarede Don Quixote; „hvor har Du vel nogen Tiid seet eller læst, at vandrende Riddere ere faldne i Rettens Hænder for de Manddrab, de have begaaet?" „Jeg veed feil af Manddraberie at siige," vedblev Sancho, „jeg har i al min Livstiid aldrig havt noget Udstaaende med nogen; men det veed jeg, at den hellige Hermandad tager dem ved Vingebeenet, som slaaes med hinanden, og det øvrige rager mig ikke." „Ven Sancho!" sagde Don Quixote, „vær kun gandske ubekymret derover; jeg skulde riive Dig ud af Tartarernes Hænder, saa meget meere af den hellige Hermandads. Men siig mig engang, om Du paa heele Jordens Kreds har seet en drabeligere Ridder, end jeg er? Har Du læst om nogen i Historierne, der giøre eller giorde et heftigere Angreeb, vare utrætteligere i at fortsætte det, behændigere i at saare, eller konstigere i at løfte af Sadelen?" „Det negter jeg ikke," sagde Sancho, „at jeg aldrig har læst sliigt, fordi jeg hverken kan læse eller skriive; men det tør jeg slaae til Væds om, at jeg i mine liivfødte Dage aldrig har tient en større Vovehals af Herre, end I er. Gud give kun, at Eders Forvovenhed ikke faaer sin Betaling der, som jeg sagde. Alt det, jeg vil beede Eders Velbyrdighed om, er, at I vil erindre Jer, at Eders Øre bløder meget stærkt, og at jeg har Linskav og Plaster i Tversækken." „Alt dette havde været meget unødvendigt," svarede Don Quixote, „naar jeg havde besindt mig paa at bereede mig en Krukke af Fierabras' Balsom, een eeneste Draabe af den havde sparet os al denne Tiidsspilde og Lægedom." „Hvad er dette for en Krukke og for en Balsom?" spurgte Sancho. „Det er en Balsom," svarede Don Quixote, „paa hvilken jeg veed Opskriften uden ad, og ved hvis Kraft man kan belee Dødens Magt, og ikke frygte for at døe af noget Saar. Saasnart jeg har forskaffet mig den, og jeg flyer

den til Dig, saa har Du intet andet at tage Vaere, end naar Du seer, at jeg i en Kamp hugges midt over (hvilket ofte hændes), da strax at tage den Deel af Legemet, som ligger paa Jorden, og endnu, medens Blodet er varmt, at sætte den behændigen paa den Deel, der er bleven i Sadelen, men for alting passe vel paa, at det sættes liige og slutter nøie sammen; og naar Du saa giver mig toe Slurk af den Balsom at drikke, som jeg har talt om, saa seer Du mig i samme Øieblik saa frisk og munter, som en Fisk." „Naar saa er," sagde Sancho, „saa frasiiger jeg mig paa staaende Fod Regieringen over Øen, I har lovet mig, og forlanger ingen anden Betaling for mine mange og troe Tienester, end at Eders Velbyrdighed giver mig Opskriften paa denne uforlignelige Drik; thi jeg kan ikke see andet, end at enhver, som trænger til den, med Kys-Haand gav for et Fingerbøl fuldt toe Realer, og meere trængte jeg ikke til for at henbringe min Tiid i Roe og Magelighed. Dog maae jeg først viide, om det ikke koster meget at lave den." „For mindre end tree Realer", svarede Don Quixote, „kan man faae tree Potter." „Du min Gud og Skaber!" sagde Sancho, „hvad nøler da Eders Velbyrdighed efter, at I ikke lærer mig det?" „Tys, tys," svarede Don Quixote, „jeg tænker endnu at lære Dig langt større Hemmeligheder og fortiene større Tak af Dig; men lad os nu drage Omsorg for mit Øre, der smerter mig meere, end jeg lader mig merke med."

Sancho trak Linskav og Plaster frem af Toersækken; men da Don Quixote fik at see, at hans Hielm var i Stykker, var han nær gaaet fra Forstanden; han lagde Haanden paa Kaarden, løftede Øinene mod Himlen, og sagde: „Jeg sværger ved Skaberen af alle Ting, og de fiire Evangelier, hvor de findes viidt og breedt beskreevne, at jeg vil føre samme Liiv, som Markgreven af Mantua førte, da han svoer, at hevne sin Søster-Søn Balduins Død, og som var: aldrig at spiise Brød paa breedt Duug, aldrig at spøge med sin Kone, og mange andre Ting, som endskiønt jeg ikke husker dem, dog indbefattes derunder; førend jeg har taget en fuldstændig Hevn over den, der har tilføiet mig denne Fornærmelse." Da Sancho hørte dette, sagde han: „Jeg maae erindre Eders Velbyrdighed, Herr Don Quixote af la Mancha,

om, at dersom Ridderen fuldbyrder det, I har paalagt ham, at gaae hen og fremstille sig for Sennora Dulcinea af Toboso, har I intet meere at kræve af ham, og han fortiener ingen viidere Straf, saafremt han ingen nye Forbrydelser begaaer." „Vel talt, Sancho!" sagde Don Quixote, „Dine Grunde have Fynd, og derfor erklærer jeg Eeden for Nul og nigtig, saaviidt den angaaer at tage nye Hevn; men jeg igientager og bekræfter paa nye, at jeg vil føre det Liiv, jeg har sagt, indtil jeg med Magt har taget en Hielm af liige Beskaffenhed og liige saa god fra en anden Ridder. Tænk ikke, Sancho! at det er Overmod af mig, hvad jeg her giør; jeg har berømte Fodspoer at træde i, thi just det samme har Ord til andet tildraget sig med Mambrins Hielm, der kom Sacripante saa dyrt at staae." „Herre!" sagde Sancho, „sliige Eeder, som den, Eders Velbyrdighed har giort, ere Dievelens Værk; de ere skadelige for Siælens Salighed, og en svar Byrde for Samvittigheden. Siig mig engang for Løiers Skyld, hvad der vil blive af, i Fald vi efter mange Dages Forløb ikke har truffet en bevæbnet Karl med en Hielm? Skal Eeden endda holdes til Trods for alle Uleiligheder og Ubeqvemmeligheder, saasom at sove uafklædt, aldrig paa et beboet Sted, og tusinde andre fleere Uriimeligheder, som indbefattes i den Eed, den gamle Nar Markgreven af Mantua giorde, og som Eders Velbyrdighed nu paa Stund vil fornye? Eders Velbyrdighed seer jo vel, at der ikke er eet bevæbnet Menneske at finde paa den heele Vei, men lutter Vognmænd og Muulesel-Driivere, hvilke ei alleene ingen Hielm bær, men maaskee i deres liivsødte Dage aldrig har hørt den nævne." „Heri bedrager Du Dig," sagde Don Quixote; „thi inden vi have fortsat disse Krydsveie i toe Tiimer, faae vi fleere bevæbnede Folk at see, end der kom til Albraca for at vinde den skiønne Angelica." „Lad saa være," sagde Sancho, „give kun Gud, at det maae falde vel ud for Eders Velbyrdighed, og at Tiiden allereede var kommen til at vinde den Øe, jeg saa suurt slæber for; thi saa havde jeg intet viidere at giøre, end at døe." „Jeg har jo allereede sagt Dig, Sancho!" svarede Don Quixote, „at Du kan være gandske ubekymret desangaaende; thi dersom Øen endog skulde slaae feil, saa er der Kongeriigerne Dannemark eller Sobradise, og eet af dem kunde passe sig saa net for Dig,

som Fod i Hose, og siiden det er fast Land, maatte Du være desgladere ved dem. Men lad os nu giemme dette til sin Tiid, og see, om der er noget i Tverfækken til at spiise. Derefter ville vi opsøge et Slot, hvor jeg kunne tage Huuslye i Nat og tillave Balsomen, jeg har fortalt Dig om; thi jeg viidner for Gud, at mit Øre smerter mig meget." „Her er et Løg, et Stykke Ost, og en Humpel gammelt Brød," sagde Sancho; „men det er ikke noget at sætte for saa tapper en Ridder, som Eders Velbyrdighed." „Deri farer Du vild," sagde Don Quixote. „Du maae viide, Sancho! at det er æragtigt for vandrende Riddere, ikke at spiise uden eengang om Maaneden, og naar de da spiiste, toge de hvad der var ved Haanden. Du vilde være gandske overbeviist herom, saafremt Du var saa vel bevandret i deres Historier, som jeg. Hvor nøie jeg nemlig end har eftersøgt det, har jeg i dem alle aldrig fundet nogen Beretning om de vandrende Ridderes Maaltiider, uden det traf sig ved en Hændelse, at der blev anrettet et eller andet prægtigt Giestebud for dem; thi den meeste Tiid tilbragte de paa Marker og Enge. Nu følger det af sig selv, at de ikke kunde leeve uden Mad og uden at fyldestgiøre de øvrige naturlige Fornødenheder; det maae derfor udtydes saaledes, at siiden de tilbragte deres meeste Tiid i Skovene og uden Kokke, saa have deres fleeste Maaltiider bestaaet af saadan grov Kost, som den, Du nu byder mig. Altsaa, min Ven Sancho! bedrøv Dig ikke over det, der er mig en Behag, og giør Dig ikke Umag hverken for at skabe Verden om, eller at omskifte de vandrende Ridderes Natur." „Eders Velbyrdighed maae ikke tage mig det ilde op," sagde Sancho, „men siiden jeg hverken kan læse eller skriive, som jeg har sagt Jer forhen, saa hverken veed jeg eller har drømt om Artiklerne for den Ridderlige Haandteering; men for Fremtiiden skal jeg forsyne Tverfækken med tørre Frugter for Eders Velbyrdighed, som er Ridder; og for mig, som ikke er det, vil jeg forsyne den med lidt drøiere og kraftigere Føde." „Jeg siiger ikke, Sancho!" svarede Don Quixote, „at det er vandrende Riddere paalagt, ikke at spiise andet end Frugter; jeg siiger kun, at deres meeste Underholdning har maattet bestaae deri, og i adskillige Urter, som voxe paa Marken, og som de alle kiendte, og som jeg i liige Maade kiender." „Det er en herlig Sag," sagde

Sancho, „at kiende disse Urter; thi det bæres mig for, at vi leeve den Dag, da denne Kundskab bliver meget nødvendig."

I det han sagde dette, drog han sin Forraad frem, og spiiste de med hinanden i største Sambrægtighed. Da de imidlertiid havde megen Attraae til at søge om Natteløe, saa fuldendte de deres mavre og fattige Maaltiid i den største Hast. De steege til Hest, og iilede af alle Kræfter at komme til Folk, førend Natten faldt paa; men Soelen forlod dem, og med den Haabet om at naae deres Ønskers Maal, da de traf paa nogle Geede-Vogtere, hos hvilke de besluttede at blive. Saa fortrædeligt som det var Sancho, ikke at være kommen til en Bye, saa fornøieligt var det hans Herre at have Himlen til sit Senge-Dække; thi saa ofte sliigt mødte ham, syntes det ham en uomstødelig Bekræftelse paa hans Ridderskab.

Ellevte Capitel.

Hvad der tildrog sig med Don Quixote hos Geede-Vogterne.

Geede-Vogterne toge imod dem af et godt Hiertelag, og da Sancho havde sørget for Rozinante og sit Esel, saa godt som han kunde, blev han veileedt af Røgen, nogle Stykker Geede-Kiød gave fra sig, som Geede-Vogterne tillavede sig paa en Rist. Endskiønt han, saasnart han fik Øie paa dem, gierne havde transporteret dem liige fra Risten i Maven, saa lod han det dog blive, fordi Geede-Vogterne i det samme toge dem af Ilden, breedde nogle Huuder paa Jorden, bækkede Bonde-Taffelet i største Hast, og bade derpaa deres Giester af et godt og reedeligt Hierte at tage til Takke med hvad de havde. De vare sex om denne Hytte, hvilke alle satte sig omkring Huuderne, efter at de først med mange ubehøvlede Ceremonier havde beedet Don Quixote nedlade sig paa et Truug, som de havde vendt forkeert til ham. Don Quixote satte sig, og Sancho blev staaende bag ved

ham, for at skienke i hans Bæger, der var af Horn. Hans Herre vendte sig om til ham, siigende: „At Du skal see, Sancho! hvad Godt der flyder af det vandrende Ridderskab, og hvor hurtigt de, som i mindste Maade høre til det, komme til Ære og Værdighed i Verden, saa vil jeg, at Du skal sætte Dig her ved min Side og i disse gode Folkes Selskab, hvor der ingen Forskiel skal giøres paa Dig og mig, som er Din Huusbond og Herre efter Fødselen, men hvor Du skal spiise af Fad og drikke af Bæger med mig, paa det man kan siige det samme om det vandrende Ridderskab, som der siiges om Kierlighed, at den giør alle liige." „Største Taksiigelse!" sagde Sancho; „men jeg maae siige Eders Velbyrdighed, at naar jeg kun har vel at spiise, saa er jeg liige saa godt og bedre faren ved at spiise for mig selv, som ved Siden af en Keiser; thi skal jeg tale reent af Skiegget, saa smager, om det ogsaa kun var Brød og Løg, det jeg nyder i en Krog, hvor jeg hverken bruger Credenzer eller Undseelse, mig langt bedre end den beste kalkunske Høne, hvor jeg var tvungen til at tygge langsomt, drikke lidet, ideligen viske mig, og hvor jeg, i Fald det kom mig paa, hverken torde nyse, hoste eller foretage andre Ting, som Frihed og Eensomhed giver Forlov til. Altsaa, min Herre, den Ære, Eders Velbyrdighed vil beviise mig som den, der hører til det vandrende Ridderskab, hvilket jeg som Eders Vaabendrager ogsaa giør, kan I forvandle til andre Ting, der kan være mig beqvemmere og fordeelagtigere, og denne, endskiønt jeg erkiender den liige saa fuldt, som jeg havde nydt den, vil jeg frasiige mig fra nu og til evig Tiid." „Hvorom alting er," svarede Don Quixote, „saa vil jeg, at Du skal sætte Dig; thi hvo sig selv fornedrer, vil Gud ophøie." Derpaa greeb han ham om Armen, og enten han peeb eller sang, saa tvang han ham med Magt til at sætte sig.

Geede-Vogterne forstode ikke det mindste af al denne Snikfnak om Vaabendrager og vandrende Riddere; de aabnede derfor heller ikke Munden uden til at spiise, og betragtede deres Giester, som ingenlunde stak til Fadet, men opslugede Stykker saa store som knyttede Næver. Da Kiødet var fortæret, blev der lagt en Deel tørrede Agern paa Hunderne, og tilliige fremsat en halv Ost, haardere end om den

havde været giort af Kalk. Horn=Bægeret hviilede imidlertiid ikke heller, men gik ideligen fra Mand til Mand, heele Bordet rundt (snart fuldt, snart tomt, ligesom Spandene i en Brønd), saa at inden man saae sig om, var den eene af de toe Bimpler, der vare fremlagte, udtømmet. Efter at Don Quixote havde tilfredsstillet sin Mave, tog han en Slump Agern i Haanden, betragtede dem med stor Opmerksomhed, og brød ud i følgende Ord:

„Lyksalige Alder, lyksalige Seculum, hvilket Forfædrene gave Navn af det gyldne, ingenlunde fordi Guldet (som i vor Jern=Alder er i saa stor Priis) i den lyksalige Tiid erholdtes uden nogen Møie, men fordi de, som levede i den, vare uviidende om de tvende Ord: Mit og Dit. I den velsignede Tiid var alting tilfælleds; enhver bekom, hvad Naturen krævede til hans Underholdning, ved at løfte Haanden op til den stærke Eeg, der med en smiilende Gavmildhed fremrakte sine søde og mættende Frugter. De klare Bække og rislende Kildevæld skienkede med en prægtig Overflødighed et spillende og velsmagende Vand. I Klippernes Revner og Træernes Aabninger opreiste de flittige og stræbsomme Bier deres Republiqver, og tilbøde uden mindste Vederlag den riige Høst af deres søde Arbeide til enhvers Bruug. Det mægtige Korketræe afførte sig, frievillig og uden nogen Tvang af Øxen, sin breede og lette Bark, med hvilken man bedækkede Boeligerne, der hviilede paa simple Stænger, for at beskierme sig mod Luftens Umildhed. Alting var Fred, Samdrægtighed og Venskab. Plougens dybtskierende Jern havde ikke endnu formastet sig til at sønderriive og randsage vor første Moders, Jordens, Indvolde, for at aftvinge hende de Gaver, hun godvilligen tilbød af sit viide og frugtbare Skiød til de Børns Underholdning, Mættelse og Forfriskelse, som beboede hende. Uskyldig Deilighed var ingen Farer og Efterstræbelser underkastet.. De unge Skiønheder iilede roelige fra Dal til Dal, fra Eng til Eng; deres Klædedragt var Billedet paa deres Siele, eenfoldig, liigefrem tiente den kun Bluefærdigheden til et Skiul, og lignede i ingen Maade den nu værende. Der saaes intet tyrkisk Purpur, intet paa utallige Maader forarbeidet Orme=Spind; en Krands af Blomster, omvunden med Eeder og Myrthe=Blade, udgiorde deres heele Pragt, og forhøiede maaskee deres naturlige Skiønhed

meere end alle de Kostbarheder, Smykker og rare Paafund, en ørkesløs Vindskibelighed har frembragt, og vore store Damer fremviise sig med. Kierligheds-Tilstaaelsen var liige saa ukonstlet som Sielen, den kom fra, den udtrykkede kun hvad Hiertet følede, og søgte ikke efter udpyntede Talemaader, for at forhøie Følelsens Værdie. Falskhed, Bedragerie og Ondskab bristede sig ikke til at nærme sig Sandhed og Oprigtighed. Ret og Billighed haandthævedes i deres egentlige Forstand, uden at liide mindste Skaar af Had, Gunst eller Egenfordeel, som for nærværende Tiid forfølger, foruroeliger og forjager dem. Loven var ikke endnu bleven fordreiet eller ilde fortolket af en Dommer, fordi der den Tiid ingen Striidigheder vare til at dømme i, og ingen til at fælde Dom over. Ærbarhed var Jomfruernes bestandige Leedsager, og under dens Anførsel gik de, som jeg allereede har sagt, overalt uden Frygt, at andres Frækhed eller ureene Begierligheder skulde blive dem Faldstrikker, i hvilke intet uden deres egen Behag og gode Villie kunde leede dem. Men i vor afskyelige Tiids-Alder er Ærbarheden saa aldeles forjaget, at der ingen Sikkerhed er for nogen, endskiønt de opsøgte og giemte sig i en nye cretensisk Labyrinth, fordi den tøilesløse, listige Begierlighed trænger sig overalt igiennem den mindste Sprække, liigesom Luften, og byder al Forsigtighed Trods. Da nu Sikkerheden tog meere og meere af, og Fordærvelsen meere og meere til, blev, til det Almindeliges Vel, de vandrende Ridderes Orden stiftet, for at beskytte Jomfruer, beskierme Enker, og forsvare Faderløse og Fortrængte. Af denne Orden, I gode Geede-Vogtere! er jeg, og erkiender med Taksiigelse den gode Modtagelse, jeg og min Vaabendrager have nydt af Eder; thi endskiønt at den naturlige Lov forbinder enhver til al muelig Tieneste mod vandrende Riddere, saa skal jeg dog stedse erindre mig, at I, uden at viide denne Forbindtlighed, have imodtaget og bevertet mig, og skal jeg stræbe at viise mig erkiendtlig med liige saa velvilligt et Hierte, som I have beteet mig."

Heele denne lange Tale (som han liigesaa gierne kunde have sparet sig) holdt vor Ridder ved det, at Agerne, man gav ham, bragte ham den gyldne Alder i Erindring, og giorde ham lysten efter at fremføre denne utiidige Snak for Geede-Vogterne, som uden at siige et Ord spærrede Mund

og Øine op for at høre paa ham. Sancho selv taug, spiiste Agern, og besøgte meget flittig den anden Bimpel, der, paa det Viinen skulde være des kiøligere, var hængt op i et tykt Træe.

Don Quixote havde talt saa længe, at Maaltiidet var sluttet før hans Tale, og derefter sagde een af Geede-Vogterne: „Herr vandrende Ridder! paa det Eders Velbyrdighed med des større Føie kunde siige, at vi havde giort Jer til Gode af et velvilligt Hierte, saa var jeg tilfreds, at vi kunde giøre Jer en lille Fornøielse med een af vore Kammeraters Sang, som nok er her paa Stund. Han er en flink Knegt, saa forliebt, som en Rotte, og kan oven i Kiøbet baade læse og skriive, og stryger sin Fiol trods den Beste." Neppe havde Geede-Vogteren udtalt, førend Lyden af en Fiol kom ham for Øret, og strax efter traadde der en velskabt og tækkelig Karl, omtrent paa toe til tree og tyve Aar ind i Hytten. Hans Kammerat spurgte, om han havde spiist, hvorpaa han svarede ja. „Naar saa er, Antonio!" sagde den, som havde giort vor Ridder Tilbudet, „saa kunde Du nok være saa god at synge lidt, paa det vor Herr Giest kunde see, at der ogsaa er Folk imellem Klipperne og i Skovene, der kan Musik. Vi har fortalt ham om Dine Konster, nu maae Du ogsaa lade dem høre, at han ikke skal troe, at vi har løiet for ham. Jeg beeder Dig derfor ret indstændig, at sætte Dig ned og synge den Viise til Din Kiereste, som Din Farbroder Klokkeren har giort, og som alle Folk holde saa meget af." „Det giør jeg gierne," sagde Antonio, og uden at lade sig længere nøde, satte han sig paa en afhuggen Eege-Rod, stemte sin Violin, og begyndte strax efter med megen Konstfærdighed at synge dette:

At Du elsker mig, Olalla!
Veed jeg, skiønt Du ei det siger,
Ei engang med Øiensproget,
De Forelsktes stumme Tunge.

Thi jeg veed, Du kan forstaae mig,
Og Erfaringen har lært mig,
At ulykkelig er ei den
Elskov, som blot er forstaaet.

Vistnok er det sandt, at stundom
Det mig tyktes, min Olalla!
Som Din Siæl af Erts var formet,
Og Din hviide Barm af Marmor.

Selv naar af og til Du skiendte,
Selv naar ærbar Du bortjog mig,
Har jeg dunkelt kundet skimte
Dog en Fliig af Haabets Kiortel.

Vel jeg roese tør min Troeskab,
Selv forkastet ei den svigted;
Selv naar Du den venligt biefaldt,
Voxte den dog ei i Styrke.

Tyder Venlighed paa Elskov,
Kan jeg af Din Færd dog merke,
At mit Haab vil naae til Maalet,
Hvorpaa tidt jeg henrykt tænker.

Og hvis i et Bryst kan vækkes
Ømhed ved tienstfærdig Iver,
Har jeg dog giort eet og andet,
For at jeg mit Spil kan vinde.

Thi hvis ret Du har lagt Merke
Til mig, har Du ofte seet mig
Paa en Mandag gaae omkring i
Mine beste Søndagsklæder.

Og da Pynten gierne tyder
Paa, man er af Elskov fangen,
Har jeg altiid søgt at viise
Pæn og net mig for Olalla.

Mine Dandse til Din Ære,
Min Musik — jeg ei omtaler,
Skiønt Du hørte dem, saasnart som
Soelen kom, og Hanen galte.

De velvalgte Ord, jeg brugte
Om Din Skiønhed — forbigaaer jeg.
Skiønt hvert eeneste var sandt, har
Mange ærgret sig derover.

Ja, Teresa Berrocal
Sagde, da jeg ret Dig roeste:
„Aa, saamangen Elskers Engel
Er for andre Folk en Abe.

Glaskoraller, høi Frisure,
Yndigheder, som er falske,
Kan saa let et Mandfolk fange;
Men tilsidst han staaer som Narren.“

Jeg blev arrig, og jeg paastod,
Det var Løgn; men hendes Fætter
Mig udfordred — og Du veed jo
Sagtens nok, hvad der blev Enden.

Ei jeg elsker hen i Veiret,
Jeg forlanger ikke heller
Noget, som er uanstændigt,
Beiler blot i Tugt og Ære.

Lænker har den hellige Kirke,
De for mig er Baand af Silke,
Put Du blot Din Hals i Aaget,
Min jeg nok skal i det stikke.

Vil Du ikke, da, jeg sværger
Ved den allerstørste Helgen,
Løber jeg fra disse Bierge,
Og giør mig til Capuziner.

Her taug Geede-Bogteren stille, og endskiønt Don Quixote bad ham blive ved, saa vilde Sancho dog ikke tilstede det, fordi Søvnen var ham langt kierere end at høre synge Viiser, og sagde han derfor til sin Herre: „Det var nu vel paa Tiide, at Eders Velbyrdighed søgte Leie-Stedet,

hvor I vilde tilbringe Natten; thi det svare Arbeide, disse gode Folk har om Dagen, tilsteder dem ikke at synge Natten til Ende." „Jeg forstaaer Dig allereede, Sancho!" sagde Don Quixote, „og det er soleklart, at de mange Besøgelser, du har giort Bimplen, giøre dig bedre tient med Søvn end med Sang." „Hille Død!" sagde Sancho, „jeg troer ikke, nogen af os har været Kostforagter, men enhver har taget sin Deel." „Det negter jeg Dig ikke," sagde Don Quixote, „og Du kan giøre Dig det saa mageligt, som Du vil; i min Haandteering er det anstændigere at vaage end at sove. Men hvorom alting er, Sancho! saa var det vel, om Du paa nye saae til mit Øre, der giør mig mere ondt, end Du vel skulde troe." Sancho giorde, som hans Herre vilde have, og da een af Geede-Vogterne saae Saaret, sagde han, at han vilde lægge noget paa det, der snart skulde heele det. Derpaa tog han nogle Blade Rosmarin, hvoraf der var en stor Forraad, tyggede dem, blandede dem med lidt Salt, og lagde dem paa Øret, hvorpaa han bandt det vel til, med den Forsikkring, at det ingen anden Lægedom behøvede; hvilket og var en Sandhed.

Tolvte Capitel.

Det, som een af Geede-Vogterne fortalte Don Quixote.

Imedens dette skeete, kom der en anden ung Karl, een af dem, som bragte Levnetsmidler fra Landsbyen, til dem, og sagde: „Veed I vel, hvad der er skeet, Kammerater?" „Hvordan skulde vi viide det?" svarede een af de andre. „Nu saa skal jeg siige Eder det," blev den første ved: „i Morges er den bekiendte studeerte Hyrde, der heed Chrysostomus, død, og der mumles om, at han er død af Forliebelse i den Dievels Pige Marcella, den riige Guillermos Daatter, som løber her allevegne omkring i Hyrde-Klæder." „I Marcella, siiger Du?" svarede en anden. „Ja, saa siiges der," sagde Knøsen, „og det artigste er, at han har

begiert i sit Testamente at begraves paa Marken, som han var en Maurer, og at det skal være ved Foden af den Klippe, hvor det store Korke-Træe med Kildevælbet er, fordi, som Rygtet siger, og han ogsaa selv har bekræftet, at det er der, hvor han første Gang saae hende. Han har desuden forlangt mange andre Ting; men Kirke-Forstanderne sige, at de ikke kan og ikke bør sættes i Verk, siden de ere hedenske. Men den studeerte Ambrosius, hans gode Ven, der ogsaa leever her som en Hyrde, svarer intet andet, end at det skal gaae altsammen for sig efter hans Vens sidste Villie, og ikke det mindste lades ude, hvorover der er en græsselig Allarm i Byen; men man troer dog, at Ambrosius faaer sin Kriig frem, siiden alle de andre Hyrder ere paa hans Side, og i Morgen ville de begrave den Døde med stor Stads paa det Sted, jeg har sagt. Det var nok værd at see den Herlighed, og jeg skal ogsaa vist være der, i Fald det ikke falder mig til igien at gaae til Byen i Morgen." „Vi ville være med allesammen," sagde een af Geede-Vogterne, „og trække Straae om hvem der skal blive tilbage og passe paa alle vore Geeder." „Det var brav, Pedro!" sagde en anden, „endskiønt det er unødvendigt at trække Straae. Jeg vil blive tilbage og passe paa for Eder andre; men troe kun ikke, at det er af Føielighed, eller fordi jeg er mindre nyefiigen end I andre, men fordi den Splint, jeg traadde mig i Foden hiin Dag, ikke giver mig Forlov at gaae saa langt." „Desuagtet er det dog Tak værd," svarede Pedro.

Derpaa bad Don Quixote Pedro at siige ham, hvem den Afdøde og denne Hyrdinde var. Pedro tog da Ordet saaledes: „Alt, hvad jeg veed, er, at det salig Menneske var en riig Herremand, der boede ikke langt fra vor Bye; han havde i mange Aar studeret i Salamanca, hvorpaa han kom tilbage til sit Fødested, og blev holdt for meget lærd. Især forstod han sig meget vel paa Himlens Løb; han vidste alt hvad der skeete i Soelen, i Maanen og i Stiernerne; og han sagde os paa en Prik forud, naar Soelen eller Maanen skiulte sig." „Blev formørket, og ikke skiulte sig," sagde Don Quixote, „thi saaledes kaldes det, min Ven! naar disse toe store Lys berøves deres Skin." Men Pedro uden at svare til disse Lapperier fortsatte sin Fortælling saaledes: „Han spaaede ogsaa alletiider forud, enten vi fik et godt Aar

eller et Banaar." „Naar bør det hedde," sagde Don Quixote. „Naar og Banaar, der er jo Hip som Hap," sagde Geede-Vogteren, „jeg vil kun siige, at ved det, han forudsagde, blev hans Fader og Venner (der troede saa fast paa ham som paa et Evangelium) meget riige, siiden de altid fulgte, hvad han sagde dem. Eet Aar sagde han: Saae nu Byg og ingen Hveede, i det paafølgende: I Aar lykkes Erterne, og ikke Byggen; det tilkommende er ypperligt for Lin-Olien, men i de tree paafølgende faaes der ikke een Draabe." „Denne Videnskab kaldes Astrologien," sagde Don Quixote. „Jeg veed ikke, hvad den kaldes," sagde Pedro; „men det veed jeg, at han vidste det, som ingen anden. Men hvad jeg nu skulde siige, saa havde han kun været faa Maaneder hiemme, da vi saae ham en Dag klædt som en Hyrde med Stav og Taske, og havde han lagt de store viide Klæder af, han kom med fra Skoelen, og hans gode Ven Ambrosius, som havde studeret med ham, havde ogsaa faaet Hyrde-Klæder paa. Nær havde jeg glemt at siige, at den salig Chrysostomus giorde kostelige Vers, at de Psalmer, som bleve siungne sidste Juule-Nat, vare af ham, saa vel som de Scener, vore unge Bonde-Karle forestillede paa Christi Legems Dag; og alle sagde, at de havde baade Næb og Kløer. Men hvilken Forundring blev der ikke imellem os Bønder-Folk, da vi paa saadan Snub saae disse studeerte Karle omskabte til Hyrder, uden at nogen kunde giette hvad det havde paa sig! Omtrent paa samme Tiid døde Faderen til Chrysostomus, hvorved han kom i stor Velstand, han arvede en Hoben Løsøre, en stor Mængde Qvæg af alle Slags, og en mægtig Slump reede Penge, som dette unge Menneske blev Herre over tilsammen. Og sandt at siige saa var han det vel værd; thi han var et godt og medliidende Skind, der greeb brave Folk under Armene, og havde ret et velsignet Ansigt. Omsider ymtedes der om, at han var bleven Hyrde, for at kunne i denne Dragt følge Hyrdinden Marcella, som vor unge Knøs nævnte forhen, og i hvilken den stakkels salig Chrysostomus var gandske forliebt. Nu maae jeg da siige Jer (siiden det er nødvendigt, at I maae viide det), hvem denne Pige er; thi maaskee og maaskee ikke har I hørt eller faae at høre Magen til

det i Eders liivfødte Dage, om I ogsaa leevede længere end Matusel." „I vil nok siige Methusalem," sagde Don Quixote, der ikke for sin Død kunde taale, at Geede-Vogteren forbreiede Ordene. „Den anden leevede saamænd og marre længe nok," sagde Pedro, „og dersom I vil blive ved at falde mig i Ordet hvert Øieblik, Herre! saa komme vi ikke til Ende med Historien i et heelt Aar." „Forlad mig, min Ven!" sagde Don Quixote, „jeg vilde kun lære Eder Ordet ret; i øvrigt meener I den samme, som jeg, og er Eders Anmerkning gandske rigtig, at han levede længe nok. Fuldfør nu Eders Historie, og lad os ikke tale viidere derom." „Jeg siiger Eder da, Herre! og sætter Ier min Siel og Salighed til Pant paa, at der i vor Bye var en Bonde, som var endnu riigere end Faderen til Chrysostomus, og som heed Guillermo, til hvilken Gud foruden meget Gods og Riigdom havde givet en Daatter, som Moderen døde med i Barselseng, en Kone, som var den gieveste i hele Egnen. Hun staaer mig endnu gandske liivagtig for Øinene med et Ansigt, paa den eene Side som Soelen, og paa den anden som Maanen, men med alt det huuslig og stræbsom, og meget gavmild mod Fattige, hvorfor jeg ogsaa vist troer, at Gud nu glæder hendes Siel i den anden Verden. Af Sorg over en saa god Kones Død døde hendes Mand Guillermo snart, og efterlod sin Daatter Marcella som et spædt og riigt Barn til sin Broders Forsorg, der var en geistlig Mand og Capellan i vort Sogn. Glutten voxte sig saa deilig, at det bragte os hendes Moder i Minde, som ogsaa var meget skiøn, endskiønt vi med alt det troede, at Daatteren vilde overgaae hende, som hun virkelig ogsaa giorde, og da hun var fiorten til femten Aar, kunde ingen see hende uden at priise Gud, der havde skabt hende saa deilig, og forliebede de fleeste sig saa stærkt i hende, at de gik fra Forstanden. Hendes Farbroder tog hende meget nøie Vaere, og holdt hende meget indgetogen; men desuagtet gik der saadan Rye af hendes Skiønhed, at, deels for den og deels for hendes gode Grunkers Skyld, ikke alleene vore Bye-Folk, men endogsaa fra de omliggende Byer de gieveste og beste kom hid og tiggede, bade og overhængede Farbroderen for at give dem hende til Kone. Men han (som i alting var en god Christen), endskiønt han gierne havde forsørget hende,

saasnart hun var mandvoxen, vilde dog ikke give hende bort uden hendes Minde, og handlede han deri uden Hensigt til den Fordeel, det var ham at have denne riige Pige i sit Huus. Og det blev paa min Sandten ogsaa sagt paa meere end eet Sted, til stor Berømmelse for den gode Capellan; thi det maae I viide, Herr Vandrere! at her hos os snakkes om det større og det mindre, og holdes ikke Tand for Tunge; og troer I ikke med mig, at den Capellan maae være umaadelig god, der tvinger sine Sogne-Folk til at tale vel om sig, især i en Landsbye?" „Deri har I Ret," sagde Don Quixote; „men bliv nu ved! Historien er i sig selv artig, og I, min gode Pedro! fortæller den med megen Smag." „Vor Herre fremfor alting, det er det fornemste," sagde Pedro. „Nu maae I altsaa viide, at endskiønt Farbroderen sagde Broder-Daatteren alt, hvad der var ved enhver af Beilerne at giøre, og indstændigen bad hende at tage sig en Mand og vælge ham efter sit eget Tykke, saa fik han aldrig andet Svar, end at hun ikke vilde givte sig endnu, og var for ung til at paatage sig en Huusmoders Besværligheder. Ved disse gyldige Undskyldninger lod Farbroderen af at overhænge hende, i det Haab, at naar hun blev ældre, saa fandt hun nok selv sin Mage; thi han sagde, som han ogsaa havde største Ret i, at det var Synd af Forældre at tvinge Børn imod deres Villie. Noget derefter, jeg husker ikke ret hvor længe, saae vi en Dag den knibske Marcella komme frem i Hyrdinde-Klæder, og uagtet alt, hvad hendes Farbroder og de andre Bye-Folk indvendte derimod, at følges med de andre Hyrdinder i Marken og selv at vogte sin Hiord. Men jo meere hun nu kom blant Folk, jo meere stak hendes Skiønhed frem, og skal jeg have ondt for at siige, hvor mange unge Karle, Herremænd og Bønder der have giort som Chrysostomus og løbet og snakket for hende i Marken. Den salig Karl var, som jeg har sagt, een af dem, der gik og logrede for hende, og som enhver kunde see, havde det ret heedt, og giorde en Afgud af hende. Ingen har kundet blive klog paa, hvorfor Marcella valgte sig dette frie Levnet; thi hun førte sig stedse saa ærbart op, at hun kunde byde sin arrigste Fiende Trods, om han vilde siige noget paa hendes gode Navn og Rygte. Hun var saa ræd over sin Ære, at blant alle dem, der

har sværmet omkring hende, er der ingen, der roeser sig, eller kan med Sandhed roese sig af, at hun har givet ham mindste Haab om at faae, hvad han vilde have. Og dog skyede hun ingenlunde Hyrdernes Selskab, men omgikkes og talte meget høflig og venlig med dem, indtil de kom frem med deres Anliggende, saa feiede hun dem af, saa det havde god Skik, og gav dem paa Øieblikket saa bundløs en Kurv, at de kunde krybe igiennem den. Om denne Piige kan man altsaa med Føie siige, at hun har været skadeligere for Jorden, end om hun havde bragt Pest paa den, forbi hendes Venlighed og Skiønhed stieler Hiertet af Liivet paa alle dem, der komme hende nær, og naar de saa sidde i det til midt over begge Ørene, saa bringer hendes Haardhed og Foragt dem til Fortvivlelse. Hun kan derfor heller ikke forsvare sig, naar de skielde hende ud for gruesom og umenneskelig, og det i hendes aabne Øine, thi hendes Adfærd stadfæster det. I Fald I en Dag, Herre! mens I er her, kom lidt dybere ind i Landet, saa skulde I høre de ynkeligste Skriig og Klagemaal at udstødes blant Klipperne og i Skoven af de Ulykkelige, der løbe i Hælene paa hende. Ikke ret langt herfra staaer der vel et Par Sneese store Træer, og paa hvert eeneste eet findes Marcellas Navn skreevet og udskaaret paa mange Steder med Krone over, som skal bemerke, at hun er Skiønhedens Krone. Her sukker en Hyrde, hist klynker en anden, der synges forliebte Viiser, her udstønnes fortvivlede Bebreidelser. Nogle tilbringe Natten i dybe og kummerfulde Tanker ved Roden af et Træe, og Morgenen bryder frem, uden at de have faaet et Blund i deres forgræbte Øine. Andre af dem sukke og klage uophørligen, de vælte sig omkring i den heede Sand, vriide og vaande sig som Orme, og sende de ynkeligste Klagemaal til den barmhiertige Himmel. Og alt dette betragter den deilige Marcella med saadan Liigegyldighed, som om det ikke i mindste Maade kom hende ved. Vi andre, som see alt dette, længes kun efter at viide Udslaget, for at erfare, hvem der tilsidst faaer Bugt med dette stolte Hierte, og faaer den forunderlige Deilighed i sit Værge. Alt det, jeg her har fortalt Jer, er den reene Sandhed, og jeg finder det saaledes troeligt nok, hvad Knøsen sagde om Aarsagen til at den salig Chrysostomus døde; derfor vil jeg ogsaa raade Jer,

Herre! at følge med i Morgen til hans Liigbegiengelse, som bliver værd at see, thi Chrysostomus havde mange Venner, og Stedet, han har forlangt at begraves paa, er ikke over en halv Miils Vei herfra." „Det giør jeg vist," sagde Don Quixote, „og takker Eder ret af Hiertet for den Fornøielse, I har giort mig ved Fortællingen af saa behagelig en Historie." „O!" svarede Geede-Vogteren, „jeg veed endda ikke det halve af det, der er foregaaet med Marcellas Beilere; det kan hænde sig, at vi i Morgen kan støde paa en Hyrde underveis, der kan fortælle os det. Nu er det best at krybe under Tag for at faae lidet Søvn, thi Duggen kunde være Jeres Saar skadeligt; men i øvrigt er Plasteret, jeg har lagt paa det, saa godt, at I har slet intet at være bange for." Sancho Panza, som allereede længe havde ønsket Geede-Vogteren med samt hans Fortælling Fanden i Vold, bad i liige Maade sin Herre at lægge sig til at sove i Pedros Hytte. Han giorde saa, og tilbragte den største Deel af Natten med at tænke paa sin Herskerinde Dulcinea, for at ligne Marcellas Elskere. Sancho Panza lagde sig imellem Rozinante og sit Esel, hvor han ikke sov, som en slet behandlet Elsker, men som en Mand, der var traadt møer under Fødder.

Trettende Capitel.

I hvilket Fortællingen om Hyrdinden Marcella endes, saavel som andre Tildragelser.

Neppe øinedes Dagen igiennem Østens Vinduer, førend de fem eller sex Geede-Vogtere vare paa Beenene, vækkede Don Quixote, og sagde ham, at i Fald han endnu var sindet at see Chrysostomi rare Liigbegiengelse, saa kunde han nu følge med dem. Don Quixote, som intet høiere ønskede, forlod sit Leie, befalede Sancho strax at sadle op og giøre sig færdig, hvilket han efterkom med den muligste Hurtighed, og derefter begave de sig alle paa Veien. De havde

ikke lagt en Fierding-Vei tilbage, førend de fra en Siide-vei saae sex Hyrder nærme sig til dem, iførte sorte Trøier, med Krandse af Cypresser og Oleandere om Hovedet, og med Palme-Stave i Haanden. Der kom tilliige toe Adelsmænd til Hest i ziirlige Reise-Klæder, og de havde tree Tienere til Fods med sig. Saasnart de havde naaet hen til Don Quixote og hans Følge, hilsede man hinanden meget høflig, og spurgte den eene den anden, hvor de agtede sig hen. Svaret var eenstemmigt, at de vilde til Begravelsen, hvorpaa de alle i Selskab fortsatte Reisen.

Een af dem, der vare til Hest, sagde til sin Staldbroder: „Mig synes, Herr Vivaldo! at vi kunne regne den Tiid for vel anvendt, som vi opholde os for at see denne selsomme Liigbegiengelse, der maae blive meget merkværdig efter de forunderlige Ting, som disse Hyrder have fortalt os saavel om den afdøde Hyrde, som den dræbende Hyrdinde.“ „Det tykkes mig med,“ svarede Vivaldo, „og vilde jeg ikke alleene anvendt een Dag, men vel endog heele tree for at faae det at see.“ Don Quixote spurgte dem derpaa, hvad de havde hørt om Marcella og Chrysostomus. De Reisende svarede, at da de paa den alfare Vei havde mødt nogle Hyrder og seet dem i Sørgedragt, saa havde de spurgt dem om Aarsagen dertil, og een af dem havde da svaret ved at fortælle dem om en Hyrdindes, ved Navn Marcellas, forunderlige Deilighed og sære Forhold, saavel som om de mange Beilere, der fulgte hende overalt, tilliige med Chrysostomi Død, ham de skulde hen at see begraves. Kort sagt, han fortalte alt det, som Pedro havde meddeelt Don Quixote.

Dermed var den Samtale ude, og nu begyndtes der paa en nye, ved det den, som kaldtes Vivaldo, spurgte Don Quixote, af hvad Aarsag han paa saa fredsomt et Sted gik saa stærkt bevæbnet; hvorpaa Don Quixote svarede: „Den Stand, jeg har valgt, tillader ikke, at jeg gaaer anderledes. Pragt, gode Dage og Mageligheb ere kun opfundne til vellystige og blødagtige Hofmænd; derimod er Arbeide, Besværlighed og Vaaben opfundne og giorte til dem, der kaldes vandrende Riddere, blant hvilke jeg uværdig er den ringeste af alle.“ Neppe havde de hørt dette, førend alle sluttede, at han var en Nar; men til ydermeere Bekræftelse, og for at faae at see, af hvad Slags hans Galskab var, gav Vi-

valdo sig til at spørge ham, hvad vandrende Riddere vilde siige.

„Har Eders Velbyrdighed“, sagde Don Quixote, „aldrig læst de Engelske Historier eller Aarbøger, der handle om berømmelige Bedrivter af Kong Arthurus, hvem vi sædvanlig i vort Castilianske Sprog kalde Kong Artus, og om hvem det er en ældgammel og i heele Storbritannien antagen Meening, at han blev ved Trold-Konster forvandlet til en Ravn, men at han eengang i Tiiden skal forlade denne Skikkelse og paa nye tiltræde Riiget og Scepteret? Af denne Aarsag kan det heller ikke beviisliggiøres, at nogen Engelænder endnu den Dag, i Dag er, har dræbt nogen Ravn. I denne store Konges Tiid blev den berømte Orden, kaldet Ridderne af det runde Bord, stiftet, og tildrog sig i liige Maade paa den Tiid Kierligheds-Forstaaelsen imellem Don Lanzarote de Lago og Dronning Ginevra, ved hvilken den viise og agtbare Dame Quintannona var Mellemhandlerske, og som er Oprindelsen til den herlige og i Spanien saa ofte siungne Romance:

Ingensinde blev en Ridder
Saa betient af skiønne Damer,
Som den ædle Lanzarote,
Da han fra Bretagne kom;

i hvilken den behagelige Fremgang af hans Kierlighed udførligen berettes. Derefter gik den vandrende Ridder-Orden fra Haand til Haand, og udbreedede sig meget viidt i forskiellige Parter af Verden. I den bleve ved deres store Bedrivter berømte og navnkundige: Amadis af Frankrig med alle hans Sønner og Afkom indtil det femte Led; den drabelige Felixmarte af Hyrcanien; den aldrig noksom priiste Tirante le Blanc; og den næsten endnu af vore Tiider seete, hørte og kiendte uovervindelige og tappre Don Belianis af Grækenland. Dette, mine Herrer! er at være vandrende Riddere, dette er Ridder-Ordenen, hvilken (som jeg allereede har sagt) jeg, endskiønt en stor Synder, er indlemmet udi. Alt, hvad de andre Riddere udøvede, udøver jeg, og af den Aarsag see I mig søge Eventyrer i Afkroge og Udørkener, i de allerstørste Farligheder, Skiebnen vil bereede mig, og med velberaad Hu tilbyde min Arm og Person til Understøttelse for Skrøbelige og Fortrængte.“

Denne Tale, Don Quixote fremførede, bestyrkede vore Reisende endnu meere i den Tanke, at han var forrykt i Hovedet, og det Galskab, der beherskede ham, satte dem i desto større Forundring, som de aldrig forhen havde kiendt det. Vivaldo (der var et meget forstandigt og lystigt Menneske) besluttede, for med des mindre Kiedsommelighed at lægge Veien tilbage, som de havde til Begravelses-Stedet, at give ham Leilighed til at yttre sine Narrerier endnu stærkere; til den Ende sagde han: „Det forekommer mig, Herr vandrende Ridder! at Eders Velbyrdighed har paataget sig Udøvelsen af en af de allermøisommeligste Haandteeringer, der ere i Verden, og synes mig, at ingen Munke-Orden kan siiges at være saa streng.“ „Saa strenge kunne de vel være,“ svarede vor Don Quixote; „men hvilken af disse toe Ordener der har meest Nytte og Nødvendighed for det menneskelige Kiøn, derom kan ingen tvivle. Thi sandfærdig talt, saa giør Soldaten, der sætter Generalens Befaling i Værk, liige saa meget, som Generalen, der befaler. Dermed vil jeg siige, at Munkene i Roe og Magelighed beede Himlen om Jordens Lyksalighed, og Soldater og Riddere sætte det i Værk, de andre beede om. Vi beskytte Jorden ved vore Armes Styrke og vore Kaarders Odd, og det ikke under Skierm og Skiul, men blottede for Sommer-Soelens brændende Straaler og Vinterens skuddrende Kulde. Det er egentlig os, der ere Guds Tienere her paa Jorden, og Armen, ved hvilken hans Retfærdighed udøves. Og da Kriigen og alle de Ting, der høre til den, ikke kunne bringes i Udøvelse uden ved Sveed, Møie og Besværligheder, saa flyder nødvendigen deraf, at de, som giøre Haandværk af den, tilforladeligen maae udstaae langt meere Ondt og langt fleere Møisommeligheder, end de, der i en fredsom Roelighed og Beqvemmelighed beede Gud om Biestand for den, som selv intet formaaer. Jeg vil ikke siige hermed, og ikke heller er det mine Tanker, at jeg holder de vandrende Ridderes Stand for at være saa god, som de indelukkede Munkes; ved det, jeg her har anført, vil jeg alleene give tilkiende, at den upaatvivleligen er meere møisommelig, elendig og luuset, og Hunger, Tørst, Prygl og sønderbrudte Lemmer langt meere underkastet; thi det er en Visshed, at de forrige vandrende Riddere have gaaet meget Ondt igiennem i deres Dage, og

om endog nogle iblant dem ved deres Arms Tapperhed erhvervede sig Keiserdømmer, saa havde de paa min Ære ved deres Sveed og Blod dyrt nok betalt dem; og i Fald det havde manglet dem, som naaede saa høit et Maal, paa Viise og Troldmænd til at staae dem bie, vare deres Hensigter ofte blevne forrykkede, og deres Haab til intet giort."

„Den Meening er jeg ogsaa af," sagde den Reisende, „imidlertiid er der dog blant andet een Ting ved de vandrende Riddere, som forekommer mig underlig, og det er, at naar der stod dem et stort og voveligt Eventyr fore, ved hvilket de løb i Fare for at miste Liivet, saa tænkte ingen af dem i denne betydelige Tiidspunct paa at befale sig Gud i Vold, som dog er en retskaffen Christens Pligt i saa farlige Omstændigheder; men i det Sted anbefalede de sig deres Dame med saadan Iver og Andagt, som om hun var deres Gud, en Sag, der i mine Tanker lugter af Hedenskabet." „Herre!" svarede Don Quixote, „det maae være saaledes, og det kunde vist faldet meget galt ud for den Ridder, der havde foretaget andet. Det har altiid været Skik og Bruug blant det vandrende Ridderskab, at den vandrende Ridder, som vilde prøve en stor Vaabendaad, maatte først vende sig til sin Herskerinde, dreie det Hviide af Øinene paa en meget forliebt Maade hen til hende, liigesom for at udbeede sig hendes Gunst og Beskyttelse i denne tvivlsomme Fare, i hvilken han begav sig; og endskiønt ingen kunde høre det, var han dog forbunden til at siige nogle Ord sagte ved sig selv, ved hvilke han af inderste Hierte udbad sig hendes Biestand, noget, hvorpaa der findes utallige Exempler i Historien. Imidlertiid er det derfor ikke sagt, at han har undladt at befale sig Gud i Vold, som der kan have været Tiid og Rum til, endog midt i Handlingen." „Hvorom alting er," sagde den Reisende, „saa har jeg dog endnu en Levning af denne Tvivl tilbage; thi jeg har meget ofte læst, at imedens toe vandrende Riddere vexlede Ord med hinanden, ere de begge blevne saa optændte af Vreede, at de have vendt Hestene for at vinde frie Mark, og derpaa, alt hvad Tøiet kunde holde, sat løs paa hinanden, og det med saadan Fyrighed, at de neppe have faaet Tiid at sende deres Herskerinder et Suk, og Udfaldet var almindeligen dette, at den eene, tvert igiennemboret af sin Modstanders Lanze, faldt bag ned af

sin Hest, og at den anden ikke var bleven i Sadelen, dersom han ikke havde holdt sig ved Hestens Manke. Nu kan jeg ikke begriibe, at den Døde i sliig en Haandevendings Sag har kundet vende sig til Gud. Det var derfor langt bedre, at de Ord, han i Løbet forødte paa sin Dame, bleve anvendte til det Bruug, de burde efter hans Pligt som en Christen, og det saa meget des hellere, som jeg holder for, at ikke alle Riddere have Damer at anbefale sig til, siiden de ikke alle ere forliebte." „Det er ingen Mulighed," svarede Don Quixote, „det er ingen Mulighed, siiger jeg, at en vandrende Ridder skulde være foruden Dame, fordi det er dem liige saa naturligt og medfødt at være forliebt, som det er Himlen at have Stierner. Jeg er fuldt og fast overtydet om, at der ingen Historie findes, i hvilken der er vandrende Riddere uden Elskov; thi om desliige endog fandtes, saa bleve de ikke anseete som retmæssige Riddere, men som Hoerunger, der ikke vare komne ind i Ridderskabets Fæstning igiennem Porten, men havde sneeget sig igiennem Vinduerne som Tyve og Røvere." „I Fald jeg ikke husker feil," sagde den Reisende. „saa synes mig, jeg har læst, at Don Galaor, den tappre Amadis af Frankrigs Broder, aldrig havde nogen bestemt Dame at udbeede sig Beskyttelse af, og desuagtet blev han ingenlunde agtet ringe, men var en meget berømt og tapper Ridder." Hertil svarede vor Don Quixote: „Een Svale giør ingen Sommer, og saameget desmindre, da jeg veed, at denne Ridder var hemmeligen forliebt i høieste Grad. Thi det, at han syntes at vilde behage og tækkes alle, reiste sig af en naturlig Letsindighed og Munterhed hos ham; men jeg har Efterretninger fra en sikker Haand, at der var een, som var hans Villies eeneste Herskerinde, og hvis Beskyttelse han taus og lønlig udbad sig, fordi han søgte en Roes i at være en taus Ridder." „Da Forliebelse er saa væsentlig en Egenskab hos vandrende Riddere," sagde den Reisende, „saa bør jeg troe, at Eders Velbyrdighed ogsaa er forliebt, og i Fald da at Eders Velbyrdighed ikke søger en Roes i at være en taus Ridder, saa vil jeg paa dette gode Selskabs og mine egne Vegne paa det indstændigste anmode Eder om at siige os denne Dames Navn, Fødested, Vilkaar og Skiønhed, og bør hun holde sig det for en Lykke og Ære, at heele Verden veed, at hun oppar-

tes og begieres af sliig en Ridder, som Eders Velbyrdighed synes at være."

Don Quixote drog et meget dybt Suk herved, og sagde: „Jeg veed ikke tilfulde at siige, om min søde Fiende finder Behag deri eller ei, at Verden veed, jeg opvarter hende; alt hvad jeg veed at siige (for at svare paa Eders saa indstændige Begiering) er, at hendes Navn er Dulcinea, hendes Fødested Toboso, en Bye i la Mancha; hendes Vilkaar i det mindste en Princesses, siiden hun er min Dronning og Herskerinde; hendes Deilighed er meere end menneskelig, siiden alle de umuelige og indbildte Fuldkommenheder, som Poeterne tillægge deres Heltinder, bekræftes og blive virkelige, saasnart man seer hende. Hendes Haar er spundet Guld, hendes Pande de Elysæiske Enge, Øienbrynene toe Regnbuer, Øinene Soele, Læberne Coraller, Tænderne Perler, Halsen Alabast, Brystet Marmor, Hænderne Elfenbeen, Huuden Snee, og de Deele, som Blyefærdigheden unddrager de Dødeliges Øine, ere saaledes (efter det, jeg slutter og forestiller mig), at de alleene ved en dybsindig Betragtning kunne skatteres, men aldrig sættes i Sammenligning med noget." „Nu vilde vi ogsaa gierne viide hendes Stamme, Slægt og Forfædre," sagde Vivaldo. „Vel nedstammer hun ikke", sagde Don Quixote, „fra Roms gamle Curtier, Gajer og Scipioner, eller fra de nyere Colonner eller Ursiner, ei heller fra Cataloniens Moncader og Requesener, liige saa lidet fra Valencias Rebellaer og Villanover; Arragoniens Palafoxer, Nuzaer, Rocabertier, Corellaer, Lunaer, Alagoner, Urreaer, Focer og Gurreaer komme hende slet ikke ved; Castiliens Cerdaer, Manriquezer, Mendozer og Gusmaner ere fremmede for hende, liige saa vel som Portugals Alencastroer, Pallaer og Meneser; men hun er af la Manchas Tobososke Linie, en Stamme, som i hvor vel den er nye, dog kan blive en ædel Rod til de tilkommende berømmeligste Slægter. Og heri maae ingen siige mig imod, med mindre han vil underkaste sig det Vilkaar, Zerbino satte ved Foden af Trophæerne af Rolands Vaaben, saa lydende:

— — — — Ingen maae dem røre,
Som ei med Roland vover Striid at føre."

„Endskiønt jeg", sagde den Reisende, „nedstammer fra de Laredoske Cachopiner, saa torde jeg dog ikke vove at maale mig med Toboserne af la Mancha, hvorvel dette Navn

aldrig før nu er trængt ind til mit Øre." „Hvorban? aldrig før nu trængt ind til Eders Øre!" svarede Don Quixote.

De andre vare meget opmerksomme ved denne Samtale, og endog Geede-Vogterne og Hyrderne merkede, at Don Quixotes Hierne ikke var vel forvart. Sancho Panza var den eeneste, der troede, at alt hvad hans Herre fremførte var den reene Sandhed, fordi han havde havt megen Omgang med ham, og havde været vant til ham fra Barns Been af. Det eeneste, der stødte ham, var den yndige Dulcinea af Toboso, siiden han aldrig havde hørt sliigt et Navn og sliig en Princesse nævne, uagtet han boede Toboso meget nær.

Saa viidt var Samtalen kommen, da de imellem toe store Klipper saae en Snees Hyrder at komme frem, alle klædte i sorte Trøier, Hovederne omvundne med Krandse af Taxus og Cypresser, som man siiden efter fik at see. Sex af dem bare en Liigbaare imellem sig, som var bestrøet med alle Slags Blomster og Greene. Saasnart een af Geede-Vogterne blev det vaer, sagde han: „De, der komme, bære den salige Chrysostomus, og det er Klippen, ved hvis Fod han har forlangt at begraves." Derpaa skyndte de sig af alle Kræfter at naae Stedet, og kom de just derhen, i det de, som bare ham, satte ham ned, og fiire af dem med stærke Spader begyndte at grave en Grav ved Siden af en meget haard Klippe. Det eene Partie tog meget høfligen mod det andet, hvorpaa Don Quixote og de, som vare i Følge med ham, betragtede Baaren, og bleve et dødt med Blomster bestrøet Legeme vaer paa den, klædt i Hyrde-Dragt, og som det syntes henimod tredive Aar gammelt, der endog dødt udviiste, at det i levende Liive havde været begavet med et deiligt Ansigt og en ziirlig Skabning. Rundt omkring paa samme Baare laae adskillige Bøger og en stor Deel Papiirer, deels aabnede, deels sammenrullede. Saavel hos alle dem, der betragtede dette, som hos dem, der giorde Graven, og alle de øvrige herskede den dybeste Taushed, indtil een af dem, som havde baaret den Afdøde, brød den ved at siige: „See efter, Ambrosius! om dette er det rette Sted, hvor Chrysostomus har begiert at ligge, siiden Du vil, at hans sidste Villie skal opfyldes til Punct og Prikke." „Jo," svarede Ambrosius, „dette er Stedet, hvor

min ulykkelige Ven saa ofte har fortalt mig sin vanheldige Skiebne. Her sagde han mig, at han for første Gang havde seet denne dødelige Fiende af det menneskelige Kiøn; her var det, at han første Gang aabenbarede sin liige saa heftige, som reene Kierlighed; her var det, at den gruesomme Marcella for sidste Gang betog ham alt Haab, og overvældede ham med saa yderlig en Foragt, at det giorde Ende paa Sørge=Spillet af hans jammerfulde Liiv; og her er det, at han, til Erindring om saa mange Ulykker, har begiert at henlægges i en evig Forglemmelses Skiød."

Derpaa vendte han sig til Don Quixote og de Reisende, siigende: „Dette Legeme, mine Herrer! som I med saa medliidende Øine betragte, var Boelig for en Siel, paa hvilken Himlen havde udtømmet alle sine Riigdomme. Dette er Chrysostomi Legeme, han, som var det største Genie, den ypperste i Velvillighed, den fremmeligste i Artighed, mageløs i Venskab, gavmild uden Pralerie, alvorlig uden Stolthed, munter uden Vildskab, i alt det, der var godt, den fortræffeligste, og i sin Skiebne den ulyksaligste. Den, han tilbad, bar Afskye for ham; den Stolte, han bønfaldt, foragtede ham; for en følesløs Støtte udøsede han sine Sukke, Vinden bortførte hans Klagemaal, han opoffrede sig for en Uerkiendtlig, midt i sine beste Dage blev han givet Døden til Rov af en Hyrdinde, han selv havde foreviget, som disse Papiirer kunde bevidne dem, for hvis Øine de kom, dersom han ikke havde befalet mig at opoffre dem til Ilden, naar hans Legeme var overgivet Jorden." „Derved", sagde Vivaldo, „vilde I begaae en større Grumhed end hans Herskerinde selv, fordi det er uforsvarligt at fuldbyrde en Anordning, der ikke stemmer overeens med Fornuften. Den store Keiser Augustus fandt ikke for godt, at det, den udødelige Mantuaner havde anordnet i sin sidste Villie, maatte fuldbyrdes. Altsaa, min Herr Ambrosius! endskiønt I giver Eders Vens Legeme til Jorden, bør I dog ikke give hans Skrivter til Forglemmelsen; hvad han har befalt i Forbittrelse, bør I ikke fuldbyrde uden Overlæg. Desforuden, da disse Papiirer bevidne Marcellas Gruesomhed og Eders Vens Dyder, saa er det nyttigt at bevare dem, for at de kunne tiene Efterslægten til et Exempel og Advarsel. Jeg saavel som de, der ere i Følge med mig, ere allereede under-

rettede om Eders forelskede og fortvivlede Vens Tilbragelser; det Venskab, der forenede Eder med ham; Aarsagen til hans Død, og hvad han har forlangt paa sit Yderste. Ingen kan høre denne bedrøvelige Historie om Marcellas Gruesomhed, Chrysostomi Kierlighed og Eders uopløselige Venskab, uden at skielve over den farlige Afgrund, til hvilken de leedes, som af alle Kræfter iile frem paa Veien, en blind Kierlighed forestiller Øiet. I Gaar Aftes fik vi Chrysostomi Død at viide, og at han skulde begraves paa dette Sted; og deels af Nysgierrighed, men meest af Medynk besluttede vi at drage ud af vor Vei, for at være Øien-Vidner til det, hvis Fortælling saa inderlig havde rørt os. I Betragtning af denne Medynk og den Iver, med hvilken vi ønskede at hielpe, om det var mueligt, saa besværge vi Dig, o ædle og fornuftige Ambrosius! i det mindste bønfalder jeg Dig derom, at staae fra Dit Forsæt at brænde disse Papiirer, og tillade mig at faae nogle af dem."

Uden at oppebie Hyrdens Svar, greeb han nogle af de Papiirer, der vare ham nærmest, hvorpaa Ambrosius sagde: „Af Agt for Eder, min Herre! vil jeg indrømme Eders Begiering, saaviidt den angaaer de Papiirer, I allereede har i Eders Vold; men dersom I troer ved Bønner at bevæge mig til at overlade Eder de øvrige, saa bedrager I Eder." Vivaldo, som var meget begierlig efter at viide de Papiirers Indhold, han havde faaet, aabnede strax et af dem, og saae, at Overskriften paa det var: Fortvivlelsens Sang. Da Ambrosius hørte det, sagde han: „Dette er det sidste Værk, den Ulyksalige skreev, og af det vil I kunde see, min Herre! til hvilken Høide hans Ulykke var steegen. Læs det høit, Herre! at alle kunne høre det; vi have Tiid nok dertil, inden Graven bliver færdig." „Det er jeg meget villig til," sagde Vivaldo, og da alle de Omstaaende havde en liige Begierlighed, saa giorde de en Kreds om ham, og han læste med høi Røst det, som følger.

Fiortende Capitel.

I hvilket den afdøde Hyrdes fortvivlede Sang forekommer, tilligemed andre uventede Ting.

Chrysostomi Sang.

Grumme! Du altsaa vil, at hver en Tunge
Forkynde skal, og hvert et Folk erfare,
At intet kan Din Hu til Mildhed bringe.

Til Helveds Afgrund skal min Stemme runge,
Selv derfra skal en Tone den besvare,
Og medynksfuld med den tilsammen klinge.

En mægtig Attraae føler jeg mig tvinge
Til Sang om Dig og om min bittre Smerte,
Og Lyden af min jammerfulde Stemme
Skal jeg til større Qval endnu fornemme
Blandet med dybe Suk fra inderst Hierte.

Hør da og lyt! Du merker ingen milde
Og bliide Sange, men kun Klager vilde;
Mit Affind driiver ud fra Brystets Kammer
De skrækkelige Qvaler, saa de lyde
Til Trøst for mig, for Dig til Grue og Jammer.

De vilde Ulves Hyl om raadne Liig,
Løvernes Brøl, giftsvulne Klapperslanges
Afskyelige Hvislen, Udyrs tusend

Foreente Stemmer, Kragens Varselskriig,
Og Stormens Hviin, naar Bølgen af den fanges,
Og vaander sig i Krampetræk med Bruusen,

Snøften af Tyren, som i Vanvidsruusen,
Af Stikket ramt, paa Circus vildt omfarer,
Forladte Dues Kurren, og den huule

Tuuden af Nattens venneløse Ugle,
Og Hyl af Helvedsdybets fuule Skarer!

Løft Eders Røst, og lad omkap den lyde
Med Jamren, som vil af mit Bryst frembryde,
Saa alt det vilde Brag kan overdøve.
Den rædselfulde Qval, som i mig ruuger,
Vil nye Tolke for sin Magt behøve.

Aldrig sliig sorgfuldt Echo hørtes klinge
I Betis' herlige Olivenlunde
Langs gamle Tajos sandopfyldte Kyst.

Derfra nu mine Skriig sig spreedte svinge
Til høie Fieldtop, Grotters dybe Bunde,
Med liivløs Tunge, men med liivsstærk Røst.

De naae den dunkle Dal, hvor alt er tyst,
De fare over ubeboede Sletter
Didhen, hvor Planten ei af Soel opliives,
Hvor Ukrud kun og Dødens Urter triives,
Hvoraf Giftøglen graadig Sulten mætter.

Hvis Echo blot i disse Ørkner øde
Udraabte hæst min Kummer og min Møde
Og Dit for Medynk lukte Hiertes Kulde,
Saa lydt den viide Verden den erfarer,
Det mig i Døden lidt dog lindre skulde.

Foragten dræber; sand og falsk Mistanke
Slaaer Taalmod dybt til Jord; Skinsygens Stingen
Dog med den værste Vold kan Sielen kue.

Og Haan kan løsne hver en Liivets Planke,
Og Haabet yder jo en Elsker ingen,
Slet ingen Trøst, naar han forglemt sig skuer.

Skiønt alting med en snarlig Død mig truer,
— O sære Under! dog endnu jeg aander,
Foragtet, haanet; maae for sikkert holde
Det, hvorom blot Mistanken Død kan volde,
Forglemt af Dig, mit Liiv i Ild sig vaander.

Og giennem disse Qvaler ei jeg skimter,
At nogetsteds i Mulmet Haabet glimter;
Fortvivlet vil endog jeg helst det dræbe,
Og for at flyve op til Smertens Tinde,
Jeg sværger haabløst Liivet at henslæbe.

Kan baade Frygt og Haab vel have hiemme
Hos mig endnu, naar grandt jeg indseer længe,
At alt for sande vare Frygtens Grunde?

Kan jeg ved blot at lukke Øiet skræmme
Skinsygen bort? den kan jo sagtens trænge
I Siælen ind ad hver en aaben Vunde.

Hvem maae ei Dørren aabne alleſtunde
For Mistroe, naar han aabenbart foragtes;
Naar mange Gange dyrt han maae erfare,
At alt for rigtige hans Tvivl kun vare?
Kan hvad han seer som Løgn af ham betragtes?

Tyran, der Elskovs Land i Aaget spænder,
Skinsyge! giv mig Vaaben dog i Hænder!
Forhaanelse! hvæss mig de skarpe Kniive!
O, vee mig! da kan Du med grusom Jubel
Dybt i mit Hierte Seiersmerket skriive.

Nu skal jeg døe! I Døden som i Liivet
Jeg haaber ei den mindste Trøst at finde,
Og ei jeg kan min gamle Troe forlade,

At hun en anden har sit Hierte givet,
At hun sin Siel frievillig nys lod binde
Ved den til Elskovs Vold at overlade.

Jeg siiger: Hun, som evigt vil mig have,
I Siels og Legems Skiønhed liige straaler,
— At jeg har hende tabt ved egen Brøde,
— At Elskov os ved Qvaler vil paanøde
Den Troe, at intet med dens Magt sig maaler.

Naar denne Troe er fast, og Sværdet biider,
Det snart mod mine Piinslers Ende liider,
Dertil mig Din Foragt, Du Grumme! tvinger.
Og uden Laurbærkrands og Palmekrone
Min Siel skal veires hen paa Stormens Vinger.

O Du, som uden Grund med Haan mig saared,
Til dette Du en fuldgod Grund mig yder,
At nu jeg tungt ved sliigt et Liivsmaal trættes.

Nu kan Du see, at Din Foragt har skaaret
Mit Hierte sliigt et Saar, at glad jeg byder
Mig til, for at Dit haarde Sind kan mættes.

Men naar ved Døden for min Last jeg lettes,
Og Du derover røres — gid da ikke
En Skye Dit Øies klare Himmel dølge!
Thi jeg begierer ei, at Du skal følge
Mig til min Grav med medynksfulde Blikke.

Nei, lad Din Latter over Graven skralde!
Og helst min Dødsdag Du en Fest maae kalde.
Men ak! hvad siiger jeg? som ei jeg vidste,
At Du det skatter for Din største Ære,
At kun et stakket Liiv jeg maatte friste.

Kom, det er Tiid! kom ud af Helveds Gruube,
Du Sisyphus, hvis Kraft hiin Kampblok sliider!
Du Tityus med samt Din sultne Glente!

Du Tantalus med heed og tørstig Struube!
Ixion med Dit Hiul! I Danaider,
Der flittig Vand til bundløst Kar maae hente!

En Sang saa vild, som intet Øre kiendte,
Skal runge, naar jeg tager til at qvæde
I Chor med de Fordømte, — det skal være
En Liigsang til det stakkels Legems Ære,
Der savne skal endog et Døbningklæde.

Af trende Svælg skal Helvedhunden bryde
I Tuuden ud; og tusind dumpe Lyde
Fra Helveds rædselsfulde Spøgelsskare
Skal eenes om min Liigfærd; ingen bedre
Kan findes til sliig Elskers Død at hædre.

O, min fortvivlte Sang! Du tør ei klage,
Fordi Du maae i Døden mig ledsage;
Hvis ei, Du vilde hendes Fryd forøge,
Hvem alle mine Smerter voldte Glæde.
Derfor, min Sang! Din Død du ei begræde.

Alle de, der havde hørt Chrysostomi Sang, tykkedes meget vel om den, dog sagde han, som læste den, at den ikke forekom ham overeensstemmende med Beretningen, der var givet ham om Marcellas Forsigtighed og ustraffelige Forhold, siiden Chrysostomus i den klagede over Nidkierhed, Mistanke, Forglemmelse og Fraværelse, til Fornærmelse for Marcellas gode Navn og Rygte. Ambrosius svarede herpaa, som den, der vidste hans Vens allerlønligste Tanker: „For at betage Eder denne Tvivl, min Herre! er det nødvendigt, at I maae viide, at han skreev denne Sang i Marcellas Fraværelse; hun havde forjaget ham fra sig for at see, om Fraværelsen ikke kunde giøre sin sædvanlige Virkning hos ham; og saasom alle Ting ængste en Forelsket, der er fraværende, da der er ingen Frygt, han jo kan falde paa, ingen Ulykke, han jo kan forestille sig, saa qvæledes ogsaa Chrysostomus af en selvgiort Jalousie og frygtsomme Mistanker, liige saa fuldt, som om de havde været virkelige. Marcella er en grusom, stolt og spodsk Pige; men jeg bekræfter, hvad Rygter siiger om hendes ustraffelige Forhold, thi Avind selv vidste ikke i den Post at finde noget til at bebreide hende.“ „Saa er det dog en Sandhed,“ sagde Vivaldo, og vilde

til at læse nogle af de andre Papiirer, han havde reddet fra Ilden, da det meest forunderlige Syn (thi som et Syn forekom det dem alle) uventet fremstillede sig for deres Öine, i det at oppe paa Toppen af den Klippe, ved hvis Fod Graven var, stod den deilige Marcella, tusinde Gange deiligere, end Rygtet havde beskreevet hende.

De, som ikke havde seet hende forhen, betragtede hende med Henrykkelse og Taushed, og de, som vare vante til at see hende, vare liige saa indtagne, som om de aldrig havde seet hende før. Men neppe havde Ambrosius faaet Öie paa hende, førend han med stor Sindsbevægelse sagde: „Kommer Du, disse Klippers forgiftigste Basilisk, maaskee herhid for at see, om Din Nærværelse kan bringe Saarene til at bløde paa denne Ulyksalige, Din Gruesomhed har berøvet Liivet? Kommer Du maaskee for at bryste Dig af Dine umenneskelige Bedrivter, og som en anden Nero fra Höiden af denne Klippe at glæde Dig over den Ödelæggelse, Ilden, Du har antændt, forvolder? Eller kommer Du for at træde dette afsielede Legeme under Fødder, som Tarquinii utaknemmelige Daatter giorde ved sin Fader? Siig os, hvad Dit Komme betyder? Hvori kan nogen af os være Dig til Villighed? Chrysostomi Siel var mig alt for nøie bekiendt, han adløb Din Villie saa nøiagtig i sit Liiv, at den Deel, der er tilbage af ham, saavel som hans Venner ere forbundne til at adlyde den efter hans Død.“ „Jeg kommer af ingen af de Aarsager, Du foregiver,“ svarede Marcella; „o Ambrosius! jeg kommer hid for at forsvare mig selv, og for at lægge for Dagen, med hvor liden Føie jeg bør anklages for de Piinsler, saa mange klage over, saa vel som for Chrysostomi Død. Jeg beeder derfor alle Tilstedeværende at skienke mig deres Opmerksomhed, som jeg ikke skal misbruge; der behøves kun kort Tiid og faa Ord til at overtyde den Fornuftige.

Himlen har, efter Eders Siigende, begavet mig med saa stor en Deilighed, at den, uden at være mægtig i nogen anden Maade, twinger Eder til at elske mig; og i Kraft af den Kierlighed, I bære til mig, paastaae I, at jeg er forbunden til at elske Eder igien. Efter det Begreeb, Gud har givet mig, fatter jeg meget vel, at det, der er deiligt, er elskværdigt; men jeg begriiber ikke, at fordi vor Deilighed

opvækker Kierlighed, deri ligger en Forbindtlighed til at elske dem, der elske os; og det saa meget mindre, som det er giørligt, at Deilighed kan opvække Kierlighed hos en Hæslig. Da nu Hæslighed mishager, saa var det jo urimeligt at siige: Jeg elsker Dig, fordi Du er deilig, og fordi jeg elsker Dig, skal Du elske mig, endskiønt jeg er hæslig. Men sæt endog, at Skiønheden var liige paa begge Sider, saa bliver Følgen derfor ikke, at den opvækker en liige Drivt, siiden der ere mange Skiønheder, som behage Øiet uden at røre Hiertet. Dersom alt det, der var deiligt, antændte Kierlighed, vilde deraf fødes det største Uheld for det menneskelige Kiøn, fordi det blev forvandlet til et Chaos af Begierligheder, i hvilket ingen kunde giøre Reede for hvad han attraaede eller ei; thi liige saa forskiellige eller mangfoldige som Skiønhederne vare, liige saa uendelige vilde Begierlighederne blive, og efter det, jeg har hørt siige, saa kan en sand Kierlighed ikke deeles, den er frievillig, og i ingen Maade paatvungen. Forholder dette sig nu saaledes, som jeg sikkerligen troer, hvad Rettighed har man da til at tvinge mig, og hvad Forbindtlighed skylder jeg dem, der foregive at elske mig saa inderligen? Jeg sætter, at Himlen i Steden for at forleene mig Deilighed havde dannet mig hæslig, havde det da været billigt af mig, at beklage mig over Eder, fordi I ikke elskede mig? Det bør i liige Maade komme i Betragtning, at jeg intet har biedraget til min Deilighed; saaledes som den er, har Himlen givet mig den, uden at jeg har valgt eller begiert den, og liige saa libet som Slangen er strafskyldig for sin Gift, endskiønt den dræber, liige saa libet kan jeg kræves til Ansvar for Virkningen af min Deilighed. Deilighed hos et dydigt Fruentimmer er som Ildens Lue og en hvas Kniiv, de beskadige ingen, uden dem, der vove sig for nær til dem. Dyd og Ærbarhed ere Sielens Smykker, uden dem kan Legemet ikke synes deiligt, endskiønt det var det. Og da Ærbarhed er en af de Dyder, som pryde Siel og Legeme meest, hvorfor skal da den, der elskes for sin Deiligheds Skyld, skille sig ved den for at opfylde deres Hensigter, som for at stille deres Attraae anvende al deres Kraft og Fliid paa at berøve hende den? Jeg er fød frie, og for at leeve i Frieheb har jeg udvalgt mig Markernes og Skovenes Eensomhed. Træerne paa disse

Klipper ere mit Selskab, Bækkenes klare Vand mit Speil. Træerne og Vandet giør jeg deelagtige i mine Tanker og min Skiønhed. Jeg er som en affondret Ild, en Kniiv, der giemmes affides. De, som mit Syn har forført, har jeg ved Ord søgt at bringe til Rette; og fødes Attraaen ved Haabet, saa har jeg i det mindste hverken givet Chrysostomus eller nogen anden det mindste Skin af Haab. Hvorledes kan man da siige, at min Gruesomhed har dræbt ham? Siiger man, at hans Kierlighed var reedelig, og at jeg derfor burde vederlagt den, saa svarer jeg, at da han paa det samme Sted, hvor man nu bereeder hans Grav, aabenbarede mig sine æragtige Tanker, saa svarede jeg ham, at mine vare at leeve i en bestandig Eensomhed, og at Jorden alleene skulde blive Besidderen af min afførte Skiønhed. Naar han nu uagtet denne tydelige Bekiendelse fremturede i sit Haab og vilde striide imod Strømmen, hvad Under da, at denne Daarlighed dreev ham imod en knuusende Klippe? Dersom jeg havde smigret hans Haab, havde jeg handlet ureedelig; havde jeg opfyldt det, havde jeg giort ilde mod mig selv, ved at bryde et vel overlagt og stadigt Forsæt. Nu maae enhver dømme, om jeg er Aarsagen til hans Undergang. Den Bedragne beklage sig; den, jeg har smigret med et falskt Haab, fortvivle; den, jeg har lokket til mig, aabenbare det; den, jeg har beviist Gunst, roese sig deraf; men ingen, som jeg hverken har smigret for, bedraget, logret for eller viist mig gunstig imod, kalde mig gruesom og mordisk. Indtil denne Tiid har det ikke været min Skiebne at elske, og det Forsæt, jeg har, at min Kierlighed skal være frievillig, er ulasteligt. Dette almindelige Forsvar kan enhver tilegne sig selv i Særdeleshed; og saafremt nogen døer for min Skyld, da er det hverken Jalousie eller bedraget Haab, der dræber ham, siiden ingen har Aarsag her enten til at være jaloux eller at haabe. De, som kalde mig et Uhyre og en Basilisk, bør skye mig som farlig og skadelig; de, som skriige over Uerkiendtlighed, lade af at tiene mig; de, jeg ikke vil kiende, ophøre med at kiendes ved mig; thi den, som er basiliskisk, gruesom, uerkiendtlig og spodsk, fortiener ikke i nogen Maade at søges, tienes eller æres. Dersom Chrysostomi utæmmelige Sindsliidelser dræbte ham, hvorfor skal da mit venskabelige og reedelige Forhold imod ham bære Skylden? Naar jeg

ved Træernes Omgang kan vedliigeholde mit Sinds Roe=lighed uforstyrret, hvorfor vil man da fordre, at jeg skal forliise den i Mandfolkenes? Jeg har, som enhver veed, overflødig Riigdom, og begierer ikke andres. Jeg elsker Frihed, og finder ingen Behag i at være undergiven. Jeg bedrager ikke denne, jeg logrer ikke for hiin, jeg spøger ikke med een, jeg sætter ikke en anden Stævne. Min Tiidsfor=driiv bestaaer i Hyrdindernes behagelige Omgang og i at passe paa min Hiord. Min Attraae er indskrænket i disse Klip=pers Omkreds, og naar den gaaer uden for den, er dens Maal at betragte Himlens Skiønhed og at veileede Sielen hen til dens første Udspring."

Saasnart hun havde sagt dette, vendte hun sig, og uden at oppebie noget Svar, tog hun Veien der igiennem, hvor Klipperne stødte tættest sammen, og efterlod alle de Tilstede=værende liige saa henrykte over hendes Forstand, som over hendes Deilighed.

Nogle (nemlig de, som vare saarede af hendes Oies igien=nemtrængende Piil) bereedte sig til at følge hende, uden at bryde sig om det tydelige Manifest, de havde hørt. Da Don Quixote saae det, syntes det ham, at en betrængt Piiges Biestand var Ridderskabet værdig; til den Ende lagde han Haanden paa Kaarden, sigende med høi og lydelig Røst: „Intet Menneske, af hvad Alder og Vilkaar det end er, for=driste sig til at følge den deilige Marcella, under Straf af min høieste Unaade. Hun har med tydelige og vigtige Grunde lagt for Dagen, hvor liden eller ingen Deel hun har i Chrysostomi Død, og hvor livet hun er sindet at opfylde nogen Elskers Begiering. Billigheden udkræver derfor, at hun, i Steden for at opsøges og forfølges, bliver agtet og æret af alle Veltænkende, siden hun derved viiser, hvor reent og ustraffeligt hendes Levnet er." Enten det nu kom af Don Quixotes Trudsler eller af Ambrosii Ord, der sagde dem, at det nu var Tiid at beviise hans gode Ven den sidste Pligt, saa rørte der sig ikke een af Stedet eller forlod det, førend Chrysostomi Grav var lukket, og hans Papiirer brændte. De Omstaaende fældede ikke en liden Mængde Taarer, da Kroppen blev lagt i Graven. Den blev tillukket med en stor Steen og en Tavle sat over den, paa hvilken, som Am=

brosius sagde, han var sindet at sætte ham en Gravskrivt, der skulde lyde saaledes:

Her en stakkels Elskers Legem
Lagdes, træt af Liivets Byrde,
Han var før en Markens Hyrde,
Ramt af Elskovs Raserie.

Ved sin Skiønnes grumme Kulde
Maatte han sit Liiv forliise;
Deraf klart man kan beviise
Amors haarde Tyrannie.

Derpaa blev Graven bestrøet med mangfoldige Blomster og grønne Greene, og efter at enhver havde bevidnet for Ambrosius den Deel, de toge i hans Sorg, bøde de ham Farvel. Vivaldo og hans Reise-Staldbrødre giorde det samme, og Don Quixote sagde sine Verter og de Reisende i liige Maade Farvel. De sidste bade ham indstændigen at følge med til Sevilla, siiden dette Sted var saa frugtbart paa Eventyrer, at man ikke alleene i hver Gade, men endog næsten ved hvert Trin kunde være vis paa at møde langt fleere end paa noget andet Sted. Don Quixote takkede for Underretningen og den Iver, de yttrede for at tiene ham, men sagde, at nu for Tiiden vilde eller burde han ikke drage til Sevilla, førend han havde først renset alle disse Klipper fra de skadelige Røvere, som Rygtet sagde at der opholdt sig. Dette Forsæt var alt for priisværdigt, til at de længere skulde overhænge ham, de toge altsaa paa nye Afskeed fra ham, og fortsatte deres Vei, paa hvilken Marcellas og Chrysostomi Historie, saavel som Don Quixotes Galskab gav dem Materie nok til at tale om. Vor Ridders Forsæt var at opsøge Marcella, for at tilbyde hende sin Tieneste. Men det gik gandske anderledes, end han tænkte, efter det, som fortælles i Fortsættelsen af denne sandfærdige Historie, af hvilken den anden Bog nu er til Ende.

Tredie Bog.

Femtende Capitel.

I hvilket den fortrædelige Hændelse fortælles, der tilstødte Don Quixote ved at træffe paa nogle grumme Vognmænd.

Den viise Cide Hamete Benengeli fortæller, at i det Don Quixote havde sagt sine Venner og alle dem, der bievaanede Chrysostomi Liigbegiengelse, Farvel, tog han og hans Vaabendrager Veien ind i den samme Skov, hvorhen Hyrdinden Marcella var gaaet, og efter at de havde reedet over toe Tiimer i den, og søgt hende overalt uden at finde hende, kom de til en deilig græsklædt Eng, igiennem hvilken der fløb en klar og kiølende Bæk, der indbød og nødte dem til at lade de heedeste Tiimer, som allereede med Heftighed trængte ind paa dem, gaae forbie der. Don Quixote og Sancho steege af; og efter at det var giort Rozinante og Eselet mageligt at forfriske sig paa det der staaende herlige Græs, fik de Tversækken for en Dag, og uden mindste Omstændighed og i største Sambrægtighed giorde Herren og Tieneren hinanden Selskab i at fortære, hvad den havde til Beste. Sancho havde ingen Tanke giort sig om at tøire Rozinante, siiden han kiendte ham for være saa adstadig og saa lidet springsk, at alle Hopperne paa Cordovas Græsgange ikke skulde kunde bringe ham i Fristelse. Men Skiebnen eller Fanden (som ingen Tiid sover) havde maget det saa, at der

paa den samme Eng græssede en stor Deel gallicianske Hopper, som tilhørte nogle Janguesiske Vognmænd, blant hvilke det er Brug, at tage Middags-Hviile med deres Kobbel paa græs- og vandriige Steder, og havde de fundet det, paa hvilket Don Quixote var, meget beqvemt. Med eet overkom der Rozinante en Begierlighed efter at holde sig lystig med disse Heste-Damer, han forlod reent sin naturlige Characteer og Skik, og uden at beede sin Eiermand om Tilladelse, forklarede han sit Anliggende for dem ved nette og forunderlige Spring. Men da de, som det syntes, fandt meere Behag i at græsse end i ham, saa toge de saaledes imod ham med Skoene og Tænderne, at Sadel-Giorden inden gandske kort Tiid var i tu, og han gandske nøgen og uden Sadel. Det allerværste for ham var dette, at da Vognmændene saae, han vilde bruge Vold imod deres Hopper, saa kom de tilløbende med store Stokke og Prygle, hvormed de tildængede ham saaledes, at han strækkede alle fiire fra sig paa Jorden.

Don Quixote og Sancho, som saae de jammerlige Prygl, der haglede ned over Rozinante, havde allereede reist sig i største Hast, og Don Quixote sagde til Sancho: „Saaviidt som jeg seer, min Ven Sancho! saa er dette ingen Riddere, men Pøbel og gemeent Folk; jeg siiger Dig det, paa det Du kan viide, at det er Dig tilladt at staae mig bie i at tage en græsselig Hevn for den Fornærmelse, man midt for vore Øine har tilføiet Rozinante.“ „For Dievelen,“ sagde Sancho, „hvad Hevn er der at tage? de ere fleere end tyve, og vi ikke fleere end toe, og maaskee ikke det endda, men kun een og en halv.“ „Jeg er eene saa meget som hundrede,“ sagde Don Quixote, og uden at holde længere Fadder-Sladder, lagde han Haanden paa Kaarden, og huggede ind iblant Vognmændene. Sancho Panza, dreevet og bevæget ved sin Herres Exempel, efterfulgte ham af alle Kræfter. Ved de første Hug, Don Quixote uddeelede i Fleng og Spræng, giorde han en mægtig Aabning i den Læbertrøie, een af dem havde paa, og ved samme Leilighed fulgte et godt Stykke Kiød af Skulderen med. Vognmændene, som saae sig mishandlede af toe eeneste Mennesker, da de vare saa mange, greebe paa nye til deres Prygle, og efter at de havde sluttet en Kreds om dem, gave de sig til at tærske paa dem af alle

Liivsens Kræfter. Sandt er det, at Sancho ved det andet Anfald sank næsegruus til Jorden, og at det samme hændtes Don Quixote, uden at hans Mod og Tapperhed hialp ham det mindste, og magede Skiebnen det saa, at han just faldt ved Rozinantes Fødder, som endnu ikke havde reist sig, hvoraf tydeligen kan sees, med hvilken rasende Vægt Stokke kunne falde, naar de ere i sliige plumpe og grove Hænder. Saasnart Vognmændene saae, hvilken slet Velkomst de havde uddeelet, skyndte de sig, alt hvad de kunde, at læsse deres Hopper og fortsætte deres Vei; og efterlode de vore toe Eventyr-Søgere i en ynkelig Forfatning og endnu værre Sindsstemning.

Den første, der besindede sig, var Sancho Panza, og da han paa alle fiire var krøben nærmere til sin Herre, sagde han med en svag og klynkende Stemme: „Herr Don Quixote! Herr Don Quixote!" „Hvad vil Du, gode Sancho!" spurgte Don Quixote med en liige saa spæd og ynkelig Røst som Sancho. „Jeg vilde, om det var giørligt," svarede Sancho, „at Eders Velbyrdighed gav mig toe Slurke af Ferebrands Balsom, saafremt Eders Velbyrdighed ellers har den ved Haanden. Hvem veed, maaskee kunde den være liige saa tienlig mod Stokke-Prygls Qvæstninger, som for aabne Saar." „Dersom jeg Ulykkelige havde den her," sagde Don Quixote, „hvad Nød havde vi da? Men jeg sværger Dig til, Sancho Panza! ved en vandrende Ridders Troeskab, at inden toe Dage ere forbie (i Fald Lykken ikke byder det anderledes), saa skal jeg være forsynet med den, eller og mine Hænder være ubruugelige." „Hvor længe meener da Eders Velbyrdighed at det vil vare, inden vi komme til at staae paa Beenene?" spurgte Sancho Panza. „Veed jeg at siige det?" svarede den forknuuste Ridder, „jeg kan jo ikke engang bestemme, hvad Enden af denne Dag skal blive. Men jeg er selv Aarsagen til alt det, der er skeet; jeg burde ikke trukket blank mod Folk, der ikke vare Riddere som jeg. Jeg troer derfor, at Kriegs-Guden har tilladt det som en Straf over mig, fordi jeg har overtraadt Ridderskabets Love, at denne Revselse skulde ramme mig. Det er derfor billigt, gode Sancho! strax at give den Underretning, jeg nu vil siige Dig, siiden begges Vel og Helsen beroer meget paa den; viid da, og glem det ikke, at naar Du en anden Gang

seer, at sliigt pøbelagtigt Pak forgriiber sig imod os, da maae Du ikke tøve, indtil Du seer, at jeg griiber til Kaarden imod dem, siiden jeg paa ingen Maade giør det; men Du maae trække blank strax og afstraffe dem, det beste Du formaaer; skulde imidlertiid nogen Ridder iile dem til Hielp og Bie-stand, saa skal jeg nok viide at undsætte Dig og afstraffe ham af alle Kræfter. Du har jo allereede seet og havt Erfaring af meere end tusinde Kiendetegn paa, hvor viidt Tapperheden af min stærke Arm rækker." (Saa stærkt bry-stede den stakkels Herre sig af Seiervindingen over den kiekke Biscayer). Sancho Panza syntes paa sin Side ikke saa vel om sin Herres Underretning, at han skulde lade den blive ubesvaret, han sagde altsaa: „Herre! jeg er en fredsom, om-giengelig og roelig Mand; jeg har lært at svælge en For-nærmelse ned, fordi jeg har Kone og Børn at forsørge og opdrage. Det maae altsaa i liige Maade være Eders Vel-byrdighed en Underretning (siiden det ikke kan være et Til-sagn), at jeg ved slet ingen Begivenhed meere tager Kaarde i Haand, og det hverken mod gemeent Folk eller mod Rid-dere, men at jeg hermed for Guds Ansigt af inderste Hierte tilgiver og forlader alle og enhver, hvad Ondt de have giort, giøre, eller for Fremtiiden kunne giøre mig, være sig hvem det være vil, Høi eller Lav, Riig eller Fattig, Herremand eller Stodder, og det uden Undtagelse af Kiøn, Alder og Stand." Da hans Herre hørte det, sagde han: „Kunde jeg kun drage saa megen Aande, at jeg kunde tale lidet mindre besværlig, og Smerten i min Side vilde give mig Frist til at giøre Dig begriibelig, Sancho Panza! i hvilken stor Vildfarelse Du er; thi sæt engang, Din Synder! at Lykkens Vind, som nu er os saa meget imod, vendte sig med eet, udspændte vor Attraaes Seil, for trygt og uden Anstød at lande med os paa een af de Øer, jeg har lovet Dig, hvorledes vilde det da gaae Dig, naar jeg havde erob-ret den og gav Dig Regeringen? Naar Du ikke var Rid-der, ikke vilde være det, og hverken vilde øve Tapperhed eller foresætte Dig at hevne tilføiede Fornærmelser, saa var det en Umuelighed, at Du kunde forsvare Dit Land; thi det maae Du viide, at i nye erobrede Riiger og Provindser ere hverken de Indfødte roelige eller den nye Herre saa sikker, at der ikke skulde være Opstand at befrygte, og at der kunde

forefalde Ting, ved hvilke der maatte voves noget. Det er derfor en Nødvendighed, at den nye Besidder er begavet med Forstand, for at være duelig til at regiere, og med Tapperhed, for at kunde angriibe og forsvare sig i paakommende Tilfælde." „I det, som her nyelig er tilstødt os," svarede Sancho, „var jeg vel tilfreds, at jeg havde havt den Forstand og Tapperhed, som Eders Velbyrdighed siiger; men nu svær jeg Eder til ved fattig Mands Reedelighed, at Plastere var os meere tienlige end al denne Snik-Snak. Vil Eders Velbyrdighed ikke derfor see til at komme op fra Jorden, at vi kunde hielpe Rozinante op, endskiønt han ikke fortiener det, siiden han er første Aarsag til alle disse Ribbeens-Stød. Aldrig i min Liivs Tiid havde jeg troet Rozinante til sliigt; jeg holdt ham for Kydskheden selv og for liige saa fredsom en Person, som jeg selv er. Men man kan med Sandhed siige, at der udkræves lang Tiid til at lære at kiende Folk, og at man ikke kan forlade sig paa nogen i denne Verden. Hvem skulde vel have sagt, den Tiid da Eders Velbyrdighed huggede paa Kryds og Qvær paa den ulykkelige vandrende Ridder, at vi saa kort efter skulde komme herhid for at staae sliigt et Prygle-Uveir ud, som det, der er gaaet løs over vore Skuldre?" „Med Dine, Panza!" sagde Don Quixote, „kan det endda være hvad det er, siiden de ere skabte til dette Slags Uveir; men det er soleklart, at sliigt et Vanheld maae være langt empfindtligere for mine, som ere opklækkede paa Edderduun og hollandsk Lærred, og dersom jeg ikke forestillede mig — hvad siiger jeg, forestille? nei, det er en ustriidig Vished, at alle disse Uleiligheder ere Sportler af at forsøge Vaaben, saa døde jeg paa Stedet af Ærgrelse." Derpaa svarede Vaabendrageren: „Herre! dersom dette er Grøden af det vandrende Ridderskab, vil da Eders Velbyrdighed bareste siige mig, om den spiirer ofte, eller om den kun blomstrer til en vis Tiid; thi efter mit Tykke, saa i Fald vi samle toe sliige Høste ind endnu, saa kunne vi være gandske ubekymrede for den tredie, saafremt ikke Gud af sin uendelige Miskundhed staaer os bie." „Min Ven Sancho!" sagde Don Quixote, „Du maae viide, at vandrende Ridderes Liiv er mange Farligheder og Ulykker underkastet, men at de desuagtet kunne staae paa Nippet til at blive baade Konger og Keisere, som Erfarenheden har viist paa saa mange og for-

skiellige Riddere, om hvis Tildragelser jeg har den nøieste Underretning. Jeg kunde nu paa Stedet (dersom Smerten forundte mig Frist dertil) fortælle Dig om nogle, der blot ved deres Arms Tapperhed ere steegne til de høie Grader af Værdighed, jeg sagde Dig, og dog have de samme i Forveien været bestedde i mangfoldige Ulykker og Elendigheder: Den tappre Amadis af Frankrig saae sig i sin dødelige Fiendes, Troldmanden Arcalaus' Magt, og er det vitterligt, at han, imedens han havde ham fangen, bandt ham til en Pæl i Gaarden, og gav ham over toe hundrede Slag med sin Hestes Tømme. En anden ubekiendt, men meget troeværdig Forfatter beretter, at Soelens Ridder blev besnæret ved en lønlig Falddør paa et vist Slot, med hvilken han sank dybt ned under Jorden, hvor man bandt Hænder og Fødder paa ham, og satte ham det, man kalder Klysteer, af Snee-Vand og Gruus, hvorved det kom paa det Yderste med ham, og dersom han i denne store Fare ikke havde faaet Biestand af en Viis, der var hans meget gode Ven, saa havde det seet meget ilde ud for den stakkels Ridder. Jeg kan derfor gierne være med i Tallet af saa brave Folk, som have igiennemgaaet langt større Forgriibelser, end de, man har tilføiet os; thi Du maae viide, Sancho! at de Saar ikke ere skammelige, som tilføies med de Ting, man af en Hændelse har i Haanden; Tvekamps-Forordningen siiger det gandske tydeligen saaledes: Dersom den, der graver, giver en anden et Slag af Skuffen, han graver med, da, endskiønt den virkelig er af Træe, saavel som en Stok, saa kan det dog ikke agtes for et Stokke-Slag, eller nogen Tiid bebreides ham at have faaet Stokke-Prygl. Jeg anfører dette, paa det Du ikke skal troe, at fordi det kan siiges, vi ere møer bankede, det tilliige kunde regnes os til Vanære, da de Vaaben, med hvilke disse Folk tærskede os guule og grønne, ikke vare andet end Stager, og da ingen af dem (saa viidt jeg kan besinde mig) enten havde Sværd, Lanze eller Dolk."

„Det fik jeg ikke Stunder til at see efter," svarede Sancho; „thi neppe havde jeg faaet Sliiren ud, førend jeg følede deres Staver med saadan en Vægt paa mine Skuldre, at baade Syn og Hørelse forgik mig, og jeg sank ned for deres Fødder paa samme Sted, hvor jeg endnu raaber Vok og Vee, og hvor Smerten ikke under mig Frist til at tænke paa, om

de Stokke-Prygl, der giør saa bandsat ondt, er en Skamflik eller ei, men det veed jeg, at de ikke gaae mig af Mindet, førend de gaae af Skuldrene." „Hvorom alting er," sagde Don Quixote, „saa maae Du viide, gode Panza! at der er ingen Erindring, som Tiiden jo udsletter, og ingen Smerter, som Døden jo raader Bod paa." „Kan der være nogen større Ulykke end den," sagde Sancho, „som maae vente paa Tiiden for at forglemmes, og paa Døden for at endes? Var endda vort Vandheld af det Slags, som et Plaster kunde heele, saa vilde det ikke siige saa stort, men jeg troer, at et heelt Hospitals Plastere ikke vilde slaae til." „Lad nu det fare," sagde Don Quixote, „og spænd Du alle Kræfter an tilliige med mig, for at see til Rozinante; thi efter mit Tykke saa har den Stakkel faaet sin tilstrækkelige Deel af dette Vanheld." „Det er ikke at undres over," sagde Sancho, „han er jo ogsaa en vandrende Ridder; men det, der undrer mig, er, at mit Esel er gaaet Ram forbie og ikke har faaet noget med af Gildet, vi andre komme fra uden Ribbeen." „I Ulykkerne lader dog stedse Skiebnen een Dør staae os aaben til at slippe ud igiennem," sagde Don Quixote, „og det kan med Føie siiges her, siiden dette Beest nu kan betræde Rozinantes Plads og bære mig hen til et Slot, hvor jeg kan faae mine Saar lægt. Der er slet ingen Vanære i sliigt et Rytterie; thi jeg erindrer mig at have læst, at den gode gamle Silenus, Glædens Guds Skolemester og Anfører, reed meget ziirligen paa et deiligt Esel, da han holdt sit Indtog i Byen med de hundrede Porte." „Det vil jeg troe," sagde Sancho, „naar han reed ziirligen, som Eders Velbyrdighed siiger; men der er en Himmel-Forskiel paa at riide ziirligen, og slæbes om paa det som en Sæk med Uhumskhed." Derpaa svarede Don Quixote: „De Saar, man faaer i et Feldtslag, giøre meere Ære end Skam; altsaa, min Ven Panza! siig mig ikke længere imod, men reis Dig, som jeg har sagt, det beste Du kan, og sæt mig saa, paa hvad Maade det er Dig beqvemmest, paa Dit Esel, at vi kunne komme herfra, førend det bliver mørkt, og Natten overfalder os paa dette ubeboede Sted." „Jeg har jo hørt Eders Velbyrdighed siige," sagde Panza, „at det hørte til det vandrende Ridderskab at sove den meeste Tiid af Aaret paa øde og ubeboede Steder, og at det netop ansaaes

for en Lykke." „Det er det ogsaa", svarede Don Quixote, „naar man ikke kan have det bedre, eller man er forliebt; thi det er tilforladeligt, at der har været Riddere, som et heelt Aar igiennem have opholdt sig Nat og Dag paa en Klippe, og have udstaaet alle Aarets Tiiders Ubehagelighed, uden at engang deres Herskerinder have vidst det. Amadis var een af dem, da han kaldte sig Mørkskiøn og boede paa Armods-Klippen enten i otte Aar eller i otte Maaneder, thi den Regning er jeg ikke gandske fast i, nok er det, at han der giorde Poenitentze for jeg veed ikke hvad for en Fortræd, Donna Oriana havde tilføiet ham. Men lad os nu gaae det forbie, Sancho! og skynd Dig at blive færdig, førend Dit Esel kommer i liige saadan en Ulykke, som Rozinante." „Saa stod Fanden ogsaa skinbarlig i det," sagde Sancho, og efter at han havde udstønnet tredive Ah, tredsindstyve Sukke og hundrede og tyve onde Ønsker og Besværgelser over den, der havde draget ham derhen, stod han op, og begav sig paa Veien saa krum som en Fedelbue, uden at han formaaede at reise sig liige. Endeligen naaede han i denne ynkelige Tilstand sit Esel, der havde betient sig af denne Dags Frieched paa den beste Maade. Derpaa hialp han Rozinante op, og i Fald den havde havt en Tunge til at beklage sig med, havde hverken Sancho eller hans Herre taget Luuven fra den deri. Efter den tagne Beslutning bragte Sancho sin Herre op paa Eslet, lagde Tøiet paa Rozinante, førte Eslet ved Griimen, og listede sig i denne Forfatning alt libet efter libet hen ad den Kant, hvor efter hans Tykke Konge-Veien løb. Skiebnen, der bar Omsorg for at vende alle Ting til deres Beste, viiste dem den, førend nogen af dem havde lukket Munden op, og opdagede de tilliige med den en Kroe, som efter Don Quixotes Syn og Smag maatte være et Slot. Sancho paastod, at det var en Kroe, hans Herre trættede ham det af, og gav det ud for et Slot, og denne Trætte varede ved, saa lang som Veien var, og uden at komme til Eenighed deri, naaede de Kroen, hvorpaa Sancho med sit heele Kobbel drog derind.

Sextende Capitel.

Hvad der mødte vor sindriige Adelsmand i Kroen, som han tog for et Slot.

Kroemanden, der saae Don Quixote hænge saaledes paa Eselet, spurgte Sancho, hvad Ondt der var tilstødt ham. Sancho svarede, at det ikke var viidere, end at han var falden ned af en steil Klippe og havde knuuset Ribbeenene. Kroemandens Kone, tvert imod sliige Folks Sædvane, var af Naturen blødhiertet og tienstvillig; hun lod andres Nød gaae sig til Hierte, og tog sig altsaa strax Don Quixote an, kaldte paa sin Daatter, en ung og meget godliidende Piige, at hun skulde hielpe hende at indsalve deres Giest. I Kroen tiente en Asturisk Piige, med et breedt Ansigt, et plat Bag-Hoved, en flad Næse, det eene Øie randt og skeelede, og det andet var ikke meget friskere. Unegtelig er det, at Kroppens Nydelighed bødede riigeligen paa de fleeste af disse Mangler. Hun holdt fra Isse til Fodsaale neppe nie Spand, og Skuldrene, som vare høit opskudte, nødte hende til at see meere mod Jorden, end hun skiøttede om. Denne tækkelige Piige hialp Daatteren at reede en daarlig Seng til Don Quixote i et saakaldet Kammer, som bar stærke Kiendemerker paa, at det i sine Velmagts Dage havde tient til en Loe, og i hvilket tilliige logerede en Muulesel-Driiver, som havde en Seng, der ikke var fuldt saa slet som vor Don Quixotes; thi endskiønt den kun var bereed af hans Muul-Eslers Sadler og Dækkener, saa var der dog ingen Sammenligning at giøre imellem dem. Ridderens bestod alleene af fiire ilde høvlede og liige saa ilde sammenføiede Bræder, der vare anbragte paa toe uliige høie Bænke, paa hvilke der laae en tynd Matras, som var stoppet med noget, man efter dets Haardhed skulde have taget for Steen, hvis man ikke giennem Hullerne havde seet, at det var Uld; Lagene vare saa bløde, som en ubereed Hud, og i det linnede Teppe kunde man tælle Traaderne, uden at feile een eeneste i Optællingen.

I denne afskyelige Seng lagde Don Quixote sig, hvor-

paa Kroe-Konen og hendes Daatter indsalvede ham fra Top til Taae, medens Maritorne (saa heed den Asturiske Piige) lysede dem; men da Kroe-Konen ved Forbindingen blev saa mange Striimer vaer paa Don Quixote, sagde hun, at det snarere syntes at være foraarsaget af Stokke-Prygl, end af et Fald. „Nei vist er det ikke Stokke-Prygl," sagde Sancho; „men Klippen havde mange Ender og udstaaende Kanter, og enhver af dem har efterladt et Merke. Imidlertiid, gode Kone!" føiede han til, „saa forød ikke meere Salve, end fornøden giøres; thi i Fald I har noget tilovers, saa kunde jeg behøve det til den stærke Smerte, jeg føler over Lænderne." „Det lader paa den Maade," sagde Kroe-Konen, „som om I ogsaa var falden?" „Falden er jeg ikke," sagde Sancho; „men ved Forskrækkelsen over min Herres Fald blev min heele Krop saa betaget af Smerter, som om man havde givet mig tusinde Stokke-Prygl." „Det er meget giørligt," sagde Daatteren; „det er hændtes mig mange Gange, at jeg har drømt, jeg faldt ned fra et høit Sted, og blev bestandig ved at falde og falde, uden at naae Jorden, og naar jeg saa vaagnede, saa var min Krop liige saa øm og forslaaet, som om jeg virkelig havde giort Faldet." „Det er just Knuuden," sagde Sancho, „at jeg uden at drømme, men meere lysvaagen end jeg nu er, har faaet liige saa mange guule og grønne Striimer, som min Herre Don Quixote." „Hvorledes hedder denne Ridder?" spurgte den Asturiske Maritorne. „Don Quixote af la Mancha," svarede Sancho Panza, „en eventyrlig Ridder, og det een af de beste og vældigste, der i lang Tiid har ladet sig see i Verden." „Hvad er en eventyrlig Ridder for een," spurgte Piigen. „Er I saadan en Hiemfødning, at I ikke veed det?" svarede Sancho Panza. „Jeg maae da siige Eder, mit Barn! at en eventyrlig Ridder er en Ting, som, med toe Ord sagt, seer sig det eene Dieblik afpryglet, og det andet Keiser; som i Dag er det elendigste og ulykkeligste Creatur under Soelen, og i Morgen har toe eller tree Kongeriiger og Kroner at give til sin Vaabendrager." „I er hos saadan en naadig Herre," sagde Kroe-Konen, „og det lader dog ikke til, at I har faaet noget Grevskab engang?" „Der er ingen Tiid forløbet endnu," sagde Sancho, „det er først en Maaned siiden, at vi gik ud at søge Eventyr, og hidindtil har vi ikke endnu

truffet paa nogen af de rette; det skeer som oftest, at naar man søger een Ting, saa finder man en anden. Vist og sandt er det, at saafremt min Herre Don Quixote kommer op igien af disse Saar eller dette Fald, og jeg ikke bliver lemlæstet af det, saa byttede jeg ikke mit Haab bort for den fornemste Titel i heele Spanien."

Don Quixote laante et meget opmerksomt Øre til denne Samtale, han reiste sig op paa sit Leie, saa godt som han kunde, og tog Kroe-Konen ved Haanden, siigende: „Troe mig, Eders Naade! at I kan kalde Eder lykkelig ved det at I paa Eders Slot har optaget min Person, der er saa betydelig, at hvis jeg ikke giver den dens tilbørlige Roes, da er det kun, fordi Selvroes stinker; men min Vaabendrager kan siige Eder, hvem og hvad jeg er. Alt hvad jeg kan tilføie er dette, at de Tienester, I har beviist mig, skulle stedse staae prentede i min Hukommelse, og jeg skal viise mig erkiendtlig mod Eder, saa længe jeg drager Aande. Gid det havde behaget den høie Himmel, at Kierligheden ikke havde saa aldeles betvunget mig under sit Herredømme, og giort mig til en Slave af den deilige Uerkiendtliges Øine, hende, som jeg nævner i Taushed, saa skulde endnu i Dag denne skiønne Dame bleven min Frihedes Herskerinde."

Kroe-Konen, hendes Daatter og den gode Maritorne faldt i største Forundring over at høre den vandrende Ridders Tale, af hvilken de just forstode saa meget, som om der var talet Græsk; endskiønt de sluttede sig til, at det var Løvter og Taksiigelser. Men da sliige Talemaader vare dem ganske fremmede, saa betragtede de ham og hinanden indbyrdes med stor Forundring, og da han tykkedes dem en gandske anden Person end de, der vare vante til at omgaaes med dem, saa takkede de ham med gode Kroe-Talemaader, og forlode ham. Den Asturiske Maritorne bar derpaa Omsorg for Sanchos Helbred, hvortil han trængte liige saa høit som hans Herre.

Muulesel-Driiveren havde overlagt med Maritorne at fordriive Natten ved Spøg med hinanden; og hun havde lovet ham med Haand og Mund at komme til ham og med Fornøielse opfylde hans Begiering, saasnart Giesterne vare til Roelighed og hendes Herskab sov. Der fortælles ogsaa om denne Piige, at hun aldrig gav saadanne Løvter, uden hun

holdt dem, endskiønt de vare givne i en Krog og uden Vidner; thi hun giorde sig til af at være en Herremands Daatter, men skammede sig ingenlunde ved at tiene i en Kroe, fordi, sagde hun, at Vanheld og ulykkelige Tilfælde havde bragt hende i den Tilstand.

Nu var Don Quixotes haarde, snevre, elendige og faldefærdige Leie det første, man kom til i denne forfaldne Loe; derpaa fulgte Sanchos, som havde ladet sig nøie med en Straae-Matte og en Kappe, der snarere syntes at være giort af Geede-Haar end af Uld; og tilsidst kom Muulesel-Driiverens, der, som jeg allereede har sagt, var bereed af Sadlerne og Dækkenerne til de toe beste blant hans Muul-Esler, af hvilke han var Eier til tolv stærke, føre og anseelige, siiden han var een af de riigeste fra Arevalo, efter hvad Forfatteren af denne Historie meddeeler, som taler meget udførlig om ham, fordi han kiendte ham nøie. Cide Hamete Benengeli har overalt været en meget omstændelig og nøiagtig Historie-Skriiver i alle Ting, og sees dette tilfulde deraf, at han aldrig gaaer den mindste Omstændighed, i hvor ubetydelig den end maatte synes, stiltiende forbie. Han kunde altsaa tiene til Mynster for de Historie-Skriivere, som fortælle os Tildragelserne saa korte og afbrudte, at de neppe komme uden for Tænderne, og som enten af Skiødesløshed, Ondskab eller Uviidenhed lade det betydeligste af heele Værket blive tilbage i Blækhornet. Nei, da fortiene Forfatteren af Tablante de Ricamonte og Fortælleren af Greven af Tomillas Bedrivter tusinde Gange meere Berømmelse for den Nøiagtighed, med hvilken alting hos dem er lagt for Dagen.

Jeg siiger da, at efter at Muulesel-Driiveren havde forsynet sit Kobbel og givet det dets andet Foer, strakte han sig paa sine Dækkener, i Forventning af Maritornes Ordholdenhed. Den forpryglede og guulstriimede Sancho laae allereede, men uagtet al den Møie, han giorde sig for at lokke Søvnen til sine Øine, saa vilde dog Smerten i hans Ribbeen ikke lade ham naae sit Maal; og Don Quixote holdt formedelst Smerterne i sine bestandig Øinene aabne liigesom Haren. I hele Kroen herskede den dybeste Taushed, og al den Lysning, der var i den, gav en Lampe, som hang og brændte midt i Porten. Denne dybe Roelighed og

de Forestillinger, som vor Ridder idelig giorde sig, og som han laante af de Bøger, der vare Ophavsmændene til alt hans Uheld, bragte hans Indbildnings-Kraft paa en af de besynderligste Galskaber, som vel kunde optænkes. Han bildte sig ind, at han var kommen paa et meget herligt Slot (thi som sagt er, alle de Kroer, han drog ind i, vare Slotte), at Kroemandens Daatter var Frøkenen paa Slottet, som overvunden af hans Yndigheder, havde forelsket sig i ham, og lovet ham at komme samme Nat, uden sine Forældres Viidende, for at have en lang Samtale med ham. Dette heele Luft-Castel, som hans Galskab havde bygget, ansaae han for sandt og virkeligt, og begyndte høiligen at foruroeliges ved at tænke paa den yderlige Fare, der forestod hans Ære og Reedelighed, dog i det stadige Forsæt ikke at begaae det mindste Forræderie imod sin Herskerinde Dulcinea af Toboso, om endog Dronning Ginevra selv tilliige med sin Dame Quintannona fremstillede sig for ham.

Tiiden forløb, imedens han tænkte paa disse Daarligheder, og Tiimen (som blev en Ulykkestiime for ham) til Maritornes Komme var for Haanden. I bar Særk, uden Skoe og Strømper, og Haaret opviklet under en Kattuns Hue, traadde hun gandske stiltiende og med forsigtige Trin ind i Kammeret, hvor disse tree logerede, for at besøge Muulesel-Driiveren. Men neppe var hun kommen inden for Dørren, før Don Quixote merkede det, reiste sig op i Sengen, og til Trods for Ømheden i sin Krop og Smerten i sine Ribbeen udstrakte han Armene for at tage imod sin Asturiske Frøken, der listede sig gandske sagte, og holdt Hænderne ud for sig for at søge sin Kiereste. Hun stødte imod Don Quixotes Arme, der greeb hende saa fast om den eene Haand, og trak hende med saadan Magt til sig, at hun (uden at tale eet eeneste Ord) blev nødt til at sætte sig paa hans Seng. Han rørte ved Særken, og uagtet den var giort af en Humle-Sæk, forekom den ham som den blødeste og fiineste Kammerdug; en Rad smaae Kugler, som hun bar om Armen, holdt han for et Armbaand af de kosteligste orientalske Perler; hendes Haar, der i visse Maader lignede Børster, vare for ham lysende Traade af det fiineste arabiske Guld, hvis Glands formørkede Soelen selv; hendes Aande, der uden Tvivl gav Dunster fra sig af en fordærvet

nattegammel Salat, syntes ham sød og aromatisk; kort sagt, hans Indbildnings-Kraft afmalede ham hende i alle Maader saaledes, som han havde læst i sine Bøger at Princesserne vare beskafne og smykkede, naar de, overvundne af deres Kierlighed, gik hen at besøge de saarede Riddere. Ja, den stakkels Mands Blindhed gik saa viidt, at hverken Følelsen, Lugten af hendes Aande, eller nogen af de andre Ting, der fulgte med denne gode Dame, kunde drage ham ud af hans Vildfarelse, endskiønt de ellers havde foraarsaget enhver anden, end en Muulesel-Driiver, Hierte-Ovalmer. Han derimod indbildte sig at holde Skiønhedens Gudinde fastsluttet i sine Arme, trykkede hende tæt op til sit Bryst, og begyndte med en forliebt og sagte Stemme at siige: „Jeg ønskede, at jeg kunde finde Ord, store og deilige Princesse! der kunde bevidne Eder Høiden af min Erkiendtlighed for den Godhed, I beviiser mig ved Beskuelsen af Eders store Deilighed; men Lykken (der aldrig trættes ved at forfølge de Gode) har lagt mig saa forstødt og forslaget paa dette Leie, at om jeg end havde Villien til at opfylde Eders Ønsker, saa var det mig en plat Umulighed; dog det som meere er, og hvorved der lægges endnu en større Umulighed til denne, det er den Troeskab, jeg indtil min Død har lovet min Dulcinea af Toboso, Herskerinden over mit Hiertes lønligste Tanker; thi saafremt hun ikke lagde sig derimellem, saa var jeg ikke saa tosset en Ridder, at lade den lykkelige Leilighed, Eders store Godhed har forundt mig, gaae ubenyttet forbie.“ Maritorne sveedte imidlertiid Angestens Sveed over at see sig saaledes indesluttet i Don Quixotes Arme, og uden at forstaae eller at høre efter alt det, han sagde, bestræbede hun sig i den dybeste Taushed for at slippe løs fra ham.

Den gode Muulesel-Driiver, som en ond Begierlighed holdt munter, havde formerket sin Dulle i det samme Øieblik, hun kom ind af Dørren, og meget nøie lydet efter hvert Ord, Don Quixote sagde. Optændt af en rasende Nidkierhed over det, at hans asturiske Skiønhed brød sit Løvte til ham for en andens Skyld, havde han nærmet sig Don Quixotes Leie, hvor han i al Stilhed havde seet alt, hvad der foregik, førend Don Quixote holdt sin Tale, som han ikke forstod. Da han nu saae, at Piigen anvendte alle Kræf-

ter paa at komme løs, og at Don Quixote arbeidede paa at holde hende fast, saa stod denne Spøg ham i ingen Maade længere an; hvorfor han løftede Armen i Veiret, og gav den forliebte Ridders Kieve-Been et saa vældigt Slag, at han fik heele Munden fuld af Blod. Dette var den Forbittrede endnu ikke nok, men han sprang op paa ham og lod Fødderne gaae i rask Trav fra den eene Ende af hans ridderlige Person til den anden. Sengen, der var lidt skrøbelig og havde kun en svag Grundvold, kunde ikke bære Overvægten, den fik ved Muulesel-Driiveren, men stødte med stor Knagen og Bragen mod Jorden. Denne græsselige Larm vækkede Kroemanden, der strax formodede, at det var nogen af Maritornes Optøier, siiden han havde kaldt paa hende af fuld Hals uden at faae Svar. I denne Mistanke stod han op, tændte en Lampe, og forføiede sig derhen, hvor han havde hørt Larmen komme fra. Piigen, der merkede sin Huusbonds Ankomst, og vidste, at han var intet mindre end spagfærdig, krøb i største Angest i Sengen til Sancho, der sov endnu, og viklede sig der saa rund sammen som et Nøgle. Kroemanden traadde ind med disse Ord: „Hvor er Din Taske henne? Dette er vist og sandt nogle af Dine Streeger." Ved dette vaagnede Sancho, og da han følede, at der laae en stor Klump næsten oven paa ham, troede han, at Maren reed ham, og begyndte at fegte omkring sig med knyttede Næver, hvorved Maritorne ikke gik Ram forbi. Smerten, denne Confect foraarsagede hende, bragte hende til at sætte Ærbarheden til Side og træde Velanstændigheden under Fødder for at vederlægge Sancho hans Gaver efter Cølns Vægt. Derved vaagnede han tilfulde, men da han følede sig saa ilde medhandlet uden at viide af hvem, saa reiste han sig saa godt som han kunde, greeb fat i Maritorne, hvorpaa den latterligste og lystigste Skiermydsel af Verden begyndtes imellem de toe. Saasnart Muulesel-Driiveren, ved Hielp af Kroemandens Lampe, saae Uveiret, der overfaldt hans Dukke, forlod han Don Quixote, og iilede hende til høist fornøden Undsætning. Kroemanden foretog sig det samme, men i en gandske anden Hensigt, siiden den var at revse hans Piige, som han holdt for den eeneste Aarsag til alle disse Løier. Og som man pleier at siige: at Herremanden riider paa Riidefogden, Riidefogden paa

Bonden, og Bonden paa sin Dreng, saaledes slog Muulesel-Driiveren løs paa Sancho, Sancho paa Piigen, Piigen paa ham, og Kroemanden paa Piigen, og det alle tilsammen med saadan Iver, at de ikke engang gave sig Stunder til at drage Aande. Det lystigste af det altsammen var, at Kroemandens Lampe gik ud i denne Hurlumhei, hvorved de kom til at drages med hinanden i Mørke; men de bleve ved at prygles paa en Trøie Duus, uden at bryde sig om hvem Slaget traf, og der hvor Næverne faldt, blev vist ikke en heel Pille tilbage.

Af en Hændelse var der samme Nat en Bye-Svend eller Betient af den hellige Hermandad i Kroen; da ogsaa han hørte det forfærdelige Fald, tog han sin lille Stav og Blik-Æsken med sit aabne Brev, og forføiede sig i Mørke ind i Kammeret til dem, siigende: „Fred i Øvrighedens Navn! Fred i den hellige Hermandads Navn!“ Den første, han fik Kloe i, var den fortraadde Don Quixote, der uden Sands og Samling laae og vendte Næsen i Veiret i sin sønderbrudte Seng; ham greeb han fat om Skiegget, og skreeg uophørlig: „Respect for Øvrigheden!“ men da han merkede, at han i ingen Maade rørte eller bevægede sig, saa holdt han ham for et dødt Menneske, og de andre, som vare der inde, for hans Mordere. Paa denne Mistanke hævede han Røsten, siigende: „Kroe-Porten skal tilspærres, at hverken Hund eller Kat kan komme ud; her er myrdet et Memneske.“ Denne Røst udbreedte Forfærdelse blant de Striidende, og enhver lod det blive ved det, det var, da denne Lyd kom dem for Øre. Kroemanden skyndte sig til sit Kammer, Muulesel-Driiveren til sine Dækkener, og Piigen til sin Krog. Den ulykkelige Don Quixote og Sancho vare de eeneste, der ikke kunde røre sig fra Stedet, hvor de laae. Bye-Svenden slap Don Quixotes Skieg for at gaae ud og faae Lys til at søge og griibe Misdæderen; men han fik det ikke strax, thi Kroemanden havde brugt den Forsigtighed, at slukke Lampen i Porten, førend han gik ind i sin Stue. Bye-Svenden var altsaa nødt til at søge Skorsteenen, hvor han endeligen langt om længe og med megen Besværlighed fik tændt en Lampe.

Syttende Capitel.

I hvilket de utallige Besværligheder fortsættes, som den kiekke Don Quixote og hans fromme Vaabendrager Sancho Panza maatte gaae igiennem i den Kroe, han til sit Uheld holdt for et Slot.

Don Quixote var imidlertiid kommen til sig selv igien, og med liige saa ynkelig en Røst, som hans Vaabendrager Dagen tilforn havde kaldt, da han laae forbanket paa Marken, kaldte han nu paa ham, siigende: „Sancho, min Ven! sover Du? Sover Du, min Ven Sancho?“ „Jo mænd! sove!“ svarede Sancho meget ærgerlig og fortræden, „det er der nok gode Raad til; jeg troer, at alle onde Aander skinbarligen har været om mig i Nat.“ „Det kan Du være sikker nok paa,“ svarede Don Quixote; „thi enten staaer min Forstand stille, eller ogsaa dette Slot er forhexet. Du skal faae noget at viide, men Du maae først giøre mig en Eed paa, aldrig, saa længe mine Øine see Dagens Lys, at aabenbare det, jeg vil betroe Dig, til noget Menneske.“ „Den Eed er giort,“ sagde Sancho. „Jeg kræver det,“ sagde Don Quixote, „fordi jeg er en Hader af at forkleine nogens Ære.“ „Jeg siiger jo,“ sagde Sancho, „at Eeden er giort, aldrig at aabenbare det for nogen, saa længe Eders Velbyrdighed leever; men Gud give, jeg maatte fortælle det i Morgen den Dag!“ „Har jeg da giort Dig saa meget Ondt,“ spurgte Don Quixote, „siiden Du saa hastig vil see min Død.“ „Det er ikke saa at forstaae,“ sagde Sancho, „men fordi jeg er en Hader af at holde længe paa en Ting, eller giemme noget til Natten og til Katten.“ „Være sig nu, hvorfor det vil,“ sagde Don Quixote, „saa troer jeg at kunde sætte Liid til Din Hengivenhed og Kierlighed. Du maae altsaa viide, at der i Nat er hændet mig eet af de allerrareste Eventyrer, som ikke noksom kan skatteres; men for at giøre min Fortælling kort, saa vil jeg alleene siige: at for gandske føie Tiid siiden kom Slots-Herrens Daatter ind til mig, saa fortræffelig og deilig en Frøken, som der er at finde paa den største Deel af Jord-Kredsen. Hvorledes skal jeg

kunde afbilde Dig det Tillokkende i hendes Yndigheder? det Fortryllende i hendes Forstand? Ja, hvor mange Ting vare der ikke blottede for mine Øine, som jeg for at vedliigeholde den Troeskab, jeg skylder min Herskerinde Dulcinea af Toboso, maae lade uberørte og uomtalte. Alt, hvad jeg kan siige Dig er, at Himlen misundede mig den Skat, Lykken havde givet mig i Hænderne, eller og maaskee (hvilket nok er det vissestė) at dette Slot er forhexet; thi som vi vare midt i den sødeste og forliebteste Samtale, kom der, uden at jeg enten saae eller kunde begriibe, hvor den kom fra, en Haand, der sad fast ved Armen af en bandlyst Kiempe, og hiemsøgte mig med et saa vældigt Slag paa Kieve-Beenene, at de svømmede i Blod. Strax efter blev jeg tusinde Gange værre fortraadt og forbanket end i Gaar, da Vognmændene for Rozinantes Skyld tilføiede os den Fornærmelse, som Du selv veed. Heraf slutter jeg, at denne Frøkens Skiønheds Skat bevogtes af en forhexet Maurer, og at den ikke er for mig." „Og liige saa lidet for mig," sagde Sancho, „siiden meere end fiire Hundrede Maurer har saaledes forslaaet mig, at Knippel-Pryglene var Børne-Leeg og Knappenaals-Stik derimod. Men siig mig ellers, Herre! hvorledes I kan kalde det et rart og herligt Eventyr, da det ikke har tilveiebragt os andet, end det, vi har faaet og beholder? Eders Velbyrdighed er endda mindst at beklage, siiden I har havt denne uforlignelige Skiønhed i Eders Arme, som I selv siiger; men hvad har jeg havt andet deraf, end de drøieste Prygl, jeg har faaet i min Livs-Tiid? I en ulykkelig Tiid bragte min Moder mig til Verden; jeg hverken er vandrende Ridder eller vil være det, og endda skal af alle de Ulykker, der hviile over dem, den største Deel falde paa min Part." „Er Du da ogsaa bleven afpryglet?" spurgte Don Quixote. „Ja, det har jeg jo sagt," svarede Sancho; „saa det vil svie til mine Efterkommere." „Giv Dig tilfreds, min Ven!" sagde Don Quixote, „jeg vil nu strax lave den kostbare Balsom, ved hvilken vi skulle faae vor Helbred igien i en Haandevending."

Imidlertiid havde Bye-Svenden faaet Lampen tændt, og kom ind for at besee den, han holdt for død. Det første, Sancho blev ham vaer i bar Skiorte, med et Klæde om Hovedet, Lampen i Haanden, og fæl af Ansigt, spurgte han

sin Herre: „Er dette den forhexede Maurer, Herre! der kommer tilbage for at revse os paa nye?“ „Det kan ikke være Maureren,“ sagde Don Quixote, „siiden de Forhexede ikke kunne sees af nogen.“ „Kan de ikke sees, saa kan de føles,“ sagde Sancho, „efter det, mine Skuldre siige.“ „Mine kunne ogsaa tale med,“ svarede Don Quixote; „men det er derfor ikke nødvendigt at antage ham, vi see der, for den forhexede Maurer.“

Da Bye-Svenden nærmede sig til dem, tabte han baade Næse og Mund over at finde dem i saa fortroelig en Samtale. Don Quixote laae endnu bestandig med Næsen i Veiret, og kunde hverken vriide eller vende sig, saa fortraadt og forbanket var han. Bye-Svenden gik hen til ham, og sagde: „Hvor staaer det til, min ærlige Mand?“ „Jeg vilde udtrykke mig lidt høfligere, hvis jeg var i Eders Sted,“ sagde Don Quixote; „er det Bruugen her, saaledes at begegne vandrende Riddere, I Grobian?“ Bye-Svenden, som hørte sig hilset med Skields-Ord af en Person, der ikke forekom ham at være betydelig, kunde ikke overtale sig til at putte dem i Lommen; han tog derfor Lampen med samt Olien og smeed den Don Quixote i Hovedet, hvor den ikke giorde en liden Skade. Da det nu derved blev gandske mørkt, saa sneeg han sig i en Hast bort. Sancho Panza tog Ordet saaledes: „Nu er der dog vel ingen Tvivl om, Herre! at det jo var den forhexede Maurer, der er sat til at bevare Skatten for andre, og kun har Stryg og Saar til os.“ „Det er som Du siiger,“ svarede Don Quixote; „men det er ikke værd at lægge Fortryllelsernes Blendverk paa Hiertet, eller at giøre sig vreed derfor; thi siiden de ere usynlige og indbildte, saa har man ingen at tage Hevn over, om man endog vilde stræbe derefter. Men staae op, om Du kan, Sancho! og gaae hen til Gouverneuren over dette Slot, og beed ham lade mig faae noget Olie, Viin, Salt og Rosmarin til at bereede den helbredende Balsom af, siiden jeg virkelig troer, at jeg nu trænger høilig til den, formedelst det meget Blod, der vælder ud af Saaret, Spøgelset gav mig.“

Sancho reiste sig med haarde Smerter i hvert et Ledemod, og ravede om i Mørke efter Kroemandens Kammer, men kom i det Sted til Bye-Svendens, der stod paa Luur efter, hvorledes det gik med hans Fiende, og til ham sagde han:

„Herre! i hvem I end er, saa hav den Godhed og Barmhiertighed at give os lidet Rosmarin, Olie, Salt og Viin, som er høist fornødent til at helbrede en af de beste vandrende Riddere, der er i Verden, og som ligger meget haardt saaret i Sengen der inde ved en fortryllet Maurers Haand, der opholder sig i denne Kroe." Saasnart Bye-Svenden hørte dette Forebringende, tog han ham strax for et Menneske, der ikke var rigtig i Hovedet, og da det begyndte at dages, saa aabnede han Kroe-Dørren, kaldte paa Verten, og sagde ham, hvad den gode Mand forlangede. Kroemanden forsynede ham med det, han vilde have, og Sancho bragte det til Don Quixote, der holdt begge Hænderne under Hovedet, og klagede jammerligen over Smerten af Lampe-Puffet, som dog ingen anden Skade havde giort, end efterladt sig toe mægtige og høie Buuler; thi det, han holdt for Blod, var ikke andet end Sveed, som den vedholdende Smerte pressede af ham. Han fulgte sin Beslutning, tog de forlangte Ingredienzer, og giorde en Masse af dem, som han under en bestandig Omrøren lod koge en god Stund, indtil han troede, at det nu havde saa meget, det behøvede. Derpaa begierede han en lang Flaske til at slaae det i, men da der ingen var i Kroen, saa besluttede han at komme det i en Blik Olie-Krukke, af hvilken Kroemanden giorde ham en Foræring. Hvorefter han læste fiirsindstyve Pater Noster, liige saa mange Ave Maria, Salve og Credo over Blik-Krukken, signende den ved hvert Ord med et Kors. Sancho, Kroemanden og Bye-Svenden bievaanede dette Foretagende; men Muulesel-Driiveren havde allereede forføiet sig hen at drage Omsorg for sine Beesters Velgaaende, og det saa roelig og liigegyldig, som om han vidste af ingen Ting.

Saasnart vor Ridder var færdig med Tilbereedelsen, vilde han strax prøve Virkningen af den i hans Indbildning saa fortræffelige Balsom. Han drak altsaa af det, der ikke kunde gaae i Krukken, men var blevet tilbage i Karret, det var kogt i, omtrent saa meget som en halv Pot; men neppe havde han holdt op at drikke, førend han begyndte saaledes at brække sig, at der ikke blev det allermindste i Maven, og deels af Beklemmelserne og deels af Arbeidet ved Brækningen brast Sveeden ud paa ham overalt, hvorfor han befalede, at man skulde gaae fra ham og lade ham faae Roelighed.

Man giorde saa; og han sov i eet væk i tree fulde Tiimer, og da han vaagnede, fandt han sin Krop saa lettet og havde saa vel forvundet sine Stokke-Prygl, at han holdt sig for gandske frisk, og var fuldkommen overbeviist om at eie Fierabras's Balsom, ved hvilket ypperligt Læge-Middel han uden Frygt baade nu og i Fremtiiden kunde giøre Angreeb i Feldtslag, anrette Ødelæggelser og indlade sig i Striidigheder, i hvor farlige de end vare.

Sancho Panza, der ansaae sin Herres hastige Bedring for et Mirakel, bad ham om det, som endnu var tilbage i Karret, og som just ikke var en liden Dosis. Don Quixote overlod ham det, han satte det for Munden med begge Hænder, og hældede det saa troeligen ned, at han næsten fik liige saa meget som hans Herre. Om nu Sanchos Mave ikke var saa kræsen som hans Herres, eller det havde nogen anden Aarsag, vist er det, at førend han kunde give Drikken fra sig igien, forvoldte den ham saa stærke Beklemmelser og Hierte-Qvalmer, ledsagede af en saa umaadelig stærk kold Sveed, at han sikkert troede, hans sidste Tiime var kommen. Hans Bedrøvelse og Misfornøielse steeg til en saadan Høide, at han bandede baade Balsomen og den Skielm, der havde givet ham den. Don Quixote gik hen til ham, og sagde: „Jeg troer, Sancho! at alt Dit Onde kommer deraf, at Du ikke er slagen til Ridder, fordi jeg holder det for afgiort, at denne kostelige Drik ikke bekommer nogen vel, som ikke er det.“ „Naar Eders Velbyrdighed vidste det,“ sagde Sancho, „hvad Ondt har da jeg og min hele Slægt giort Jer, at I vilde give mig den?“ I det samme giorde Drikken sin Virkning, og den stakkels Vaabendrager udtømmedes giennem forskiellige Render med saadan en Heftighed, at hverken Straae-Matten, han laae paa, eller den Klædes Kappe, han havde over sig, vare nogensinde meere at bruge. Han sveedte og sveedte med sliige forskrækkelige Afvexlinger af Afmagter og Beklemmelser, at ikke alleene han selv, men alle andre med ham troede, at det var hans Død. Disse voldsomme Tilfælde holdt næsten ved i toe Tiimer, efter hvis Forløb han ikke følede Lettelse og Bedring, som hans Herre, men var saa forknuuset og elendig, at han ikke kunde holde sig i Veiret.

Don Quixote derimod, der, som jeg har sagt, følede

sig forfrisket og opliivet, længtes inderlig efter at komme bort for at søge Eventyr, siiden ham syntes, at al den Tiid, han opholdt sig der, var et Tab for Verden og de Undertrykte, der trængte til hans Hielp og Bieſtand, iſær da han var saa ſikker ved Tilliiden til ſin Balſom. Dreeven af denne brændende Attraae, ſadlede han ſelv Rozinante, lavede Eſelet til Rette for ſin Vaabendrager, hialp ham i Klæderne og op paa Eſelet. Derpaa ſteeg han ſtrax til Heſt, reed hen i en Krog i Gaarden, og bemægtigede ſig der en lang Stang, der ſkulde tiene ham ſom en Lanze. Alle de Menneſker, ſom vare i Kroen, og hvis Antal beløb ſig til meere end tyve, betragtede ham med ſtor Forundring. Kroemandens Daatter var med iblant dem, der ſtode og ſaae paa ham, han vendte aldrig et Øie fra hende, og drog Tiid efter anden nogle Sukke, der ſyntes at komme fra det inderſte af Hiertet. Enhver troede, at det var af Smerten i hans Skuldre og Ribbeen, i det mindſte alle de, ſom Aftenen forhen havde ſeet ham indſalves.

Saaſnart de nu begge vare komne i Sadlen, blev Don Quixote holdende i Porten, kaldte paa Kroemanden, og ſagde med en meget alvorlig og høitidelig Røſt: „De Forbindtligheder ere ſtore, ſom i Eders Slot ere paalagte mig, Herr Gouverneur! og jeg ſkal min heele Leve-Tiid findes Eder erkiendtlig og forbunden. Har nogen Overmodig, ſom I vil have Hevn over, briſtet ſig til at fornærme Eder, ſaa maae I viide, at min Forretning er den, at komme dem til Hielp, ſom ſelv formaae lidet, hevne tilføiede Fornærmelſer og revſe de Overmodige. Tænk Eder derfor om, og i Fald der er mødt Eder ſliige Ting, ſaa har I over mig at befale; I behøver kun at ſiige det, og jeg ſværger Eder ved den Ridderſkabets Orden, jeg er optaget i, at ſkaffe Eder Fyldeſtgiørelſe efter Eders eget Behag.“ Kroemanden ſvarede med ſamme Alvorlighed: „Herr Ridder! jeg behøver ſlet ikke Eders Velbyrdighed til at hevne mine Fornærmelſer; thi jeg er Mand for at hevne mig ſelv, naar nogen kommer mig for nær. Det eeneſte, jeg giør Fordring paa, er, at Eders Velbyrdighed betaler mig Herberget, Eders Velbyrdighed har havt her i Kroen, Høet og Havren til de toe Beeſter, og Eders Aftens-Maaltiid og Seng.“ „Saa dette er en Kroe?“ ſagde Don Quixote. „Ja; og en meget reputeerlig Kroe,“

svarede Kroemanden. „Saa har jeg hidindtil været i Vildfarelse," sagde Don Quixote; „thi jeg troede fuldt og fast, at det var et Slot og intet ringere. Men da det nu intet Slot er, men en Kroe, saa er alt, hvad jeg nu kan giøre, at beede Eder have mig undskyldt for Betalingen, da jeg ikke kan overtræde de vandrende Ridderes Skik, hvilke jeg sikkert veed (i det mindste har jeg indtil denne Dag aldrig læst noget, der bevidner det modsatte) aldrig have betalt Herberge eller nogen Ting i de Kroer, hvor de droge ind, fordi det er enhvers Pligt at tage vel imod dem, og denne Rettighed skyldes dem, som en Betaling for de umaadelige Besværligheder, de udstaae ved at søge Eventyr Nat og Dag, Vinter og Sommer, til Hest og til Fods, hungrige og tørstige, i Heede og Kulde, og ideligen udsatte for Himlens Umildheder og alle Jordens Ubeqvemmeligheder." „Alt det rager mig ikke det allermindste," sagde Kroemanden; „betal mig det, jeg skal have, og lad Eders Fortællinger og Ridderskaber fare, jeg bryder mig ikke om andet, end at faae hvad mit er." „I er en Nar og en grov Vert," sagde Don Quixote, hvorpaa han gav Rozinante Sporene, hævede sit Spyd, og reed ud af Kroen, uden at nogen holdt ham an; og han, uden at give Agt paa om hans Vaabendrager fulgte med ham, reed et godt Stykke Vei.

Kroemanden, da han saae ham tage Kaasen uden at betale, tog fat paa Sancho Panza, som svarede, at siden hans Herre ikke vilde betale, saa betalede han liige saa lidet; at de samme Regler og Grunde havde Sted for ham, som en vandrende Ridders Vaabendrager, som for hans Herre, til ikke at betale nogen Ting i Kroer og Vertshuuse. Kroemanden blev inderlig forbittret, og truede ham, at hvis han ikke betalede, saa vilde han dænge ham saaledes til, at han skulde huske ham. Sancho svarede: „Ved Lovene af det Ridderskab, min Herre er optaget i, saa betaler jeg ikke en Skilling, om det ogsaa skulde koste mit Liiv; thi det er ikke værd, at saa god og gammel en Sædvane hos vandrende Riddere skulde brydes for min Skyld, og at de Vaabendragere, der komme efter mig i Verden, skulde klage over mig og giøre mig Bebreidelser, som den, der havde forspildt dem saa billigt et Privilegium."

Den ulykkelige Sanchos Skiebne havde just maget det

saa, at der iblant de Folk, som vare i Kroen, befandtes fiire Klæde-Farvere fra Segovia, tree Naale-Magere fra Cordova, og toe Bisse-Kræmmere fra Sevilla, muntre, opvakte, skielmske og haandfaste Folk, hvilke, næsten som af en Indskydelse og som samme Aand var kommen over dem, nærmede sig Sancho, tog ham ned af Eselet, og sendte den eene af dem efter Kroemandens Senge-Dækken. Denne tog tilliige Huusets Leilighed i Agt, og da han fandt, at der var for lavt til Loftet, besluttede de at betiene sig af Gaarden, hvis Grændser strakte sig til Himmelen. Derpaa blev Sancho lagt midt paa Dækkenet; de gave sig til at løfte af alle Kræfter og at leege det skiønneste Himmel-Spræt med ham, man kan forestille sig. De Skriig, den elendige Dievel udstødte, vare saa stærke, at de trængte sig til hans Herres Øren, han holdt strax stille og luurede i den Troe, at det var et nyt Eventyr, der kom ham til Hænde, indtil han tydeligen kiendte, at det var hans Vaabendrager, der skreeg saa jammerligen. Han vendte strax i fuld Galop om til Kroen, og da han fandt den lukket, søgte han rundten om efter et Sted til at komme ind. Han havde kun holdt et Øieblik ved Gaard-Muuren (der ikke var af de høieste), da saae han den hæslige Leeg, man havde fore med hans Vaabendrager. Han saae ham flyve op og ned i Luften med saa stor en Tækkelighed og Hurtighed, at naar Forbittrelsen ikke havde været ham i Veien, saa maatte han, efter mine Tanker, leet med. Han forsøgte at sætte over Muuren med Hesten, men denne var endnu saa stiiv og øm af sine Prygl, at den intet Spring kunde giøre. Han overøsede dem altsaa fra Stedet, han holdt paa, med saa mange Trudsler, Skieldsord og Bebreidelser, at det er umueligt at igientage dem. Men de medførte ikke mindste Ophold hverken i Latteren, Leegen eller Sanchos Flyven, og Sancho udstødte ynkelige Klagemaal, som snart vare ledsagede af Trudsler og snart af Bønner, der giorde en liige Virkning, siiden Spasmagerne ikke holdt op, førend de selv vare gandske trætte. Derpaa bare de ham hen til hans Esel, satte ham op paa det, og svøbte ham vel ind i hans Kappe.

Den medliidende Maritorne, der saae ham saa aldeles udmattet, troede, at en Skaal koldt Vand vilde være en stor Vederqvægelse for ham, og løb derfor hen at hente det

gandske friskt af Brønden. Sancho tog imod det, løftede det op til Munden, men blev standset ved sin Herres Røst, der skreeg af fuld Hals: „Sancho, min Søn! drik intet Vand, drik det ikke, min Søn! det myrder Dig. See! her er den hellige Balsom," (han holdt Blik-Krukken i Beiret), „toe Draaber af den vil uden Tvivl strax give Dig Din Helsen igien." Ved disse Ord dreiede Sancho Øinene gandske skievt hen til ham, og sagde meget fortræden: „Eders Velbyrdighed har vel til al Ulykke glemt, at jeg ingen Ridder er, eller har I Lyst til, at jeg nu skal give de faa Indvolde af mig, jeg har beholdt tilovers i Nat? Gaae Fanden i Vold med Eders Balsom, og lad mig være i Fred." Da han havde sagt dette, begyndte han at drikke af Hiertens Grund, men da han ved den første Slurk merkede, at det var Vand, holdt han strax op, og bad Maritorne hente ham lidt Viin; hvilket hun paa staaende Fod giorde, og betalte den af sin egen Lomme, og siiges der for vist om hende, at man, uagtet den Haandteering, hun dreev, kunde øine Skygge af Christendom hos hende. Saasnart Sancho havde drukket, satte han Hælene i Siden paa sit Esel, stødte Porten op paa viid Gab, og drog derfra, meget vel fornøiet over at have sluppet for at betale det ringeste, og faaet sin Kriig frem, endskiønt det var skeet paa hans sædvanlige Forloveres, hans Ribbeens Bekostning. Sandt er det, at Kroemanden beholdt hans Tversæk, som en Betaling for det, han skyldede ham; men Sancho merkede det ikke, i den Forvirring han var. Saasnart han var kommen ud, vilde Kroemanden spærre Porten; men Himmelsprætterne vilde paa ingen Maade tilstede det, thi det var Karle, som endskiønt Don Quixote havde været en virkelig Ridder af det runde Bord, dog ikke havde brudt sig om ham for en Hviid.

Attende Capitel.

I hvilket Sancho Panzas og hans Herres Don Quixotes Samtale forekommer, tilliige med andre Ting, som ere værdige at fortælles.

Sancho fulgte sin Herre saa avindsyg og misfornøiet, at han ikke engang gad talt sit Esel til. Da Don Quixote saae det, sagde han: „Nu troer Du dog vel, min gode Sancho! at dette Slot eller denne Kroe er forhexet; thi hvem kunde de, som Du maatte tiene til saa grum en Tiidsfordriiv, være uden Spøgelser og Folk fra den anden Verden? Hvad der tilliige bekræfter mig dette er, at da jeg holdt uden for Gaard-Muuren, som en Tilskuer af Dit bedrøvelige Sørgespil, saa var det en plat Umuelighed for mig saavel at sætte over den, som at stiige ned af Rozinante, forbi de havde forhexet mig; thi jeg sværger Dig til ved al den Troe og Love, der findes, at dersom jeg havde kundet sætte over eller komme ned, saa skulde jeg hevnet Dig saaledes, at disse Skielmer og Røvere skulde husket denne Spøg, saa længe de havde været til, endskiønt jeg derved havde overtraadt Ridderskabets Love, hvilke, som jeg meget ofte har sagt Dig, ikke tilstede, at en Ridder lægger Haand paa nogen, som ikke er det, uden alleene for at forsvare sit Liiv og sin Person, og i vigtige og høist nødvendige Tilfælde.“ „Med alt det“, sagde Sancho, „saa havde jeg nok skuldet hevne mig selv, om jeg havde kundet, hvad enten jeg var Ridder eller ei; men jeg kunde ikke, endskiønt det slet ikke vil i mit Hoved, at de, som havde Kløer i mig, vare Spøgelser eller forhexede Folk, som Eders Velbyrdighed siiger, men Personer, der havde Kiød og Blod, som vi andre, hver med sit christelige Navn; thi jeg hørte dem nævne hinanden, medens de kastede med mig. Den eene af dem kaldtes Pedro Martinez, den anden Tenorio Hernandez, og Kroemanden den keitede Juan Palomeque. Altsaa, Herre! naar I ikke har kundet sætte over Gaardmuuren eller stiige af Hesten, saa maae det alleene have ligget i Jer selv, og ikke i nogen Forhexelse. Men det seer jeg grandgiveligen, at disse Eventyrer, vi søge, føre os alt dybere og dybere i Ulyk-

kerne, saa at vi til syvende og sidst hverken veed, hvad høire eller venstre er. Det beste og sikkreste er altsaa, efter mine ringe Tanker, dette, at vende hiem, hvor vi kom fra, medens det endnu er Høst=Tiid og smukt tage Baere paa den, og holde op med at slakke Verden om, som Jerusalems Skoemager, hvilket bringer os fra Dynen i Halmen, som man siger." „Hvor lidet veed Du, Sancho!" sagde Don Quixote, „hvad der hører til Ridderskabet! Tie og hav Taalmodighed, den Dag kommer nok, da Dine Øine skulle overtyde Dig om hvor æragtigt det er, at bruge Ridder=Øvelser. Siig mig, hvad større Fornøielse kan der være i Verden, eller hvilken Behag kan sættes i Sammenligning med den, at vinde et Feldtslag og at triumphere over sine Fiender? Der er vist og sandt ingen." „Det kan gierne være," sagde Sancho, „fordi det er noget, som jeg ikke forstaaer; men det veed jeg, at fra den Tiid af, at vi er bleven vandrende Riddere (i hvis ærværdige Tal jeg dog ikke regner mig), har vi aldrig vundet noget Feldtslag, uden det skulde være det med Biscayeren, og endda kom Eders Velbyrdighed derfra med et halvt Øre og en halv Hielm mindre; men fra den Tiid af indtil nu har der vanket Prygl paa Prygl, og Ribbeensstød paa Ribbeens=stød, med et Himmelsprœt for mig oven i Kiøbet, hvilket ikke kan hevnes, siden det var Spøgelser og Fortryllede, der havde Kløer i mig. Jeg gad altsaa gierne vidst, hvor den Behag, at overvinde sine Fiender, som Eders Velbyrdighed taler om, ved denne Leilighed skulde komme fra." „Det er just den Bekymring, jeg har, og Du bør have, Sancho!" sagde Don Quixote; „imidlertiid skal jeg nok i Fremtiiden forskaffe mig et Sværd, der er giort af sliig en Mester, at ingen Slags Fortryllelser kan imodstaae det. Det kan endog være, at Lykken tilveiebringer mig det, Amadis havde, da han kaldte sig Ridderen af det gloende Sværd, og som var et af de beste, nogen Ridder i Verden har havt; thi foruden den Kraft, som jeg sagde Dig, skar det som en Rage=Kniiv, og intet Harnisk, i hvor stærkt og forhexet det end var, kunde holde Stand imod det." „Min Ulykke er saa mægtig," sagde Sancho, „at naar endog Eders Velbyrdighed fik sliig en Kaarde, saa kunde den, liigesom Balsomen, alleene være de vandrende Riddere til Nytte og Fordeele, og bringe Vaabendragerne Smerte og Piine." „Frygt ikke

for det, Sancho!" sagde Don Quixote, „Himlen forbeholder Dig noget langt bedre."

Saaledes faldt Samtalen imellem Don Quixote og hans Vaabendrager, da Ridderen blev en meget tyk og stærk Støv vaer paa Veien liige for dem. Han vendte sig om til sin Vaabendrager, siigende: „O Sancho! dette er Dagen, paa hvilken det Gode, Skiebnen forbeholder mig, skal bryde frem. Dette er Dagen, hvilken, saavel som adskillige andre, skal bevidne min Arms Vælde, og paa hvilken jeg skal udføre Bedrivter, som bør optegnes i Rygtets Bog for alle tilkommende Slægter. Seer Du den Støv, der reiser sig, Sancho? Den kan ingen anden Oprindelse have, end Bevægelserne af en Armee, som bestaaer af utallige Mennesker, der ere i fuld Marche." „Efter den Regning bliver der toe," sagde Sancho, „siiden der fra den anden Kant reiser sig liige saa stærk en Støv, som fra denne." Don Quixote vendte sig for at see derefter, og da han blev vaer, at det forholdt sig saa, glædede han sig inderlig paa sin Viis, i den faste Tanke, at det var toe Armeer, som vilde levere et Feldtslag paa denne viide og rummelige Mark; thi hans Hierne var hver Tiime, ja hvert Øieblik opfyldt med Forestillingen om de Feldtslag, Fortryllelser, Tildragelser, Daarligheder, Kierligheder og Udfordringer, som Ridder-Bøgerne fortælle, og alt hvad han tænkte, talte og foretog, løb ud paa desliige Ting. Støvet, han havde seet, foraarsagedes af toe store Geede- og Faare-Hiorder, som fra forskiellige Kanter bleve drevne hen paa den samme Vei, og som man ikke kunde see for Støvet, førend man var dem gandske nær. Don Quixote forsikkrede med saadan Vished, at det var Armeer, at Sancho omsider troede det, og sagde: „Men, Herre! hvad har vi toe da at giøre?" „At giøre?" sagde Don Quixote; „iile de Fornærmede og Forladte til Hielp og Undsætning; thi Du maae viide, Sancho! at den Armee, som kommer liige imod os, anføres af den store Keiser Alifanfaron, Herre over den store Øe Trapobana. Den anden, som er mig i Ryggen, tilhører hans Fiende, Garamanternes Konge, Pentapolin med den opsmøgede Arm, som han kaldes, forbi han stedse gaaer i Striiden med den høire Arm blottet." „Af hvad Aarsag er der da Striid og Spectakel imellem de toe Herrer?" spurgte Sancho. „De forliiges

ilde," svarede Don Quixote, „fordi denne Alifanfaron er en afskyelig Hedning og forliebt i Pentapolins Daatter, som er en overmaade deilig og yndig Princesse, og tilliige en Christen. Hendes Fader vil derfor ikke give hende til denne hedenske Konge, uden han først forlader sin falske Prophets Mahomets Troe, og omvender sig til hendes." „Ved mit Skieg," sagde Sancho, „giør ikke Pentapolin gandske ret, og jeg skal ogsaa hielpe ham saa meget, som jeg formaaer." „Her kan det lade sig giøre, Sancho!" sagde Don Quixote, „i sliige Feldtslag er det ikke nødvendigt at være Ridder." „Jeg skal nok giøre ryddeligt for mig," sagde Sancho; „men hvor skal jeg imidlertiid efterlade Eselet, at jeg kan være vis paa at faae det igien, naar Slagsmaalet er forbie; thi jeg troer ikke, at det er Bruug nu omstunder, at komme til Feldts med sliigt et Rytterie." „Det er en Sandhed," sagde Don Quixote, „Du giør altsaa best i at slippe det løs, og at lade det komme an paa et Træf, om Du siiden finder det igien eller ei; thi naar vi komme som Seier-Herrer af Slaget, vil der være saadan en Overflødighed paa Heste, at endog Rozinante staaer Fare for at blive byttet bort. Vil Du nu være ret opmærksom, saa skal jeg give Dig en Fortegnelse paa de betydeligste Riddere, der findes i disse toe Kriigshære, og paa det jeg desbedre kan see og kiende dem, saa lad os riide op paa Bakken, Du seer der, hvorfra vi kunne oversee begge Hærene."

Som sagt, saa giort, og holdt de stille paa Toppen af Bakken, hvorfra man tydeligen kunde seet de toe Hiorder, Don Quixote giorde til Kriigshære, saafremt den Skye af Støv, der hævede sig rundt omkring dem, ikke havde giort det vanskeligt at skielne noget; men da hans Indbildningskraft fremstillede ham det, han hverken saae eller nogensinde havde seet, saa hævede han sin Røst, og begyndte saaledes:

„Denne Ridder, som Du seer i det guule Harnisk, og som fører en kronet Løve i sit Skiold, der ligger for en Frøkens Fødder, er den kiekke Laurcalco, Herre over Sølv-Broen. Den anden, hvis Harnisk er bestrøet med Guld-Blomster, og som fører i Skioldet tree Sølv-Kroner i et Azur-Feldt, er den rædsomme Micocolembo, Stor-Hertugen af Quirocia. Den Kiempeføre, der staaer paa hans høire

Haand, er den aldrig ræbde Brandabarbaran de Boliche, Herre over de tree Arabier, han er bedækket med en Slange-Huud, i Skioldet fører han en Port, der efter Rygtets Siigende er en af det Tempels, som Samson nedbrød, da han ved sin Død hevnede sig paa sine Fiender. Lad os nu vende Øinene til den anden Side. Du seer for i Spidsen af denne Armee den stedse seiervindende og aldrig overvundne Timonel de Carcajona, Prindsen af det nye Biscaya, hans Harnisk er afdeelt i Feldter, blaat, grønt, hviidt og violet; i Skioldet fører han en Guld-Kat i et Purpur-Feldt, understreevet med Bogstaver, der siige: Miau, som er Begyndelsen af hans Herskerindes Navn, hvilken man siiger er den mageløse Miaulina, Hertug Alfenniquen af Algarviens Daatter. Den anden, der tynger og nedtrykker Ryggen paa sin vældige Hest; hvis Harnisk er saa hviidt som Snee, og der slet intet Sindbillede har i sit Skiold, er en nye fransk Ridder, ved Navn Pierre Papin, Herre til Baroniet Utrique. Den, der sætter sine jernvæbnede Hæle i Siderne paa den striibede, letfodede Zebra; hvis Harnisk er indlagt med Blaat, Sølv og Azur, er den mægtige Hertug af Nerbia Espartafilardo af Skoven, der fører til Sindbillede i sit Skiold en Asparges-Top med en Castiliansk Omskrivt, der siiger: Min Lykke følger efter."

Paa denne Maade blev han ved at nævne mange Riddere i begge de Armeer, som han indbildte sig, og gav enhver af dem hans Rustning, Farve, Sindbillede og Valgsprog, uden et Øieblik at standse eller tænke sig om; og bestandig optagen af sit uhørte og mageløse Galskab blev han saaledes ved: „I den Hær, som giør Fronte mod os, findes adskillige Folkefærd: Her ere nogle af dem, som drikke det søde Vand af Floden Xanthus; Bierg-Beboerne, der dyrke Massiliens Marker; de, som sigte Arabiens fiine og kostelige Guld; de, som beboe den klare Termodontes berømte og kiølige Bredder; de, som paa mange og forskiellige Maader udskille Pactols Guld; de paaliidelige Numidier; de ved Piil og Bue berømte Persianer; de endog i Flugten fegtende Parther og Meder; de omstreifende Araber; de stolte og grumme Scyther; Ætiopherne med de giennemborede Læber, og uendelige mange andre Folkefærd, hvis Navne, endskiønt jeg seer og kiender dem meget vel, dog ikke

nu vilde falde mig ind. Fra den anden Kant komme de, der drikke af det Olivenskyggede Betis's klare Krystal-Flod; de, som toe deres Ansigter i den riige og gyldne Tajo; de, som drikke den guddommelige Genils lægende Vand; de, som dyrke Tartesiens græsriige Marker; de, som fryde sig i de Xerezanske Elysæiske Enge; de riige Manchaner kronede med tunge Ax; de fra Top til Taae Jernklædte (Levningen af det Gothiske Blod); de, som bade sig i Pisuerga, berømt for sit adstadige Løb; de, som føde deres Hiorder paa den slangebøiede Guadianas Græsgange; de, som skielve ved de Pyrenæiske Bierges Kulde og Apenninernes Snee. Kort sagt, alle de Folkeslag, Europa ernærer."

Himmel og Jord! for alle de Provinzer, han opregnede, for alle de Navne, han nævnede, og den forunderlige Færdighed, med hvilken han tillagde enhver de Kiendemerker, der tilkom denne, alt efter som han havde seet det i sine løgnagtige Bøger. Sancho Panza stod saa fortabt i hans Ord, at han selv ikke kunde fremføre et eeneste. Imellemstunder dreiede han Hovedet om paa alle Kanter, for at forsøge, om han kunde faae Øie paa de Riddere og Kiemper, hans Herre nævnede; men da han ingensteds kunde blive noget vaer, sagde han: „Fanden fare i den, Herre! der enten seer Hest, Mand eller Kiempe af alle dem, Eders Velbyrdighed opregner! For mine Øine i det mindste ere de ikke synlige. Maaskee det er altsammen Tryllerie, ligesom Spøgelserne i afviigte Nat." „Hvor kan Du siige det?" svarede Don Quixote, „hører Du ikke Hestenes Vrinsken, Trompeternes Skingren og Trommernes Bulder?" „Jeg hører ikke andet," sagde Sancho, „end Geeders og Faars Brægen;" hvilket ogsaa var en Sandhed, siiden begge toe Hiorder allereede vare dem gandske nær. „Den Frygt, Du er i, Sancho!" sagde Don Quixote, „berøver Dig baade Syn og Hørelse; thi Angestens almindelige Virkning er en Forvirring i Sandserne, der volder, at man seer Tingene anderledes, end de ere i sig selv. Men i Fald Du er saa meget ræd, saa skiul Dig i en Krog, og lad mig blive alleene, jeg er eene nok til at forskaffe det Partie Seiren, som jeg giør Biestand." Som han sagde dette, gav han Rozinante Sporene, holdt Lanzen ud for sig, og foer ned af Bakken som en Lynild. Sancho skreeg af fuld Hals efter ham: „Vend om

nu vilde falde mig ind. Fra den anden Kant komme de, der drikke af det Olivenskyggede Betis's klare Krystal-Flod; de, som toe deres Ansigter i den riige og gyldne Tajo; de, som drikke den guddommelige Genils lægende Vand; de, som dyrke Tartesiens græsriige Marker; de, som fryde sig i de Xerezanske Elysæiske Enge; de riige Manchaner kronede med tunge Ax; de fra Top til Taae Jernklædte (Levningen af det Gothiske Blod); de, som bade sig i Pisuerga, berømt for sit abstadige Løb; de, som føde deres Hiorder paa den slangebøiede Guadianas Græsgange; de, som skielve ved de Pyrenæiske Bierges Kulde og Apenninernes Snee. Kort sagt, alle de Folkeslag, Europa ernærer."

Himmel og Jord! for alle de Provinzer, han opregnede, for alle de Navne, han nævnede, og den forunderlige Færdighed, med hvilken han tillagde enhver de Kiendemerker, der tilkom denne, alt efter som han havde seet det i sine løgnagtige Bøger. Sancho Panza stod saa fortabt i hans Ord, at han selv ikke kunde fremføre et eeneste. Imellemstunder dreiede han Hovedet om paa alle Kanter, for at forsøge, om han kunde faae Øie paa de Riddere og Kiemper, hans Herre nævnede; men da han ingensteds kunde blive noget vaer, sagde han: „Fanden fare i den, Herre! der enten seer Hest, Mand eller Kiempe af alle dem, Eders Velbyrdighed opregner! For mine Øine i det mindste ere de ikke synlige. Maaskee det er altsammen Tryllerie, ligesom Spøgelserne i afviigte Nat." „Hvor kan Du siige det?" svarede Don Quixote, „hører Du ikke Hestenes Vrinsken, Trompeternes Skingren og Trommernes Bulder?" „Jeg hører ikke andet," sagde Sancho, „end Geeders og Faars Brægen;" hvilket ogsaa var en Sandhed, siiden begge toe Hiorder allereede vare dem gandske nær. „Den Frygt, Du er i, Sancho!" sagde Don Quixote, „berøver Dig baade Syn og Hørelse; thi Angestens almindelige Virkning er en Forvirring i Sandserne, der volder, at man seer Tingene anderledes, end de ere i sig selv. Men i Fald Du er saa meget ræd, saa skiul Dig i en Krog, og lad mig blive alleene, jeg er eene nok til at forskaffe det Partie Seiren, som jeg giør Bistand." Som han sagde dette, gav han Rozinante Sporene, holdt Lanzen ud for sig, og foer ned af Bakken som en Lynild. Sancho skreeg af fuld Hals efter ham: „Vend om

igien, Eders Velbyrdighed, Herr Don Quixote! det er ved den leevende Gud ikke andet end Geeder og Faar, som I vil angriibe. Vend om igien! Ulyksalig var den Tiime, min Fader avlede mig. Hvad er dette ikke for et Galskab? See dog, i Pokkers Skind og Been saa see dog, at det er hverken Kiemper eller Riddere, Katte eller Harnisker, Asparges eller Heste, ingen guule eller violette, grønne eller blaae, med Sølv eller Azur indlagte, heele eller halve Skiolde! Der er slet intet af alt dette Dievelskab. Jeg usle Synder for Gud! hvad giør I?"

Don Quixote lod sig ikke derved bevæge til at vende om, men raabte i det Sted af fuld Hals: „Herhid, kiekke Riddere, der følge og tiene under Banneret af den tappre Keiser Pentapolin med den opsmøgede Arm. Følger alle mig, saa skulle I see, hvor let han skal faae Hevn over sin Fiende Alifanfaron af Trapobana." I det han sagde dette, rendte han midt ind i Faare-Esquadronen, og begyndte at igiennembore dem med saadan en Kiekhed og Iverighed, som om han virkelig spiddede sine dødeligste Fiender. Hyrderne og Geedevogterne, der fulgte med Hiordene, raabte til ham, at han skulde lade det være; men da de saae, at Advarsler intet udrettede, saa bereedte de deres Slynger, og begyndte at hilse hans Øren med Steene, som en Haand store. Don Quixote brød sig meget lidet om Steenene, men rendte fra den eene Side til den anden, og raabte: „Hvor er Du, stolte Alifanfaron? mød mig, om Du tør! Det er en eeneste Ridder, der attraaer at prøve en Dyst med Dig, og berøve Dig Livet til en Straf for det, du udøver imod den kiekke Pentapolin." I det samme kom der en Graaesteen flyvende, og rørte ham saa plumpt i Siden, at toe Ribbeen søgte Tilflugt dybere ind i Kroppen. Han følede dens Vælde saa stærkt, at han sikkert troede sig død eller meget haardt saaret, og da derved hans kostelige Balsom randt ham i Sinde, fik han i en Hast Blik-Krukken frem, satte den for Munden, og begyndte at hælde Saften i Maven; men inden han fik saa meget, som han holdt for at være tilstrækkeligt, kom der en anden Irettesætter med saadan en Heftighed mod Haanden, han havde Krukken i, at denne tryktes gandske flad sammen af Steenen, der underveis tog tree til fiire Tænder af Munden, og qvæstede toe Fingre paa samme Haand

meget ynkeligen. Baade det første og det andet Slag vare af den Beskaffenhed, at de tvang den Stakkel til at omskifte Rozinante med Jorden. Hyrderne gik ham derpaa nærmere; men da de troede at have slaget ham ihiel, saa skyndte de sig at faae Hiorden samlet, toge de døde Faar, der beløbe sig til over syv, med sig, og begave sig, uden at undersøge Sagen nøiere, over Hals og Hoved bort.

Sancho havde i al den Tiid staaet oppe paa Bakken og seet alle de Galskaber, hans Herre foretog sig; han reev Haarene af sit Skieg, og forbandte den Dag og Tiime, i hvilken Lykken havde ført dem i Bekiendtskab sammen. Men saasnart han saae sin Herre ligge paa Jorden, og Hyrderne gaae deres Vei, saa kom han ned af Bakken, gik hen til ham, og da han fandt ham i en jammerlig Tilstand, endskiønt han var ved sine Sandser, saa raabte han: „Sagde jeg Jer det ikke nok, Herr Don Quixote! at I skulde vende om, og at det var Faarehiorder, og ingen Kriigshære, I vilde i Færd med?“ „Saa har altsaa den Niding, den Troldmand, der er min Fiende, forvendt og forbreiet det Heele,“ svarede Don Quixote. „Troe mig, Sancho! det er en meget ringe Sag for de Karle, at give Tingene hvilken Skikkelse de ville. Den Ugudelige, der forfølger mig, misundte mig den Ære, han saae forud at jeg i dette Feldtslag vilde indlægge mig, og derfor forvandlede han Kriigshærene til Faare- og Geede-Hiorder. Vil Du giøre een Ting for min Skyld, Sancho! og til Din egen Overbeviisning, saa sæt Dig paa Dit Esel og følg efter dem, saa vil Du snart faae at see, om det er Sandhed, jeg farer med; thi saasnart de ere komne et godt Stykke Vei herfra, antage de deres første Væsen igien, lade af at være Faar, og blive sliige stærke førlige Mennesker, som jeg først beskreev Dig dem. Dog maae Du bie lidt endnu, siiden jeg trænger til Din Hielp og Biestand. Kom hid til mig, og see efter, hvor mange Tænder jeg fattes; thi mig synes, at jeg ingen har beholdt tilbage i Munden.“ Sancho gik ham saa tæt ind paa Liivet, at han næsten stak sine Øine ind i sin Herres Mund. Imidlertiid havde Balsomen giort sin Virkning i Don Quixotes Mave, og i det Sancho best var i Færd med at see ham i Munden, brød Balsomen løs med saadan en Heftighed, som om den var skudt ud af en Kanon, og overskyllede den medynksomme

Vaabendragers Skieg. „Hellige Maria!“ raabte Sancho, „hvad foregaaer her! den arme Synder er uden Tvivl dødelig saaret, siiden det klare Blod gaaer ham ud af Halsen.“ Men da han begyndte at pynte sig lidet, blev han ved Synet og Lugten overbeviist om, at det ikke var Blod, men Balsomen, han havde seet ham drikke af Blik-Krukken, og for hvilken hans Afskye var saa stor, at alting begyndte at vende sig i ham, og vælde ud til Giengield over hans Herre, hvorved de begge vare ligesom overstrøede med Perler. Sancho løb hen til sit Esel for at hente noget i sin Tversæk til at tørre sig paa og hielpe sin Herre med; men da han ikke fandt den, var han nær ved at gaae fra Forstanden. Han forbandede sig paa nye, og besluttede ved sig selv at forlade sin Herre og gaae tilbage til Huus og Hiem endskiønt han derved ikke alleene mistede Lønnen for sin Tieneste, men endog Haabet om Regieringen over den belovede Øe.

Don Quixote reiste sig, puttede den venstre Haand i Munden, paa det Tænderne ikke skulde falde reent ud, tog med den anden Tømmen paa Rozinante, der ikke var veegen fra sin Herres Side (saa troe og eiegod var den), og gik derhen, hvor hans Vaabendrager stod og lagde Brystet imod sit Esel med Haanden under Kinden, som et Menneske, der var gandske fordybet i Betragtninger. Da Don Quixote blev vaer, at han yttrede saa umaadelig en Bedrøvelse, sagde han: „Du maae viide, Sancho! at Du ingen Fortrin har for andre, saafremt Du ikke kan fatte Dig bedre end andre. Alle disse Uveir, som overfalde os, det eene efter det andet, ere visse Kiendetegn paa, at Luften snart bliver klarere, og at der følger Soelskin; thi det er umueligt, at enten det Gode eller det Onde kan vare ved bestandig, og heraf flyder, at da vi nu have døiet saa meget Ondt, saa maae det Gode være for Døren. Desuden bør Du ikke heller tage Dig de Vanheld, der følge mig, saa nær til Hierte, siiden Du ingen Deel tager i dem.“ „Ikke det?“ svarede Sancho, „skulde det da af en Hændelse have været en anden end min Faders Søn, som der leegtes Himmelspræt med i Gaar? Og mon nogen anden end han har mistet Tversækken med alt hvad han eiede og havde?“ „Har Du mistet Din Tversæk, Sancho?“ sagde Don Quixote. „Ja, den er fløiet bort med Vildgiessene,“ svarede Sancho. „Saa faae vi paa den Maade intet at

spiise i Dag," sagde Don Quixote. „Det er vist nok," sagde Sancho, „saafremt der ikke findes nogen af de Urter her paa Marken, som Eders Velbyrdighed siiger at I kiender, og som erstatte sliig en Mangel for ulykkelige omvandrende Riddere, som Eders Velbyrdighed." „Hvorom alting er," sagde Don Quixote, „saa var jeg dog for nærværende Tiid meget bedre tient med et Suurbrød eller fierde Parten af et Huusbager-Brød, og dertil et Par salte Sild, end med alle de Urter, Dioscorides har beskreevet, og Doctor Laguna nærmere forklaret. Men sæt Dig kun paa Dit Esel, min gode Sancho! og følg mig. Den Gud, som sørger for alle, bærer ogsaa Omsorg for os, allerhelst da vi gaae i hans Ærinder; han sørger for Fuglene i Luften, for Dyrene paa Jorden og for Fiskene i Havet. Hans Miskundhed lader Soelen gaae op over Onde og Gode, og Regnen falde paa den Retfærdige og Uretfærdige." „Eders Velbyrdighed", sagde Sancho, „havde bedre været skikket til Præst end til vandrende Ridder." „Sancho!" svarede Don Quixote, „de vandrende Riddere maae viide, og viide ogsaa alle Ting; thi i de forbiegangne Tiider fandtes der vandrende Riddere, der midt paa Kongeveien holdt en ordentlig Præken eller Tale, som om de havde faaet Doctor-Graden i Paris, hvoraf man seer, at Lærdom ikke er Tapperhed til Hinder, eller Tapperhed Lærdom." „Det maae gierne være saa for mig," sagde Sancho, „som Eders Velbyrdighed siiger; men lad os nu kun skynde os herfra, og see til at faae et Herberge i Nat. Gud lade os kun komme til eet, hvor der hverken er Himmelsprættere, Spøgelser eller forhexede Maurer; thi faae de Kløer paa os igien, saa er hundrede og eet ude." „Befal Dig Gud i Vold, Søn!" sagde Don Quixote, „og veileed Du os, hvorhen Du lyster, thi for denne Gang vil jeg overlade Dig at søge os Herberge; men flye mig Din Haand, og føel saa med Fingeren, hvor mange dobbelte og enkelte Tænder der fattes mig ved den høire Side paa det øverste Kievebeen, hvor jeg føler megen Smerte." Sancho puttede ham Fingeren i Munden, og undersøgte Tilstanden paa det alleralvorligste, siigende: „Hvor mange Kindtænder skulde Eders Velbyrdighed have her?" „Fiire," svarede Don Quixote, „siiden jeg i min Liivstiid hverken har ladet nogen enkelt eller dobbelt Tand trække ud af Munden, ikke heller har

noget Fald eller nogen Orm beskadiget dem." „Ja saa," sagde Sancho; „nu har Eders Velbyrdighed ikke meere end toe og en halv neden til, og oven til ikke en eeneste, thi der er Kievebeenet liige saa glat, som bag paa min Haand." „Jeg er dog ulykkelig," sagde Don Quixote, da han hørte den bedrøvelige Tiidende, hans Vaabendrager forkyndte ham; „jeg havde langt heller mistet en Arm, naar det ikke var den, jeg skulde føre Kaarden med; thi Du maae viide, Sancho! at en Mand uden Tænder er som en Mølle uden Steene, og at en Tand er meere værd end en Diamant. Men alt sliigt ere de underkastede, der høre til Ridderskabets strenge Orden. Sæt Dig op, Ven! og vær Veiviiser, jeg vil følge Dig, hvor Du finder for godt." Sancho giorde saa, og tog den Vei, som efter hans Tykke snarest kunde føre dem til et Herberge, men uden at forlade Konge-Veien, de hidindtil havde fulgt. Som de nu saaledes reed Fod for Fod (thi Don Quixotes Smerter i Kievebeenet tillod ham ikke at haste), søgte Sancho at opmuntre og fordriive ham Tiiden, ved at snakke ham for om adskillige Ting, iblant andet sagde han ham det, som findes i næst følgende Capitel.

Nittende Capitel.

De fornuftige Samtaler, Sancho førte med sin Herre, og den Tildragelse, der mødte dem med et dødt Legeme, tilliige med andre merkværdige Begivenheder.

„Det forekommer mig, Herre! at alle de Ulykker, der i disse Dage er væltet ind paa os, maae ansees som en Straf for den Synd, Eders Velbyrdighed har begaaet mod Ridderskabets Love, ved det I ikke har holdt Eeden, I giorde paa aldrig at spiise Brød paa breedt Dug, eller at spøge med Dronningen, tilliige med alt det andet, som følger herpaa, og som Eders Velbyrdighed svoer paa at opfylde, ind-

til I havde taget Hielmen fra Malandrino, eller hvad det var, Maureren heedte, som jeg ikke ret husker." „Du har gandske Ret, Sancho!" sagde Don Quixote; „men sandt at siige, saa var det reent gaaet mig af Glemme, og Du kan tilliige holde det for afgiort, at Dit Himmelspræt er Straffen, fordi Du ikke har erindret mig derom, naar Tiid var. Imidlertiid skal jeg giøre Bod derfor; i Ridderskabets Orden gives der Udveie til alle Ting." „Skulde jeg af en Hændelse da ogsaa have giort Eed?" sagde Sancho. „Det giør ikke til Sagen, enten Du har svoret eller ei," sagde Don Quixote; „nok er det, at Du, efter min Meening, som Medviidende ikke er gandske sikker; og saa vel for det eene, som for det andet Tilfælde bliver det ikke af Veien at tænke paa Raad." „Siiden det hænger saaledes sammen," sagde Sancho, „maae Eders Velbyrdighed passe paa, at det ikke kommer i Glemmebogen, ligesom Eeden. Hvem veed, om ikke Spøgelserne kunde faae Lyst til at muntre sig nok en Gang med mig, og maaskee med Ier ogsaa, naar de saae, at Eders Velbyrdighed var saa forstokket."

Under disse og andre desliige Samtaler overfaldt Natten dem midt paa Veien, uden at de vidste eller kunde opdage noget Sted, hvor de kunde faae Natteleie, og hvad der endnu var det værste, de vare halv døde af Hunger, siiden de ved Tverfækkens Tab havde tilliige mistet Kiøkken og Forraadskammer; for nu at giøre denne Ulykke fuldkommen, tilstødte der dem et Eventyr, uden at Indbildningskraften havde Deel deri. Endskiønt Nattens Mørke omringede dem, fortsatte de deres Vei, fordi Sancho troede, at siiden de vare paa Kongeveien, saa maatte de endeligen, naar de havde lagt een eller toe Miile tilbage, naae en Kroe.

Imedens de nu travede saaledes frem i Mørket, Vaabendrageren sulten, og Herren begierlig efter at spiise, saae de paa den samme Vei, de fulgte, en stor Mængde Lys, der syntes at være Stierner, som bevægede sig. Sancho blev liige saa bleeg som et Liig ved at see dem, og Don Quixote holdt dem ikke for at være gandske rigtige. Den eene trak i sit Esels Griime, og den anden i Rozinantes Tømme. De rørte sig neppe, men gave nøie Agt paa hvad det monne være, og bleve vaer, at Lysene kom hen imod dem, og at jo nærmere de kom, jo større bleve de. Da Sancho saae

dette, begyndte han at skielve og bæve som et Espeløv, og Haarene undlode ikke at reise sig paa Don Quixote; men da denne havde fattet sig lidet, sagde han: „Dette, Sancho! vil uden Tvivl blive et mægtigt og farligt Eventyr, hvor det bliver nødvendigt, at jeg viiser al min Styrke og Tapperhed.“ „Hvor skal jeg Ulyksalige hen,“ sagde Sancho, „dersom det hænder sig, at dette Eventyr vrimler med Spøgelser, som det har al Anseelse til, hvor skal man da faae Ribbeen fra, at holde det ud med?“ „Om det ogsaa var Spøgelser tusinde Gange,“ sagde Don Quixote, „saa tilstedede jeg ikke, at der blev krummet et Haar paa Dit Hoved; thi om man ogsaa forhen dreev sit Spøg med Dig, da kom det deraf, at jeg ikke kunde sætte over Gaardmuuren, men for nærværende Tiid har det ingen Nød, da vi ere i frie Mark, og jeg kan bruuge min Kaarde.“ „Men om I blev forhexet og ubevægelig som forrige Gang,“ sagde Sancho, „hvad hialp det da, enten I var i frie Mark eller ei?“ „Hvorom alting er, Sancho!“ sagde Don Quixote, „saa beeder jeg Dig at være ved frit Mod, Erfaringen skal viise Dig mit.“ „Det vil jeg ogsaa, om Gud vil,“ sagde Sancho. Derpaa rykkede de begge hen til en Side paa Veien, hvorfra de holdt nøiagtig Øie med hvad disse svævende Lys monne være. Lidt efter lidt opdagede de mange i hviide Skiorter, og dette under sliige Omstændigheder høist skrækſomme Syn betog Sancho saa aldeeles, at Tænderne begyndte at klappre i Munden paa ham, som om han havde været rystet af en tredie Dags Kolde-Syge. Hans Frygt og Bæven forøgedes i samme Grad, som de meere tydeligen saae, hvad det var; thi de opdagede over tyve Skiortede, som alle vare til Hest med brændende Fakler i Hænderne, efter hvilke fulgte en Baare, overtrukket med Sort. Tilsidst kom der sex sortklædte Ryttere, hvis Muul-Esler (thi af deres adstadige og langsomme Gang var det let at see, at de ikke vare Heste) viiste sig indhyllede i Sørge-Dækkener fra Hovedet ned til Jorden. De Skiortede mumlede heele Veien igiennem noget imellem Tænderne med en sagte og klynkende Røst.

Dette besynderlige Syn paa sliig en Tiid og paa saa øde et Sted var nok mægtigt til at jage Frygt i Sanchos Barm, ja maaskee endog i hans Herres. Sancho vidste hverken meere ud eller ind, saa betaget var han. Hans Herre

derimod lod sig ikke længe anfegte, thi Indbildningskraften forestillede ham i samme Øieblik, at det var et af de Eventyrer, han havde læst i sine Bøger. Han holdt for, at man paa denne Baare førte en farlig saaret eller død Ridder, som han var udseet til at hevne; og uden at tale et Ord viidere, strakte han Lanzen ud, satte sig fast i Sadelen, og med en tækkelig Holdning og gandske koldsindig stillede han sig midt i Veien, som de Skiortede maatte over, og da de vare komne ham temmelig nær, opløftede han sin Røst, siigende: „Holder stille, Riddere! i hvem I end monne være, og aflægger mig Regnskab for hvem I ere, hvor I komme fra, hvor I agte Eder hen, og hvem det er, I føre her med Eder. Thi alting viiser, at I enten have udøvet noget Ondt, eller der er skeet Eder Overlast; det er derfor billigt og nødvendigt, at jeg maae viide det, for enten at straffe Eder for det Onde, I have giort, eller for at hevne den Uret, der er tilføiet Eder.“ „Tiiden er knap for os,“ svarede een af de Skiortede ham, „vi have endnu en lang Vei, inden vi naae Kroen, og kunne derfor ikke holde os op her og giøre Regnskab for alt det, I vil viide.“ Derpaa gav han Muul-Eselet Sporene for at drage viidere. Don Quixote fandt sig høiligen fornærmet over dette Svar, og greeb fat i hans Tømme, siigende: „Holder stille, I uvorne og ubehøvlede Kroppe! og giver mig ufortøvet Svar paa alt det, jeg har spurgt om, eller jeg fordrer Eder samtligen ud til Striid med mig.“ Muul-Eslet var skye, og ræddedes saa heftigen, i det han greeb i dets Tømme, at det steilede, og lagde sig, med Rytteren under, paa Jorden. En af Tienerne, der vare til Fods, begyndte at give Don Quixote knubbede Ord, da han saae den Skiortede falde; men vor Ridder, som allereede var heftig opbragt, lagde, uden at vente længere, Spydet an, rendte mod een af de Sørgeklædte, og kastede ham meget haardt saaret mod Jorden. Derpaa kom Raden til de øvrige, og er det tilforladeligt, at han med saadan en Hurtighed angreeb og fældede dem, at det syntes, som om Rozinante i samme Øieblik havde faaet Vinger, med saadan en Lethed og Modighed fuldendte den sine Løb. Alle de Skiortede vare frygtsomme og ubevæbnede Folk, de forlode altsaa med megen Iilsomhed deres Muul-Esler, og smurrte Haserne hen ad Marken, det beste de kunde, med de brændende Fakler i

Hænderne, og syntes de at være Masquer, der i en Carnevals-Nat løb om at giøre sig lystige. De Sørgeklædte vare saa indhyllede og indviklede i deres lange Kapper og Flor, at de ikke kunde røre sig; Don Quixote kunde altsaa med megen Sikkerhed paa sin Side lette den eene efter den anden af Sadlen, uden at de engang tænkte paa Modværge, siiden de vare i den stadige Troe, at det ikke var et Menneske, men den leevende Dievel fra Helvede, der vilde bemægtige sig det døde Legeme, de førte paa Baaren.

Sancho betragtede alle sin Herres Helte-Gierninger med Forundring og Henrykkelse. „Min Herre", sagde han til sig selv, „er dog virkelig liigesaa kiek og vældig, som han selv siiger." Der laae en brændende Fakkel paa Jorden, som hørte den første til, der var falden med Muul-Eslet; ved Faklens Skin fik Don Quixote Øie paa ham, reed hen til ham, satte ham Spidsen af sit Spyd paa Struuben, siigende, at han skulde give sig paa Naade eller Unaade, ellers dræbte han ham paa Stedet. Den Faldne svarede: „Jeg har alt tilfulde overgivet mig, siiden jeg ikke kan røre mig af Stedet, fordi min eene Fod er brækket. Jeg beeder derfor Eders Velbyrdighed ikke at dræbe mig, saafremt I er en christelig Ridder; I vilde vanhellige Kirken derved, siiden jeg er Licentiat og allereede ordineret." „Hvem Dievlen har da ført Eder herhid saa til Dags, naar I er en geistlig Mand?" spurgte Don Quixote. „Hvem, Herre?" svarede den Faldne, „min Ulykke." „I trues endnu med en større," svarede Don Quixote, „saafremt I ikke strax giør mig Reede og Rigtighed for det, jeg har forlangt at viide." „Deri skal Eders Velbyrdighed snart blive tilfredsstillet," svarede den Ordinerede; „men først maae Eders Velbyrdighed viide, at endskiønt jeg sagde, jeg allereede var Licentiat, saa er det dog ikke saa, thi jeg er kun Baccalaureus, og hedder Alonso Lopez, fød i Alcovendas. Jeg tilliige med elleve andre Præster, som vare dem med Faklerne, kommer fra Baeza, og vi vilde til Segovia med dette Liig, som I seer der paa Baaren, og som er en Ridder, der døde i Baeza, hvor han opholdt sig, og hvis Levninger vi nu, som sagt, skulde føre til Segovia, hvor han var fød." „Hvem har dræbt ham?" spurgte Don Quixote. „Gud, ved Hielp af en Forraadnelses-Feber, som han sendte ham," svarede Baccalau-

reusen. „Paa den Maade“, sagde Don Quixote, „har vor Herre betaget mig Umagen at hevne hans Død, hvilket jeg maatte have giort, om nogen anden end han selv havde dræbt ham; men siiden det kommer fra den Haand, som det giør, saa faaer man at tie stille og trække paa Skulderne, som jeg maatte giøre, om han dræbte mig selv. Det maae nu giøres Eders Velærværdighed bekiendt, at jeg er en Ridder fra la Mancha, og hedder Don Quixote, og min Forretning og mit Kald er at løbe Verden om for at afvende Forurettelser, hemme Fornærmelser og giøre Kroget liige.“ „Jeg indseer ikke,“ sagde Baccalaureusen, „hvorledes I kan tale om at afvende Forurettelser og giør Kroget liige; thi I har sikkert forurettet mig ved at brække mig et liige Been, som vist nok bliver kroget min heele Leeve-Tiid. Fornærmelsen, I har hemmet for mig, bestaaer i at efterlade mig her saa høiligen fornærmet, at jeg stedse vil have Aarsag til at beklage mig over Eder; thi ved de Eventyrer, I søger, har I draget mig i det allerulykksaligste.“ „Udfaldet“, sagde Don Quixote, „svarer ikke alle Tiider til Hensigten. Feilen, min Herr Baccalaureus Alonso Lopez! ligger deri, at komme ansættende, som I kom, midt om Natte-Tiider, med sliige Overkioler, brændende Fakler, indhyllede i Sorg, og mumlende imellem Tænderne, hvilket virkeligen lignede onde Ting, der hørte hiemme i den anden Verden. Kunde jeg nu ved sliige Omstændigheder undlade min Pligt, som bød mig at anfalde Eder? og jeg havde anfaldet eder, om I ogsaa havde været skinbarlige Dievle fra Helvedes Afgrund; thi for saadanne ansaae og holdt jeg Eder virkelig.“ „Siiden jeg da faaer at skikke mig i min Skiebne,“ sagde vor Baccalaureus, „saa beeder jeg Eders Velbyrdighed, min Herr vandrende Ridder, der har været saa uheldigt et Møde for mig, at I vil hielpe mig løs fra Muul-Eslet, som holder min Fod i Klemme imellem Stiigbøilen og Sadlen.“ „Vi kunde blevet ved at tale til i Morgen,“ sagde Don Quixote; „hvorfor har I tøvet saa længe med at klage Eders Nød for mig?“ Derpaa raabte han hen til Sancho, at han skulde komme hid; men Sancho skyndte sig just ikke, siiden han var i fuldt Begreeb med at plyndre et Pak-Esel, disse gode Herrer førte med sig, vel forsynet med Levnetsmidler. Sancho Panza havde giort sig en Sæk af sin store Kappe,

hvilken han proppede med saa meget, den kunde rumme, bandt den fast paa sit Esel, og afløb derpaa sin Herres Røst, løb hen til ham, hialp ham at lette den gode Herr Baccalaureus for Byrden af hans Muul-Esel, at sætte ham op paa det, og give ham hans Fakkel i Haanden. Da dette var forrettet, sagde Don Quixote, at det stod den Faldne frit for at følge sit Selskab, og paa hans Vegne at beede om Forladelse for den dem tilføiede Uleilighed, som det ikke havde været i hans Magt at frietage dem for. Sancho sagde ham tilliige: „I Fald disse Herrer af en Hændelse skulde være begierlige efter at viide, hvem den Helt var, der kiørte saaledes i Ring med dem, saa kan jeg siige Eders Velbyrdighed, at det er den tappre Don Quixote af la Mancha, der tilliige kalder sig: Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse."

Da Baccalaureusen var reisefærdig, spurgte Don Quixote Sancho, hvad der nu meere end forhen havde bevæget ham til at give ham det Navn: Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse. „Det skal jeg siige," svarede Sancho, „det kom sig deraf, at jeg ved Hielp af Faklen, som den ilde Hilsede lod falde, betragtede Eder en rum Tiid, og havde Eders Velbyrdighed vissseligen paa langt Hold den bedrøveligste Skikkelse, jeg i mine liivsfødte Dage har seet, hvad enten saa Udmattelsen i Striiden, eller det Indfaldne i Kinden formedelst Tændernes Mangel var Skyld deri." „Det er ikke Tingen," sagde Don Quixote; „men det har syntes den Viismand, som det er forbeholdt at optegne mine Bedrivter, at det var godt, jeg havde et Tilnavn, saavel som alle de forrige vandrende Riddere, hvoraf een kaldte sig Ridderen af det gloende Sværd, en anden Eenhiørnings-Ridderen, hiin Soelens, denne Damernes, atter een Ørnens, og atter en anden Dødens Ridder, og under disse Navne og Sindbilleder vare de bekiendte over heele Jordkredsen. Af den Aarsag, siiger jeg, er denne Tanke indskudt i Dig, og Navnet: Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse, lagt Dig paa Tungen af den omtalte Viismand; hvorfore jeg ogsaa for Fremtiiden stedse vil føre dette Tilnavn, og for at det skal passe desto bedre, har jeg besluttet at lade en meget bedrøvelig Skikkelse male i mit Skiold, paa det første Sted vi komme." „Det lønner ikke Umagen," sagde Sancho, „at spilde Tiid og Penge

derpaa; det er alleene nok, at Eders Velbyrdighed fremviiser Eders Person og blotter Eders Ansigt, saa er jeg vis paa, at alle de, som see Jer, uden at bryde sig om Skiold eller Malerie, og uden at tage fra eller lægge til, vil kalde Jer Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse. Troe mig, det er ingen Tant, jeg farer med, naar jeg forsikkrer Eders Velbyrdighed (dog skal det være sagt i Skiemt), at Sulten og de udslagne Tænder klæde Jer saa ilde, at I intet bedrøveligt Malerie behøver."

Don Quixote loe af Sanchos lystige Indfald, og fattede ret alvorligen det Forsæt, at føre dette Navn og at lade sliig en Skikkelse sætte i sit Skiold og Vaaben; derpaa sagde han: „Jeg frygter, Sancho! at man lyser mig i Band for at have lagt en voldsom Haand paa hellige Ting, juxta illud: si quis suadente Diabolo &c. endskiønt jeg veed, at det ikke var Haanden, men Lanzen, jeg brugte, og at det var langt fra mine Tanker, at fornærme Præster eller noget, der hørte Kirken til, hvilke jeg ærer og dyrker som en god Catholik og rettroende Christen; men jeg ansaae dem for Spøgelser og Aander fra den anden Verden. Dog selv i værste Fald saa har jeg ikke glemt, hvorledes det gik Cid Ruy Dias, der blev lyst i Band, fordi han i Pavens Nærværelse brød en Stoel sønder for en kongelig Ambassadeur; thi han blev dog hiulpen ud af denne Sag ved den gode Rodrigo af Vivar, som var en høit agtet og æret Ridder."

Da Baccalaureusen havde hørt dette, foer han sin Vei, uden at siige et Ord. Don Quixote var meget begierlig efter at viide, om den døde Krop var en blot Beenrad eller ei; men Sancho vilde ikke samtykke deri, siigende: „Eders Velbyrdighed, min Herre, er kommet meest heelskindet fra dette farlige Eventyr af alle dem, jeg har seet. Disse Folk, skiønt de ere overvundne og reent slagne af Marken, kunde, naar den anden fortæller dem, at de er løbet for een eeneste Mand, faae i Sinde at vende om og søge os op, for at fortælle os noget, som vi var ilde tient med at høre. Eselet er forsynet, som det sig hør og bør, Biergene ere tæt herved, og Hungeren plager os. Vi har altsaa intet andet at giøre, end at liste os saa gandske jevnt herfra; thi som man siiger: død Mand har ingen Nød, men leevende vil have Brød."

Derpaa dreev han Eselet for ved sig, og bad sin Herre følge, der, siiden han syntes, at Sancho havde Ret, uden viidere Modstand fulgte ham. Efter at de nogen Tiid havde været paa en smal Vei imellem høie Klipper, kom de ud paa en aaben Mark, hvor Sancho læssede af sit Esel; udstrakte der paa det bløde Græs, spiiste de deres med Hungerens Salt krydrede Froekost, Middagsmaaltiid, Vesperkost og Aftensmad paa een Gang, og giorde deres Maver paa det beste til Gode med Madvahrene, den Afdødes geistlige Ledsagere (som meget sielden ere dem foruden) havde ført med sig paa Pak-Eselet. Men derpaa fulgte en større Nød, som for Sancho var den værste af alle, nemlig de havde intet at drikke, ikke engang saa meget som en Draabe Vand til at væde Tungen med. Men da Sancho, ved at føle sig for overalt, merkede, at den Eng, de befandt sig paa, var meget græsriig, sagde han det, som følger i næste Capitel.

Tyvende Capitel.

Det useete og uhørte Eventyr, der aldrig af den kiekkeste Ridder i Verden er bestaaet med saa liden Farlighed, som det udførtes af den tappre Don Quixote af la Mancha.

„Dette Græs, Herre! bevidner, at det er umueligt andet, end at her i Nærheden enten maae være en Kilde eller en Bæk, der befugter det; vi giorde altsaa vel, om vi gik lidet viidere frem, for at finde noget til at stille den forsmædelige Tørst, der plager os, og som er tusinde Gange værre end Sulten.“ Don Quixote tykkedes gandske vel om dette Raad, han tog derfor Rozinante ved Tømmen, og Sancho Panza Eselet ved Griimen, og efter at Sancho havde bundet Levningerne af deres Aftensmaaltiid paa det, begyndte de toe Vandrende at søge Engen igiennem ved at føle sig for, siiden Natten var saa mørk, at de ikke kunde see en Haand for sig. De havde ikke endnu giort toe hundrede Skridt, førend der kom dem en Lyd for Øret, liigesom naar Vandet

spiise i Dag," sagde Don Quixote. „Det er vist nok," sagde Sancho, „saafremt der ikke findes nogen af de Urter her paa Marken, som Eders Velbyrdighed siger at I kiender, og som erstatte sliig en Mangel for ulykkelige omvandrende Riddere, som Eders Velbyrdighed." „Hvorom alting er," sagde Don Quixote, „saa var jeg dog for nærværende Tiid meget bedre tient med et Suurbrød eller fierde Parten af et Huusbager-Brød, og dertil et Par salte Sild, end med alle de Urter, Dioscorides har beskreevet, og Doctor Laguna nærmere forklaret. Men sæt Dig kun paa Dit Esel, min gode Sancho! og følg mig. Den Gud, som sørger for alle, bærer ogsaa Omsorg for os, allerhelst da vi gaae i hans Ærinder; han sørger for Fuglene i Luften, for Dyrene paa Jorden og for Fiskene i Havet. Hans Miskundhed lader Soelen gaae op over Onde og Gode, og Regnen falde paa den Retfærdige og Uretfærdige." „Eders Velbyrdighed", sagde Sancho, „havde bedre været skikket til Præst end til vandrende Ridder." „Sancho!" svarede Don Quixote, „de vandrende Riddere maae viide, og viide ogsaa alle Ting; thi i de forbiegangne Tiider fandtes der vandrende Riddere, der midt paa Kongeveien holdt en ordentlig Præken eller Tale, som om de havde faaet Doctor-Graden i Paris, hvoraf man seer, at Lærdom ikke er Tapperhed til Hinder, eller Tapperhed Lærdom." „Det maae gierne være saa for mig," sagde Sancho, „som Eders Velbyrdighed siiger; men lad os nu kun skynde os herfra, og see til at faae et Herberge i Nat. Gud lade os kun komme til eet, hvor der hverken er Himmelsprættere, Spøgelser eller forhexede Maurer; thi faae de Kløer paa os igien, saa er hundrede og eet ude." „Befal Dig Gud i Vold, Søn!" sagde Don Quixote, „og veileed Du os, hvorhen Du lyster, thi for denne Gang vil jeg overlade Dig at søge os Herberge; men slye mig Din Haand, og føel saa med Fingeren, hvor mange dobbelte og enkelte Tænder der fattes mig ved den høire Side paa det øverste Kievebeen, hvor jeg føler megen Smerte." Sancho puttede ham Fingeren i Munden, og undersøgte Tilstanden paa det alleralvorligste, siigende: „Hvor mange Kindtænder skulde Eders Velbyrdighed have her?" „Fiire," svarede Don Quixote, „siiden jeg i min Liivstiid hverken har ladet nogen enkelt eller dobbelt Tand trække ud af Munden, ikke heller har

noget Fald eller nogen Orm beskadiget dem." „Ja saa," sagde Sancho; „nu har Eders Velbyrdighed ikke meere end toe og en halv neden til, og oven til ikke en eeneste, thi der er Kievebeenet liige saa glat, som bag paa min Haand." „Jeg er dog ulykkelig," sagde Don Quixote, da han hørte den bedrøvelige Tiidende, hans Vaabendrager forkyndte ham; „jeg havde langt heller mistet en Arm, naar det ikke var den, jeg skulde føre Kaarden med; thi Du maae viide, Sancho! at en Mand uden Tænder er som en Mølle uden Steene, og at en Tand er meere værd end en Diamant. Men alt sliigt ere de underkastede, der høre til Ridderskabets strenge Orden. Sæt Dig op, Ben! og vær Veiviiser, jeg vil følge Dig, hvor Du finder for godt." Sancho giorde saa, og tog den Vei, som efter hans Tykke snarest kunde føre dem til et Herberge, men uden at forlade Konge-Veien, de hidindtil havde fulgt. Som de nu saaledes reed Fod for Fod (thi Don Quixotes Smerter i Kievebeenet tillod ham ikke at haste), søgte Sancho at opmuntre og fordriive ham Tiiden, ved at snakke ham for om adskillige Ting, iblant andet sagde han ham det, som findes i næst følgende Capitel.

Nittende Capitel.

De fornuftige Samtaler, Sancho førte med sin Herre, og den Tildragelse, der mødte dem med et dødt Legeme, tilliige med andre merkværdige Begivenheder.

„Det forekommer mig, Herre! at alle de Ulykker, der i disse Dage er væltet ind paa os, maae ansees som en Straf for den Synd, Eders Velbyrdighed har begaaet mod Ridderskabets Love, ved det I ikke har holdt Eeden, I giorde paa aldrig at spiise Brød paa breedt Dug, eller at spøge med Dronningen, tilliige med alt det andet, som følger herpaa, og som Eders Velbyrdighed svoer paa at opfylde, ind-

til I havde taget Hielmen fra Malandrino, eller hvad det var, Maureren heedte, som jeg ikke ret husker." „Du har gandske Ret, Sancho!" sagde Don Quixote; „men sandt at sige, saa var det reent gaaet mig af Glemme, og Du kan tilliige holde det for afgiort, at Dit Himmelspræt er Straffen, fordi Du ikke har erindret mig derom, naar Tiid var. Imidlertiid skal jeg giøre Bod derfor; i Ridderskabets Orden gives der Udveie til alle Ting." „Skulde jeg af en Hændelse da ogsaa have giort Eed?" sagde Sancho. „Det giør ikke til Sagen, enten Du har svoret eller ei," sagde Don Quixote; „nok er det, at Du, efter min Meening, som Medviidende ikke er gandske sikker; og saa vel for det eene, som for det andet Tilfælde bliver det ikke af Veien at tænke paa Raad." „Siiden det hænger saaledes sammen," sagde Sancho, „maae Eders Velbyrdighed passe paa, at det ikke kommer i Glemmebogen, ligesom Eeden. Hvem veed, om ikke Spøgelserne kunde faae Lyst til at muntre sig nok en Gang med mig, og maaskee med Ier ogsaa, naar de saae, at Eders Velbyrdighed var saa forstokket."

Under disse og andre desliige Samtaler overfaldt Natten dem midt paa Veien, uden at de vidste eller kunde opdage noget Sted, hvor de kunde faae Natteleie, og hvad der endnu var det værste, de vare halv døde af Hunger, siiden de ved Tversækkens Tab havde tilliige mistet Kiøkken og Forraadskammer; for nu at giøre denne Ulykke fuldkommen, tilstødte der dem et Eventyr, uden at Indbildningskraften havde Deel deri. Endskiønt Nattens Mørke omringede dem, fortsatte de deres Vei, fordi Sancho troede, at siiden de vare paa Kongeveien, saa maatte de endeligen, naar de havde lagt een eller toe Miile tilbage, naae en Kroe.

Imedens de nu travede saaledes frem i Mørket, Vaabendrageren sulten, og Herren begierlig efter at spiise, saae de paa den samme Vei, de fulgte, en stor Mængde Lys, der syntes at være Stierner, som bevægede sig. Sancho blev liige saa bleeg som et Liig ved at see dem, og Don Quixote holdt dem ikke for at være gandske rigtige. Den eene trak i sit Esels Griime, og den anden i Rozinantes Tømme. De rørte sig neppe, men gave nøie Agt paa hvad det monne være, og bleve vaer, at Lysene kom hen imod dem, og at jo nærmere de kom, jo større bleve de. Da Sancho saae

dette, begyndte han at skielve og bæve som et Espeløv, og Haarene undlode ikke at reise sig paa Don Quixote; men da denne havde fattet sig lidet, sagde han: „Dette, Sancho! vil uden Tvivl blive et mægtigt og farligt Eventyr, hvor det bliver nødvendigt, at jeg viiser al min Styrke og Tapperhed.“ „Hvor skal jeg Ulyksalige hen,“ sagde Sancho, „dersom det hænder sig, at dette Eventyr vrimler med Spøgelser, som det har al Anseelse til, hvor skal man da faae Ribbeen fra, at holde det ud med?“ „Om det ogsaa var Spøgelser tusinde Gange,“ sagde Don Quixote, „saa tilstedede jeg ikke, at der blev krummet et Haar paa Dit Hoved; thi om man ogsaa forhen dreev sit Spøg med Dig, da kom det deraf, at jeg ikke kunde sætte over Gaardmuuren, men for nærværende Tiid har det ingen Nød, da vi ere i frie Mark, og jeg kan bruuge min Kaarde.“ „Men om I blev forhexet og ubevægelig som forrige Gang,“ sagde Sancho, „hvad hialp det da, enten I var i frie Mark eller ei?“ „Hvorom alting er, Sancho!“ sagde Don Quixote, „saa beeder jeg Dig at være ved frit Mod, Erfaringen skal viise Dig mit.“ „Det vil jeg ogsaa, om Gud vil,“ sagde Sancho. Derpaa rykkede de begge hen til en Side paa Veien, hvorfra de holdt nøiagtig Øie med hvad disse svævende Lys monne være. Lidt efter lidt opdagede de mange i hviide Skiorter, og dette under sliige Omstændigheder høist skrækkomme Syn betog Sancho saa aldeeles, at Tænderne begyndte at klappre i Munden paa ham, som om han havde været rystet af en tredie Dags Kolde-Syge. Hans Frygt og Bæven forøgedes i samme Grad, som de meere tydeligen saae, hvad det var; thi de opdagede over tyve Skiortede, som alle vare til Hest med brændende Fakler i Hænderne, efter hvilke fulgte en Baare, overtrukket med Sort. Tilsidst kom der sex sortklædte Ryttere, hvis Muul-Esler (thi af deres adstadige og langsomme Gang var det let at see, at de ikke vare Heste) viiste sig indhyllede i Sørge-Dækkener fra Hovedet ned til Jorden. De Skiortede mumlede heele Veien igiennem noget imellem Tænderne med en sagte og klynkende Røst.

Dette besynderlige Syn paa sliig en Tiid og paa saa øde et Sted var nok mægtigt til at jage Frygt i Sanchos Barm, ja maaskee endog i hans Herres. Sancho vidste hverken meere ud eller ind, saa betaget var han. Hans Herre

derimod lod sig ikke længe anfegte, thi Indbildningskraften forestillede ham i samme Øieblik, at det var et af de Eventyrer, han havde læst i sine Bøger. Han holdt for, at man paa denne Baare førte en farlig saaret eller død Ridder, som han var udseet til at hevne; og uden at tale et Ord viidere, strakte han Lanzen ud, satte sig fast i Sadelen, og med en tækkelig Holdning og gandske koldsindig stillede han sig midt i Veien, som de Skiortede maatte over, og da de vare komne ham temmelig nær, opløftede han sin Røst, siigende: „Holder stille, Riddere! i hvem I end monne være, og aflægger mig Regnskab for hvem I ere, hvor I komme fra, hvor I agte Eder hen, og hvem det er, I føre her med Eder. Thi alting viiser, at I enten have udøvet noget Ondt, eller der er skeet Eder Overlast; det er derfor billigt og nødvendigt, at jeg maae viide det, for enten at straffe Eder for det Onde, I have giort, eller for at hevne den Uret, der er tilføiet Eder.“ „Tiiden er knap for os,“ svarede een af de Skiortede ham, „vi have endnu en lang Vei, inden vi naae Kroen, og kunne derfor ikke holde os op her og giøre Regnskab for alt det, I vil viide.“ Derpaa gav han Muul-Eselet Sporene for at drage viidere. Don Quixote fandt sig høiligen fornærmet over dette Svar, og greeb fat i hans Tømme, siigende: „Holder stille, I uvorne og ubehøvlede Kroppe! og giver mig ufortøvet Svar paa alt det, jeg har spurgt om, eller jeg fordrer Eder samtligen ud til Striid med mig.“ Muul-Eslet var skye, og ræddedes saa heftigen, i det han greeb i dets Tømme, at det steilede, og lagde sig, med Rytteren under, paa Jorden. En af Tienerne, der vare til Fods, begyndte at give Don Quixote knubbede Ord, da han saae den Skiortede falde; men vor Ridder, som allereede var heftig opbragt, lagde, uden at vente længere, Spydet an, rendte mod een af de Sørgeklædte, og kastede ham meget haardt saaret mod Jorden. Derpaa kom Raden til de øvrige, og er det tilforladeligt, at han med saadan en Hurtighed angreeb og fældede dem, at det syntes, som om Rozinante i samme Øieblik havde faaet Vinger, med saadan en Lethed og Modighed fuldendte den sine Løb. Alle de Skiortede vare frygtsomme og ubevæbnede Folk, de forlode altsaa med megen Iilsomhed deres Muul-Esler, og smuurte Haserne hen ad Marken, det beste de kunde, med de brændende Fakler i

Hænderne, og syntes de at være Masquer, der i en Carnevals-Nat løb om at giøre sig lystige. De Sørgeklædte vare saa indhyllede og indviklede i deres lange Kapper og Flor, at de ikke kunde røre sig; Don Quixote kunde altsaa med megen Sikkerhed paa sin Side lette den eene efter den anden af Sadlen, uden at de engang tænkte paa Modværge, siiden de vare i den stadige Troe, at det ikke var et Menneske, men den leevende Dievel fra Helvede, der vilde bemægtige sig det døde Legeme, de førte paa Baaren.

Sancho betragtede alle sin Herres Helte-Gierninger med Forundring og Henrykkelse. „Min Herre", sagde han til sig selv, „er dog virkelig liigesaa kiek og vældig, som han selv siiger." Der laae en brændende Fakkel paa Jorden, som hørte den første til, der var falden med Muul-Eslet; ved Faklens Skin fik Don Quixote Øie paa ham, reed hen til ham, satte ham Spidsen af sit Spyd paa Struuben, siigende, at han skulde give sig paa Naade eller Unaade, ellers dræbte han ham paa Stedet. Den Faldne svarede: „Jeg har alt tilfulde overgivet mig, siiden jeg ikke kan røre mig af Stedet, fordi min eene Fod er brækket. Jeg beeder derfor Eders Velbyrdighed ikke at dræbe mig, saafremt I er en christelig Ridder; I vilde vanhellige Kirken derved, siiden jeg er Licentiat og allereede ordineret." „Hvem Dievlen har da ført Eder herhid saa til Dags, naar I er en geistlig Mand?" spurgte Don Quixote. „Hvem, Herre?" svarede den Faldne, „min Ulykke." „I trues endnu med en større," svarede Don Quixote, „saafremt I ikke strax giør mig Reede og Rigtighed for det, jeg har forlangt at viide." „Deri skal Eders Velbyrdighed snart blive tilfredsstillet," svarede den Ordinerede; „men først maae Eders Velbyrdighed viide, at endskiønt jeg sagde, jeg allereede var Licentiat, saa er det dog ikke saa, thi jeg er kun Baccalaureus, og hedder Alonso Lopez, fød i Alcovendas. Jeg tilliige med elleve andre Præster, som vare dem med Faklerne, kommer fra Baeza, og vi vilde til Segovia med dette Liig, som I seer der paa Baaren, og som er en Ridder, der døde i Baeza, hvor han opholdt sig, og hvis Levninger vi nu, som sagt, skulde føre til Segovia, hvor han var fød." „Hvem har dræbt ham?" spurgte Don Quixote. „Gud, ved Hielp af en Forraadnelses-Feber, som han sendte ham," svarede Baccalau-

reusen. „Paa den Maade", sagde Don Quixote, „har vor Herre betaget mig Umagen at hevne hans Død, hvilket jeg maatte have giort, om nogen anden end han selv havde dræbt ham; men siiden det kommer fra den Haand, som det giør, saa faaer man at tie stille og trække paa Skulderne, som jeg maatte giøre, om han dræbte mig selv. Det maae nu giøres Eders Velærværdighed bekiendt, at jeg er en Ridder fra la Mancha, og hedder Don Quixote, og min Forretning og mit Kald er at løbe Verden om for at afvende Forurettelser, hemme Fornærmelser og giøre Kroget liige." „Jeg indseer ikke," sagde Baccalaureusen, „hvorledes I kan tale om at afvende Forurettelser og giør Kroget liige; thi I har sikkert forurettet mig ved at brække mig et liige Been, som vist nok bliver kroget min heele Leeve-Tiid. Fornærmelsen, I har hemmet for mig, bestaaer i at efterlade mig her saa høiligen fornærmet, at jeg stedse vil have Aarsag til at beklage mig over Eder; thi ved de Eventyrer, I søger, har I draget mig i det allerulykksaligste." „Udfaldet", sagde Don Quixote, „svarer ikke alle Tiider til Hensigten. Feilen, min Herr Baccalaureus Alonso Lopez! ligger deri, at komme ansættende, som I kom, midt om Natte-Tiider, med sliige Overkioler, brændende Fakler, indhyllede i Sorg, og mumlende imellem Tænderne, hvilket virkeligen lignede onde Ting, der hørte hiemme i den anden Verden. Kunde jeg nu ved sliige Omstændigheder undlade min Pligt, som bød mig at anfalde Eder? og jeg havde anfaldet eder, om I ogsaa havde været skinbarlige Dievle fra Helvedes Afgrund; thi for saadanne ansaae og holdt jeg Eder virkelig." „Siiden jeg da faaer at skikke mig i min Skiebne," sagde vor Baccalaureus, „saa beeder jeg Eders Velbyrdighed, min Herr vandrende Ridder, der har været saa uheldigt et Møde for mig, at I vil hielpe mig løs fra Muul-Eslet, som holder min Fod i Klemme imellem Stiigbøilen og Sadlen." „Vi kunde blevet ved at tale til i Morgen," sagde Don Quixote; „hvorfor har I tøvet saa længe med at klage Eders Nød for mig?" Derpaa raabte han hen til Sancho, at han skulde komme did; men Sancho skyndte sig just ikke, siiden han var i fuldt Begreeb med at plyndre et Pak-Esel, disse gode Herrer førte med sig, vel forsynet med Levnetsmidler. Sancho Panza havde giort sig en Sæk af sin store Kappe,

hvilken han proppede med saa meget, den kunde rumme, bandt den fast paa sit Esel, og adlød derpaa sin Herres Røst, løb hen til ham, hialp ham at lette den gode Herr Baccalaureus for Byrden af hans Muul-Esel, at sætte ham op paa det, og give ham hans Fakkel i Haanden. Da dette var forrettet, sagde Don Quixote, at det stod den Faldne frit for at følge sit Selskab, og paa hans Vegne at beede om Forladelse for den dem tilføiede Uleilighed, som det ikke havde været i hans Magt at frietage dem for. Sancho sagde ham tilliige: „I Fald disse Herrer af en Hændelse skulde være begierlige efter at viide, hvem den Helt var, der kiørte saaledes i Ring med dem, saa kan jeg siige Eders Velbyrdighed, at det er den tappre Don Quixote af la Mancha, der tilliige kalder sig: Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse."

Da Baccalaureusen var reisefærdig, spurgte Don Quixote Sancho, hvad der nu meere end forhen havde bevæget ham til at give ham det Navn: Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse. „Det skal jeg siige," svarede Sancho, „det kom sig deraf, at jeg ved Hielp af Faklen, som den ilde Hilsede lod falde, betragtede Eder en rum Tiid, og havde Eders Velbyrdighed vissseligen paa langt Hold den bedrøveligste Skikkelse, jeg i mine liivsødte Dage har seet, hvad enten saa Udmattelsen i Striiden, eller det Indfaldne i Kinden formedelst Tændernes Mangel var Skyld deri." „Det er ikke Tingen," sagde Don Quixote; „men det har syntes den Viismand, som det er forbeholdt at optegne mine Bedrivter, at det var godt, jeg havde et Tilnavn, saavel som alle de forrige vandrende Riddere, hvoraf een kaldte sig Ridderen af det gloende Sværd, en anden Eenhiørnings-Ridderen, hiin Soelens, denne Damernes, atter een Ørnens, og atter en anden Dødens Ridder, og under disse Navne og Sindbilleder vare de bekiendte over heele Jordkredsen. Af den Aarsag, siiger jeg, er denne Tanke indskudt i Dig, og Navnet: Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse, lagt Dig paa Tungen af den omtalte Viismand; hvorfore jeg ogsaa for Fremtiiden stedse vil føre dette Tilnavn, og for at det skal passe desto bedre, har jeg besluttet at lade en meget bedrøvelig Skikkelse male i mit Skiold, paa det første Sted vi komme." „Det lønner ikke Umagen," sagde Sancho, „at spilde Tiid og Penge

derpaa; det er alleene nok, at Eders Velbyrdighed fremviiser Eders Person og blotter Eders Ansigt, saa er jeg vis paa, at alle de, som see Jer, uden at bryde sig om Skiold eller Malerie, og uden at tage fra eller lægge til, vil kalde Jer Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse. Troe mig, det er ingen Tant, jeg farer med, naar jeg forsikkrer Eders Velbyrdighed (dog skal det være sagt i Skiemt), at Sulten og de udslagne Tænder klæde Jer saa ilde, at I intet bedrøveligt Malerie behøver."

Don Quixote loe af Sanchos lystige Indfald, og fattede ret alvorligen det Forsæt, at føre dette Navn og at lade sliig en Skikkelse sætte i sit Skiold og Vaaben; derpaa sagde han: „Jeg frygter, Sancho! at man lyser mig i Band for at have lagt en voldsom Haand paa hellige Ting, juxta illud: si quis suadente Diabolo &c. endskiønt jeg veed, at det ikke var Haanden, men Lanzen, jeg brugte, og at det var langt fra mine Tanker, at fornærme Præster eller noget, der hørte Kirken til, hvilke jeg ærer og dyrker som en god Catholik og rettroende Christen; men jeg ansaae dem for Spøgelser og Aander fra den anden Verden. Dog selv i værste Fald saa har jeg ikke glemt, hvorledes det gik Cid Ruy Dias, der blev lyst i Band, fordi han i Pavens Nærværelse brød en Stoel sønder for en kongelig Ambassadeur; thi han blev dog hiulpen ud af denne Sag ved den gode Rodrigo af Vivar, som var en høit agtet og æret Ridder."

Da Baccalaureusen havde hørt dette, foer han sin Vei, uden at siige et Ord. Don Quixote var meget begierlig efter at viide, om den døde Krop var en blot Beenrad eller ei; men Sancho vilde ikke samtykke deri, siigende: „Eders Velbyrdighed, min Herre, er kommet meest heelskindet fra dette farlige Eventyr af alle dem, jeg har seet. Disse Folk, skiønt de ere overvundne og reent slagne af Marken, kunde, naar den anden fortæller dem, at de er løbet for een eeneste Mand, faae i Sinde at vende om og søge os op, for at fortælle os noget, som vi var ilde tient med at høre. Eselet er forsynet, som det sig hør og bør, Biergene ere tæt herved, og Hungeren plager os. Vi har altsaa intet andet at giøre, end at liste os saa gandske jevnt herfra; thi som man siiger: død Mand har ingen Nød, men leevende vil have Brød."

Derpaa dreev han Eselet for ved sig, og bad sin Herre følge, der, siiden han syntes, at Sancho havde Ret, uden viidere Modstand fulgte ham. Efter at de nogen Tiid havde været paa en smal Vei imellem høie Klipper, kom de ud paa en aaben Mark, hvor Sancho læssede af sit Esel; udstrakte der paa det bløde Græs, spiiste de deres med Hungerens Salt krydrede Froekost, Middagsmaaltiid, Vesperkost og Aftensmad paa een Gang, og giorde deres Maver paa det beste til Gode med Madvahrene, den Afdødes geistlige Ledsagere (som meget sielden ere dem foruden) havde ført med sig paa Pak-Eselet. Men derpaa fulgte en større Nød, som for Sancho var den værste af alle, nemlig de havde intet at drikke, ikke engang saa meget som en Draabe Vand til at væde Tungen med. Men da Sancho, ved at føle sig for overalt, merkede, at den Eng, de befandt sig paa, var meget græsriig, sagde han det, som følger i næste Capitel.

Tyvende Capitel.

Det useete og uhørte Eventyr, der aldrig af den kiækkeste Ridder i Verden er bestaaet med saa liden Farlighed, som det udførtes af den tappre Don Quixote af la Mancha.

„Dette Græs, Herre! bevidner, at det er umueligt andet, end at her i Nærheden enten maae være en Kilde eller en Bæk, der befugter det; vi giorde altsaa vel, om vi gik lidet viidere frem, for at finde noget til at stille den forsmædelige Tørst, der plager os, og som er tusinde Gange værre end Sulten.“ Don Quixote tykkedes gandske vel om dette Raad, han tog derfor Rozinante ved Tømmen, og Sancho Panza Eselet ved Griimen, og efter at Sancho havde bundet Levningerne af deres Aftensmaaltiid paa det, begyndte de toe Vandrende at søge Engen igiennem ved at føle sig for, siiden Natten var saa mørk, at de ikke kunde see en Haand for sig. De havde ikke endnu giort toe hundrede Skridt, førend der kom dem en Lyd for Øret, liigesom naar Vandet

falder ned fra et høit Sted. Denne Bruusen glædede dem inderlig, men da de lydede meget nøie efter, hvad Kant den kom fra, hørte de en anden Larm, der betog dem Fornøielsen af Vandets Bruusen, i Særdeleshed Sancho, der af Naturen var frygtsom og bar ikke Hiertet paa det rette Sted. Jeg siiger da, at de hørte liigesom stærke Hammerslag i en afpasset Tact, ledsaget af en heftig Klirren af Jern og Kiæder, hvilket, forenet med Vandfaldets Bruusen, udgiorde en saa græsselig Musik, at den havde sat Skræk i enhver anden, end en Don Quixote. Natten var, som jeg allereede har sagt, umaadelig mørk, de vare komne ind under nogle mægtig store og høie Træer, i hvis Toppe Vinden foraarsagede en heftig Suusen, saa at Eensomheden, Stedets Beskaffenhed, Mørket, Vandets Bruusen og Bladenes Suusen foreenede sig til at udbreede Skræk og Forfærdelse, og det saa meget stærkere, som Hammerslagene ikke ophørede, Vinden ikke lagde sig, Dagen ikke brød frem, og ingen af dem vidste, paa hvad Sted de vare. Men Don Quixote, understøttet af sit kiekke Mod, sprang op paa Rozinante, holdt Lanzen udstrakt, og sagde: „Ven Sancho! Du maae viide, at Himlen har ladet mig fødes i denne ulyksalige Jern-Alder, fordi den ved mig vilde opvække Guldets eller den gyldne, som den kaldes. Jeg er den, til hvem de største Farligheder, de betydeligste Gierninger og de tapperste Bedrivter ere forbeholdne. Jeg er den, som jeg forhen har sagt Dig, i hvilken Ridderne af det runde Bord, de tolv Pairs og de nie Navnkundige paa nye skulle opstaae; den, som skal bringe Platirer og Tablanter, Olivanter og Tiranter, Eenhiørninger og Belianiser i Forglemmelse. Alt det, de forbiegangne Tiider have havt i den lange Række af vandrende Riddere, skulle disse Tiider finde i mig alleene, ved det jeg i dem skal udføre saa store, forunderlige og vældige Bedrivter, at de skulle formørke de meest klarskinnende hos de andre. Denne Nat, min troe og reedelige Vaabendrager! er meget merkværdig ved sit tykke Mørke og sin usædvanlige Eensomhed. Den stumme og forvirrede Bruusen i disse Træer, det rædsomme Fald af Vandet, vi kom hid at søge, og der synes at nedvælte fra de høieste Klipper i Maanen, tilliige med den uophørlige Banken, der trætter og døver vore Øren, vare hver for sig, end siige foreenede, nok til at indjage Mars selv Frygt og

Rædsel, hvor meget meere da ikke dem, som ei ere vante til desliige Angreeb og Eventyrer. Men alt det, jeg her har afbildet Dig, er afmægtigt og kraftesløst mod mit Bryst; Hiertet banker allereede af Forlængsel efter at prøve dette Eventyr, i hvor vanskeligt det end synes. Giord altsaa Rozinante lidet fastere, beed til Gud for mig, og vent mig her i tree Dage, kommer jeg da efter deres Forløb ikke igien, saa gaae tilbage til vor Landsbye, og derfra, som den sidste Prøve paa Din Kierlighed og Troeskab imod mig, til Toboso, for at siige min uforlignelige Herskerinde Dulcinea, at hendes fangne Ridder omkom ved at udføre sliige Ting, der skulde giøre ham værdig til at kaldes hendes."

Da Sancho havde hørt sin Herres Ord, gav han sig til at græde af Hiertens Grund, og sagde: „Herre! jeg begriiber ikke, hvorfor Eders Velbyrdighed vil prøve dette skrækſomme Eventyr. Nu da det er mørk Nat, og her ingen er, der kan see os, saa kan vi jo gandske lempeligen gaae vor Vei og liste os ud af Faren, om vi saa ikke skulde faae noget at drikke i tree Dage; thi siiden ingen kan see os, saa kan heller ingen forekaste os Feighed. Desforuden har jeg hørt vores Præst (som Eders Velbyrdighed jo kiender meget vel) præke, at den, der søger Faren, skal omkomme i Faren. Det er derfor ikke vel giort at friste Gud, ved at foretage sliige halsbrækkende Gierninger, at man ikke kan slippe heelskindet fra dem uden ved Mirakler. Lad Jer nøie med det, Himlen har giort for Eders Velbyrdighed, ved at frelse Jer fra det Himmelspræt, jeg maatte friste, ved at føre Jer seierriig og velbeholden af saa mange Fienders Hænder, som der fulgte med den Døde. Skulde dette ikke kunde bevæge eller røre Eders haarde Bryst, saa lad Jer dog bevæge ved den Tanke, at Eders Velbyrdighed med Nød og neppe vilde være kommen herfra, førend jeg af lutter Angest maatte give Aanden op. Jeg har forladt Kone og Børn, for at tiene Eders Velbyrdighed, siiden jeg troede derved at forbedre og ikke forværre mine Sager; men som Hovmod gaaer for Fald, saa slipper nu det Haab op til intet, jeg saa vist og fast havde fattet om den ulykkelige og bandsatte Øe, Eders Velbyrdighed saa tit og ofte har lovet mig; og i det Sted seer jeg, at min Løn bliver den, at man nu forlader mig paa et Sted, hvor der ikke engang er menneske-

lige Fodspor. For Guds Skyld, Eders Velbyrdighed! faer dog ikke saa ilde med mig; jeg forlanger jo ikke, at Eders Velbyrdighed skal staae reent fra at prøve dette Eventyr, men alleene skyde det ud, til det bliver Dag, hvilket vi, efter det jeg lærte den Tiid, jeg var Hyrde, ikke har over tree Tiimer til, thi den lille Biørns Mund staaer os liige over Hovedet, og naar den er i liige Linie med den venstre Palle, saa er det Midnat." „Hvorledes kan Du, Sancho!" sagde Don Quixote, „see, hvad Linie den staaer i, og hvor Munden eller Nakken vender hen, da Natten er saa mørk og sort, at ikke een eeneste Stierne lader sig til Syne paa Himmelen?" „Det er vel saa," sagde Sancho; „men da Frygten har mange Oine og seer de Ting, som er under Jorden, hvor meget snarere da ikke dem, der er paa Himmelen? Det siiger jo ogsaa den sunde Forstand, at det ikke kan vare længe, førend det begynder at dages." „Det maae vare længe eller kort," sagde Don Quixote, „saa skal det hverken nu eller nogensinde kunde siiges om mig, at Taare eller Bønner have holdt mig fra at udøve min Pligt. Jeg beeder Dig derfor, Sancho! at spare dem; den Gud, som har givet mig i Sinde at friste dette saa ubegriibelige og farlige Eventyr, vil nok drage Omsorg for mit Vel og lindre Din Bedrøvelse. Alt, hvad Du har at giøre, er alleene at giorde Rozinante, og at vente mig her, da jeg snart skal komme igien, enten leevende eller død."

Da Sancho merkede, at dette var hans Herres endelige Beslutning, og at hverken Taare, Forestillinger eller Bønner formaaede noget hos ham, saa faldt han paa at forsøge, om han ved List kunde bringe ham til at bie, indtil det var Dag. I det samme han altsaa giordede Rozinante, bandt han den Beenene gandske fast, men uden at det merkedes, med Eselets Griime, saa at da Don Quixote vilde afsted, kunde han ingen Vei komme, siiden Hesten ikke kunde bevæge sig uden ved Spring. Saasnart Sancho Panza saae den gode Fremgang, hans Sneedighed havde, sagde han: „Der seer I, Herre! at Himlen, bevæget af mine Taare og Klagemaal, har maget det saa, at Rozinante ikke kan røre sig af Stedet, og i Fald I vil twinge og spore den, tiener det ikke til andet end at opirre Lykken og stampe mod Braadden, som man siiger." Don Quixote var færdig at gaae ud af sit

gode Skind, men jo meere han sporede den, jo meere den sprang, og kom dog ikke et Skridt viidere, end den var. Uden altsaa at tænke paa, at den var bunden, maatte han slaae sig til Roelighed, og vente, indtil det blev Dag, eller Rozinante lod sig regiere, og gav han det en gandske anden Aarsag i sine Tanker, end sin Vaabendragers Sneedighed; han sagde altsaa: „Siiden nu saa er, Sancho! at Rozinante ikke kan komme af Stedet, saa maae jeg være roelig, til Dagen gryer, i hvor fortrædeligt det er mig, at vente dens Ankomst.“ „Det skal ikke falde Jer fortrædeligt,“ sagde Sancho, „jeg skal moere Eders Velbyrdighed ved at fortælle Historier for Jer fra nu og til i Morgen, i Fald I ikke har meere Lyst til at hviile og forsøge at faae et Blund i det bløde Græs, efter vandrende Ridderes Bruug, og for at være des raskere, naar det bliver Dag, og I skal til at friste saa mageløst et Eventyr, som I venter.“ „Hvad vil Du siige med at hviile mig eller at sove?“ sagde Don Quixote; „seer Du mig an for en Ridder, der slaaer sig til Hviile og Roelighed, naar Faren er for Haanden? Sov Du, som er fød til at sove, eller foretag Dig, hvad Du lyster; men lad mig foretage det, jeg finder mine Vilkaar meest anstændigt.“ „Herre!“ sagde Sancho, „Eders Velbyrdighed maae ikke tage mig det fortrydeligt op, thi jeg meente intet Ondt dermed.“ Hvorpaa han gik hen til ham, lagde den eene Haand for paa Sadelen, og den anden bag paa den, saa at han favnede sin Herres venstre Laar, uden at torde viige en Fingers-Breed fra ham (saa stor var hans Frygt for de Slag, der ideligen lydede for deres Øren). Don Quixote sagde, at han skulde fortælle noget til at moere ham med, som han havde lovet. Hvortil Sancho svarede, at han vilde gierne, dersom kun Frygten for det, han hørte, vilde tillade ham det. „Imidlertiid skal jeg dog stræbe af fortælle Jer en Historie, som, i Fald jeg kommer til Ende med den og ikke maae bryde den af paa Halvveien, er een af de kosteligste. Vil nu Eders Velbyrdighed kun give Agt, for jeg begynder allereede.

Godt er Vel, og Vel er ikke ilde; det Gode, der kommer, for alle, er til, det Onde for dem, det søge vil. Læg nemlig Mærke til, Eders Velbyrdighed! at de Gamle ikke begyndte deres Historier med: *Der var engang en Mand*,

saadan som vi giør i vore Dage, men med en Sentenz af en vis gammel Romer, der siger: Det Onde for den, der vil søge det. Og dette passer sig overmaade vel ved denne Leilighed, ja ret som Fod i Hose, til at viise Eders Velbyrdighed, at I bør holde Jer gandske roelig, og ingen Steds gaae hen for at søge det Onde, men smukt gaae en anden Vei herfra, siiden intet twinger os til at vælge den, hvorfra de dundrende Slag komme, der indjage os saadan Skræk." „Bliv ved Din Fortælling," sagde Don Quixote, „og lad mig bære Omsorg for hvad Vei vi skulle tage." „Hvad jeg da nu skulde siige og ikke lyve," sagde Sancho, „saa var der engang i Estremadura en Hyrde eller Geedegiennere, som min Fortælling siiger heedte Lope Ruiz, og denne Lope Ruiz var forliebt i en Hyrdinde, som heedte Torralva, og denne Hyrdinde, som heedte Torralva, var en Daatter af en riig Hollænder, og denne riige Hollænder ...." „I Fald Du vil fortsætte Din Fortælling paa denne Maade, Sancho!" sagde Don Quixote, „at ethvert Ord skal igientages toe Gange, saa kommer Du ikke til Ende med den i toe Dage. Lad den hænge sammen, og fortæl som en fornuftig Mand, eller tie reent stille." „Paa den Maade, som jeg fortæller," sagde Sancho, „fortælles alle Historier, hvor jeg er fra, og jeg veed ikke at fortælle den anderledes; ikke heller er det smukt, at Eders Velbyrdighed vil være den, som anmoder mig om at indføre nye Skikke." „Tael da, som Du vil," sagde Don Quixote, „og siiden Skiebnen twinger mig til at høre paa Dig, saa bliv ved." „Altsaa da, min Hiertens Herre!" blev Sancho ved, „saa var, som jeg allereede har sagt, denne Hyrde forliebt i Hyrdinden Torralva, der var en trind, feed, rundladen Tøs, og havde noget Karlagtigt ved sig, fordi hun var lidt skiegget, og staaer hun mig ret liivagtigen for Øinene." „Har Du da kiendt hende?" spurgte Don Quixote. „Nei vist har jeg ei," sagde Sancho; „men den, der fortalte mig det, sagde mig, at Historien var saa vis og sand i alle Maader, at jeg gierne, naar jeg fortalte den til andre, kunde bekræfte og forbande mig paa, at jeg selv havde seet det altsammen. Som nu en Dag gik, og en anden Dag kom, saa magede Fanden (der aldrig sover, men har sit Spil overalt) det saaledes, at den Kierlighed, Hyrden havde for Hyrdinden, omskiftedes til Mod-

bydelighed og ond Villie, der, efter Klaffer-Tungernes Siigende, reiste sig af en stor Deel smaae Mistanker, som han havde faaet til hende om noget, som gik over Skrævet og nærmede sig forbudne Ting. Ja, det gik endog saa viidt, at hun blev Hyrden saa afskyelig, at han ikke kunde taale at see hende, hvorfor han besluttede, at gaae saa langt bort, at hun aldrig skulde kunde faae Øie paa ham. Dette var nu godt, men dog ikke heller alt for godt; thi Torralva, som saae, at Hyrden foragtede hende, blev ham nu saa god, som hun aldrig havde været ham." „Det ligger i Fruentimmernes Natur," sagde Don Quixote, „at foragte den, som elsker dem, og at elske den, der bærer Afskye for dem; men viidere, Sancho!" „Dette var nu saa, som det var," blev Sancho ved; „hvorpaa Hyrden satte sin Beslutning i Verk, dreev sine Geeder for ved sig, og tog Kaasen over Estremaduras Marker for at gaae over til Kongeriiget Portugal. Hvad jeg nu viidere skulde siige, saa lugtede Torralva ikke saasnart Lunten, førend hun gik bag efter ham med bare Been, en stor Stav i Haanden og en lille Tversæk paa Nakken, i hvilken (som Rygtet siger) der laae et Stykke af et Speil, en halv Kam, og en lille Krukke med Farve til Ansigtet. Men hvad der var i den eller ikke var i den, er nu min mindste Bekymring; jeg vil i det Sted siige, som man har fortalt mig, at Hyrden kom med sin Hiord til Floden Guadiana, som paa den Tiid var steegen saa høit, at den stod et godt Stykke op paa Landet, og der var hverken Baad eller Pram at see til at sætte ham over paa den anden Side. Nu var gode Raad dyre; thi han ærgrede sig meget over, at han saae, Torralva var i Hælene paa ham og vilde giøre ham et evigt Bryderie med sine Bønner og Taare. Som han nu saaledes stod og saae sig rundten om, blev han en Fisker vaer, som havde en lille bitte Baad, i hvilken der ikke kunde rummes meere end en Geed og et Menneske; og med ham blev han eenig om at sætte de tree hundrede Geeder over paa den anden Side. Fiskeren steeg i Baaden, tog en Geed og førte den over, kom tilbage og foer af med en anden, kom atter tilbage og førte atter en anden over. Nu maae Eders Velbyrdighed holde nøie Regning med, hvor mange Geeder Fiskeren sætter over, forbi om der kun slippes een af Hukommelsen, saa holder For-

tællingen op, og saa er det plat umueligt at fortælle et Ord meere af den. Jeg bliver altsaa nu ved, og siiger, at Landgangen paa den anden Side var meget moradsig og sliibrig, hvorover det tog lang Tiid hen for Fiskeren at gaae og komme. Men med alt det kom han dog tilbage efter en anden Geed, og en anden, og atter en anden." „Vild Dig nu ind," sagde Don Quixote, „at de ere komne over allesammen; thi bliver Du saaledes ved at gaae og komme, saa faaer Du dem ikke sat over i et Aar." „Hvor mange er nu ovre?" spurgte Sancho. „Det maae Fanden og ikke jeg viide," sagde Don Quixote. „Har jeg da ikke beedet Jer om at holde nøie Regning?" sagde Sancho; „saa sandt Gud leever, saa staae vi nu der midt i Fortællingen, og kan ikke komme et Skridt viidere." „Hvordan kan det gaae til?" svarede Don Quixote; „er det da saa væsentlig til Historien, at viide, hvor mange Geeder der ere satte over, at om man tager Feil deraf, saa kan den ikke viidere fortsættes?" „Nei, Herre!" sagde Sancho, „det er reent umuligt; thi da jeg spurgte Eders Velbyrdighed, hvor mange Geeder der var kommen over, saa liigesom I svarede mig, at I vidste det ikke, paf! saa fløi mig alt det af Minde, som jeg havde tilbage at fortælle, og det var paa min Troe meget skiønt og behageligt." „Saa Du paa den Maade", sagde Don Quixote, „er nu gandske til Ende med Din Fortælling?" „Den er ude som et Lys," sagde Sancho. „Jeg maae tilstaae Dig," sagde Don Quixote, „at Du har forebragt en af de besynderligste Historier eller Fortællinger, der kan optænkes, og at Din Maade at fortælle og ende den paa er splinternye; endskiønt jeg ikke formodede mig andet af Din Veltalenhed. Men det er ikke heller til at undres over, thi disse idelige stærke Slag forrykke maaskee Dit Hoved." „Det kunde vel være," sagde Sancho, „men det veed jeg, at der er intet meere tilbage af min Fortælling, og at den er sluttet, saasnart Vildereedet med de Geeder, der er satte over, begynder." „Slut den i Herrens Navn, hvor Du lyster," sagde Don Quixote, „og lad os forsøge, om Rozinante ikke kan røre sig." Hvorpaa han paa nye gav den Sporene, og den gav sig paa nye til at springe, uden at komme af Stedet, saa vel var den bunden.

Hvad enten nu at det kom af den kolde Morgenstund,

der allereede nærmede sig, eller at Sancho havde nydt nogle løsnende Ting om Aftenen, eller og (hvilket nok er det troeligste) at det var blot Naturens Virkning, saa er det tilforladeligt, at der paakom ham en Drivt til at forrette noget, som ingen anden kunde forrette for ham. Frygten havde saa aldeeles bemestret sig hans Bryst, at han ikke torde viige fra sin Herre, hvorvel hans Trang til at skille sig ved det, der besværede ham, tog alt meere og meere til. Endeligen syntes ham, at det nok gik an at liste den høire Haand saa sagtelig bag fra Sadelen, hvor den laae, hvilket han og gandske lempeligen fuldførte, og uden at det kunde høres, løste han det løbende Baand, der uden nogen anden Hielp holdt Buxerne oppe. Da dette var giort, strøg han Buxerne ned om Hælene, hvorved Beenene bleve liigesom bundne, trak derpaa Skiorten i Veiret, det beste han kunde, og gav Luften sit Bagkastel (der ikke var lille) til Priis. Da dette var udrettet (som han troede var det værste, der hindrede ham i at slippe af sin græsselige Beklemmelse), saa fandt han endnu en større Vanskelighed, som var, at han ikke kunde udføre sin Forretning uden at give Lyd fra sig; han kneeb altsaa Tænderne fast sammen, trykkede Hovedet ned imellem Skuldrene, og holdt Aanden til sig, saa stærkt som han kunde. Men uagtet al hans Fliid var han dog saa uheldig, at han Tiid efter anden giorde en Allarm, som var meget forskiellig fra den, der havde sat saa stor Skræk i ham. Don Quixote hørte det, og spurgte: „Hvad er det, der brummer, Sancho?“ „Jeg veed ikke, Herre!“ svarede han, „det maae vist være noget Nyt; thi naar Eventyrene og Ulykkerne begynde, saa bliver der ikke saa hastig Ende paa dem.“ Derpaa vendte han sig til Arbeidet igien, og fuldendte det saa lykkeligen, at han uden viidere Brummen og Allarm saae sig befriet fra den besværligste Byrde, han sin heele Livstiid havde baaret paa. Men da Don Quixotes Næse var liige saa fiin, som hans Øre var lydt, og Sancho var ham saa nær inde paa Liivet, at Dunsterne næsten i en liige Linie kunde stige op til ham, saa var det heller ikke at undgaae, at jo nogle af dem nærmede sig hans Næse; men neppe havde de naaet den, førend han maatte iile den til Hielp, ved at holde den til med toe Fingre, igiennem hvilke han snøvlende sagde: „Det synes, Sancho! at Du er umaade-

lig angest?" „Det er saa i sig selv," sagde Sancho; „men hvorpaa merker Eders Velbyrdighed det nu meere end forhen?" „Derpaa," sagde Don Quixote, „at Du lugter nu stærkere end ellers, og tilforladeligen ikke som Ambra." „Det kan gierne være," sagde Sancho; „men det er ikke min Skyld saa meget som Eders Velbyrdigheds, der til saa usædvanlig en Tiid fører mig paa hidindtil ubevandrede Veie." „Gaae tree til fiire Skridt herfra, min Ven!" sagde Don Quixote (og det altsammen uden at tage Fingrene fra Næseboerene), „og lad det tiene Dig til Efterretning, at Du i Fremtiiden tager nøiere Vaere paa Din Person, og det, Du skylder min; jeg merker, at de forskiellige Samtaler, jeg har nedladt mig til at holde med Dig, have avlet dette Gemeenskab." „Jeg tør slaae til Væds om," sagde Sancho, „at Eders Velbyrdighed troer, jeg har havt noget fore, som ikke var rigtigt." „Det bliver værre, naar der røres ved det, Ven Sancho!" sagde Don Quixote.

Med disse og andre desliige Samtaler tilbragte Herren og Tieneren Natten; men da Sancho saae, at det lakkede ad Morgenstunden, saa løste han Rozinante gandske sagte, og bandt sine Buxer fast. Saasnart Rozinante merkede, at den var sat i Frihed, saa syntes den (endskiønt den ikke var meget springsk af sig) ret at blive glad, og viiste det ved at slaae ud baade bag og for, siiden den (med dens gode Tilladelse) ikke forstod sig paa at giøre Courbetter. Da Don Quixote merkede, at Rozinante kunde røre sig, holdt han det for et godt Tegn, og troede, det betydede, at han skulde lykkeligen fuldføre det skrækkomme Eventyr. Nu brød Dagen saa stærkt igiennem, at man tydeligen kunde skielne alle Ting fra hinanden, og Don Quixote saae, at han befandt sig iblant tykke og høie Castanie-Træer, der gave en tæt og mørk Skygge. Han hørte tilliige, at Hamringen vedvarede, men uden at kunde opdage, hvad den foraarsagedes af. Uden viidere Ophold lod han altsaa Rozinante føle Sporene, vendte sig om at siige Sancho Farvel, og befalede ham, at han i det høieste skulde vente paa ham i tree Dage, som han allereede havde sagt, og dersom han efter deres Forløb ikke var kommen tilbage, saa kunde han slaae Liid til, at Gud havde betient sig af dette farlige Eventyr til at ende hans Dage. Han erindrede ham paa nye om det Ærende, han skulde bære

til hans Herskerinde Dulcinea, og hvad Lønnen for hans beviiste Tieneste angik, saa skulde han være ubekymret for den, siiden han ikke havde forsømt at giøre sit Testamente, førend han drog hiemme fra, i hvilket han havde tillagt ham saa meget, som hans Løn giorde ud i den Tiid, han havde tient ham; men dersom Gud vilde staae ham bie til at komme med Helsen og Helbred af denne Fare, saa kunde han være fuldkommen vis paa den belovede Øe.

Sancho begyndte igien at græde ved at høre sin Herres bevægelige Tale paa nye, og besluttede ikke at forlade ham, men holde den yderste Fare i dette Forehavende ud med ham til Enden. Af disse Taare og denne saa æragtige Beslutning hos Sancho Panza drager Forfatteren af denne Historie den Slutning, at han maae have været meget veltænkende eller i det mindste en oprigtig Christen. Sanchos Beslutning rørte hans Herre inderlig, men for ikke at lade see mindste Skrøbelighed, tvang han sig, det beste han kunde, og begav sig paa Veien hen ad den Kant, hvor Lyden af Vandet og Slagene kom fra. Sancho fulgte ham til Fods, og førte sit Esel (sin uadskillelige Staldbroder i Medgang og Modgang) efter Sædvane ved Griimen. Efter at de havde vandret nogen Tiid under Castanie-Træernes Skygge, kom de ud paa en liden Slette ved Foden af en umaadelig høi Klippe, fra hvilken Vandet faldt ned med en heftig Bruusen. Paa Sletten stode nogle Huuse i saa elendig en Tilstand, at de snarere syntes Levninger af Ødelæggelse end Boeliger, og fra dem kom Lyden af de forfærdelige Slag, der endnu dundrede i deres Øren. Ved Faldet af Vandet og Lyden af Slagene blev Rozinante skye; Don Quixote strøg, klappede og opmuntrede den, for at faae den Huusene alt nærmere og nærmere; hvorpaa han af Hiertet anbefalede sig sin Herskerinde med Bøn, at hun paa denne Dag og i denne græsselige Kniibe vilde være ham gunstig; underveis anbefalede han sig i liige Maade til Gud, at han ikke maatte forglemme ham. Sancho veeg ikke fra hans Side; naar han kunde komme til, strækkede han Halsen langt forud, og kikkede imellem Rozinantes Been, for at forsøge, om han ikke kunde faae Øie paa det, der holdt ham i saadan en Angest og Uroelighed. De havde omtrent giort et hundrede Skridt, da de, ved at dreie om en udstaaende Kant af Klip-

pen, troede at opdage og forvisses om Aarsagen (som heller ingen anden kunde være) til al den Hamren og de forfærdelige Slag, der havde holdt dem heele Natten i Frygt og Skræk, og den var (i Fald Du min Læser ikke vil tage det fortrydeligt op) sex Valkemøller, som ved deres afvexlende Slag havde foraarsaget denne Allarm.

Saasnart Don Quixote saae, hvad det var, blev han gandske maalløs, og giennemiisnet fra Top til Taa. Sancho holdt Øie med ham og saae, at han lod Hovedet hænge meget modløst ned over Brystet, og derved viiste, at han var skamfuld. Don Quixote saae i liige Maade til Sancho, og da han blev vaer, at Kinderne vare oppustede, og han paa Veie til at revne af Latter, var Ridderens Tungsindighed ikke mægtig nok til at hindre ham fra at lee ved at betragte sin Vaabendrager; og da Sancho saae, at hans Herre havde giort Begyndelsen, efterfulgte han ham med saadan en Heftighed, at han var nødt til at holde sig med Næverne i Siden. Fiire Gange holdt han op, og fiire Gange begyndte hans Latter paa nye med samme Heftighed, som den første, hvorover Taalmodigheden allereede svigtede Don Quixote, men den brast gandske, da han hørte Sancho, liigesom for at giøre Nar af ham, siige: „„Ven Sancho! Du maae viide, at Himlen har ladet mig fødes i denne ulykſalige Jern-Alder, fordi den ved mig vilde opvække den gyldne eller Guld-Alderen. Jeg er den, til hvem de største Farligheder, de betydeligste Gierninger og de tapperste Bedrivter ere forbeholdne;““ og saaledes at igientage den heele Tale, hans Herre havde holdt, da han allerførst hørte den skrækſomme Banken. Da Don Quixote saae, at Sancho understod sig at driive Spot med ham, voxte hans Ærgrelse og Forbittrelse til saadan en Grad, at han løftede sit Spyd og gav ham toe saa vældige Slag med det, at dersom han havde faaet dem paa Hovedet i Stedet for paa Skuldrene, var Don Quixote bleven frie for at betale ham hans Løn, saafremt det ikke havde været til Arvingerne. Da Sancho merkede, hvor ilde hans Giekkerie bekom ham, saa af Frygt for, at hans Herre ikke skulde lade det blive derved, sagde han i en meget ydmyg Tone: „For Guds Skyld, Eders Velbyrdighed! betænk dog, at jeg kun skiemtede.“ „Juſt fordi Du skiemtede,“ sagde Don Quixote, „saa giør jeg Alvor

deraf. Kom frem, min skiemtsomme Herre! og siig os: om det i Stedet for Valkemøller havde været et andet farligt Eventyr, har jeg da ikke viist al den fornødne Behiertighed til at begynde og fuldende det? Er jeg forpligtet ved at være Ridder, som jeg er, til at kiende og skielne imellem alle Lyd, og viide, hvilken der kommer fra en Valkemølle? allerhelst da det er mueligt (og det forholder sig virkelig saa), at jeg aldrig i mine Leevedage har seet nogen saadan, som I, der er en grov Bonde og fød og opdraget iblant dem, maae have giort. Mag det saa, at disse Valkemøller forvandles til liige saa mange Kiemper, og stil mig dem saa een for een eller alle paa een Gang under Øinene, og dersom jeg da ikke vender Beenene i Veiret paa dem alle, saa kan Du holde Dig op over mig, saa meget som Du lyster." „Jeg skal aldrig giøre det meere, Herre!" sagde Sancho, „og jeg tilstaaer, at jeg giorde mig lidet for lystig. Men nu, da vi ere forliigte igien, saa siig mig dog, Eders Velbyrdighed — hvem Gud føre liige saa karsk og velbeholden af alle Eventyrer, som af dette — om det ikke er noget at lee af og at fortælle, saa angest som vi vare, i det mindste jeg for min Part, thi hvad Eders Velbyrdighed angaaer, saa veed jeg allereede tilfulde, at I ikke engang kiender, hvad Banghed og Forfærdelse er." „Jeg negter ikke," sagde Don Quixote, „at det, som er hændet os, er latterligt; men det lønner ikke Umagen at fortælle det, thi alle Mennesker besidde ikke Forstand nok til at træffe Tingenes rette Synspunct." „I det mindste", sagde Sancho, „veed Eders Velbyrdighed at træffe Puncten med Eders Lanze, skiønt I slog efter mit Hoved og ramte mine Skuldre, hvilket jeg kun har Himlen og min Hurtighed i at dukke mig at takke for. Imidlertiid kan det sættes paa Karvestokken; thi jeg har altiid hørt siige, at den, man elsker, den revser man, og at det tilliige skal være store Herrers Bruug, naar de har skieldt deres Tienere Huuden fuld, at giøre det glemt ved at tage Haanden i Lommen, og endskiønt jeg ikke egentlig veed, hvad et Liiv fuld Hug koster, saa bilder jeg mig dog ind, at de vandrende Riddere betale Prygl med Øer eller Kongeriiger paa fast Land." „Det er meget mueligt," svarede Don Quixote, „at alt, hvad Du siiger der, kan skee; lad imidlertiid det Forbiegangne være glemt, thi i hvor viis og eftertænksom

man end er, er man dog ikke alle Tiider Mester over den første Bevægelse. Imidlertiid vil jeg give Dig her den Advarsel (paa det Du for Fremtiiden skal holde Dig fra den evindelige Snakken med mig), at i alle de Ridder-Bøger, jeg har læst (og de ere utallige), har jeg aldrig fundet, at nogen Vaabendrager har snakket saa meget med sin Herre, som Du med Din; hvilket virkeligen er en stor Feil, saavel af Dig, som mig — af Dig, i det Du agter mig for lidet, og af mig, da jeg burde holde mig for god dertil. Gandalin, Amadis af Frankrigs Vaabendrager, var Greve over en fast Øe, og dog læser man om ham, at han stedse talede til sin Herre med Hatten i Haanden, nedbøiet Hoved og krum Ryg „„paa tyrkisk Viis““. Hvad skal man siige om Gasabal, Don Galaors Vaabendrager, der var saa taus, at Fortælleren for at lægge det Ypperlige i hans forunderlige Taushed ret for Dagen, kun nævner hans Navn een eeneste Gang i den heele lange og sandfærdige Historie. Af dette, jeg har sagt Dig, Sancho! kan Du slutte, hvor stor Forskiel der er paa Huusbonden og Drengen, Herren og Tieneren, Ridderen og Vaabendrageren. Altsaa fra i Dag af maae Du viide at begegne mig med meere Ærbødighed og lade al Skiemten fare; thi saasnart Hovedet ikke staaer mig derefter, vil den kun bekomme Dig ilde. De Belønninger og Foræringer, jeg har lovet, komme, naar Tiid er, og komme de ikke, er Du dog i det mindste Din Løn vis, som jeg allereede har sagt Dig.“ „Jeg husker ret vel, at Eders Velbyrdighed sagde det,“ svarede Sancho; „men maatte jeg ikke faae at viide (for det Tilfælde at af en Hændelse Gavernes Tiid ikke kom, og man var nødt til at holde sig til Lønnen), hvor meget en Vaabendrager hos en vandrende Ridder tiener for, og om hans Løn er maanedlig eller dagviis, som Haandlangernes?“ „Jeg troer ikke,“ sagde Don Quixote, „at Vaabendragerne have havt vis Løn; og at jeg ansatte Dig for den i mit Testamente, der ligger hiemme, var, fordi man ikke veed, hvad der kan møde, og jeg ikke heller veed, hvorledes det i disse elendige Tiider vilde gaae med Ridderskabet, ei heller ønskede, at min Siel skulde liide for smaae Tings Skyld i den anden Verden; thi det maae Du viide, Sancho! at i denne Verden er ingen farligere Tilstand end vor eventyrlige.“ „Det maae være en Sand-

hed," sagde Sancho, „siiden Stødene af en Valkemølle kunde forvirre og forurolige Sindet hos en saa drabelig vandrende Ridder, som Eders Velbyrdighed er. I øvrigt kan I forlade Jer paa, at jeg fra nu af aldrig skal aabne min Mund til at skiemte med Eders Velbyrdigheds Sager, men alleene for at ære Jer som min Herre og Foresatte." „Naar Du giør det," sagde Don Quixote, „vil Du ogsaa leeve længe paa Jorden; thi i Mangel af Forældre bør vort Herskab æres, som om det var vor Fader og Moder."

En og tyvende Capitel.

Der afhandler det herlige Eventyr med Erobringen af Mambrins Hielm, saavel som andre Ting, der hændtes vor uovervindelige Ridder.

Derpaa begyndte det at smaaeregne, og Sancho havde gierne seet, at de havde søgt Lye i en af Valkemøllerne, men Don Quixote havde ved den latterlige Begivenhed fattet saa umaadelig en Afskye for dem, at han paa ingen Maade var at overtale dertil. Han valgte Retningen paa høire Haand, der førte til en anden Vei end den, de havde fulgt Dagen forhen. Det varede ikke længe, førend Don Quixote fik Øie paa en Mand, der havde noget Glimrende paa Hovedet, som om det var Guld. Neppe havde han seet det, førend han vendte sig til Sancho, og sagde: „Mig synes, Sancho! at de gamle Ordsprog fare med Sandhed, thi de ere Sentenzer, øste af Erfarenhed, Moderen til al Slags Kundskab; men i Særdeleshed priiser jeg det Ordsprog, som siiger: Lukkes een Dør i, saa lades en anden op. Naar saaledes Lykken i Nat lukkede den Dør for os, som vi søgte, ved at bedrage os med Valkemøllerne, saa aabner den nu en anden ved et bedre og sikkrere Eventyr, og i Fald jeg ikke kommer igiennem det, er Skylden min og kan ikke skydes paa min liden Kundskab om Valkningen

man end er, er man dog ikke alle Tiider Mester over den første Bevægelse. Imidlertiid vil jeg give Dig her den Advarsel (paa det Du for Fremtiiden skal holde Dig fra den evindelige Snakken med mig), at i alle de Ridder-Bøger, jeg har læst (og de ere utallige), har jeg aldrig fundet, at nogen Vaabendrager har snakket saa meget med sin Herre, som Du med Din; hvilket virkeligen er en stor Feil, saavel af Dig, som mig — af Dig, i det Du agter mig for lidet, og af mig, da jeg burde holde mig for god dertil. Gandalin, Amadis af Frankrigs Vaabendrager, var Greve over en fast Øe, og dog læser man om ham, at han stedse talede til sin Herre med Hatten i Haanden, nedbøiet Hoved og krum Ryg „„paa tyrkisk Viis"". Hvad skal man sige om Gasabal, Don Galaors Vaabendrager, der var saa taus, at Fortælleren for at lægge det Ypperlige i hans forunderlige Taushed ret for Dagen, kun nævner hans Navn een eeneste Gang i den heele lange og sandfærdige Historie. Af dette, jeg har sagt Dig, Sancho! kan Du slutte, hvor stor Forskiel der er paa Huusbonden og Drengen, Herren og Tieneren, Ridderen og Vaabendrageren. Altsaa fra i Dag af maae Du viide at begegne mig med meere Ærbødighed og lade al Skiemten fare; thi saasnart Hovedet ikke staaer mig derefter, vil den kun bekomme Dig ilde. De Belønninger og Foræringer, jeg har lovet, komme, naar Tiid er, og komme de ikke, er Du dog i det mindste Din Løn vis, som jeg allereede har sagt Dig." „Jeg husker ret vel, at Eders Velbyrdighed sagde det," svarede Sancho; „men maatte jeg ikke faae at viide (for det Tilfælde at af en Hændelse Gavernes Tiid ikke kom, og man var nødt til at holde sig til Lønnen), hvor meget en Vaabendrager hos en vandrende Ridder tiener for, og om hans Løn er maanedlig eller dagviis, som Haandlangernes?" „Jeg troer ikke," sagde Don Quixote, „at Vaabendragerne have havt vis Løn; og at jeg ansatte Dig for den i mit Testamente, der ligger hiemme, var, fordi man ikke veed, hvad der kan møde, og jeg ikke heller veed, hvorledes det i disse elendige Tiider vilde gaae med Ridderskabet, ei heller ønskede, at min Siel skulde liide for smaae Tings Skyld i den anden Verden; thi det maae Du viide, Sancho! at i denne Verden er ingen farligere Tilstand end vor eventyrlige." „Det maae være en Sand-

hed," sagde Sancho, „siiden Stødene af en Valkemølle kunde forvirre og forurolige Sindet hos en saa bravelig vandrende Ridder, som Eders Velbyrdighed er. I øvrigt kan I forlade Jer paa, at jeg fra nu af aldrig skal aabne min Mund til at skiemte med Eders Velbyrdigheds Sager, men alleene for at ære Jer som min Herre og Foresatte." „Naar Du giør det," sagde Don Quixote, „vil Du ogsaa leeve længe paa Jorden; thi i Mangel af Forældre bør vort Herskab æres, som om det var vor Fader og Moder."

En og tyvende Capitel.

Der afhandler det herlige Eventyr med Erobringen af Mambrins Hielm, saavel som andre Ting, der hændtes vor uovervindelige Ridder.

Derpaa begyndte det at smaaeregne, og Sancho havde gierne seet, at de havde søgt Lye i en af Valkemøllerne, men Don Quixote havde ved den latterlige Begivenhed fattet saa umaadelig en Afskye for dem, at han paa ingen Maade var at overtale dertil. Han valgte Retningen paa høire Haand, der førte til en anden Vei end den, de havde fulgt Dagen forhen. Det varede ikke længe, førend Don Quixote fik Øie paa en Mand, der havde noget Glimrende paa Hovedet, som om det var Guld. Neppe havde han seet det, førend han vendte sig til Sancho, og sagde: „Mig synes, Sancho! at de gamle Ordsprog fare med Sandhed, thi de ere Sentenzer, øste af Erfarenhed, Moderen til al Slags Kundskab; men i Særdeleshed priiser jeg det Ordsprog, som siiger: Lukkes een Dør i, saa lades en anden op. Naar saaledes Lykken i Nat lukkede den Dør for os, som vi søgte, ved at bedrage os med Valkemøllerne, saa aabner den nu en anden ved et bedre og sikkrere Eventyr, og i Fald jeg ikke kommer igiennem det, er Skylden min og kan ikke skydes paa min liden Kundskab om Valkningen

Vreede randt ham i Sinde, og brød Latteren af paa Halvveien. „Hvad leer Du af, Sancho?“ sagde Don Quixote. „Jeg leer“, svarede han, „over den Hednings store Hoved, som var Herre til denne Hielm, der er et Barbeer=Bækken saa liig, som een Draabe Vand den anden.“ „Veed Du, hvad jeg tænker, Sancho?“ sagde Don Quixote. „Jeg bilder mig ind, at saa rart et Stykke, som denne fortryllede Hielm er, maae ved een eller anden forunderlig Leilighed være kommen i Folkes Hænder, som ikke have kiendt dens Værd, og som uden selv at viide hvad de giorde, have af Gierrighed omsmeltet den eene halve Deel af den, da de ere blevne vaer, at det var det fiineste Guld; og af den anden halve Deel have de giort dette, der, som Du siger, ligner et Barbeer=Bækken. Men være sig nu hvilket som vil, saa er denne Forvandling mig, der veed hvad der er ved den, meget liigegyldig, og paa det første Sted, hvor vi træffe en Smed, vil jeg lade den sætte i saadan Stand, at ingen Hielm i Verden skal overgaae den, ja ikke engang den, som Smeddeguden forfærdigede til Kriigsguden. Imidlertiid vil jeg hielpe mig med den, saa godt jeg kan; noget er dog bedre end slet intet; i Særdeleshed beskytter den dog mod Steene.“ „Det kan være,“ sagde Sancho, „saafremt de ikke kastes med Slynger, som det skeete i Træfningen med de toe Armeer, hvor Eders Velbyrdighed fik de blodige Tænder, og Blik-Krukken gik i Mask med den velsignede Drik, der nær havde kostet mig baade Leever og Lunge.“ „Denne Forliis gaaer mig ikke meget til Hierte,“ sagde Don Quixote, „thi Du veed, Sancho! at jeg kan Recepten uden ad. „Og jeg med,“ svarede Sancho; „men dersom jeg enten laver eller smager den Drik meere i min Leevetiid, saa gid jeg maae døe paa Stedet, især siiden jeg ikke tænker at komme i Omstændigheder, i hvilke jeg skulde have den nødig, thi jeg har fattet det stadige Forsæt, at bruge alle mine fem Sandser til at vogte mig for at blive saaret, eller saare nogen anden. Hvad Himmelsprætningen anbelanger, det er da en anden Sag og noget, for hvilket man ikke saa vel kan siige sig frie eller tage sig Vaere. Skulde den altsaa støde til igien, saa er der intet viidere for, end at trykke Hovedet vel ned imellem Skuldrene, holde Aanden til sig, lukke Øinene, og saa i Guds Navn reise hen, hvor Skiebnen og Dækkenet finder

for godt.“ „Du er ingen god Christen, Sancho!“ sagde Don Quixote ved at høre dette, „siden Du aldrig kan forglemme en Fornærmelse, der engang er tilføiet Dig. Viid dog, at en ædel og veltænkende Barm ikke giør Væsen af Børnestreeger. Hvilket Been har Du mistet? hvad for Ribbeen ere knuusede? hvor er Hovedet i tu? siiden Du ikke kan glemme et Giekkerie, der, naar man ret beseer det, ikke var andet end en Tiidsfordriiv; thi havde jeg ikke selv anseet det derfor, saa var jeg allereede for længe siiden vendt tilbage, og havde, for at hevne Dig, giort en større Ødelæggelse, end Grækerne for Helenes Rov, hvilken, i Fald hun havde leevet i disse Tiider, eller min Dulcinea været til i hendes, kunde forladt sig paa, at der ikke havde gaaet saa stort Rye af hendes Skiønhed, som der giør.“ Herved drog han saa mægtigt et Suk, at det gik liige op i Skyerne. „Vel,“ sagde Sancho, „lad det kun være Skiemt, siiden Hevnen ikke kan blive Alvor; imidlertiid veed jeg selv best, hvorviidt det var Alvor eller Skiemt, og jeg veed tilliige, at det gaaer mig liige saa lidet af Mindet, som af Skuldrene. Men lad nu det være, hvad det er, og siig Eders Velbyrdighed mig, hvad vi skal giøre med Skimmelen, der ligner et graat Esel, og som den, Eders Velbyrdighed kastede til Jorden, har efterladt sig uden Eiermand her i Marken; thi siiden han smuurte saa godt Haser og rendte igiennem Tykt og Tyndt, er der nok ikke megen Fare for, at han skal komme tilbage og hente den, og gid jeg faae Skam, er ikke Eselet godt.“ „Det er ikke min Maade,“ sagde Don Quixote, „at udplyndre dem, jeg overvinder, ikke heller er det Ridders Bruug at fratage nogen hans Hest og lade ham gaae til Fods, med mindre at Overvinderen havde mistet sin i Striiden, thi i saa Fald kan han bemægtige sig den Overvundnes, som et retmæssigt Bytte af et retmæssigt Feldtslag. Altsaa, Sancho! lad denne Hest, dette Esel, eller hvad Du vil giøre den til, blive hvor den er, og saasnart dens Herre seer, at vi ere borte, kommer han nok tilbage efter den.“ „Gud veed,“ sagde Sancho, „hvor gierne jeg vilde have Beestet, eller i det mindste bytte det bort for mit, som ikke synes mig at være fuldt saa godt. I Sandhed, Ridderskabets Love ere meget forunderlige, at de kan forbyde een at bytte et Esel bort for et andet, og vilde jeg gierne viide, om man heller ikke

maae bytte Sabel, i Fald man fik Lyst dertil?" „Herpaa er jeg ikke gandske vis," sagde Don Quixote, „og siiden jeg er i Tvivl, vil jeg (indtil jeg bliver nøiere underrettet) tillade Dig at bytte den, i Fald Du trænger meget haardt dertil." „Jeg trænger saa haardt til den, som om den var til min egen Krop," sagde Sancho. Hvorpaa han efter sin Herres Tilladelse fuldførte Byttet med største Behændighed, og sagde tusinde skiønne Ting til sit Esel, som han nu fandt meget smukkere end før. Derpaa toge de Froekost paa Marken af det fra Pak=Eselet erobrede Bytte, lædskede sig paa Vandet, der dreev Valkemøllerne, men uden at vende Ansigtet til dem (saa afskyelige vare de blevne dem for den Skræks Skyld, de havde sat dem i). Omsider forjagedes hver en Skye fra de Mættedes Pander, de satte sig til Hest, og uden at bestemme nogen Vei (for at være desto fuldkomnere vandrende Riddere) toge de Kaasen, hvorhen Rozinante fandt for godt, thi vor Ridder rettede sig gierne efter sin Hests Villie, og Eselet fulgte den altiid som en god Ven og Staldbroder. Det varede ikke længe, før de naaede Kongeveien, og uden nogen Hensigt fulgte de den paa Lykke og Fromme.

Som de nu havde reedet nogen Tiid, sagde Sancho til sin Herre: „Jeg beeder, Eders Velbyrdighed vil give mig Tilladelse at sladdre lidt med Jer; thi fra den Tiid af, at jeg fik den haarde Befaling om at holde Munden, er der blevet vist nok en halv Snees skiønne Ting fordærvet i Maven for mig, men den sidste, der nu ligger mig paa Spidsen af Tungen, synes jeg dog borde ikke forkomme og gaae i sin Moder igien." „Tael da," sagde Don Quixote; „men for alle Ting siig det frem i Korthed, thi alt det, der varer for længe, taber sin Behagelighed." „Jeg vilde da siige," svarede Sancho, „at jeg i de sidste Dage har begyndt at overveie, hvor lidet der er at vinde og hente ved de Eventyrer, som Eders Velbyrdighed søger i disse Udørkener og Afveie; thi naar I endog kommer seierriig af de allerfarligste, saa er der dog ingen, som seer eller veed det, til stor Skade for Eders Velbyrdigheds Hensigter og store Fortienester. Det tykkes derfor mig (dog med al Respect for Eders Velbyrdigheds bedre Indsigt), at vi skulde give os i Tieneste hos en Keiser eller anden stor Herre, som har

Kriig, og i hvis Tieneste Eders Velbyrdighed kunde viise Eders Persons Tapperhed, store Styrke og rare Begreeb; naar saa den Herre, vi tiente, saae det, var han tvungen til at belønne enhver af os efter Fortieneste, og saa kunde det da heller ikke fattes Eders Velbyrdighed paa een til at opskriive Eders Bedrivter til et evigtvarende Minde. Om mine vil jeg ikke tale, jeg forlanger i ingen Maade at gaae uden for Vaabendrager-Standens Grændser, endskiønt jeg vel tør siige, at naar det var Bruug i Ridderskabet, at optegne Vaabendragernes Bedrivter, saa vilde mine ikke heller være at kimse af." „Du taler ikke ilde, Sancho!" sagde Don Quixote; „men førend det lader sig giøre, er det nødvendigt for en Ridder, først at løbe Verden om og søge Eventyr, for at sætte sig i Anseelse og giøre sit Navn bekiendt og berømt, paa det Rygtet om hans Bedrivter kan være kommet til Hoffet, længe førend han selv. Ja, naar han drager til en stor Regents Hof, maae endog Gade-Drengene, saasnart de see ham komme ind af Porten, forsamle sig om ham, følge efter ham og raabe: Der kommer Soelens, Slangens eller Dødens Ridder (alt efter hvad Sindbillede han fører og har brugt til at fuldende sine store Bedrivter under); der kommer han, der seirede i Tvekampen med Kiempen Brocabruno af den vældige Styrke; det er ham, der ophævede Stormameluken af Persiens Fortryllelse, som havde varet over nie hundrede Aar. Saaledes gaaer da hans Gierningers Udbreedelse fra Mund til Mund, og ved Tummelen af Drengene og Folket, der stimler om ham, drages Kongen til Slots-Vinduet; saasnart han seer Ridderen, kiender ham ham strax enten paa hans Vaaben eller Sindbilledet i hans Skiold, og er nødt til at siige: Iiler strax, mine Riddere, saa mange som her ere ved Hoffet, for at tage imod Ridderskabets Krone, som kommer der! Paa denne Befaling gaae de alle bort. Kongen selv møder ham midt paa Trappen, omfavner ham paa det inderligste, kysser ham paa Munden, og leder ham ved Haanden ind i Dronningens Gemak, hvor Ridderen finder hende og Princessen, hendes Daatter, som er een af de allerdeiligste og fuldkomneste Damer, der med megen Fliid og Møie kan opdages paa den største Deel af Jorden. Nu hænder det sig,

at i samme Øieblik hun fæster Øinene paa Ridderen, og han paa hende, synes enhver paa sin Side at see noget meere Guddommeligt end Menneskeligt, og uden at de selv viide hvorledes eller hvordan, finde de sig indviklede og besnærede i Kierlighedens Garn, med Hiertet meget beængstet for at hitte paa Udveie til at aabenbare hinanden deres Anliggende og Siels Attraae. Derefter bliver han upaatvivleligen ført hen i prægtige Værelser paa Slottet, hvor man affører ham hans Harnisk, og flyer ham en riig Purpurkaabe til at bedække sig med; og saae han bevæbnet vel ud, saa seer han pyntet uliige bedre. Til Aften spiiser han med Kongen, Dronningen og Princessen, fra hvilken han ikke vender Øiet, dog med stor Vaersomhed for de Omstaaendes Skyld, og hun paa sin Side tager den samme Forsigtighed i Agt, siiden hun, som jeg har sagt, er en meget forstandig Dame. Naar Taffelet er til Ende, kommer der pludselig en hæslig stumpet Dverg ind af Salsdøren, efterfulgt af en deilig Hofdame, der gaaer imellem toe Kiemper, og forkynder et Eventyr, som af en ældgammel Viismand er indrettet saaledes, at den, der kan udføre det, skal holdes for den beste Ridder i Verden. Kongen befaler strax alle Tilstedeværende at forsøge det; men ingen naaer Høiden eller Enden paa det, uden den fremmede Ridder, til megen Ære for ham og ikke mindre Glæde for Princessen, der holder sig for den Lyksaligste paa Jorden, ved at have fæstet sine Tanker paa saa værdig en Gienstand. Men det beste er endnu, at denne Konge, Fyrste, eller hvad han er, er indviklet i en meget haard Kriig med en anden, der er liige saa mægtig, som han. Hvorpaa den fremmede Ridder (naar han har opholdt sig nogle Dage ved Hoffet) beeder ham om Tilladelse til at maatte tiene ham i denne Kriig. Kongen giver ham den meget villigt, og Ridderen kysser hans Haand med stor Artighed, som en Taksiigelse for hans Naade. Samme Nat tager han Afskeed med sin Herskerinde igiennem et Tralværk ud til Haven, hvortil hendes Sovegemak vender ud, og hvor de meget ofte forhen have taelt med hinanden ved en Dames Hielp, der er indviet i Hemmeligheden, og som Princessen bærer megen Fortroelighed til. Han sukker, og hun besviimer; Damen henter Vand, og er i stor Bekymring, siiden det begynder at dages, og hun frygter for sit Herskabs gode Navn, om

nogen skulde merke Uraad. Endeligen kommer Princessen til sig selv igien, rækker sine sneehviide Hænder igiennem Tralværket til Ridderen, der kysser dem tusinde Gange, og væder dem med sine Taarer. Derpaa giøre de Aftale om den beste Maade til at lade hende viide hans gode eller slette Fremgang, og Princessen beeder ham at vove sig det mindste mueligt er, hvilket han og med dyre Eeder lover. Han begynder paa nye at kysse hendes Hænder, og siiger hende saa veemodigt et Farvel, at han er færdig at give Aanden op. Derpaa gaaer han ind i sit Kammer, kaster sig paa sin Seng, men kan ikke sove af Angest og Hierteklemmelse over denne Skilsmisse. Han staaer tidligt op, og gaaer hen at tage Afskeed med Kongen, Dronningen og Princessen. Da han har sagt de toe Farvel, faaer han til Svar, at Princessen er syg, og kan ikke lade nogen komme for sig. Ridderen fatter, at det er af Bedrøvelse over hans Bortreise, hvorover hans Hierte bliver saa betaget, at der kun feiler lidet i, han giver tydelige Kiendetegn paa sin Smerte. Den betroede Dame er tilstede, hun lægger Merke til alting, og gaaer hen at berette sit Herskab det. Denne tager imod hende med Taare, og siiger hende, at hvad der meest nager hende, er det, at hun ikke veed, hvem Ridderen er, og om han er af Kongeligt Blod eller ei. Damen trøster hende med, at saa stor Artighed, Leevemaade og Tapperhed, som Ridderen besidder, ikke kan have Sted uden hos Kongelige og mægtige Personer. Dette lindrer hendes Sorg, hun stiller sig munter an, paa det hendes Fader ikke skal fatte Mistanke om noget. Ridderen er imidlertiid reist bort, slaaes i Kriigen, undertvinger Kongens Fiender, erobrer mange Stæder, vinder mange Feldtslag, kommer tilbage til Hoffet, og seer sin Herskerinde paa det sædvanlige Sted, hvor de beslutte, at han skal begiere hende til Kone af Kongen, som en Belønning for hans Tienester. Kongen vil ikke give Kiøb, siiden han ikke veed, hvem han er; men hvordan det gaaer eller ikke, saa bliver hun hans Kone enten ved Voldførsel eller paa nogen anden Maade, og om en føie Tiid agter Kongen sig meget lykkelig ved at have ham til Svigersøn, thi han faaer Visshed om at Ridderen er en mægtig Konges Søn, jeg veed ei i hvad for et Riige, jeg troer ikke heller, at det findes paa Land-

kortet. Derpaa døer Kongen, Princessen arver Riiget, med et Ord sagt: Ridderen bliver Konge. Nu har han Evne til at belønne sin Vaabendrager og alle dem, der have været ham behjelpelige til at stiige op til denne høie Værdighed. Han gifter sin Vaabendrager med en af Princessens Damer, uden Tvivl med den, der hialp dem til Rette i deres Kierlighed, og som er en mægtig Hertugs Daatter."

„Det lader sig høre, Herre!" sagde Sancho, „saadan skal det være, og jeg troer for vist og sandt, at det træffer ind liige efter Bogstaven for Eders Velbyrdighed, med Tilnavn Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse." „Det er der ingen Tvivl om," sagde Don Quixote; „thi paa den Maade og ved de Udveie, som jeg nu har fortalt Dig, ere de vandrende Riddere steegne til Kongeriiger og Keiserdømmer. Nu feiler det kun at faae opdaget, hvilken christelig eller hedensk Konge der har en meget deilig Daatter; men det er der endelig Tiid nok til at tænke paa, siiden vi først, som jeg har sagt Dig, maa drage Rygtet anden Steds paa os, at det kan være ved Hoffet, førend vi komme der. Desforuden er der endnu en Ting i Veien; thi sæt ogsaa, at der fandtes en Konge med en deilig Daatter og med Kriig, og at jeg allereede havde indlagt mig et udødeligt Rygte over heele Verden, saa veed jeg dog ikke, hvorledes det skal mages, at jeg kan blive af Kongelig Herkomst, eller i det mindste en Keisers naturlige Søn; og jeg er bange for, dersom jeg ikke i Forveien bliver indlemmet i et Kongehuus, at Kongen afslaaer mig sin Daatter til Kone, uagtet alt hvad mine kiekke Bedrivter fortiente. Hvad min Arm burde erlange, frygter jeg, at denne Mangel vil berøve mig. Vel er det sandt, at jeg er Adelsmand, af et ældgammelt, meget bekiendt Huus, der har Besiddelse, Eiendom og Rettighed for meere end fem hundrede Marks Værd, og maaskee den Viismand, som skriver min Historie, kunde finde mig beslægtet med en Konge i femte eller siette Led; thi Du maae viide, Sancho! at der er toe Slags Stamme-Stavler i Verden: den eene begynder fra Fyrster og Monarcher, og tager alt meere og meere af, liigesom en omvendt Pyramide; den anden begynder fra gemeene Folk, og stiiger alt høiere og høiere i Veiret, indtil det bliver store Herrer. Heele Forskiellen imellem dem bestaaer altsaa deri, at de første ikke meere

ere, hvad de vare, og de andre ere, hvad de ikke før vare. Det var altsaa meget muueligt, at det kunde giøres beviisligt, at jeg nedstammede fra et høit og mægtigt Huus, hvilket da vilde og maatte stille Kongen, min Sviigerfader, tilfreds. Desuden elsker Princessen mig saa inderlig, at om hun end var overbeviist om, at jeg var en Kiedelflikkers Søn, giorde hun mig dog imod sin Faders Villie til sin Herre og Gemal, og hvis ikke, saa fører jeg hende bort, og bringer hende et eller andet Steds hen, hvor jeg selv lyster, indtil Tiiden enten giør Ende paa hendes Faders Liiv eller hans Vreede." „Her passer det godt," sagde Sancho, „hvad Skielmer pleie at siige: „En Giek, der beeder om hvad han kan tage, endskiønt det passede sig endnu bedre at siige: Ræd Mand fører ikke Bruuden til Sengs. Naar derfor Kongen, Eders Sviigerfader, ikke godvillig vil lade Jer faae Princessen, saa siiger jeg, at Eders Velbyrdighed giør ret vel i at føre hende bort, som I siiger. Det værste af alt dette var, at indtil I og Kongen bleve forliigte igien, og I kom i Besiddelsen af Riiget, maatte den stakkels Vaabenbrager smøre sig om Munden med Taalmodighed, og vente paa Belønningen, med mindre at den Dame, som skulde være hans Kone, fulgte med Princessen, og han da kunde prøve Lykken med hende, indtil der kom en Forandring i Tingene; thi jeg skulde dog troe, at hans Herre strax kunde give ham hende til Egte-Hustrue." „Det er der intet Spørgsmaal om," sagde Don Quixote. „Naar saa er," sagde Sancho, „saa behøve vi kun at befale os Gud i Vold, og lade Lykken sørge for at føre os paa den rette og korteste Vei." „Gud give, Sancho!" sagde Don Quixote, „at alle Ting maae gaae, som jeg ønsker, og Du trænger til. Den, som elsker Dyndet, lad den blive i Dyndet." „Ved Gud," sagde Sancho, „er jeg ikke født af gammelt christeligt Blod, og mig synes, det er nok for at blive Greve. „Vel meere endda end nok," sagde Don Quixote; „men om det endog ikke var, saa har det dog ingen Vanskelighed, thi naar jeg er Konge, saa kan jeg adle Dig, uden at Du betaler for det, eller vinder det ved Dine Fortienester. Ved at giøre Dig til Greve, giør jeg Dig til Adelsmand, og i hvad man end vilde siige, saa maatte man kalde Dig naadige Herre, i hvor suurt det end vilde

blive for mangen." „Og jeg skulde viise," sagde Sancho, „at jeg vidste at tage min Hæderskab i Agt." „Værdighed skal Du siige," sagde Don Quixote. „Lad saa være," svarede Sancho; „jeg vil kun siige, at jeg nok skulde viide at føre mig op. Jeg var engang Pedel i et Broderskab, og Pedelkaaben stod mig saa vel, at alle de, der var nærværende, sagde med een Mund, at jeg burde være Hoved for Broderskabet, saa vel førte jeg min Person. Hvordan vil det da ikke gaae, naar jeg faaer den lange Kaabe paa, eller bliver bedækket med Guld og Perler efter fremmede Grevers Bruug! Jeg troer for vist og sandt, at man gaaer hundrede Miile for at see mig." „Du vil see ret vel ud," sagde Don Quixote; „men det bliver nødvendigt at lade dit Skieg først klippe, saa tykt, forvildet og ilde groet er det, eller og lade det rage af hver anden Dag; thi ellers seer man paa et godt Bøsse-Skuds Afstand, hvem Du er." „Det er der gode Raad for," sagde Sancho, „jeg behøver jo kun at holde en Barbeer til den Ende i mit Huus og lønne ham, ja om det giordes nødig, saa kunde jeg jo lade ham følge efter mig, som andre store Herrer har deres Staldmestere." „Hvoraf veed Du," spurgte Don Quixote, „at store Herrer have deres Staldmestere efter sig?" „Det skal jeg siige," svarede Sancho; „forleden Aar eller saa omtrent var jeg en Maaneds Tiid i Madrid, og der saae jeg en lille bitte Mand, som man sagde var een af de Store, komme riidende; der fulgte een til Hest bag efter ham, han vendte og dreiede sig liigesom den Lille, uden at komme ham enten nærmere eller længere fra ham, ret som om det havde været hans Skygge. Jeg spurgte, hvorfor han aldrig kunde komme jevnsides ved ham. Man svarede mig, at det var hans Staldmester, og at det var Skik blant de Store, at have ham bag efter sig. Fra den Tiid af har jeg vidst det ret godt, og det er aldrig gaaet mig ad Glemme." „Jeg tilstaaer, at Du har Ret," sagde Don Quixote. „Alle Moder ere ikke opfundne paa een Gang, men Tiid efter anden vedtagne; Du kunde altsaa blive den første Greve, der førte sin Barbeer med sig, og har man ogsaa meere Fortroelighed til den, der tager Skiegget af, end til den, der sadler Hesten." „Jeg skal nok bære Omsorg for at faae Barbeeren," sagde Sancho, „vil Evers Velbyrdighed

kun bære Omsorg for hvad der udkræves til at I kan blive Konge og giøre mig til Greve." „Det bliver derved," sagde Don Quixote, og saae sig omkring, hvorved han fik det at see, som følger i det næste Capitel.

Toe og tyvende Capitel.

Hvorledes Don Quixote gav mange Ulykkelige Friheden, hvilke imod deres Villie førtes derhen, hvor de nødig vilde være.

Cide Hamete Benengeli, Arabisk og Manchansk Forfatter, fortsætter denne alvorlige, ophøiede, nøiagtige, behagelige og vel opfundne Historie saaledes: Efter at Samtalerne imellem den berømte Don Quixote og Sancho Panza, hans Vaabendrager, vare forbie, løftede Don Quixote, som der i Enden af det foregaaende Capitel siiges, sine Øine op, og saae, at der paa Veien kom hen imod dem tolv Personer til Fods, sammenheftede ved Halsene, som Kuglerne paa en Rosenkrands, med en stor Jern-Kiæde, og alle med Lænker om Hænderne. Toe Personer til Hest og toe til Fods fulgte med dem, de toe til Hest forsynede med Skyde-Gevær, og de toe til Fods med Spyd og Kaarder. Saasnart Sancho fik Øie paa dem, sagde han: „Dette er Kongens Slaver, som med Svøben tvinges til at roe Galleierne." „Hvordan tvinges?" spurgte Don Quixote. „Er det mueligt, at Kongen kan øve Vold mod nogen?" „Det siiger jeg ikke," svarede Sancho; „men det er Folk, som for deres Forbrydelsers Skyld nødes til at tiene Kongen paa Galleierne." „I hvordan Du end dreier det," sagde Don Quixote, „saa løber det jo dog ud paa, at disse Folk, som komme os i Møde, maae viige for Magten og gaae ikke godvilligen." „Det er der ingen Tvivl om," sagde Sancho. „En skiønne Leilighed for mig," svarede hans Herre, „til at udøve mine Pligter, som ere: at hemme Vold, understøtte og hielpe

Betrængte." „Jeg vaerer Eders Velbyrdighed ad," sagde Sancho, „at Retten, der er det samme som Kongen, ikke øver Vold eller Forurettelse imod desliige Folk, men at denne Revselse er en Straf for deres Forbrydelser."

Gallei-Slaverne vare imidlertiid komne nærmere, og Don Quixote bad Vagten, der førte dem, med meget høflige Ord at tiene ham i at aabenbare og berette ham Aarsagen eller Aarsagerne, hvorfor disse Folk bleve førte paa denne Maade. Een af dem, der vare til Hest, svarede ham, at det var Gallei-Slaver, der tilhørte hans Majestæt, og bleve nu førte til Galleierne, hvilket var alt, hvad han vidste at siige ham, og han behøvede at viide. „Hvorom alting er," sagde Don Quixote, „saa ønskede jeg gierne at viide Aarsagen til enhvers Uheld i Særdeleshed." Han anførte med megen Tækkelighed tilliige saa mange andre Grunde, for at bevæge dem til at fyldestgiøre hans Attraae, at den anden Rytter sagde: „Endskiønt vi have en Fortegnelse over alle disse Ulyksalige, og en Afskrivt af Dommen, der er fældet over enhver af dem, saa kunne vi dog ikke nu tage os Stunder til at aabne vore Vadsække, eller at læse dem. Men Eders Velbyrdighed behøver kun at nærme Eder og spørge dem selv om det, I forlanger at viide; de ville vist ikke tage i Betænkning at fortælle Eder det, siiden det er Folk, der finde Behag i at stadfæste deres Ondskab saavel ved Talen, som ved Gierninger."

Da vor Ridder havde faaet denne Tilladelse (som han nok havde taget sig, i Fald den ikke var bleven givet ham), nærmede han sig til de Lænkede, og spurgte den første, hvad Forbrydelse der voldte, at han blev ført paa saa haard en Maade. Han svarede, at han havde en heftig Forliebelse at takke derfor. „Det kan umuelig være Aarsagen?" sagde Don Quixote; „thi dersom Forliebelse kunde smedde nogen til Galleierne, saa maatte jeg for mange Herrens Tiider siiden have været der." „Min Forliebelse var ikke af den Slags, Eders Velbyrdighed tænker," svarede Gallei-Slaven; „jeg havde saaledes forgabet mig i en Kurv med Lintøi, at jeg trykkede den af alle Kræfter til mit Bryst, og dersom Politiet ikke havde reevet den af mine Arme, saa havde jeg indtil dette Øieblik ikke ladet den godvilligen fare. Jeg blev taget paa fersk Gierning, der behøvedes ingen Piinebænk,

og Slutningen blev den, at mine Skuldre skulde feies med hundrede Afvifkere, og jeg oven i Kiøbet pløie den blaae Mark i tree Aar, efter hvis Forløb alting skal være dødt og magtesløst." „Hvad er det, at pløie den blaae Mark?" spurgte Don Quixote. „Det er at roe paa Galleierne," svarede den Lænkede, der var en Knøs omtrent paa tree til fiire og tyve Aar, og sagde, at han var barnefød i Pindrahita. Don Quixote giorde det samme Spørgsmaal til den anden, der ikke svarede et Ord, men gik meget tungsindig og bedrøvet. Den første førte altsaa Ordet for ham, siigende: „Denne, Herre! sendes bort som en Canarie-Fugl, det vil siige: for sin Musik og Sang." „Hvordan?" sagde Don Quixote, „sendes Folk til Galleierne, fordi de ere Musici og Sangere?" „Ja, Herre!" svarede Slaven, „der er intet værre, end at synge i Beængstelse." „Da har jeg hørt siige," sagde Don Quixote, „at den, der synger, forlindrer sit Onde." „Det er just tvertimod," sagde Gallei-Slaven; „thi har man siunget een Gang, saa maae man græde sin heele Liivstiid." „Det begriiber jeg ikke," svarede Don Quixote. Men een af Vagten sagde ham: „Herr Ridder! blant disse ugudelige Kroppe forstaaes ved at synge i Beængstelse: at bekiende paa Piinebænken. Denne Synder kunde ikke holde Piinen ud, men tilstod Forbrydelsen, som bestod deri, at han havde stiaalet Heste og Fæe; og siiden hans egen Bekiendelse vidnede imod ham, dømtes han til Galleierne i sex Aar, naar han først havde faaet toe hundrede Kagpidsk paa Ryggen. Han gaaer stedse tankefuld og bedrøvet, eftersom de andre Røvere, der ere i liige Fordømmelse med ham, begegne ham ilde, foragte, forhaane og bespotte ham, fordi han har bekiendt, og ikke havt Mod nok til at blive ved Benegtelsen; thi, siige de, der er liige saa mange Stavelser i Nei, som i Ja, og den Misdæder er lykkelig, hvis Liiv og Død beroer paa hans egen Tunge, og som der ingen Vidner eller Beviis er imod. Og, efter mit Tykke, have de ikke saa gandske Uret deri." „Jeg er af samme Meening," sagde Don Quixote.

Nu nærmede han sig til den tredie, adspurgte ham paa samme Maade som de andre, og han svarede ham hurtig og fræk: „Fordi jeg manglede tie Ducater, maae jeg roe i fem Aar paa Galleierne." „Jeg vilde med største Reede-

vonhed give tyve," sagde Don Quixote, „for at befrie eder fra denne Besværlighed." „Dette forekommer mig," sagde Slaven, „liigesom at være midt paa Havet med Lommen fuld af Penge, men døe af Hunger, uden at kunde kiøbe hvad man trænger til; thi havde jeg i rette Tiide havt de tyve Ducater, Eders Velbyrdighed nu tilbyder mig, for med dem at kunde forgylde Hænderne paa Dommerne, og sætte Drivt i min Procurator, saa gik jeg i denne Tiime frie og frank i Toledo, og ikke her, kobblet som en Hund. Men Gud er stor; Taalmodighed, saa faaer det ogsaa Ende." Derpaa kom Don Quixote til den fierde, som var en gammel Mand af et ærværdigt Udseende, med et hviidt Skieg, der naaede ham langt ned paa Brystet, og som, saasnart han hørte sig adspurgt om Aarsagen, hvorfor han befandt sig her, stak bitterlig i at græde, uden at svare et Ord. Men den femte Lænkede giorde sig til Tolk for ham, og sagde: „Denne ærlige Mand skal tiene Kongen til Søes i fiire Aar, og er først, som sædvanligt, bleven ført Gaderne igiennem med stor Stads og til Hest." „Venteligen baglænds paa et Esel og med Hals-Jern paa," sagde Sancho Panza. „Gandske rigtig," svarede Slaven, „og Aarsagen, for hvilken man har paalagt ham denne Straf, er, at han søgte smukke Piiger op til Næstens Fornøielse; dog vil man siige, at denne gode Herre ikke alleene sendes bort som Ruffer, men tilliige for at have viist igien og forstaaet den sorte Konst." „Dersom I ikke havde føiet den sorte Konst til," sagde Don Quixote, „men ladet det blive ved Elskovsmægleriet alleene, saa burde han ikke været sendt til Galleierne, uden for at føre Befalingen og være General over dem; fordi en Elskovsmæglers Embede udkræver megen Forstand og Sneedighed, og er saa vigtigt og nødvendigt i en vel indrettet Stat, at det ikke burde betroes uden til erfarne og velopdragne Folk. Der burde liige saavel beskikkes Opsynsmænd til at undersøge deres Duelighed, som skulde beklæde denne Post, som det skeer med andre Betieninger, og derved vilde mange Ulykker og onde Følger blive afværgede, som alleene reise sig af deres Uviidenhed og slette Begreeb, man bruuger til dette Embede; saasom tossede Qvinder, der viide lidet eller intet; unge Pager og Harcelister, der have saa liiden Erfarenhed, at de ved de betydeligste Leiligheder,

hvor alting alleene beroer paa et godt Indfald, blive siddende med Hænderne i Skiødet, uden at viide, hvad der er høire eller venstre. Jeg kunde endnu siige langt meere og anføre mange andre Grunde, hvorfor det var nyttigt at være kræsen i Valget af de Personer, der skulle forestaae et saa nødvendigt Embede i Staten; men her er ikke det rette Sted dertil. Ved Leilighed skal jeg nok giøre dem, der kunde driive det igiennem, Forestillinger desangaaende. Nu siiger jeg kun, at den Medynk, jeg følede ved at see dette sølvhviide Haar og ærværdige Ansigt saa haardt medhandlet for Elskovsmæglen, forsvandt ved at høre Tillægget om den sorte Konst; endskiønt jeg meget vel veed, at der er ingen Troldom til i Verden, ved hvilken Villien kan undertvinges, som nogle Eenfoldige troe. Vor Villie er frie, og hverken Urter eller Besværgelser formaae noget over den. Alt, hvad nogle tossede Qvinder og underfundige Skielmer kunne giøre, er at blande en Slags Gift eller Elskovs-Drik, hvorved de forvilde Menneskers Hierne og bilde dem ind, at de have Magt til at opvække Kierlighed, da det dog, som jeg sagde, er en umuelig Sag at tvinge Villien." „Det forholder sig virkelig saa," sagde den Gamle, „og hvad den sorte Konst er angaaende, Herre! da er jeg i al Sandhed gandske uskyldig; men Elskovsmægleriet kan jeg ikke negte, og jeg troede ikke, at der var noget Ondt deri. Min Hensigt var, at heele Verden skulde forlyste sig, leeve fredelig og samdrægtig, uden mindste Kiiv eller Trætte, og jeg ventede intet mindre, end at min roesværdige Attraae skulde bringe mig derhen, hvor jeg ikke kan haabe at komme tilbage fra, deels for Alderens Skyld, og deels fordi jeg ikke kan blive af med mit Vand, der volder mig megen Piine." Da han havde sagt dette, stak han paa nye saa bitterlig i at græde, at Sancho tog en Toemark af sin Barm og gav ham den i Almisse.

Imidlertiid fortsatte Don Quixote sine Undersøgelser, og spurgte en frisk om hans Forbrydelser, hvilken med langt større Munterhed end den forrige svarede: „Jeg sendes hid, fordi jeg har spøget uden Maal og Maade med toe af mine Sødskendebørn og med toe andre Søstre, som ikke vare mine. Kort sagt, jeg spøgede saaledes med dem alle, at Slægtskabet tog alt meere og meere til, men Graderne

bleve saa forviklede, at de ikke vare lette at opløse. Jeg blev overbeviist; jeg manglede Venner, jeg kunde ingen Penge driive op, og stod paa Rippet til at faae Lykken om Halsen, da jeg blev dømt til Galleierne paa sex Aar. Jeg fandt mig deri; det var en velfortient Straf. Jeg er ung, og leever jeg, saa kan jeg hente det altsammen ind igien. Har altsaa Eders Velbyrdighed, Herr Ridder! noget hos Jer til at hielpe os Elendige med, saa vil Gud lønne Eder for det i Himmelen, og vi skulle her paa Jorden i vore Bønner til Gud aldrig aflade at anraabe ham om Liiv og Helsen til Eders Velbyrdighed, samt at han vil skienke Eder det saa langt, som Eders Velbyrdighed fortiener." Denne gik klædt som en Student, og Vagten sagde, at han var godt skaaren for Tungebaand og en meget stor Latinist.

Efter ham fulgte et Menneske af et meget godt Udseende, omtrent paa tredive Aar, men naar han vilde see paa noget, saa søgte det eene Øie efter det andet. Han var sluttet paa en særegen Maade fremfor de andre; thi han havde om Foden en Lænke, der var saa stor, at den gik ham om heele Kroppen. Om Halsen havde han toe stærke Jern-Ringe; den eene var forbunden med Lænken, og fra den anden gik tvende Jern ned, der naaede ham til Beltet, og endte med et Armbaand paa hver, i hvilke Hænderne hviilede paa en Maade, der giorde det umueligt, at føre dem til Munden, eller bøie Hovedet ned til Hænderne. Don Quixote spurgte, hvorfor dette Menneske var bedækket med saa meget Jern fremfor de andre. Vagten svarede ham, at det var, fordi han alleene havde begaaet fleere Misgierninger end alle de andre tilhobe; og at han var saadan en Vove-hals og Gavtyv, at uagtet de førte ham saa stærkt bundet, vare de dog ikke visse paa ham, saasnart de ikke havde et Øie paa hver Finger. „Hvori kunne da hans Forbrydelser bestaae," sagde Don Quixote, „siiden ham ingen anden Straf er tilkiendt, end at roe paa Galleierne?" „Den Tieneste skal han beklæde i tie Aar," sagde Vagten, „og det er det samme, som den visse Død. Man har sagt alting om ham, naar man nævner, at denne gode Karl er den berømte Gines de Pasamonte, eller, som han i Almindelighed kaldes: Ginesillo de Parapilla." „Faer lidet i Mag, min Herr Commissar!" tog Slaven Ordet, „vi ere ikke her

for at spille op med Navne eller Tilnavne. Jeg hedder Gines, og ikke Ginesillo; Pasamonte er mit Familie-Navn, og ikke Parapilla, som Eder Velbyrdighed siger; og vilde kun enhver tage Vaere paa sig selv, saa fik han ikke Stunder at bekymre sig om andre." „Tag ikke Tonen saa høit, Herr Erke-Galgenknebel!" svarede Commissaren, „eller jeg skal stoppe Dig Munden, saa det skal knage i Dig." „Man siiger: Mennesket spaaer, og Gud raaer," svarede den Lænkede; „men der kommer vel en Dag efter denne, da jeg nok skal lære somme, om jeg hedder Ginesillo de Parapilla eller ei." „Kaldes Du da ikke saa, Løgnhals?" sagde Vagten. „Jo vist kaldes jeg saa," sagde Gines, „men jeg skal bringe det dertil, at man ikke skal kalde mig saa, eller jeg skal giøre noget, som jeg længe har tænkt paa. Herr Ridder! i Fald I har noget at give os, saa giør Ende derpaa, og gaae saa med Gud. Eders Nysgierrighed efter at viide enhvers Levnetsløb falder os meget kiedsommelig; vil I endelig viide mit, saa kan jeg siige Jer: at jeg er Gines af Pasamonte, hvis Levnet er skreevet med disse Fingre." „Deri siiger han sandt," sagde Commissaren, „han har selv skreevet sin Historie, og det saa godt, som man vil ønske; men Bogen er sat i Pant i Fængslet for toe hundrede Realer." „Men jeg tænker at løse den ind igien," sagde Gines, „om den ogsaa skulde koste mig toe hundrede Ducater." „Er den saa ypperlig?" spurgte Don Quixote. „Den er ypperligere," svarede Gines, „end Lazarillo af Tormes, og alle de, der ere og blive skreevne af det Slags. Alt, hvad jeg kan siige Eders Velbyrdighed om den, er, at den indeholder store Sandheder, og tilliige saa klare og moersomme Sandheder, at ingen Opdigtelser kunne sættes i Sammenligning med dem." „Hvad hedder Bogen?" spurgte Don Quixote. „Gines af Pasemontes Levnet," svarede han selv. „Er den gandske bragt til Ende?" spurgte Don Quixote. „Hvorledes", svarede han, „kan den være bragt til Ende, saa længe mit Liiv ikke har Ende? Det, der er skreevet, gaaer fra min Fødsels-Tiime af indtil det Øieblik, da jeg sidste Gang blev smeddet til Galleien." „Har I da været der forhen?" sagde Don Quixote. „I Guds og Kongens Tieneste har jeg alt være der i fiire Aar, og er gandske vel bekiendt med Tvebakkerne og Krabasken," sagde Gines. „Jeg tager mig det

heller ikke meget nær, at komme der igien, siiden jeg der kan faae Leilighed til at fuldføre min Bog, i hvilken der endnu er mange Ting at anbringe, og dertil har man paa de Spanske Galleier al den fornødne Roelighed, ja meere end nødvendigt til det, jeg har at fortælle, eftersom jeg kan det uden ad paa mine Fingre." „I synes at være meget vittig og opvakt," sagde Don Quixote. „Og derfor meget ulykkelig," sagde Gines; „thi Lykken forfølger stedse gode Hoveder." „Den forfølger sorte Siele," sagde Commissaren. „Jeg har allereede sagt Jer, Herr Commissar!" sagde Pasamonte, „at I skal fare i Mag. Øvrigheden har ikke beskikket Eder til at begegne os Elendige ilde, men til at bevogte os og føre os hen, hvor Hans Majestæt har befalet. Eller for en evig Ulykke ... Dog, der kommer en Dag efter denne, man kan sagtens borge en Mand et Kruus Øl, medens han drikker det. I øvrigt lad os leeve i Fred, enten hold Munden, eller tael høfligere, og lad os fortsætte vor Vei, disse Narrerier have vaeret længe nok."

Commissaren løftede Stokken i Veiret, for at besvare Pasamontes Trudsler med den; men Don Quixote lagde sig der imellem, og bad ham, ikke at behandle ham ilde, siiden Billighed fordrede, at han maatte have Frihed til at bruuge sin Tunge, da den var det eeneste Lem, han kunde røre. Derpaa vendte han sig til de Sammenlænkede, og sagde: „Af alt det, kiereste Brødre! som I have sagt mig, sees gandske tydeligt, at endskiønt man har afstraffet Eder for begangne Forbrydelser, saa finde I dog ikke megen Behag i at udstaae den Straf, man har paalagt Eder; og at I gaae meget nødigen og imod Eders Villie til den. Nu kan det ogsaa være, at Kielenskab til at udholde Piinslerne hos een, Mangel paa Penge hos en anden, Venners Savn hos en tredie, og endelig Rettens Fordreielse hos Dommere ere Aarsag til Eders Undergang, og at I ikke ere slupne saa vel af Rettens Hænder, som Eders Sags Beskaffenhed fordrede. Alt dette rinder mig nu i Sinde paa en Maade, der raader, overtaler, ja endog tvinger mig til at sætte det i Verk for Eder, for hvilket Himlen har sat mig her i Verden, ladet mig udvælge den Ridderorden, jeg beklæder, og ved Optagelsen i den giøre det Løvte, jeg har giort: at beskytte og beskierme de Betrængte og Undertrykte imod de

Mægtige. Men da jeg veed, at det er en Klogskabs Regel, ikke at trænge igiennem med det Onde, hvor man kan komme frem med det Gode, saa vil jeg herved beede Eders Herrer Vogtere og Commissarer have den Føielighed at løse Eder og lade Eder frit og uhindret gaae, da det ikke kan mangle Kongen paa andre Folk, hvis Tieneste han bedre kan være holden med; ogsaa synes det mig alt for haardt at giøre dem til Slaver, som Gud og Naturen have givet Frie-hed. Og det saa meget meere, mine Herrer Bevogtere!" føiede Don Quixote til, „som disse Ulykkalige i ingen Maade have forbrudt sig imod Eder. Lad Enhver bære sin egen Sæk til Mølle; der er en Gud i Himmelen, som ikke lader det Onde blive ustraffet eller det Gode ubelønnet, og det skikker sig ikke for agtbare Mennesker at være andres Bød-ler. Jeg beeder Eder da paa det indstændigste at udøve denne Kierligheds Gierning, for hvilken jeg da vil agte mig Eder høiligen forbunden; men i Fald I ikke godvilligen ville beqvemme Eder til at løse dem, saa skal denne Lanze, Kaarde og min Arms Vælde lære Eder det med Magt." „En herlig Forklaring!" sagde Commissaren, „jo jo, saa snakke de Ræve for de Gies. Vi skulde lade Kongens Slaver løs, ret liigesom vi havde Magt til at sætte dem i Frihed, eller I til at befale det. Fortsæt I Eders Vei, Herr Ridder! der ligger liige for Næsen af Jer, og sæt Barbeer-Bækkenet til Rette, I har paa Hovedet, men træd ikke Katten paa Halen, thi ellers kommer Kloen i Veiret." „I er selv Kat, Ræv og Kieltring," sagde Don Quixote, og som han sagde det, rendte han med saadan Heftighed ind paa ham, at han, uden at faae Tiid til at sætte sig i Forsvars-stand, strækkede alle fiire fra sig paa Jorden, meget stærkt saaret af Lanzen, og traf det saa heldigt, at det var ham med Skydegeværet. Den øvrige Vagt stod gandske forundret og forskrækket over dette uformodentlige Angreeb; men da de kom lidet til sig selv igien, lagde han til Hest Haanden paa Kaarden, og de til Fods toge Spydene og trængte sig ind paa Don Quixote, der meget roeligen oppebiede dem. Det havde dog uden Tvivl bekommet ham ilde, dersom Gallei-Slaverne, der saae det an som en gunstig Leilighed til at komme i Frihed, ikke havde forskaffet ham Luft og arbeidet paa at sønderbryde Kiæden, der kobblede dem sammen; thi

ved den Frem- og Tilbage-Løben af Vagten, der snart vilde forhindre Slaverne fra at riive sig løs, snart anfalde Don Quixote, der anfaldt dem, udrettedes der intet Klækkeligt paa noget af Stederne. Sancho, for sin Part, hialp Gines af Pasamonte af hans Jern, og var denne den første, der stilte sig frie og frank i Marken; han greeb fat i den faldne Commissar, berøvede ham hans Kaarde og Bøsse, med hvilken han, ved at sigte snart paa een og snart paa en anden, dog uden at brænde den løs, holdt sig saa tappert, at Marken snart blev ryddelig for Vagten, som løb skriigende derfra, deels af Frygt for Pasamontes Bøsse, og deels for de mange Steene, som de andre Slaver lode hagle ned over dem.

Sancho bedrøvedes inderligen over denne Omstændighed, siiden han forestillede sig, at de, som skriigende toge Flugten, løb hen at berette Tilbragelsen for den hellige Hermandad, som snart vilde lade Misdæderne søge allevegne med fordobblet Mandskab. Han meddeelte sin Herre sine Betragtninger, og bad ham, at han strax vilde begive sig herfra og skiule sig imellem Biergene, hvor de kunde være trygge, om man søgte dem. „Der kan være noget om," sagde Don Quixote; „men nu veed jeg, hvad der først paaligger mig at giøre." Derpaa kaldte han paa alle Slaverne, som løb støiende omkring, og havde klædt Commissaren gandske nøgen af; de stillede sig i en Kreds omkring Ridderen, for at høre hvad han havde at siige dem, hvorpaa han begyndte saaledes: „Veltænkende Mennesker ere stedse erkiendtlige for de Velgierninger, der beviises dem, og af alle Synder er der ingen, der fortørner Gud meere end Uerkiendtlighed. Jeg siiger dette, mine Herrer! fordi I allereede af Erfaringen viide, hvad jeg har udviist imod Eder. Til en Belønning derfor begierer jeg, og er det min alvorlige Villie, at I atter skulle paatage Eder den Kiæde, jeg har taget af Eders Hals, og med den strax begive Eder paa Veien, og gaae hen til Byen Toboso, og der fremstille Eder for Sennora Dulcinea af Toboso, og siige hende, at hendes Ridder, han af den bedrøvelige Skikkelse, sender Eder med sin Hilsen; og derpaa fortælle hende løst og fast, hvad der har tilbraget sig ved dette berømmelige Eventyr, som har sat Eder i den forønskede Frihed. Saasnart I have

giort dette, kunne I søge Eders Lykke, hvor I ville og lyste." Gines af Pasamonte førte Ordet for dem alle, og sagde: „Det, som Eders Velbyrdighed, vor Herre og Befrier, befaler, er os Umuelighheds Umuelighed at opfylde, fordi vi ikke kunne gaae samlede, men adskilte og hver paa sine Veie, ja om det var giørligt, maatte helst krybe ind i Jordens Skiød for ikke at blive fundne af den hellige Hermandad, der uden Tvivl vil sende nogle ud for at søge os. Hvad I altsaa bør giøre, fordi Billigheden fordrer det, er at forandre det begierte Erkiendtligheds-Tegn, og i det Sted paalægge os, paa Eders Velbyrdigheds Vegne, at læse et vist Antal Ave Maria og Credo for Sennora Dulcinea af Tobosos Velgaaende. Dette er en Sag, som lader sig giøre ved Nat og Dag, staaende eller liggende, i Fred eller Kriig; men at tænke, at vi nu vilde vende om til de Ægyptiske Kiød-Gryder, det er at siige, tage vor Lænke paa igien og begive os paa Veien til Toboso, er at ansee os for Tosser, der ikke kunde tælle til fem, og at begiere sliigt af os, er det samme, som at vilde plukke Haar af den Skaldede." „Siiden det er Din Meening, Du Hoerunge, Don Ginesillo af Parapillo, eller hvad Du kalder Dig!" sagde Don Quixote, allereede gandske optændt af Vreede, „saa skal Du gaae alleene derhen med Halen mellem Beenene, og belæsset med alle Dine Lænker." Pasamonte, der ikke havde meget koldt Blod, og som allereede var paa det Reene med, at Don Quixote ikke var vel forvart (siiden han havde foretaget sig sliig en Narrestreeg som den, at sætte dem i Frihed), da han saae sig saaledes begegnet, vinkede sine Kammerater med Øinene, hvorpaa de trak sig tilbage, og begyndte at overøse Don Quixote med saa græsselig en Mængde Steene, at hans Skiold ikke forslog til at bøde dem af, og den arme Rozinante brød sig ikke meere om Sporene, end om den havde været af Metal. Sancho krøb i Skiul bag Eselet, og giorde det til en Skierm mod Uveiret og Haglen, der regnede ned over dem. Imidlertiid kunde Don Quixote ikke afværge, at jo nogle Graaesteene ramte hans Krop, og det med saadan Kraft, at han tilliige med dem faldt til Jorden. Aldrig saasnart var han faldet, førend Studenten kastede sig over ham, tog ham Barbeer-Bækkenet af Hovedet, slog det tree til fiire Gange imod hans Skuldre, og liige saa

ofte mod Jorden, hvorved det næsten gik i Stykker. De afførte ham Kiolen, han bar over Harnisket, og de havde gandske vist taget Buxerne med, dersom ikke Beenskinnerne havde forhindret det. Fra Sancho toge de hans Kappe, og efter at de havde forladt ham næsten nøgen, deelede de Feldtslagets Bytte imellem sig, og var enhver for sin Part langt meere betænkt paa at undgaae den hellige Hermandad, de vare bange for, end at tage deres Lænker paa igien og fremstille sig for Sennora Dulcinea af Toboso.

Eselet og Rozinante, Sancho og Don Quixote bleve alleene tilbage paa Valpladsen. Eselet hang med Hovedet, var meget dybsindigt, rystede Tiid efter anden Ørene, i den Tanke, at den Steenhagel, der havde surret omkring det, vedvarede endnu; Rozinante, som en anden Steenhagel havde kastet til Jorden, laae endnu udstrakt hos sin Herre; Sancho var halv nøgen og i en umaadelig Angest for den hellige Hermandad, og Don Quixote ærgerlig over at være bleven saa ilde tilreedt af dem, han havde beviist saa meget godt.

Tree og tyvende Capitel.

Hvad der mødte den berømte Don Quixote paa de sorte Klipper, et af de rareste Eventyrer, der fortælles i denne Historie.

Den ilde tilreedte Don Quixote sagde til sin Vaabendrager: „Jeg har stedse hørt siige, Sancho! at den, der kaster Perler for Sviin, faaer Skam til Tak. Dersom jeg havde troet det, Du sagde mig, saa havde jeg undgaaet denne Fortræd; men da Ulykken er skeet, saa Taalmodighed! og det skal vist være mig en Advarsel for Fremtiiden.“ „Det bliver liige saa meget en Advarsel for Eders Velbyrdighed,“ sagde Sancho, „som jeg bliver en Tyrk; men da I siiger, at dersom I havde troet mig, saa havde I undgaaet denne Ulykke, saa troe mig da nu og undgaae en større; thi I maae viide, at man ikke kan øve Ridderskab imod den hel-

lige Hermandad, som ikke giver toe Skilling for alle vandrende Riddere, og mig synes, at jeg allereede hør Spydene suuse om mine Øren." „Du er en fød Poltron, Sancho!" sagde Don Quixote; „men paa det Du ikke skal siige, at jeg er haardnakket og aldrig vil følge, hvad man raader mig, saa vil jeg for denne Gang lyde Dit Raad, og undviige det Raserie, Du frygter saa meget for, men paa det Vilkaar, at Du aldrig hverken leevende eller død siiger noget Menneske, at jeg har trukket mig tilbage og undviiget denne Fare af Frygt, men alleene for at fyldestgiøre Dine Bønner; thi siiger Du andet, saa lyver Du, og nu som i Fremtiiden, og i Fremtiiden som nu giør jeg Dig til Løgner, og siiger, at Du har løiet og lyver, saa ofte Du enten tænker eller siiger det. Giør derfor ingen Indvendinger; thi vidste jeg, at der var et Skin af Mistanke hos Dig om at der fandtes en Skygge af Frygt hos mig, naar jeg drog mig af nogen Fare, besynderligen af denne, saa veeg jeg ikke af Stedet, men Mutters eene oppebiede her ei alleene Brødrene af den hellige Hermandad, men endog Brødrene af de tolv Israels Stammer, de syv Maccabæer, Castor og Pollux, ja alle de Brødre og Broderskaber, der findes i heele Verden." „Herre!" svarede Sancho, „at trække sig tilbage, er ikke at flye; ei heller er det klogt at bie, naar Faren langt overstiiger Haabet om Redning. Det er viiseligt at leeve saaledes i Dag, at vi kan leeve i Morgen med, og ikke vove alting paa een Gang. I maae viide, at endskiønt jeg er en ubehøvlet Knold og Landsbye-Mand, saa har jeg dog al min Tiid lagt Vind paa at komme efter noget, som man kalder: at passe paa Udspillet. I vil altsaa ikke finde Jer ilde ved at følge mine Raad. Sæt Jer derfor strax paa Rozinante, om I kan, hvis ikke, saa vil jeg hielpe Jer; og følg saa mig; thi der er noget, som siiger mig til, at Fødderne er os nu langt nødvendigere end Hænderne." Don Quixote satte sig op, uden at siige et eeneste Ord viidere; Sancho paa sit Esel var Veiviiser, og de kom snart ind blant de sorte Klipper, som de længe havde øinet. Sanchos første Hensigt var at gaae liige over dem, for at naae Viso eller Almodovar del Campo, og der skiule sig nogle Dage i Huulerne, for at undgaae den hellige Hermandads Hænder, i Fald den søgte dem. Han opmuntredes hertil ved at

ofte mod Jorden, hvorved det næsten gik i Stykker. De afførte ham Kiolen, han bar over Harnisket, og de havde gandske vist taget Buxerne med, dersom ikke Beenskinnerne havde forhindret det. Fra Sancho toge de hans Kappe, og efter at de havde forladt ham næsten nøgen, deelede de Feldtslagets Bytte imellem sig, og var enhver for sin Part langt meere betænkt paa at undgaae den hellige Hermandad, de vare bange for, end at tage deres Lænker paa igien og fremstille sig for Sennora Dulcinea af Toboso.

Eselet og Rozinante, Sancho og Don Quixote bleve alleene tilbage paa Valpladsen. Eselet hang med Hovedet, var meget dybsindigt, rystede Tiid efter anden Ørene, i den Tanke, at den Steenhagel, der havde surret omkring det, vedvarede endnu; Rozinante, som en anden Steenhagel havde kastet til Jorden, laae endnu udstrakt hos sin Herre; Sancho var halv nøgen og i en umaadelig Angest for den hellige Hermandad, og Don Quixote ærgerlig over at være bleven saa ilde tilreedt af dem, han havde beviist saa meget godt.

Tree og tyvende Capitel.

Hvad der mødte den berømte Don Quixote paa de sorte Klipper, et af de rareste Eventyrer, der fortælles i denne Historie.

Den ilde tilreedte Don Quixote sagde til sin Vaabendrager: „Jeg har stedse hørt siige, Sancho! at den, der kaster Perler for Sviin, faaer Skam til Tak. Dersom jeg havde troet det, Du sagde mig, saa havde jeg undgaaet denne Fortræd; men da Ulykken er skeet, saa Taalmodighed! og det skal vist være mig en Advarsel for Fremtiiden.“ „Det bliver liige saa meget en Advarsel for Eders Velbyrdighed,“ sagde Sancho, „som jeg bliver en Tyrk; men da I siiger, at dersom I havde troet mig, saa havde I undgaaet denne Ulykke, saa troe mig da nu og undgaae en større; thi I maae viide, at man ikke kan øve Ridderskab imod den hel-

lige Hermandad, som ikke giver toe Skilling for alle vandrende Riddere, og mig synes, at jeg allereede hør Spydene suuse om mine Øren." „Du er en fød Poltron, Sancho!" sagde Don Quixote; „men paa det Du ikke skal siige, at jeg er haardnakket og aldrig vil følge, hvad man raader mig, saa vil jeg for denne Gang lyde Dit Raad, og undviige det Raserie, Du frygter saa meget for, men paa det Vilkaar, at Du aldrig hverken leevende eller død siiger noget Menneske, at jeg har trukket mig tilbage og undviiget denne Fare af Frygt, men alleene for at fyldestgiøre Dine Bønner; thi siiger Du andet, saa lyver Du, og nu som i Fremtiiden, og i Fremtiiden som nu giør jeg Dig til Løgner, og siiger, at Du har løiet og lyver, saa ofte Du enten tænker eller siiger det. Giør derfor ingen Indvendinger; thi vidste jeg, at der var et Skin af Mistanke hos Dig om at der fandtes en Skygge af Frygt hos mig, naar jeg drog mig af nogen Fare, besynderligen af denne, saa veeg jeg ikke af Stedet, men Mutters eene oppebiede her ei alleene Brødrene af den hellige Hermandad, men endog Brødrene af de tolv Israels Stammer, de syv Maccabæer, Castor og Pollux, ja alle de Brødre og Broderskaber, der findes i heele Verden." „Herre!" svarede Sancho, „at trække sig tilbage, er ikke at flye; ei heller er det klogt at bie, naar Faren langt overstiiger Haabet om Redning. Det er viiseligt at leeve saaledes i Dag, at vi kan leeve i Morgen med, og ikke vove alting paa een Gang. I maae viide, at endskiønt jeg er en ubehøvlet Knold og Landsbye-Mand, saa har jeg dog al min Tiid lagt Vind paa at komme efter noget, som man kalder: at passe paa Udspillet. I vil altsaa ikke finde Jer ilde ved at følge mine Raad. Sæt Jer derfor strax paa Rozinante, om I kan, hvis ikke, saa vil jeg hielpe Jer; og følg saa mig; thi der er noget, som siiger mig til, at Fødderne er os nu langt nødvendigere end Hænderne." Don Quixote satte sig op, uden at siige et eeneste Ord viidere; Sancho paa sit Esel var Veiviiser, og de kom snart ind blant de sorte Klipper, som de længe havde øinet. Sanchos første Hensigt var at gaae liige over dem, for at naae Viso eller Almodovar del Campo, og der skiule sig nogle Dage i Huulerne, for at undgaae den hellige Hermandads Hænder, i Fald den søgte dem. Han opmuntredes hertil ved at

see, at Levnetsmidlerne, som Eselet bar, vare undgaaede Gallei-Slavernes Hænder, hvilket han ansaae for et Mirakel, efterdi disse Skielmer havde randsaget og undersøgt alle Ting paa det nøieste.

Da de nu samme Aften vare komne ind i Hiertet af de sorte Klipper, syntes Sancho, at de ikke alleene kunde tilbringe Natten der, men endog nogle Dage, i det mindste saa mange, som Madkurven, de førte med sig, rakte til; hvorpaa de leirede sig imellem toe Klipper og mange Korke-Træer. Men den onde Skiebne, som efter deres Meening, der ikke oplyses af den sande Troe, føier, styrer og regierer alting paa sin Viis, havde anordnet, at Gines af Pasamonte, den navnkundige Røver og Gavtyv, som Don Quixotes Dyd og Daarlighed havde løst af hans Lænker, i liige Maade søgte Skiul blant disse Klipper, af Frygt for den hellige Hermandad (som han havde største Grund til at skielve for), og førte enten hans Skiebne eller hans Angest ham just til det samme Sted, hvor Don Quixote og Sancho Panza vare, netop paa den Tiid og Tiime, at han endnu kunde kiende dem, førend de overgave sig til Søvnen.

De Onde ere stedse uerkiendtlige, Nød bryder alle Love, og Øieblikkets Krav gaaer for alt. Derfor giorde Gines, der hverken var erkiendtlig eller veltænkende, sig heller ingen Samvittighed af at stiele Sanchos Esel, hvilket han foretrak for Rozinante, der i hans Tanker var af langt mindre Værdie, saavel til at bytte bort, som til at sælge. Sancho sov, hans Esel blev stiaalet, og, førend det dagedes, var det allereede saa langt fra ham, at han ikke meere kunde hente det ind. Morgenrødens Straaler frydede heele Jorden, men bedrøvede Sancho Panza; thi da han haabede at omfavne Eselet, og saae, at det var borte fra ham, brød han ud i de bedrøveligste og ynkeligste Klagemaal af Verden, og det med saadan Heftighed, at Don Quixote vaagnede ved hans Raab, og hørte ham siige: „O Rucio! mit kiereste Skiødebarn, fød i mit eget Huus! mine Børns beste Glæde, min Kones Øiesteen, Tornen i mine Naboers Øine, Medhielperen i mit Arbeide, ja min egen Fosterfader, thi de faa Skillinger, jeg dagligen vandt ved dig, stoppede Broderparten af mine Udgivter!"

Don Quixote, som hørte Klagemaalene, vidste snart tilliige Aarsagen, og trøstede Sancho med de kraftigste Grunde, han formaaede; han bad ham skikke sig deri med Taalmodighed, og lovede at give ham et Vexelbrev paa tree af de fem unge Esler, han havde efterladt sig hiemme. Dette Løvte trøstede Sancho sig med, han viskede Taarene af Øinene, brød Monologuen af, og takkede Don Quixote for den Naade, han havde beviist ham. Vor Ridders Hierte opmuntredes ved at komme ind imellem Klipperne, siiden dette Sted syntes ham at være dannet til de Eventyrer, han søgte. Han kaldte alle de forunderlige Tildragelser tilbage i sin Hukommelse, der vare hændede de vandrende Riddere i desliige øde og vilde Steder. Han reed saa fordybet og henrykket i Betragtningerne over disse Ting, at han var gandske liigegyldig ved alle andre. Sanchos eeneste Bekymring (fra den Tiid af, at han holdt sig for at være i Sikkerhed) var at tilfredsstille sin Mave med Levningerne, der endnu vare tilbage af det geistlige Bytte. Han fulgte tæt efter sin Herre, havde sat sig paa Fruentimmernes Maade paa sit Esel, drog en Stumpe efter den anden frem af Sækken, hvilke næsten spadserede heele ned i Maven, og saa længe Reisen gik for sig paa den Maade, havde han ikke givet en Hviid for at møde noget andet Eventyr. Af en Hændelse slog han Øinene op og saae, at hans Herre holdt stille og søgte med Spidsen af Spydet at hæve en Klump, der laae paa Jorden. Han skyndte sig at komme ham til Hielp, om det giordes nødigt, og naaede han hen til ham, just i det han med Spidsen af Spydet at havde taget en Vadsæk op, der var halv, eller rettere sagt, heel forraadnet og forreeven, men saa tung, at han for at holde den, trængte til Sanchos Hielp. Sancho steeg af Eselet, og fik Befaling af sin Herre, at eftersee, hvad der var i Vadsækken. Han forrettede dette med megen Hurtighed, og uagtet Vadsækken var lukket med en Kiæde, som der laae en Laas for, saae han dog ved Hielp af Hullerne, der vare raadnede i den, hvad den indeholdt, hvilket bestod i fiire hollandske Lærreds Skiorter, endeel andet Lintøi, meget peent og fiint, og et Tørklæde, hvori der fandtes en stor Deel vægtige og skiønne Ducater. Saasnart Sancho blev dem vaer, raabte han: „Himlen være

evig lovet, at vi dog engang har stødt paa et Eventyr, hvorved der falder noget Godt af!“ og da han derpaa søgte nøiere, fandt han en meget kostbar Tegnebog. Denne tog Don Quixote, og befalede ham at beholde Pengene, som skulde være hans. Sancho kyssede hans Haand til Taksiigelse, tømmede Vadsækken for Lintøiet, og puttede det i sin Forraadspose. Da Don Quixote havde seet paa alt dette, sagde han: „Mig synes, Sancho! (og det er umueligt, at Tingen kan være anderledes), at en forvildet Reisende maae være kommen ind iblant disse Klipper, falden i nogle ugudelige Røveres Hænder, der have dræbt ham, og siiden gravet ham ned paa dette øde Sted.“ „Det kan ikke være saa,“ sagde Sancho, „thi havde det være Røvere, saa havde de ikke ladet Guldet ligge efter sig.“ „Det er sandt, hvad Du siiger,“ svarede Don Quixote; „jeg kan altsaa hverken slutte eller begriibe, hvorledes det kan være. Men lad see, jeg haaber, der er skrevet noget i Tegnebogen, som vi kunne leede os frem ved til at naae den forønskede Kundskab.“ Han aabnede den, og det første, han fandt skreevet deri, som et Udkast, endskiønt med meget ziirlige Bogstaver, var en Sonnet, som han læste høit, paa det Sancho ogsaa kunde høre den, og som lød saaledes:

Du veed ei, Amor! hvad jeg nu maae liide,
Hvad eller ogsaa Du mig lader bøde
Med Straf, der overskriider langt min Brøde;
Thi intet lignet har mit Hiertes Qviide.

Men er Du Gud, maae Du jo alting viide,
Og kan en Gud af gruesom Vreede gløde?
Hvem er det da, der sender mig i Møde
De Qvaler, som mit Hierte sønderstiide?

Dig, Linda! er det ei, som mig dem skikker;
Til Ondt kan Godt jo ikke være Grunden.
Ei heller Himlen altsaa mig dem sender.

Men det jeg veed: snart er min Død mig sikker;
Thi sieldent er en Lægedom udfunden
Mod Liidelser, hvis Udspring ingen kiender.

„Af dette Vers", sagde Sancho, „blive vi liige kloge, uden saa var, at det omtalte Linned skulde bringe os paa Spor." „Hvad er det for Linned?" spurgte Don Quixote. „Mig synes," svarede Sancho, „at Eders Velbyrdighed nævnede Linned i Verset." „Ikke Linned, men Linda," svarede Don Quixote, „som uden Tvivl er Damens Navn, over hvilken Forfatteren af denne Sonnet beklager sig; og paa min Ære! enten er han en fortræffelig Poet, eller jeg forstaaer kun libet af Konsten." „Forstaaer da Eders Velbyrdighed Ier ogsaa paa Versemageriet?" spurgte Sancho. „Langt meere end Du troer," svarede Don Quixote; „men Du vil blive overbeviist derom, naar Du skal bringe et Brev, der er skreevet paa Vers fra først til sidst, til min Herskerinde Dulcinea af Toboso; thi Du maae viide, Sancho! at alle, eller dog de fleeste vandrende Riddere i den forbiegangne Tiid vare store Skialde og Musici; at disse toe Færdigheder, eller rettere sagt Fuldkommenheder hænge ved forelskede Vandrere, skiønt man maae tilstaae, at de forrige Ridderes Vers røbede meere Anlæg end Konst." „Læs viidere, Eders Velbyrdighed!" sagde Sancho, „om I ikke kan finde noget til at oplyse os." Don Quixote vendte Bladet om, og sagde: „Dette er Prosa, og synes at være et Brev." „Vexelbrev, Herre?" spurgte Sancho. „Saaviidt der kan dømmes af Begyndelsen, saa synes det at være et Kierlighedsbrev," sagde Don Quixote. „Saa læs det høit, Eders Velbyrdighed!" sagde Sancho; „thi jeg gotter mig ret ved Kierlighedsbreve." „Det giør jeg gierne," sagde Don Quixote, og efter Sanchos Begiering læste han med lydelig Røst følgende:

„Dine falske Løvter og min Ulykke føre mig til Steder, fra hvilke Rygtet om min Død skal trænge sig til Dine Øren, førend Lyden af mine Klagemaal. Du forskiød mig, Uerkiendtlige! for een, der var riigere, men ikke værdigere end jeg; og var Dyden en Skat, der blev sat Priis paa, saa misundte jeg nu ingen anden hans Lykke, og begræd ikke min egen Ulykke. Det, der blev opbygt ved Din Skiønhed, nedbrød Dit Forhold. Hiin viiste mig en Engel, og i dette kiendte jeg blot en Qvinde. Leev stedse roelig, min Freds Forstyrrerinde! og Himlen give, at Din Ægtefælles Bedragerie maae for evig blive skiult, paa det Du ikke skal

komme til at fortryde, hvad Du har giort, og jeg maae blive befriet fra at nyde en Hevn, jeg ikke attraaer."

Da Brevet var læst, sagde Don Quixote: „Alt hvad vi af dette, saavel som af Versene kunne komme efter, er, at den, der har skreevet dem, er en foragtet Elsker." Han fandt, ved at blade næsten heele Tegnebogen igiennem, endeel andre Vers og Breve, hvoraf nogle vare læselige, og andre ikke; men de indeholdt intet andet end Bebreidelser, Klagemaal, Mistillid, Behag og Mishag, Gunst og Foragt, Jubel over det eene, og Begrædelser over det andet. Imedens Don Quixote løb Bogen igiennem, foretog Sancho sig det samme med Vadsækken, uden at lade den mindste Krog eller Fold blive tilbage, som han ikke undersøgte, randsagede og vendte baade op og ned paa; der var ingen Sammenføining paa den, han jo skildte ad, ingen Søm, han jo opløsede, paa det han ikke skulde lade noget blive tilbage af Mangel paa Fliid og Vindskibelighed, saa heftig en Begierlighed havde de fundne Ducater, der beløb sig til over hundrede, opvakt hos ham. Men uagtet han ikke fandt meere end det, han allereede havde fundet, saa holdt han dog Himmelsprætningen, Valsomens Hiertequalmer, Vognmændenes Indsmørelse, Muulesel-Driivernes Ribbeensstød, Tversækkens Forliis, saavel som al den Hunger, Tørst og Beængstelse, han havde liidt i sin gode Herres Tieneste, for at være riigeligen betalt ved den Velgierning, der satte ham i Besiddelse af alt det Fundne.

Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse brændte af Begierlighed efter at viide, hvem Eieren af denne Vadsæk var, siiden han sluttede sig til af Sonnetten, Brevet, Guldet og de fiine Skiorter, at det maatte være en Forelsket af Rang og Stand, hvem hans Herskerindes Grumhed og Foragt havde ført til en fortvivlet Beslutning. Men da der paa dette øde og ubeboede Sted ikke lod sig noget Menneske til Syne, hos hvem han kunde erkyndige sig derom, saa tænkte han kun paa at komme viidere fort, uden at følge anden Vei, end den, Rozinante fandt Behag i (som var den, hvor Dyret kunde faae Fodfæste), i den faste Indbildning, at det var umueligt andet, end at der jo maatte møde ham forunderlige Eventyrer i denne Egn.

Som han nu fortsatte Veien i disse Betragtninger, saae han paa Toppen af en Klippe, der laae liige for ham,

et Menneske med den forunderligste Hurtighed at springe fra Brink til Brink, fra Pynt til Pynt. Han forekom ham næsten nøgen, med et langt sort Skieg, et tykt og forvildet Haar, Fødderne bare, Beenene ubedækkede, Laarene skiulede af et Par Buxer, der syntes at være prikket Fløiel, men saa sønderreevne, at Kiødet paa mange Steder kom til Syne; hans Hoved var blottet, og endskiønt han foer forbie med den Hurtighed, som sagt er, saa lagde dog Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse Mærke til alle de anførte smaae Ting. Vel forsøgte han det, men kunde dog ikke hente ham ind, forbi Rozinantes Afmægtighed ikke tillod den at gaae uden Fod for Fod og i største Sindighed paa disse ujevne Brinker. Don Quixote holdt strax for, at det maatte være Eieren til Vadsækken, og fattede paa staaende Fod det Forsæt, at søge ham op, om han ogsaa skulde løbe Klipperne igiennem i et heelt Aar, inden han fandt ham. Han befalede derfor Sancho at sætte sig paa sit Esel og gaae til den eene Side af Klippen, saa vilde han gaae til den anden, og naar de iilede dermed, maatte de snart naae det Menneske, der i saadan Hast var sprunget dem forbie. „Det kan jeg ikke giøre," sagde Sancho, „thi saasnart jeg kun er tree Skridt fra Eders Velbyrdighed, er jeg strax saa ræd, at jeg har tusinde Syner og Beængstelser. Og maae det, jeg nu siiger, være Jer en Efterretning, at jeg fra nu af aldrig viiger en Fingers Breed derfra, hvor I er." „Lad saa være," svarede han af den bedrøvelige Skikkelse, „og er det mig kiert, at Du sætter sliig en Tiltroe til mit Mod; Du skal heller aldrig savne det, førend mit Legeme savner sin Siel. Følg mig altsaa nu Skridt for Skridt, eller som Du kan; lad Øinene holde Vagt overalt og søge denne lille Klippe igiennem, hvorved vi maaskee faae fat paa det Menneske, vi saae, og som gandske sikkert er Eieren af vor Vadsæk." Sancho svarede hertil: „Saa giorde vi da langt klogere, om vi ikke søgte ham, thi finde vi ham, og han af en Hændelse er Eieren af Pengene, saa er det jo soleklart, at vi maae rykke ud med dem; det var altsaa meget bedre, at spare os denne unyttige Fliid og lade mig blive i en roelig Besiddelse af dem, indtil deres Eiere paa en mindre forunderlig og møisommelig Maade kom for Dagen, hvilket maaskee ikke skeete, førend jeg havde forbrugt dem, og saa

havde Keiseren tabt sin Ret." „Heri bedrager Du Dig, Sancho!" svarede Don Quixote; „saasnart vi have fattet Mistanke om hvem Eieren er, saa ere vi pligtige til at opsøge ham og give ham dem tilbage, thi naar vi ikke søgte ham, saa giorde den stærke Mistanke, vi have om at han er Eieren, os liige saa straffskyldige, som om han virkelig var det. Altsaa, min Ven Sancho! giør Dig ingen Bekymring over at søge ham, siiden det vil befrie mig for een, om vi finde ham." Derpaa sporede han Rozinante, Sancho fulgte ham, og da de havde travet en Deel af Klippen om, kom de til en rindende Bæk, ved hvilken der laae et optømmet og sadlet Muulesel omfaldet, dødt, halv opædt af Hunde og sønderhakket af Fugle, hvilket altsammen bestyrkede dem i den Formodning, de havde om Vadsækkens og Muuleselets Eiermand.

Imedens de nu saae sig saaledes om, hørte de nogen blæse paa Fløite, som Hyrderne, naar de driive deres Hiord, og strax efter kom der paa deres venstre Haand oppe paa Klippen en stor Deel Geeder frem, og tilliige med dem en Geedevogter, der fulgte dem, og var en aldrende Mand. Don Quixote gav strax Hals, og bad ham komme ned til dem. Han raabte til Svar: hvad der havde ført dem hen paa et Sted, som sielden eller aldrig blev betraadt af andre end af Geeder, Ulve og vilde Dyr, som havde deres Boelig der. Sancho svarede, at han skulde kun komme ned, saa vilde de giøre ham Reede for det altsammen. Geedevogteren steeg derpaa strax ned, og da han var kommen derhen, hvor Don Quixote stod, sagde han: „Jeg tør slaae til Væds om, at I staae her for at besee Leie-Muuleselet, der er død her i Dybet, og der paa min Troe allereede har ligget her over i sex Maaneder paa dette Sted. Men siig mig, om I ikke har stødt paa Eiermanden underveis?" „Vi have ikke stødt paa noget," svarede Don Quixote, „uden paa en Vadsæk, som vi fandt ikke langt herfra." „Den har jeg ogsaa fundet," sagde Geedevogteren; „men jeg har aldrig vildet tage den op, eller engang nærme mig til den, af Frygt for at blive holdt for en Tyv. Fanden er en Skielm, og kan fuld vel kaste noget for Fødderne af et Menneske, for at faae ham til at falde og snuble over det, uden at han selv veed, hvorledes det gaaer til dermed eller ei." „Det er just

det samme, som jeg siiger," yttrede Sancho; „jeg har ogsaa fundet den, men tog mig vel Vaere for at komme den nær paa et godt Steenkast. Jeg forlod den, hvor den laae, og den ligger, som jeg fandt den; jeg for min Part forlanger intet, uden hvad der hør mig til med Gud og Rette." „Siig mig, min ærlige Mand!" sagde Don Quixote, „om I ikke veed, hvem Eieren til disse Sager er?" „Alt, hvad jeg kan siige derom," sagde Geedevogteren, „er dette: Nu er det omtrent sex Maaneder siiden, maaskee lidet meer eller lidet mindre, at der i vort Meierie, der ligger tree Miile herfra, kom en Dag et ungt Menneske af en smuk Skabning og Udseende, riidende paa det samme Muulesel, som nu ligger dødt der, og havde samme Vadsæk med sig, som I siiger I har fundet og ladet ligge urørt. Han spurgte os ad, hvilken af disse Klipper der var steilest og meest øde. Vi svarede ham, som sandt var, at det var denne, hvor vi nu er; thi kommer man en halv Miil dybere ind, saa skal man maaskee faae ondt ved at hitte ud igien, og er jeg storligen forundret over, at I ere komne herhid, siiden her hverken er Vei eller Stie til at holde ved. Hvad jeg nu vilde siige, saasnart det unge Menneske havde hørt vort Svar, vendte han Muuleselet og tog Veien hen til det Sted, vi havde betydet ham, og efterlod os allesammen henrykte over hans smukke Skabning og høiligen forundrede over hans Spørgsmaal, saavel som den Hastighed, med hvilken vi saae ham flyve afsted og sætte Kaasen hen til Klippen. Fra den Tiid af fik vi ikke Øie paa ham, førend han nogle faa Dage derefter kom til een af vore Hyrder paa Veien, og uden at sige noget, nærmede sig ham, slog og pryglede ham gandske gudsjammerligen, hvorpaa han greeb fat paa den sammes Pakesel, tog alt det Brød og Ost, det havde at bære, og forsvandt imellem Klipperne. Da vi nu fik dette at viide, slog vi os nogle sammen i den Hensigt at søge ham, og vi gik næsten toe heele Dage allerdybest inde blant Klipperne, efter hvis Forløb vi til syvende og sidst fandt ham i et huult og stort Korketræe. Han kom meget venlig hen imod os, Klæderne vare allereede gandske forreevne, Ansigtet saa forandret og soelbrændt, at vi neppe skulde kiendt ham igien, saafremt ikke Klæderne, endskiønt de vare forreevne, ved de Kiendemerker, vi havde

taget paa dem, havde giivet os at forstaae, at han var den, vi søgte. Han hilsede os meget høflig, og med faa men syndige Ord sagde han, at vi ikke maatte forundre os over at see ham gaae saaledes, siiden det skeete for at opfylde en Poenitenze, han for sine mange Synders Skyld havde paalagt sig. Vi bade ham at siige os, hvem han var, men vi kunde ikke bringe det ringeste ud af ham. Vi forlangte ogsaa, at han skulde siige os, hvor vi kunde finde ham, paa det naar han trængte til Fødevahre, som han ikke kunde leeve foruden, saa vilde vi med al Velvillighed og Omhyggelighed bringe ham dem, og i Fald dette ikke stod ham an, saa maatte han i det mindste kun begiere, men ikke tage dem fra Hyrderne. Han takkede for Tilbudet, bad om Forladelse for den udøvede Voldsomhed, og lovede for Fremtiiden at begiere i Guds Navn hvad han trængte til, uden at giøre nogen Overlast. Hvad hans Opholdssted angik, da sagde han, at han intet vist havde, men blev der om Natten, hvor den overfaldt ham. Han endte sin Tale med saa bevægelige Klagemaal, at vi, som hørte dem, maatte have havt et Steenhierte, naar vi ikke havde ynkedes over ham, allerhelst naar vi overveiede, hvorledes han havde skiemmet sig, siiden vi saae ham første Gang; thi som jeg har sagt, han var et meget smukt og behageligt ungt Menneske, og hans Høflighed og ziirlige Tale viiste noksom, at han var en velopdragen og beleeven Person; ja skiønt vi kun var plumpe Folk, der hørte paa ham, saa var hans Artighed af saadan Beskaffenhed, at den selv paa os maatte giøre sin Virkning. Men som han nu var midt i sin Tale, taug han med eet stille, fæstede Øinene en rum Tiid mod Jorden, medens vi stode gandske roelige og opmerksomme for at see, hvad Enden paa denne Henrykkelse skulde blive. Vi vare ikke lidet bevægede over at see paa ham; thi snart løftede han Øinene i Veiret, snart stirrede han en lang Tiid imod Jorden, uden engang at bevæge Øielaagene; snart dreiede han dem rundt i Hovedet, beed sig i Læberne, og trak Øienbrynene saa græsselig sammen, at vi tydelig kunde merke, at han var i en Slags Affindighed. Men vi fik snart vissere Kiendetegn paa, at det var, som vi troede; thi han sprang i stort Raserie op fra Jorden, han havde kastet sig paa, greeb fat i den første af os, der kom ham for Haanden, og overfaldt

ham med saadan en Heftighed og Vildskab, at dersom vi ikke med Magt havde reevet ham bort, saa havde han pryglet ham ihiel. Alt som han slog løs paa ham, raabte han: „Ha, troeløse Fernando! her, her skal Du betale den Uret, Du har udøvet mod mig; disse Hænder skulle udriive det Hierte, der er en Boelig for alle Laster, i Særdeeleshed for Falskhed og Bedragerie.“ Han føiede endnu mange fleere Ting til, som alle løb ud paa at riive denne Fernando ned, som han kaldte en Forræder og Troeløs. Derpaa forlode vi ham i stor Bedrøvelse, og han uden at siige et eeneste Ord sneeg sig bort, skiulte sig imellem Buskene og Torne-hækkerne, og løb med saadan Hurtighed imellem dem, at det var umueligt at følge ham. Vi sluttede heraf, at Rase-riet kommer over ham i Stødeviis, og at een, der hedder Fernando, maae have giort ham saa hiertenagende en For-træd, at den har bragt ham i den elendige Tilstand, han er i. Siiden efter ere vi stadfæstede deri ved hver Gang (og de udgiøre mange) at han er kommen til os paa Veien; nogle Gange har han beedet Hyrderne i al Mindelighed at give ham noget at spiise, og andre Gange har han taget det med Magt. Derfor naar han har sit onde Luune, komme Hyrderne ikke med deres gode Villie i Veien for ham, siiden de ere visse paa at blive jammerligen forpryglede; men saa-snart han er ved sine fem Sandser, beeder han meget høf-lig og beskeeden om at faae noget for Guds Skyld, og tager imod det med mange Taksiigelser og veemodige Taarer. For nu ikke at stikke noget under Stol for Eder, I gode Herrer!“ blev Geedevogteren ved, „saa vil jeg endnu lægge til, at jeg har overlagt med fiire andre, hvoraf de toe tiene her, og de toe ere mine gode Venner, at søge ham saa længe til vi finde ham, og derefter deels med det Onde og deels med det Gode at føre ham til Byen Almodovar, som ligger otte Miile herfra, at han der kunde blive helbredet, saa-fremt han ellers staaer til at helbrede; maaskee vi ogsaa faae at viide af ham, naar han er ved sin Forstand, hvem han er, og i Fald han har Paarørende, vil vi berette dem hans Uheld. Dette, I gode Herrer! er nu alt, hvad jeg veed at siige til det, I spurgte mig om, og kan I deraf forstaae, at Eieren til Vadsækken, I fandt, er den samme, som I har seet hoppe saa hurtig og nøgen forbie Eder.“ (Thi Don

Quixote havde allereede sagt ham, at han havde seet et Menneske springe over Klipperne).

Vor Ridder stod gandske forundret over det, han havde hørt af Geedevogteren, hans Attraae efter at viide, hvem denne ulykkelige Afsindige var, forøgedes, og han besluttede paa nye hos sig selv, hvad der allereede fra Begyndelsen havde været hans Tanke: at søge hele Klippen over, uden at lade mindste Krog eller Huule blive urandsaget, for at finde ham.

Imidlertiid magede Skiebnen det bedre, end han tænkte eller haabede; thi i samme Øieblik kom af en Aabning i een af Klipperne, der vendte ud til det Sted, de vare paa, det unge Menneske frem, som de søgte. Han snakkede Ting med sig selv, som ingen kunde forstaae nær ved, end siige langt fra; hans Klædedragt var saaledes, som allereede er beskreevet, men da han kom nærmere, blev Don Quixote vaer, at den sønderreevne Læbertrøie, han havde paa, var riigt broderet, hvorved han blev gandske overtydet om, at det Menneske, der bar sliige Klæder, var af høi Stand. Da det unge Menneske kom hen til dem, bød han dem god Dag med en hæs og forkommen Stemme, men med megen Artighed. Don Quixote besvarede hans Hilsen med en liige Høflighed, sprang ned af Rozinante med en tækkelig Anstand, gik hen og omfavnede ham, og holdt ham saa længe indesluttet i sine Arme, som om de havde kiendt hinanden i mange Aar. Den anden, der med Føie kunde kaldes den Pialtede eller Ridderen af den elendige Skikkelse (som Don Quixote af den bedrøvelige), traadde nogle Skridt tilbage, efter at Favnetaget var forbie, lagde begge sine Hænder paa Don Quixotes Skuldre, betragtede ham med stor Opmerksomhed, liigesom for at besinde sig, om han kiendte ham, og var maaskee ikke mindre forundret over at see sliig en Skabning og sliige Vaaben, end Don Quixote var over at see ham. Den første, der besluttede at tale efter Favnetaget, var den Pialtede, og sagde han det, som hernæst følger.

Fiire og tyvende Capitel.

I hvilket Eventyret paa de sorte Klipper fortsættes.

Historien beretter, at Don Quixote med allerstørste Opmerksomhed hørte paa den ulykkelige Klippens Ridder, der tiltalede ham saaledes: „I Sandhed, Herre! hvem I endog er, saa bør jeg, uagtet jeg ikke har den Ære at kiende Eder, være Eder høiligen forbunden for den Godhed og Artighed, I uopfordret viiser imod mig, og ønskede jeg at kunde finde Leilighed til at overbeviise Eder kraftigere, end ved blotte Ord, om min Erkiendtlighed for Eders venskabelige Imodtagelse. Men min onde Skiebne forbyder mig at besvare Eders Deeltagelse for mig med andet, end den inderligste Attraae efter at vederlægge den.“ „Mit Ønske er kun at tiene Eder,“ sagde Don Quixote, „og til den Ende havde jeg fattet den Beslutning, ikke at forlade disse Klipper, førend jeg havde fundet Eder og faaet at viide, om den Smerte, som Eders besynderlige Liiv her lægger for Dagen, ikke kan lindres eller hæves ved noget Slags Middel, og da, om det giordes nødigt, søge dette med al muelig Fliid og Hurtighed; men dersom Eders Ulykker ere af det Slags, for hvilke Dørrene til al Hielp ere tilspærrede, saa tænker jeg at giøre Eder Selskab i at græde, og skal jeg klage og jamre, det beste jeg formaaer, thi det er stedse en Husvalelse i Ulykkerne at finde nogen, der sørger med os. Skulde I nu troe, min Herre! at denne min gode Villie fortiener nogen Erkiendtlighed og Velvillighed af Eder, saa beeder jeg Eder for den Artigheds Skyld, jeg finder hos Eder, ja jeg besværger Eder ved alt det, som I her i Liivet har meest elsket eller elsker, at siige mig, hvem I er, og hvad der har bragt Eder til at leeve og døe i disse Udørkener, som et vildt Dyr; thi Eders Person og Klæder viise tydelig, at dette Opholdssted er Eder gandske unaturligt. Jeg sværger tilliige“, vedblev Don Quixote, „ved den Ridderorden, jeg (skiønt uværdig og en Synder) har annammet, saavel som ved min Stand som en vandrende Ridder, i Fald I, Herre! føier mig heri, da at tiene Eder med Liiv og Blod, hvad jeg er forbundet til, fordi jeg er den, jeg er,

og enten strax raade Bod paa Eders Ulykker, saafremt der kan raades Bod paa dem, eller og hielpe Eder med at græde, som jeg alt har lovet." Skovens Ridder, da han hørte ham af den bedrøvelige Skikkelse tale saaledes, stirrede meget stivt paa ham, giorde ikke andet end besaae ham og atter besaae ham fra øverst og til nederst, og derefter sagde han: „Dersom I har noget at give mig at spiise, saa skye mig det for Guds Skyld, og saasnart jeg har spiist, skal jeg opfylde Eders Begiering til en Erkiendtlighed for det gode Hiertelag, I har viist imod mig."

Sancho ryktede strax frem med noget af sin Sæk, og Geedevogteren med noget af sin Madpose, med hvilket den Pialtede kunde stille sin Hunger; han spiiste det, man gav ham, som een, der var gandske udhungret, hans Graadighed var saa stor, at han ikke gav den eene Mundfuld Tiid at bie til den anden var nede, saa at han meere sluugede, end sank Føden, og imedens han spiiste, talede hverken han eller de, som saae paa ham, et eeneste Ord. Da hans Maaltiid var endt, gav han dem et Tegn til at følge ham, som de ogsaa giorde, og førte han dem hen til en lille græsklædt Dal, der laae ved Foden af en Klippe, ikke meget langt fra Stedet, hvor de vare. Saasnart han var kommen der, strakte han sig paa den grønne Jord; de andre giorde det samme, og ingen af dem aabnede Munden, førend den Pialtede, efter at han havde giort sig Sædet lidet beqvemt, sagde: „I maae tillade mig, mine Herrer! at fortælle Eder mine umaadelige Ulykker med faa Ord, naar I først have lovet, ingen Spørgsmaal at giøre mig, eller paa nogen anden Maade at afbryde Kiæden i min bedrøvelige Historie; thi saasnart det skeer, glemmer jeg alt hvad jeg har at fortælle." Vilkaarene, den Pialtede betingede sig, mindte Don Quixote om hans Vaabendragers Fortælling, der var bleven afbrudt, fordi han ikke havde holdt Regning over, hvor mange Geeder der vare bragte over Floden. Den Pialtede tog da Ordet igien, saaledes siigende: „Jeg betiener mig af denne Forsigtighed, fordi jeg gierne vil opholde mig saa kort som mueligt ved mine Ulykker; at kalde dem tilbage i Hukommelsen, kan ikke tiene til andet, end at forøge dem med nye; og jo mindre I spørge mig, jo snarere faaer jeg udtalet, uden at jeg dog skal forbiegaae nogen Ting af Vigtighed, som kan tiene til

at fyldestgiøre Eders Attraae." Don Quixote gav ham Løvte derpaa i de andres Navn, og da den Pialtede havde faaet dette Underpant, begyndte han saaledes:

„Mit Navn er Cardenio; jeg er fød i een af de betydeligste Byer i Andalusien, min Familie er af god Adel, mine Forældre riige, og mine Ulykker saa store, at de have udpresset mine Forældre Taarer og voldt min Familie Kummer, uden at al deres Høihed og Riigdom har kundet lindre dem (thi jordisk Gode har alt for liden Kraft til at raade Bod paa de Ulykker, Himlen beskikker). I samme Bye oprandt en Deiligheds Soel, hvis Straaler drog mit Hierte med sliig en Magt til sig, at al min Attraae var alleene henvendt til den yndige Lucinda, en ung Dame liige saa riig og af liige saa god Adel, som jeg, men meere lykkelig, og mindre standhaftig i det, hun skyldede mine ømme Følelser og reedelige Hensigter. Denne Lucinda yndede, elskede og tilbad jeg fra min spæde Barndom af; og hun udviiste sin Godhed for mig med al den Oprigtighed og Inderlighed, hendes Ungdom besad. Vore Forældre vidste vor Tilbøielighed, de yttrede intet Mishag over den, siiden de indsaae, at den i en modnere Alder vilde føre til vor Forbindelse, en Sag, som Overeensstemmelsen i vore Vilkaar syntes at rydde alle Forhindringer af Veien for. Med vor Alder tog vor Kierlighed til, og det i saadan Grad, at Lucindas Fader syntes, Velanstændigheden forbandt ham til at negte mig Adgang til hans Daatter, (hvori han efterabede Thisbes Fader, der saa ofte er bleven omtalt af Poeterne). Dette Forbud giød kun Olie i Ilden og forøgede vor Attraae; thi skiønt den paalagde Tungen Taushed, saa kunde den dog ikke paalægge Pennen den, hvilken med større Frihed end Tungen udtrykker Sielens Følelser hos Elskende, thi meget ofte foraarsager den Elskedes Nærværelse en Forvirring og Bevægelse i det standhaftigste Mod, og binder den meest flydende Tunge. O Himmel, for alle de Breve, jeg skreev! hvilke blyefærdige og indtagende Svar jeg fik! i hvor mange Kierligheds-Viiser udtrykkede ikke Sielen sine Følelser, afbildede sin brændende Længsel, fornyede sin Erindring, og glædede sig i Haabet! Men da jeg fortæredes af Længsel efter at see hende, saa besluttede jeg at lægge den sidste Haand paa Verket og at rydde alle

Hindringer af Veien for at naae min forønskede og fortiente Belønning, ved at begiere hende af hendes Fader til min retmæssige Ægtefælle, hvilket jeg ogsaa giorde. Han svarede mig, at han var mig forbunden for den Ære, jeg beviiste ham, men saa længe jeg havde en Fader i Liive, saa faldt det ham til at samtykke først og selv giøre Begieringen; thi dersom det ikke var med hans fulde Villie og Velbehag, saa havde han sin Daatter og hendes Ære for kier, til at give hende bort i Smug. Jeg takkede ham for hans Godhed, og siiden hans Paastand forekom mig gandske billig, saa lovede jeg strax at tale med min Fader derom. Jeg gik altsaa paa staaende Fod hen til ham, i det faste Forsæt, at aabenbare ham mit Hiertes Anliggende. I det jeg traadde ind i Cabinettet, hvor han var, fandt jeg ham med et Brev i Haanden, hvilket han, inden jeg kunde faae sagt noget, gav mig med de Ord: „Du seer af dette Brev, Cardenio! hvilken Naade Hertug Richard er sindet at beviise Dig." Denne Hertug Richard, maae I viide, mine Herrer! er en Grande af Spanien, og hans Godser ligge i den skiønneste Deel af Andalusien. Jeg tog Brevet, læste det, og fandt Udtrykkene saa kierlige og naadige, at jeg maatte tilstaae, min Fader vilde handle ilde, om han undslog sig for at opfylde hvad han begierede, nemlig at jeg skulde være en Selskabsbroder (ikke Oppvartere) for hans ældste Søn, og at han selv vilde drage Omsorg for at sætte mig i en Stand, der kunde svare til den Agt, han bar for mig. Jeg blev maalløs ved at læse dette, men endnu meere, da jeg hørte min Fader siige: „Om toe Dage, Cardenio! skal Du begive Dig paa Reisen for at efterkomme Hertugens Villie, og tak Gud, der har aabnet en Vei for Dig til at naae det, som jeg troer Du fortiener." Derpaa føiede han endeel andre faderlige Formaninger til. Den bestemte Dag til min Afreise kom, jeg talede om Aftenen med Lucinda, jeg sagde hende Sammenhængen, hvilken jeg ogsaa meddeelede hendes Fader, med den Bøn, at han ikke vilde give Daatteren bort, men see det an saa længe, indtil jeg fik at viide, hvad Hertugen vilde giøre for mig. Han lovede mig det, og hun forsikkrede mig det samme under tusinde Eeder og Taarer.

Endeligen kom jeg til Stedet, hvor Hertug Richard opholdt sig, jeg blev imodtagen og begegnet med saa stor en

Raade, at Misundelsen strax udspreedte sin Gift, og indskiød de gamle Betientere, at den Godhed, Hertugen bar for mig, var et Ran, der øvedes imod dem. Den, der glædede sig allermeest over min Nærværelse, var Hertugens yngste Søn, ved Navn Fernando, ung, munter, velskabt, gavmild og forelsket; i meget kort Tiid opstod der et saa fortroeligt Venskab imellem os, at alle vidste at tale derom; thi endskiønt den ældste havde mig meget kier, og viiste mig stor Godhed, saa naaede det langt fra ikke den Grad af Kierlighed, som Don Fernando bar til mig. Da der nu imellem sande Venner ingen Hemmeligheder kan være, som den eene jo betroer den anden, saa meddeelede Don Fernando mig ogsaa sine lønligste Tanker, og i Særdeleshed en Kierlighed, der høiligen foruroeligede ham. Han havde forelsket sig i een af sin Faders Bønder-Piiger, som holdtes for at være overmaade riig, og var saa umaadelig deilig, beskeeden, forstandig og dydig, at alle de, der kiendte hende, ikke vidste at bestemme, hvilken af disse Egenskaber hun besad i størst Fuldkommenhed, eller der prydede hende meest. Saa meget er vist, at denne deilige Bonde-Piige havde saa aldeeles bemægtiget sig Don Fernandos Hierte, og antændt saa heftig en Begierlighed i det, at han, for at komme i Besiddelse af hende, fattede den Beslutning, at give hende Ægteskabs-Løvte, siden det paa alle andre Maader var ham umueligt at naae sit Øiemeed. Jeg betiente mig af Venskabs Magt til at giøre ham de grundigste Forestillinger, og søgte ved utallige Exempler at drage ham fra dette Forsæt. Da jeg nu saae, at jeg intet udrettede dermed, besluttede jeg at aabenbare Hertugen hans Fader det; men Don Fernando var alt for snue og forstandig til ikke at frygte derfor, allerhelst da han selv indsaae, at jeg handlede imod min Pligt, naar jeg dulgte en Sag, ved hvilken min Velgiørers Ære og Roelighed kunde liide saa meget. For altsaa at sætte mig Blaar i Øinene, sagde han til mig, at han fandt intet kraftigere Middel til at udrydde den Skiønheds Billede af hans Hierte, der beherskede det, end Fraværelsen; vi skulde derfor tilbringe nogle Maaneder i min Faders Huus, og begiere Hertugens Tilladelse dertil under Paaskud af at kiøbe Heste, da Hestene i samme Bye ere saadanne, hvis Liige ikke findes i hele Verden. Neppe havde jeg hørt ham

stige dette, førend jeg, tilskyndt af min Kierlighed, gav det mit Biefald, som det viiseste Anslag, der kunde optænkes, siden jeg derved fik den ypperligste Leilighed til at faae min Lucinda at see. I denne Bevægelse af Haab og Længsel sagde jeg til ham, at han jo før jo hellere maatte sætte sit Forsæt i Verk, og at Fraværelsen var mægtig nok til at udslette de allerstærkeste Indtryk.

Men Don Fernando bedrog mig; thi da han sagde mig sin Plan, var han allereede (som jeg siiden efter fik at viide) ved Løvte om Ægteskab kommen i Besiddelse af den deilige Bondepiige, og ventede paa en Leilighed til at giøre det bekiendt uden Fare, i stor Beængstelse over hvad Hertugen vilde giøre, naar han fik hans Daarlighed at viide. Men som de fleeste unge Menneskers Kierlighed ikke er andet end en Begierlighed, der alleene har Vellysten til Øiemeed, og forsvinder saasnart denne er stillet, fordi dens Ønsker ikke strække sig uden for den Grændse, som Naturen har sat dem, men som den sande Kierlighed ikke kiender; saa havde Don Fernando ikke heller saasnart ved Besiddelsen af sin deilige Bondepiige tilfredsstillet Begierligheden, førend Ilden slukkedes, og i Stedet for at helbredes ved Fraværelsen, som han sagde mig, saa søgte han kun at riive sig løs fra sit Løvte. Hertugen gav ham Tilladelse til at reise, og befalede mig at følge med ham. Vi ankom lykkelig; min Fader tog imod ham, som han kunde vente det; jeg iilede strax hen til min Lucinda, og alle mine Følelser (endskiønt de hverken havde været døde eller svækkede) fik liigesom nyt Liiv ved dette Syn. Jeg udøsede (til min Ulykke) alle mine Bevægelser i Don Fernandos Barm, siiden mig syntes, at det inderlige Venskab, han viiste mod mig, giorde mig det til en Pligt, ikke at dølge noget for ham. Jeg berømte Lucindas Deilighed, Tækkelighed og Forstand saa høiligen for ham, at mine Berømmelser opvakte en Attraae hos ham efter at see en Person, der var begavet med saa mange fortræffelige Egenskaber. Min onde Skiebne bragte mig til at opfylde hans Ønske og at viise ham hende en Aften igiennem et Vindue, ved hvilket vi sædvanlig talede med hinanden. Ved Hielp af Lysene, der brændte i Stuen, kunde han tydeligen see hende, og dette Syn bragte alle de Skiønheder, han hidindtil havde seet, i Forglemmelse hos ham.

Han stod maalløs, uden Sands og Samling, kort sagt, forelsket i den høieste Grad, hvad I, mine Herrer! ved den fortsatte Fortælling om mine ulykkelige Tildragelser ville faae at see. For at oppuste den Ild (som han skiulte for mig, og kun i Eensomhed betroede Himlen) des stærkere, saa føiede Hændelsen det saa, at han fandt eet af hendes Breve til mig, hvori hun bad mig at begiere hende af hendes Fader, og i hvilket hun udtrykkede sig med saa megen Forstand, Ærbarhed og Kierlighed, at han ved at læse det sagde til mig, at i Lucinda alleene var nedlagt saa megen Siels og Legems Deilighed, som der var deelt iblant alle de øvrige Qvinder i Verden. Nu maae jeg reent ud tilstaae, at endskiønt jeg indsaae med hvor stor Føie Don Fernando berømte Lucinda, saa hørte jeg dog hendes Berømmelser af hans Mund med stor Mishag. Frygt og Jalousie bemestrede sig mit Hierte, fordi han idelig søgte at dreie Talen hen paa Lucinda, om han ogsaa skulde trække den efter Haaret dertil. Jeg vidste ikke selv at giøre Reede for de Bevægelser, jeg følede; thi jeg havde ikke mindste Aarsag til at tvivle om Lucindas Troeskab og hendes Kierlighed til mig, men uagtet alle hendes Forsikkringer ængstede jeg mig dog over min Skiebne. Don Fernando vidste alle Tiider at mage det saaledes, at han fik mine Breve til hende og hendes Svar til mig at see, under Forevending, at vor Forstand giorde ham deres Læsning til den største Fornøielse. Dette havde nu vaeret saa i nogen Tiid, da det hændte sig, at Lucinda bad mig om en Ridderbog, i hvis Læsning hun fandt megen Behag, og som var Amadis af Frankrig . . . ."

Don Quixote havde ikke saasnart hørt en Ridderbog nævne, førend han sagde: „Dersom Eders Velbyrdighed strax i Begyndelsen af Eders Historie havde sagt, at Sennora Lucinda fandt Behag i Ridderbøger, saa havde der ingen anden Beskriivelse været nødig til at lægge hendes høie Begreeb for Dagen; thi jeg havde ikke funbet hende halv saa fortræffelig, som I min Herre har afbildet hende, i Fald hun ikke havde fundet Smag i saa liflig en Læsning. For mig er det altsaa unødvendigt, at I anvender fleere Ord til at udtrykke hendes Deilighed, Dyd og Forstand; thi saasnart man kun kiender denne Tilbøielighed hos hende,

saa veed man, at hun er den deiligste, dydigste og forstandigste Dame i heele Verden. Jeg havde i liige Maade gierne seet, min Herre! at Eders Velbyrdighed tilliige med Amadis af Frankrig havde tilsendt hende den gode Don Rugel af Grækenland, saasom jeg er vis paa, at Sennora Lucinda vilde have fundet megen Behag i Darayda og Garaya, og i Hyrden Darinels sindriige Indfald, samt i de fortræffelige Vers i hans Hyrdedigte, som han synger med saa megen Tækkelighed, Forstand og Vittighed. Men den Tiid kan komme, at denne Skade kan oprettes, ja for at faae den oprettet behøver Eders Velbyrdighed blot at følge med mig til min Landsbye; thi der kan jeg give Eder meere end tree hundrede Bøger, som ere min Siels Giestebud og mit Liivs Fornøielse, skiønt jeg frygter for, at jeg ved ugudelige Troldmænds Ondskab slet ingen har meer. I øvrigt maae Eders Velbyrdighed forlade mig, at jeg har brudt mit Løvte om ikke at falde Eder ind i Eders Tale; thi saasnart jeg hører nævne ridderlige Sager og vandrende Riddere, saa staaer det liige saa lidet i min Magt at lade være at tale om dem, som Soelens Straaler ere i Stand til ikke at lyse, og Maanen til ikke at bringe Fugtighed. Forlad mig det altsaa, og gaae viidere, thi det ligger mig nu meest paa Hierte."

Imedens Don Quixote fremførte alt dette, var Cardenios Hoved sunken ned mod hans Barm, hvilket viiste, at han var i dybe Betragtninger; og endskiønt Don Quixote bad ham toe Gange at fortsætte sin Historie, løftede han dog hverken Hovedet i Veiret eller svarede et Ord. Efter en rum Tiids Forløb løftede han endelig Hovedet op, og sagde: „Umuelig kan jeg lade den Tanke fare, og ingen i Verden skal faae mig til at opgive den, eller til at forandre min Meening: at det er en Dumrian, der tænker eller troer andet, end at jo Kieltringen Mester Elisabath holdt til med Dronning Madasima." „Det hverken kan være eller er saa," sagde Don Quixote med Heftighed (og efter Sædvane gandske optændt af Vreede). „Det er den sorteste Ondskab, eller rettere sagt, den skammeligste Bagtalelse. Dronning Madasima var en meget agtbar Dame, og det er en Formastelse at slutte, at saa stor en Fyrstinde skulde holde til med en Skieggeskraber, og hvem der lader sig forlyde med

sliigt, lyver som en Erke-Kieltring, og skal jeg viise ham det til Hest og til Fods, væbnet og ubevæbnet, ved Nat og ved Dag, eller saaledes, som han selv finder Behag i at foreskriive det." Cardenio saae meget stivt paa ham, men da nu et Anfald af hans Forvirring var kommet over ham, saa var han ikke i Stand til at fortsætte sin Historie, og Don Quixote liige saa lidet til at høre den, saa fornærmet holdt han sig ved det, der var blevet sagt om Dronning Madasima. En forunderlig Sag, at han kunde tage sig det liige saa nær for hende, som om han havde været hendes eedsvorne og fødte Undersaat, en Virkning af den Magt, hans bandsatte Bøger havde over ham.

Da nu, som sagt er, Cardenio allereede var affindig, og hørte sig begegnet med Løgner og Kieltring, saavel som andre Uqvems Ord, saa fandt han ingen Behag i denne Spøg, men løftede en stor Steen, der laae ved Siden af ham, op fra Jorden, og gav Don Quixote saa vældigt et Slag mod Brystet med den, at han faldt paa sit Nakkebeen. Sancho, der saae, hvorledes hans Herre blev hilset, anfaldt den Affindige med knyttet Næve; men den Pialtede tog saaledes imod ham, at han ved første Slag laae udstrakt for hans Fødder, hvorpaa han hurtig kastede sig over ham, og bearbeidede hans Ribbeen af Hiertens Grund. Geedevogteren, der vilde forsvare Sancho, gik det ikke et Haar bedre, og efter at den Rasende havde fortærsket dem alle, forlod han dem, og skiulte sig med en tækkelig Roelighed blant Klipperne. Sancho reiste sig, og da Galden løb over hos ham ved de uforskyldte Prygl, saa vilde han hevne sig paa Geedevogteren, til hvilken han sagde, at han var Skyld deri, fordi han ikke havde advaeret dem, at dette Menneske undertiiden ikke var rigtig i Hovedet; thi naar han havde vidst det, saa havde han taget sig Vaere for ham. Geedevogteren sagde, at han for længe siiden havde sagt dem det, og om han ikke havde hørt det, saa var Skylden ikke hos ham. Sancho vilde ikke tie, og Geedevogteren ikke holde Munden, eet Ord tog det andet saa længe, indtil de fik hinanden i Haaret, og sloges saaledes af Hiertens Grund, at i Fald Don Quixote ikke havde skilt dem ad, saa havde de lemlæstet hinanden. Sancho, der ikke vilde slippe Geedevogteren, sagde: „Lad mig om det, Eders Velbyrdighed, Herr Ridder

af den bedrøvelige Skikkelse! Paa denne, der ikke er slagen til Ridder, men en Landsbye-Mand, som jeg, har jeg jo Lov at styre mit Mod for de Fornærmelser, han har budt mig; vi kan bares med Næverne, som ærlige Mænd." „Det er vel saa," sagde Don Quixote; „men jeg veed, at han er uskyldig i det, som er skeet." Derpaa giorde de Fred, og Don Quixote spurgte Geedevogteren paa nye, om det ikke var muligt at finde Cardenio, siden han længtes umaadelig efter at viide Enden af hans Historie. Geedevogteren gientog hvad han allereede havde sagt: at han intet vist Opholdssted havde, men i Fald Don Quixote vilde blive ved at vandre om i disse Egne, saa fandt han ham vist, enten klog eller gal.

Fem og tyvende Capitel.

Som indeholder de forunderlige Ting, der mødte den tappre Ridder paa de sorte Klipper, og Efterabelsen af Mørkskiøns Poenitenze.

Don Quixote bød Geedevogteren Farvel, sprang atter op paa Rozinante, og befalede Sancho at følge ham, hvilket denne, avindsyg og ilde til Mode, ogsaa giorde. Det gik Fod for Fod paa de meget steile og ujevne Klipper, og Sancho var nær ved at revne af Begierlighed efter at komme i Snak med sin Herre. Han længtes hiertelig efter, at denne selv skulde begynde Samtalen, thi han torde ikke handle imod hans Befaling; men da det blev ham umueligt at tie længere, sagde han: „Herr Don Quixote! jeg beeder Eders Velbyrdighed om Eders Velsignelse og om Tilladelse, strax at vende hiem til mit Huus, min Kone og mine Børn, at jeg dog i det mindste kan have dem til at snakke med, saa meget som jeg giider; thi at gaae her i disse Udørkener med Eders Velbyrdighed baade Dag og Nat, og ikke maatte snakke, naar Lysten betager mig, er at være leevende død. Var Skiebnen mig endda saa god, at det var nu som i gamle Tiider, da Dyrene kunde snakke, ja saa havde jeg

ingen Nød, thi saa kunde jeg sladdre med mit Esel om løst og fast, for at forslaae Grillerne; men det er jo alt for haardt og ikke til at holde ud, at søge Eventyr sin heele Liivstiid, uden at finde andet end Ribbeensstød, Himmelsprætning, Steenhagel, tørre Hug, og endda oven i Kiøbet ikke torde lukke Munden op og komme frem med hvad der ligger een paa Hierte, liigesom man var stum og dum." „Jeg forstaaer Dig allereede, Sancho!" svarede Don Quixote, „Forbudet, der holder Din Tunge bundet, dræber Dig. Slaae den da løs, og tael saa meget, som Dig lyster, men paa Vilkaar, at denne Tilladelse ikke staaer ved Magt længere, end vi ere paa disse Klipper." „Lad saa være," sagde Sancho; „naar jeg kun maae tale nu, saa faaer vor Herre at sørge for Fremtiiden. For da strax at føre mig mit Jernbrev til Nytte, saa spørger jeg: til hvad Ende Eders Velbyrdighed tog Jer saa heftig af Dronning Magimasa, eller hvad hun hedder. Hvad giorde vel det til Sagen, om hun var gode Venner med en Badsker, eller ei? Havde Eders Velbyrdighed ladet det gaae ind af eet Øre og ud af et andet, især da I ikke var hendes Dommer, saa troer jeg vist, at den Afsindige havde fortsat sin Historie, og vi var gaaet frie for Steene, Ribbeensstød og meere end en Snees kraftige Næsestyvere." „Paa min Ære, Sancho!" sagde Don Quixote, „dersom Du vidste saa nøie, som jeg veed, hvilken dydig og fortræffelig Dame Dronning Madasima var, saa vilde Du vist siige, at jeg viiste den allerstørste Taalmodighed derved, at jeg ikke strax sønderknuusede den Mund, igiennem hvilken saa mange Bespottelser kom; thi det er den største Guds-Forgaaelse, at siige eller tænke, at en Dronning holdt til med en Barbeer. Sagens rette Sammenhæng er den, at Mester Elisabath, som den Afsindige talte om, var en meget forstandig Mand og en viis Raadgiver. Han tiente Dronningen som Hovmester og Læge, men at troe, at der var nogen anden Fortroelighed imellem dem, er en Daarlighed, der fortiener den allerhaardeste Straf; og paa det Du skal see, at Cardenio ikke selv vidste hvad han sagde, saa siiger jeg Dig til Efterretning, at han ikke meere var ved sine fem Sandser, da han kom frem med den Snik-Snak." „Og just derfor meener jeg," sagde Sancho, „at det ikke var værd at lægge paa Hiertet, hvad

en gal Mand sagde; thi dersom en god Skiebne ikke havde vaaget over Eders Velbyrdighed, men Steenen havde taget Veien til Hovedet, som den tog Veien til Brystet, saa skulde vi ikke have glædet os over vor Ridkierhed for den gode Frue, hvem Gud forlade. Mon nogen vilde sagt Kis til Cardenios Kat, da enhver veed, det er en gal Mand?" „Imod Kloge og imod Gale", sagde Don Quixote, „er en vandrende Ridder pligtig til at forfegte en Dames Ære, i hvem hun endogsaa er, og det saa meget meere paa den kraftigste Maade en Dronnings, og især Dronning Madasimas, for hvilken jeg bærer en særdeeles Tilbøielighed for hendes fortræffelige Egenskabers Skyld; thi foruden det, at hun var deilig, var hun tilliige viis og forstandig, og bar sine Gienvordigheder, som vare mange og store, med Heltemod. Mester Elisabaths Raad og Selskab var hende til stor Fordeel, og opmuntrede hende til at gaae sine Besværligheder igiennem med Klogskab og Taalmodighed. Deraf tog den dumme og ildesindede Pøbel Anledning til at siige og tænke, at hun var hans Boelskab; men det er Løgn, som jeg sagde forhen, ja, den sorteste Løgn af enhver, der tænker eller siiger det." „Jeg hverken tænker eller siiger det," svarede Sancho; „lad enhver bære sin egen Sæk til Mølle. Hvad rager det mig, om hun var hans Boelskab eller ei? Det maae hun staae Gud til Ansvar for. Det er ikke værd at feie for sin Naboes Dør, og lade Skarnet ligge for sin egen. Blæs ikke paa det, Dig ikke brænder, sluk ikke paa det, Dig ikke skiender. Hvor jeg intet har at giøre, der holder jeg min Næse fra. Naar man leeder i mange Brønde, finder man Edder i somme. Hvad ligger der Magt paa, om de holdt af hinanden eller ei? maaskee er det saa, maaskee ikke. Det er ikke alt Guld, hvad der glimrer, Leilighed giør Tyve, og det er ondt at giemme Vand i et Sold; vor Herre veed det best." Hielpe mig Gud," sagde Don Quixote, „for alle de Uriimeligheder, der vælte ud af Munden paa Dig! Hvad komme alle disse Ordsprog den Sag ved, vi tale om? For Himmelens Skyld, Sancho! saa tie stille, og tael for Fremtiiden alleene med Dit Esel, men bryd Dig ikke om Ting, som Du ikke forstaaer. Bruug alle Dine fem Sandser til at begriibe, at jeg har meget gode Grunde for alt, hvad jeg har giort,

giør eller vil giøre, og at det stemmer paa det nøieste overeens med Ridderskabets Regler, som jeg veed og kiender bedre end alle de andre Riddere i Verden, der have udøvet dem." „Herre!" sagde Sancho, „er det da een af de ridderlige Regler, at vi skal løbe her med Tungen ude af Halsen paa disse Klipper, hvor der hverken er Vei eller Stie, for at søge en Afsindig, der, naar vi have fundet ham, maaskee faaer Lyst at fuldbyrde, hvad han har begyndt, jeg meener ikke, at give os Enden paa sin Fortælling, men at knuuse Hovedet paa Eders Velbyrdighed og Ribbeenene paa mig i hundrede Stykker?" „Hold Munden, siiger jeg Dig endnu engang," svarede Don Quixote; „thi Du maae viide, at jeg ikke alleene drages herhid af Begierligheden efter at finde den Afsindige, men tilliige af Attraaen efter at udføre et Foretagende, ved hvilket mit Navn kan blive berømt og bekiendt i alle Verdens Ender, og som er af sliig en Beskaffenhed, at det vil blive et Bekræftelses-Segl paa alt, hvad der er fuldkomment og berømmeligt hos en vandrende Ridder." „Er dette Foretagende meget farligt?" spurgte Sancho. „Nei," svarede han af den bedrøvelige Skikkelse, „vel kunne Tærningerne tumle sig saaledes, at der kan tabes derved, dog beroer det fornemmeligen paa Din Fliid og Vindskibelighed." „Min Vindskibelighed?" sagde Sancho. „Ja," svarede Don Quixote; „thi dersom Du kommer snart tilbage derfra, hvor jeg er sindet at sende Dig hen, saa faae ogsaa mine Møisommeligheder snart Ende, og min Æres Glorie begynder at lyse. Jeg anseer det derfor ikke heller for tienligt, at lade Dig blive længere i Uvished, og i Haab om at giøre Dig mine Hensigter begriibelige, vil jeg, at Du skal viide, Sancho! at Amadis af Frankrig var een af de allerfuldkomneste vandrende Riddere; dog dette Udtryk er ikke det retteste, thi han var den første, den eeneste, den ypperligste, den mageløseste, og Hovedet for alle dem, der i hans Tiid leevede i Verden. Don Belianis og alle de andre, som man ved en skammelig Feiltagelse har betragtet som hans Liige, stikke af som Dverge imod ham, hvilket jeg sværger Dig til er en Vished. Jeg siiger Dig da tilliige, at naar en Maler vil stræbe at giøre sig berømmelig i sin Konst, saa maae han efterabe de berømmeligste Mesteres Originaler, som han veed. Denne samme

Regel gielder i alle de Forretninger og Øvelser, der pryde en Stat meest. De altsaa, som have erhvervet eller vilde erhverve sig Navn af forsigtige og standhaftige Mænd, have efterabet og efterabe Ulysses, i hvis Person og Møisommeligheder Homerus har givet os en leevende Afbildning paa Forsigtighed og Standhaftighed, liigesom Virgilius i sin Helt Æneas paa sønlig Kierlighed og en tapper og forstandig Feldtherres Klogskab. De have ikke beskreevet og afmalet dem som de vare, men som de burde være, for at tiene til Dyds Exempler hos de efterkommende Slægter. Paa samme Maade er Amadis Nordstiernen, Faklen og Soelen for alle vandrende og forelskede Riddere, og den, hvem alle de, der have svoret til Kriigens og Kierlighedens Fane, bør søge at efterabe. Naar nu alt dette forholder sig saaledes, som det giør, saa finder jeg, Ven Sancho! at den vandrende Ridder, der efteraber ham meest, er sikkrest paa at opnaae de ridderlige Fuldkommenheder. Nu er een af de Ting, i hvilke denne Ridder meest viiste sin Forsigtighed, Tapperhed, Vælde, Taalmodighed, Standhaftighed og Kierlighed, den Poenitenze, han giorde, da han (foragtet af sin Herskerinde Oriana) opholdt sig paa Armods Klippen, og forandrede sit Navn til Mørkskiøn, et Navn, der træffende svarede og passede til det Levnet, han frievilligen havde udvalgt. I denne Post falder det mig nu langt beqvemmere at efterabe ham, end i at kløve Kiemper, sønderhugge Slanger, dræbe Drager, slaae Kriigshære paa Flugten, nedsænke Flaader og ophæve Fortryllelser. Og siiden disse Steder ere saa vel skikkede til dette Forehavende, saa vil jeg ikke lade Leiligheden, der nu af sig selv løber mig i Hænderne, gaae unyttet fra mig." „Men egentlig talt," sagde Sancho, „hvad er det, Eders Velbyrdighed vil giøre paa dette øde Sted?" „Jeg har allereede sagt Dig," svarede Don Quixote, „at jeg vil efterabe Amadis; jeg vil forestille her den Fortvivlede, Afsindige og Rasende, for tilliige at efterabe den tappre Roldan, da han ved en Kilde fandt Kiendetegn paa den Skiendighed, som den skiønne Angelica havde begaaet med Medor, hvorover han af Kummer blev afsindig, rykkede Træer op med Rode, grumsede Vandet i Kilderne, dræbte Hyrder, ødelagde Hiorder, opbrændte Hytter, nedbrød Huuse, bortslæbede Heste, og foretog hundrede tusinde andre Raserier,

værdige til et evigt Navn og Antegnelse. Men da jeg ikke er sindet, at efterabe Roldan, Orlando eller Roland (thi han har alle tree Navne) Skriidt for Skriidt i alle de Raserier, han foretog, sagde og tænkte, saa vil jeg giøre mig et Udvalg, det beste jeg kan, af dem, som jeg holder for de væsentligste; og det kan ogsaa være, at jeg lader mig nøie med at efterabe Amadis alleene, uden at foretage mig skadelige Raserier, men blot ved Taarer og Følsomhed stræber at erlange saa herligt et Rygte, som hans." „Jeg tænker mig," sagde Sancho, „at de Riddere, som foretoge sliigt, bleve opeggede og havde Aarsager til deres Giekkerier og Poenitenze. Men hvad Aarsag har Eders Velbyrdighed til at blive gal? Hvad for en Dame foragter Jer? Hvad for Kiendemærker har I fundet, som har givet Jer at forstaae, at Sennora Dulcinea af Toboso fiasedes enten med en Mohr eller Christen?" „Det er just det ypperligste og fiineste i mit Forhold," sagde Don Quixote; „der ligger hverken Fortieneste eller Tækkelighed i at en vandrende Ridder gaaer fra Forstanden, naar han har Grund dertil, men Knuuden er, at giøre mig rasende uden mindste Anledning, og derved føre min Herskerinde til Hierte, at foretager jeg sliigt, naar jeg har mit paa det Tørre, hvad jeg da vilde giøre, naar jeg var igiennemblødt. Desforuden kan min lange Fraværelse fra min evige Herskerinde være mig en noksom grundig Anledning; thi som Du allereede har hørt Hyrden Ambrosius siige, saa føles og befrygtes alle Ulykker af den Fraværende. Altsaa spild ikke Tiiden, min Ven Sancho! paa at tilskynde mig til at lade saa rar, lykkelig, useet og uhørt Efterabelse fare. Gal er jeg, og gal vil jeg være, indtil Du kommer tilbage med Svar paa et Brev, jeg er sindet at sende Dig med til min Herskerinde Dulcinea. Bliver Svaret, som det skyldes min Troeskab, saa har mit Raserie og min Poenitenze en Ende; indeholder det det Modsatte, bliver jeg gal for Alvor, og betages Sands og Samling. Altsaa hvordan det bliver, saa drages jeg af den Græmmelse og Møisommelighed, hvori Du efterlader mig, enten ved som en klog Mand at nyde det uskatteerlige Gode, Du bringer mig, eller som en Vanvittig ved Følesløsheden mod min Ulykke. Siig mig imidlertiid, Sancho! om Du har bevaeret Mambrins Hielm vel? Jeg saae nok, at Du tog den op af

Jorden, da den Utaknemmelige umagede sig for at bryde den i Stykker, men kunde ikke, hvoraf dens besynderlige Kraft noksom kan sees og kiendes." Sancho svarede hertil: „Ved Gud, Herr Ridder af den bedrøvelige Skikkelse! er der ikke nogle af de Ting, Eders Velbyrdighed siiger, som jeg ikke har Taal til at svælge og fordøie, og som bringe mig til at troe, at alt hvad I har sagt mig om Ridderskabet, om at vinde Kongeriiger og Keiserdømmer, at give Øer og andre store Herligheder og Belønninger bort (som Skik og Maneer er blant vandrende Riddere), er lutter Vind og Opdigt, Falblader eller Fabler, hvad det er det hedder; thi naar jeg hører Eders Velbyrdighed siige, at et Barbeer-Bækken er Mambrins Hielm, og seer Jer blive i den Vildfarelse i længere Tiid end fiire Dage, hvor kan jeg da andet end troe, at den, der bekræfter det, ikke er rigtig i Hovedet? Barbeer-Bækkenet har jeg lagt, sammentrykket og gandske fuldt af Buuler, i min Sæk, for at føre det hiem til mit Huus, og betiene mig af det til mit Skieg, saafremt Gud vil giøre saa vel imod mig, at jeg nogensinde faaer min Kone og mine Børn meere at see." „Veed Du hvad, Sancho?" sagde Don Quixote, „ved den samme Du besvoer forhen, sværger jeg nu, at Du har det uselste og dummeste Begreeb, som nogen Vaabendrager i heele Verden har og har havt. Hvorledes er det muligt, at Du i al den Tiid, Du har fulgt mig, ikke har lært at indsee, at alt, hvad der angaaer vandrende Riddere, har Anseelse af Skyggeværk, Narrerier, Galskaber og forkeerte Ting? dog ikke fordi det er saaledes i og for sig selv, men alleene fordi vi stedse ere omringede af Troldmænd, der forvende, fordreie og fordærve alle vore Sager efter deres Behag, eller som de ere os gunstige eller ugunstige til. Og deri ligger Aarsagen, at det synes Dig at være et Barbeer-Bækken, som synes mig at være Mambrins Hielm, og det forekommer vel andres Øine endnu under en anden Skikkelse. Sikkert og vist er det en rar Forsigtighed af den Viismand, som er paa mit Partie, at mage det saa, at det, som virkelig og i sig selv er Mambrins Hielm, synes alle andre at være et Barbeer-Bækken, fordi den store Priis, den er i, vilde ellers skaffe mig heele Verden paa Halsen, for at berøve mig den; men da man troer, at den er et Barbeer-Bækken, skiøtter ingen om at be-

mægtige sig den, hvilket han, der først vilde slaae den i Stykker og siden lod den ligge paa Jorden, afgav et tydeligt Beviis paa; thi i Sandhed, den, der kiender den, lader den tilforladelig ikke ligge. Forvar den derfor, min Ven! thi for nærværende Tiid er den mig unødvendig, siden jeg maae afføre mig alle mine Vaaben, og gaae liige saa nøgen, som jeg er fød til Verden, saafremt det bliver min Villie i min Poenitenze at ligne Roldan meere end Amadis."

Under denne Samtale naaede de en meget høi Klippe, der laae midt iblant de andre, som om den havde været udhugget ved Konst; en klar og roelig Bæk flød forbie den, og den var omgivet af en saa deilig græsklædt Mark, at det var en Lyst at betragte denne, og en stor Deel vilde Træer tilliige med utallige Urter og Blomster giorde Stedet overmaade behageligt. Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse udvalgte strax denne Klippe til at giøre Poenitenze paa, og saasnart han var kommen til den, raabte han med høi Røst, som om han alt var affindig: „O I Himle! dette er Stedet, som I dannede og bestemte for mig til at begræde de Ulykker, I selv have paalagt mig; dette er Klippen, hvor mine Øines Vædske skal forøge Vandet i denne lille Bæk, og mine uafladelige og dybe Sukke skulle bevæge Bladene paa disse klippefæstede Træer, som et Merke paa og Vidnesbyrd om den Qval, mit vagtholdende Mod døier. O I Skov- og Field-Guder, i hvem I endog ere, som have Eders Boepæl her, saa lytter til en ulykkalig Elskers Klage, der ved en lang Fraværelse og en indbildt Mistanke er bragt til at hyle imellem disse Brinker og jamre over de haarde Vilkaar, mig ere paalagte af den Uerkiendtlige og Deilige, der er Begyndelsen og Enden af alle menneskelige Skiønheder! O I Nympher og Dryader, som ere vante til at boe i disse tætte Skygger! hvis I ikke ville forstyrres i Eders søde Roelighed af de letsindige og utugtige Satyrer, der elske Eder, endskiønt forgieves, saa hielper mig at bejamre mine Ulykker, eller kiedes i det mindste ikke ved at høre dem! O Dulcinea af Toboso, mit Lys om Natten, mine Liidelsers Ære, Compasset paa mine Veie, min Lykkes Stierne! paa det Himlen maa bønhøre hvad Du beeder om, saa betragt Stedet og Tilstanden, i hvilken Din Fraværelse har bragt mig, og lad dens lykkelige Endelse svare til det, der skyldes min Troeskab! O

eensomme Træer, som for Fremtiiden skulle giøre mig Selskab i min Eensomhed, giver mig ved Eders Greenes milde Bevægelse et Tegn, at min Nærværelse ikke er Eder mishagelig! O Du min troe Vaabendrager og behagelige Staldbroder baade i mine heldige og uheldige Foretagender! prent alt det, Du seer mig foretage, dybt i Dit Minde, for at kunde fortælle det til hende, den første og oprindelige Aarsag til det altsammen!" Som han sagde dette, sprang han ned af Rozinante, tog Tømmen og Sadelen af den i et Øieblik, og slog den med den flade Haand over Krydset, siigende: „Den, der ingen Frihed har, skienker Dig Friheden, o Hest! liige saa forunderlig i Dine Gierninger, som ulykkelig i Din Skiebne! Gaae Du, hvor Du vil! Du fører skreevet paa Din Pande, at i Hurtighed havde Du ikke Din Liige, hverken i Astolfos Hippogryph eller i den berømte Frontino, der kom Bradamante saa dyrt at staae."

Da Sancho saae dette, sagde han: „Gid den faae Last og Skam, der har betaget os Møien nu at afsadle Eselet med, som paa min Ære var et venskabeligt Dask værd, trods nogen, og manglede ikke Egenskaber til at roeses for. Men dersom min Rucio endskiønt var her nu, saa havde jeg dog ikke samtykt i at han var bleven sadlet af, da der var ingen Grund dertil; thi Reglerne for Forliebte og Fortvivlede ragede ikke ham, siiden hans Herre (som jeg hedte, saa længe Gud vilde) ikke var nogen af Deelene. Og i Sandhed, Herr Ridder af den bedrøvelige Skikkelse! i Fald der virkelig er noget om min Reise og Eders Velbyrdigheds Daarskab, saa giorde vi meget klogt, om vi sadlede Rozinante op igien, for at den kunde erstatte Eselets Tab til at bringe mig des hurtigere hen og tilbage; thi skal jeg giøre Reisen til Fods, saa veed jeg ikke, naar jeg kommer derhen, og endnu mindre, naar jeg kommer tilbage, eftersom jeg tilforladelig er en meget slet Fodgienger." „Jeg siiger, Sancho!" svarede Don Quixote, „at Du kan giøre deri, som Du vil, siiden denne Betænkning ikke synes mig at være ilde grundet; og meener jeg, at Du ikke skal reise bort før om tree Dage, fra i Dag af at regne, fordi jeg vil, at Du i den Tiid skal see hvad jeg giør for hende, og fortælle hende det." „Kan der da være meere tilbage at see, end det, jeg har seet?" spurgte Sancho. „Det forslaaer kun lidet," sagde Don Quixote,

„der mangler endnu, at jeg skal sønderriive mine Klæder, brække mine Vaaben itu, og støde Hovedet mod disse Klipper, tilliige med mange andre desliige Ting, som Du vil blive henrykt over." „For Guds Skyld, Eders Velbyrdighed!" sagde Sancho, „saa see Eder vel fore, hvor I render imod med Hovedet; thi I kunde træffe paa saadan en Klippe og Kant, at ved det første Stød laae heele Poenitenze-Bygningen omkuld. Mig tykkes, at i Fald Eders Velbyrdighed finder det aldeeles nødvendigt, her at rende med Hovedet mod noget, og Tingen ikke kan være gyldig paa nogen anden Maade, da (siden det dog er Spilfegterie tilhobe, og overlagte Ting for Spøg) kunde I lade Jer nøie med at støde Hovedet i Vand, eller og paa bløde Sager, saasom Cattun eller sliigt; og saa lade mig gaae min Kaas med Brevet. Jeg skal nok berette Eders Herskerinde Dulcinea, at Eders Velbyrdighed render Hovedet mod Klippekanter, der ere haardere end en Diamant." „Jeg er Dig forbunden for Din gode Villie, min Ven Sancho!" svarede Don Quixote; „men Du maa viide, at alle disse Ting ikke ere Spilfegterie, men meget virkelige; thi ellers var det en stor Forbrydelse imod Ridderskabets Anordninger, der befale os, aldrig at lyve, under Straf af at udstødes af Ordenen; og at give en Ting ud for det, den ikke er, er det samme som at lyve. Derfor skal ogsaa mine Hovedstød være sande, virkelige og væsentlige, uden mindste Sophisterie og Blendverk. Af den Aarsag er det nødvendigt, at Du lader mig beholde Plaster og Linskav til at læge mig med, saasom Skiebnen vilde, at vi skulde mangle Balsomen, vi forliiste." „Eslets Forliis var vel betydeligere," sagde Sancho, „siiden vi med det mistede Plaster, Linskav og hele Klatten; og vil jeg beede Eders Velbyrdighed aldrig at minde mig om den forbandede Drik, thi naar jeg alleene hører den nævne, saa vender Sielen sig i Liivet paa mig, og Maven staaer mig liige oppe i Halsen. Men endnu meere beeder jeg Eder at betragte det, som om toe af de tree Dage, der vare fastsatte til at giøre mig til et Øien-Vidne af de Daarligheder, I foretog, allereede vare forløbne, da der i det, jeg har seet der er skeet, er Ting nok til at fortælle viidt og breedt om for min Herskerinde. Skriiv derfor Brevet, og giv mig strax Reisepas; thi jeg længes hiertelig efter at komme tilbage,

for at trække Eders Velbyrdighed ud af den Skiersild, jeg efterlader Jer i." „Du kalder det en Skiersild, Sancho!" svarede Don Quixote, „Du giorde langt bedre i at kalde det et Helvede, eller noget endnu værre, i Fald der ellers er noget, som er værre." „Hvem der engang er i Helvede", sagde Sancho, „nulla est retentio, efter hvad jeg har hørt sige." „Det er en Latin, jeg ikke forstaaer," sagde Don Quixote; „hvad vil det retentio sige?" „Retentio er," svarede Sancho, „at den, som er i Helvede, maa blive der, og kan ikke slippe derfra; men det skal faae en anden Gang med Eders Velbyrdighed, eller og mine Fødder maae blive udygtige til at opliive Rozinante med Sporene; thi bringer den mig kun i god Stand til Toboso og for min Herskerinde Dulcineas Aasyn, saa skal jeg beskriive hende de Giekkerier og Galskaber (hvilket jo siiger eet og det samme), Eders Velbyrdighed har foretaget Jer, saaledes, at om hun ogsaa var saa stiiv, som en Perial, saa skal jeg faae hende saa smiidig, at man kunde vinde hende om en Finger, og med hendes søde og lifslige Svar stryger jeg affted som en Norden-Vind, for at frelse Eders Velbyrdighed af denne Skiersild, der forekommer Eder som Helvede, hvad det dog ikke er, siiden Eders Velbyrdighed har Haab om at slippe derfra, hvilket, som sagt, de ikke har, der først ere komne der, og heri troer jeg at Eders Velbyrdighed maae give mig Ret." „Det forstaaer sig," sagde han af den bedrøvelige Skikkelse. „Men hvorledes bære vi os ad med at skriive Brevet?" „Og Vexelen paa de tree unge Esler?" føiede Vaabendrageren til. „Det skal anføres altsammen," sagde Don Quixote, „og bliver det best, da vi intet Papiir have, efter de Gamles Brug at skriive enten paa Løvet af Træerne, eller paa en Voxtavle, endskiønt den vil nok blive liige saa vanskelig at bekomme for nærværende Tiid, som Papiir. Dog nu rinder mig i Sinde, at det var liige saa godt, ja vel endog bedre, at skriive det i Cardenios lille Tegnebog, og lade Dig bære Omhue for at faae det meget net afskreevet paa fiint Papiir, saasnart Du kommer til et Sted, hvor der er en Skolemester eller Klokker, der vil paalage sig det, men for Himmel og Jord ikke nogen, der skriiver Procesacter eller Stiftebreve, thi saa kan Fanden ikke forstaae det." „Men hvorledes bære vi os ad med Underskrivten?" spurgte Sancho.

„Kierlighedsbreve underskriives ikke," svarede Don Quixote. „Det er vel nok," sagde Sancho; „men Vexelen maae endelig underskriives, og skeer det af den, som reenskriiver samme, saa kunde man siige, at det var en falsk Underskrivt, og jeg gaae glip af mine tree Esler." „Jeg vil da", sagde Don Quixote, „underskriive Vexelen i Tegnebogen, og naar Du foreviiser min Søster-Daatter den, saa giør hun ingen Vanskeligheder; og Underskrivten paa Kierlighedsbrevet skal lyde saaledes: Eders indtil Døden; Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse. Det' giør slet intet til Sagen, at Brevet er af en fremmed Haand; thi om jeg mindes ret, saa kan min Dulcinea hverken læse eller skriive, og har aldrig i sin Liivstiid seet et Brev eller mindste Tøddel fra min Haand, fordi vor Kierlighed stedse har været saa platonisk, at vi aldrig have strakt den viidere, end til en tugtig Beskuelse, og endda været saa sparsommelig med denne, at jeg med Sandhed tør bekræfte, at i de tolv Aar, hun har været mig kierere end min Øiesteen, har jeg ikke seet hende fiire Gange, og det er meget mueligt, at hun ikke er bleven det een Gang vaer af de fiire, at jeg betragtede hende, saa streng og tilbageholden er hun opdraget af Faderen Lorenzo Corchuelo, og Moderen Aldonza Nogales." „Ei ja! ei ja!" sagde Sancho, „er Lorenzo Corchuelos Daatter Sennora Dulcinea af Toboso, ellers kaldet Aldonza Lorenzo?" „Hende er det," sagde Don Quixote, „og hun fortiente at være Herskerinde over heele Verden." „Jeg kiender hende jo paa en Prik," sagde Sancho, „og jeg kan siige, at hun tør give sig i Kast med den stærkeste Knøs i heele Egnen. Saa sandt jeg staaer her, Tøsen er rask og flink, Næverne sidde hende ikke forkeert paa Skaftet; hun har Mod og Mands Hierte, og den vandrende Ridder, der faaer hende til Dame, faaer Kam til sit Haar. Hille Død og Kritte, hvilke Lunger og hvilken Røst hun ikke har! Jeg kan fortælle, at hun gik en Dag op i Landsbye-Kirketaarnet, for at kalde paa een af sin Faders Folk, der var ude i hans Vænge, og endskiønt han var meere end en halv Miils Vei derfra, saa hørte han hende dog liige saa grangiivelig, som om han havde staaet nede under Taarnet. Hendes største Dyd er den, at hun i ingen Maade er knibsk, men gandske handelig, hun spøger med alle og enhver, og fiases og nappes saa

det er en god Lyst. Og nu, Herr Ridder af den bedrøvelige Skikkelse! kan jeg sige for vist og sandt, at I ikke staaer til at fortænke, om I bliver gal for hendes Skyld. I har den allerstørste Føie til at fortvivle og hænge Jer, uden at nogen kan siige eller tænke andet, end at I har fuldkommen Ret, om ogsaa Fanden tager Jer for det. Jeg var vel tilfreds, at jeg allereede var afsted, bare for at faae hende at see igien; det er mangen god Dag siiden jeg saae hende, og hun maae have forandret sig meget, thi de Piigers Ansigter, som gaae ideligen i Marken, skiemmes meget af Soelen og Vinden. Dog maa jeg tilstaae Jer en Sandhed, Herr Don Quixote! at jeg hidindtil har været i en stor Vildfarelse; jeg troede i al Eenfoldighed, at Sennora Dulcinea af Toboso var en fornemme Princesse, som Eders Velbyrdighed havde forliebet Jer i, eller saadan en anden Person, hvem det var værd at giøre saa prægtige Foræringer, som de, Eders Velbyrdighed sendte hende saavel i Biskayeren, som Galei-Slaverne og mange fleere endnu, i Følge de mange Seiervindinger, Eders Velbyrdighed har vundet baade før og siiden jeg blev Eders Vaabendrager. Men var det ogsaa vel betænkt, at sende sliige Personer til Sennora Aldonza Lorenzo (Sennora Dulcinea af Toboso vilde jeg siige) og lade dem falde paa Knæe for hende, som dem Eders Velbyrdighed har sendt, og sender? thi det kan let have hændet sig, at de just, i det de ere komne til hende, enten have fundet hende i Færd med at hegle Hør, eller at staae og tærske i Loen, hvorover de kan have skammet sig ved at see paa hende, og hun beleet dem og giort Nar af Foræringen." „Jeg har allereede forhen meget ofte sagt Dig, Sancho!" svarede Don Quixote, „at Du er en stor Sladderhank, og at Du, uagtet Dit tykke Begreeb, meget ofte er biidende. Men paa det Du skal see Din Dumhed og min Indsigt, saa giv nøie Agt paa en lille Fortælling. Du maae da viide, at der var en deilig, ung, munter og riig Enke, som forelskede sig i en ung Lægbroder, der var vel skabt og blomstrende. Dette kom hans Foresatte for Øre, og han gav en Dag Enken en broderlig Irettesættelse, siigende: „Sennora! jeg er ikke uden Aarsag falden i den største Forundring over at en saa anseelig, deilig og bemidlet Dame, som Eders Velbyrdighed, har forelsket Jer i et saa ringe, tosset og

vankundigt Menneske, som han er, da der i vort Huus findes saa mange Lærere, Forstandere og Theologer, Eders Velbyrdighed kunde have søgt ud iblant, som imellem Pærer i en Frugtbod, og sagt: den staaer mig an, den ikke." Hun svarede ham med megen Munterhed: „Eders Velbyrdighed, min Herre, bedrager Jer høiligen, og tænker meget gammeldags, i Fald I troer, at jeg i ham har giort et slet Valg, fordi han synes vankundig, siden han til det, jeg forlanger af ham, har Philosophie nok, og meere end Aristoteles selv." Saaledes, Sancho! til det, jeg forlanger af Dulcinea af Toboso, er hun liigesaa vel skikket, som den største Princesse af Verden. Ikke alle de Poeter, der have ophøiet deres Elskede under opdigtede Navne, som de selv have givet dem, have virkeligen elsket og kiendt dem. Troer Du, at alle de Amaryllisser, Phyllisser, Sylvier, Dianer, Galatheer og saa utallige andre, som vore Bøger, Viiser og Skuepladse vrimle af, vare virkelige Damer med Kiød og Blod, og deres Elskerinder, som besynge og have besiunget dem? nei, tilforladelig ikke; de fleeste Poeter have selv opfundet dem, for at giøre dem til Gienstande for deres Vers, og for at blive anseete som Forelskede, og Mænd, der kunde haabe Gienkierlighed. Det er mig altsaa nok at tænke og troe, at den gode Aldonza Lorenzo er deilig og dydig, hendes Slægtregister giør deri lidet eller intet til Sagen. Jeg behøver ikke at gaae hen og erkyndige mig om det iblant hendes Naboer; jeg staaer mig selv inde for at hun er den fornemste Princesse i Verden. Thi i Fald Du ikke veed det, Sancho! saa lær det nu, at der er toe Ting, der ere mægtige til at opvække en langt heftigere Kierlighed end noget andet, og de ere: en overordentlig Deilighed og et godt Rygte, og disse toe Ting findes i største Fuldkommenhed hos Dulcinea, thi i Deilighed er ingen hendes Liige, og i et godt Rygte komme meget faa hende nær. Kort sagt, jeg forestiller mig, at alt, hvad jeg siiger, er saa i sig selv, uden at der feiler det allermindste deri. Jeg afmaler mig hende i Indbildningskraften, saavel i Henseende til Deiligheden som Fuldkommenheden, saaledes som jeg attraaer det: Helene kommer hende ikke nær, Lucretia overgaaer hende ikke, og liige saa lidet nogen anden af de forbiegangne Tiders berømte Qvinder, enten hos Grækerne, Barbarerne eller Latinerne. Det staaer enhver

større." „I det mindste forlanger jeg," sagde Don Quixote, „og jeg forlanger det, fordi det er høist fornødent, Sancho! at Du først skal see mig nøgen og i Færd med en heel eller en halv Snees Raserier, der skulle være forbie i det høieste om en halv Tiime, thi naar Du har seet disse med Dine egne Øine, saa kan Du trygt sværge paa de øvrige, Du vil lægge til; og jeg kan forsikkre Dig, at Du ikke kan opregne saa mange, som jeg er sindet at begaae." „For Guds Skyld, Herre!" sagde Sancho, „lad mig dog ikke see Eders Velbyrdighed nøgen; jeg vilde blive saa bevæget derover, at jeg umuelig kunde bare mig for Graad, og mit Hoved er endnu saa fortumlet af alle de Taare, jeg fældede hiin Nat for Eselet, at jeg ikke kan taale at græde paa nye. Forlanger Eders Velbyrdighed altsaa, at jeg endelig skal see nogle af Eders Daarskaber, saa giør dem for alle Ting paaklædte, hurtige, og de første de beste, som der falder Jer ind, allerhelst, da det (som jeg allereede har sagt) er gandske overflødigt i Henseende til mig. Jeg hiiger kun efter at komme afsted, for at vende desto hurtigere tilbage og føre Tiidender med, som Eders Velbyrdighed ønsker og fortiener; og saafremt Sennora Dulcinea slaaer Krøller paa Næsen og ikke svarer, som hun bør, saa giør jeg her Eed og Løvte paa, at mine knyttede Næver skal giøre Bekiendtskab med hendes Kiever og Skuldre, og lære hende, at give et ønskeligt Svar fra sig. Skulde jeg vel taale, at saa berømt en vandrende Ridder, som Eders Velbyrdighed, skulde blive reent gal for saadan en .... nok sagt! Lad den gode Dame tage sig vel Vaere for at bringe min Tunge paa Glid; thi ved Gud giør hun mig Hovedet kruuset, maaler jeg hende Skieppen fuld. Hun kiender mig ikke, dersom hun tænker at smøre mig om Munden med Snak; thi paa min Troe! kiendte hun mig, saa vidste hun nok, at jeg ikke er tabt bag af en Vogn." „Paa min Ære, Sancho!" sagde Don Quixote, „det lader til, at Du ikke er klogere end jeg." „Jeg er ikke saa gal," sagde Sancho, „men jeg er meere hidsig. Men nu nok talt om det; hvad tænker Eders Velbyrdighed at holde Livet oppe med, indtil jeg kommer tilbage? Vil I efterabe Cardenio, og løbe ud og plyndre Hyrderne paa Veien?" „Bekymre Dig ikke derfor, Sancho!" sagde Don Quixote; „thi om jeg ogsaa havde det, saa

spiiste jeg dog ikke andet end de Urter og Frugter, som denne Eng og disse Træer give mig. Blomsten af mit Foretagende er nu at faste og spæge mit Legeme." Herpaa sagde Sancho: „Veed Eders Velbyrdighed vel hvad jeg er bange for? Jeg frygter, at jeg, naar jeg kommer tilbage, aldrig hitter Stedet igien, hvor jeg forlader Eder, saa skiult og indelukket ligger det." „Merk Dig det nøie," sagde Don Quixote; „jeg skal stræbe, ikke at viige fra denne Omkreds, og undertiiden umage mig op paa Spidsen af de største Klipper, for at see efter, om Du kommer tilbage. Imidlertiid bliver det nok det sikkerste, paa det Du ikke skal gaae vild af mig, og jeg ikke miste Dig, at Du tager nogle af de mange tørre Greene, her ere, og strøer dem paa Jorden, alt som Du gaaer, hvilke kunne tiene Dig som et Merke og en Rettesnor til at finde mig igien, liigesom Traaden tiente Theseus til at finde ud af den Cretiske Labyrinth." „Det vil jeg min Troe giøre," sagde Sancho Panza, og da han havde samlet sig et stort Bundt, udbad han sig Velsignelsen af sin Herre, og gik Skilsmissen ikke af uden mange Taare paa begge Sider. Sancho satte sig paa Rozinante, hvilken Don Quixote bad ham bære liige saa stor Omhue for, som om det var ham selv, og begav sig paa Veien, hvilken han efter sin Herres Raad bestrøede med Greene. Han reed trøstig til, og uagtet hans Herre overhang ham om alleene at see ham giøre toe Raserier, saa var han dog ikke at bevæge.

Men neppe havde han lagt hundrede Skridt tilbage, førend han vendte om, og sagde til sin Herre: „Det var dog rigtigt nok, hvad Eders Velbyrdighed sagde, at jeg giorde vel i at see i det mindste een af Eders Narrestreeger, for med en god Samvittighed at kunde sværge paa, at jeg havde seet, I begik dem; uagtet jeg allereede har seet een, som er stor nok, nemlig at Eders Velbyrdighed bliver her." „Sagde jeg Dig det ikke nok?" svarede Don Quixote. „Tøv et Øieblik, Sancho! det skal være giort, medens man læser et Fader vor." Strax afførte han sig Buxerne med en forunderlig Hurtighed, og tilfreds med Naturens Klædebon for den nederste Deel, og lidet eller intet andet for den øverste, giorde han uden Omstændigheder et Par Luftspring og liigesaa mange Kolbytter, hvorved han lagde sliige

Ting for Dagen, at Sancho, for ikke at see dem oftere, vendte Rozinante om, og drog sin Vei, fuldkommen tilfredsstillet og bereed til at giøre sin Eed paa at hans Herre var gal. Vi ville lade ham fortsætte sin Vei, indtil han selv vender om, hvilket ikke vil vaere længe.

Sex og tyvende Capitel.

I hvilket det fortsættes, som Don Quixote af Forliebelse foretog sig paa de sorte Klipper.

Om det, Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse foretog sig, efter at han var bleven alleene, fortæller Historien, at saasnart Don Quixote, fra Beltet ned ad nøgen, og fra Beltet op ad paaklædt, standsede med sine Luftspring og Kolbytter, og blev vaer, at Sancho var draget bort uden at finde Behag i at see paa fleere Narrestreeger, saa satte han sig paa Toppen af en meget høi Klippe, og gav sig til at overveie det, han mange Gange forhen havde overveiet, uden at fatte nogen endelig Beslutning i Sagen, nemlig: hvilket der var best og kunde giøre ham meest omtalt, enten at efterabe Roland i hans voldsomme, eller Amadis i hans tungsindige Raserier. Han talede derom en rum Tiid med sig selv, siigende: „Dersom endog Roland har været saa kiek og drabelig en Ridder, som alle berette, saa er det slet ikke at undres over, siiden han var giort haard, og ingen kunde dræbe ham, uden ved at stikke ham en blank Knappenaal under Foden, og han bar stedse syv Jernsaaler under sine Skoe. Desuagtet hialp dette Kneeb ham ikke imod Bernhardo af Carpio, der havde belavet sig derpaa, og qvalte ham i sine Arme i Roncesvalles. Men naar vi nu lade hans Tapperhed staae ved sit Værd, og betragte hans Forstands Tab, saa er det upaatvivleligt, at han mistede denne over de Kiendemerker, han fandt i Skoven, og den Beretning, Hyrden gav ham, at Angelica toe Gange havde

sovet Middags-Søvn hos Medor, en Mohr, der havde krøllet Haar og var Agramantes Page. Ansaae han det for en Vished, at denne Skiendsel var tilføiet ham af hans Herskerinde, saa vilde det ikke siige meget, at han blev gal. Men hvorledes kan jeg efterabe ham i hans Galskaber, naar jeg ikke efteraber ham i Aarsagen til dem? thi det tør jeg sværge paa, at min Dulcinea af Toboso aldrig i sin Liivstiid har kastet Øinene paa nogen Mohr, som han staaer og gaaer i sin Hiemstavns bruugelige Klædedragt, og at hun den Dag i Dag er, findes i samme Stand, som da hun kom af sin Moders Liiv. Og gav jeg hende ikke et fornærmeligt Beviis paa at jeg troede andet om hende, naar jeg valgte den samme Slags Galskab, som den rasende Orlando? Paa den anden Side seer jeg Amadis af Frankrig, som, uden at gaae fra Forstanden, har som Forelsket indlagt sig saa stort et Navn, som nogen; thi det han, efter Historiens Siigende, foretog sig, da han saae sig forskudt af sin Herskerinde Oriana, der befalede ham, ikke at viise sig for hendes Aasyn, førend hun fandt det for godt, bestod i at flygte til Armods Klippen i en Eremits Selskab, og at græde der uophørligen, indtil Himlen midt i hans yderste Bedrøvelse og Elendighed kom ham til Hielp. Naar nu dette er saa, som det er, hvorfor vil jeg da paatage mig den Besværlighed, at være gandske nøgen og giøre disse Træer Fortræd, der aldrig have giort mig Ondt? Hvorfor vil jeg grumse Vandet i disse Kilder, der ere villige til at give mig at drikke, naar jeg faaer Lyst? Amadis af Frankrig leeve! Amadis skal efterabes af Don Quixote af la Mancha, saa godt denne kan; der skal siiges om denne, hvad Ovidius sagde om Phaëton: at om han ikke fuldbragte store Ting, saa døde han dog under Forsøg paa at foretage dem. Er jeg endskiønt ikke forskudt og foragtet af min Dulcinea, saa er det (som jeg alt har sagt) mig meere end nok, at være skilt fra hende. Vel an da! Haanden paa Verket! Kommer tilbage i mit Minde, alle I Handlinger, Amadis foretog sig! underviiser mig, hvor det er, jeg skal begynde for at efterabe ham. Dog jeg veed, at det meeste han giorde var at beede, og det vil jeg ogsaa giøre."

I Mangel af en Rosenkrands betiente han sig af nogle store Galæbler af en Eeg, som han trak paa en Snor; men

Licentiat! er den, der holder paa Hesten, ikke Sancho Panza, som vor Eventyr-Søgeres Huusholderske sagde var fulgt med hendes Herre som Vaabendrager?" „Det er ham," svarede Licentiaten, „og det er ogsaa vor Don Quixotes Hest." Det kunde heller ikke falde dem vanskeligt at kiende ham, da det var Præsten og Barbeeren fra hans egen Bye, just dem, som havde holdt den store Ret og Execution over Bøgerne. Da de nu vare visse paa, at de havde Sancho Panza og Rozinante for sig, længtes de meget efter at viide, om Don Quixote var med; Præsten kaldte altsaa paa den Gienfundne ved hans Navn, siigende: „Sancho Panza! min Ven! hvor opholder Eders Herre sig?" Sancho Panza kiendte dem strax, og besluttede at skiule saavel Stedet som Tilstanden, hvor og i hvilken hans Herre befandt sig; han svarede dem altsaa, at hans Herre opholdt sig paa et vist Sted og i en vis Anledning, der var af stor Vigtighed for ham, men som han ikke kunde betroe til nogen, saafremt han vilde beholde Øinene i Hovedet. „Ikke saa, min gode Sancho Panza!" svarede Barbeeren; „dersom I ikke siiger os hvor han opholder sig, saa kunde vi falde paa, og halvveis troe vi det alt, at I har slaaet ham ihiel og plyndret ham, siiden I kommer her paa hans Hest. I maae derfor ud med, hvor Eiermanden til Hesten er; thi ellers bekommer det Eder ilde." „Det er ikke værd at bruge sliige Trudsler til mig," sagde Sancho Panza, „jeg er ikke den Mand, der plyndrer eller dræber nogen, for mig skal enhver dræbes af sin Skiebne eller af Gud, der beskikkede den. For at giøre Poenitenze opholder min Herre sig midt iblant hiine Klipper, der ere just efter hans Smag." Saaledes blev han ved i een Kiøre, og uden at tabe sit Veir, at fortælle om den Tilstand, hans Herre var i, de Eventyrer, de havde fristet, og at han selv nu skulde med et Brev til Dulcinea af Toboso, der var Lorenzo Corchuelos Daatter, i hvilken hans Herre var forliebt til op over begge Ørene.

Sancho Panzas Fortælling opvakte den allerstørste Forundring hos disse toe; hverken Don Quixotes Galskab eller dens Natur var dem ubekiendt, og desuagtet, jo meere de hørte, jo meere forundrede de sig. De bade Sancho at meddeele dem Indholdet af Brevet, han havde til Sennora Dulcinea af Toboso. Han svarede, at det var skreevet i

en Tegnebog, og at han havde Befaling af sin Herre til at lade det skriive af paa reent Papiir, saasnart han var kommen til en Bye. Præsten sagde derpaa, at naar han vilde betroe ham det, saa vilde han skriive det af for ham med meget ziirlige Bogstaver. Sancho Panza stak Haanden i Barmen for at søge Tegnebogen, men hverken fandt han den eller kunde finde den, om han ogsaa havde søgt efter den indtil nu, saasom den var bleven hos Don Quixote, der havde glemt at flye ham den, og han at begiere den. Da han nu merkede, at Tegnebogen ikke var at finde, blev han saa hviid i Ansigtet, som et Liig, befølede sin hele Krop paa nye, og da han paa nye blev overbeviist om, at han ikke havde den, foer han med begge Hænderne i Skiegget, rykkede i det, og gav sig i muligste Hast, uden at puste eller standse, meere end en halv Snees Slag med knyttet Næve i Næse og Mund, og det med saadan en Vægt, at heele Ansigtet blev blodigt. Præsten og Barbeeren, som saae paa dette, spurgte hvad der var gaaet ham imod, siiden han behandlede sig selv saaledes. „Hvad der er gaaet mig imod?“ sagde Sancho; „intet andet, end at jeg i et Øieblik og en Haandevending har mistet tree Esler, der hver for sig var et Pallads værd.“ „Hvorden kan det gaae til?“ spurgte Barbeeren. „Jeg har tabt Tegnebogen, hvori Brevet til Dulcinea laae,“ sagde Sancho, „og hvori der tilliige var et Gavebrev, min Herre havde underskreevet, der befalede hans Søster-Daatter at give mig tree af de fiire eller fem Esler, han havde efterladt sig hiemme.“ Og i Anledning af disse Esler fortalte han dem Forliiset af sin Rucio. Præsten trøstede ham med det Løvte, at saasnart han kom til hans Herre, vilde han overtale ham til at udstede Gavebrevet paa nye og paa Papiir, som Skik og Bruug var; thi i en Tegnebog blev det hverken agtet gyldigt eller imodtaget. Dette stillede Sancho tilfreds, og han sagde, at naar saa var, brød han sig kun gandske lidet om at have tabt Brevet til Dulcinea; thi siiden han kunde det uden ad, kunde han derefter lade det skriive op, naar og hvor han vilde. „Saa lad os høre det, Sancho!“ sagde Barbeeren, „saa kan vi siiden skriive det op.“ For nu at kalde Brevet tilbage i sin Erindring, reev Sancho sig i Hovedet, gneed sin Pande, stod snart paa det eene Been, snart paa det andet, stundom

stirrede han stivt paa Jorden, stundom mod Himmelen; endeligen efter at have tygget den halve Ende af en Finger, og holdt dem, der ventede paa det han skulde komme frem med, i stor Spænding, brød han fortvivlet ud i disse Ord: „Ved Gud, Herr Licentiat! Fanden har taget det tilhobe; om jeg vil staae paa mit Hoved, som paa mine Been, saa kan jeg ikke huske meere af Brevet end Begyndelsen, som var: Almægtige Dame!“ „Det har ikke været almægtige, men stormægtige Dame,“ sagde Barbeeren. „Ja, ja, saa var det,“ sagde Sancho, „og i Fald jeg ikke husker feil, saa fulgte strax derpaa noget om Spyd og Mangel paa Søvn og Saar; jeg kysser Eders Velbyrdigheds Haand; Uerkiendtlige og meget ubekiendte Skiønne; noget, han vilde sende hende, naar han bare havde det, og derpaa kom noget ret Bevægeligt, indtil han tilsidst sluttede det med: Eders indtil Døden; Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse.“

Sancho Panzas tvende Tilhørere glædede sig ikke lidet over hans gode Hukommelse; de roeste den meget, og bade ham at igientage Brevet endnu et Par Gange, paa det de ogsaa kunde lære det uden ad, for at kunde afskriive det i rette Tiid. Sancho igientog det tree Gange paa nye, og fremførte hver Gang tusinde andre Uriimeligheder. Han fortalte tilliige alle sin Herres Eventyr, men nævnte ikke et eeneste Ord om Himmelsprætningen, der var gaaet for sig i den Kroe, han gyste for at gaae ind i. Han sagde dem ogsaa, at saasnart han kom tilbage med velforrettet Sag hos Sennora Dulcinea af Toboso, saa vilde de strax fortsætte Reisen, for at arbeide sig frem til at blive Keiser, eller i det mindste Monarch, som de havde overlagt med hinanden, og hvilket kun var en smal Sag for hans Herre at opnaae ved sine personlige Dyder og sin vældige Arm. Saasnart var ikke hans Herre kommen paa Thronen, førend han givtede ham bort (thi det kunde ikke feile, at han jo var bleven Enkemand forinden), og gav ham een af Keiserindens Hofdamer, som var Arving til en riig og mægtig Stat, der var fast Land og ingen Øe, hvilken han for længe siiden ikke meere skiøttede om. Sancho fremførte det saa alvorlig, afviskede Næsen nu og da saa koldsindig, at det tydelig viiste sig, han talede efter Overbeviisning. De andre toe forundrede sig paa nye, de sluttede

deraf, hvor stærkt Don Quixotes Galskab maatte være, siiden det endog saa reent havde forrykket denne fattige Mands Hierne. De vilde heller ikke umage sig meere for at drage ham af hans Vildfarelse, da det ikke syntes dem nogen Samvittigheds-Sag at lade ham blive i den, og for at giøre sig lidet meere til Gode paa hans Bekostning, svarede de ham, at han skulde flittig beede for sin Herres Velgaaende, det var meget mueligt, at hans Herre med Tiid og Lempe kunde blive Keiser, eller i det mindste Erkebisp, eller noget af liige Værdighed. Sancho svarede: „Mine Herrer! i Fald nu Lykken dreiede Sagerne i saadant et Hiørne, at min Herres Hu ikke meere stod til at være Keiser, men Erkebisp, saa kunde I nu maaskee strax siige mig, hvad der falder af for de vandrende Erkebispers Vaabendragere?“ „De aflægges gierne“, svarede Præsten, „enten med et Graver- eller Klokker-Embede, og det føder sin Mand saa riigeligen, at det er en Belønning, Trods nogen anden.“ „Men saa var det jo ogsaa nødvendigt,“ sagde Sancho, „at Vaabendrageren skulde være ugivt, for at kunde hielpe til ved Messen, og i saa Fald var jeg jo reent ulykkelig, som for det første er givt, og dernæst ikke engang kan læse A B C. Hvor vil det gaae mig, dersom min Herres Næse skulde kløe efter at blive Erkebisp i Steden for Keiser, som Skik og Bruug er blant vandrende Riddere?“ „Vær ubekymret derfor, min Ven Sancho!“ sagde Barbeeren; „vi, som her ere, skal beede og raade Eders Herre, ja giøre ham det til en Samvittigheds-Sag, at blive Keiser, og ikke Erkebisp, af den Aarsag, at han er meere tapper end lærd.“ „Det tykkes mig med,“ sagde Sancho, „endskiønt han siiger selv, at han er beqvem til alting. Jeg for min Part vil beede vor Herre tilskikke ham det, han er best tient med, og hvorved han kan give mig den riigeligste Belønning.“ „Deri“, sagde Præsten, „taler I som en fornuftig Mand, og tilliige som en god Christen. Men det første, vi nu bør tænke paa, er at befrie Eders Herre fra hans unyttige Poenitenze, i hvilken I siiger at I forlod ham, og overlægge Maaden til at udføre det. Hertil er Maaltiidet meget beqvemt, og siiden Spiisetiiden er for Haanden, ville vi gaae ind i Kroen.“ Sancho bad dem gaae ind, men han for sin Part vilde nok blive uden for, og betroede dem Aarsagen, hvorfor han hverken vilde eller holdt det

raadeligt at gaae derind. Han bad dem, at han maatte faae noget ud til at spiise, men for alting lidet varmt, og Havre til Rozinante. Derpaa gik de toe ind, han blev hvor han var, og lidet efter bragte Barbeeren ham noget at spiise.

Efter at Præsten og Barbeeren havde længe overlagt med hinanden, paa hvad Maade de best kunde bringe deres Anslag til en lykkelig Ende, kom Præsten paa et Indfald, som var fuldkommen i Don Quixotes Smag, og som de troede vilde lykkes. Han sagde nemlig til Barbeeren, at han var falden paa at forklæde sig som en vandrende Dame, og Barbeeren skulde forvandle sig til hendes Staldmester, det beste han formaaede. Derpaa vilde de søge Don Quixote op, hvor han var, og Præsten give sig ud for en bedrøvet og forfulgt Dame, og begiere en Naade af ham, hvilken han, som en vandrende Ridder, ikke kunde undslaae sig for at bevilge, nemlig at han skulde følge hende, hvor hun vilde føre ham, for at raade Bod paa en Forurettelse, en ildetænkende Ridder havde tilføiet hende; dernæst, at hun stedse maatte beholde sin Masque paa, og at han ikke maatte begiere at see det mindste af hendes Ansigt, førend han havde forskaffet hende Ret over den nedrige Ridder. Præsten bar ikke mindste Tvivl om, at jo Don Quixote vilde bevilge alt, hvad sliig en Dame bad om, og at de paa denne Maade kunde faae ham fra Biergene, og føre ham til hans Hiem, hvor man da maatte see til at finde Raad for hans besynderlige Galskab, om det ellers var mueligt.

Syv og tyvende Capitel.

Den Maade, paa hvilken Præsten og Barbeeren udførte deres Anslag, saavel som andre Ting, værdige at fortælles i denne merkelige Historie.

Barbeeren havde ei alleene intet at indvende imod Præstens Anslag, men han fandt det endog saa ypperligt, at han strax

vilde have det sat i Verk. De bade Kroekonen at laane dem een af hendes Klædninger og Hovedtøi, for hvilket de satte en splinterny Præstekiol i Pant. Barbeeren giorde sig et Skieg af en rød Koe=Rumpe, som Kroemanden brugte til at giøre sin Kam reen med. Kroekonen spurgte dem, hvad de vilde med disse Sager. Præsten fortalte Kroefolkene Don Quixotes Galskab med faa Ord, og det Anslag, hvormed de vilde faae ham bort fra Klipperne, hvor han for nærværende Tiid var. Mand og Kone befindte sig strax paa den gale Mand, der havde taget Herberge hos dem, tillavet Balsomen, og var den himmelsprættende Vaabendragers Herre; de fortalte det løst og fast til Præsten, uden at lade det ude, som Sancho havde forbiegaaet. Kroekonen udstafferede nu Præsten paa en Maade, der var værd at see. Han fik et Klædes Skiørt paa, som var bebræmmet med tree Lag sorte Fløiels Falblader, allesammen udhugne; og en grøn Fløiels Kiol, besat med hviide Atlaskes Striiber, der havde Udseende af at have været giort i Kong Bambas Regierings Tiid. Præsten vilde ikke tilstede, at man coëfferede ham, men tog en Bomulds Nathue, som han havde hos sig, paa Hovedet, bandt et sort Silkebaand om Panden, et andet neden om Masquen, der skiulede Skiegget og Ansigtet meget vel; oven paa det satte han sin Hat, der var saa stor, at den kunde tiene til en Soelskierm, og i denne Pragt, vel indsvøbt i sin Kappe, tog han paa Fruentimmerviis Plads paa sit Muulesel; Barbeeren satte sig i liige Maade paa sit, med sit Skieg, der naaede ham ned til Beltet, og som hverken var heelt hviidt eller rødt, siiden det var Rumpen af en rødblakket Koe. De sagde Farvel til alle Kroens Folk, og den gode Maritorne lovede, at hun, skiønt en Synderinde, vilde læse sin Rosenkrands, for at Gud skulde give dem et lykkeligt Udfald af et saa vanskeligt og christeligt Ærinde, som det, de røgtede.

Men neppe havde de forladt Kroen, førend det faldt Præsten ind, at han havde giort ilde ved at forklæde sig saaledes, og at det var uanstændigt for ham, som en indviet Guds Tiener, at bære Fruentimmer=Klæder, i hvor gode Hensigterne, det skeete i, end vare. Han meddeelede sine Betænkninger i denne Post til Barbeeren, og bad ham skifte Klæder med sig, siiden det stod ham bedre an at fore=

stille den undertrykte Dame, derimod vilde han selv være Staldmesteren, hvorved han mindre exponerede sin Værdighed; i Fald Barbeeren ikke føiede ham heri, saa havde han besluttet, ikke at gaae et Skridt viidere, om ogsaa Fanden hentede Don Quixote. Sancho var imidlertiid kommen hen til dem, og da han saae disse toe saaledes udmaiede, kunde han umuelig bare sig for Latter. Barbeeren samtykkede i Præstens Forlangende, og imedens de skiftede Klæder, underviiste Præsten ham, hvorledes han skulde forholde sig, og hvad Talemaader han skulde bruge for at bevæge Don Quixote og twinge ham til at forlade det Sted, han havde valgt til sin daarlige Poenitenze, og følge med dem. Barbeeren svarede, at han behøvede ingen Underviisninger, og skulde nok, dem foruden, viide at faae Bugt med ham; ikke heller vilde han klæde sig fuldkommen paa, førend de kom nærmere hen imod, hvor Don Quixote var. Han svøbte altsaa Fruentimmer-Klæderne sammen, Præsten giorde Skiegget til Rette, og de fortsatte Reisen, paa hvilken Sancho reed foran som Veiviiser. Undervejs fortalte han Tilbragelsen med den Afsindige, de havde truffet paa de sorte Klipper, uden dog at nævne et Ord om Vadsækken, de havde fundet, og hvad Fordeel han havde draget af den, thi hvor dum den gode Mand ogsaa var, glemte han sielden at vaeretage sin Fordeel.

Dagen efter kom de til Sanchos Greene, der skulde veileede ham til hans Herre, og saasnart han blev dem vaer, sagde han til de andre, at her skulde de dreie af, de maatte derfor nu begynde at klæde sig paa, saafremt de ellers vilde betiene sig af denne Leilighed til at befrie hans Herre; thi de havde allereede i Forveien sagt ham, at de havde forklædt sig saaledes for at drage hans Herre af det bedrøvelige Liiv, han havde udvalgt sig. De havde tilliige høiligen formanet ham, ikke at lade sig vedgaae for sin Herre, hvem de vare, eller at han kiendte dem. Spurgte han ham, som han vist nok giorde, om han havde givet Dulcinea Brevet, saa skulde han siige ja, men da hun ikke kunde læse det, havde hun givet ham mundtlig den Beskeed, at hun befalede Ridderen, under Straf af hendes høieste Unaade, ufortøvet at komme til hende for en vigtig Sags Skyld; thi derved, og ved det, de vilde sige ham, vare de

visse paa at bringe ham til at føre en fornuftigere Leevemaade, og til strax at slaae ind paa den Bane, hvor han skulde naae Keiserdom eller Kongeriige, hvis Aarsag Sancho ikke skulde befrygte, at han blev Erkebisp. Sancho hørte nøie efter, og prentede sig det ret dybt i Erindringen; han takkede dem hiertelig, fordi de vilde raade hans Herre til at giøre sig til Keiser og ikke til Erkebisp, siiden han holdt det for afgiort, at Keiserne langt beqvemmere kunde belønne deres Vaabendragere, end de vandrende Erkebisper. Han sagde tilliige, at det nok var best, han gik for i Veien at søge sin Herre for at melde ham hans Dames Svar, der maaskee alleene kunde være kraftigt nok til at bringe ham derfra, uden at de giorde sig saa megen Møie.

De syntes meget vel om Sancho Panzas Forslag, og besluttede at opholde sig, hvor de vare, indtil Sancho kom tilbage med Budskab om, hvorledes det stod til med hans Herre. Sancho gik ind imellem Aabningerne af Klipperne, og efterlod de toe paa et Sted, hvorigiennem der flød en liden og klar Kilde, og hvor der var en kiøl og behagelig Skygge af Klippernes Toppe og nogle Træer, der stode omkring Kilden. Det var i Augusti Maaned, i hvilken Varmen er allerutaaleligst, og tilliige den heedeste Tiid paa Dagen, hvilket altsammen hialp til at giøre dem Stedet meget behageligt, der liigesom indbød dem at oppebie Sanchos Tilbagekomst i dets Skiød, hvilket de ogsaa giorde. Neppe havde de slaaet sig til Roelighed i Skyggen, førend Lyden af en Stemme kom dem for Øre, der, uden at ledsages af noget Instrument, var fuldkommen sød og harmonisk. De forundrede sig ikke lidet derover, siiden dette ikke syntes at være passende Opholdssted for en Person, der sang saa vel; thi endskiønt der siiges, at i Marken og Skovene findes Hyrder med henrykkende Stemmer, saa er det dog meere poetisk Hiernespind end Sandhed. De forundrede sig endnu meere, da Verserne, som bleve siungne, ikke vare af det Slags, der høres blant grove Geedevogtere, men blant sindriige og forstandige Hoffolk, hvilket blev bekræftet, da de Vers siiden kom dem for Øine, som de da hørte.

Hvad har denne Qval mig bragt?
  Kold Foragt.

Hvo har ladt min Fryd forstumme?
    Hun, den Grumme.
Hvo har giort, jeg liider gierne?
    Hun, den Fierne.
Altsaa kan min onde Skiebne
Ingen jordisk Magt afvende;
Hun har paa hvert Haab giort Ende
Ved Foragt, den Grumme, Fierne.

Hvad har dræbt mit Liiv herneden?
    Kierligheden.
Hvad kan hver min Trøst afvæbne?
    Grumme Skiebne.
Hvo mon glad min Qval betragter?
    Himlens Magter.
Derfor jeg forgieves tragter
Efter nogen Trøst at vinde,
Naar imod mig sig forbinde
Elskov, Skiebne, Himlens Magter.

Hvad kan venligt lindre Nøden?
    Ikkun Døden.
Hvad kan Elskovs Fryd mig vinde?
    Sviig mod hende.
Hvad kan mig fra Piinen frie?
    — Raserie.
Med alt Haab er det forbie
Om min stakkels Siel at qvæge,
Da kun disse kan den læge:
Død og Sviig og Raserie.

Tiiden, Stedet, Eensomheden, Stemmen og det rigtige Udtryk i Sangen opvakte Forundring og Henrykkelse hos vore tvende Tilhørere, som sadde gandske stille, i Haab om at faae meere at høre; dog da nogen Tiid var gaaet bort i en dyb Taushed, besluttede de at søge Sangeren med denne indtagende Stemme, men i det Øieblik de vilde sætte deres Forsæt i Verk, bleve de forhindrede af den samme Røst, der paa nye nærmede sig deres Øren, i det den sang denne Sonnet:

Hellige Venskab! Du, som, for at viige
Fra Jordens Jammerdale, op Dig svinger
Til Himlens gyldne Sal paa lette Vinger,
Til de forløste Sieles glade Riige,

Hvorfra Du ned til os kun lader stiige
En Fredens Skygge, som et Slør omringer;
Og derfor listig Ondskab tit os bringer
Til sig med ærlig Dyd at agte liige.

Du Hulde! dal igien fra Himlens Bue,
Lad ei Bedraget i Dit Skrud sig klæde,
Saa det al Ærlighed fra Jord bortdriiver.

Den arge Tvedragt vil som Drot vi skue,
Den gamle Kriig med Blod vil Jorden væde,
Hvis ei af det den falske Pryd Du riiver.

Sangen endtes med et dybt Suk, og de toe ventede paa nye i Haabet, at der skulde synges meere; men da de merkede, at Musiquen var forvandlet til Sukke og ynkelige Klagemaal, saa bleve de enige om at ville viide, hvem den Kummerfulde var, hvis Stemme lød liige saa smertefuld i sin Jamren, som indtagende i sin Sang. Det varede ikke længe, førend de, ved at dreie omkring en Klippe, blev et Menneske vaer af samme Høide og Skikkelse, som Sancho havde afmalet dem ved Fortællingen af Cardenios Historie. Dette Menneske viiste hverken Forundring eller Forskrækkelse, da han saae dem, men blev staaende med Hovedet nedsænket mod Brystet, som een, der var i dybe Betragtninger, uden at værdige dem meere end det første flygtige Blik, da de uformodentlig fremstillede sig for ham. Præsten, der var en veltalende Mand, og som kiendte ham efter Beskriivelsen, og vidste hans ulykkelige Forfatning, nærmede sig til ham, og søgte med faa, men meget fyndige Grunde at overtale ham til at forlade det elendige Liiv, han førte, inden det bragte ham i Graven, hvilket vilde være den største af alle Ulykker. Cardenio befandt sig paa den Tiid ved sin fulde Skiønsomhed, og var frie for de rasende Luuner, der saa ofte bragte ham uden for sig selv. Da han nu saae

toe Mennesker gandske anderledes klædte end de, der ellers kom ham for Øie i disse Udørkener, blev han ikke lidet forundret, men endnu langt meere, da han hørte dem saa vel underrettede om hans Anliggender (thi Præstens Tale gav ham dette tydelig at forstaae); og svarede han dem saaledes: „I hvem I endog ere, mine Herrer! saa seer jeg klart, at Himlen, der bærer Omhue for at sende de Uskyldige, ja endog meget ofte de Skyldige Hielp, har uden al Fortieneste paa min Side sendt Eder hid til disse øde og næsten af alle menneskelige Spoer ubetraadde Steder, for at bringe Fornuftens igiennemtrængende og overtydende Røst til mine Øren, og bevæge mig til at forlade det Liiv, jeg fører, og omskifte det med et taaleligere. Men da I ikke viide det, som jeg veed: at jeg ved at flye een Elendighed falder i en større, saa maaskee I kunde ansee mig for et Menneske, der talede over sig, ja det som værre er, for en reent Afsindig. Det var ikke heller at undres over, om saa var; thi jeg føler selv, at den leevende Følelse af mine Ulykker har saa stor en Magt over mig, at jeg kan blive berøvet al Sands og Overlæg ved den. Herom overtydes jeg ved hvad man fortæller og beviiser mig at jeg foretager, naar denne skrækkelige Tilstand behersker mig. Jeg har nu ingen anden Tilflugt end unyttige Klagemaal, og at fortælle dem, der vilde laane mig Opmærksomhed, som en Undskyldning for mine Afsindigheder, Aarsagerne til dem; thi naar disse lægges fornuftige Personer for Øine, forundre de sig ikke meere over Virkningen, og kunne de ikke give mig Raad imod den, holde de mig i det mindste ikke for at være strafskyldig, og forvandle Fortrydelsen over mit Raserie til Medynk med min Ulykke. I Fald altsaa I, mine Herrer! komme her i samme Hensigt, som andre ere komne, saa beeder jeg Eder, førend I gaae viidere i Eders Overtalelser, at høre Fortællingen om mine Ulykker; thi maaskee, naar I have hørt den, I da grue for unyttige Forsøg paa at lindre et Onde, som ingen Lindring kan imodtage.“ De toe, som intet høiere ønskede, end at høre Aarsagen til hans Kummer af hans egen Mund, bade ham at fortælle dem den, med Forsikkring om ikke at undlade nogen Ting, som stod i deres Magt, for at forskaffe ham Hielp og Husvalelse.

Derpaa begyndte den bedrøvede Ridder sin ynkværdige

Historie næsten med samme Ord, som han havde fortalt Don Quixote og Geedevogteren den for nogle Dage siiden, da den blev afbrudt i Anledning af Mester Elisabath og Don Quixotes Nøiagtighed i Ridderpligternes Jagttagelse, som forhen er anført. Men Skiebnen viiste sig nu saa gunstig, at Cardenio slap for sit affindige Anfald, og fortsatte sin Fortælling liige til Enden. Da han altsaa var kommen til Amadis af Frankrig igien, sagde han, at Don Fernando havde fundet en Seddel fra Lucinda, som han endnu kunde uden ad, og hvis Indhold var:

„Lucinda til Cardenio.

Jeg opdager hvert Dieblik Fortienester hos Eder, der twinge mig til at elske Eder høiere og høiere, og ønsker I at drage mig ud af denne Gield, saa kan I frit æske en Betaling, der ikke strider mod min Ære. Min Fader kiender Eder, han elsker mig, han vil ikke bruge Magt imod mig, men opfylde det, han efter Billighed skylder Eder, saafremt I ellers agter mig saa høit, som I siiger, og jeg troer."

Denne Seddel bragte mig til den Beslutning, paa nye at begiere Lucinda af hendes Fader, og Don Fernando bestyrkedes i den Troe, at Lucinda var een af de forstandigste og dydigste Piiger i Verden, hvorved der tændtes en Attraae hos ham til at skade mig, førend mit Forsæt blev sat i Verk. Jeg betroede Don Fernando, hvad Lucindas Fader havde forlangt, nemlig at min skulde beede om hende, og at jeg ikke torde anmode ham derom af Frygt for Afslag, ikke fordi han jo kiendte Lucindas Fortienester, Forstand og Deilighed, og vidste at hun nedstammede fra eet af de ældste og beste Huuse i Spanien, men fordi jeg var bange for at han ikke vilde have mig givt, førend han saae, hvad Hertug Richards Hensigter vare med mig. Jeg sagde ham, at Modet manglede mig til at tale med min Fader derom for denne Vanskeligheds Skyld, saavel som mange andre, der bares mig fore, uden at jeg kunde giøre Reede for dem, men at noget liigesom sagde mig, at mit Hiertes Attraae aldrig blev opfyldt. Paa alt dette svarede Don Fernando mig, at han vilde paatage sig at tale med min Fader, og mage det saa, at denne skulde tale med Lucindas. O Du ærgierrige Marius! gruesomme Catilina! morderiske Sylla! bedragelige Galalon! hevngierrige Julian! forræderiske Judas! Du

ærgierrige, grusomme, hevngierrige Forræder! hvad Ondt havde den Ulykſalige giort Dig, der udøſede ſit Hiertes Kummer og Glæde med ſaa ſød en Tilliid i Din Barm? Hvad Fornærmelſe havde han tilføiet Dig? Hvad Tale havde han ført for Dig, hvilke Raad havde han givet Dig, der ikke ſigtede til Din Ære og Dit Gavn? Men over hvem beklager jeg mig, jeg Ulykſalige! da det er upaatvivleligt, at naar Stiernernes onde Indflydelſe med Vold og Magt øſer Ulykker ned over os, ſaa kan ingen jordiſk Vælde holde dem tilbage, og ingen menneſkelig Forſigtighed afværge dem? Hvem kunde foreſtillet ſig, at Don Fernando, der beſad ſaa megen Forſtand, der var af ſliig en Herkomſt og mig ſaa ſtor Forbindtlighed ſkyldig, der ikke kunde andet end finde Gienkierlighed, hvor han kun peegede hen, ſkulde hverken ſkaane Ære eller Møie for at røve mig, ſom man ſiiger, mit eeneſte Faar, der endnu ikke hviilede i mit Skiød? Men vi ville lade disſe Betragtninger fare, ſom unyttige og overflødige, og tage fat igien paa min ulykkelige Hiſtories afbrudte Kiæde.

I min Nærværelſe fandt Don Fernando en mægtig Hinder for at ſætte ſin Troeløshed i Verk, og beſluttede derfor at ſende mig til ſin ældre Broder for at hente nogle Penge til at betale ſex Heſte med, ſom han, alleene for at have et Paaſkud til at faae mig af Veien, havde kiøbt den ſamme Dag, han tilbød ſig at tale med min Fader. Kunde jeg vente mig ſliigt et Forræderie? Kunde det nogenſinde falde mig ind? Nei, umueligt! tvertimod, meget fornøiet over Kiøbet, tilbød jeg mig at reiſe ſtrax. Natten derpaa talede jeg med Lucinda, jeg ſagde hende hvad der var overlagt med Don Fernando, og at jeg havde det ſtadige Haab, ſnart at komme til Maalet for vore ſaa reene ſom billige Ønſker. Hun, der liige ſaa lidet ſom jeg tiltroede Don Fernando noget Forræderie, ſagde til mig, at jeg maatte komme ſnart tilbage, efterſom hun var vis paa, at der ikke behøvedes andet til at bringe vor Forbindelſe i Stand, end at min Fader talede med hendes. Nu veed jeg ikke, hvoraf det kom, men i det hun ſagde disſe Ord, vældede Taarerne ud af hendes Øine, og Graaden qvalte hendes Røſt, ſaa at hun ikke kunde fremføre et eeneſte Ord meere af alle dem, ſom det lod til at hun vilde ſiige mig. Jeg faldt i den ſtørſte Forundring over et Syn, der var gandſke

fremmed for mig, saasom vore Samtaler ellers stedse vare muntre og behagelige, og blandedes aldrig med Taare, Sukke, Jalousie, Tvivl eller Frygt. Enhver af disse Samtaler tiente til at lade mig i en fordoblet Grad føle den Lyksalighed, Himlen havde beskieret mig ved at skienke mig hende til min Herskerinde; hendes Skiønhed indtog mig, hendes Dyd og Forstand henrykkede mig; jeg sagde hende det, og hun blev mig intet skyldig, men roeste mig for det, som hendes Godhed for mig fandt roesværdigt. Vi fortalte hinanden i liige Maade tusinde smaae Løier om vore Naboer og Bekiendtere, og den største Frihed, jeg tog mig, var næsten med Magt at bemægtige mig een af hendes deilige hviide Hænder, og trykke den til mine Læber, eftersom Tralverket, ved hvilket vi talede sammen, var saa lavt, at det lod sig giøre. Men Natten for min bedrøvelige Afreise tilbragtes gandske anderledes, hun sukkede, græd og jamrede sig, og efterlod mig forundret, bestyrtet og beklemt over at have seet saa kummerfulde Prøver paa Lucindas Smerter og Ømhed. Men for ikke at giøre Skaar i mit glædelige Haab, regnede jeg det altsammen hen til hendes Kierlighed for mig, og til den Smerte, Fraværelsen stedse forvolder dem, der elske hinanden af Hiertet. Kort sagt, jeg begav mig paa Reisen, bedrøvet og tankefuld; Sielen var optaget af frygtsomme Forestillinger og Mistvivl, uden at jeg selv vidste, hvad jeg tvivlede om eller skrækkedes ved; et sikkert Forvarsel for det sørgelige og ulykkelige Udfald, der var mig forbeholdet. Jeg kom til Stedet, hvorhen jeg var sendt; jeg gav Don Fernandos Broder Brevet; jeg blev meget vel imodtaget, men ikke saa vel affærdiget, siiden han, mig til stor Mishag, befalede mig at tøve i otte Dage, men mage det saa, at Hertugen ikke fik mig at see, thi hans Broder havde beedet ham at sende ham de bevidste Penge uden deres Faders Viidende. Dette var altsammen opspundet af den troeløse Don Fernando; thi det manglede ikke hans Broder paa Penge til at affærdige mig strax. Denne Befaling var mig saa fortrædelig, at jeg stod paa Nippet til ikke at efterkomme den, thi jeg ansaae det som gandske umueligt, at leeve saa mange Dage adskilt fra min Lucinda, allerhelst da jeg havde efterladt hende i saa stor en Bedrøvelse. Imidlertiid efterkom jeg dog min Pligt, endskiønt jeg

raadeligt at gaae derind. Han bad dem, at han maatte faae noget ud til at spiise, men for alting libet varmt, og Havre til Rozinante. Derpaa gik de toe ind, han blev hvor han var, og libet efter bragte Barbeeren ham noget at spiise.

Efter at Præsten og Barbeeren havde længe overlagt med hinanden, paa hvad Maade de best kunde bringe deres Anslag til en lykkelig Ende, kom Præsten paa et Indfald, som var fuldkommen i Don Quixotes Smag, og som de troede vilde lykkes. Han sagde nemlig til Barbeeren, at han var falden paa at forklæde sig som en vandrende Dame, og Barbeeren skulde forvandle sig til hendes Staldmester, det beste han formaaede. Derpaa vilde de søge Don Quixote op, hvor han var, og Præsten give sig ud for en bedrøvet og forfulgt Dame, og begiere en Naade af ham, hvilken han, som en vandrende Ridder, ikke kunde undslaae sig for at bevilge, nemlig at han skulde følge hende, hvor hun vilde føre ham, for at raade Bod paa en Forurettelse, en ildetænkende Ridder havde tilføiet hende; dernæst, at hun stedse maatte beholde sin Masque paa, og at han ikke maatte begiere at see det mindste af hendes Ansigt, førend han havde forskaffet hende Ret over den nedrige Ridder. Præsten bar ikke mindste Tvivl om, at jo Don Quixote vilde bevilge alt, hvad sliig en Dame bad om, og at de paa denne Maade kunde faae ham fra Biergene, og føre ham til hans Hiem, hvor man da maatte see til at finde Raad for hans besynderlige Galskab, om det ellers var mueligt.

Syv og tyvende Capitel.

Den Maade, paa hvilken Præsten og Barbeeren udførte deres Anslag, saavel som andre Ting, værdige at fortælles i denne merkelige Historie.

Barbeeren havde ei alleene intet at indvende imod Præstens Anslag, men han fandt det endog saa ypperligt, at han strax

vilde have det sat i Verk. De bade Kroekonen at laane dem een af hendes Klædninger og Hovedtøi, for hvilket de satte en splinternye Præstekiol i Pant. Barbeeren giorde sig et Skieg af en rød Koe-Rumpe, som Kroemanden brugte til at giøre sin Kam reen med. Kroekonen spurgte dem, hvad de vilde med disse Sager. Præsten fortalte Kroefolkene Don Quixotes Galskab med faa Ord, og det Anslag, hvormed de vilde faae ham bort fra Klipperne, hvor han for nærværende Tiid var. Mand og Kone befindte sig strax paa den gale Mand, der havde taget Herberge hos dem, tillavet Balsomen, og var den himmelsprættende Vaabendragers Herre; de fortalte det løst og fast til Præsten, uden at lade det ude, som Sancho havde forbiegaaet. Kroekonen udstafferede nu Præsten paa en Maade, der var værd at see. Han fik et Klædes Skiørt paa, som var bebræmmet med tree Lag sorte Fløiels Falblader, allesammen udhugne; og en grøn Fløiels Kiol, besat med hviide Atlaskes Striiber, der havde Udseende af at have været giort i Kong Bambas Regierings Tiid. Præsten vilde ikke tilstede, at man coëfferede ham, men tog en Bomulds Nathue, som han havde hos sig, paa Hovedet, bandt et sort Silkebaand om Panden, et andet neden om Masquen, der skiulede Skiegget og Ansigtet meget vel; oven paa det satte han sin Hat, der var saa stor, at den kunde tiene til en Soelskierm, og i denne Pragt, vel indsvøbt i sin Kappe, tog han paa Fruentimmerviis Plads paa sit Muulesel; Barbeeren satte sig i liige Maade paa sit, med sit Skieg, der naaede ham ned til Beltet, og som hverken var heelt hviidt eller rødt, siiden det var Rumpen af en rødblakket Koe. De sagde Farvel til alle Kroens Folk, og den gode Maritorne lovede, at hun, skiønt en Synderinde, vilde læse sin Rosenkrands, for at Gud skulde give dem et lykkeligt Udfald af et saa vanskeligt og christeligt Ærinde, som det, de røgtede.

Men neppe havde de forladt Kroen, førend det faldt Præsten ind, at han havde giort ilde ved at forklæde sig saaledes, og at det var uanstændigt for ham, som en indviet Guds Tiener, at bære Fruentimmer-Klæder, i hvor gode Hensigterne, det skeete i, end vare. Han meddeelede sine Betænkninger i denne Post til Barbeeren, og bad ham skifte Klæder med sig, siiden det stod ham bedre an at fore-

stille den undertrykte Dame, derimod vilde han selv være Staldmesteren, hvorved han mindre exponerede sin Værdighed; i Fald Barbeeren ikke føiede ham heri, saa havde han besluttet, ikke at gaae et Skridt viidere, om ogsaa Fanden hentede Don Quixote. Sancho var imidlertiid kommen hen til dem, og da han saae disse toe saaledes udmaiede, kunde han umuelig bare sig for Latter. Barbeeren samtykkede i Præstens Forlangende, og imedens de skiftede Klæder, underviiste Præsten ham, hvorledes han skulde forholde sig, og hvad Talemaader han skulde bruge for at bevæge Don Quixote og tvinge ham til at forlade det Sted, han havde valgt til sin daarlige Poenitenze, og følge med dem. Barbeeren svarede, at han behøvede ingen Underviisninger, og skulde nok, dem foruden, viide at faae Bugt med ham; ikke heller vilde han klæde sig fuldkommen paa, førend de kom nærmere hen imod, hvor Don Quixote var. Han svøbte altsaa Fruentimmer=Klæderne sammen, Præsten giorde Skiegget til Rette, og de fortsatte Reisen, paa hvilken Sancho reed foran som Veiviiser. Underveis fortalte han Tildragelsen med den Affindige, de havde truffet paa de sorte Klipper, uden dog at nævne et Ord om Vadsækken, de havde fundet, og hvad Fordeel han havde draget af den, thi hvor dum den gode Mand ogsaa var, glemte han sielden at vaeretage sin Fordeel.

Dagen efter kom de til Sanchos Greene, der skulde veileede ham til hans Herre, og saasnart han blev dem vaer, sagde han til de andre, at her skulde de dreie af, de maatte derfor nu begynde at klæde sig paa, saafremt de ellers vilde betiene sig af denne Leilighed til at befrie hans Herre; thi de havde allereede i Forveien sagt ham, at de havde forklædt sig saaledes for at drage hans Herre af det bedrøvelige Liiv, han havde udvalgt sig. De havde tilliige høiligen formanet ham, ikke at lade sig vedgaae for sin Herre, hvem de vare, eller at han kiendte dem. Spurgte han ham, som han vist nok giorde, om han havde givet Dulcinea Brevet, saa skulde han sige ja, men da hun ikke kunde læse det, havde hun givet ham mundtlig den Beskeed, at hun befalede Ridderen, under Straf af hendes høieste Unaade, ufortøvet at komme til hende for en vigtig Sags Skyld; thi derved, og ved det, de vilde sige ham, vare de

visse paa at bringe ham til at føre en fornuftigere Leevemaade, og til strax at slaae ind paa den Bane, hvor han skulde naae Keiserdom eller Kongeriige, hvis Aarsag Sancho ikke skulde befrygte, at han blev Erkebisp. Sancho hørte nøie efter, og prentede sig det ret dybt i Erindringen; han takkede dem hiertelig, fordi de vilde raade hans Herre til at giøre sig til Keiser og ikke til Erkebisp, siiden han holdt det for afgiort, at Keiserne langt beqvemmere kunde belønne deres Vaabendragere, end de vandrende Erkebisper. Han sagde tilliige, at det nok var best, han gik for i Veien at søge sin Herre for at melde ham hans Dames Svar, der maaskee alleene kunde være kraftigt nok til at bringe ham derfra, uden at de giorde sig saa megen Møie.

De syntes meget vel om Sancho Panzas Forslag, og besluttede at opholde sig, hvor de vare, indtil Sancho kom tilbage med Budskab om, hvorledes det stod til med hans Herre. Sancho gik ind imellem Aabningerne af Klipperne, og efterlod de toe paa et Sted, hvorigiennem der fløb en liden og klar Kilde, og hvor der var en kiøl og behagelig Skygge af Klippernes Toppe og nogle Træer, der stode omkring Kilden. Det var i Augusti Maaned, i hvilken Varmen er allerutaaleligst, og tilliige den heedeste Tiid paa Dagen, hvilket altsammen hialp til at giøre dem Stedet meget behageligt, der liigesom indbød dem at oppebie Sanchos Tilbagekomst i dets Skiød, hvilket de ogsaa giorde. Neppe havde de slaaet sig til Roelighed i Skyggen, førend Lyden af en Stemme kom dem for Øre, der, uden at ledsages af noget Instrument, var fuldkommen sød og harmonisk. De forundrede sig ikke lidet derover, siiden dette ikke syntes at være passende Opholdssted for en Person, der sang saa vel; thi endskiønt der siiges, at i Marken og Skovene findes Hyrder med henrykkende Stemmer, saa er det dog meere poetisk Hiernespind end Sandhed. De forundrede sig endnu meere, da Versene, som bleve siungne, ikke vare af det Slags, der høres blant grove Geedevogtere, men blant sindriige og forstandige Hoffolk, hvilket blev bekræftet, da de Vers siiden kom dem for Øine, som de da hørte.

Hvad har denne Qval mig bragt?
Kold Foragt.

Hvo har ladt min Fryd forstumme?
    Hun, den Grumme.
Hvo har giort, jeg liider gierne?
    Hun, den Fierne.
Altsaa kan min onde Skiebne
Ingen jordisk Magt afvende;
Hun har paa hvert Haab giort Ende
Ved Foragt, den Grumme, Fierne.

Hvad har dræbt mit Liiv herneden?
    Kierligheden.
Hvad kan hver min Trøst afvæbne?
    Grumme Skiebne.
Hvo mon glad min Qval betragter?
    Himlens Magter.
Derfor jeg forgieves tragter
Efter nogen Trøst at vinde,
Naar imod mig sig forbinde
Elskov, Skiebne, Himlens Magter.

Hvad kan venligt lindre Nøden?
    Ikkun Døden.
Hvad kan Elskovs Fryd mig vinde?
    Sviig mod hende.
Hvad kan mig fra Piinen frie?
    — Raserie.
Med alt Haab er det forbie
Om min stakkels Siel at qvæge,
Da kun disse kan den læge:
Død og Sviig og Raserie.

Tiiden, Stedet, Eensomheden, Stemmen og det rigtige Udtryk i Sangen opvakte Forundring og Henrykkelse hos vore tvende Tilhørere, som sadde gandske stille, i Haab om at faae meere at høre; dog da nogen Tiid var gaaet bort i en dyb Taushed, besluttede de at søge Sangeren med denne indtagende Stemme, men i det Øieblik de vilde sætte deres Forsæt i Verk, bleve de forhindrede af den samme Røst, der paa nye nærmede sig deres Øren, i det den sang denne Sonnet:

Hellige Venskab! Du, som, for at viige
Fra Jordens Jammerdale, op Dig svinger
Til Himlens gyldne Sal paa lette Vinger,
Til de forløste Sieles glade Riige,

Hvorfra Du ned til os kun lader stiige
En Fredens Skygge, som et Slør omringer;
Og derfor listig Ondskab tit os bringer
Til sig med ærlig Dyd at agte liige.

Du Hulde! dal igien fra Himlens Bue,
Lad ei Bedraget i Dit Skrud sig klæde,
Saa det al Ærlighed fra Jord bortdriiver.

Den arge Tvedragt vil som Drot vi skue,
Den gamle Kriig med Blod vil Jorden væde,
Hvis ei af det den falske Pryd Du riiver.

Sangen endtes med et dybt Suk, og de toe ventede paa nye i Haabet, at der skulde synges meere; men da de merkede, at Musiquen var forvandlet til Sukke og ynkelige Klagemaal, saa bleve de enige om at vilde viide, hvem den Kummerfulde var, hvis Stemme lød liige saa smertefuld i sin Jamren, som indtagende i sin Sang. Det varede ikke længe, førend de, ved at dreie omkring en Klippe, blev et Menneske vaer af samme Høide og Skikkelse, som Sancho havde afmalet dem ved Fortællingen af Cardenios Historie. Dette Menneske viiste hverken Forundring eller Forskrækkelse, da han saae dem, men blev staaende med Hovedet nedsænket mod Brystet, som een, der var i dybe Betragtninger, uden at værdige dem meere end det første flygtige Blik, da de uformodentlig fremstillede sig for ham. Præsten, der var en veltalende Mand, og som kiendte ham efter Beskriivelsen, og vidste hans ulykkelige Forfatning, nærmede sig til ham, og søgte med faa, men meget fyndige Grunde at overtale ham til at forlade det elendige Liiv, han førte, inden det bragte ham i Graven, hvilket vilde være den største af alle Ulykker. Cardenio befandt sig paa den Tiid ved sin fulde Skiønsomhed, og var frie for de rasende Luuner, der saa ofte bragte ham uden for sig selv. Da han nu saae

toe Mennesker gandske anderledes klædte end de, der ellers kom ham for Øie i disse Udørkener, blev han ikke lidet forundret, men endnu langt meere, da han hørte dem saa vel underrettede om hans Anliggender (thi Præstens Tale gav ham dette tydelig at forstaae); og svarede han dem saaledes: „I hvem I endog ere, mine Herrer! saa seer jeg klart, at Himlen, der bærer Omhue for at sende de Uskyldige, ja endog meget ofte de Skyldige Hielp, har uden al Fortieneste paa min Side sendt Eder hid til disse øde og næsten af alle menneskelige Spoer ubetraadde Steder, for at bringe Fornuftens igiennemtrængende og overtydende Røst til mine Øren, og bevæge mig til at forlade det Liiv, jeg fører, og omskifte det med et taaleligere. Men da I ikke viide det, som jeg veed: at jeg ved at flye een Elendighed falder i en større, saa maaskee I kunde ansee mig for et Menneske, der talede over sig, ja det som værre er, for en reent Afsindig. Det var ikke heller at undres over, om saa var; thi jeg føler selv, at den leevende Følelse af mine Ulykker har saa stor en Magt over mig, at jeg kan blive berøvet al Sands og Overlæg ved den. Herom overtydes jeg ved hvad man fortæller og beviiser mig at jeg foretager, naar denne skrækkelige Tilstand behersker mig. Jeg har nu ingen anden Tilflugt end unyttige Klagemaal, og at fortælle dem, der vilde laane mig Opmærksomhed, som en Undskyldning for mine Afsindigheder, Aarsagerne til dem; thi naar disse lægges fornuftige Personer for Øine, forundre de sig ikke meere over Virkningen, og kunne de ikke give mig Raad imod den, holde de mig i det mindste ikke for at være strafskyldig, og forvandle Fortrydelsen over mit Raserie til Medynk med min Ulykke. I Fald altsaa I, mine Herrer! komme her i samme Hensigt, som andre ere komne, saa beeder jeg Eder, førend I gaae viidere i Eders Overtalelser, at høre Fortællingen om mine Ulykker; thi maaskee, naar I have hørt den, I da grue for unyttige Forsøg paa at lindre et Onde, som ingen Lindring kan imodtage.“ De toe, som intet høiere ønskede, end at høre Aarsagen til hans Kummer af hans egen Mund, bade ham at fortælle dem den, med Forsikkring om ikke at undlade nogen Ting, som stod i deres Magt, for at forskaffe ham Hielp og Husvalelse.

Derpaa begyndte den bedrøvede Ridder sin ynkværdige

Historie næsten med samme Ord, som han havde fortalt Don Quixote og Geedevogteren den for nogle Dage siiden, da den blev afbrudt i Anledning af Mester Elisabath og Don Quixotes Nøiagtighed i Ridderpligternes Jagttagelse, som forhen er anført. Men Skiebnen viiste sig nu saa gunstig, at Cardenio slap for sit afsindige Anfald, og fortsatte sin Fortælling liige til Enden. Da han altsaa var kommen til Amadis af Frankrig igien, sagde han, at Don Fernando havde fundet en Seddel fra Lucinda, som han endnu kunde uden ad, og hvis Indhold var:

„Lucinda til Cardenio.

Jeg opdager hvert Øieblik Fortienester hos Eder, der twinge mig til at elske Eder høiere og høiere, og ønsker I at drage mig ud af denne Gield, saa kan I frit æske en Betaling, der ikke strider mod min Ære. Min Fader kiender Eder, han elsker mig, han vil ikke bruge Magt imod mig, men opfylde det, han efter Billighed skylder Eder, saafremt I ellers agter mig saa høit, som I siiger, og jeg troer.“

Denne Seddel bragte mig til den Beslutning, paa nye at begiere Lucinda af hendes Fader, og Don Fernando bestyrkedes i den Troe, at Lucinda var een af de forstandigste og dydigste Piiger i Verden, hvorved der tændtes en Attraae hos ham til at skade mig, førend mit Forsæt blev sat i Verk. Jeg betroede Don Fernando, hvad Lucindas Fader havde forlangt, nemlig at min skulde beede om hende, og at jeg ikke torde anmode ham derom af Frygt for Afslag, ikke fordi han jo kiendte Lucindas Fortienester, Forstand og Deilighed, og vidste at hun nedstammede fra eet af de ældste og beste Huuse i Spanien, men fordi jeg var bange for at han ikke vilde have mig givt, førend han saae, hvad Hertug Richards Hensigter vare med mig. Jeg sagde ham, at Modet manglede mig til at tale med min Fader derom for denne Vanskeligheds Skyld, saavel som mange andre, der bares mig fore, uden at jeg kunde giøre Reede for dem, men at noget liigesom sagde mig, at mit Hiertes Attraae aldrig blev opfyldt. Paa alt dette svarede Don Fernando mig, at han vilde paatage sig at tale med min Fader, og mage det saa, at denne skulde tale med Lucindas. O Du ærgierrige Marius! gruesomme Catilina! morderiske Sylla! bedragelige Galalon! hevngierrige Julian! forræderiske Judas! Du

ærgierrige, grusomme, hevngierrige Forræder! hvad Ondt havde den Ulykſalige giort Dig, der udøſede ſit Hiertes Kummer og Glæde med ſaa ſød en Tilliid i Din Barm? Hvad Fornærmelſe havde han tilføiet Dig? Hvad Tale havde han ført for Dig, hvilke Raad havde han givet Dig, der ikke ſigtede til Din Ære og Dit Gavn? Men over hvem beklager jeg mig, jeg Ulykſalige! da det er upaatvivleligt, at naar Stiernernes onde Indflydelſe med Vold og Magt øſer Ulykker ned over os, ſaa kan ingen jordiſk Vælde holde dem tilbage, og ingen menneſkelig Forſigtighed afværge dem? Hvem kunde foreſtillet ſig, at Don Fernando, der beſad ſaa megen Forſtand, der var af ſliig en Herkomſt og mig ſaa ſtor Forbindtlighed ſkyldig, der ikke kunde andet end finde Gienkierlighed, hvor han kun peegede hen, ſkulde hverken ſkaane Ære eller Møie for at røve mig, ſom man ſiiger, mit eeneſte Faar, der endnu ikke hviilede i mit Skiød? Men vi ville lade disſe Betragtninger fare, ſom unyttige og overflødige, og tage fat igien paa min ulykkelige Hiſtories afbrudte Kiæde.

I min Nærværelſe fandt Don Fernando en mægtig Hinder for at ſætte ſin Troeløshed i Verk, og beſluttede derfor at ſende mig til ſin ældre Broder for at hente nogle Penge til at betale ſex Heſte med, ſom han, alleene for at have et Paaſkud til at faae mig af Veien, havde kiøbt den ſamme Dag, han tilbød ſig at tale med min Fader. Kunde jeg vente mig ſliigt et Forræderie? Kunde det nogenſinde falde mig ind? Nei, umueligt! tvertimod, meget fornøiet over Kiøbet, tilbød jeg mig at reiſe ſtrax. Natten derpaa talede jeg med Lucinda, jeg ſagde hende hvad der var overlagt med Don Fernando, og at jeg havde det ſtadige Haab, ſnart at komme til Maalet for vore ſaa reene ſom billige Ønſker. Hun, der liige ſaa lidet ſom jeg tiltroede Don Fernando noget Forræderie, ſagde til mig, at jeg maatte komme ſnart tilbage, efterſom hun var vis paa, at der ikke behøvedes andet til at bringe vor Forbindelſe i Stand, end at min Fader talede med hendes. Nu veed jeg ikke, hvoraf det kom, men i det hun ſagde disſe Ord, vældede Taarerne ud af hendes Øine, og Graaden qvalte hendes Røſt, ſaa at hun ikke kunde fremføre et eeneſte Ord meere af alle dem, ſom det lod til at hun vilde ſiige mig. Jeg faldt i den ſtørſte Forundring over et Syn, der var gandſke

fremmed for mig, saasom vore Samtaler ellers stedse vare muntre og behagelige, og blandedes aldrig med Taare, Sukke, Jalousie, Tvivl eller Frygt. Enhver af disse Samtaler tiente til at lade mig i en fordoblet Grad føle den Lyksalighed, Himlen havde beskieret mig ved at skienke mig hende til min Herskerinde; hendes Skiønhed indtog mig, hendes Dyd og Forstand henrykkede mig; jeg sagde hende det, og hun blev mig intet skyldig, men roeste mig for det, som hendes Godhed for mig fandt roesværdigt. Vi fortalte hinanden i liige Maade tusinde smaae Løier om vore Naboer og Bekiendtere, og den største Frihed, jeg tog mig, var næsten med Magt at bemægtige mig een af hendes deilige hviide Hænder, og trykke den til mine Læber, eftersom Tralverket, ved hvilket vi talede sammen, var saa lavt, at det lod sig giøre. Men Natten for min bedrøvelige Afreise tilbragtes gandske anderledes, hun sukkede, græd og jamrede sig, og efterlod mig forundret, bestyrtet og beklemt over at have seet saa kummerfulde Prøver paa Lucindas Smerter og Ømhed. Men for ikke at giøre Skaar i mit glædelige Haab, regnede jeg det altsammen hen til hendes Kierlighed for mig, og til den Smerte, Fraværelsen stedse forvolder dem, der elske hinanden af Hiertet. Kort sagt, jeg begav mig paa Reisen, bedrøvet og tankefuld; Sielen var optaget af frygtsomme Forestillinger og Mistvivl, uden at jeg selv vidste, hvad jeg tvivlede om eller skrækkedes ved; et sikkert Forvarsel for det sørgelige og ulykkelige Udfald, der var mig forbeholdet. Jeg kom til Stedet, hvorhen jeg var sendt; jeg gav Don Fernandos Broder Brevet; jeg blev meget vel imodtaget, men ikke saa vel affærdiget, siiden han, mig til stor Mishag, befalede mig at tøve i otte Dage, men mage det saa, at Hertugen ikke fik mig at see, thi hans Broder havde beedet ham at sende ham de bevidste Penge uden deres Faders Viidende. Dette var altsammen opspundet af den troeløse Don Fernando; thi det manglede ikke hans Broder paa Penge til at affærdige mig strax. Denne Befaling var mig saa fortrædelig, at jeg stod paa Nippet til ikke at efterkomme den, thi jeg ansaae det som gandske umueligt, at leeve saa mange Dage adskilt fra min Lucinda, allerhelst da jeg havde efterladt hende i saa stor en Bedrøvelse. Imidlertiid efterkom jeg dog min Pligt, endskiønt jeg

meget vel følede, at det var paa min Lykkes Bekostning. Da de fiire Dage vare forbie, kom der et Menneske og søgte efter mig, han havde et Brev, som han gav mig, og som jeg strax saae var fra Lucinda, thi Udskriften var af hendes Haand. Jeg brød Seglet skielvende; jeg sluttede, at der maatte have tildraget sig noget meget vigtigt, siiden hun sendte mig et Brev med en Fremmed, da hun iksun sielden pleiede at skriive mig til, naar hun kunde sende det med sine egne Folk. Førend jeg læste det, spurgte jeg Overbringeren, hvem der havde flyet ham det, og hvor længe han havde været underveis. Han sagde mig, at da han af en Hændelse ved Middags-Tiid var kommen igiennem den og den Gade, saa havde en meget deilig Frøken kaldt ham hen til sit Vindue, og i største Hast og med Øinene fulde af Graad sagt til ham: „Min Ven! dersom I er en Christen, som I seer ud til, saa beeder jeg Eder for Guds Skyld, at I strax, strax bærer dette Brev til det Sted og den Person, som Udskriften siiger Eder, og som er velbekiendt. Det er vor Herre en behagelig Gierning, og paa det I ikke skal mangle Beqvemmelighed til at udføre den, saa tag hvad der er i dette Tørklæde!" Og i det samme kastede hun et Tørklæde ud igiennem Vinduet til mig, i hvilket der var svøbt hundrede Realer, tilliige med den Guldring, jeg her har paa, og Brevet, jeg gav Eder. Uden at oppebie mit Svar, løb hun strax fra Vinduet, dog forstaaer det sig selv, at hun først saae efter, om jeg tog Brevet og Tørklædet op, og jeg sagde hende ved Tegn, at jeg skulde opfylde hendes Befaling. Da jeg nu fandt mig saa riigelig betalt for Møien, det kunde være mig at bære det, og saae tilliige af Udskriften, at Brevet var til Eder, min Herre! (thi jeg kiender Eder meget vel), og var endelig ret bevæget over den deilige Dames Taarer, saa besluttede jeg ikke at forlade mig paa nogen anden, men gaae selv for at overlevere Eder det; og i de sexten Tiimer, der nu ere forløbne, siiden hun gav mig det, har jeg lagt Veien tilbage, der er over sytten til atten Miile, som I selv veed." Imedens dette erkiendtlige og nye Postbud talede, sluugede jeg næsten Ordene ud af Munden paa ham, og mine Been skielvede saa stærkt, at de neppe kunde bære mig. Endelig aabnede jeg Brevet, og fandt det af følgende Indhold:

„Det Løvte, Don Fernando gav Eder om at formaae Eders Fader til at tale med min, har han opfyldt sig selv til meere Behag, end Eder til Gavn. Viid, at han har forlangt mig til Gemalinde, og min Fader, forblendet af de Fordeele, han troer at en Forbindelse med Don Fernando vil tilveiebringe os, har opfyldt hans Ønske med Løvte om, at Forlovelsen skal holdes om toe Dage saa lønlig og stille, at ingen uden Huusets Folk skal være tilstede. I hvad Tilstand jeg er, kan I forestille Eder. Er det Eder muelige at komme, saa kom! Udfaldet af Sagen skal viise, om jeg elsker Eder oprigtig eller ei. Give kun Gud, at dette maae komme i Eders Haand, førend jeg seer mig i den græsselige Yderlighed, at række min til den, der saa ilde veed at holde Troe og Love."

Dette var omtrent Brevets Ord, som bevægede mig til strax at begive mig paa Veien, uden at vente længere paa Svar eller Penge, fordi jeg tydeligen saae, at det ikke var Hestekiøbet, men det nedrige Anslags Iverksættelse, der havde bevæget Don Fernando til at sende mig til sin Broder. Forbittrelsen imod Don Fernando, foreenet med Frygten for at miste den Belønning, som tilkom mine mange Aars Oppvartninger og ømme Hengivenhed, gav mig Vinger, saa at jeg, næsten som baaren igiennem Luften, Dagen efter kom til Byen, just i den Tiime og det Øieblik, da jeg best kunde faae Lucinda i Tale. Jeg holdt min Ankomst dulgt, og lod Muuleslet, jeg reed paa, blive i den gode Mands Huus, der havde bragt mig Brevet. Skiebnen var mig endnu saa bliid, at jeg fandt Lucinda hældende sig imod Tralverket, Vidnet til vor Kierlighed. Lucinda saae mig strax, og jeg saae hende, men ikke som vi burde have seet hinanden igien. Dog hvem tør vel roese sig af at have udgrandsket og igiennemskuet et Fruentimmers ustadige Tænkemaade og foranderlige Sindelag? Sandelig ingen. Saasnart Lucinda blev mig vaer, sagde hun: „Jeg er i Bryllupsklæder; Forræderen Don Fernando venter mig i Salen, hvor min ærgierrige Fader med nogle Vidner opholder sig; men de skulde blive Vidner til min Død før til min Formæling. Vær roelig, min Ven! og stræb at bievaane denne Offring; thi kan Tungen ikke afværge den, saa har jeg en Dolk forborgen, der skal forebygge denne grumme Voldsomhed ved at giøre Ende paa mit Liiv, og klarligen viise det Hiertelag,

jeg har baaret og bærer til Dig." I forvirret Hast, da jeg frygtede, vi skulde blive afbrudte, svarede jeg: „Dyrebare Lucinda! lad Gierningen bekræfte Ordene; har Du en Dolk til at forskaffe Dine Ord Magt, saa er her en Kaarde til enten at forsvare Dig, eller dræbe mig, saafremt Skiebnen bliver os umild." Jeg troer ikke, at hun fik hørt alt, hvad jeg sagde; thi hun blev i Hast kaldet bort til Brudgommen, der ventede efter hende. Min Glædes Soel dalede, Sorrigs Nat omringede mig, mit Øie saae intet, min Forstand fattede intet. Jeg giorde ingen Forsøg paa at komme ind i Huuset; jeg kunde ikke røre mig af Stedet. Men da jeg overveiede, hvor nødvendig min Nærværelse var ved det, der nu skulde foregaae, saa fattede jeg mig det beste jeg kunde, og gik ind i Huuset. Hver en Vei og Stie var mig vel bekiendt, og der var desuden sliig en travl Forvirring i det, at ingen gav Agt paa mig. Jeg fandt altsaa Leilighed, uden at nogen merkede det, at stille mig bag ved Gardinerne i et Vindue i Salen, hvorfra jeg kunde høre og see alt, hvad der gik for sig, uden at nogen kunde see mig. Hvad skulde kunde være mægtigt til at udtrykke den Angest, jeg følede, de Tanker, der opstege hos mig, og de Planer, jeg lagde? De vare saa mange og forskiellige, at det baade er umueligt og unyttigt at giøre Reede for dem; det er nok, naar man veed, at Brudgommen kom ind i Salen uden nogen anden Pynt end sin sædvanlige Dragt, en Fætter til Lucinda førte ham frem, og iøvrigt var der ingen andre tilstede end Huusets Folk. Lidet derefter kom Lucinda ud af et Cabinet, ledsaget af sin Moder og tvende Kammerjomfruer, saa herlig og prægtig smykket, som hendes Stand og Deilighed fortiente, og Høitiideligheden udkrævede. Den Forvirring og Hierteangest, jeg var udi, tillod mig ikke, at give nøie Agt paa hvorledes hun var klædt, alt, hvad jeg erindrer, er Farven af Tøiet, som var lyserødt og hviidt, og Skinnet, de mangfoldige Juveeler, hun var bedækket med, gave fra sig; dog langt herligere straalede hendes deilige lyse Haar, med hvilket Diamanterne og de fiire Lysekroner, der brændte i Salen, forgieves syntes at ville maale sig. O gruesomme Erindring, min Roeligheds dødelige Fiende! hvad gavner det nu at gienkalde mig min tilbeedede Fiendes mageløse Deilighed? Var det ikke bedre, at minde

mig om det, hun da foretog sig, paa det at Følelsen af en saa øiensynlig Fornærmelse kunde forskaffe mig, ak! ikke Hevn over hende, men Ende paa mit jammerfulde Liiv? Mine Herrer! kiedes ei ved at høre al denne Vidtløftighed; thi mine Liidelser synes mig saa store, at jeg ikke kan fortælle dem kortelig eller med faa Ord, men enhver enkelt forekommer mig at fortiene en lang Tale."

Præsten svarede ham, at de ei alleene ikke kiededes ved at høre paa ham, men at de endog fandt stor Behag i de smaae Ting, han forebragte, og som vare af sliig en Beskaffenhed, at de ikke maatte gaaes stiltiende forbie, men fortiente samme Opmerksomhed, som Hovedsagen i Fortællingen.

„Da de nu alle vare i Salen," blev Cardenio ved, „traadde Sognepræsten ind, tog de toe ved Hænderne, for at begynde Acten, og sagde: „„Vil I, Sennora Lucinda! have den her tilstedeværende Don Fernando til Eders retmæssige Ægtemand, som den hellige Moder Kirkens Anordning befaler?"" Jeg stak Hovedet frem imellem Gardinerne, luurede med et beklemt Hierte paa Lucindas Svar, og ventede i det enten min Dødsdom eller min Benaadning til Liivet. O! at jeg da havde dristet mig til at træde frem og at raabe med høi Røst: „„Ak Lucinda! Lucinda! betænk hvad Du giør, overvei dog hvad Du skylder mig, betragt, at Du er min, og kan aldrig høre nogen anden til. Jeg vaerer Dig ad, at i det samme Du siiger Ja, i det samme Dieblik berøves mig Liivet. O Forræder Don Fernando! min Æres Røver og mit Liivs Morder! hvad vil Du have? hvad forlanger Du? Betænk dog, at Du ikke christeligen kan opnaae Dine Ønsker; thi Lucinda er min Kone, og jeg er hendes Mand."" Men jeg Daare! nu da jeg er fraværende og langt fra Faren, saa taler jeg om hvad jeg burde have giort, og ikke giorde! Nu, da jeg har ladet mit høieste Gode røve fra mig, skielder jeg Røveren, over hvem jeg kunde taget Hevn, om jeg havde havt saa meget Mod dertil, som jeg har til at beklage mig! Men siiden jeg da var feig og nedrig, saa er det billigt, at jeg nu døer landsflygtig, angrende og affindig. Præsten ventede paa Lucindas Svar, som hun tøvede længe med at give; men da jeg ventede at see hende drage Dolken frem for at skaffe

sine Ord Magt, og aabne Munden for at give Sandheden Ære til mit Beste, saa hørte jeg hende med afmægtig og svag Røst sige: „Ja jeg vil“. Don Fernando sagde det samme, og Ringen, der giorde Baandet uopløseligt, blev imodtaget. Brudgommen nærmede sig Bruuden for at omfavne hende, men hun lagde Haanden paa Brystet, og sank i det samme besviimet i sin Moders Arme. Hvad der nu staaer tilbage, er Beskriivelsen over min Tilstand, da det Ja, jeg havde hørt, havde kuldkastet mit Haab, opdaget mig Falskheden i Lucindas Ord og Løvter, og viist mig Umueligheden i nogensinde at blive Eiere af den Skat, dette Dieblik havde berøvet mig. Jeg var uden Hielp og Raad, efter mit Tykke forladt af Himmelen og et Maal for heele Naturens Had. Jorden, jeg stod paa, vilde ikke bære mig; Luften negtede mig Rum for mine Sukke; Vandet vægrede sig ved at væde mine Diine; Ilden alleene voxede saaledes til, at mit heele Væsen var Forbittrelse og Jalousie. Imidlertiid satte Lucindas Besviimelse dem alle i den yderste Forvirring; og da hendes Moder for at forskaffe hende Luft aabnede Klædningen over hendes Bryst, laae der et forseglet Papiir, som Don Fernando strax tog og læste ved een af Lysekronerne. Da han havde læst det, kastede han sig i en Stol, med Haanden under Kinden, som et Menneske, der er fordybet i Betragtninger, uden at række dem Haand, der ydede hans Bruud Biestand til at komme sig igien af Besviimelsen. Imedens heele Huuset var i dette Oprør, besluttede jeg at gaae derfra, enten man saae mig eller ei, i det stadige Forsæt, at begynde saa rasende en Leeg, om nogen blev mig vaer, at heele Verden skulde bleven overtydet om min billige Forbittrelse ved den falske Don Fernandos og den besviimede Forræderskes Afstraffelse. Men Skiebnen, der opholdt mig til endnu større Vee (saafremt det er mueligt, at den kan være til), vilde, at jeg i dette Dieblik skulde have den fulde Bruug af min Forstand, jeg siiden den Tiid har manglet, saa at jeg forlod Huuset uden at lade mine dødeligste Fiender føle min Hevn, som jeg, i den Forvirring, der herskede hos alle, meget let kunde fuldført; jeg vendte den alleene mod mig selv, ved at paalægge mig den Straf, de havde fortient, ja maaskee en endnu langt grummere, end jeg kunde paalagt dem, om jeg havde berøvet

dem Livet; thi naar Døden kommer hastig, er Straffen snart forbie, men hvor den slæber sig frem med Piinsler, dræbes man ideligen, uden at ende Livet. Med eet Ord, jeg gik derfra og hen til ham, jeg havde ladet mit Muulesel blive staaende hos, og fik det i en Hast sadlet, satte mig paa det, sagde ingen Farvel, og forlod Byen, uden at jeg, som en anden Loth, torde vende Hovedet for at see tilbage til den. Saasnart jeg saae mig alleene paa Marken, og omringet af Nattens Mørke og Taushed, udstødte jeg de bittreste Klagemaal, ubekymret, om nogen hørte eller kiendte mig. Der flød saa mange Forbandelser fra min Tunge over Lucinda og Don Fernando, som om jeg ved dem kunde faaet Fyldestgiørelse for den Forurettelse, de havde tilføiet mig. Jeg kaldte hende gruesom, uskiønsom, falsk og uerkiendtlig, dog først og sidst ærgierrig, siiden min Fiendes Riigdom havde blendet hendes Øine saa stærkt, at hun havde forladt mig for at forbinde sig med den, som Lykken havde viist sig meest gunstig og gavmild imod. Men midt i denne Strøm af Forbandelser undskyldte jeg hende dog, siigende: at det var ikke at undres over, om en Daatter, der ideligen havde været i sin Faders Huus og var vant til at adlyde ham i alle Ting, havde underkastet sin Villie hans Velbehag, allerhelst da det var en saa fornem, riig og velskabt Herre, han vilde give hendes Haand til, at naar hun satte sig derimod, maatte man enten dømme, at hun ingen Skiønsomhed havde, eller og var alt for nøie forbunden med en anden, hvilket kunde giøre Skaar i hendes gode Navn og Rygte. Strax derpaa faldt det mig ind, at naar hun havde tilstaaet, jeg var hendes Brudgom, saa havde hendes Valg ingen Skam giort hende; thi næst efter Don Fernando kunde hendes Fader ikke have ønsket hende nogen bedre Ægtemand. I det mindste havde hun, førend hun kom i den sidste og farlige Yderlighed, burdet siige, at jeg allereede havde givet hende min Haand, og alt hvad det havde lykkedes hende at forebringe ved denne Leilighed, var jeg kommen til og havde bekræftet. Jeg drog altsaa den Slutning af hendes Forhold, at en svag Skiønsomhed, en endnu svagere Kierlighed, en stor Ærgierrighed og en heftig Begierlighed efter Høihed havde bragt hende til at forglemme de Forsikkringer, med hvilke hun havde smigret, næret og vedliige-

16*

holdt mit Haab og min Attraae. Med sliige Taler og i sliig en Uroelighed fortsatte jeg Veien den øvrige Deel af Natten; og ved Dagbrækningen befandt jeg mig iblant disse Klipper, hvor jeg vankede omkring i tree Dage uden at viide Vei eller Stie, indtil jeg kom ud paa en stor Mark, jeg veed ikke paa hvilken Haand af disse Klipper, der fandt jeg nogle Geedevogtere, hvilke jeg spurgte, hvor den steileste og vildsomste Klippe laae. De viiste mig hen til denne Kant, og jeg tog strax Veien herhid, i det stadige Forsæt, at ende her mit Liiv. Da jeg var kommen ind imellem disse Brinker, styrtede mit Muulesel dødt til Jorden af Mathed og Hunger, eller og, som jeg snarest troer, for at skille sig af med saa unyttig en Byrde, som den bar i mig. Jeg var nu til Fods, overladt til Naturen, sønderslidt af Hunger, uden at have nogen eller tænke paa at søge nogen til at faae Hielp hos. Af Hunger og Afmagt faldt jeg til Jorden; jeg veed ikke, hvor længe jeg har været i denne Tilstand; da jeg besindte mig, var Hungeren borte, men nogle Geedevogtere hos mig, som uden Tvivl have baaret Omsorg for at stille min Naturs Forlangende, thi de sagde mig, i hvad Tilstand de havde fundet mig, og at jeg havde forebragt saa meget uriimeligt og galt Tøi, at man ikke kunde tvivle om, at min Hierne jo var forrykket. Jeg har siiden efter selv merket, at jeg ikke alle Tiider er ved mine Sandser, men ofte saa forvildet og uregierlig, at jeg begaaer tusinde Daarskaber, sønderriiver mine Klæder, taler til Klipper og Træer, forbander min Skiebne, og igientager forgieves min elskede Fiendes kiere Navn, uden nogen anden Hensigt, end at ende Liivet med det paa Tungen. Naar jeg nu er kommen til mig selv igien, føler jeg saadan en Mathed og Ømhed over mit heele Legeme, at jeg neppe kan røre mig. Mit sædvanlige Opholdssted er i et huult Korketræe, der er rummeligt nok til et skiule dette elendige Legeme. Hyrderne og Geedevogterne sørge af Medynk for min Underholdning ved at lægge Levnetsmidler hist og her paa Veiene og Klipperne, hvor de antage, at jeg af en Hændelse kunde komme og finde det. Og endog da, naar jeg er berøvet Forstanden, viiser et naturligt Instinct mig Føden, opvækker Lysten efter den og Villien til at tage den. Man har sagt mig, at forhen, naar Raseriet overfaldt mig, løb

jeg ud paa Veiene og berøvede Hyrderne, som dreeve deres Hiorde her omkring, med Magt den Føde, som de af Medliidenhed gierne vilde give mig. Saaledes svinder mit ynkværdige Liv, indtil det maatte behage Himmelen enten at ende det, eller og at udslette Hukommelsen hos mig, paa det jeg kunde glemme Lucindas Deilighed og Falskhed, og Don Fernandos Forræderie. Giør den det uden at betage mig Livet, vil min Tænkekraft vel komme i Orden igien; skeer det ikke, kan jeg intet viidere giøre, end at beede Gud være Siælen naadig, siiden jeg ikke finder Kraft og Styrke nok til at drage Legemet af den Yderlighed, i hvilken jeg med velberaad Hu har vildet sætte mig.

Dette, mine Herrer! er mit Uhelds bittre Historie. Siig mig nu, om dens Beskaffenhed ikke er saaledes, at den fortiener de Følelser, jeg lægger for Dagen? Umag Eder derfor ikke med at overtale eller raade mig fra det, Fornuften viiser Eder at være til mit Gavn; thi det vilde nytte Eder liige saa lidet hos mig, som den berømteste Læges Recept nytter den Syge, der ikke vil tage Medicinen ind. Jeg vil ikke helbredes uden Lucinda, og siiden hun har fundet for godt at tilhøre en anden, da hun dog var og burde være min, saa maae jeg nødvendig være ulykkelig. Ved sin Ustadighed har hun fastsat min Undergang. Ved at søge min Fordærvelse opfylder jeg hendes Villie, og bliver et Exempel for Efterslægten, at jeg alleene har manglet det, der bliver tilovers for alle andre Ulykkalige: Tanken om at deres Liidelser ikke vaere evig, medens jeg bestandig piines af den nagende Bevidsthed, at Døden selv ikke kan ende mine."

Her endte Cardenio sin lange Tale og sin bevægelige Fortælling om sin ulykkelige Kierlighed; men just i det Præsten lavede sig til at anbringe nogle Trøstegrunde for ham, blev han standset af en Røst, der kom dem for Øre, og hvilken de med en ynkelig Stemme hørte siige det, som findes i den fierde Bog af denne Historie; thi paa dette Sted ender den viise og skiønsomme Historieskriiver Cide Hamete Benengeli den tredie Bog.

Fierde Bog.

Otte og tyvende Capitel.

Der handler om et nyt og behageligt Eventyr, som mødte Præsten og Barbeeren paa samme Klippe.

O, meere end lyksalige og herlige vare de Tider, da Verden kunde roese sig af at eie den uforfærdede Ridder Don Quixote af la Mancha, thi ved den ærefulde Beslutning, han fattede, at opliive og fornye den vandrende Ridderorden, der næsten var uddøet, nyder vor, paa opliivende Underholdning saa fattige Tidsalder ikke alleene Fornøielsen af denne sandfærdige Historie, men ogsaa af de Fortællinger og Episoder, der forekomme i den, hvilke i det mindste ere liige saa behagelige, konstige og sandsynlige, som Historien selv, der, i det den optager sin vel spundne og sammenviklede Traad, fortæller os, at just som Præsten belavede sig paa at trøste Cardenio, forhindredes han deri ved en Røst, der kom ham for Øre, og som med en bevægelig Lyd sagde:

„Ak, I Guder! gid det var saa vel, at jeg allereede havde naaet Stedet, der skulde tiene dette Legemes tunge Byrde, jeg imod min Villie slæber paa, til et skiult Giemmested! Ja, disse Klipper blive mit Maal, saafremt den Eensomhed, de synes at love mig, ikke slaaer mig feil. O, jeg Ulykke-

lige! hvor meget foretrækker jeg ikke Selskabet af disse Klipper og Skove, der give mig Rum til at udøse mine Klagemaal for Himlen, for Omgangen med menneskelige Væsener, siiden der under Solen ikke er en eeneste at finde, hos hvem man kan vente Raad i Tvivlraadighed, Lindring i Bedrøvelsen og Hielp i Nøden."

Alle disse Ord kom Præsten og dem, der vare hos ham, saa lydelig for Øren, at de troede (som ogsaa virkelig var saa), at de bleve udtalte i Nærheden, hvorfore de reiste sig for at søge Taleren. De havde ikke gaaet tyve Skridt, førend de bag ved Kanten af en Klippe under et høit Asketræe bleve et ungt Menneske vaer i Bondeklæder, som de ikke kunde faae at see i Ansigtet, fordi han bøiede sig ned og toede sine Fødder i en Bæk, som løb der forbie. De listede sig saa taus og sagte hen til ham, at han hverken merkede dem, eller saae paa noget andet end Fødderne, han twættede, der syntes at være tvende hviide Krystaller, som vare voxede op iblant de andre Steenarter i Bækken. Vore tree Speidere bleve satte i den høieste Forundring over Føddernes Deilighed og sneehviide Hud; det forekom dem en Umuelighed, at de kunde være vante til at løbe paa Jorden, eller til at gaae imellem Ploven og Øxene, som Eiermandens Klæder gav Formodninger om. Da Præsten, som gik foran, merkede, at det unge Menneske ikke havde hørt dem, giorde han Tegn til de andre toe, at lægge sig plat ned paa Jorden, eller at skiule sig bag ved et Klippe-Stykke, som der laae, hvilket de allesammen giorde, meget opmerksomme paa hvad det unge Menneske foretog sig. Hans Klæder bestode af en graae Trøie, som blev hægtet sammen, og var bundet om Liivet med et hviidt Klæde; Buxerne og Reise-Huen, han havde paa Hovedet, vare af samme Farve som Trøien. Da nu de deilige Fødder vare twættede, tørrede han dem strax af med et Klæde, han tog frem under Reisehuen, og da han for at lægge det bort igien løftede Hovedet i Veiret, fremviiste han dem, som luurede paa hans Foretagende, en saa umaadelig Deilighed, at Cardenio hviskede til Præsten: „Siiden denne ikke er Lucinda, saa er det heller intet jordisk, men et himmelsk Væsen." Det unge Menneske tog derpaa Reisehuen af, bevægede Hovedet frem og tilbage, hvorved der faldt saa

stor en Mængde deilige Lokker ned, at Apollo selv kunde følt Misundelse ved dem. Dette Syn aabenbarede dem, at den, de troede at være en Bondedreng, var det deiligste Fruentimmer, der indtil den Tiime var kommen dem for Øie; ja endog Cardenio kunde ikke negtet det, saafremt han ikke havde seet og kiendt Lucinda, og bekræftede han siiden efter, at Lucindas Skiønhed var den eeneste, der naaede denne. De herlige lyse Haar bedækkede ikke alleene Skuldrene, men de naaede saa langt ned, at Fødderne undtagen var der intet at see af heele Kroppen. Een af hendes deilige Hænder tiente hende til en Kam, og dersom Fødderne syntes i Vandet at være Krystaller, saa syntes Hænderne i Haaret at være dannede af den hviideste Snee, hvilket forøgede Forundringen og Begierligheden hos de tree efter at viide, hvem hun var. De besluttede derfor at viise sig for hende; men ved den Bevægelse, de giorde for at reise sig, løftede den deilige Piige Hovedet i Veiret, og slog Haaret med begge Hænderne fra Øinene, for at see, hvad der foraarsagede denne Larm. Men neppe blev hun dem vaer, førend hun reiste sig, og uden at tage noget paa Fødderne, eller vikle Haaret op, reev hun i største Hast en liden linnet Bylt til sig, der laae tæt ved hende, og gav sig til at løbe, fuld af Forvirring og Forskrækkelse. Hun havde neppe giort syv til otte Trin, førend hendes fiine og bløde Fødder ikke længere kunde taale de skarpe og spidse Kanter af Steenene, og hun sank til Jorden. Da de tree bleve dette vaer, sprang de hurtig efter hende, og Præsten sagde: „Deilige Piige! i hvem I endog er, saa undflye ikke; vore Hensigter ere alleene at tiene Eder. Foretag Eder derfor ikke denne utiidige Flugt; thi hverken kunne Eders Fødder holde det ud, eller vi tillade det.“ Skamfuld og forvirret slog hun Øinene ned, uden at siige et Ord til alt dette, og da de imidlertiid vare komne hen til hende, tog Præsten hende ved Haanden, og blev saaledes ved: „Det, som Eders Klæder negte, Sennora! aabenbarede Eders Haar os, og sikkert er det ikke ringe Aarsager, der have indhyllet Eders Skiønhed i en saa uværdig Dragt, og ført Eder til sliig en Udørken som denne, hvor vi have været saa lykkelige at finde Eder. Staaer det ikke i vor Magt at borttage Eders Kummer, skulle vi i det mindste findes reedebonne til at lindre den med Raad og Daad, og da intet Onde,

saa længe det lader os beholde Liivet, kan saa aldeeles nedtrykke, at man ikke, naar man selv vil, skulde kunde laane Øret til de Raad, som af et godt Hierte meddeeles den Liidende: saa lad, Sennora! eller om I vil, Sennor! den Skræk fare, Synet af os har foraarsaget Eder, og betroe os Eders gode eller onde Skiebne, da jeg forsikkrer Eder, at vi samlede, saavel som hver for sig, vil føle og tage Deel i Eders Vanheld."

Imedens Præsten holdt denne Tale, var den forklædte Skiønne liigesom gandske fra sig selv; Øinene gik fra den eene til den anden, uden at hun aabnede Munden eller fremførte et eeneste Ord; ret som en Bondedreng, naar der uformodentlig kommer ham noget for Øie, som han aldrig forhen har seet. Men da Præsten endnu anførte endeel andre Grunde for at overtyde hende, saa drog hun et meget dybt Suk, og brød Tausheden, siigende:

„Siiden disse Klippers Eensomhed ikke har været mægtig nok til at skiule mig, og mit nedfaldne Haar forbyder min Tunge af frembringe Usandheder, saa var det unyttigt for nærværende Tiid at bruge nye Udflugter; thi dersom I endog troede dem, giorde I det dog meere af Høflighed end af Overbeviisning. Under disse Omstændigheder, mine Herrer! siiger jeg Eder den oprigtigste Tak for det Tilbud, I have giort mig, og som har paalagt mig en Forbindtlighed til at opfylde hvad I forlange af mig, endskiønt jeg frygter, at Beretningen om mine Ulykker vil opvække en Medynk hos Eder, der vil falde Eder piinlig, siiden der er intet Middel, hvorved der kunde raades Bod paa dem, og ingen Trøst kraftig nok til at forlindre dem. Men hvorom alting er, paa det I intet uforbeelagtigt Begreeb skulle giøre Eder om min Ære ved at have fundet mig her alleene og forklædt i denne Dragt, hvilket kunde være mægtigt nok til at kuldkaste det best befæstede Rygte, vil jeg siige Eder det, jeg ønskede at kunde tie med, om det var mueligt." Alt dette fremførte hun uden at standse een eeneste Gang, saa at, i hvor deiligt et Fruentimmer hun end var, opvakte dog hendes flydende Tunge og søde Stemme ikke mindre Henrykkelse end hendes Skiønhed. Da de derpaa giorde hende nye Forsikkringer, og paa nye bade hende at opfylde sit Løvte, lod hun sig ikke længere beede, men bedækkede med stor Blyefærdig-

hed sine Fødder, viklede sit Haar op under Huen, satte sig ned paa en Steen, midt iblant sine tree Tilhørere, og efter at hun havde drevet nogle Taarer tilbage, der ubudne vilde trænge frem igiennem Øinene, begyndte hun med en bliid og melodisk Røst Fortællingen om sine Begivenheder paa denne Maade:

„Her i Andalusien er der en Bye, af hvilken en Hertug fører Navn, en af de saakaldte Grander af Spanien. Denne Hertug har toe Sønner; den ældste, der er Arving til hans Godser og Værdighed, synes og at være det til hans fortræffelige Egenskaber; men jeg veed ikke hvem den yngste arter efter, saafremt det ikke er efter Vellido i Forræderie, og efter Galalon i falske Løvter. Iblant denne Herres Undersaatter ere mine Forældre, af ringe Herkomst, men saa riige, at dersom Fødselens Gaver havde været liige med Lykkens, saa havde der intet været tilovers for dem at ønske, og jeg vilde ikke være kommen i den Ulykke, der nu forfølger mig; thi uden Tvivl reiser min haarde Skiebne sig alleene af det, at de ikke ere af en høi Byrd. Vel er det sandt, at mine Forældres Stand ikke er saa ringe, at den skulde være dem en Vanære; men den er heller ikke saa ophøiet, at den kan skille mig ved den Tanke, at mit Vanheld har sin Oprindelse fra dens Ringhed. Med eet Ord, de ere Agerdyrkere, jevne Folk af uplettet Herkomst, og som man pleier at siige, af ægte gammelt christeligt Blod, saa ældgammelt, at det i Forbindelse med Riigdommen og de store Jordeiendomme gierne kunde forskaffet min Fader Navn af Herremand eller Ridder; men det, mine Forældre holdt for deres største Riigdom og Adelskab, var at have mig til Daatter. Da jeg var deres eeneste Barn og Arving, og de overmaade ømme Forældre, saa er vist aldrig nogen Daatter bleven meere omhyggelig opdraget, end jeg. Jeg var Speilet, de beskuede sig i, Staven, de støttede sig ved, Maalet, de sigtede til, og da de indrettede alle deres Handlinger efter Himlens Velbehag, saa kunde jeg ikke ønske noget bedre, end at slægte dem paa. Den samme Magt, jeg havde over deres Siele, havde jeg ogsaa over al deres Formue; Tieneste-Folkene bleve antagne og afskaffede ved mig, Regnskabet over Udsæden og Indhøstningen førte jeg; Oliemøllerne, Viinpresserne, Hollænderiet, Hiordene, Biekuberne,

kort sagt, alt det, en saa riig Agerdyrker, som min Fader, kunde have og havde, var mig betroet. Jeg havde Opsyn med det og holdt Regnskab over det med saa megen Omhyggelighed og ham til saa megen Fornøielse, at jeg ikke kunde siige for meget derom. Den Deel af Dagen, som jeg beholdt tilovers fra disse forskiellige Forretninger, tilbragte jeg med Ting, der ere et Fruentimmer liige saa anstændige som nyttige: saasom Naalen, Teenen og Kniplekriinet. Forlod jeg dem for at forfriske Sindet, saa var gudelige Bøgers Læsning og min Harpe min Tilflugt, siiden Erfaringen havde lært mig, at Musiquen beroeliger det oprørte Hierte, og forfrisker Liivsaanderne. Saaledes svandt Tiimerne for mig i mine Forældres Huus, og i Fald min Beskriivelse har heri været for omstændelig, da er det ingenlunde skeet af Pralerie for at viise, at jeg var riig, men for at lægge den herlige Tilstand for Dagen, fra hvilken jeg uden egen Brøde er falden i den ynkværdige, hvori jeg nu befinder mig.

Leevemaaden, jeg førte, var i Følge heraf liige saa eensom og indesluttet, som om jeg havde været i et Kloster, og troede jeg mig useet og ukiendt af alle, Huusets Folk undtagen, thi endog naar jeg bievaanede Messen, var det meget tidlig om Morgenen, og ikke alleene i min Moders og endeel af vore Folks Selskab, men endog saa stærkt indhyllet og bedækket, at mine Øine neppe kunde see meere af Jorden, end den Plet, jeg satte mine Fødder paa. Desuagtet drog Kierligheden eller Ørkesløsheden, der har et langt skarpere Syn end en Falk, Don Fernandos Øine paa mig, hvilket er Navnet paa den yngste Søn af den Hertug, jeg har talt om."

Hun havde neppe i sin Fortælling nævnet Don Fernando, førend Cardenio skiftede Farve, og den kolde Sveed begyndte saa stærkt at bryde ud paa hans Pande, at Præsten og Barbeeren, som saae det, frygtede for, at et af de rasende Lunner, som de havde hørt at han havde, skulde komme over ham; men Cardenio gav ingen nye Kiendetegn herpaa, sad gandske stille og betragtede Landsbye-Piigen meget nøie, i den Tanke, at han vidste hvem hun var, og hun, uden at give Agt paa Cardenios Bevægelser, fortsatte sin Historie saaledes:

„Don Fernando havde, som han siiden efter sagde mig,

ikke saasnart kastet sine Øine paa mig, førend han følede sig betagen af den heftigste Kierlighed. Men for at giøre Fortællingen om mine Ulykker kort, vil jeg intet tale om den Møie, Don Fernando giorde sig for at viise mig sin Kierlighed. Han underkiøbte alle vore Folk; han gav og tilbød Foræringer og Tienester til alle mine Paarørende; Dagene vare Fest- og Glædes-Dage; Nætterne løb til Ende med Musique; Brevene, som, uden at jeg vidste hvorledes, kom mig til Haande, vare utallige, fulde af forelskede Talemaader og Tilbud, og de indeholdt ikke fleere Bogstaver end Troeskabs Forsikkringer og Eeder. Alt dette rørte mig ikke, men forhærdede mig tvertimod saa stærkt imod ham, som om han havde været min dødeligste Fiende, og det, hvorved han troede at fremme sit Øiemeed, havde just en imodsat Virkning. Ikke fordi Don Fernandos Opmærksomhed mishagede mig, eller fordi jeg syntes, at den Møie, han giorde sig, var for meget; tvertimod, jeg fandt en Fornøielse, jeg ikke selv kunde giøre Reede for, i at see mig saa høiligen elsket og agtet af en saa fornem Herre, og jeg var intet mindre end fortrydelig over at finde min Berømmelse i hans Breve; ja jeg troer, at man kun behøver at være Fruentimmer for at finde Behag i at kaldes deilig. Det, der var ham til Hinder, var Ærbarheden og mine Forældres Advarseler, der vidste Don Fernandos Kierlighed, siiden det, heele Verden var underrettet om, ikke kunde være skiult for dem. De foreholdt mig idelig, at deres Ære og Vel alleene beroede paa min Dyd og mit gode Forhold; at jeg maatte overveie den store Uliighed imellem Don Fernandos og min Fødsel, og at den, uagtet alt hvad han sagde, maatte tydeligen viise mig, at al hans Omhyggelighed sigtede meere til hans egen Fornøielse end mit Gavn; endelig at, dersom jeg vilde kaste en Hinder i Veien for ham til hans ulovlige Hensigters Udførelse, saa vilde de strax gifte mig med den, jeg fandt meest Behag udi af de Ypperste der paa Stedet saavel som i de omkringliggende Egne, siiden mit gode Rygte og deres store Formue gav mig Valget blant dem alle. Disse troehiertige Formaninger og den Oprigtighed, de bleve fremførte med, bestyrkede mig saa godt i mit Forsæt, at Don Fernando aldrig fik et Ord til Svar af mig, der kunde give ham det mindste Skin af Haab om nogensinde

at naae sit Ønske. Denne min Tilbageholdenhed, som han ansaae for Foragt, optændte alt meere og meere hans onde Begierlighed; thi andet Navn kan jeg ikke give den Tilbøielighed, han bar til mig, siiden jeg ingen Anledning havde havt til nu at fortælle den, saafremt den havde været det, den burde været. Kort sagt: Don Fernando fik at viide, at mine Forældre vare betænkte paa at givte mig bort, for at betage ham Haabet om min Besiddelse, eller i det mindste fordi de ingen tryggere Vogtere vidste til at bevare mig. Denne Tiidende eller Mistanke bragte ham til at foretage det, I nu skulle høre: En Nat, da jeg var alleene i mit Kammer med min Piige og havde lukket Dørrene vel i, af Frygt for at en Forsømmelse skulde sætte min Ære i Fare, saae jeg, uden at jeg kunde begriibe hvorledes det ved min brugte Forsigtighed var mueligt, Don Fernando komme hen imod mig, hvilket uventede Syn forfærdede mig i saadan Grad, at det betog mig Sands og Samling og bandt min Tunge. Angesten berøvede mig Kraft til at kalde, og han troede, at han ikke burde lade mig Tiid dertil, nærmede sig derfor strax til mig, sluttede mig i sine Arme (thi Skrækken, som jeg alt har sagt, havde bragt mig reent fra mig selv), og anførte saa mange Grunde og Aarsager til sin Fordeel, at jeg ikke kan begriibe, hvor han kunde være saa færdig i at lyve, og viide at sammensætte det paa en Maade, at det syntes at være den reene Sandhed. Men Forræderen forstod Konsten, at giøre Ordene troeværdige ved Taare, og Løvterne ved Sukke. Jeg Troeskyldige, som var uden Erfarenhed, eene og forladt, begyndte, uden at viide hvordan det gik til, at holde alle hans Forpligtelser for oprigtige, dog ikke i den Grad, at de bevægede mig til nogen straf-værdig Medliidenhed. Da altsaa den første Skræk var for-bie, svarede jeg ham med større Kiekhed, end han tiltroede mig: „Herre! dersom den grummeste Løve havde mig saa-ledes i sine Kløer, som I i Eders Arme, og jeg var for-visset om at slippe løs fra den ved at foretage eller love Ting, som vare striidige imod min Ære, saa var det mig liige saa umueligt at foretage eller love det, som det er at giøre det ugiort, der allereede er skeet. Liige saa fast, som Du holder mig indesluttet i Dine Arme, har Dyd og Ære omgiordet min Siel, og mine Ønsker ere saa forskiellige

fra Din Attraae, at Du skal faae en bedrøvelig Overbeviisning derom, i Fald Du med Magt tænker at tilfredsstille den. Jeg er Din Undersaat, men ikke Din Slave. Dit adelige Blod giver Dig ikke Ret til at vanære det ydmyge, der flyder i mine Aarer; jeg holder mig som en ærlig Bonde-Piige liige saa god, som Du Dig, der er en stor Herre; Din Høihed blender mig ikke, Din Riigdom frister mig ikke, Dine Ord forleede mig ikke, og Dine Sukke og Taare røre mig ikke. Finder jeg nogle af disse Ting hos den, min Fader giver mig til Mand, saa underkaster jeg min Villie hans, og føier mig taalig i min Skiebne. Vil han altsaa give mig Dig i Æren, endskiønt ikke med mit Behag, saa vil jeg godvilligen tilstaae Dig det, Herre! Du nu synes at ville forskaffe Dig med Magt. Jeg har til ingen anden Ende sagt Dig dette, end paa det Du ikke skulde troe, at det var mueligt at erholde noget af mig uden som min retmæssige Brudgom." „Beroer det ikke paa andet, deiligste Dorothea!" (thi saaledes hedder denne Ulyksalige), raabte den troeløse Ridder, „saa velan, her giver jeg Dig Haanden paa at være Din, og kræver Himlen, der seer alle lønlige Ting, til Vidne paa dette Løvte, saavel som den hellige Jomfrue, hvis Billede vi der see."

Da Cardenio hørte hende siige, at hendes Navn var Dorothea, faldt han paa nye i Forundring, og bestyrkedes i sin første Meening, men vilde ikke afbryde Fortællingen, for at see, om den ikke gav nærmere Oplysning om det, han allereede vidste; han lod sig altsaa nøie med at siige: „Hvordan, Sennora? er Eders Navn Dorothea? Jeg har forhen hørt tale om een, der maaskee har en lignende Overeensstemmelse i Ulykkerne med Eder, som hun har i Navnet. Dog, bliv kun ved! Naar Tiiden kommer, skal jeg siige Eder Ting, der ville bedrøve og forundre Eder i en liige Grad." Dorothea betragtede Cardenio; hans Ord, saavel som hans besynderlige og usle Dragt forundrede hende. Hun bad ham, at saafremt han vidste noget, der angik hende, han da vilde siige det strax; thi dersom Skiebnen endnu havde ladet hende beholde noget, var det det Mod, hun havde til at bære alle paafølgende Vanheld, eftersom hun var vis paa, at hendes Ulykke allereede havde naaet saa høi en Grad, at den ikke kunde forøges. „Jeg skal ikke und-

lade at sige hvad jeg tænker," svarede Cardenio, „saafremt min Meening ellers træffer ind, som det endnu har al Anseende til, og forinden nytter det ikke at jeg siger det." „Som I behager," svarede Dorothea. „Da Don Fernando", blev hun ved, „havde sagt dette, som jeg allereede har anført, tog han den hellige Moders Billede, som hang i mit Kammer, fremsatte det som et Vidne paa vort Giftermaal, og med de kraftigste Ord og de grueligste Eeder gav han mig Haand og Løvte som Mand. Førend han fik fremført alt hvad han vilde bekræfte Løvtet med, sagde jeg til ham, at han maatte vel see sig fore hvad han giorde; at han maatte betragte, hvilken Græmmelse det vilde være hans Fader, at see ham gifte sig med en Bonde-Piige og hans egen Undersaat; at han ikke skulde lade sig forblinde af min Skiønhed, i hvor stor den end kunde synes ham, siiden den ingen tilstrækkelig Undskyldning vilde blive i Hertugens Øine; og at dersom han for den Kierligheds Skyld, han bar til mig, vilde sikkre min Lykke, saa skeete det best derved, at han lod mig foreene min Skiebne med een, hvis Vilkaar vare meere overeensstemmende med mine, siiden man i sliige uliige Giftermaal meget sielden nød eller længe vedliigeholdt den Behag, med hvilken de begyndtes.

Jeg anførte ham alle disse Grunde saavel som mange fleere, jeg nu ikke erindrer; men de kunde ingenlunde formaae ham til at lade sit Forsæt fare, og siiden han ikke var sindet at betale, saa kunde de stærke Betingelser ved Kiøbet ikke heller holde ham fra at slutte det. Imidlertiid holdt jeg en Samtale med mig selv, der omtrent gik ud paa disse Betragtninger: at jeg ikke var den eeneste, som ved Giftermaal var steegen op fra en ringe Stand til Høihed; Don Fernando heller ikke den første, som Deilighed eller en blind Tilbøielighed (der nok er det retteste Navn) havde bragt til at vælge sig en Kone, der var under hans Vilkaar. Da nu dette hverken var nyt eller usædvanligt i Verden, saa giorde jeg vel i at tage imod den Ære, Skiebnen syntes at have bereed for mig; og da hans Kierlighed til mig var saa heftig, at han for Guds Ansigt antog mig til sin Gemalinde, saa maatte jeg vogte mig for ved et haanligt Afslag, som han kunde tage for Foragt, at opirre ham til at øve Vold, da han siiden kunde holde sig befriet fra al Slags

Forpligtelse, og Skammen og Vanæren falde paa mig, uden at jeg var i Stand til at lægge Beskyldningen fra mig; thi hvilke Grunde skulde kunde overtyde mine Forældre og Verden, at han var kommen ind i mit Kammer uden min Villie og mit Viidende? Alle disse Indvendinger og Modforestillinger løb om i min Indbildning i et Øieblik, men det, som udrettede allermeest var, at Don Fernando havde, mig selv uafviidende, giort et stort Indtryk i mit Hierte ved sine Bønner og Forsikkringer. De Vidner, han paakaldede, de Taare, han fældede, men først og fremmest hans Skiønhed og behagelige Væsen, der var ledsaget af saa mange Kiendetegn paa en inderlig og oprigtig Kierlighed, kunde vel giort Indtryk i et meere erfarent og aarvaagent Bryst end mit. Jeg kaldte paa min Piige for at føie et jordiskt Vidne til det himmelske; Don Fernando igientog og bekræftede alle sine Eeder paa nye; han forøgede Vidnernes Tal med nye Helgene; han udøsede tusinde Forbandelser over sig, saafremt han ikke opfyldte alle sine Løvter; han begyndte paa nye at væde sine Øine og fordoble sine Sukke. Han sluttede mig derpaa med en endnu større Heftighed i sine Arme, af hvilke han den heele Tiid igiennem ikke havde sluppet mig; og da Kammeret blev forladt af min Piige, lod jeg af at være det samme som hun var, og Don Fernando blev den skammeligste Forræder og Meeneeder.

Dagen, der fulgte paa denne for mig saa ulykkelige Nat, brød frem, endskiønt ikke saa hastig, som jeg troer at Don Fernando ønskede det, thi saasnart skammelige Begierligheder ere tilfredsstillede, er der intet behageligere end at unddrage sig derfra, hvor de intet meere have at attraae. Jeg troer dette, fordi Don Fernando skyndte sig saa meget at komme bort, at han ved Piigens Hielp, der havde bragt ham ind, befandt sig paa Gaden, førend det dagedes. Da han tog Afskeed med mig, sagde han, endskiønt ikke med Halvdeelen af den Eftertryk og Heftighed, som da han kom, at jeg sikkert kunde slaae Liid til hans Troeskab og dyre Eeder, at begge Deele skulde vare ubrydelige, og til en Bekræftelse derpaa drog han en kostbar Ring af sin Finger og satte den paa min. Derpaa gik han bort, jeg blev tilbage, og veed ikke at siige, om jeg var glad eller bedrøvet. Det veed jeg, at jeg var forvirret og tankefuld; denne uventede

Tildragelse havde sat mig næsten gandske uden for mig selv, og siiden jeg ingen sikker Slutning kunde drage, om dette Tilfælde var en Lykke eller Ulykke for mig, saa havde jeg enten ikke Mod nok, eller jeg kunde ikke blive eenig med mig selv om at skiende paa min Piige for det Forræderie, hun havde begaaet imod mig, ved at skiule Don Fernando i mit Kammer. Ved hans Bortgang sagde jeg ham, at da jeg ansaae mig selv for at være hans i fuldeste Maade, saa kunde jeg ikke heller vægre mig ved at tage hemmelig imod ham, indtil han fandt for godt at giøre vor Forbindelse bekiendt. Men han kom ikke meere end den næstfølgende Nat, ikke heller kunde jeg i meere end en Maaned faae ham at see enten paa Gaden eller i Kirken, i hvor megen Umag jeg end giorde mig derfor; jeg vidste, at han var i Byen og de fleeste Dage paa Jagten, der var een af hans største Forlystelser. Disse Dage og Tiimer vare jammerfulde og græsselige for mig, siiden jeg begyndte at tvivle om Don Fernandos lovede Troeskab, og maatte min Piige i den Tiid høre de bittreste Bebreidelser for hendes Formastelse, som jeg hidindtil havde skaanet hende for. Det allerhaardeste for mig var at hemme mine Taare og forstille mit Ansigt, paa det mine Forældre ikke skulde faae Anledning til at spørge mig om Aarsagen til min Kummer, og jeg blive tvungen til at forebringe dem Usandheder. Men et Øieblik giorde Ende paa det altsammen; det Øieblik nærmede sig, i hvilket alle Hensyn skulde trædes under Fødder, mit gode Navn liide Skaar, min Taalmodighed briste, og mine lønligste Tanker lægges for Dagen. Dette skeete, da nogle faae Dage efter et Rygte begyndte at udbreede sig, at Don Fernando havde givtet sig i den Bye, som laae vor nærmest, med en ubeskriivelig deilig Dame, ved Navn Lucinda, der var af fornem Herkomst, men ikke saa riig, at hendes Medgivt kunde givet hende Haab om saa anseeligt et Givtermaal, tilliige med andre forunderlige Ting, som havde tildraget sig ved deres Bryllup."

Da Cardenio hørte Lucindas Navn, giorde han intet andet end trak paa Skuldrene, beed sig i Læberne, drog Øienbrynene sammen, medens tvende Taarefloder vældede ud af hans Øine. Men Dorothea blev uforstyrret saaledes ved i sin Fortælling: „Denne bedrøvelige Tiidende kom

mig for Øre, og i Steden for at Sielen burde have iisnet, brændte den af sliig en Harme og Forbittrelse, at jeg var gandske nær ved at løbe Gaderne igiennem og forkynde det Forræderie, der var udøvet imod mig. Dog hemmede jeg dette Raserie, og fattede en anden Plan, som jeg endnu den samme Nat i Verk satte. Jeg iførte mig disse Klæder, som een af min Faders Hyrder gav mig, for hvem jeg havde aabenbaret al min Ulykke, og bedet ham ledsage mig til den Bye, hvor man sagde at min Fiende opholdt sig. Han satte mig først til Rette for min Forvovenhed, og dadlede min Beslutning; men omsider samtykkede han deri, og tilbød sig, som han sagde, at følge mig til Verdens Ende. Jeg pakkede strax en Fruentimmer-Klædning i et linnet Klæde, tilliige med nogle Juveeler og Penge for muelige Tilfælde, og da alting var stille om Natten, forlod jeg mit Hiem, uden at siige min forræderske Piige noget derom, og ledsaget af denne Dreng og utallige sørgelige Forestillinger, begav jeg mig til Fods paa Veien til den omtalte Bye. Fremsporet af Attraaen efter at see Don Fernando, og om ikke hindre det, jeg allereede troede at være skeet, saa dog spørge ham, hvor han havde havt Hierte til at giøre hvad han havde foretaget sig, fuldendte jeg Reisen i halvtredie Dag. Saasnart jeg traadte ind i Byen, spurgte jeg om Lucindas Faders Huus, og den første, jeg giorde dette Spørgsmaal, svarede mig meere, end jeg begierede at høre. Han viiste mig Huuset, og sagde mig alt hvad der var gaaet for sig ved Datterens Bryllup, hvilket var saa bekiendt en Sag i Byen, at man talede derom paa Gader og Stræder. Han fortalte mig, at den Aften, Don Fernando skulde have Bryllup med Lucinda, faldt hun, efter at have sagt Ja til at være hans Gemalinde, i en meget stærk Besviimelse, og da Brudgommen nærmede sig hende, og hendes Klæder bleve aabnede for at forskaffe hende Luft, fandt han et Brev, skreevet med Lucindas egen Haand, i hvilket hun erklærede, at hun ikke kunde være Don Fernandos Kone, siiden hun allereede hørte Cardenio til (som den samme Mand sagde mig var en meget agtet og fornemme Herre i den samme Bye), men for ikke at være sine Forældre ulydig, havde hun givet Don Fernando Ja. Brevets Indhold viiste tilliige, at hun havde havt i Sinde at dræbe sig selv efter Vielsen; hun anførte Aarsagerne til

denne Beslutning, og man fandt, til ydermeere Bekræftelse herpaa, en Dolk skiult i hendes Klæder. Da Don Fernando saae alt dette, syntes ham, at Lucinda havde bedraget, forsmaaet og foragtet ham, hvorovèr han, da han havde staaet lidet, kastede sig over hende, og vilde, medens hun endnu laae i Besviimelsen, anvendt Dolken, han havde fundet, til en bedrøvelig Bruug, saafremt ikke hendes Forældre og de andre Tilstedeværende havde forhindret ham deri. Man sagde ydermeere, at Don Fernando var strax reist bort, Lucinda ikke kommen til sig selv før Dagen efter, og at hun da havde bekræftet for sine Forældre, at hun var den unge Herres Bruud, jeg forhen nævnte. Man vilde endog viide, at denne Cardenio havde været tilstede ved Vielsen, og da han havde seet hende i en anden Vold (som han for vist troede), saa havde han forladt Byen i Fortvivlelse, efter at han først havde skreevet et Brev, han lod blive efter sig, hvori han tilkiendegav den Uret, Lucinda havde tilføiet ham, og at han vilde opsøge sig et Sted, hvor intet menneskeligt Øie skulde see ham. Alt dette vidste hvert Menneske i den heele Bye, og man talede overalt derom; men der blev Anledning til meere Omtale endnu, da man fik at viide, at Lucinda maatte have forladt sin Faders Huus og Byen, siiden hun ikke var at finde, og vare Forældrene nær ved at gaae fra Forstanden, og vidste intet Middel til hendes Gienfindelse. Denne Beretning opliivede mit Haab paa nye; jeg var gladere ved ikke at have fundet Don Fernando, end ved at have fundet ham givt, eftersom mig syntes, at Veien til Redning for mig ikke endnu var tilspærret; jeg forestillede mig, at Himlen havde kastet denne Hindring i Veien for hans andet Givtermaal, for at bringe ham til at overveie hvad han skyldede sit første, og til at betænke, at han, som en Christen, maatte bære meere Omhue for sin Siel, end for verdsligÆre. Alle disse Ting løb mig om i Hovedet, og uden at forskaffe mig Trøst, bevægede de mig dog ved et svagt og viidt udseende Haab til at vedliigeholde Liivet, der allereede var blevet mig forhadt.

Imedens jeg var i Byen, uden at viide hvad jeg vilde giøre der, da jeg ikke havde fundet Don Fernando, kom der mig en offentlig Forkyndelse for Øre, i hvilken der lovedes en stor Belønning til den, der kunde finde mig, og

i hvilken min Person og Klæderne, jeg havde paa, vare paa det nøieste beskreevne. Jeg fornam tilliige, at man troede, jeg af Kierlighed til den unge Hyrde, der fulgte med mig, havde taget Flugten af mine Forældres Huus, hvilket smertede mig liige ind i Sielen, siiden jeg deraf saae, hvor dybt jeg var siunken i andres Tanker, og at man ikke undsaae sig ved at tillægge mig en saa lav og uværdig Tilbøielighed. Saasnart jeg havde hørt Forkyndelsen, forlod jeg Byen tilliige med min Dreng, der allereede gav mig Anledning til at twivle om den Reedelighed og Troeskab, han havde lovet mig. Frygten for at blive funden førte os endnu samme Nat ind i de dybeste Afkroge af disse Klipper; men som man pleier at siige, at en Ulykke kommer sielden alleene, saa gik det ogsaa mig, thi min Dreng, der hidindtil havde været saa troe og ærlig, saae sig ikke saasnart i disse Udørkener med mig, førend han, meere fristet af sin Skarnagtighed end af min Skiønhed, uden Undseelse, og med endnu mindre Frygt for Gud eller Ærbødighed for mig, forlangede, at jeg skulde tilfredsstille hans Kierlighed. Da jeg nu med kraftige og skarpe Ord besvarede hans uforskammede Anmodning, lod han Bønner fare, og vilde til at bruuge Vold; men Himlens Retfærdighed, der sielden eller aldrig undlader at understøtte gode og straffe onde Hensigter, stod mig saa kraftigen bie, at jeg med mine svage Kræfter og uden synderlig Møie stødte ham fra mig, saa han faldt ned af en steil Brink, og veed jeg ikke, om han har beholdt Liivet eller ei. Derpaa søgte jeg strax saa hurtig, som min Forskrækkelse og Mødighed vilde tillade, at komme ind imellem disse Klipper, uden nogen anden Hensigt og Betragtning, end at begrave mig blant dem, for at undslye min Fader og dem, som paa hans Vegne søgte efter mig. Med dette Forsæt har jeg allereede tilbragt fleere Maaneder her, thi jeg fandt en Dag en Geedevogter, der tog mig som Hyrde-Dreng hiem med sig til et Sted i Hiertet af disse Klipper, hvor jeg siiden har tient, men stedse maget det saa, at jeg har opholdt mig i Marken for at skiule dette Haar, der for nærværende Tiid, da jeg mindst ventede det, har røbet mig. Dog var al min Forsigtighed og Omhyggelighed mig til ingen Nytte, siiden min Huusbond desuagtet kom efter af hvad Kiøn jeg var, hvorved den samme onde

Attraae opsteeg hos ham, som hos min Dreng, og da Skiebnen ikke alle Tiider giver Hielpemidler i Nødsfald, saa frygtede jeg for ingen Brink at finde til at styrte min Huusbond ned af, som jeg havde fundet til min Dreng, og holdt det altsaa for raadeligere at forlade ham, end at prøve Styrke eller Afslag imod ham. Jeg søgte altsaa paa nye et Sted, hvor jeg, uden viidere Forfølgelse, ved mine Sukke og Taare kunde beede Himlen at ynkes over min Ulykke og skienke mig Biestand til at drage mig ud af den, eller og lade mig ende mit Liiv i disse Udørkener, uden at der maatte blive mindste Minde tilbage af den Elendige, der, uden at have forbrudt sig, har givet Anledning til at bæres om i Folkemunde, saavel paa sit Fødested som paa fremmede Steder."

Nie og tyvende Capitel.

Der handler om den deilige Dorotheas forstandige Opførsel, tilliige med andre meget moersomme og behagelige Ting.

„Dette, mine Herrer! er den sandfærdige Historie om mine ulykkelige Begivenheder. Betragt og døm nu selv, om der ikke er meere end tilstrækkelige Grunde for de Sukke, der trængte sig til Eder, de Klagemaal, I hørte, og de Taare, der flyde strømmeviis ned af mine Kinder? Ville I ret overveie Graden af min Ulykke, saa ville I let indsee, at al Trøst er forgjeves, siiden der ikke kan raades Bod paa Ulykken. Jeg har kun een Ting at beede Eder om, hvilken I bør og uden Vanskelighed kan giøre, nemlig at raade mig hvor jeg skal tilbringe mit Liiv, uden at piines af Frygt og Forskrækkelse for at blive funden af dem, som søge mig; thi endskiønt jeg veed, at den inderlige Kierlighed, mine Forældre bære for mig, vilde bevæge dem til at imodtage mig vel, saa blues jeg dog saa stærkt ved den blotte Tanke at staae som skyldig for deres Øine, at jeg hellere vil indespærre mig paa et Sted, hvor jeg aldrig kan

blive seet af nogen, end møde deres Ansigt med den græsselige Forestilling, at jeg intet andet har til at beviise dem min Uskyldighed med, end mine egne Forsikkringer."

Her taug hun stille, og den Farve, der overdrog hendes Ansigt, viiste Sielens Bevægelser og Skamfuldhed gandske tydelig. De, som havde hørt paa hende, vare høiligen bevægede, og følede liige saa stor Medynk som Forundring over hendes Vanheld. Endskiønt Præsten strax vilde til at trøste og raade hende, saa tog Cardenio dog først hendes Haand, og sagde: „Altsaa er Du den deilige Dorothea, den riige Clenardos eeneste Daatter?" Dorothea faldt i den største Forundring over at høre sin Faders Navn og see den Talendes slette Udseende (thi det er allereede sagt, hvor usfel Cardenios Dragt var beskaffen), og til den Ende sagde hun: „Hvem er I, min Ven! siiden I veed min Faders Navn, hvilket jeg, om jeg ellers mindes ret, har vogtet mig for at nævne i heele Fortællingen om min ulykkelige Skiebne?" „Jeg er", svarede Cardenio, „den Elendige, som Lucinda efter Eders Siigende sagde var hendes Brudgom. Jeg er den ulyksalige Cardenio, der ved den Sammes Troeløshed, som har ført Eder herhen, er bragt til at viise sig for Eder pialtet, nøgen, berøvet al menneskelig Trøst, og hvad der endnu er det allerværste, uden Forstand, siiden jeg ikke eier den, uden naar Himlen finder Behag i at forunde mig den paa nogle Øieblikke. Det er mig, deilige Dorothea! som var Øienvidne til Don Fernandos Nederdrægtighed, og som maatte høre paa det Ja, Lucinda fremførte paa det Spørgsmaal, om hun vilde være hans Kone. Det er mig, som ikke havde Mod nok til at see Enden af hendes Besviimelse og hvad det Papiir indeholdt, man fandt i hendes Barm; thi min Siel kunde ikke udholde Synet af saa mange sammenstødende Ulykker, jeg iilede i største Utaalmodighed ud af Huuset, efterlod et Brev hos min Vert, som jeg bad ham flye Lucinda i hendes egen Haand, og opsøgte disse Udørkener i det stadige Forsæt, at ende her et Liiv, hvilket jeg siiden hiint Øieblik har hadet, som min dødeligste Fiende. Men Skiebnen vilde ikke skille mig af med det, den lod sig nøie med at skille mig ved Forstanden, maaskee for at giemme mig til den gode Lykke, den havde forbeholdt mig, om ellers det, som I har sagt, er Sandhed, hvad jeg ikke tvivler om;

thi da kan det være, at Himlen har beskikket os en bedre Ende paa vore Liidelser, end vi kunde vente. Naar Lucinda ikke kan ægte Don Fernando, fordi hun er min, som hun selv høitideligen har erklæret, og Don Fernando ikke kan ægte hende, fordi han er Eders, saa bør vi ogsaa haabe, at Himlen skienker enhver af os sin Eiendom igien; og siden vi have denne store Trøst, som hverken er avlet af et viidt udseende Haab, eller grundet paa uriimelige Indbildninger, saa beeder jeg Eder at opmuntre Eders ædle Hierte, som jeg paa min Side ogsaa vil stræbe at giøre ved mit, og vænne det til glædeligere Udsigter. Tilliige sværger jeg Eder her til ved en Ridders og Christens Troe, aldrig at skilles fra Eder, førend jeg seer Eder i Don Fernandos Værge, og dersom han ikke ved fornuftige Forestillinger kan bringes til at erkiende hvad han skylder Eder, da vil jeg benytte mig af den Rettighed, jeg har som Ridder til at undsiige ham i Kraft af den Uret, han har viist imod Eder, uden at tænke paa den Forurettelse, han har tilføiet mig, hvis Hevn jeg overlader Himlen, for her paa Jorden alleene at understøtte Eders Ret."

Alt som Cardenio talede, forøgedes Dorotheas Henrykkelse, og da hun ikke vidste hvorledes hun tilbørlig skulde takke ham for Tilsagnet om saa vigtige Tienester, saa vilde hun kaste sig ned og kysse hans Fødder, hvilket Cardenio afværgede. Licentiaten tog derpaa Ordet; han biefaldt Cardenios Tale, han bad, raadede og overtalede dem at følge med ham til hans Landsby, hvor de kunde blive forsynede med de Ting, de manglede, og bringe alt det Fornødne i Stand til at opsøge Don Fernando, og enten ledsage Dorothea til hendes Forældre, eller hvad andet der syntes dem raadeligst og tienligst. Cardenio og Dorothea takkede paa det forbindtligste, og toge imod den tilbudne Gunst. Barbeeren, der hidindtil havde holdt sig taus og stille, fremførte nu ogsaa en ziirlig Tale, i hvilken han liige saavel som Præsten tilbød sig at tiene dem i alt hvad han formaaede. Derpaa fortalte de i liige Maade, men i muesligste Korthed, hvad der havde bragt dem herhid, Don Quixotes forunderlige Galskab, og at de ventede paa Vaabendrageren, der var gaaet hen at søge sin Herre. Cardenio erindrede sig herved som en Drøm den Striid, han havde havt med Don

Quixote, hvilken han tildeels fortalte dem, men han vidste ikke at sige, hvoraf denne Striid havde reist sig.

I det samme hørte de nogen raabe, og kiendte strax, at Røsten var Sancho Panzas, der, da han ikke fandt dem hvor han havde forladt dem, skreeg af fuld Hals paa dem. De gik derpaa hen imod ham, og da de erkyndigede sig om Don Quixote, svarede han, at han havde fundet ham i bare Skiorte, mager, indfalden, næsten død af Hunger og sukkende for sin Herskerinde Dulcinea. Da han nu havde sagt ham, at hun befalede ham at forlade dette Sted og strax at forføie sig til Toboso, hvor hun ventede paa ham, havde han svaret, at han havde besluttet, ikke at fremstille sig for hendes Deilighed, førend han havde udført nogle Bedrivter, der kunde giøre ham værdig til hendes Gunst. „Men," føiede Sancho til, „vaerer det længe ved, saa staaer han stor Fare for aldrig at blive Keiser, som han burde være, ja ikke engang Erkebisp, der var det mindste for ham," og derfor maatte de nu see til, hvad de kunde giøre for at faae ham derfra. Licentiaten bad ham at være gandske ubekymret, der skulde nok findes Udveie at faae ham til at forlade dette Sted, i hvor nødig han end vilde.

De fortalte strax til Cardenio og Dorothea det Anslag, de havde udfundet for at bringe ham hiem til hans Huus, hvortil Dorothea svarede, at hun langt bedre end Barbeeren kunde forestille den forurettede Frøken, allerhelst da hun havde anstændige Klæder med sig. De skulde kun overdrage hende Omsorgen for alt, hvad der udkræves til at bringe ham fra hans Forsæt; thi hun havde læst saa mange Ridderbøger, at hun kiendte Talemaaderne gandske nøie, som de bedrøvede Damer betiente sig af, naar de udbade sig Biestand af de vandrende Riddere. „Saa behøves der da intet viidere," sagde Præsten, „end strax at lægge Haand paa Verket, og vil Lykken uden Tvivl viise sig os gunstig, siiden den har maget alting saa, at der pludselig aabnes Eder en Udsigt til Trøst, og vi finde Leilighed til at udføre vort Forehavende paa en sikkrere Maade, end vi ellers var i Stand til." Dorothea drog strax en meget riig Klædning frem af sin Pakke, den nydeligste grønne Kaabe, tilliige med prægtige Perlebaand og andre Sager, med hvilke hun i en Hast smykkede sig saaledes, at hun havde Anseelse af en fornem

Dame. Hun sagde, at hun havde taget alt dette med hiemme fra, for at være forsynet i paakommende Tilfælde; men at hun indtil nu ikke havde havt Leilighed til at betiene sig deraf. De henrykkedes alle over hendes store Tækkelighed, Beleevenhed og Deilighed, og bestyrkedes i deres Tanker om Don Fernandos uskiønsomme Sind, der forsmaaede saa mange Yndigheder. Men den, hun allerstærkest indtog, var Sancho Panza; thi ham syntes (og deri havde han fuldkommen Ret), at han i alle sine Leevedage ikke havde seet saa deiligt et Creatur. Han spurgte derfor Præsten med stor Iverighed, hvem hun var, og hvem hun søgte efter i disse Udørkener. „Denne deilige Dame, gode Sancho!" svarede Præsten, „er intet ringere end den eeneste Arving i den mandlige Linie til det store Kongeriige Micomicon, hun er kommen her for at søge efter Eders Herre, og vil udbeede sig den Gunst af ham, at han vil forskaffe hende Erstatning for en Forurettelse, der er tilføiet hende af en ond Kiempe. I Anledning af den gode Ridders, Eders Herres, Rygte, der er bekiendt over heele Jordens Kreds, er Princessen kommen hid fra Guinea for at søge ham." „Hvo der staaer høit, den seer man viidt," sagde Sancho Panza, „og lykkelig priiser jeg min Herre, dersom han erstatter denne Forurettelse og hevner denne Fornærmelse ved at dræbe denne Hoerunge af Kiempe, som Eders Velbyrdighed taler om; og han dræber ham tilforladelig i Tvekampen, saafremt han ikke er et Spøgelse, men mod Spøgelser formaaer min Herre slet intet. Imidlertiid, Herr Licentiat! er der en Ting, jeg blant andet vil beede Eders Velbyrdighed om, og den er, at siiden det slet ikke er tienligt for min Herre at blive Erkebisp (hvilket jeg dog er meget ræd for), at Eders Velbyrdighed da vilde raade ham til at givte sig strax med Princessen; thi saa var det umueligt, at han kunde optages i den Erkebiskoppelige Orden, derimod kunde han i al Magelighed komme til sit Riige, og jeg til alle mine Ønskers Maal. For det veed jeg er noget, som jeg slet ikke finder min Regning ved, at min Herre bliver Erkebisp, fordi jeg, som en givt Mand, slet ikke duer til Kirkens Tieneste; og nu, da jeg allereede baade har Kone og Børn, at løbe efter Dispensation, for at nyde godt af Kirkens Indkomster, er noget, som jeg aldrig kom til Endelighed med. Altsaa, Herre! bestaaer kun heele Knuuden deri, at min Herre

givter sig strax med denne deilige Dame, hvis Navn jeg ikke endnu veed, og derfor ikke heller kan nævne hende ved det." „Hun kaldes", svarede Præsten, „Princesse Micomicona; thi siiden hendes Kongeriige hedder Micomicon, saa følger det af Nødvendighed, at hun maae have samme Navn." „Det er soleklart," svarede Sancho; „thi jeg har kiendt mange, som har havt Tilnavn efter deres Fødested, og kaldt sig Pedro de Alcala, Juan de Ubeda, Diego de Valladolid; saaledes maae det vel ogsaa være Brug i Guinea, at Dronningerne kaldes efter deres Kongeriiger." „Det maae vel være saa," sagde Præsten, „og hvad Eders Herres Givtermaal angaaer, saa skal jeg giøre dertil alt hvad jeg formaaer." Ved dette Løvte var Sancho liige saa roelig og fornøiet, som Præsten forundret over hans Eenfoldighed, og over at see, hvor stærkt hans Herres Daarlighed havde prentet sig i hans Hierne, saa han kunde ansee det for en afgiort Sag, at hans Herre endelig maatte blive Keiser.

Imidlertiid havde Dorothea sat sig paa Præstens Muulesel, og Barbeeren faaet Koerumpe-Skiegget heftet til Ansigtet; Sancho blev beordret at føre dem hen til Don Quixotes Opholdssted, og tilliige advaeret for alle Ting ikke at lade sig forstaae med, at han kiendte Licentiaten og Barbeeren; thi derpaa kom det just an, hvis de skulde opnaae at giøre hans Herre til Keiser. Man besluttede, at Præsten og Cardenio ikke skulde følge med dem, forbi Don Quixote ikke skulde erindre sig den Trætte, han havde havt med Cardenio, og fordi Præstens Nærværelse ikke behøvedes der; de skulde lade de andre gaae forud og følge saa sagte bag efter. Præsten undlod ikke først at underviise Dorothea i hvad hun havde at giøre, endskiønt hun bad ham være ubekymret, thi der skulde end ikke mangle det mindste af det, som var anført og foreskreevet i Ridderbøgerne.

De tree fierde Parter af Veien vare allereede lagte tilbage, da de bleve Don Quixote vaer imellem bratte og takkede Klipper, allereede paaklædt, endskiønt ubevæbnet; saasnart Dorothea saae ham og blev underrettet af Sancho, at det var Don Quixote, pidskede hun paa sit Muulesel, den velskieggede Staldmester efterfulgte hende, og da de næsten vare henne hos ham, steeg Staldmesteren ned af Muuleslet, hialp Dorothea af hendes, og saasnart hun stod paa Jorden,

kastede hun sig meget ziirligen paa Knæe for Don Quixote, og uagtet al den Møie, han giorde sig for at løfte hende op, fremførte hun knælende denne Tale:

„Jeg reiser mig aldrig fra dette Sted, o drabelige og vældige Ridder! førend Eders Godhed og Artighed bevilger mig en Gunst, som skal falde ud til Ære og Berømmelse for Eders Person, og til Gavn for den trøstesløseste og høistforurettede Jomfrue, Soelen lyser over; og saafremt Eders vældige Arms Tapperhed svarer til Eders udødelige Rygte, saa er I forpligtet til at beskierme den Ulyksalige, der, følgende Luftningen af Eders berømmelige Navn, fra langt bortliggende Lande søger Hielp hos Eder i sine Beængstelser." „Jeg svarer Eder ikke et Ord, deilige Dame!" sagde Don Quixote, „eller vil høre det mindste af Eders Anliggende, førend I har reist Eder fra Jorden." „Jeg reiser mig ikke," svarede den bedrøvede Jomfrue, „dersom Eders Artighed ikke først bevilger mig den Gunst, jeg beeder om." „Jeg bevilger og lover Eder den," tog Don Quixote til Orde, „saafremt det ikke er noget til Skade og Fornærmelse for min Konge, mit Fædreneland og hende, som har Nøglen til mit Bryst og min Frihed." „Det skal ikke være nogen af dem, I har nævnet, til Skade og Fornærmelse," sagde den kummerfulde Dame. Sancho, som imidlertiid havde nærmet sig sin Herres Øre, hviskede gandske sagte til ham: „Herre! Eders Velbyrdighed kan meget gierne bevilge den Gunst, hun vil beede om, siiden det ikke er andet, end at I skal slaae en uvoren Kiempe ihiel, og hun, som beeder Eder derom, er den store Princesse Micomicona, Dronning til det mægtige Micomiconiske Rige i Æthiophien." „Være sig hvem det vil," svarede Don Quixote, „saa giør jeg hvad jeg er pligtig, og hvad Samvittigheden i Forbund med mit Ordens-Løvte tilsiiger mig." Derpaa vendte han sig til Dorothea med de Ord: „Eders store Deilighed behager at reise Eder; den Gunst I begierer, er bevilget." „Saa er min Bøn denne," sagde hun, „at Eders ædle Person strax følger med mig hvorhen jeg vil føre Eder, og lover mig, ikke at foretage noget Eventyr eller opfylde nogen Begiering, førend I har hevnet mig paa en Forræder, der tvertimod Guds og menneskelige Love har bemægtiget sig mit Kongeriige." „Jeg har lovet at opfylde det," svarede Don Quixote, „og jeg skal

være i Stand at holde det; forjag derfor fra i Dag af alle tungsindige Bekymringer fra Eders Hierte, giv nye Kræfter til Eders nedslagne og vansmægtede Haab, ved Guds og min Arms Bistand skal I i Hast see Eder indsat igien i Eders Riige, og bestiige Eders Fædres ældgamle og mægtige Throne, til Straf og Skiendsel for de Kieltringer, der ville sætte sig derimod. Men lad os strax gaae til Verks; Forhaling i Faren, siiger man, er paafølgende Elendigheds Moder." Den betrængte Dame bøiede sig meget ivrig ned for at kysse hans Haand; men Don Quixote, som i alting var en høflig og beleeven Ridder, vilde ingenlunde tilstede dette, men løftede hende i det Sted op, og omfavnede hende med stor Artighed og Ærbarhed. Derpaa befalede han Sancho at lægge Sadel og Tømme paa Rozinante, og paa Øieblikket iføre ham selv hans Vaaben. Sancho tog sin Herres Vaaben ned, der vare ophængte i et Træe som Trophæer, giordede Hesten, væbnede i en Snub sin Herre, der, saasnart han saae sig væbnet, sagde: „Lad os gaae herfra i Herrens Navn, at være denne høie Dame til Villie."

Barbeeren laae endnu paa Knæe, meget omhyggelig for at bare sig for Latter, og for ikke at tabe sit Skieg, hvis Tab maaskee kunde fordærvet det heele priisværdige Anslag. Men da han saae, at Begieringen allereede var bevilget, og at Don Quixote med al Iver lavede sig til at opfylde den, saa reiste han sig, tog sin Herskerinde ved den anden Haand, og hialp hende med Don Quixotes Biestand op paa hendes Muulesel. Don Quixote sprang strax op paa Rozinante, Barbeeren satte sig i Lave paa sit Dyr, Sancho alleene maatte tage Fod i Haand, hvorved Sorgen over hans Rucios Tab oprippedes paa nye. Desuagtet gik han trøstig og gladelig fort, siiden ham syntes, at hans Herre allereede var paa Veien og meget nær ved at blive Keiser; thi da han holdt Giftermaalet imellem ham og Princessen for ufeilbarligt, saae han ham i det allermindste som Konge til Micomicon. Det eeneste, der krænkede ham, var, at dette Kongeriige laae i Negrenes Land, og at følgeligen de Folk, han fik til Undersaatter, vare lutter Sorte. Men hans Indbildningskraft udfandt strax et Middel derimod, og sagde han til sig selv: „Hvad kan det rage mig, at mine Undersaatter ere

Negre? Kan jeg giøre bedre end at driive dem sammen og føre dem til Spanien, hvor jeg kan sælge dem, faae dem strax vel betalt, og med de reede Penge, jeg har løst for dem, enten kiøbe mig en stor Titel eller Betiening, hvorved jeg kan tilbringe mine øvrige Dage i Roe og Mageligbed? Jeg er hverken en Dosmer eller Drømmer, der fattes mig ikke paa Begreeb og Sneedighed til at indrette Tingene og til at sælge en tyve eller tredive Undersaatter i en Haandevending. Ved Gud! jeg skal nok faae dem afsatte, store og smaae, som jeg best kan, og hvad det angaaer, at de ere sorte, saa skal de omskiftes til hviide eller bruune, det maae jeg forstaae." Med disse Forestillinger fortsatte han Veien saa munter og fornøiet, at han forglemte Besværligheden ved at gaae til Fods.

Præsten og Cardenio, som havde seet alle Ting bag en Busk, vare meget forleegne for at komme i Følge med dem, hvortil Præsten, der aldrig manglede gode Indfald, strax udfandt et Middel, som paa Øieblikket blev sat i Værk saaledes: Han afklippede med en Sax, han havde hos sig, Cardenios Skieg meget net, iførte ham sin egen bruune Vest, gav ham sin sorte Kappe paa, og nøiedes selv med Trøie og Buxer. Cardenio fik herved saa forskielligt et Udseende, at han ikke havde kiendt sig selv igien, om han end havde havt et Speil til at betragte sig i. Da dette var skeet, og de saae, at de andre havde vundet Forspring, imedens Omklædningen gik for sig, søgte de Gienveie, for at være paa Kongeveien før de, hvilket ikke var vanskeligt, siiden de slette og ubeqvemme Veie paa disse Steder ikke tillode dem, der vare til Hest, at komme saa hurtigt afsted, som dem, der vare til Fods. De toe kom ogsaa virkelig først ud fra Klipperne, og saasnart Don Quixote og hans Selskab kom hen imod dem, betragtede Præsten ham meget nøie, som om han syntes, han skulde kiende ham, og efter en god Stund at have stirret paa ham, sprang han hen imod ham med aabne Arme, og raabte overlydt: „Hvor lykkelig finder jeg ikke her Ridderskabets Speil, min gode Landsmand Don Quixote af la Mancha, Beleevenheds Ziir og Blomster, Betrængtes Trøst og Støttestav, Kiernen og Kronen af alle vandrende Riddere!" Imedens han fremførte dette, holdt han Don Quixotes venstre Knæe omfavnet. Ridderen, forbauset over

det, han hørte dette Menneske sige og saae ham foretage, betragtede ham saa længe, til han endelig kiendte ham igien, og gandske uden for sig selv over Giensynet vilde han med Vold og Magt ned af Hesten, men Præsten vilde paa ingen Maade tilstede det, hvorover Don Quixote sagde: „Eders Velbyrdighed, Herr Licentiat! maae forlade mig, men jeg begaaer ingenlunde den Usømmelighed, at blive til Hest og lade en saa ærværdig Person, som Ier, gaae til Fods.“ „Men jeg tilsteder det aldeeles ikke,“ svarede Præsten; „Eders Høihed skal og maae blive til Hest, saasom I til Hest har udført de herligste Bedrivter og Eventyrer, som vore Tiider have seet. For mig, skiønt uværdig en Kirkens Tiener, er det nok at sætte mig bag paa een af disse Herrers Muulesler, der ere i Eders Velbyrdigheds Følge, i Fald de ikke ville tage det fortrydeligt op; og vil jeg holde dette for en saadan Ære, som om jeg reed paa Pegasus, Zebra eller den Striidshest, der bar den navnkundige Maurer Muzaraque, ham, der endnu den Dag, i Dag er, holdes fortryllet paa Bierget Zulema, der ligger tæt ved det store Compluto.“ „Derpaa tænkte jeg ikke, min Herr Licentiat!“ sagde Don Quixote; „men jeg stoler paa, at vor høie Princesse har den Godhed for min Skyld at befale sin Staldmester at overlade Eders Velbyrdighed Sadelen af hans Muulesel, og sætte sig selv bag paa, saafremt Dyret ellers vil taale det.“ „Det taaler det nok, tænker jeg,“ svarede Princessen, „og jeg er forvisset om, at jeg ikke behøver at befale min Staldmester det, men at han selv har for megen Leevemaade til at see paa, at en geistlig Mand gik til Fods, naar han var til Hest.“ „Det forstaaer sig,“ sagde Barbeeren, og i det samme var han nede, tilbød Præsten Sadelen, som ogsaa denne tog imod uden at lade sig meget nøde. Nu traf det saa uheldigt, at da Barbeeren satte sig bag paa Muuleslet, som var leiet (hvilket vil siige det samme som fuldt af Nykker), lettede dette sine Bagbeen og slog ud med saadan Kraft, at om Mester Nicolas havde faaet Slagene for Brystet eller Hovedet, saa havde han forbandet den Dag, da han drog ud for at opsøge Don Quixote. Barbeeren blev forskrækket, og faldt til Jorden, uden at kunde drage den fornødne Omhue for sit Skieg, som han tabte, saa det kom til at ligge noget fra ham paa Jorden. Saasnart han far-

nede det, vidste han intet bedre at griibe til, end at bedække Ansigtet med begge Hænderne, hvorved han klagede Guds jammerligen, at hans Kiævebeen vare i tu. Don Quixote, der blev denne Mængde Skieg vaer, foruden Hage og Kiæver, og uden at den faldne Staldmesters Ansigt blødte, raabte: „Store Gud! hvilket Jertegn er ikke dette! Skiegget har reevet sig løs og er gaaet fra Ansigtet, som det var skaaret af med en Kniiv." Præsten, der merkede, hvilken Fare hans Anslag løb for at blive opdaget, bemægtigede sig strax Skiegget, skyndte sig derhen med det, hvor Mester Nicolas laae og skreeg af fuld Hals, løftede hans Hoved op imod sit Bryst, bandt ham Skiegget til Hagen, og mumlede nogle Ord over det, som han sagde vare af en særegen Kraft til at læge det, hvilket de snart skulde see; og derefter reiste Staldmesteren sig liige saa frisk og skiegget, som han var forhen, hvilket satte Don Quixote i stor Forundring. Han bad Præsten indstændig at lære ham denne Hemmelighed, saasnart han havde Leilighed; thi han begreeb meget vel, at dens Kraft gik viidere end til Skieg, fordi det var ustriidigt, at der jo maatte have fulgt Huud og Kiød med, og desuagtet var det nu saa heelt og glat, som om Skiegget aldrig havde været rørt. Præsten gav ham Ret, og lovede at lære ham det ved første Leilighed. Derpaa besluttedes, at Præsten nu skulde riide, men siiden vilde de tree skiftes, indtil de naaede Kroen, som omtrent laae toe Miile derfra.

Da nu de tree Ryttere, nemlig Don Quixote, Princessen og Præsten, og de tree Fodgiengere Cardenio, Barbeeren og Sancho Panza fortsatte Reisen, sagde Don Quixote til Damen: „Hvad Vei tænker Eders Høihed, min naadigste Princesse at tage?" Førend hun kunde komme til at svare, sagde Licentiaten: „Til hvilket Riige agter Eders Herlighed sig? I Fald jeg ellers tænker ret, skulde det da vel ikke af en Hændelse være Micomicon?" Hun, som forstod en halvqvædet Viise, begreeb strax, at hun skulde siige ja, og svarede derfor: „Jo, Herre! det er til dette Riige jeg agter mig." „Naar saa er," sagde Præsten, „saa falder Eders Vei just igiennem mit Sogn, hvorfra Eders Velbyrdighed gaaer til Carthagena, og derfra paa Lykke og Fromme til Søes; naar saa Vind og Veir vil føie Eder, saa kan I i noget mindre end nie Aar komme til den store kattepissiske, jeg

vilde sige caspiske Søe, hvorfra I da ikke har over hundrede Dag-Reiser til Eders Høiheds Riige." „Min Herre!" svarede hun, „deri tager Eders Velbyrdighed feil; thi det er endnu ikke toe Aar siiden, at jeg forlod Riiget, og jeg har tilforladelig ikke alle Tiider havt Medbør og Soelskin i den Tiid. Imidlertiid har jeg dog været saa lykkelig at faae det at see, jeg attraaede, nemlig den store Don Quixote af la Mancha, om hvis Bedrivter jeg hørte saaledes tale, det første jeg satte Fod i Spanien, at det bevægede mig til at søge ham, for at anbefale mig i hans Bevaagenhed og betroe min Ret til Kraften af hans uovervindelige Arm." „Ikke viidere herom!" sagde Don Quixote; „fortie mine Berømmelser, eftersom jeg er en eedsvoren Fiende af al Smiger, og endskiønt dette ikke var sagt som Smiger, saa krænkes dog mine reene Øren ved at høre sliige Taler. Alt, hvad jeg veed at svare herpaa, er dette, min Herskerinde! at hvad enten jeg er tapper eller ei, enten jeg formaaer noget eller ei, saa skal det anvendes til Eders Tieneste, indtil jeg mister Liivet. Dog i det vi lade dette beroe, indtil Tiiden kommer, vil jeg beede Eder, Herr Licentiat! at siige mig, hvad Aarsag der har ført Eder herhid saa gandske alleene, uden Tienere og saa tyndt klædt, at det forbauser mig." „At berette Eder dette i al Korthed," svarede Præsten, „maae jeg lade Eders Velbyrdighed Herr Don Quixote viide, at jeg og Mester Nicolas, vor Ven og Barbeer, gik til Sevilla for at hente nogle Penge, som een af mine Paarørende, der længe har været i Indien, havde sendt mig, og som ikke endda udgiorde en liden Summa, men tredsindstyve tusinde Daler, hvilket jeg kan beviise; men da vi i Gaar kom her i disse Egne, overfaldt der os fiire Røvere, som ikke lod os beholde andet end Skiegget, og det endda saa knapt, at Mester Nicolas er nødt til at bære et forlorent Skieg. Endog det unge Menneske, I seer der" (peegende paa Cardenio), „klædte de nøgen af. Det besynderligste er, at Rygtet gaaer overalt, at de, som plyndrede os, ere Gallei-Slaver, som tæt ved disse Klipper skulle være satte i Frihed ved et saa tappert Menneske, at han alleene forjagede Commissaren og Vagten. Men naar saa er, maae han tilforladelig enten være gal, eller liige saa stort et Skarn som de andre, et Menneske uden Følelse og uden Samvittighed,

siden han vilde slippe Ulven blant Faarene, Ræven blant Giesſene, og Høgen blant Duerne. Thi at standſe Retfærdighedens Gang er at forgriibe ſig imod ſin Konge og Arveherre, fordi derved kuldkaſtes hans viiſe Anordninger. At ſætte Galleiſlaver paa frie Fod, forurolige den hellige Hermandad, der i ſaa mange Aar har kunDet hviile i Fred, er, med et Ord ſagt, en Gierning til Sielens Fortabelſe og til ingen Binding for Legemet." Sancho havde fortalt Præſten og Barbeeren Eventyret med Gallei-Slaverne, ved hvilket hans Herre indlagde ſig ſaa ſtor Ære; og for at ſee, hvorledes Don Quixote vilde ſtille ſig an derved, og hvad han vilde ſiige dertil, ryſtede Præſten denne Hiſtorie af Ærmet, ved hvilken vor Ridder blev rød og bleeg, uden at driſte ſig til at ſiige, at han var Gallei-Slavernes Befrier. „Nu veed da Eders Velbyrdighed," ſagde Præſten, „hvem der plyndrede os, og Gud i Naade forlade ham, ſom unddrog dem fra deres velfortiente Straf!"

Tredivte Capitel.

Der handler om det fiine Konſtgreeb og den tækkelige Maade, man betiente ſig af for at drage vor forelſkede Ridder af den ſtrenge Poenitenze, han havde paalagt ſig.

Præſten havde neppe Ordet ude af Munden, førend Sancho ſagde: „Paa min Troe, Herr Licentiat! var det ikke min Herre, der fuldførte denne herlige Gierning; og det hialp ikke alt hvad jeg ſagde ham forud og vaerede ham ad, at han maatte ſee ſig for hvad han giorde, og at det var ſyndigt at ſætte dem i Frieheb, fordi de ſendtes bort ſom ſtore Skielmer." „Dummerhoved!" ſvarede Don Quixote, „det paaligger ikke en vandrende Ridder, naar han møder Bedrøvede, Fængſlede og Undertrykte paa Veiene, at erkyndige ſig og underſøge, om de, der føres paa denne Maade, ere beſtedte i denne Vaande ved Forbrydelſer eller Vanheld. Det paaligger ham kun at iile dem til Hielp, ſom

Undertrykte; det er deres Elendighed, men ikke deres Skarnagtighed, han har for Øine. Jeg mødte en Hoben Ulyksalige, sammenheftede som en Rosenkrands; jeg foretog mig hvad min Religion befalede, hvilket jeg og giør, naar det samme møder mig igien; og hvem det tykkes at være ilde giort, siiger jeg (dog med al Ærbødighed for Licentiatens ærede Person og hellige Værdighed), at han forstaaer sig meget lidet paa Ridderskab, og lyver som en Hoerunge og nedrigt Menneske, hvilket jeg skal lære ham med min Kaarde, hvor og naar han forlanger det.“ I det han sagde dette, satte han sig fast i Stiigbøilen, og trykkede Stormhuen ned paa Hovedet; thi Barbeer-Bækkenet, som han ansaae for Mambrins Hielm, hang bundet ved Sadelen fra den Tiid af, at Gallei-Slaverne havde behandlet det saa ugudelig.

Dorothea var vittig og forstandig, hun vidste allereede, hvor Skoen trykkede Don Quixote, og at de alle, Sancho Panza undtagen, giekkedes med ham; hun vilde derfor ogsaa moere sig lidet paa hans Bekostning, og sagde til den Ende: „Herr Ridder! erindrer Eders Velbyrdighed Jer den Gunst, I har bevilget mig, og at I i Følge deraf ikke kan indlade Eder i noget andet Eventyr, i hvor nødvendigt det end maatte være? Sæt derfor Eders Sind i Roelighed igien; thi dersom Herr Licentiaten havde vidst, at Eders Velbyrdigheds uimodstaaelige Arm havde sat Gallei-Slaverne i Frihed, saa havde han før givet sig tree Slag paa Munden, ja endog bidt sig tree Gange i sin Tunge, førend han havde fremført et Ord, der kunde være Eders Velbyrdighed til Fornærmelse.“ „Det giør jeg Eed paa,“ sagde Præsten; „ja jeg havde hellere reevet mit Skieg ud.“ „Jeg tier da, min Herskerinde!“ sagde Don Quixote, „og vil undertrykke den billige Vreede, der allereede var opsteegen i min Barm, og forholde mig stille og roelig, indtil jeg har opfyldt mit Eder givne Løvte. Men til en Belønning for dette Offer bønfalder jeg Eder, saafremt det ellers kan skee uden alt for smertelige Erindringer, om at siige mig Eders Anliggende, samt hvad, hvilke og hvor de Personer ere, over hvilke jeg skal forskaffe Eder Ret, Erstatning og en fuldkommen Hevn.“ „Det er jeg meget villig til,“ svarede Dorothea, „saafremt det ikke er Eder til Besvær at høre Ulykker og Gienvordigheder.“ „Det kan ingenlunde være

besværligt, min Herskerinde!" sagde Don Quixote. Hvorpaa Dorothea svarede: „Naar saa er, udbeeder jeg mig Eders Velbyrdigheds Opmerksomhed." Hun havde aldrig saasnart sagt det, førend Cardenio og Barbeeren gik hen ved hendes Side, meget begierlige efter at høre, hvorledes den vittige Dorothea vilde skille sig ved sin opdigtede Historie. Det samme giorde Sancho, der var næsten liige saa fortryllet af hende, som hans Herre. Da hun nu havde sat sig til Rette i Sadelen, hostet adskillige Gange til Indledning, med endeel andre sædvanlige Forbereedelser, begyndte hun med megen Tækkelighed at tale saaledes:

„Mine Herrer! Først og fremmest maae Eders Velbyrdigheder viide, at jeg hedder..." Her standsede hun lidet, thi hun havde forglemt Navnet, Præsten havde givet hende; men han, som merkede hendes Forleegenhed, kom hende strax til Hielp, ved at siige: „Det er meget naturligt, at Eders Høihed standser og forvirres ved Fortællingen om Eders sørgelige Skiebne; thi ofte ere Ulykker af den Beskaffenhed, at de forvilde Hukommelsen, og især falder det i sliige Tilfælde tungt at faae sit Navn fremført. Naar derfor Eders Høihed først har sagt, at I hedder Micomicona, eeneste og retmæssige Arving til det store Kongeriige Micomicon, saa har I det værste overstaaet." „Det er en Sandhed," svarede Dorothea, „og haaber jeg nu uden viidere Anstød at komme lykkelig i Havn med min sandfærdige Historie. Kongen, min Fader, der kaldtes den viise Tinacrio, var meget lærd, og havde en stor Kundskab i det, man kalder den magiske Konst; og ved den indsaae han, at min Moder, hvis Navn var Dronning Xaramilla, skulde døe først, han i liige Maade forlade Verden en stakket Tiid efter hende, og efterlade mig baade fader- og moderløs. Dog sagde han, at han ikke bedrøede sig saa meget derover, som det giorde ham bekymret at viide vist og upaatvivlelig, at en bandlyst Kiempe, Herre over en stor Øe, der næsten grændsede til Riiget, ved Navn Pandafilando med det skumle Blik (thi det var en bekiendt Sag, at endskiønt Øinene sadde gandske rigtige og liige i Hovedet paa ham, saa saae han dog alle Tiider til Siiden, som om han havde skielet, og det giorde han af Ondskab, for at indjage dem Frygt og Forskrækkelse, der saae paa ham) — altsaa Kongen, min

Fader, siiger jeg, vidste, at saasnart denne Kiempe fik mine Forældres Død at viide, vilde han med en stor Magt falde ind i Riiget, og berøve mig det, uden engang at lade mig beholde den usleste Landsbye at finde Tilflugt i. Imidlertiid stod det til mig selv at undgaae denne Ulykke og Undergang, ved at ægte Kiempen; men min Fader saae tilliige, at det aldrig kunde falde mig ind at slutte saa uliige et Giftermaal, og heri dømte han efter den reene Sandhed, thi jeg har aldrig været sindet enten at gifte mig med denne, eller nogen anden Kiempe, hvor stor og uhyre han end var. Han sagde mig i liige Maade, at efter hans Død, naar Pandafilando vilde bemægtige sig Riiget, saa var det til min egen Ødelæggelse, om jeg tænkte paa at giøre Modstand; men jeg skulde lade ham uhindret giøre sig til Mester af det, for at forekomme min saavel som mine gode og troe Undersaatters Død, allerhelst da det ingen Muelighed var, at forsvare mig imod Kiempens dievelske Styrke. I det Sted skulde jeg strax med nogle af mine Folk begive mig til Spanien, hvor jeg skulde finde Lægedom for mit Onde, ved at træffe en vandrende Ridder, med hvis Rygte heele Landet skulde være opfyldt, og som skulde hedde — i Fald jeg ikke husker feil — Don Azote" (Birkeriis) „eller Don Gigote" (Hakkemad). „Don Quixote har han sagt, naadigste Dame!" udbrød herpaa Sancho Panza, „ogsaa kaldet: Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse." „Det er rigtigt," svarede Dorothea, „og han føiede end ydermeere til, at han skulde være høi af Skabning, mager af Ansigt og paa den høire Siide under den venstre Skulder, eller der omkring, skulde han have en bruun Plet med Haar omkring, næsten som Børster."

Da Don Quixote hørte dette, sagde han til sin Vaabendrager: „Kom hid, min Søn Sancho! og hielp mig at klæde mig af, paa det jeg kan faae at see, om jeg er den Ridder, denne viise Konge har spaaet om." „Hvorfor vil Eders Velbyrdighed klæde Jer af?" spurgte Dorothea. „For at see om jeg har det Merke, Eders høie Fader talede om," svarede Don Quixote. „Det har I ikke Behov at klæde Eder af for," sagde Sancho; „thi jeg veed, at Eders Velbyrdighed har en Plet med samme Kiendemerker midt paa Rygbeenet, hvilket er et Tegn paa Styrke." „Det er alt nok," sagde Dorothea; „iblant gode Venner regnes det ikke saa

nøie; enten den er paa Skuldrene eller paa Rygbeenet, det kommer ud paa eet, det er nok, at Pletten er der. Det er samme Hund og Kiød, hvor den sidder, og har min gode Fader truffet det ret godt, dog jeg endnu bedre ved at anbefale mig til Herr Don Quixote, der tilforladelig er den, min Fader talede om, siiden Ansigtet, Tegnene, ja endog det store Rygte, som denne Ridder har indlagt sig, ei alleene i Spanien, men i heele la Mancha, stemmer overeens dermed; thi neppe var jeg landet ved Osfuna, førend jeg hørte saa meget tale om hans herlige Bedrivter, at mit Hierte sagde mig, det var ham, jeg var kommen at søge." „Min høie Dame! hvorledes kunde Eders Velbyrdighed lande ved Osfuna, som ikke er nogen Søehavn?" spurgte Don Quixote. Men inden Dorothea kunde komme til at svare, rakte Præsten hende en hielpsom Haand, siigende: „Hendes Høihed Princessen vilde vel siige: efter at hun landede ved Malaga, saa var Osfuna det første Sted, hvor hun hørte tale om Eders Velbyrdighed." „Ja, saa er det," sagde Dorothea. „Det er ligefrem," sagde Præsten; „men Eders Høihed behager at blive ved." „Jeg har nu intet meere at tilføie," sagde Dorothea, „end at Skiebnen omsiider har været mig saa gunstig, at jeg har fundet Herr Don Quixote, og at jeg allereede anseer mig for Dronning og Herskerinde over mine Stater igien, siiden hans Godhed og Ædelmodighed har bevilget mig den Gunst, at han vil følge mig, hvorhen jeg fører ham, og det skal intet andet Sted være, end Ansigt til Ansigt med Pandafilando med det skumle Blik, for at han kan dræbe denne og forskaffe mig det, han imod Ret og Billighed har røvet fra mig; hvilket vist altsammen vil falde ud efter Ønske, thi det har den viise Tinacrio, min gode Fader forud forkyndt. Han efterlod sig ogsaa Sort paa Hviidt med Caldæiske eller grædske Bogstaver (som jeg ikke kan læse) for, at Ridderen, han havde spaaet om, naar han havde halshugget Kiempen, skulde faae Lyst til at ægte mig, og at jeg uden Indvending strax forlovede mig med ham, som min retmæssige Gemal, og gav ham mit heele Riige tilliige med min Person i Besiddelse."

„Hvad tykkes Dig, gode Sancho?" sagde Don Quixote paa Øieblikket. „Hører Du hvad her handles om? Har jeg ikke nok sagt Dig det? Nu seer Du selv, om vi have

Kongeriiger til at befale over, og Dronninger til at givte os med.“ „Jo, det lover jeg for,“ sagde Sancho; „men en Skielm ogsaa, der ikke ægter hende, saasnart Halsen er knækket paa Pandafilando! Er Dronningen ikke knøv nok, for at slaae til strax? Skam faae jeg, er hun ikke nydeligere end en nyefødt Griis.“ Som han sagde dette, giorde han et Par Luftspring af lutter Hiertens Glæde, derpaa greeb han hurtig Dorotheas Muul-Esel i Tømmen, og da han havde faaet det til at standse, kastede han sig paa Knæe for hende, og bad, om hun vilde tillade ham at kysse hendes Haand, som et Pant paa at han antog hende som sin Dronning og Herskerinde. Herrens Galskab og Tienerens Eenfoldighed vare de Omstaaende en riig Materie til Latter. Dorothea rakte ham sin Haand med Forsikkring om at giøre ham til en stor Mand i sit Riige, hvis Himlen giorde saa vel imod hende, at hun paa nye kom i Besiddelse af det. Sancho aflagde sin Taksiigelse derfor med saa forunderlige Ord, at Latteren begyndte paa nye hos dem alle.

„Dette, mine Herrer!“ blev Dorothea ved, „er min Tildragelse.. Alt, hvad jeg nu har tilbage at siige, er, at af alle de Personer, som fulgte med mig af Riiget, har jeg ingen beholdt uden denne gode skieggede Staldmester, saasom alle de andre omkom i en stærk Storm, der overfaldt os, da vi allereede havde Havnen i Sigte. Vi toe dreeve ved et Jertegn til Land paa twende Planker, liigesom det jo næsten er lutter Jertegn og Hemmeligheder, som mit Levnetsløb indeholder, hvad I nu selv have hørt. Skulde jeg have været for vidtløftig i noget, eller ikke saa nøie have forbundet Tingene med hinanden, som jeg burde, saa vil jeg til min Undskyldning anføre det, Herr Licentiaten sagde i Begyndelsen af min Fortælling: at vaerige Ulykker og Gienvordigheder forvirre Hukommelsen hos den, der maae døie dem.“ „De skulle ikke giøre denne Virkning hos mig, kiekke og mægtige Dame!“ sagde Don Quixote, „naar jeg i Eders Tieneste døier dem, i hvor store de endog maatte være. Jeg bekræfter derfor paa nye den Gunst, jeg har bevilget Eder, og giør en Eed paa at følge Eder til Verdens Ende, indtil jeg træffer Eders grumme Fiende, paa hvilken jeg ved Guds og min Arms Biestand tænker at kløve Hovedet med min (jeg tør ikke siige gode) Kaarde — Tak skee Gines af

Pasamonte, der tog mig min egen fra mig." Dette sagde han imellem Tænderne, og blev derpaa saaledes ved: „Naar jeg saa har kløvet hans Hoved og sat Eder i roelig Besiddelse af Eders Stater, saa har I fuldkommen Magt at raade over Eders Person efter Behag; thi saa længe, som mit Sind er opfyldt, min Villie bunden, og Sielen indtaget af hende .... jeg siiger ikke meere, saa er det mig umueligt at tænke paa eller beslutte at ægte nogen anden, om det endog var den Fugl Phønix."

Sancho tykkedes saa ilde om det, hans Herre anførte til Slutningen om ikke at ville givte sig, at han med stor Fortrydelse opløftede sin Røst, siigende: „Jeg lover for og giør Eed paa, at Eders Velbyrdighed Herr Don Quixote ikke er rigtig i Hovedet; thi hvordan var det ellers mueligt, at I kunde tage i Betænkning at givte Jer med en saa fornemme Princesse, som denne? Meener I, at Lykken vil staae hver Dag paa Pinde med sliig en Leilighed, som den, der nu tilbydes Eder? Skulde vel Sennora Dulcinea være deiligere? Nei, tilforladelig ikke; hun bær ikke Vand imod denne; ja, jeg tør endog siige, at hendes heele Krop er ikke saa meget værd, som dennes lille Finger. Naar Eders Velbyrdighed vil plukke Haar af den Skaldede, saa faaer jeg Fanden ikke Grevskabet, jeg spidsede min Næse paa. Ægt hende derfor, ægt hende paa Øieblikket i Dievels Skind og Been, og tag Kongeriiget, der falder Eder af sig selv i Hænderne, giør Jer til Konge, og strax derpaa mig til Marquis eller Gouverneur, saa maae Fanden siiden efter gierne tage ved det altsammen for mig." Det var umueligt for Don Quixote at taale alle de Bespottelser, han hørte udstødes imod hans Herskerinde Dulcinea; han løftede derfor Spydet, og uden at siige Sancho et eeneste Ord, eller engang at raabe Varskoe, lod han det toe Gange falde saa vældig paa Sancho, at han sank til Jorden, og dersom Dorothea ikke havde raabt til Ridderen, at han ikke maatte give ham flere Slag, saa havde han sikkert slaaet ham ihiel. „Tænker Du, grove Bonde!" sagde Don Quixote efter en rum Tiids Forløb, „at jeg alle Tiider skal bære over med Dig og lade Dine Fornærmelser gaae ustraffede bort? Dog Du tænker ikke, bandlyste Kieltring; thi bandlyst er Du sikkert, efter at Din Tunge har spottet Dulcinea! Veed Du ikke, Slyngel, Staad-

der og Grobrian! at naar den Kraft, hun meddeeler min Arm, ikke var, saa formaaede jeg ikke engang at dræbe en Loppe? Siig frem, Øgletunge! hvem Du troer der har vundet dette Kongeriige, kløvet Hovedet paa denne Kiempe og giort Dig til Marquis (thi dette anseer jeg allereede som giorte og forbiegangne Ting), uden eene og alleene Dulcineas Kraft, der har brugt min Arm til sine Bedrivters Redskab? Hun striider ved mig; hun overvinder ved mig; jeg leever og aander kun ved hende; af hende faaer jeg mit heele Væsen. O Vanskabning, Skamløse og Uerkiendtlige, der seer Dig opløftet af det nedrigste Støv til saa stor Værdighed, og vederlægger sliige Velgierninger med at tale ilde om den, der har beviist dig dem!" Sanchos Tilstand var ikke saa slet, at han jo kunde fatte alt hvad hans Herre fremførte, han reiste sig derfor med saa megen Iilfærdighed, som han kunde, krøb bag ved Dorotheas Muul-Esel, og sagde derfra til sin Herre: „Siig mig dog, Herre! om det ikke er liige saa klart, som toe og tree giør fem, at naar Eders Velbyrdighed bliver ved den Beslutning, ikke at ægte denne store Princesse, saa hører ogsaa Kongeriiget hende til, og i saa Fald hvad Belønninger har I da at give mig? Det er jo Grunden til mine Klagemaal. Ægt derfore Eders Velbyrdighed for det første Dronningen, vi for nærværende Tiid har liigesom himmelfalden hos os, og gaae saa siiden til Dulcinea igien; der er og har været Konger i den heele Verden, der har havt Boelskaber. Hvad Skiønheden anbelanger, den trætter jeg ikke om; thi naar jeg skal tale den reene Sandhed, saa staae de mig begge ret godt an, hvorvel jeg aldrig i mine Dage har seet Sennora Dulcinea." „Hvordan! Du har aldrig seet hende, bespottende Forræder?" raabte Don Quixote. „Har Du ikke gandske nyeligen bragt mig Budskab fra hende?" „Jeg meener," svarede Sancho, „at jeg ikke har havt Stunder nok til at betragte hende, saa jeg kunde lægge ret Merke til hendes Skiønhed og smukke Deele Stykke for Stykke; men ved et løst Øiekast syntes hun mig artig nok." „Nu undskylder jeg Dig," sagde Don Quixote, „og tilgiv mig den Fortræd, jeg har giort Dig; at styre de første Bevægelser staaer ikke i menneskelig Magt." „Det veed jeg meget vel," sagde Sancho; „det er alle Tiider den første Bevægelse, der bringer Kieften i Gang hos mig, og

saa er det mig umueligt at tie, om jeg ogsaa vilde, men det maae ud, alt hvad der kommer mig paa Tungen." „Hvorom alting er, Sancho!" sagde Don Quixote, „saa see Dig fore, hvad Du taler; thi Krukken gaaer saa længe til Vandet .... jeg siiger Dig ikke meere." „Godt, godt!" svarede Sancho, „der er en Gud i Himmelen, som seer alle Ting, og han maae dømme, hvem af os toe der har meest Uret, enten jeg i ikke at tale vel, eller Eders Velbyrdighed i ikke at handle vel." „Lad det nu være forbie," sagde Dorothea, „gaae smukt hen, Sancho! og kys Eders Herres Haand, og beed ham om Forladelse. Vær ogsaa meere forsigtig i Fremtiiden med Eders Berømmelse og Dadel; sliig aldrig noget til Fornærmelse for Sennora Dulcinea, jeg kiender hende ikke, men er desuagtet hendes Tienerinde; og sæt Eders Liid paa vor Herre, saa kommer I vist i en Stand, hvor I kan leeve som en Prinds." Sancho med nedbøiet Hoved bad sin Herre om hans Haand, hvilken denne rakte ham med en høitidelig Anstand, og efter at Sancho havde kysset den, gav Ridderen ham sin Velsignelse, og sagde til ham, at han skulde gaae lidet forud, siiden han vilde spørge ham om nogle meget magtpaaliggende Ting. Sancho giorde saa; og da de toe vare komne et Stykke forud, sagde Don Quixote: „Efter Din Tilbagekomst har jeg ikke fundet Tiid og Leilighed til at spørge Dig om mange Ting og Omstændigheder ved det Budskab, Du bar, og det Svar, Du bragte. Nu da Lykken forunder os Tiid og Sted dertil, saa negt mig ikke den Lyksalighed, Du kan give mig ved sliige gode Tiidender." „Eders Velbyrdighed", svarede Sancho, „kan spørge om alt hvad I vil, og jeg skal reede mig liige saa godt ud af det, som jeg er kommen ind i det. Imidlertiid vil jeg dog beede Eders Velbyrdighed, min Herre, at I for Fremtiiden ikke vil være saa hevngierrig." „Hvorfor siiger Du det, Sancho?" spurgte Don Quixote. „Det siiger jeg," svarede Sancho, „fordi disse toe Slag, jeg nu bekom, vare meere for den Striidigheds Skyld, som Fanden yppede imellem os forleeden Nat, end for det, jeg sagde imod Sennora Dulcinea, hvem jeg elsker og ærer som en Helligdom, skiønt ikke just for hendes egen Skyld, men fordi hun er Eders Velbyrdigheds Herskerinde." „Saa kiert som Dit Liiv er Dig, Sancho!" sagde Don Quixote, „saa slaae ikke paa

denne Streng igien, der giør mig ærgerlig; det forrige har jeg forladt Dig, men Du veed hvad man pleier at sige: nye Synder, nye Poenitenze."

Som de nu saa talede, saae de et Menneske paa den Vei, de droge, komme hen imod dem paa et Esel, og da han reed nærmere, forekom han dem at være en Zigeuner. Men Sancho Panza, hvis Hierte blødte, og hvis Øie løb over, saasnart han saae et Esel, havde ikke saa hastig kastet sit Blik paa dette Menneske, førend han troede, at det var Gines af Pasamonte, og at det Ægyptiske Klædebon hang over hans Esel, hvilket ogsaa var en Sandhed, siiden det baade var den kiere Rucio, og dennes Røver Pasamonte, der, for ikke at blive kiendt og for at faae Eselet solgt, havde forklædt sig som en Zigeuner, hvis Sprog, saa vel som mange andre, han talede saa færdig som en Indfødt. Sancho saae og kiendte ham, og neppe giorde han det, førend han skreeg af fuld Hals: „Tyveknægt Ginesillo! lad min Skat fare; slip mit halve Siel løs; stiæl mig ikke min Øiesteen; lad mig faae mit Esel, mit Klenodie igien. Hei da! undflye kun, Du Erkeskielm og Røver! undflye kun, men giv mig først tilbage, hvad der ikke er Dit." Af denne Skielden og Raaben var det meeste unødvendigt; thi Gines forlod Eselet ved den første Paamindelse, fandt en Stie, ham syntes at være vel nedtraadt, og kom dem af Syne i et Øieblik. Sancho løb hen til sin Rucio, omfavnede ham, og sagde: „Hvordan er det gaaet Dig i denne lange Tiid, min Skat, min Rucio, min Øiesteen og Staldbroder?" Hvorpaa han kyssede og klappede ham, som om det havde været et Menneske. Eselet stod gandske stille, og lod sig kysse og klappe af Sancho, uden at svare ham et eeneste Ord. Heele Selskabet kom til, og bevidnede ham den Deel, de toge i at see ham foreenet med Eselet igien, i Særdeleshed Don Quixote, som sagde til ham, at han derfor ikke igienkaldte Gavebrevet paa de tree unge Esler; hvorfore Sancho takkede ham meget.

Imedens dette gik for, havde Præsten sagt til Dorothea, at hun havde viist stor Forstand i sin Fortælling, baade ved at giøre den kort, og ved at give den saa megen Liighed med dem, der fandtes i Ridderbøgerne. Hun svarede, at hun ofte havde moeret sig med at læse disse; men at hun ikke var stærk nok i Provindserne og Søehavnene, hvorfore

hun var kommen for Skade at lande ved Osſuna. „Jeg merkede det nok," ſagde Præſten, „og derfor kom jeg Eder ſtrax til Hielp med det, jeg ſagde, hvorved alting blev giort godt igien. Men er det ikke forunderligt at ſee, hvor villig denne ulykkelige Mand fæſter Liid til disſe Opdigtelſer og Løgne, alleene fordi de i Stiilen og Maaden nærme ſig til de Uriimeligheder, der findes i hans Bøger?" „Det er ſaa ſelſomt og uhørt," ſagde Cardenio, „at jeg ikke veed, om det kunde opfindes fabelagtigere, i Fald det allerſindriigeſte Hoved gav ſig i Færd dermed." „Allermeeſt forunderligt er det," ſagde Præſten, „at naar man gaaer de Daarligheder forbie, ſom den gode Mand fremfører i ſin Raptus, ſaa taler han meget grundig om alle andre Ting, og viiſer et ſaa tydeligt og ſundt Begreeb, at naar han blot ikke kommer ind paa ſit Ridderſkab, ſaa bør alle og enhver holde ham for meget klog og forſtandig."

Alt ſom denne Samtale førtes her, fortſatte Don Quixote ſin, og ſagde til Sancho: „Lad os, Ven Sancho! ſlaae alle vore intetſiigende Striidigheder hen i Vind og Veir, og ſiig mig nu uden mindſte Nag og Fortrydelſe over det Forbiegangne, hvor, naar, og hvordan Du fandt Dulcinea? Hvad giorde hun? hvad ſagde hun til Dig? hvad Svar gav hun Dig til mig? med hvad Miine læſte hun mit Brev? hvem ſkreev det af for Dig? Alt dette er det ved denne Leilighed yderſt vigtigt at jeg veed, og jeg paalægger Dig at berette mig det, uden at lægge det mindſte til for at fornøie mig, eller glemme noget ude for ikke at nedſlaae mig." „Herre!" ſvarede Sancho, „jeg vil ſiige den bare, reene Sandhed: der har ingen ſkreevet Eders Brev af for mig, fordi jeg havde intet Brev med mig." „Det veed jeg," ſagde Don Quixote; „thi da Du havde været toe Dage fra mig, fandt jeg Tegnebogen, hvori det var ſkreevet, endnu i min Værge; hvilket giorde mig meget bekymret for hvad Du vilde tage Dig til, naar Du blev vaer, at Du intet Brev havde; og ventede jeg ideligen, at Du ſkulde komme tilbage for at at hente det." „Det havde jeg ogſaa giort," ſvarede Sancho, „derſom jeg ikke havde beholdt det ſaa godt forvaeret i mit Hoved, af det Eders Velbyrdighed læſte det for mig, at jeg kunde ſiige det i Pennen til en Klokker, der ſkreev mig det af Ord for Ord, og ſom ſagde: at i hvor

mange Band-Breve han end havde læst, saa havde han dog i sine liivfødte Dage aldrig fundet saa lækkert et Brev, som dette." „Kan Du det da uden ad endnu, Sancho?" sagde Don Quixote. „Nei, Herre!" svarede Sancho; „thi saasnart jeg faae, at jeg ingen viidere Gavn kunde have af at huske det, saa slog jeg det i Glemmebogen, og alt, hvad jeg nu veed, er Titelen, som sagde: Stormægtige Dame; og det sidste: Din indtil Døden; Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse, og imellem disse toe Ting stod der vist meere end tree hundrede Siele, Liiv og mine Øines Lys."

En og tredivte Capitel.

Om de fornøielige Betragtninger, der forefaldt imellem Don Quixote og Sancho Panza hans Vaabendrager, saavel som andre Ting.

„Alt dette er mig ikke mishageligt. Gaae nu viidere fort," sagde Don Quixote. „Hvor fandt Du og hvad foretog sig denne Skiønheds Dronning? Det er upaatvivleligt, at hun enten har trukket Perler i Traad, eller broderet Tankesprog med Guld og Cantiller til denne hendes fangne Ridder." „Jeg fandt hende i Gaarden," sagde Sancho, „hvor hun stod og sigtede toe Tønder Sæd." „Du kan forlade Dig paa," sagde Don Quixote, „at hvert et Sædekorn, der gik igiennem hendes Hænder, blev til et Perlekorn. Men gav Du ikke Agt paa, om det var fiin Hveede eller Riis?" „Nei, det var intet andet end Rug," svarede Sancho. „Jeg forsikkrer Dig," sagde Don Quixote, „at, sigtet af hendes Haand, har det ufeilbarlig givet det hviideste Brød. Men viidere! Kyssede hun mit Brev, da Du gav hende det? lagde hun det paa sit Hierte? beviiste hun det saadan Ære, som sliigt et Brev var værd? eller hvad giorde hun?" „Da jeg traadde hen til hende for at flye hende det," svarede Sancho, „saa var hun indhyllet i en tyk Støvskye af en god Slump

Sæd, hun havde i Sigten; og sagde hun til mig: Kiere Ven! læg Brevet paa denne Sæk, for jeg har ikke Stunder at læse det, førend jeg faaer Sæden sigtet, jeg her har." „Forstandige Dame!" raabte Don Quixote; „det var for at give sig god Tiid til at læse det og at giøre sig til Gode dermed. Viidere, Sancho! Hvad talede I om, medens hun blev ved sin Forretning? Hvad Spørgsmaale giorde hun Dig om mig? Hvad svarede Du hende? Far fort; fortæl mig det altsammen, og spring ikke den mindste Tøddel forbie." „Hun spurgte mig om slet intet," sagde Sancho; „men jeg fortalte hende Maaden, paa hvilken Eders Velbyrdighed giorde Poenitenze for hendes Skyld, at I fra Veltet var nøgen for neden, løb midt inde iblant Klipperne, som en Vildmand, sov paa Jorden, spiiste ikke Brød paa breedt Dug, hverken toede Ier eller kiemmede Eders Skieg, men ideligen græd, hylede, og forbandede Eders Skiebne." „Det var ilde talt," sagde Don Quixote; „hvor kunde Du siige, at jeg forbandede min Skiebne? thi jeg har velsignet, velsigner og skal velsigne den alle mine Leevedage, fordi den har giort mig værdig til at elske en saa ophøiet Dame, som Dulcinea af Toboso." „Ja, paa min Troe," sagde Sancho, „er hun ophøiet, jeg naaer hende ikke engang til Skuldrene." „Hvorledes det, Sancho?" spurgte Don Quixote, „har Du maalet Dig med hende?" „Det kom sig saa," sagde Sancho, „at jeg traadde til for at hielpe hende en Sæk med Sæd op paa et Esel, og ved den Leilighed kom vi hinanden saa nær, at jeg grandgivelig kunde see, hvor meget hun var høiere end jeg." „Men er det ikke en Sandhed," svarede Don Quixote, „at denne Høihed er ledsaget og prydet med Millioner Yndigheder? og een Ting kan Du dog aldrig negte, Sancho! at da Du var hende saa nær, fornam Du en sød Vellugt, en aromatisk Duft, noget vist, jeg ikke veed hvad det er, eller hvad Navn jeg skal give det, en Atmosphære, som om Du befandt Dig i den fineste Handskemagers Bod." „Jeg veed ikke andet at siige derom," svarede Sancho, „end at den Lugt, jeg fornam, syntes mig noget menneskelig, hvilket nok kom deraf, at Sveeden ved den stærke Bevægelse trillede ned af hende." „Det har ikke været saaledes," sagde Don Quixote, „men enten maae Du have havt Snue, eller ogsaa lugtet Dig selv; thi jeg veed

tilforladelig, hvorledes denne Rose blant Torne, denne Lilie paa Marken, denne destillerede Ambra maae lugte." „Det kan gierne være," sagde Sancho, „at Lugten, der stod mig saa stærkt i Næsen, er kommen fra mig selv, endskiønt den syntes mig at komme fra Sennora Dulcinea, og det er heller ikke stort at undres over, thi det er eens Øl, sagde Gaasen, hun drak af nie Gadekiær." „Nu vel," blev Don Quixote ved, „da hun saa havde faaet Sæden renset og sendt til Møllen, hvad giorde hun da? læste hun mit Brev?" „Brevet," sagde Sancho, „det læste hun ikke, thi hun sagde, at hun kunde hverken læse eller skriive; men hun reev og splittede det i meere end hundrede Stykker, fordi, som hun sagde, at hun ikke vilde give nogen det at læse, paa det hendes Hemmeligheder ikke skulde blive bekiendte der paa Stedet, og hun gierne kunde lade sig nøie med det, jeg mundtlig havde sagt hende om den Kierlighed, Eders Velbyrdighed bar til hende, og om den Poenitenze, I giorde for hendes Skyld. Til Slutning sagde hun mig, jeg maatte siige Eders Velbyrdighed, at hun takkede Jer, og ønskede langt hellere at see Eder, end at skriive Eder til, og at hun bønfaldt og befalede Jer, saasnart dette kom Jer fore, strax at forlade denne Ørken, lade Eders Galskaber fare og begive Jer paa Veien til Toboso, saafremt der ikke kom vigtigere Ting imellem, siiden hun inderlig længtes efter at see Eders Velbyrdighed. Hun loe, saa hun var nær ved at sprække, da jeg sagde hende, at Eders Velbyrdighed kaldte Jer Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse. Jeg spurgte hende, om Biscayeren havde været hos hende. Hun svarede ja, og at det var en meget flink Karl. Jeg spurgte ogsaa om Gallei-Slaverne, men hun sagde mig, at hun hidindtil ikke havde seet nogen af dem." „Alting gaaer godt hidindtil," sagde Don Quixote; „men siig mig nu hvad for et Smykke hun forærede Dig til Afskeed for de Tiidender, Du havde bragt hende fra mig? Thi det er en gammel Skik og Bruug iblant de vandrende Damer og Riddere, at give Vaabendragerne, Jomfruerne og Dvergene, som bære Budskab imellem dem, kostbare Smykker til en Belønning og Erkiendtlighed for det Tilbragte." „Det kan vel være saa," sagde Sancho, „og jeg holder det for en meget god Bruug; men det maae kun have været saa i gamle Dage, thi nu omstunder har man

for Skik at give et Stykke Brød og Ost, som var alt det, Sennora Dulcinea gav mig over Gaardmuren, da hun affærdigede mig, og det var endda ikke andet end Faare-Ost." „Hun er vist overmaade gavmild," sagde Don Quixote, „og dersom hun intet Guldstykke har givet Dig, saa er det sikkert kommet deraf, at hun ikke har havt noget ved Haanden. Dog det er godt at have noget til Gode; naar jeg faaer hende at see, saa skal alt det finde sig. Men veed Du, hvad der meest forundrer mig, Sancho? Det er, at Du, som mig synes, maae være fløiet frem og tilbage igiennem Luften, siden Du ikke har brugt meget meere end tree Dage til at gaae frem og tilbage imellem dette og Toboso, som dog ligger meere end tredive Miile fra hinanden; og heraf slutter jeg, at en eller anden viis Sandsiiger, der tager vaere paa mine Sager, og er min gode Ven (thi jeg maae endelig have een, da jeg ellers maatte kaldes for en slet vandrende Ridder) — en saadan Viismand, tænker jeg, har hiulpet Dig afsted, uden at Du selv har vidst det; thi der har undertiiden været Viise, der have reist af med en vandrende Ridder, medens han har sovet gandske trygt i sin Seng, uden at han har merket til det ringeste, men er vaagnet Dagen efter over tusinde Miile fra det Sted, hvor han gik til Sengs. Og saafremt det ikke var, hvorledes kunde da de vandrende Riddere undsætte hinanden, som de giøre ved hvert andet Skridt? Det hændes, at een striider paa de armeniske Klipper med en Drage, et grumt Uhyre eller en Ridder, mod hvilken han kommer tilkort og er paa Veie til at miste Livet; men naar han nu slet ingen Udveie seer, saa stiiger der enten fra en Sky eller gloende Vogn en anden Ridder ned, der er hans fortroelige Ven, og som faa Øieblikke forhen befandt sig i Engeland; han kommer ham til Hielp, frelser ham fra Døden, og førend det bliver mørkt, er han kommen hiem igien, spiiser sit Aftens-Maaltiid med megen Appetit, og det uagtet der er henved tree tusinde Miile imellem de toe Steder; see, dette udføres altsammen ved de viise Troldmænds Konst og Vindskibelighed, der have taget disse Riddere under deres Vaeretægt. Altsaa, min Ven Sancho! falder det mig ikke heller vanskeligt at troe, at Du er kommen frem og tilbage imellem dette og Toboso i saa kort en Tiid; thi, som jeg har sagt, en viis Ven af mig maae have

ført Dig igiennem Luften, uden at Du har merket det." „Det maae vel saa være," sagde Sancho; „thi Rozinante fløi paa min Sandten afsted, som om det havde været et Zigeuner-Esel med Qvægsølv i Liivet." „Ikke alleene", sagde Don Quixote, „med Qvægsølv i Liivet, men med en heel Legion Dievle, der ere Karle for at reise, og tage andre med sig paa Reise, uden at trættes, saa tidt Lysten kommer over dem. Men lad os nu sætte dette til Side, og tale om hvad Dig tykkes jeg skal giøre ved det, at min Dame befaler mig at komme til hende? Thi endskiønt jeg indseer, det er min Pligt at opfylde min Dames Befaling, saa indseer jeg dog tilliige Umueligheden deri, formedelst den Gunst, jeg har bevilget Princessen, som følger med os, og fordi Ridderskabets Love forbinde mig til at fyldestgiøre mine givne Løvter før min Tilbøielighed. Paa een Side driives og spoeres jeg af den Længsel, jeg har efter at see min Herskerinde; paa den anden Side tilskyndes og kaldes jeg af mit givne Ord, og den Ære, jeg kan indlægge mig ved dette Foretagende. Men jeg tænker at giøre det saa: at skynde mig over Hals og Hoved til det Sted, hvor denne Kiempe er, og saasnart jeg har naaet det, at kløve ham Hovedet, sætte Princessen i roelig Besiddelse af hendes Stater, og derpaa strax at vende tilbage til mine Øines Lys, hos hvem jeg skal undskylde mig paa en saadan Maade, at hun endog skal viide mig Tak for min Udeblivelse, naar hun seer, at alting løber ud paa hendes Ære og Berømmelse, siiden al den Hæder, jeg ved mine Vaaben har opnaaet, opnaaer og skal opnaae min heele Leevetiid, eene og alleene skyldes den Godhed, hun beteer mig, og at jeg tilhører hende." „O Jammer og Vee!" sagde Sancho, „Eders Velbyrdighed bliver idelig ved at slaae paa den samme Streng. Siig mig dog engang, Herre! om I virkelig er findet at trække denne lange Vei for ingen Ting, og lade saa herligt et Giftermaal, som dette, ved hvilket Medgiften er et Kongeriige, gaae bort for Næsen af Eder? Det er baade vist og sandt, at jeg har hørt sige, det er meere end tvve tusinde Miile i Omkreds, og har den allerstørste Overflødighed af alle de Ting, det menneskelige Liiv behøver til Underholdning; ja, det er langt bedre end Portugal og Castilien med. Tie dog for Guds Skyld stille, agt paa det, jeg har sagt Jer, hør

ubesværget Fornuftens Røst, og hold Bryllup paa det første Sted, I finder en Præst, eller bruug vores Licentiat dertil, hvem alt sliigt gaaer for, som om det var smuurt. Jeg siiger Eder, at jeg er gammel nok til at give Raad; at disse Raad er Guld værd, thi een Spurv i Haanden er bedre end tie Kramsfugle paa Taget; og endelig at den, som bedre kunde havt og ikke vilde, har intet at klage, naar det gaaer ilde.“ „Jeg seer meget vel, Sancho!“ sagde Don Quixote, „at Du raader mig til at givte mig strax for at see mig Konge, saasnart Kiempen er dræbt, paa det jeg da kunde være desbedre i Stand til at belønne Dig, og give Dig hvad jeg har lovet. Men Du maae viide, at jeg liige saa magelig kan opfylde Dine Ønsker uden at givte mig; thi førend jeg gaaer i Striiden, behøver jeg kun at betinge mig, naar jeg kommer som Overvinder af den, et vist Stykke af Riiget, som jeg kan give til hvem jeg vil; og naar det først er mit, hvem mener Du da at jeg skulde give det til uden Dig?“ „Det er soeleklart,“ sagde Sancho; „men saa maae Eders Velbyrdighed vælge et Stykke, der ligger ved Strandkanten, paa det om Leevemaaden ikke skulde staae mig an der, jeg da kunde skiibe mine sorte Undersaatter ind, og giøre med dem, som jeg har sagt. Altsaa bryd Eders Velbyrdighed Jer nu ikke om at see Sennora Dulcinea, men skynd Jer hen at dræbe Kiempen og at slutte den omtalte Handel, thi, ved Gud! i Fald den lykkes som jeg vil, skal den ikke forskaffe os liiden Ære og Fordeel.“ „Jeg siiger Dig,“ svarede Don Quixote, „at Du kan forlade Dig derpaa, og at jeg vil følge Dit Raad og drage med Princessen, førend jeg har været hos Dulcinea. Men jeg vaerer Dig ad, ikke at siige et Ord til nogen, ja ikke engang til dem, der ere i Følge med os, om hvad vi have afhandlet sammen, fordi Dulcinea er saa tilbageholden, at hun ikke vil have, nogen maae viide det mindste om hendes Tilbøielighed, og altsaa var det meget ilde giort, hvis jeg enten selv eller nogen af mine røbede den.“ „Men naar saa er,“ sagde Sancho, „hvorban kan Eders Velbyrdighed da befale alle dem, som Eders Arm overvinder, at fremstille sig for Sennora Dulcinea; thi saa lægger jo hendes Navn for Dagen, at I har et godt Øie til hende og er dødelig forliebt, og naar I twinger dem, som I har giort, til at gaae hen og kaste sig paa Knæe for

hende og sige, at de komme paa Eders Velbyrdigheds Vegne for at underkaste sig hendes Villie, hvorban kan da Forstaaelsen imellem Eder være skiult?" „O, hvad Du dog er taabelig og eenfoldig!" sagde Don Quixote; „kan Du ikke see, Sancho! at alt det sigter alleene til at hæve hende des høiere? thi Du skal viide, at efter vore ridderlige Skikke er det en stor Ære for en Dame, at blive opvartet af mange Riddere, uden at de giøre andre Fordringer, end at tiene hende for hendes egen Skyld, og uden at haabe anden Belønning for deres ivrige og store Ridkierhed, end at hun maatte behage at antage dem blant sine Riddere." „Om den Art af Kierlighed", sagde Sancho, „har jeg nok hørt prædike, at man skal elske vor Herre alleene for hans egen Skyld, uden at driives af Haab om Belønning eller Frygt for Straf; men desuagtet vil jeg dog helst elske og tiene ham for det, han magter og formaaer." „For Pokker," sagde Don Quixote, „saa bondeagtig og taabelig Du er, saa kommer Du dog ofte med gandske kløgtige Svar. Man skulde snart troe, at Du havde studeret." „Paa min Siel! jeg duer ikke til at læse et Ord," svarede Sancho.

Her raabte Mester Nicolas til dem, at de skulde tøve libet, siiden de andre vilde opholde sig noget ved den Kilde, som her var, for at drikke engang. Don Quixote begav sig hen til dem, til stor Fornøielse for Sancho, der allereede var gandske træt af at lyve saa meget, og frygtede for at hans Herre maatte omsiider griibe ham deri; thi endskiønt han vidste, at Dulcinea var en Bondepiige i Toboso, saa havde han dog aldrig seet hende. Cardenio havde imidlertiid iført sig Dorotheas aflagte Klæder, hvilke, endskiønt de ikke vare synderlig gode, dog havde meget forud for hans egne. De satte sig alle ned ved Kilden, og med det, Præsten havde taget med sig fra Kroen, tilfredsstillede de (skiønt knapt nok) den Sult, som de alle følede.

Imedens de vare i Færd dermed, kom der en Dreng gaaende paa Veien, som gav sig til at betragte dem, der sadde ved Kilden, med stor Opmerksomhed. Lidt efter sprang han hen til Don Quixote, omfavnede hans Knæe, og begyndte bitterligen at græde, siigende: „Ak, min Herre! kiender Eders Velbyrdighed mig ikke? See ret paa mig! jeg er Drengen Andres, som I lod løse fra Egen, han stod bunden til." Don Quixote besindede sig paa ham, tog ham ved Haanden, vendte

sig om til de Tilstedeværende, og sagde: „Her har Eders Velbyrdigheder et leevende Vidne paa hvor fornødent det er, at der gives vandrende Riddere i Verden til at afvende de Fornrettelser og Fornærmelser, der udøves af de onde og overmodige Mennesker, som findes i den. Eders Velbyrdigheder skal da viide, at da jeg for nogen Tiid siiden kom igiennem en Skov, hørte jeg nogle Skriig og en klagende Lyd som af et Menneske, der var bested i stor Fare og Beængstelse. Jeg iilede efter min Pligt strax derhen, hvor mig syntes at den ynkelige Røst kom fra, og fandt en Dreng, som stod bunden til en Eeg med Overdeelen af Kroppen nøgen, just ham, som I see der, hvilket glæder mig ind i Sielen, fordi han selv kan bevidne, at jeg ikke i mindste Maade siiger usandt. Han stod da saaledes bunden, som sagt er, og en Bonde, den jeg siiden efter fik at viide var hans Huusbond, pidskede paa ham af Hiertens Grund med en Hestetømme. Saasnart jeg saae det, spurgte jeg strax om Aarsagen til denne grumme Pidsken. Bonden svarede, at det var hans Dreng, som han tugtede for daglige Skiødesløsheder, der smagede stærkere af Tyverie end Taabelighed. Hvorpaa Drengen svarede: Herre! han pidsker mig ikke uden fordi jeg bad om min Løn. Huusbonden kom frem med en lang Tale og mange Undskyldninger, hvilke jeg anhørte, men ikke antog. Dommen blev, at Bonden strax maatte løse ham og giøre en Eed paa at tage ham hiem med sig, betale ham en Real meere, end ham tilkom, og det oven i Kiøbet nyeslaaet Mynt. Er det ikke altsammen Sandhed, Søn Andres! Erindrer Du Dig, hvor stolt jeg befalede ham, og hvor ydmyg han lovede at opfylde det Forlangte, Forkyndte og Befalede? Svar liige frem, vær ikke bange eller undseelig ved noget. Fortæl disse Herrer, hvad der tildrog sig, at de kunne blive overtydede om, hvor gavnligt det er, at have vandrende Riddere paa Veiene." „Alt, hvad Eders Velbyrdighed har sagt," svarede Drengen, „er den reene Sandhed; men Udfaldet af denne Sag blev gandske anderledes, end Eders Velbyrdighed forestiller Jer." „Hvordan anderledes?" sagde Don Quixote. „Betalte Bonden Dig ikke strax?" „Jeg fik ikke alleene ingen Betaling," blev Drengen ved, „men Eders Velbyrdighed var ikke saasnart ude af Skoven, og vi toe alleene tilbage, førend han atter

bandt mig til den samme Eeg, og pidskede mig paa nye saaledes, at jeg blev til en rigtig flaaet Sanct Bartholomæus; og ved hvert et Slag, han gav mig, fremførte han Giekkerier og Spottegloser, der sigtede til at giøre Nar af Eders Velbyrdighed, og saa moersomme, at om jeg ikke havde følet Smerten saa stærkt, havde jeg ikke kundet bare mig for Latter. Kort sagt, han rakkede mig saaledes til, at jeg indtil nu har maattet ligge paa et Hospital, og er endnu neppe helbredet for den Skade, den onde Bonde da tilføiede mig. Og dette er kun Eders Velbyrdighed Skyld i altsammen; thi dersom I havde gaaet Eders Vei liige frem, ikke var kommen der, hvor ingen kaldte paa Ier, og ikke havde blandet Ier i andres Sager, saa havde min Huusbond ladet sig nøie med at give mig en halv Snees Rap eller saa, derpaa strax ladet mig gaae, og betalt mig hvad jeg havde til Gode. Men siiden Eders Velbyrdighed uden nogen Anleedning overfaldt ham og overøsede ham med Skieldsord, saa forbittrede det ham endnu meere, og da han ikke kunde hevne sig paa Eders Velbyrdighed, saa vare vi ikke saasnart alleene, førend Uveiret gik saaledes ud over mig, at jeg troer, jeg bliver aldrig Menneske meere i min Leevetiid." „Heele Feilen", sagde Don Quixote, „ligger deri, at jeg drog for hastig derfra; jeg burde ikke veeget fra Stedet, førend han havde betalt Dig, siiden jeg af lang Erfarenhed burde vidst, at Bonden aldrig holder hvad han lover, med mindre han seer, at man har Øie med ham. Imidlertiid husker Du dog vel, Andres! at jeg giorde Eed paa, saafremt han ikke betalede Dig, at jeg skulde søge ham og viide at finde ham, om han ogsaa havde giemt sig i Hvalfiskens Bug?" „Det er ganske sandt," sagde Andres; „men det gavnede mig slet intet." „Nu ville vi dog faae at see," sagde Don Quixote, „om det ikke gavner." I det samme reiste han sig i største Hast, og befalede, at Sancho skulde lægge Tøiet paa Rozinante, der gik og græssede gandske roelig, imedens de andre spiiste. Dorothea spurgte ham hvad han vilde giøre. Han svarede, at han vilde hen og søge Bonden, afstraffe ham for hans forvovne Talemaader, og lære ham at betale Andres indtil den sidste Skierv, til et Speil og Advarsel for alle Bønder, der ere i Verden. Hun svarede ham derpaa, at dette var umueligt, da han paa Grund af den Gunst,

han havde bevilget hende, ikke kunde indlade sig i nogen Striidighed, førend han havde bragt hendes Sag til Ende; og da ingen vidste dette bedre end han, maatte han opsætte sin Hevn, til han var kommen tilbage fra hendes Riige. „Det er sandt," sagde Don Quixote, „Andres er altsaa nødt til at have Taalmodighed, indtil jeg (som Eders Høihed siger) kommer tilbage; men da sværger og lover jeg ham paa nye, ikke at lægge mit Hoved til Hviile, førend han er hevnet og betalt." „Disse Eeder troer jeg slet ikke paa," sagde Andres; „jeg vilde langt hellere have noget at hielpe mig til Sevilla med, end den største Hevn i Verden. Giv mig altsaa lidet at spiise, om I har noget, og Guds Løn være og følge derfor med Eder og alle vandrende Riddere, hvem jeg vil ønske, at det Held, de have bragt over mig, ogsaa maae hviile over dem." Sancho tog et Stykke Brød og Ost af Forraadsgiemmet, gav Drengen det, og sagde til ham: „Spiis det, min gode Andres! vi tage alle Deel i Dit Uheld." „Paa hvilken Maade tage I Deel i det?" spurgte Andres. „Ved det Brød og Ost, jeg gav Dig," sagde Sancho; „thi Gud veed, om jeg kommer til at savne det selv eller ei. Troe mig, min Ven! de vandrende Ridderes Vaabenbragere ere underkastede megen Hunger, mange Ulykker og andre Ting endnu, som bedre føles end siiges." Andres giemte sit Ost og Brød, og da han merkede, at der ikke vankede noget for ham hos de andre, lod han Hovedet hænge, og tog Fod i Haand, som man pleier at siige. Men i det han gik bort, sagde han til Don Quixote: „For Guds Skyld, Herr vandrende Ridder! om vi skulde mødes tiere, og I hundrede Gange saae, at man hudflettede mig, saa kom mig aldrig oftere til Hielp og Undsætning, men overlad mig til min Skiebne, thi i hvor slet den end er, bekommer den mig dog altid bedre, end Eders Velbyrdigheds Hielp — det den gode Gud betale Eder og alle de vandrende Riddere, der ere i Verden." Don Quixote var paa Veie til at reise sig for at afstraffe ham; men Drengen gav sig til at løbe saa stærkt, at ingen troede sig til at hente ham ind. Don Quixote var umaadelig opbragt over det, Andres havde sagt, og de andre liigesaa forlegne med at bare sig for Latter, paa det de ikke skulde opirre ham endnu meere.

Tre og tredivte Capitel.

Som handler om det, der mødte Don Quixotes heele Selskab i Kroen.

Det tarvelige Maaltiid var forbie, Sadlerne bleve igien lagte paa, og uden at der tilstødte dem noget, som var værdigt at anføres, naaede de Dagen efter Kroen, der var Sancho Panzas Skræk og Rædsel, men som han nu, i hvor nødig han end satte Fod inden dens Dørre, ikke kunde undgaae. Kroemanden, hans Kone, hendes Daatter og Maritorne gik ud, saasnart de saae Don Quixote og Sancho komme, og toge imod dem med mange Glædes-Yttringer, som Ridderen afviiste med et alvorligt og strengt Væsen, siigende, at de maatte tillave ham en bedre Seng, end han havde havt forrige Gang; hvortil Kroekonen svarede, at naar han vilde betale den bedre end forrige Gang, saa skulde han ligge som en Prinds. Don Quixote lovede det, og altsaa reedte de ham en forsvarlig Seng i det samme Gemak som forrige Gang, i hvilken han forføiede sig paa Øieblikket, siiden han var meget udmattet og gandske fortumlet i Hovedet. Han havde neppe hyllet sig ind, førend Vertinden røg i Barbeeren, greeb ham i Skiegget, og raabte: „Ved den hellige Christopher om I skal længere betiene Jer af min Rumpe til et Skieg! Giv mig den strax! min Mand er aldrig vant til at være den foruden, og det er ret en Spot og Skam, siiger jeg, som han nu seer ud i Hovedet, men førend jeg faaer min gode Rumpe igien, kan jeg ikke giøre hans Kam reen.“ Barbeeren vilde med Dievels Vold og Magt ikke slippe den, i hvor stærkt hun end rykkede i den, førend Licentiaten sagde til ham, at han skulde lade hende faae sin Eiendom, siiden denne List ikke behøvedes længere, thi nu kunde han gierne fremstille sig i sin naturlige Skikkelse, og siige til Don Quixote, at da Gallei-Slaverne havde plyndret dem, saa vare de flygtede til denne Kroe; og i Fald han spurgte om Princessens Staldmester, saa skulde man foregive, at hun havde sendt ham forud for at giøre bekiendt i Riiget, at hun var paa Hiemreisen og bragte sin Befrier

med sig. Disse Grunde bevægede Barbeeren til at lade Koe-Rumpen villig fare, og gav han tilliige Kroekonen alle de øvrige Sager igien, hun havde forsynet dem med til Don Quixotes Forløsning.

Alle Kroens Folk vare henrykkede over Dorotheas Skiønhed og Hyrden Cardenios smukke Skabning. Præsten bestilte noget til at spiise af hvad de havde i Kroen, og Kroemanden, i Haab om god Betaling, tillavede et meget anstændigt Maaltiid. I al den Tiid sov Don Quixote, og de andre vilde ikke vække ham, siiden de troede, Søvnen var ham bedre end Mad. Under Maaltiidet (ved hvilket Kroemanden, hans Kone, hendes Daatter og Maritorne vare tilstede) taledes om Don Quixotes besynderlige Raptus, og Maaden, han havde faaet den paa. Vertinden fortalte hvad der var forefaldet imellem ham og Muulesel-Driiveren, da han var der forrige Gang; hun saae sig om efter Sancho, og da hun ikke blev ham vaer, fortalte hun hans heele Himmelspretning med, hvilket ikke fornøiede dem lidet. Da nu Præsten fortalte, at det var Ridderbøgernes Læsning, der havde forrykket Don Quixotes Hierne, sagde Kroemanden: „Jeg forstaaer slet ikke, hvorledes det hænger sammen; thi efter mit Begreeb findes der ikke ypperligere Bøger i hele Verden. Jeg kan med Sandhed siige, at baade jeg og fleere andre have vor største Siele-Glæde af toe eller tree, jeg eier af det Slags, tilliige med nogle skrevne Papiirer; thi i Høsttiiden saa trække næsten alle Egnens Dagløønnere herhid for at tage Eftermiddags-Hviile, og er der alle Tiider een iblant dem, som kan læse. Denne tager strax een af Bøgerne i Haanden, vi andre forsamle os om ham i Sneese-Tal, og høre til med saa stor en Hiertens Lyst, at den frier os for mange graae Haar. Jeg for min Part kan i det mindste siige, at naar jeg hører tale om de rasende og græsselige Hug, disse Riddere uddeelte, saa løbe Tænderne i Vand paa mig efter selv at være med, og jeg hørte med Glæde til baade Nætter og lyse Dage.“ „Jeg seer det gierne,“ sagde Vertinden, „fordi det er den eeneste Tiid, at jeg har Roe i Huuset; thi naar Du ikke hører derpaa, er Du saa balstyrig, at Du aldrig giør andet end brummer og skiender.“ „Men paa min Ære,“ sagde Maritorne, „det er ogsaa skiønne Sager, der gaae for sig; det er ret en Lyst at høre disse Ting, saa

qvikke er de, især naar der fortælles, at en Dame ligger under Pomerantztræerne med Armene om sin Ridders Hals, og Hovmesterinden staaer Skildvagt, halv død af Mistanke og Rædsel, med meget andet sligt, som er ret honningsødt." „Og hvad tykkes Jer, smukke Jomfrue?" sagde Præsten til Kroekonens Daatter. „Saamænd jeg veed det ikke selv ret," svarede hun, „imidlertiid hører jeg dog til som de andre, og mig synes, det er artigt nok at høre, endskiønt jeg ikke begriiber det. Dog finder jeg ingen Behag i de Slagsmaal og græsselige Hug, som min Fader holder saa meget af, men meere i Riddernes Klagemaal over deres Damers Fraværelse; de er saa bevægelige, at jeg meere end een Gang har vædet mine Øine af Medynk over dem." „Saa lod I Ridderne vel ikke heller være trøstesløse, smukke Jomfrue!" sagde Dorothea, „naar disse Taare bleve fældte for Eder?" „Jeg veed ikke hvad jeg giorde," svarede den unge Piige, „jeg veed kun, at der er nogle af disse Damer saa umaadelig grumme, at deres Riddere kalde dem for Løver, Tigre og andre vilde Dyr. O Jesus Maria, jeg begriiber ikke, hvor der kan findes saa ubarmhiertige Mennesker og med saa liden Samvittighed, at de hellere vil lade en ærlig Mand døe eller gaae fra Forstanden, end see mildt til ham. Jeg forstaaer ikke hvad det Sipperie vil siige. Er det Kydskhed, saa kan de jo ægte dem; de Stakler ønske sig jo intet bedre." „Hold Munden, Gaas!" tog Kroekonen Ordet, „det lader, som Du forstod Dig paa disse Ting, og det skikker sig hverken for unge Piiger at viide noget derom, eller at give sin Skilling med i Laget." „Da denne Herre spurgte mig," sagde Daatteren, „saa kunde jeg jo ikke andet end svare ham."

„Herr Vert!" vedblev Præsten, „vi gad nok see Eders Bøger." „Paa Øieblikket," svarede han, gik ind i sit Kammer, og tog af en gammel Vadsæk tree store Bøger frem, tilliige med nogle meget ziirlig skreevne Papiirer. Den første Bog, der aabnedes, saaes at være Don Cirongilio af Thracien; den anden Felix Marte af Hyrcanien, og den tredie den store Feldtherre Gonzalo Hernandes af Cordovas Historie, tilliige med Diego Garcia de Paredes' Levnet. Da Præsten læste Titelen paa de toe første, hviskede han til Barbeeren: „Nu fattes vi vor

Bens Huusholderske og Søsterdaatter." „Da vi ikke har dem," sagde Barbeeren, „saa kan jeg, saa godt som de, kaste Bøgerne ud i Gaarden eller paa Skorsteenen, hvor der sandfærdig blusser en god Ild." „Hvad? Eders Velbyrdighed har i Sinde at brænde mine Bøger?" sagde Kroemanden. „Ikke fleere end de toe," svarede Præsten, „Don Cirongilio og Felix Marte." „Skulde de", sagde Verten, „af en Hændelse være Kiettere og Phlegmatici, siiden I vil brænde dem?" „Schismatici vil I siige, min Ven!" yttrede Barbeeren, „og ikke Phlegmatici." „Saa er det," sagde Verten; „men vil I brænde nogen, saa lad det enten være den store Feldtherre eller denne Diego Garcia; thi før maatte man brænde min eeneste Søn end een af de toe andre Bøger." „Min Ven!" sagde Præsten, „disse toe Bøger ere uforskammet løgnagtige, og indeholde intet uden Daarligheder og Uriimeligheder; men den store Feldtherres Historie er sandfærdig, og indeholder Gonzalo Hernandes af Cordovas Bedrivter, der formedelst sine store og herlige Gierninger fortiener at kaldes den store Feldtherre over heele Verden, et herligt og berømmeligt Tilnavn, som han har erhvervet sig fremfor alle andre. Diego Garcia de Paredes var en ypperlig Ridder, barnfød i Byen Truxillo i Estremadura, en kiek Soldat og af saa umaadelig en Styrke, at han med een Finger kunde standse et Møllehiul midt i dets Løb; ja, der siiges, at han eene med sin Kaarde i Haanden har ved en Broe forhindret en talriig Krigshær at komme over den. Han udførte endnu fleere sliige Ting, og dersom han ikke havde fortalt og beskreevet dem selv med den Beskeedenhed, der paaligger en Ridder, som er sin egen Historieskriiver, men de vare blevne optegnede af een, som havde været befriet for dette Baand, saa vilde han have bragt Hectorer, Achiller og Rolander i Forglemmelse." „Nei! slaae mig nu ihiel og lad mig leeve!" sagde Kroemanden, „er det da saa forunderligt, at holde et Møllehiul? Jo vist, Eders Velbyrdighed! Saa læs engang, hvad der staaer om Felix Marte af Hyrcanien! Det var mig en Karl den; han kløvede med eet Hug fem Kiemper liige ned til Beltet, ikke anderledes end de havde været Kaalstokke, eller saadanne Kagemænd, som Børnene leege med. En anden Gang angreeb han en mægtig Kriigshær, i hvilken han fældede en Million og halv-

fiirdsindstyve tusinde Mand, allesammen bevæbnede fra Top til Taae, og adspredte heele Kriigshæren, som om det havde været en Faarehiord. Hvad giver I mig vel for den gode Don Cirongilio, der var saa tapper og behiertet (som man seer gandske tydelig beskreevet i Fortællingen), at da han engang seilede over en vis Flod, og saae en gloende Slange komme op midt i Vandet, saa kastede han sig over den, satte sig over Skrævs paa dens skiællede Ryg, og klemte med begge Hænderne Strunben saa stærkt til paa den, at da Slangen merkede, at den maatte qvæles, saa fandt den ingen anden Udvei end at stikke ned paa Bunden af Floden og tage Ridderen med sig, som ingenlunde vilde slippe den. Da de nu havde naaet Bunden, befandt de sig i et saa prægtigt Pallads og saa fortræffelig en Hauge, at man maatte tabe Næse og Mund derved. Slangen blev strax forvandlet til en ældgammel Mand, der sagde Ridderen saa mange Ting, at han havde nok at giøre med at høre til. Tie derfor bare stille, Herre! Hørte I kun alt det viidt og breedt, saa blev I gal af lutter Fornøielse; thi den store Feldtherre og Diego Garcia, som I taler om, ere toe store Sinker imod ham at regne."

Da Dorothea hørte dette, hviskede hun til Cardenio: „Der feiler ikke meget i, at jo vor Vert kan blive en anden Don Quixote." „Det synes mig med," svarede Cardenio; „thi han viiser alle Kiendemerker paa, at han antager disse Bøgers Indhold for uomstødelige Sandheder, og jeg tvivler om, at den heele Munkeorden skulde faae ham til at lade den Tanke fare." „Indsee dog, Kiere!" tog Præsten atter Ordet, „at hverken Felix Marte af Hyrcanien, Don Cirongilio af Thracien eller nogen af de Riddere, som Ridderbøgerne handle om, have virkelig været til i Verden. Det er altsammen Opdigtelser, som sindriige Hoveder have opspundet til Tiidsfordriiv og Moerskab for dem, der, liigesom Høstfolkene her, kunne underholde sig ved Læsningen; og jeg giør en Eed paa, at der aldrig er et sandt Ord i alt det, disse Bøger fortælle." „Ja, det skal man bilde Bønder ind, at Ræven ruger Æg ud," svarede Kroemanden; „ret liigesom jeg ikke kunde tælle til fem, eller ikke vidste hvor David kiøbte Øllet. Tænk aldrig, Eders Velbyrdighed! at sætte mig Blaar i Øinene; thi jeg er, Gud skee Lov! ikke tabt

bag af en Vogn. Det var ellers artigt nok, om Eders Velbyrdighed kunde faae mig til at troe, at hvad der stod i disse Bøger var Løgn og Opspind, endskiønt de ere trykte med Bevilling af Herrerne i det Kongelige Raad; liigesom de var Folk, der gav Forlov til at trykke Løgne om Feldtslage, Tvekampe og Fortryllelser, som kunde giøre een forrykt i Hovedet." „Jeg har allereede sagt Jer, min Ven!" vedblev Præsten, „at det skeer for at give ørkesløse Siele noget at moere sig med. Og liige saavel som Skak, Bold og Billardspil tillades i alle velindrettede Stater som en Tiidsfordriiv for dem, der intet have at forrette, og hverken kunne eller ville arbeide, saa tillades ogsaa sliige Bøgers Trykning i samme Hensigt og i den Tanke, som man skulde troe var Sandhed, at ingen kan være saa taabelig at ansee disse Bøger for sandfærdige Historier. Dersom her var Tiid og Sted dertil, eller de gode Venner begierede det, saa kunde jeg siige en Hoben om Maaden at indrette sliige Bøger paa, naar de skulle være gode; hvilket maaskee kunde være gavnligt og endda ikke ubehageligt at høre. Men jeg haaber, at den Tiid kommer, i hvilken jeg kan meddeele mine Tanker herom til dem, som kunde raade Bod paa Manglerne. Slaae I, Herr Vert! imidlertiid kun Liid til hvad jeg har sagt, og velbekomme Jer disse Bøger, som I gierne kan tage til Jer igien baade med Sandt og Usandt; men beed Gud bevare Jer, at I ikke træder i Eders Giestes Don Quixotes Fodspor." „Det har ingen Fare," sagde Kroemanden, „at jeg skulde være sliig en Nar og giøre mig til vandrende Ridder. Jeg seer ret vel, at det ikke meere er Bruug nu, som var Bruug i de Tiider, man siiger at disse navnkundige Riddere var i Verden."

Midt i denne Samtale var Sancho kommen til; han blev meget forvirret og tankefuld over det, han hørte siige, at vandrende Riddere ikke vare i Bruug nu omstunder, og at alle Ridderbøgerne vare Giekkerier og Opdigtelser. Han satte sig fore at see Udfaldet paa sin Herres Reise, og om det ikke blev saa lykkeligt, som han haabede, saa besluttede han at gaae tilbage til sin Kone, sine Børn og sit sædvanlige Arbeide.

Kroemanden var i Begreeb med at tage Vadsækken med samt Bøgerne bort; men Præsten sagde til ham: „Bie lidt

og lad mig see, hvad dette er for ziirlig skreevne Papiirer." Verten tog dem frem, og flyede ham dem til at læse. Han saae, at det var et Haandskrivt omtrent paa otte Ark Papiir, og paa Titel-Bladet stod med store Bogstaver: Fortællingen om den utiidige Nysgierrighed. Præsten læste en halv Snees Linier ved sig selv, og sagde: „Begyndelsen af denne Fortælling synes virkelig saa artig, at jeg har Lyst til at læse den heel." Kroemanden svarede derpaa: „Eders Velærværdighed fortryder det ikke, naar I har læst den; thi I maae viide, at alle de Giester, jeg har forundt at see disse Sager, har fundet megen Behag i den, og har givet mig mange gode Ord for at lade dem beholde den; men jeg har ikke vildet, siiden jeg har tænkt saa, at den, som har glemt Vadsækken med disse Bøger og Papiirer her, kunde komme her engang igien, og saa vilde jeg flye Eiermanden det altsammen; thi endskiønt jeg veed, at det vilde gaae mig meget nær at miste disse Bøger, saa veed jeg dog ogsaa, at jeg bør give dem tilbage, og i hvorvel jeg er en Kroemand, glemmer jeg dog aldrig, at jeg er en Christen." „Deri giør I meget vel, min Ven!" sagde Præsten. „Men hvorom alting er, saa tillader I mig, i Fald Fortællingen staaer mig an, dog vel at skriive den af." „Hiertens gierne," svarede Kroemanden. Imedens disse toe førte denne Samtale, havde Cardenio taget Fortællingen, og stod og bladede i den. Han var af liige Meening med Præsten, og bad ham om at læse den høit, for at de alle kunde høre den. „Ja, jeg læser den med Fornøielse," sagde Præsten; „men blev denne Tiid ikke bedre anvendt til Søvnen end til Læsning?" „Det bliver nok saa stor en Vederqvægelse for mig," sagde Dorothea, „at tilbringe Tiiden med at høre Fortællingen; thi mit Sind er langt fra ikke roeligt nok til at nyde Søvnen, naar Tiiden er dertil." „Naar saa er," sagde Præsten, „saa vil jeg da af Nysgierrighed læse den; maaskee vi finde noget, der fornøier os." Mester Nicolas saavel som Sancho føiede deres Bønner til de andres, og da Præsten merkede, at han derved kunde fornøie dem alle, saa paatog han sig det, og sagde: „Siiden I da ville have det, saa giver nu nøie Agt. Fortællingen begynder saaledes:"

Tree og tredinte Capitel.

I hvilken Fortællingen om den utiidige Nysgierrighed forekommer.

„I Florenz, en bekiendt og velhavende Bye af en Provinds i Italien, som kaldes Toscana, levede Anselmo og Lothario, tvende fornemme og riige Herrer, saa nøie foreenede ved det inderligste og fortroeligste Venskab, at de, som kiendte dem, ikke kaldte dem andet end Vennerne. De vare begge unge, ugivte, af liige Vilkaar og Sæder, hvilket altsammen bidrog til at knytte Venskabsbaandet desto fastere. Vel er det sandt, at Anselmo syntes at have meere Tilbøielighed til smaae Kierligheds-Forstaaelser end Lothario, hvis Hoved-Fornøielse var Jagten; men naar Leiligheden forekom, opoffrede Anselmo, for at fornøie Lothario, sin egen Behag, og Lothario satte sin tilside for at understøtte Anselmos, saa at den eenes Velbehag var en Rettesnoer for den anden. Anselmo havde fattet en heftig Kierlighed til en fornemme og deilig Frøken i samme Bye, ved Navn Camilla, af saa anseelig en Byrd og saa mange personlige Fortienester, at han besluttede (dog med sin Ven Lotharios Samtykke, uden hvilket han intet foretog sig) at begiere hende til Ægte af Forældrene, hvad han ogsaa giorde. Lothario paatog sig at være Mellemhandler, og bragte Sagen til en saa lykkelig Ende for sin Ven, at denne om en føie Tiid saae sig i Besiddelse af alt det, hans Siel attraaede, og Camilla holdt sig saa lykkelig ved at være Anselmos Ægtefælle, at hun uafladelig takkede Himlen og Lothario, der havde været Redskabet til at forhielpe hende til denne Lyksalighed. Saa længe Bryllups-Høitiideligheden varede, kom Lothario som sædvanlig hver Dag i sin Ven Anselmos Huus, og forøgede Glæden og Forlystelsen ved alt det, han vidste og kunde optænke; men da al den Støi, Tummel og alle de ved sliige Leiligheder bruugelige Lykønskninger vare forbie, begyndte Lothario med Forsæt at blive noget efterladende i sine Besøg hos Anselmo, siiden det syntes ham (som det med Rette bør synes alle Fornuftige), at man ikke med den samme Frieyed kan

gaae ind og ud hos sin givte, som hos sin ugivte Ven; thi endskiønt et sandt og oprigtigt Venskab hverken kan eller bør mistænkes, saa er dog Ægtefolks Ære som et rart Blomster, der falmer ved den mindste Uforsigtigheds Vind, som rører den, og kan tage Skade ved Brødre, end siige ved Venner. Anselmo merkede snart sin Vens Vaersomhed, og beklagede sig bitterlig over den, siigende, at dersom han havde troet, at Ægtestanden kunde giort dem meere fremmede for hinanden, saa havde han aldrig begivet sig i den; at da deres nøie Foreening som Ungkarle havde tilveiebragt dem det smukke Navn af Vennerne, saa vilde og kunde han aldrig give sit Minde til at forliise et Navn, der var saa betydningsfuldt og ham saa dyrebart, for en alt for viidt dreeven Forsigtigheds Skyld. Han udbad sig derfor af ham som en Naade (om ellers dette Udtryk kunde finde Sted imellem dem), at han paa nye vilde være Herre i hans Huus, og gaae ind og ud hos ham som forhen, med den Forsikkring, at hans elskede Camilla ingen anden Villie eller Behag havde end hans, og da hun vidste, hvor inderlig de stedse havde elsket hinanden, saa var hun uroelig over at see ham saaledes unddrage sig fra dem. Paa disse og mange andre Grunde, som Anselmo fremførte for at overtale ham til at sætte deres Omgang paa den gamle Fod, svarede Lothario ham med saa stor Forsigtighed, Klogskab og Overbeviisning, at Anselmo maatte tage sin Vens reedelige Hensigt for fulde, og blev Aftalen imellem dem, at toe Dage om Ugen og Festdagene skulde Lothario spiise med dem. Men endskiønt dette nu var aftalt imellem Vennerne, satte Lothario sig dog fore, ikke at komme oftere, end det kunde bestaae med hans Vens Ære og gode Rygte, hvilket han foretrak for sit eget. Han tænkte, og han tænkte ret, at den Ægtemand, som Himlen har skienket en deilig Kone, bør med liige saa stor Omhyggelighed see sig for i Henseende til Venner af Huuset, som erkyndige sig om de Veninder, hans Kone har, fordi det, som ikke skeer eller bliver overlagt paa Spadseregange, i Kirker, ved offentlige Forlystelser og Valfarter, kan skee og overlægges hos en Veninde eller Paarørende, som hun har Fortroelighed til. Imidlertiid holdt Lothario dog for, at det var nødvendigt for Ægtefolk at have en Ven, til at minde dem om enhver Ubetydelighed, som de ellers kunde lade upaaagtet,

siden det let kan hænde, at Manden af Kierlighed til sin Kone enten overseer, eller for ikke at støde hende tier stille til eet og andet, som kan forringe hendes Værd og paadrage hende Dadel; og i saa Fald kunne en Vens Advarsler lettest raade Bod paa Tingen. Men hvor finder man saa fornuftig, troefast og sand en Ven, som Lothario begierede? Jeg veed det ikke. Saa meget er vist, at Lothario havde en sielden Omhue og Nidkierhed for sin Vens Ære, saa at han, gandske imod sit Hiertes Ønske, var i Stand til jevnlig at unddrage sig endog de belovede Dage fra sin Vens Arme, paa det den ørkesløse Almue og onde og forskende Øine ikke skulde see en ung, riig, velskabt og velopdragen Adelsmand komme dagligen i en saa ung og deilig Kones Huus, som Camilla; thi endskiønt hendes Dyd og ædle Forhold kunde hæmme onde Tungers Gift, saa vilde han dog ikke sætte hendes og hans Vens Rygte blot for nogen Tvivl. Af den Aarsag vidste han at mage det saa, at han paa de Dage, han skulde tilbringe hos dem, næsten alle Tiider fik Forretninger, som han sagde det var ham umueligt at opsætte. Er rum Tiid var altsaa forløben med Klagemaal paa den eene og Undskyldninger paa den anden Side, da de en Dag spadserede uden for Byen, og Anselmo sagde til Lothario:

„Jeg indseer meget vel, hvor naadig Himlen har viist sig mod mig ved at lade mig fødes af Forældre, som mine, og ved med gavmild Haand at tildeele mig saavel Naturens som Lykkens Gaver. Men det, som jeg især aldrig noksom kan takke Himlen for, er, at den har skienket mig dig til Ven og Camilla til Kone, toe Naades-Beviisninger, som jeg skatterer uendelig, om end ikke saa høit som jeg bør, saa dog saa høit som jeg formaaer. Men uagtet jeg har Aarsag at være det lykkeligste og gladeste blant alle Mennesker, er jeg dog ved den besynderligste Attraae, der paa nogen Tiid har bemestret sig mit Hierte, bleven det meest nedtrykte og misfornøiede Menneske i heele Verden. Jeg har ikke ladet det mangle paa Bebreidelser imod mig selv for at undertvinge den; jeg har søgt, indtil jeg kunde forskaffe Fornuften dens Herredømme igien, at indeslutte denne Hemmelighed i mit Bryst og unddrage den Verdens Øine; men da jeg ikke længere har Kræfter til at bære den, saa skal din Barm blive dens Giemmested, og jeg bygger paa, at din venskabelige Omhue

for at raade Bod paa min Syge skal i Hast befrie mig fra den Qval, den volder mig, og ved din Hielp Glæden efterhaanden atter opstiige i mit Bryst, liigesom Misfornøielsen er voxet i det ved min Daarlighed." Anselmos Tale satte Lothario i Forundring, han kunde slet ikke begriibe hvad denne lange Indgang vilde siige, og endskiønt han piinte sin Indbildningskraft for at udfinde, hvori den omtalte Attraae kunde bestaae, blev han dog meget langt fra Maalet. For nu endelig at blive befriet fra den Qval, Uvisheden voldte ham, sagde han, at Anselmo fornærmede hans Venskab høiligen ved disse mange Omsvøb, at han strax burde udøse sit Hierte for ham, i den fulde Overbeviisning, at der var intet i hans Magt, som han jo vilde giøre for at befordre hans Vel. „Det er jeg overtydet om," svarede Anselmo, „og i denne Tilliid siiger jeg Dig, at det, der piiner mig, er Ønsket om at have et tilstrækkeligt Beviis paa, at Camilla virkelig er saa fuldkommen, som jeg forestiller mig hende; men derom kan jeg ikke blive forvisset uden ved at prøve hende, og see om hun kommer liige saa skiær og blank af Prøven, som Guldet af Ilden. Thi det forekommer mig, min Ven! at et Fruentimmers Dyd bør beregnes efter de Fristelser, hun kan imodstaae, og at d e n alleene er stærk, hos hvem en Elskers idelige Bønner, Foræringer, Forsikkringer, Taare og Overhæng ingen Virkning kunne giøre; thi", blev han ved, „hvad Fortieneste ligger der i at blive paa rette Vei, naar der ingen Afveie forekommer? Er det Dyd, at de indeslutte sig af Rædsel og Frygt for at snuble, fordi de viide, at de have Mænd, der hver kan berøve dem Liivet, saasnart han griiber dem i nogen Udskeielse? Den, der alleene af Frygt eller Mangel paa Leilighed driives til at være det, hun bør, agter jeg kun meget lidet; jeg sætter kun Priis paa den, der omringet af Farlighed og Forfølgelse gaaer med Seiers-Kronen af Striiden. Altsaa er min Attraae den, at sætte Camilla blot for alle de Fristelser, Kierlighed kan optænke; og om hun da, som jeg haaber, kommer seierriig af Faren, saa har min Lyksalighed opnaaet sin høieste Spidse, thi kan jeg da ikke med Føie meene, at jeg eier det uovervindelige Fruentimmer, om hvilket de Viise siige, at det ikke er at finde? Skulde det derimod falde anderledes ud, end jeg tænker, saa vil Overbeviisningen om, at

jeg ikke har bedraget mig i min Meening, betage mig den Kummer, jeg med Billighed maatte føle over et saa dyrt betalt Forsøg. Og for at overtyde Dig, at intet af alt det, Du kunde vilde indvende herimod, kan være mægtigt nok til at bringe mig fra mit Forsæt, saa begierer jeg, at Du, min troefaste Ven! belaver Dig paa at være Redskabet til at udføre dette Anslag efter min Smag. Jeg vil bereede Dig Leiligheden til at foretage alt det, der kan optænkes for at giøre et dydigt, bravt, ærbart og uegennyttigt Fruentimmer vaklende. Hvad der fremfor alt andet bevæger mig til at overdrage dig dette vigtige Forehavende, er, at om Camilla bliver overvunden af Dig, saa er jeg vis paa, at Du ikke driiver hendes Nederlag til den yderste Grad, at Du anseer Samtykket for Gierningen, at hendes Forbrydelse imod mig ikke strækker sig længere end til Villien, og at Du begraver min Vanære i en evig Taushed og Forglemmelse. Saafremt altsaa mit Liiv og min Roelighed er Dig kier, saa læg strax Dine Elskovs Batterier an, og det ikke lunkent og trevent, men med al den Ild og Fyrighed, som min Attraae udkræver, og med al den Oprigtighed, vort Venskab forvisser mig om."

Denne Tale førte Anselmo til Lothario, der ikke vendte et Øie fra ham i al den Tiid, og var hans Forundring saa stor, at han ikke aabnede sin Mund, førend den anden havde reent udtalt. Da han nu merkede, at Anselmo taug stille, blev han endnu ved at betragte ham i nogen Tiid som en Ting, han aldrig forhen havde seet, og der indjagede ham Skræk og Forundring tilliige; endelig sagde han: „O min Ven Anselmo! jeg kan umuelig troe andet, end at alt, hvad Du har sagt mig, er Spøg; thi havde jeg kundet forestille mig, at Du talede alvorlig, saa havde jeg ikke ladet Dig siige det halve deraf, men havde forekommet Din lange Tale, ved ikke at laane mit Øre til den. Jeg bilder mig ind, at Du maae enten have taget Feil af mig, eller jeg af Dig, uagtet jeg meget vel seer, at Du er Anselmo, og Du veed, at jeg er Lothario; men ulykkeligviis maae jeg troe, at Du er ikke den forrige Anselmo, og Du maae have troet, at jeg liige saa lidet var den Lothario, jeg burde være, siiden det, Du har sagt mig, ikke ligner min Ven Anselmo, og den Begiering, Du har giort mig, ikke kunde giøres til den

Lothario, Du kiender. En ærlig Ven kan prøve sine Venner og føre sig dem til Nytte, som Poeten siiger: usque ad aras; det vil siige, at han ikke bør benytte sig af dem i Ting, der ere Gud imod. Har nu en Hedning følet denne Pligt i Venskab, hvor meget meere bør da ikke en Christen føle den? Og kunde et ømt Venskab endog forleede til at overskriide den Ærbødighed, man skylder Himlen, saa maatte det i det mindste ikke være i intetbetydende Ting, men naar det gialdt om Vennens Ære og Liiv. Siig mig nu, Anselmo! hvilken af disse toe Ting der staaer i Vove for Dig, at jeg Dig til Velbehag skulde paatage mig saa afskyelig en Sag, som den, Du begierer? Sikkert ingen af Deelene, thi om jeg har fattet Din Meening ret, saa beeder Du mig at skille Dig ved Ære og Liiv, og følgeligen mig selv med, fordi om jeg skiller Dig ved Din Ære, saa skiller jeg Dig ved Dit Liiv, siiden det er langt værre at leeve vanæret end at døe; og naar jeg, som Du forlanger, bliver Redskabet til alt Dit Uheld, saa vanærer jeg mig jo selv for stedse, og følgeligen berøver mig Liivet. Hør mig derfor ud, min Ven! min elskede Anselmo! og bie med at svare mig, indtil jeg har anført alle de Grunde, jeg har til at bestriide Din utiidige Attraae med, og saa vil jeg høre alt hvad Du kan have at indvende imod dem." „Det er jeg gandske villig til," svarede Anselmo; „siig alt, hvad Du vil." „O Anselmo!" tog Lothario Ordet, „den Attraae, der er avlet i Din Barm, er saa uriimelig, at der ikke engang er en Skygge af Fornuft til at indhylle den i, og af den Aarsag synes mig næsten den Tiid at være spildt, som anvendes til at betage Dig Din Taabelighed, thi andet Navn veed jeg ikke at give den; og til en Straf for Din Ufornuft burde man lade Dig blive i den. Men mit ømme Venskab tilsteder mig ikke at bruuge denne Haardhed imod Dig; det tilskynder mig at drage Dig af en Farlighed, der kan forvolde Din Undergang. For nu at giøre Dig Tingen des tydeligere, saa siig mig, Anselmo! om Du ikke har sagt, at jeg skulde friste en Dydig, forføre en Ærbar, angriibe en Uegennyttig med Gaver, besnære en Vaersom; thi alt dette er Dine egne Ord. Men naar Du veed, at Du har en dydig, ærbar, uegennyttig og vaersom Kone, hvad søger Du da? Naar Du troer, at hun kommer i Triumph

fra alle mine Angreeb, som hun ogsaa vist giør, hvilke ypperligere Tilnavne end de, hun allereede har, veed Du da at tillægge hende i Fremtiiden? Hvad kan hun blive, som hun ikke allereede er? Enten maae Du altsaa ikke troe, at hun er det, som Du siiger, eller og veed Du ikke selv, hvad Du begierer. Troer Du hende ikke til at være det, Du foregiver, saa prøv hende ikke, thi derved kunde hun bringes hen paa de Veie, hvor hendes Tilbøielighed ellers aldrig havde ført hende; og er hun saa dydig og fuldkommen, som alle og enhver troer, saa er det utiidigt at forlange Stadfæstelse paa denne Sandhed, siiden Du, naar hun har givet Dig den, dog ikke kan skatte hende høiere, end Du nu giør. Slutningen er altsaa reen, at det er ufornuftigt og formasteligt at foretage en Sag, paa hvilken Udfaldet kan giøre Skade, men ingen Gavn. At ville trænge ind i de mørkeste Hemmeligheder, er en aabenbar og syndig Daarlighed; det tilkommer Gud alleene at prøve Hierterne, og at griibe ind i hans Rettigheder er en Formastelse, der fortiener Beskiemmelse. Skulde nu Din Formastelse tilveiebringe Dig den fortiente Beskiemmelse, saa tænk ikke, at det vilde blive Dig en Trøst, at ingen kiendte Din Ulykke. Til at plage, krænke og mistrøste Dig var det meere end nok, at Du vidste den selv; og til en Bekræftelse paa denne Sandhed vil jeg anføre Dig nogle Vers, som den berømte Poet Luys Tansilo har skreevet i Slutningen af den første Deel af Sanct Peders Taare:

Som Smerten voxer, voxer ogsaa Skammen
Hos Petrus, da den lyse Dag begynder;
Af Ingen seet, han føler dog en Flammen
I sine Kinder, veed sig selv en Synder.
De høie Siele føle dybest Skammen,
Naar ene Hiertets Røst eens Synd forkynder;
Om ei den sees af Menneskenes Brimmel,
Dens Vidner ere stedse Jord og Himmel.

Altsaa vil Lønligheden ikke kunde forlindre Din Smerte, en uophørlig Graad vil blive Din Deel, om ikke Dine Øine, saa vil Dit Hierte græde blodige Taarer, som det gik den eenfoldige Doctor, om hvem Digteren fortæller os, at han

foretog sig det Forsøg med Glasset, som den forsigtige Rinaldo af meget gode Grunde undskyldte sig for; thi omendskiønt dette kun er en poetisk Opfindelse, saa ligger der dog saa herlig en Sædelære skiult under den, at den fortiener at drages til Eftertanke; og intet, som kan tiene til at bestriide den Vildfarelse, jeg endnu haaber at overtyde Dig om, kan være ligegyldigt for mig. Siig mig altsaa, Anselmo! hvis Himlen eller Skiebnen havde sat Dig i Besiddelse af saa fortræffelig en Diamant, at alle Kiendere erklærede den for ægte, og eenstemmigen holdt for, at den i Vægt, Haardhed og Værdie overgik alt hvad der hidindtil var kommet dem for Øie, var det da fornuftigt, om Du af en utiidig Lyst lod Dig forleede til at lægge den imellem Ambolt og Hammer, for med stærke og vældige Slag at giøre Prøve paa, om den ogsaa var saa haard og fiin, som der blev sagt? Hvad blev der da vel vundet ved dette daarlige Foretagende? thi sæt endog, at Steenen holdt denne uriimelige Prøve ud, saa kunde dens Værd og Berømmelse ikke forøges, og sprang den (som kunde være mueligt), var da ikke alting tabt, og burde Frugten af dette Forsøg blive andet, end at alle ansaae dens Eiermand for en Daare? Camilla, min Ven! er sikkert en uskatteerlig Diamant, saa vel i alle andres Øine, som i Dine; men holder hun ikke denne formastelige Prøve ud, saa overvei, at Du ikke bør beklage Dig over hende, men har Føie til at anklage Dig selv, som den første og eeneste Aarsag til hendes og Din Undergang. Betænk, min dyrebare Anselmo! at Fruentimmerne ere skrøbelige, til vor Lyksalighed ere deres Hierter dannede bløde og medynksomme, og et viist Forsyn har i vore stærkere Kræfter bestemt dem Forsvar og Beskiermelse. Det er vor Pligt, at rydde alt det af Veien for dem, deres kiælne Fod kunde støde sig paa og snuble over; men det er uforsvarlig handlet, at giemme spidse Steene under saa herligt et Græs, at det fremviiser Øiet en jevn og banet Vei, og lade dem finde en Forræder i den, i hvis Arme de havde ventet sig Beskyttelse og Veiledning. Den hviide og deilige Hermelin har af Naturen saa stor en Afskye for al Ureenlighed, at den hellere mister Liiv og Frihed, end den besmitter sig; Jægerne, der efterstræbe den, benytte sig af denne Afskye til at naae deres Maal, ved at kaste Dynd overalt i Veien for den.

Jægerne bør ikke dadles, det er den eeneste Maade til at blive Herre over den; men hvor foragtelig var ikke den Mand, der eiede dette yndige Creatur, kunde daglig glæde sig over dets Skiønhed og Reenhed, og desuagtet søgte at lokke det i det Dynd, det havde opoffret sin Frihed for at undgaae? Man bør vogte og agte en dydig Kone, som man vogter og agter en deilig Hauge, besat med de yndigste Roser; Eiermanden omgierder dem for den formastelige Haand, der kunde vilde bryde dem, men glæder sig ved, at Synet og Lugten henrykker de Forbiegaaende. Ved denne Leilighed falder mig nogle Vers ind af en af vore nyere Comedier, som synes mig at passe paa den Materie, vi tale om. En gammel forstandig Mand raader en anden, der har en ung Daatter, at vogte og giemme hende, og selv at holde et stadigt Øie med hendes Forhold, og iblant andre Grunde anfører han disse:

Skiør som Glas er Qvindetroe;
Prøve den fraraader jeg,
Om den brister eller ei;
Begge Ting kan hændes jo.

Hiin vel turde tiest møde,
Lad dig derfor ikke friste
Til Forsøg, om det kan briste,
Hvad man siden ei kan bøde.

Mange ogsaa meene vil,
Og med Grund: saalænge Qvinder
Her liig Danae man finder,
Er der ogsaa Guldregn til.

Hvad jeg hidindtil har sagt Dig, Anselmo! har alleene havt Hensyn til Dig; men nu vil jeg siige lidet om hvad der angaaer mig. Skulde jeg synes Dig for viidtløftig, saa tilgiv mig! den Labyrinth, i hvilken Du har forvildet Dig, og som jeg vil leede Dig ud af, giør det nødvendigt for mig. Du holder mig for Din Ven, og vil berøve mig min Ære, en Ting, der er gandske striidig mod Venskab; og ikke det alleene, men Din Paastand er endog, at jeg skal berøve Dig Din. At Du vil skille mig ved min, behøver intet andet Beviis end dette, at saasnart Camilla merker, at jeg umager

mig for at drage hendes Hierte fra Dig, som er det, Du begierer, saa kan hun ikke ansee mig for andet end en æreløs Forræder, eftersom jeg har givet en Attraae Sted, ved hvilken vi alle tree fornærmes, og jeg bryder alle Venskabs Pligter. Hvad det angaaer, at jeg berøver Dig Din, da der endnu mindre Tvivl om; thi naar jeg anmoder Camilla om Kierlighed, saa maae hun troe, at hendes Forhold har givet mig Anleedning til at ansee hende for løsagtig, siiden jeg tør aabenbare hende min skammelige Attraae; og i det hun føler sig vanæret, gaaer det Dig ikke bedre, saasom begges Ære staaer i det nøieste Forbund. Af den Aarsag bliver stedse en Mand, der har en troeløs Kone, uden at han veed det eller har givet mindste Anleedning dertil enten ved Liigegyldighed eller andre Forseelser, belagt af alle med spottelige Øgenavne, og ansees for sin Kones Forbrydelse paa en vis Maade med foragtelige Øine, i Steden for med Medynk, uagtet han ikke ved sin Brøde, men ved sin slette Ægtefælles onde Tilbøielighed er bragt i denne Ulykke. Imidlertiid er det dog ikke een af de latterlige Griller, som fordærvede Sæder har indført; denne Tænkemaade har en langt ældre og ædlere Oprindelse, som jeg skal viise Dig. Den hellige Skrift siiger, at Gud dannede vor første Moder Eva af et Ribbeen, som han tog af den sovende Adams Side, og saasnart Adam vaagnede, og saae hende, sagde han: Dette er Kiød af mit Kiød, og Been af mine Been. Hvorpaa Gud sagde: Derfor skal Manden forlade Fader og Moder, og være eet Kiød med sin Hustrue. Her er Indstiftelsen af det hellige Sacrament, der knytter Ægtebaandet saa stærkt, at intet uden Døden kan løse det. Herfra har det den store Kraft, at giøre toe forskiellige Personer til eet Kiød, og et kierligt Ægteskab gaaer endnu viidere, i det toe Siele ved det kun faae een Villie. Ere nu Mand og Kone kun eet Kiød, saa flyder ogsaa nødvendig deraf, at de Forseelser, Konen begaaer, og den Skam, de foraarsage, maae ogsaa falde paa Manden, som eet Kiød med hende, uagtet han, som jeg forhen sagde, ikke har mindste Deel i dem; thi liigesom Smerterne i en Fod eller et andet Lem føles i Menneskets heele Legeme, forbi det er eet Kiød, og Hovedet liider ved at Neglen paa en Taae beskadiges, endskiønt det er uskyldigt deri, saa er og bliver Manden ogsaa deelagtig

i sin Kones Vanære, siden begge kun udgiøre eet. Og som Kydskhed og Ukydskhed over heele Verden udspringer af Kiød og Blod, saa har en løsagtig Kones Vanære den samme Oprindelse, og Manden maae i Følge deraf deele hendes Beskiemmelse med hende, og være foragtet og vanæret, selv uden at viide det. Altsaa betænk dog, Anselmo! den Fare, Du løber, for at forstyrre den søde Fred og Samdrægtighed, i hvilken Du og Din fromme Kone leever; betænk for hvilken letsindig og utiidig Nysgierrigheds Skyld Du vil opirre Liidenskaber, der for nærværende Tiid ligge saa stille i Din kydske Kones Barm. Skielv for den Harm, som endog et mislykket Anslag opvækker i en dydig Siel, ved at have været sliige Anmodninger underkastet. Jeg vaerer Dig ad, at Fordeelen, Du kan drage af dette Forsøg, er meget liden, men Forliiset saa stort, at jeg vil gaae det forbie med Taushed, da jeg ikke veed Ord, der ere kraftige nok til at beskriive Dig det. Skulde imidlertiid alt det, jeg har sagt Dig, ikke formaae at drage Dig fra Dit onde Forsæt, saa maae Du søge Dig et andet Redskab til Din Vanære og Ulykke, saasom jeg ingenlunde er sindet at være det, om jeg endog derved skulde miste Dit Venskab, det allerstørste Tab for mig, der kan optænkes."

Her taug den dydige og forstandige Lothario stille. Anselmo blev staaende en rum Tiid meget forvirret og tankefuld, uden at svare et eeneste Ord; endelig sagde han: „Du har seet, min Ven! med hvilken Opmerksomhed jeg har hørt paa alt hvad Du har vildet siige mig. Dine Grunde, Exempler og Lignelser have overbeviist mig om Din store Forstand og det ømme og oprigtige Venskab, Du bærer for mig. Jeg indseer og bekiender i liige Maade, at dersom jeg ikke følger Dit Tykke, men bliver ved mit, saa viiger jeg fra det Bedre og iiler til det Værre. Du maae derfor ansee mig for at være befængt af den Syge, som nogle Qvinder ere underkastede, naar de fatte en utiidig Lyst til at spiise Jord, Kridt, Kul og andre endnu meere uhumske Ting af den Art, at man kan væmmes alleene ved at see dem, end siige spiise dem. Det er derfor nødvendigt at helbreede mig med Sreedighed, hvilket mageligen lader sig giøre, naar Du alleene vil giøre en, skiønt kold og lunken, Begyndelse til at overtale Camilla. Den Fyrighed og Heftighed kræves ikke,

som om Du vilde være Seierherre ved det første Angreeb. Med denne Begyndelse vil jeg lade mig nøie, ved den opfylder Du, hvad Du er vort inderlige Venskab skyldig, Du redder mit Liiv, og giiver mig Sikkerhed for aldrig at see mig vanæret. En Aarsag alleene bør forpligte Dig til at giøre det, nemlig denne: da jeg saa fuldt og fast har besluttet at sætte denne Prøve i Verk, saa nødes jeg til, naar Du ikke vil føie mig, at betroe min Daarlighed til en anden, hvorved den Ære, som Du er saa omhyggelig for at bevare, kan blive sat i Vove. Hvad det angaaer, at Din kunde liide i Camillas Tanker ved de Faldstrikker, Du lagde for hende, da kunne vi jo, naar hun, som vi haabe, lykkelig har undveeget dem, aabenbare hende heele Planen, hvorved hendes Agt for Dig strax vil blive fornyet. Da Du altsaa med saa liden Fare kan giøre mig lykkelig og fornøiet, saa undlad det ikke, om Du end saae endnu fleere Vanskeligheder forud; thi som jeg har sagt Dig, saasnart Du alleene har giort en Begyndelse, saa vil jeg betragte Sagen som dermed afgiort."

Da Lothario nu merkede, hvor halsstarrig Anselmo var i at faae sin Villie frem, og ikke vidste fleere Exempler at anføre, eller vægtigere Grunde til at bestriide ham med, og han tilliige truede med at betroe sit fordærvelige Anslag til en anden, saa besluttede han, for at forebygge et skadeligere Onde, at føie sin Ven, i det stadige Forsæt at skille sig ved denne Sag paa en Maade, der ikke fornærmede Camilla, og dog tilfredsstillede Anselmo. Han svarede ham derpaa, at førend nogen anden skulde faae hans Forehavende at viide, saa vilde han tage Forretningen paa sig, og giøre Begyndelsen dermed, saasnart Anselmo fandt det for godt. Denne omfavnede ham paa det inderligste og kierligste, og takkede ham for hans Tilbud, som om han havde beviist ham den vigtigste Tieneste af Verden. Det blev derpaa aftalt imellem dem, at Begyndelsen skulde giøres i en af de første Dage, at Anselmo skulde forskaffe ham Leilighed til at tale i Eenrum med Camilla, og flye ham Penge og Smykker til Foræringer. Han raadede ham til at viise sig som en stor Elsker af Musique, og giøre Vers til hendes Berømmelse, hvilke han selv, i Fald Lothario ikke gad havt Umagen, vilde forfærdige. Lothario var villig til alle Ting, men i langt for-

nuftigere Hensigt, end Anselmo forestillede sig, og efter denne Samtale gik de tilbage til Anselmos Huus, hvor de fandt Camilla i en kierlig og uroelig Forlængsel efter sin Mand, som den Dag var bleven længere ude end sædvanlig. Lothario gik strax efter hiem, og lod Anselmo tilbage liige saa glad og fornøiet, som han selv var tankefuld og bekymret for at udfinde en Maade til at drage sig vel ud af denne forvirrede Sag. I Nattens Taushed haabede han at have udtænkt et Middel til at bedrage Anselmo uden at fornærme Camilla, og nogle Dage efter gik han hen at spiise med sin Ven. Han blev meget venlig imodtaget og begegnet af Camilla, da hun vidste, hvor kier hendes Mand havde ham. Da Maaltiidet var forbie, og alting var taget bort, sagde Anselmo til Lothario, at han skulde holde Camilla med Selskab, medens han gik ud i en meget vigtig Forretning, men om et Par Timers Tiid skulde han være hos dem igien. Camilla bad ham blive hos dem, og Lothario tilbød sig at følge med ham; men han afslog begge Deele, og nødte Lothario til at blive og oppebie hans Hiemkomst, saasom han havde noget meget vigtigt at tale med ham. Han sagde tilliige til Camilla, at hun ikke skulde lade Lothario være alleene, imedens han var borte, og vidste med saa gyldige Paaskud at besmykke Nødvendigheden eller (rettere sagt) Daarligheden i hans Bortgang, at ingen skulde kunde merke, at de vare opdigtede.

Anselmo gik, og lod Camilla og Lothario blive alleene i Værelset, medens alle Folkene vare i Begreeb med at spiise. Lothario befandt sig nu efter sin Vens Forlangende liige uden for Skandsen, han skulde angriibe, og saae en Fiende under Øinene, der ved sin Deilighed alleene kunde overvinde en heel Skare af bevæbnede Riddere. Var vel Lotharios Frygt ugrundet? Imidlertiid foretog han sig ikke andet end støttede Albuen mod Armen af sin Stol, satte Haanden under Kinden, og bad Camilla forlade ham hans Uhøflighed, at han begierede hendes Tilladelse til at tage sin Middagsroe, indtil Anselmo kom tilbage. Camilla svarede ham, at der var bedre Hviile for ham i Canapeen end paa Stolen, og bad ham derfor at sætte sig til at sove i den. Lothario vilde ikke tage mod dette Tilbud, men sov hvor han sad, indtil Anselmo kom hiem. Da han nu fandt Camilla i sit

Cabinet og Lothario sovende, trøstede han sig med, at siden han var bleven saa længe borte, saa havde de gierne kundet tale med hinanden, og endda faaet Tiid tilovers at sove i; han satte sig altsaa for at gaae ud med Lothario, saasnart han vaagnede, for at spørge ham hvad Lykke han havde giort. Det gik efter hans Ønske; Lothario vaagnede snart, og strax derpaa forlode de begge Huuset. Neppe vare de uden for Døren, før Anselmo erkyndigede sig om det, han længtes saa meget efter at viide. Lothario svarede ham, at han ikke holdt det raadeligt at gaae for rask til Verks den første Gang, altsaa havde han intet viidere giort end berømme Camillas Yndigheder og siige hende, at heele Byen ikke talede om andet end hendes Skiønhed og Forstand; at dette havde syntes ham den beqvemmeste Maade til at sniige sig ind i hendes Gunst, og bringe hende til at høre ham en anden Gang med meere Behag; at han heri havde betient sig af samme Konstgreeb som Fanden, der, naar han vil forleede nogen, fremviiser sig som en Lysets Engel, og aldrig lader sig see i sin rette Skikkelse, førend han er naaet sit Øiemeed, saafremt man ikke i Begyndelsen kommer under Veir med hans Bedragerie. Anselmo var inderlig vel tilfreds med alle Ting, og sagde, at han hver Dag, endskiønt han ikke gik ud, dog skulde viide at forskaffe ham Leilighed til at være alleene med Camilla, uden at hun skulde kunde merke det mindste til Pudset, der spilledes hende.

En lang Tiid gik bort med at Lothario, uden at siige et Ord til Camilla, forsikkrede Anselmo, at han uafladeligen forfulgte hende med sine Bønner og Overtalelser, men at han aldrig blev det mindste Tegn vaer, der kunde ilde udtydes eller alleene give ham et Skin af Haab om at komme viidere hos hende. Kort efter sagde han, at hun begyndte at true ham med, at saafremt han ikke dæmpede denne nedrige Begierlighed, saa vilde hun siige det til sin Mand. „Godt," sagde Anselmo, „siiden da Bønner og Overtalelser intet kan udrette, saa maae vi see, om Gaver blive liige saa afmægtige. I Morgen vil jeg skye Dig toe tusinde Ducater til at byde hende og give hende, og en liige Summa til Smykker at sætte paa Krog for hende. I hvor deilige og dydige end Fruentimmerne ere, have de dog Tilbøielighed til Pragt, og Lyst til at pynte sig; imodstaaer hun altsaa

denne Fristelse, saa er jeg tilfreds, og skal ingen Uleilighed meere giøre Dig." Lothario svarede, at da han engang havde paataget sig det, saa vilde han ogsaa føre det ud til Enden, endskiønt han saae forud, at han kom med Skamme fra sit Angreeb. Dagen efter fik han fiire tusinde Ducater og liige saa mange Bekymringer, siiden han ikke meere vidste, hvad for nye Løgne han skulde finde paa. Imidlertiid besluttede han at siige, at Camilla var liige saa ubevægelig ved Gaver, som ved Bønner og Forsikkringer, og at han nu var kied af at spilde meere Tiid herpaa. Men Skiebnen, der vender alle Ting efter sin Velbehag, indrettede det saaledes, at Anselmo, da han efter Sædvane havde ladet Camilla og Lothario blive alleene, lukkede sig inde i et Cabinet, hvorfra han igiennem nogle Huller kunde see og høre alt hvad de toe foretoge sig. Han merkede, at Lothario i meere end en halv Tiime ikke lukkede sin Mund op til Camilla, og vel ikke heller var sindet at giøre det, om det vaerede et heelt Seculum; hvoraf han tilliige begreeb, at alt, hvad hans Ven havde sagt ham om Camillas Afviisninger, var lutter Opdigt. Men for at blive fuldkommen overtydet derom, forlod han Cabinettet, tog Lothario til en Side, og spurgte hvad Nyt han havde, og hvorledes Camilla var til Sinds. Lothario svarede ham, at han ikke var sindet at giøre et Skridt viidere i denne Sag, siiden hun havde afviist ham saa haardt og eftertrykkelig, at han ikke havde Hierte at tale hende oftere til desangaaende. „O Lothario! Lothario!" sagde Anselmo, „hvor slet opfylder Du det, Du skylder mig, og jeg ventede af Dig! Jeg har staaet paa Luur her i næste Kammer, og jeg er vis paa, at Du aldrig har talt et Ord til Camilla. Deraf kan jeg begriibe, at det forholder sig paa samme Maade med hvad Du forhen har sagt mig, og naar saa er, som jeg ikke kan twivle om, hvorfor vil Du da bedrage mig? hvorfor vil Du ved en falsk Beredvillighed berøve mig Midlerne, jeg kunde finde til at faae min Attraae stillet?" Dette var alt, hvad Anselmo sagde, men det var nok til at giøre Lothario skamfuld og forvirret over at være bleven greebet i Løgn, hvilket han næsten holdt for uærligt, og af den Aarsag giorde han Anselmo en høi Eed, at han fra dette Øieblik af skulde gaae oprigtig til Verks og giøre sig al optænkelig Umag for at

tilfredsstille ham, hvorom han, ved at luure paa nye paa dem, let kunde blive overbeviist; og havde han ikke meere nødig at anspore ham, saasom han nu vilde sætte et Anslag i Verk, der skulde betage ham al Mistanke. Anselmo forlod sig paa hans Løvte; men paa det han nu kunde forskaffe ham en tryggere Leilighed og betage dem al Frygt for at blive overrumplet, saa besluttede han at reise bort paa nogle Dage, og begive sig til en god Ven, der boede paa Landet, paa et Sted, der ikke laae meget langt fra Byen. Med denne Ven tog han altsaa Aftale, at han skulde beede ham meget indstændig, saa hastig som muelig at indfinde sig paa hans Gaard, paa det han kunde have en Aarsag at anføre for Camilla. Ulykkelige og forblindede Anselmo! hvad er det, Du foretager Dig? hvad er det, Du opspinder? hvad er det, Du forordner? Betænk, at Du lægger Raad op imod Dig selv, spinder paa Din egen Vanære, og forordner Din egen Undergang. Din Kone er dydig; Du er i en roelig Besiddelse af den kostbareste Skat; intet forvolder Dig Mishag; Camillas Attraae strækker sig ikke uden for hendes Huus; Du er hendes jordiske Gud, hendes Ønskers Øiemeed, hendes Liivs Glæde, hendes Villies Beherskker; Himlens og Din Velbehag er Rettesnoeren for alle hendes Tanker og Gierninger. Kunne alle disse fortræffelige Egenskaber, som hun hver Dag giver Dig de meest overtydende Prøver paa, ikke tilfredsstille Dig? Vil Du da vende op og ned paa Naturen for at opdage et nyt og aldrig forhen seet Liggendefæe, og derved sætte Dig i Fare for at tabe det altsammen, eftersom heele Vægten skal bæres af en skrøbelig Naturs svage Piller? Betænk, at naar man kræver det Umuelige, saa fortiener man at miste det Muelige, hvilket Poeten meget vel udtrykker i disse Vers:

Liivet søger jeg i Døden,
Sundhed midt i Sygdomsstand,
Udgang, hvor ei aabnes kan,
Frihed midt i Fængselsnøden,
Troeskab hos forrædersk Mand.

Dog min Skiebne, hvoraf jeg
Aldrig venter Godt for mig,
Har mig givet denne Lære:

Vil Umueligt Du begiere,
Blier alt Mueligt negtet Dig.

Anselmo drog nogle Dage derefter ud paa Landet, og ved sin Bortgang sagde han til Camilla: at Lothario i hans Fraværelse skulde have Opsyn med Huuset og daglig spiise med hende, og at hun maatte viise den samme Agt og Omhue for ham, som for hans egen Person. Camilla, som en ærekier og dydig Kone, bedrøvedes meget over denne Anmodning af hendes Mand, og sagde ham, hun maatte erindre ham om, at det var imod Belanstændigheden at tage imod en Mands Besøg i hans Fraværelse; og i Fald han ikke troede hende til at kunde have Opsyn med Huuset, saa kunde han jo forsøge det paa nogen Tiid, for ved Erfaringen at overbeviises, om hendes Omhue var tilstrækkelig eller ei. Anselmo svarede, at han fandt det nu saa for godt, og i saa Fald var det hendes Pligt at tie og adlyde. Camilla sagde, at hun skulde giøre det, endskiønt meget nødig. Anselmo reiste bort, og Dagen efter kom Lothario for at spiise med Camilla, som tog meget artig og venlig imod ham, endskiønt hun søgte at mage det saa, at hun næsten aldrig var alleene med ham, men ideligen havde nogle af sine Folk om sig, i Særdeleshed sin eene Kammerpiige, der heed Leonella, og som hun holdt meget af, eftersom hun var opdraget tilliige med hende af Camillas Forældre, og havde fulgt med hende, da hun var bleven givt med Anselmo. I de tree første Dage talede Lothario slet intet om Kierlighed, endskiønt han havde kundet finde Leilighed dertil, medens Folkene, efter Camillas Befaling, fuldendte deres Maaltiid i største Hast. Hun havde endog befalet Leonella at spiise førend hun selv, paa det hun aldrig skulde viige fra hendes Side; men hun, som havde langt behageligere Ting at tage Vaere, ved hvilke hun tilbragte adskillige Tiimer med langt større Fornøielse, efterkom ikke sin Frues Befaling meget nøie; tvertimod hun forlod dem saa ofte, som om det havde været hende befalet at lade dem blive alleene. Men Camillas Beskeedenhed, hendes ærbare Ansigt og majestætiske Person paalagde Lothario Taushed og bandt hans Tunge. Imidlertiid blev dette just skadeligt for dem begge; thi medens Tungen tier, tale Tankerne, og de gave ham Anledning til

at anstille Betragtninger over Camillas Skiønhed og Fortræffelighed, der kunde have optændt et følesløst Marmor, end siige en Barm, der bestod af Kiød og Blod. Den Tiid og Leilighed, Lothario kunde brugt til sit Foredrag, anvendtes til hendes Beskuelse, og til at overveie hvor elskværdig hun var, og disse Overveielser begyndte lidt efter lidt at angriibe den Agt, han skyldede Anselmo. Tusinde Gange besluttede han at forlade Byen og begive sig saa langt bort, at Anselmo aldrig skulde faae ham at see, og han ikke Camilla; men Kraften til at sætte det i Verk var ham allereede betagen, og Vellysten, han nød ved hendes Beskuelse, bandt hans Fod. Han forsøgte at giøre Vold paa den Behag, der kaldte ham til at see Camilla. Han anklagede sig selv for sit Fusentasterie; han skieldede sig for en slet Ven og en endnu slettere Christen. Han anstillede Sammenligninger mellem sig og Anselmo, men i dem syntes alting at siige ham, at Anselmos Daarlighed og Tilliid var strafværdigere end hans Mangel paa Troeskab, og dersom han havde troet at kunde undskylde sig saa godt i Guds Øine, som i Menneskenes, saa havde han ikke frygtet Straf for sin Forbrydelse. Kort sagt, Camillas Skiønhed og Yndighed, foreenet med Leiligheden, som den taabelige Mand havde givet ham i Hænderne, overvandt Troeskaben, og da Lothario nu hverken saae eller hørte andet end sin heftige Tilbøielighed, saa efter at hans Ven havde været borte i tree Dage, i hvilke han uophørlig havde kiempet imod sin Attraae, aabenbarede han sin Kierlighed for Camilla med saa gruesom en Forvirring, og anholdt om hendes Gunst med saa veemodige og forelskede Talemaader, at Camilla blev sat i den yderste Forundring, og uden at svare et eeneste Ord, reiste hun sig, og lukkede sig inde i sit Cabinet. Men derved udslukkedes hos Lothario ikke Haabet, der fødes med Kierligheden, og hans Kierlighed voxede tilliige med hans Agtelse for Camilla. Hun, der havde fundet det hos Lothario, som hun aldrig kunde tiltroet ham, vidste ikke hvad hun skulde foretage sig. Hun holdt det usikkert at give ham Leilighed til at see og tale alleene med hende, og besluttede derfor endnu samme Nat at sende en Tiener med et Brev til hendes Mand, hvori hun skreev dette:“

———

Fiire og tredivte Capitel.

Hvori Fortællingen om den utiidige Nysgierrighed fortsættes.

„Camilla til Anselmo.

Man pleier at sige, at det gaaer en Kriigshær slet uden General og en Fæstning uden Commandant; men jeg siger, at en ung Kone er endnu langt værre faren uden sin Mand, naar ikke uovervindelige Forhindringer holde ham fra hende. Af den Aarsag er Din Fraværelse saa gruesom for mig, at det er mig umueligt at bære den længere; saafremt Du altsaa ikke strax kommer tilbage, saa maae jeg begive mig til mine Forældre og søge Tiidsfordriiv i deres Huus, om endog Dit derved skulde blive uden Tilsynsmand; thi den Du efterlod mig, om han ellers skal have det Navn, synes mig at være meere betænkt paa sin egen Fornøielse end paa Din. Da jeg er forsigtig, saa har jeg intet meere at sige Dig; ei heller var det vel giort, om jeg sagde Dig meere."

Dette Brev modtog Anselmo, og saae deraf, at Lothario allereede havde giort Begyndelsen til sit Foretagende, og at Camilla havde taget det op, som han ønskede. Høiligen fornøiet over denne Tiidende lod han Camilla mundtlig sige, at hun ikke maatte forandre Bopæl under hvad Paaskud det end var, siiden han med det første vilde være hiemme. Camilla blev sat i stor Forundring over Anselmos Svar, der voldte hende en langt større Forleegenhed; thi nu torde hun hverken vove at blive i Huuset eller begive sig til sine Forældres, eftersom hun satte sin Ære i Fare, naar hun blev, og overtraadde sin Mands Befaling, naar hun gik. Efter lang Overveielse besluttede hun omsiider det værste, nemlig at blive, og ikke at skye Lothario, for ei at give sine Folk Anleedning til Snak, ja hun fortrød endog hvad hun havde skreevet Anselmo til derom, af Frygt for, at han maatte falde paa, at Lothario var bleven noget uanstændigt vaer i hendes Opførsel, der havde forleedet ham til at sætte den Ærbødighed til Side, han skyldte hende. Ved sin Liid til Gud

og sin egen Dyd og Styrke troede hun at imodstaae Fristelsen af alt det, Lothario kunde siige og foretage, uden at meddeele sin Mand meere derom, for ikke at indvikle ham i Striid og Fortrædeligheder; ja, hun bestræbte sig endog for at udfinde en Maade til at undskylde Lothario hos Anselmo, i Fald han spurgte om, hvad der havde bevæget hende til at skriive Brevet.

I disse meere agtværdige end trygge og gavnlige Tanker hørte hun Dagen efter igien paa Lothario, hvilken gik hende saa stærkt paa Klingen, at hendes Standhaftighed begyndte at vakle, og maatte hun kalde al sin Dyd til Hielp, for at forjage Kiendemerkerne af sine Øine paa den kierlige Medynk, han ved sine Taare og Bønner havde opvakt i hendes Barm. Ingen af disse Bevægelser undgik Lothario, og de antændte ham endnu stærkere. Det syntes ham nødvendigt, at twinge Fæstningen til at overgive sig, medens Anselmos Fraværelse gav ham Tiid og Rum dertil; han anfaldt derfor Stolthedens Forskandsninger med hendes Skiønheds Berømmelser, thi ingen Ting nedbryder hastigere Bolbene omkring den qvindelige Forfængelighed, end Forfængeligheden selv, naar den angriibes med smigrende Lovtaler. Kort sagt, Lothario berømte, græd, bad og holdt ved med saa megen Ømheds-Følelse og med saa mange Kiendetegn paa en sand Kierlighed, at han, til Trods for Camillas Forsigtighed, blev Seier-Herre, da han mindst ventede og høiest ønskede det. Hvorledes? overgav Camilla sig, og kunde Lothario døve Venskabs Røst? Et tydeligt Exempel paa, at Kierligheden kan alleene bekiempes ved Flugten, og at ingen maae vove at prøve Styrke med saa stærk en Fiende, siiden der behøves guddommelige Kræfter til at imodstaae dens menneskelige. Leonella var den eeneste Medviider i sin Frues Skrøbelighed, thi for hende kunde vore utroe Venner og unge Elskende ikke skiule sig. Lothario vilde ikke betroe Anselmos Forlangende til Camilla, eller at han selv havde givet ham Leilighed til at gaae saa viidt, paa det hun ikke skulde falde paa at tvivle om hans Kierlighed og fatte den Tanke, at han af en Hændelse og uden sin egen Hensigt og Attraae havde anholdt om hendes Gunst.

Nogle Dage efter kom Anselmo igien til sit Huus, uden at merke hvad han havde forliist i det, hvilket just var det,

han skattede meest og vaerede mindst. Han gik strax hen at søge Lothario, som han fandt i hans Huus; de omfavnede hinanden hiertelig, og Anselmo spurgte strax, om han havde Liiv eller Død at forkynde ham. „Det, jeg veed at siige Dig, min Ven!" svarede Lothario, „er, at Du har en Kone, som kan tiene alle andre til et Exempel, og er en sand Prydelse for sit Kiøn. Mine Bønner og Sukke ere bortførte af Vinden; mine Forsikkringer har hun ingen Liid sat til; mine Forœringer har hun forsmaaet; de forstilte Taare, jeg umagede mig at fœlde, har hun giort latterlige. Kort sagt: liige saa stœrkt som Deiligheden har taget sit Sœde paa hendes Kinder, liige saa dybt ere Kydskhed, Ærbarhed, Beleevenhed og alle muelige Dyder rodfœstede i hendes Barm. Tag her altsaa Dine Penge igien, min Ven! jeg har ikke fundet faae Leilighed til at røre dem; Camillas Kierlighed er ikke tilfals for sliige nedrige Ting, som Gaver og Løvter. Lad Dig nu nøie, Anselmo! og begier ikke fleere Prøver end dem, Du har faaet; og da Du er kommet tørskoet igiennem dette Hav af Tvivl og Mistanke om Fruentimmernes Troeskab, saa vov Dig aldrig ud paa den Afgrund og i sliig en Fare oftere; lad ingen anden Styrmand prøve Dygtigheden af det Skib, som Himlen lod falde i Din Lod at fuldende Liivets Reiser med, men forlad Dig paa, at Du allereede er kommen med det til en tryg Havn, befœst det i den ved Tilliidens faste Anker, indtil den Gield fordres af Dig, som intet Menneske kan undslaae sig for at betale."

Anselmo var umaadelig vel tilfreds med det, Lothario fremførte, og fœstede saa stœrk en Troe til hans Tale, som om den var bleven forkyndt af et Orakel. Men desuagtet bad han ham dog, ikke at lade sit begyndende Foretagende reent fare, endskiønt han nu ikke søgte andet end en Tiidsfordriiv deri, og af den Aarsag ikke heller for Fremtiiden forlangte saa stor en Iver af ham, som hidindtil. Han ønskede kun, at han skulde skriive nogle Vers til hendes Berømmelse under Navn af Cloris, thi han vilde give sin Camilla at forstaae, at Lothario var forliebt i en Dame, hvilken han havde givet det Navn, for med Velanstœndighed at kunde udbreede den Lov, han skyldede hendes Dyd; og dersom han ikke gad havt Umagen at forfatte Versene, saa vilde han selv. „Det er unødvendigt," sagde Lothario, „siiden

Muserne ikke ere mig saa aldeeles fiendske, at de jo imellemstunder aflægge et lille Besøg hos mig. Naar Du nu fortæller Camilla min foregivne Forliebelse, saa kan Du tilliige siige hende, at, om Versene, jeg giør, ikke ere den Person værdige, de sigte til, saa ere de i det mindste saa gode, som jeg kan giøre dem." Ved denne Aftale forblev det imellem den nysgierrige og den troeløse Ven. Saasnart Anselmo var kommen hiem, spurgte han Camilla om det, som hun var forundret over at han ikke allereede havde spurgt om, nemlig i hvad Anleedning hun havde skreevet det Brev, hun havde sendt ham. Camilla svarede, at det var forekommet hende, som om Lothario havde betragtet hende med kierligere Øine, end medens han var tilstede; men denne Vildfarelse var hun allereede kommen ud af, og troede, at det alleene havde været en Indbildning hos hende, thi Lothario lod nu til at skye hende og Leiligheden til at være alleene med hende. Anselmo sagde, hun kunde være sikker paa, at hun havde taget feil; thi han vidste, at Lothario var høiligen forelsket i en af de fornemste Damer i Byen, hvis Roes han forkyndte under det Navn Cloris, og om det endog ikke var, saa kunde hans gode Tænkemaade og det Venskab, der foreenede dem, betage hende al Frygt. Dersom Camilla ikke allereede havde faaet den Forklaring af Lothario, at denne Kierlighed til Chloris var en Opdigtelse, som han havde betient sig af, for at skuffe Anselmo, og for med desto større Frihed at kunde udbreede Camillas Berømmelse, saa havde hun sikkert ikke kundet vogte sig for en martrende Jalousie; men da hun var advaeret i Forveien, saa foraarsagede det hende ikke den mindste Kummer.

Nogle Dage derefter, da de tree spiiste sammen, bad Anselmo Lothario at lade dem høre nogle af de Vers, han havde forfattet om sin elskede Cloris; thi siiden Camilla ikke kiendte hende, saa kunde han sikkert siige alt hvad han vilde. „Endskiønt hun kiendte hende," svarede Lothario, „saa havde jeg dog intet at skiule; thi at en Elsker roeser sin Elskedes Skiønhed, og forkynder hende som gruesom, giør hendes gode Rygte ingen Vanære. Men dette være nu som det vil, saa har jeg i Gaar forfattet en Sonnet over Ubønhørligheden hos denne Cloris, og den lyder saaledes:

Sonnet.

Naar Nattens tause Mørke Jorden dækker,
Og Menneskene skue Drømme søde,
Et Regnskab for min riige Sorg og Møde
Til Himlen og til Chloris jeg aflægger.

Og i den Stund, der atter Soelen vækker,
Og farver Østens Porte rosenrøde,
De gamle Sorger Suk og Taarer føde,
Den gamle Striid igien mit Hierte strækker.

Naar Soelen fra sin gyldne Throne sender
Sin Straale lodret her til Jorden ned,
Saa voxer Graaden, saa fordobles Sukket.

Og i den dunkle Nat igien jeg vender
Mig til mit Regnskab: for min Troefasthed
Er Himlen døv, er Chloris' Øre lukket.

Camilla tykkedes meget godt om denne Sonnet, men Anselmo endnu bedre; han roeste den, og sagde, at den Dame var umaadelig gruesom, der kunde lukke sit Øre for saa tydelige Sandheder. Camilla svarede herpaa: „Er da alt det Sandhed, hvad forelskede Digtere forebringe?" „Som Digtere vel ikke," svarede Lothario, „men som Elskere ere de liige saa sandrue, som de ere fattige paa Udtryk." „Det er upaatvivleligt," sagde Anselmo, for at understøtte Lotharios Rolle hos Camilla, paa hvem Anselmos Konstgreeb vare gandske spildte, saa heftig som hun var indtaget af Lothario. Altsaa tildeels af Interesse for Digtene, men først og fremmest fordi hun troede at have den rette Nøgle til dem, og var selv den sande Cloris, til hvilken alle hans Ønsker og Sukke offredes, bad hun Lothario om at meddeele dem fleere Vers, i Fald han kunde nogle uden ad. „Jeg kan en Sonnet endnu," svarede Lothario; „men jeg troer, at den ikke er saa god som den forrige, eller rettere sagt, endnu slettere. Nu kunne I selv dømme; thi her er den.

Sonnet.

Min Død er vis; den vorder meere sikker,
Hvis Du ei troer mig. Snarligt vil det hændes,
Før til Fortrydelse min Elskov vendes,
At død for Dine Fødder her jeg ligger.

Naar Døden da til Glemsels Land mig skikker,
Hvor Liiv og Fryd og Gunst og Hæder endes,
Da skal det i mit aabne Bryst end kiendes,
Hvor dybt Dit Billed der indgravet ligger.

Det Minde vil jeg med paa Veien tage,
Den Vei, som mig min Troefasthed har banet,
Hvis Farer end Din Haardhed har forhøiet.

Vee den, hvis Skib i Mulm og Nat maae drage
Ad stormfuld, ukiendt Vei paa Oceanet
Foruden Styrmand, uden Havn for Øie!

Anselmo berømte denne Sonnet liige saa høit som den første, og saaledes føiede han selv Led til Led i den Kiæde, af hvilken hans Vanære var sammenlænket; thi naar Lothario vanærede ham meest, saa sagde han, at han var meest æret; og ethvert Trin, Camilla giorde ned til Skiendselens Afgrund, hævede hende i hendes Mands Tanker til Dydens Spidse og et berømmeligt Eftermæle.

Noget derefter var hun en Dag alleene med sin Fortroelige, og sagde til hende: „Jeg er gandske skamfuld, min Veninde Leonella! ved at see, hvor liiden Priis jeg har vidst at sætte paa mig selv, i det jeg ikke har ladet Lothario betale sin Erobring dyrere, men i saadan kort Tiid giort ham til Besidder af min Villie og mit Hierte. Jeg frygter, at han skal henregne det til Letsindighed, hvorved jeg kunde blive foragtelig i hans Øine, i Stedet for at tilskriive det den store Magt, han øvede over mig, og som giorde det umuligt for mig at imodstaae ham." „Giør Eder aldeles ingen Betænkning derover, Frue!" sagde Leonella; „at man giver hastig hvad man vil give, kan aldrig formindske Agten hos nogen, allerhelst naar det, der gives, er godt og værd

at sætte Priis paa. Ordsproget siiger jo, at den, der giver strax, giver toe Gange." „Men det siiger ogsaa," svarede Camilla, „at godt Kiøbs Vahre holdes i liiden Hævd." „Dette kan ingenlunde passe paa Eder," sagde Leonella; „thi som jeg har hørt siige, saa kommer Kierligheden stundom flyvende og stundom krybende; med denne gaaer han i Gallop, med hiin Skridt for Skridt; een varmer han neppe, en anden sætter han i lys Lue; een saarer han, en anden dræber han; een opnaaer sit Maal i det samme Øieblik, Attraaen avles; en Fæstning bliver beleiret ved Dagbrækningen og maae overgive sig før Aften, eftersom den ikke har Kræfter til at giøre længere Modstand. Siiden nu saa er, hvad kan I da ræddes for, naar den blinde Gud selv har maget det saa, at min Herres Fraværelse skulde være Aarsagen til at Lothario blev underkastet hans Magt? Det var jo en nødvendig Følge, at det, hvortil Kierligheds-Guden selv havde bestemt Tiiden, ogsaa i den maatte bringes til Endelighed, og ikke trækkes i Langdrag; thi hvor let kunde ikke Anselmo kommet tilbage, og ved sin Nærværelse forhindret Verkets Fuldførelse? Kierligheds-Guden har ingen bedre Tiener, til at gaae sine Ærinder, end Leiligheden; af den betiener han sig ved ethvert Foretagende, fornemmeligen i Begyndelsen. Hvad jeg her siiger er noget, som jeg ret vel veed, og det meere af Erfarenhed end af andres Siigende; med Tiiden skal I nok opdage, at jeg er af Kiød og Blod saavel som andre. Desuden. har I jo ikke overgivet Eder saa hastig, at I jo forud har lært Lotharios heele Siel at kiende af hans Blik, Sukke, Tale, Løvter og Foræringer, og seet alle hans Dyder, samt hvor vel han fortiener at elskes. Bebyrd derfor ikke Indbildningskraften med sliige tvivlende og uroelige Forestillinger, men forlad Eder paa, at Lothario skatter Eder liige saa høit, som I ham; og vær inderlig glad ved, at den, der har hildet Eder i Elskovs-Garnet, er en Mand, hos hvem I ikke alleene finder Sagtmodighed, Sanddruehed, Styrke og Skiønhed, de fiire S'er, som enhver Elsker i Følge Ordsproget maae besidde, men endogsaa et heelt Alphabet af Fuldkommenheder. Hør kun til, saa skal jeg nævne Jer dem ud af Hovedet; han er efter mit Tykke artig, behagelig, christelig, bristig, elskværdig, from, gavmild, hæderlig, inderlig,

klog, liivlig, mandig, naturlig, ordholden, paaliidelig, qvik, riig, nu komme de fire S'er, taus, ung, vittig, x er for haardt et Bogstav til at passe paa ham, ypperlig er han i enhver Henseende, ziirlig i alle sine Bevægelser, og endelig ædel, og øm over Eders Ære."

Camilla loe ad sin Kammerpiiges Alphabet, og fandt hende langt meere erfaren i Kierligheds-Sager, end hun havde formodet. Leonella bekiendte det selv ved at aabenbare for Camilla, at der var en lønlig Forstaaelse imellem hende og et ungt Menneske der i Byen. Camilla blev uroelig herover, og begyndte at frygte, at hendes eget gode Rygte kunde komme i Fare ved denne Leilighed. Hun frittede hende derfor ud, om det var kommen viidere end til Løvter og Forsikkringer imellem dem; hvorpaa Piigen med liiden Undseelse og stor Dumdristighed svarede, at det gik langt viidere. Thi det er ustriidigt, at Huusmødres Forsyndelser betage deres Piiger Undseelsen, hvilke, saasnart de see deres Herskab giøre et Feiltrin, ikke bryde sig om at halte paa begge Been, saa at enhver kan see det. Alt, hvad Camilla kunde giøre, var at beede Leonella, at hun aldrig maatte lade sig forstaae med noget om hende for ham, som hun sagde var hendes Elsker, og tilliige giøre sine Sager saa hemmelig, at hverken Anselmo eller Lothario fik Nys derom. Leonella lovede det, men holdt det saaledes, at det bekræftede Camillas Frygt for den Fordærvelse, det vilde bringe over hendes gode Rygte; thi den æreløse og uforskammede Leonella saae aldrig saasnart, at hendes Frues Forhold ikke var, som det burde være, førend hun vovede at bringe sin Elsker ind i Huuset og giemme ham der, og stolede hun paa, at hendes Frue ikke torde siige hende noget, om hun endog skulde blive det vaer. Iblant mange andre flyder ogsaa denne Uleilighed af Huusmødrenes Forseelser, at de blive Slaver af deres egne Tienestefolk, og ere forpligtede til at see igiennem Fingre med deres Feil og Laster, saaledes som Camilla nu maatte giøre; thi uagtet hun meget ofte saae Leonella med hendes Elsker i et af Værelserne, torde hun dog aldrig sætte hende til Rette derfor; og ikke det alleene, men hun var endog tvungen til at forskaffe dem Leilighed at lukke sig inde, og til selv at rydde alle Forhindringer af Veien for dem, paa det hendes Mand ikke skulde blive ham vaer. Imidlertiid kunde

hun dog ikke afværge, at Lothario jo saae ham en Morgen i Dagbrækningen komme ud derfra; da han nu ikke kunde kiende hvem det var, troede han i Førstningen, at det var et Spøgelse, men da han saae ham gaae, svøbe sig ind og skiule Ansigtet med saa megen Omhue og Forsigtighed, lod han den taabelige Indbildning fare, og faldt i en anden, der havde trukket deres samtlige Undergang efter sig, dersom Camilla ikke havde fundet et Middel derimod. Lothario troede mindst, at det Menneske, han paa saa forbægtig en Tiid havde seet komme ud af Anselmos Huus, var kommen der for Leonellas Skyld, eller engang tænkte paa, at der var en Leonella til i Verden. Hans Tanke var, at liige saavel som Camilla havde viist sig føielig og letsindig mod hans Forlangende, saa viiste hun sig ogsaa uærbar mod andre; thi det kan et faldent Fruentimmer vente sig oven i Kiøbet, at den, hun lader sig forleede af, taber alle gode Tanker om hende, og troer, at hun er liige saa let at lokke ved enhver andens Bønner og Overtalelser, som ved hans, ja, den mindste Mistanke anseer han for en bekræftet Sandhed. Det syntes, som om Lothario med eet havde tabt alt sit gode Begreeb, og alt fornuftigt Overlæg var udryddet i hans Hierne; thi, uden at giøre en eeneste sund eller billig Overveielse, løb han hen til Anselmo, førend han engang var oppe, og tilskyndet af den blinde Iverigheds Raserie, der sønderreev hans Barm, og i en brændende Forlængsel efter at hevne sig paa Camilla, sagde han til ham: „Du maae viide, Anselmo! at jeg alt længe har været i den heftigste Striid med mig selv, ja ret giort Vold paa mig for ikke at siige Dig det, som nu hverken er muelig eller rigtigt at fortie længere for Dig. Viid da, at Camillas Modstand allereede er overvunden, og at det staaer gandske i min Magt at giøre med hende hvad jeg vil. At jeg har tøvet saa længe med at tilkiendegive Dig det, var alleene for at see, om det var en usømmelig Tilbøielighed hos hende, eller om hun giorde det for at sætte mig paa Prøve, hvor viidt de Kierligheds-Erklæringer, jeg med Din Tilladelse har giort hende, vare ramme Alvor. Jeg tænkte altsaa ved mig selv, at hun (naar hun var det, hun burde være, og vi have troet om hende) vilde strax give Dig Underretning om min Efterstræbelse; men da jeg merker, at hun tøver med den,

saa seer jeg, det Løvte er ramme Alvor, som hun har givet mig, at saasnart Du igien er ude, skal vi have en Sammenkomst i det Kammer, hvor hun giemmer sine Klæder og andre sliige Sager" (og det var en Sandhed, at han skulde tale med Camilla der). „Nu maae Du ikke overiile Dig i at tage nogen Slags Hevn; thi da hun endnu kun har forbrudt sig i Tankerne, saa kunde det være, at hun, inden det kom til Gierningen, betænkte sig og angrede sit Forehavende. Hidindtil har Du, om ikke gandske, saa dog tildeels fulgt mine Raad, følg nu ogsaa det, jeg her giver Dig: Foregiv en Reise paa Landet i nogle Dage, og mag det saa, at Du sniiger Dig lønlig ind i det føromtalte Kammer, hvor Du magelig kan skiule Dig bag ved Tapeterne eller de mange andre Sager, der ere, og saa kan Du selv, saavel som jeg, være Øien-Vidne til hvad Camillas Hensigt er. Arter den da ud til Forbrydelser, som vi befrygte, saa kan Du i al Stilhed og med Fornuft og roeligt Overlæg tage Hevn for den tilføiede Fornærmelse." Anselmo var forundret, forvirret og forfærdet ved det, Lothario fremførte; denne Tiidende overrumplede ham paa en Tiid, da han mindst ventede at høre den, siiden han allereede holdt Camilla for Overvinderen i alle de forstilte Angreeb, Lothario havde foretaget sig imod hendes Dyd, og begyndte at smage Seierens Triumph. Han stod længe maalløs, med Øinene stivt heftede mod Jorden, indtil han omsiider sagde: „Lothario! Du har svaret til det, jeg formodede af Dit Venskab, og jeg vil følge Dit Raad i alle Ting. Giør, hvad Dig synes best, og vær for alle Ting saa taus, som denne uventede Hændelse udkræver." Lothario lovede det, og da han forlod ham, fortrød han allereede inderlig hvad han havde sagt. Han begyndte at indsee, hvor taabelig han havde handlet, da han havde kundet finde Midler nok til at hevne sig paa Camilla, uden at vælge et, der var saa gruesomt og skiendigt. Han bandede sin Ufornuft, dadlede sin letsindige Beslutning, og vidste ikke, hvorledes han skulde bære sig ad for at giøre det om igien, eller slippe derfra paa en skikkelig Maade. Tilsidst faldt han paa at fortælle heele Sammenhængen til Camilla. Det manglede ham ikke paa Leilighed dertil, han fandt hende endnu samme Dag alleene, og saasnart hun saae, at hun frit kunde tale med ham, sagde hun: „Jeg bærer en Kummer i

min Barm, min elskede Lothario! der nager den saa stærkt, at Hiertet er færdig at briste, og skeer det ikke, saa maa det ansees for et Vidunder. Leonellas Skamløshed gaaer nu saa viidt, at hun hver Nat lukker sin Elsker her ind i Huuset; han bliver hos hende til det dages, men paa min Æres Bekostning, som maae liide i alle deres Tanker, der paa saa usømmelig en Tiid seer ham komme ud af mit Huus. Det, der falder mig allerhaardest, er, at jeg hverken tør straffe eller sætte hende til Rette derfor; thi da vor Forstaaelse er hende betroet, saa har hun liigesom en Tømme paa mig, der twinger mig til at tie med hendes Opførsel, og jeg frygter, at der tilsidst flyder en Ulykke deraf for os."

I Begyndelsen af Camillas Tale holdt Lothario for, at det var et Konstgreeb for at bilde ham ind, at den, han havde seet komme ud af Huuset, kom fra Leonella og ikke fra hende; men da han saae hende græde, vriide sine Hænder og beede ham om Raad derimod, saa troede han, at det var sandt, og denne Troe bragte hans Anger og Forvirring paa det høieste. Imidlertiid svarede han hende, at han sikkert nok skulde viide at finde Midler til at hemme Leonellas Formastelse. Han sagde hende tilliige hvad Virkningen af hans rasende Jalousie havde bragt ham til at giøre, og Aftalen imellem ham og Anselmo, at han skulde skiule sig i Klædekammeret, for selv at være Vidne til hvor slet hun holdt Troe og Love. Han bad hende paa det indstændigste om Forladelse for denne Daarlighed, og tilliige at hitte paa Raad til at komme i en Hast ud af denne Labyrinth, som hans ilde overlagte Tale havde bragt dem i.

Camilla blev gandske forskrækket ved at høre hvad Lothario fortalte, og høiligen bekymret bebreidede hun ham med sagtmodige og fornuftige Ord hans slette Tanker om hende, saavel som den taabelige og farlige Beslutning, han havde taget. Men som Fruentimmerne besidde den Naturens Gave, langt hastigere at kunde fatte enten en god eller ond Beslutning end Mandfolkene, saa udfandt Camilla i samme Øieblik et Middel til at raade Bod paa dette, efter al Anseende ubodelige Foretagende, og sagde til Lothario, han skulde kun sørge for, at Anselmo Dagen efter krøb i Skiul, som han havde sagt; thi hun tænkte at føre sig hans Luuren saa vel til Nytte, at deres Fornøielse ikke for Frem-

tiiden skulde blandes med Frygt for at blive overrumplet. Uden at siige ham viidere om sit Anslag, paalagde hun ham at mage det saa, at saasnart Anselmo havde skiult sig, Leonella da kunde viide at finde Lothario, og han strax følge med hende, naar hun lod ham kalde. Hans Svar paa alt, hvad hun sagde til ham, maatte være saaledes indrettede, som om han ikke vidste, at Anselmo stod paa Luur. Lothario bad hende indstændigt om at meddeele ham heele Anslaget, eftersom han da var meere sikker paa at iagttage alt, hvad han saae der var nødvendigt. „Jeg siiger Eder jo," svarede Camilla, „at I har intet andet at tage Vaere end at besvare mine Spørgsmaal." Camilla vilde ingen anden Oplysning give ham, af Frygt for, at han muelig viis ikke vilde følge et Anslag, der syntes hende saa ypperligt, men derimod følge eller søge andre, der ikke kunde være saa gode.

Lothario gik med den Besfeed, og Anselmo reiste Dagen efter bort, under Foregivende at besøge sin Ven, men han vendte strax om, og kom hiem, uden at nogen vidste det, hvilket han let kunde finde Leilighed til, siiden Camilla og Leonella med Forsæt gave ham den. Anselmo krøb i Skiul med al den Rædsel, man kan forestille sig at den maa være i, der venter at faae de tydeligste Prøver paa sin Vanære, og staaer paa Nippet til at miste saa herlig en Skat, som han troede at have i sin kiere Camilla.

Da nu Camilla og Leonella kunde være sikkre paa, at Anselmo var kommen vel i Skiul, gik de hen i Kammeret; men neppe havde Camilla sat sin Fod inden for Dørren, førend hun med et dybt Suk sagde: „Ak, Veninde Leonella! var det ikke bedre, førend jeg sætter det i Verk, som jeg ikke vil have at nogen maae viide, for ikke at blive hindret deri, at Du tog Anselmos Dolk, som jeg har begiert af Dig, og stødte den i mit vanærede Bryst? Imidlertiid vil jeg dog ikke handle saa, at jeg skulde bære Straffen for andres Forbrydelser; jeg vil først viide, hvad de skiendige og forvovne Øine, Lothario har betragtet mig med, vel ere blevne vaer, der har kundet give ham Dristighed nok til at aabenbare mig saa skammelig en Attraae, som den, han har lagt for Dagen imod mig. See efter ham i Vinduet, Leonella! og saasnart Du bliver ham vaer, saa hent mig ham; thi der er ingen Tvivl om, at han jo maae være her i Gaden, i

Haab om at sætte sit onde Forsæt i Værk. Men inden det skeer, skal mit liigesaa gruesomme som roesværdige Anslag fuldbyrdes." „Ak, min Frue!" svarede den sneedige og velafrettede Leonella, „hvad er I sindet at foretage med denne Dolk? skulde I vilde berøve Eder selv eller Lothario Liivet? Men hvilken af Deelene det end er, saa forspildes Eders Ære og Eders gode Navn derved. I giør meget bedre i at skiule denne Fornærmelse, end at give dette Menneske Leilighed at komme til os og finde os her alleene. Betænk dog, Frue! at vi ere svage Qvinder, og han en forvoven Mand; og da han kommer i et ondt Forsæt, opirret og forblindet af Kiidenskab, saa kan maaskee han, før end Eders Anslag kan blive udført, have udøvet det imod Eder, der vilde være Eder utaaleligere end Døden. Gud forlade min Herre det, at han har givet denne Asmodæus saa meget Raade-Rum i sit Huus! Men sæt nu, Frue! at I fik Liivet af ham, som jeg troer at Eders Forsæt er, hvad skulde vi da tage os fore med det døde Legeme?" „Med det?" sagde Camilla; „Veninde! vi vilde lade det ligge til at begraves af Anselmo, siiden han med Billighed bør holde den Møie, det koster ham at bringe sin Skiendsel under Jorden, for riigelig betalt. Skynd Dig derfor at hente ham; thi al den Tiid, som gaaer bort for mig, indtil jeg faaer den Hevn, der tilkommer mig for den mig tilføiede Fornærmelse, anseer jeg som en Forbrydelse imod den Troeskab; jeg skylder min Mand."

Alt dette hørte Anselmo, og hvert et Ord, Camilla fremførte, giorde en Forandring i hans Meeninger. Men da han fik at høre, at hun havde besluttet at dræbe Lothario, saa vilde han løbet frem og viist sig, for at forhindre denne Giernings Fuldbyrdelse; men Begierligheden efter at see Enden paa en saa dristig og priisværdig Beslutning holdt ham tilbage, i det han meente, altid at kunne afværge det, naar Tiiden kom. Camilla lod nu, som hun faldt i en stærk Besviimelse, og kastede sig paa en Seng, der stod i Værelset. Leonella gav sig meget bitterligen til at græde, og sagde: „Ak, jeg Ulyksalige! Hvad er der meere tilbage for mig i Verden, dersom dette Dyds-Blomster, alle fuldkomne Koners Krone og Kydskhedens Speil og Exempel skulde døe imellem Hænderne paa mig!" Hun fortsatte sin

tiiden skulde blandes
Uden at sige ham v
at mage det saa, at
nella da kunde viide
med hende, naar hu
hvad hun sagde til
som om han ikke vi
bad hende indstænd
eftersom han da v
han saae der var
Camilla, „at I h
mine Spørgsmaal
give ham, af Fr
et Anslag, der sy
eller søge andre,

Lothario gik
efter bort, under
vendte strax om,
hvilket han let f
Leonella med Fo
med al den Ræ
i, der venter a
og staaer paa
han troede at h

Da nu C
Anselmo var f
men neppe hav
førend hun med
var det ikke be
ikke vil have at

[illegible]

, hevnede ham paa den Formastelige, der ne ham. Dog havde jeg med alt det vel rette Anselmo det Heele; men da Brevet, jeg am til, ingen Nytte giorde, saa havde han eere Liid hertil, og hvad Understøttelse kunde f ham, som er alt for from, alt for ædel- troe, eller engang at forestille sig en Muelig- ns prøvede Vens Barm skulde give Rum for tede til hans Vanære? Jeg vilde jo selv ikke , og jeg havde aldrig troet det, dersom hans d ikke var gaaet saa viidt, og hans umaade- er, hans idelige Forsikkringer og hans uophør- kke havde bekræftet det. Men til hvad Ende denne Tale? trænger en modig Beslutning til ? nei, tilforladelig ikke. Var Du, er Du en a er her Hevn. Kommer den falske Slange og mig, saa skal Straf, Haan, Dolk, Død og Un- de ham; Følgen maa blive, hvorban den vil. esmittet kom jeg i dens Arme, Himlen bestemte ittet skal jeg forlade dem, skiønt badet saavel i mit i det ureene Blod af den troeløseste Ven, Jor- inde har baaret." Medens hun sagde dette, gik den blotte Dolk i Haanden op og ned i Salen forvildede og heftige Skridt og med saa græsse- , at hun syntes at have tabt Forstanden, og lig- asende Sniigmorderske langt meere, end et yndigt odigt Fruentimmer. Anselmo saae og hørte det i igiennem Tapeterne, bag hvilke han stod i Skiul; gandske henrykt derover, og det forekom ham, at havde været Vidne til, var kraftigt nok til at ud- n stærkeste Mistanke; og af Frygt for ulykkelige nskede han inderlig, at Lothario ved sin Udeblivelse hindre Prøven fra at komme viidere. Han var netop ed med at træde frem, for at drage heude ud af ildfarelse, da han blev holdt tilbage ved det, at Leo- n ind med Lothario ved Haanden. Saasnart Ca- ev dem vaer, slog hun med Dolken en Kreds om Jorden, og sagde: „Lothario! lad det tiene Dig til ning, at saafremt Du fordrister Dig at gaae inden ne Kreds, ja endog kun at nærme Dig den, saa

Klage i samme Tone i en lang Tiid, saa at hvem der havde hørt hende, havde antaget hende for den troeste og kummerfuldeste Piige i heele Verden, og hendes Frue for en nye efterstræbt Penelope. Det varede en Stund, førend Camillas Besviimelse gik over; men saasnart hun var kommet lidet til sig selv igien, sagde hun: „Hvorfor gaaer Du ikke, Leonella! for at hente mig den troeløseste blant alle de Venner, Soelen lyser over, og Natten bedækker? Gaae, løb, iil og flyv, at Forhalingen ikke skal udslukke Vreedens Lue i min Barm, og den billige Hevn, jeg smigrer mig med at tage, ikke skal slippe ud til Trudsler og Forhaanelser.“ „Jeg gaaer,“ sagde Leonella, „men flye mig først denne Dolk, at I ikke med den, dersom han undgaaer Eder, skal aabne en uophørlig Graads Kilde for alle dem, der elske Eder.“ „Det har Du ikke nødig at frygte for, kiære Leonella!“ svarede Camilla; „thi endskiønt jeg efter Dit Tykke er forvoven og taabelig i den Erstatning, jeg søger for min Ære, saa er jeg det dog ikke i den Grad, som Lucretia, om hvem der siges, at hun dræbte sig, uden mindste Brøde paa sin Side og uden først at have dræbt ham, der var Skyld i al hendes Ulykke. Jeg vil døe, hvis jeg bør døe; men Hevn maae jeg først tage over ham, der er Ophavsmanden til, at jeg er kommen her for at begræde en Formastelse, hvori jeg er uskyldig.“

Leonella lod sig endnu mange Gange beede, inden hun vilde hente Lothario; men endeligen gik hun, og indtil hun kom tilbage, sagde Camilla følgende, som om hun talede med sig selv: „O Gud! hvad er det, jeg giør? Havde det ikke været tryggere og klogere at give Lothario Afviisning, som jeg hidindtil har giort, end at give ham Anleedning til at holde mig for nedrig og løsagtig, som jeg har giort, saafremt disse Øieblikke, der skulde aabne Øinene paa ham, svinde unyttede hen? Ja, det havde sikkert været bedre; men Hevn havde jeg ikke faaet, og min Mands Ære havde ingen Fyldestgiørelse nydt, naar Lothario heelskindet og uhindret var sluppen over den Grav, hans onde Lyster gravede under hans Fod. Lad Forræderens Liv afbøde hans vellystige Begierligheder. Lad Verden (om denne Tildragelse kommer til dens Kundskab) blive overtydet om, at Camilla ikke alleene ubrødeligen holdt den Troeskab, hun skyldede sin Ægtefælle,

men at hun endog hevnede ham paa den Formastelige, der vovede at fornærme ham. Dog havde jeg med alt det vel giort bedre i at berette Anselmo det Heele; men da Brevet, jeg dengang skreev ham til, ingen Nytte giorde, saa havde han vel ikke fæstet meere Liid hertil, og hvad Understøttelse kunde jeg vel haabe af ham, som er alt for from, alt for ædeltænkende til at troe, eller engang at forestille sig en Mulighed deri, at hans prøvede Vens Barm skulde give Rum for Anslag, der sigtede til hans Vanære? Jeg vilde jo selv ikke til at troe det, og jeg havde aldrig troet det, dersom hans Uforskammenhed ikke var gaaet saa viidt, og hans umaadelige Foræringer, hans idelige Forsikkringer og hans uophørlige Graad ikke havde bekræftet det. Men til hvad Ende fører jeg nu denne Tale? trænger en modig Beslutning til andres Raad? nei, tilforladelig ikke. Var Du, er Du en Forræder, saa er her Hevn. Kommer den falske Slange og nærmer sig mig, saa skal Straf, Haan, Dolk, Død og Undergang møde ham; Følgen maa blive, hvordan den vil. Reen og ubesmittet kom jeg i dens Arme, Himlen bestemte mig, ubesmittet skal jeg forlade dem, skiønt badet saavel i mit kydske, som i det ureene Blod af den troeløseste Ven, Jorden nogensinde har baaret." Medens hun sagde dette, gik hun med den blotte Dolk i Haanden op og ned i Salen med sliige forvildede og heftige Skridt og med saa græsselige Lader, at hun syntes at have tabt Forstanden, og lignede en rasende Sniigmorderske langt meere, end et yndigt og sagtmodigt Fruentimmer. Anselmo saae og hørte det altsammen igiennem Tapeterne, bag hvilke han stod i Skiul; han blev gandske henrykt derover, og det forekom ham, at det, han havde været Vidne til, var kraftigt nok til at udrydde den stærkeste Mistanke; og af Frygt for ulykkelige Følger ønskede han inderlig, at Lothario ved sin Udeblivelse maatte hindre Prøven fra at komme viidere. Han var netop i Begreeb med at træde frem, for at drage heude ud af hendes Vildfarelse, da han blev holdt tilbage ved det, at Leonella kom ind med Lothario ved Haanden. Saasnart Camilla blev dem vaer, slog hun med Dolken en Kreds om sig paa Jorden, og sagde: „Lothario! lad det tiene Dig til Efterretning, at saafremt Du fordrister Dig at gaae inden for denne Kreds, ja endog kun at nærme Dig den, saa

støder jeg i samme Øieblik den Dolk, jeg har her i Haanden i min Barm; og førend Du maae understaae Dig at tale et Ord herom, skal Du først høre til, og dernæst kan Du svare mig efter eget Behag. Det første, jeg forlanger at viide, er, om Du kiender min Anselmo, og hvad Begreb Du giør Dig om ham; dernæst om Du veed, hvad og hvem jeg er. Besvar mig dette strax og uden lang Betænkning; thi de Spørgsmaal, jeg har forelagt Dig, ere ingenlunde vanskelige." Lothario var paa ingen Maade saa eenfoldig, at han ikke skulde have merket, hvad Camillas Hensigt var, da hun sagde, han skulde mage det saa, at Anselmo kom til at staae paa Luur. Han understøttede altsaa hendes listige Anslag saa betiimelig og med saa megen Sneedighed, at de begge indklædte Løgnen i den reeneste Sandheds Farve; og svarede han Camilla saaledes: „Jeg formodede mindst, deilige Camilla! at Du lod mig kalde til Dig for at spørge mig om Ting, der ere saa langt fra de Hensigter, i hvilke jeg kom her. Tvinger Du mig til at tale saa langt fra Dig, for at forhale den i mine Tanker bevilgede Gunst endnu længere, saa benytter Du Dig af den Magt, Du har over mig, paa en gruesom Maade; thi Begierligheden efter et attraaet Gode voxer med Haabet om at naae det. Men paa det Du ikke skal siige, at jeg ei har besvaret Dine Spørgsmaal, saa siiger jeg, at jeg veed, hvem Anselmo, Din Ægtefælle, er, da vi have kiendt hinanden fra de spædeste Aar. Jeg vil ikke tale om et Venskab, som er Dig noksom bekiendt, for ikke at giøre det til Vidne paa den Fornærmelse, som Kierligheden, der vel kan undskylde endnu større Forvildelser, twinger mig at tilføie ham. Dig kiender og anseer jeg for det samme, som han, for det Fortræffeligste, Jorden eier, og mindre Fortienester end Dine kunde aldrig have draget mig fra mine Pligter, eller bragt mig til at bryde Venskabs hellige Love, og underkastet min Fornuft og Villie en saa mægtig Fiendes Herredømme, som Kierligheden er." „Du tilstaaer da dette, Du dødelige Fiende af alt det, som med Rette fortiener at elskes?" sagde Camilla; „men hvorledes tør Du da vove at løfte Dit Ansigt op til en forurettet Ven? Frygter Du ikke for hans Øine, som for et Speil, der vil viise Dig Din afskyelige Siel, og med hvor liden Føie Du fornærmer ham? Imidlertiid har jeg

vel feilet, jeg Ulykfalige! Jeg har vel ikke kraftig nok foreholdt Dig, hvad Du skyldede Dig selv. I mit Forhold maae der have viist sig en Letsindighed, som jeg ikke vil kalde usædelig, siiden den ikke er kommen af velberaad Hu, men af en Ubetænksomhed, med hvilken en Qvinde ofte handler, naar hun troer, at hun har ingen at tage sig i Agt fore. Men siig mig, Forræder! om jeg har besvaret Dine Bønner med et Ord eller en Miine, der kunde opvække en Gnist af Haab hos Dig om at naae Din skiendige Hensigt? Naar ere Din Kierligheds-Erklæringer ikke blevne afviiste og foragtede med Vreede og Bitterhed? Naar er der blevet fæstet Liid til Dine dyre Forsikkringer? Naar ere Dine prægtige Foræringer blevne imodtagne? Imidlertiid, da det forekommer mig, at en Kierligheds Begierlighed, som Haabet ikke giver Føde, ikke kan vaere længe ved, saa vil jeg give mig selv Skylden for Din Dumdristighed, siiden ufeilbarligen en Slags Uagtsomhed hos mig maae have understøttet Din Efterstræbelse, og af den Aarsag vil jeg selv revse mig og paalægge mig Straffen, Din Brøde fortiener. Paa det Du skal see, at jeg umuelig kunde lade af at være gruesom mod Dig, naar jeg er det mod mig selv, saa har jeg kaldt Dig hid som Vidne til det Offer, jeg tænker at bringe min ærefulde Mands krænkede Ære, hvilken Du har fornærmet saa høit, som det stod i Din Magt, og jeg i visse Maader med ved den liiden Omhue, jeg har baaret for at undflye al Anleedning (saafremt jeg har givet Dig nogen) til at smigre og opmuntre Dine skammelige Hensigter. Jeg igientager, at den Frygt, jeg bærer for at nogen letsindig Uagtsomhed hos mig har avlet saa skiendig en Attraae hos Dig, er det, som meest krænker mig, og det, jeg meest ønsker at straffe mig for med min egen Haand; thi dersom jeg modtog min Straf af en anden, saa blev maaskee min Skyld meere bekiendt. Men førend det skeer, vil jeg døende dræbe den, der har bragt mig til denne Yderlighed, og føre ham derhen med mig, hvor en upartisk Ret tilkiender ham Straffen, fordi han har ført mig i Fortvivlelse." Med en utroelig Styrke og Hurtighed overfaldt hun, i det hun sagde dette, Lothario med den blotte Dolk, og viiste sig saa begierlig efter at støde den i hans Bryst, at han næsten begyndte at tvivle om disse Bestræbelser vare virkelige eller falske, siiden

han var nødt til at betiene sig af al sin Styrke og Opmerksomhed for at værge sig imod hende. Ja hun vidste saa ypperlig at forstille sig i denne besynderlige foregivne Kamp, at hun, for fuldkommen at give den Sandhedens Præg, beseglede den med sit Blod; thi da hun ikke kunde, eller lod som hun ikke kunde komme til at saare Lothario, saa sagde hun: „Siiden da Skiebnen ikke gandske vil opfylde mit retfærdige Ønske, skal den dog i det mindste ikke være mægtig nok til at hindre mig i at tilfredsstille det for en Deel"; og da hun derpaa med Magt havde reevet Haanden løs, i hvilken hun havde Dolken, fra Lothario, saa førte hun Spidsen af den imod et Sted, hvor Saaret ikke kunde blive farligt, stødte den ind under den venstre Arm hen imod Skulderbladet, og lod sig derpaa strax falde til Jorden, som i en stærk Besviimelse. Leonella og Lothario vare høiligen bestyrtede og forvirrede over dette Udfald, og vidste ikke, om de skulde tage det for Alvor eller ei, da de saae Camilla ligge paa Jorden i sit Blod. Lothario løb strax i største Forskrækkelse, uden at give sig Stunder til at drage Aande, hen til hende; men da han trak Dolken ud, og saae hvor intet betydende Saaret var, saa forvandledes Skrækken, han hidindtil havde været i, til Henrykkelse over den deilige Camillas Sneedighed, Forsigtighed og store Forstand. For nu at understøtte hende paa sin Siide, saa begyndte han at føre den ynkeligste og sørgeligste Klage over Camillas Legeme, som om det virkelig havde været afsielet. Han udøste utallige Forbandelser, ikke alleene over sig selv, men over den, der havde givet ham Anleedning til at gaae saa viidt; og da han vidste, at hans Ven Anselmo hørte til, saa forebragte han Ting, der maatte bringe Luureren til at ansee ham for langt meere ulykkelig end Camilla, om hun end var død. Leonella tog hende i sine Arme, og lagde hende hen paa Sengen, med Begiering at Lothario vilde hente en Barbeer, der hemmeligen kunde forbinde Camilla. Hun bad ham i liige Maade om hans Meening og Raad i Henseende til det, der skulde siiges til Anselmo om den Maade, hvorpaa Fruen var kommen til denne Skade, i Fald han skulde komme hiem, førend hun blev frisk. Han svarede, at hun maatte siige alt, hvad hun vilde, thi han var nu ikke i Stand til at give gavnlige Raad. Han vilde kun beede hende see til at faae Blo-

det stillet; thi han for sin Part vilde gaae saa langt bort, at aldrig nogen skulde høre eller spørge ham. Med Kiendetegn paa den allerstørste Bedrøvelse og smerteligste Følelse forlod han Huuset; men saasnart han befandt sig alleene og paa et Sted, hvor ingen kunde see ham, korsede og signede han sig uden Ophør af Forundring over Camillas Behændighed og de gode Miiner, Leonella havde holdt. Han forestillede sig den Siele-Glæde, Anselmo maatte være i over at eie en anden Porcia til Kone, og han længtes hiertelig efter at tale med ham, for at ønske ham til Lykke med Udfaldet af denne Comødie. Leonella stræbte, som sagt er, at stille Blodet hos sin Frue, hvilket ikke løb stærkere, end der giordes behov til at forskaffe hendes Bedragerie Troeværdighed; hun toede Saaret med Viin, og forbandt det derpaa, det beste hun kunde. Under Forbindingen førte hun sliig en Tale, at om endog intet af det Foregaaende havde været sagt, saa havde den alleene været nok til at bilde Anselmo ind, at han i Camilla eiede et Dyds-Billede. Camilla understøttede paa beste Maade Leonellas Tale, hun kaldte sig selv feig og forsagt, siiden hun havde forsømt Leiligheden til at skille sig af med et Liiv, der var hende forhadt. Hun raadførte sig med sin Fortroelige, om hun skulde siige alting reent ud til sin elskede Mand eller ei. Piigen meente, at hun ikke maatte siige det, eftersom hun derved forbandt ham til at tage Hevn over Lothario, hvorved han vovede meget; at en god Kone var pligtig aldrig at give Anleedning til at hendes Mand blev indviklet i Striidigheder, men tvertimod forebygge det saa meget, som det stod i hendes Magt. Camilla svarede, at hun tykkedes meget vel om dette Raad, og vilde følge det; men at man i al Fald maatte være betænkt paa noget at siige Anselmo om Maaden, hun var kommen til Saaret paa, naar den rette skulde forties. Hvortil Leonella svarede, at hun endog for Spøg ikke kunde lyve. „Hvad skal da vel jeg griibe til,“ sagde Camilla, „som ikke bristede mig til at smedde en Løgn, om det ogsaa gialdt mit Liiv? Siiden vi ikke ere udlærte nok til at hielpe os frem med den, saa bliver det bedre at siige Sandheden reent ud, end forvikle os i usandfærdige Beretninger.“ „Vær ubekymret derfor, Frue!“ sagde Leonella, „jeg vil see til at faae noget udstuderet til i Morgen; og maaskee, siiden Saaret er paa saadant et Sted,

det kan skiules saaledes, at han ikke bliver det vaer. Himlen selv vil sikkert understøtte vore retfærdige og dydige Hensigter. Giv Eder derfor tilfreds, Frue! og forjag Angesten for at blive overrumplet af Herren. Det øvrige overlad kun til min Omhue og Guds Bieſtand, der ideligen vaager over de Uskyldige."

Anselmo havde med største Opmerksomhed hørt og seet paa dette Sørgespil over hans Æres Død, hvilket de spillende Personer havde udført med en saa overordentlig og kraftig Virkning, at Opfindelsen syntes at have omskiftet sig til den reene og uimodstaaelige Sandhed. Han længtes inderlig efter at det skulde blive mørkt, paa det han kunde faae Leilighed til at slippe ud af Huuset og faae fat paa sin gode Ven Lothario, og lykønske sig med ham over den kostbare Perle, han havde fundet i Overbeviisningen om sin Kones Dyd. De tvende Fruentimmer droge Omsorg for at skaffe ham Leilighed til at komme ud, og han forsømte den ikke heller, men gik strax hen at søge Lothario. Det er umueligt at give en nøiagtig Beretning om de Favnetag, han gav ham, den Beskriivelse, han giorde over sin Glæde, og de Berømmelser, han lagde paa Camilla, da han fandt ham. Lothario hørte paa det altsammen, uden at kunde give mindste Glædes-Tegn; thi han kunde ikke forjage Tanken om, hvor skammeligen hans Ven bedrog sig, og hvor høiligen han selv forurettede ham. At Anselmo ingen Glæde kunde blive vaer hos Lothario, troede han, reiste sig af det, at han havde efterladt Camilla saaret, og ansaae sig som Aarsagen dertil. Han bad ham derfor at være ubekymret om Følgerne af Camillas Saar, da det ikke kunde være af nogen Betydenhed, siiden de havde giort Aftale om at dølge det for ham; at han altsaa intet havde at frygte for, men burde glæde og fornøie sig med ham, som den, ved hvis Hielp han havde naaet Lyksalighedens Top, hvor der intet levnedes ham at ønske; nu skulde han kun hielpe ham at besynge Camillas Dyd og Skiønhed, for at foreevige hendes Minde hos de tilkommende Slægter. Lothario berømte hans gode Forsæt, og sagde, at han for sin Part vilde bidrage alt sit til at reise et saa herligt Æreminde. Herved forblev Anselmo den lykkeligste Skuffede i heele Verden. Han førte selv sit gode Navns Ødelægger ved Haanden til sit Huus, i den Tanke at

føre Redskabet til sin Roes og Ære. Camilla tog imod ham med et Ansigt, der til lod at være vreedt og fordreiet; men i Hiertet loe hun. Dette Bedragerie stod saa hen i nogen Tiid; men efter nogle Maaneders Forløb dreiede Lykken sit Hiul, og lagde den Ondskab for Dagen, der hidindtil med saa megen Konst og Sneedighed var bleven tildækket, og maatte Anselmo med sit Liiv betale sin utiidige Nysgierrighed.

Fem og tredinte Capitel.

I hvilket der fortælles om den uhyre Kamp, Don Quixote havde med nogle Rødviins-Sække, og i hvilket Historien om den utiidige Nysgierrighed endes.

Fortællingen var næsten udlæst, da Sancho Panza gandske aandeløs kom farende ud af Kammeret, hvor Don Quixote laae, og skreeg af fuld Hals: „Hielper, hielper, mine Herrer! undsæt min Herre, der er bested i den meest haardnakkede Kamp, mine Øine nogensinde har seet. Ved den levende Gud! har han ikke givet Kiempen, Princesse Micomiconas Fiende, et Hug, hvorved Hovedet sprang saa glat af, som om det havde været en Kaalstok.“ „Hvad siiger I, min Ven?“ spurgte Præsten, og brød Læsningen af, skiønt der kun var lidet tilbage. „Er I vel forvart i Hovedet? Hvordan Dievlen skulde det lade sig giøre, da denne Kiempe er meere end toe tusinde Miile herfra?“ Derpaa hørtes en skrækkelig Tummel i Kammeret, og Don Quixote raabte: „Bie, Røver! Stiemand! og Feige! nu har jeg Dig, og Dit Sværd skal ingen Nytte giøre dig.“ Det syntes tilliige, at han huggede Slag i Slag imod Muuren, og Sancho sagde: „Det er ikke værd at staae her paa Luur; gaae heller ind og skil Trætten, eller og hielp min Herre, endskiønt det vel ikke meere giøres nødigt, thi uden Tvivl er Kiempen alle-

loe ogsaa alle af Hiertens Grund, Kroemanden undtagen, der skieldte og anraabte alle Dievle. Endelig bragte Barbeeren, Cardenio og Præsten med stor Møie og Besvær Don Quixote igien i Seng, hvor han strax sov ind paa nye, saasom han var umaadelig træt. De lode ham sove, og begave sig uden for Kroeporten for at trøste Sancho, der ikke kunde finde Kiempe-Hovedet, endskiønt de fik endnu meere at giøre med at trøste Kroemanden, der var gandske fortvivlet over sine Viin-Sækkes hastige Død. Kroekonen sagde grædende og hylende: „I en ulyksalig Tiid og Stund satte denne vandrende Ridder sin Fod inden mine Dørre; gid jeg aldrig havde seet ham for mine Øine, saa megen Ulykke og Fortræd han har voldt mig! Det sidste, han var her, kostede det mig Aftensmad, Seng, Straae, Høe og Havre til ham, Vaabendrageren, en Hest og et Esel. Under den Forevending, at han var en eventyrende Ridder (Gud lade ham og alle Eventyrerne i den heele Verden tiimes en Ulykke!), paastod han, at han var pligtig til ikke at betale, siiden det er skreevet saa paa Ridderskabets Priis-Courant. For hans Skyld førte Fanden os en anden Herre paa Halsen, han tog vor Rumpe med sig, og da jeg fik den tilbage, var den ikke en fierde Deel saa god meere, og saa afslikket, at den ikke duer længer til min Mands Bruug. For nu at krone heele Verket, saa hugger han mine Viinlædere i tue, og bader sig saa i min Viin, som jeg skal bade mig i hans Hierte-Blod. Men det skal ikke gaae, som han tænker, det sværger jeg ved min Faders Been og min Moders Aske, som har lært mig at sætte X for U. Enten skal han betale mig til den sidste Skilling, eller jeg vil ikke hedde, som jeg hedder, og ikke være min Moders Daatter." Dette og endnu meere udraabte Kroekonen med stor Forbittrelse, og hendes ærlige Piige Maritorne hialp hende troeligen. Daatteren taug stille, og smaaeloe ved sig selv. Præsten stillede dem tilfreds allesammen, ved at love dem at erstatte Skaden af yderste Evne, saavel den paa Læder-Sækkene, som paa Viinen, men først og fremmest den paa Rumpen, som hun klagede saa meget over. Dorothea trøstede Sancho Panza ved at siige ham, at hvis det virkelig viiste sig, at hans Herre havde halshugget Kiempen, saa skulde han faae det beste Grevskab i heele Riiget, naar hun først var kommen i roelig Besiddelse af det. Hermed gav

Sancho sig tilfreds, og forsikkrede Princessen, at han tilforladelig havde seet Kiempens Hoved, og det havde havt et Skieg, der naaede liige til Beltet; men at man nu ikke kunde faae Fingre paa det, kom alleene deraf, at alt, hvad der gik for sig i dette Huus, var Tryllerie, hvilket han havde erfaret, da han forrige Gang havde taget Herberge der. Dorothea sagde, hun var af samme Meening som han, og bad ham være gandske ubekymret for, at jo alting vilde gaae godt og falde ud efter Ønske.

De længtes alle efter, at Præsten skulde ende Fortællingen, af hvilken der kun var saa lidet tilbage. Cardenio, Dorothea og alle de andre bade ham paa det indstændigste derom, og da han merkede, at han kunde giøre dem alle en Fornøielse dermed, saa begyndte han at læse Resten af Fortællingen saaledes:

„En lang Tiid gik hen, i hvilken Anselmo, i Kraft af sin Overbeviisning om Camillas Fuldkommenhed, førte et lyksaligt og ubekymret Liiv; Camilla giorde Lothario hver Gang et suurt Ansigt, for at føre Anselmo desbedre bag Lyset; og Lothario, for at giøre alting saa meget meere troeligt, bad ham at have ham undskyldt for at komme i hans Huus, siiden man saa kiendelig kunde merke, hvilken Ærgrelse det var Camilla at see ham; men den bedragne Anselmo sagde, at det paa ingen Maade kunde lade sig giøre. Paa denne og tusinde andre Maader smeddede Anselmo sin egen Vanære, i Tanke at forarbeide sin egen Lykke. Leonella troede sig imidlertiid berettiget til at fortsætte sin Kierligheds-Handel, og det i saadan Grad, at hun, uden at betænke Følgerne, gav sine Begierligheder gandske og aldeeles Tøilen, stolende paa at hendes Frue ikke alleene maatte tie stille, men endog vaere hende ad, paa hvilken Maade hun best kunde følge sin Lyst.

En Nat hørte Anselmo omsiider nogen røre sig i Leonellas Kammer, og da han vilde gaae ind for at see, hvad der gik for sig, merkede han, at Døren holdtes til for inden. Dette giorde ham endnu meere begierlig efter at aabne den, han stødte derfor med saadan Magt til den, at den sprang op, og han endnu kom saa betids ind, at han saae en Mandsperson springe ud paa Gaden igiennem Vinduet, og da han i største Hast vilde følge ham, for enten at hente ham ind,

eller at faae at see hvem det var, saa kunde han hverken sætte det eene eller det andet i Verk, fordi Leonella omfavnede hans Knæe, siigende: „Lad Eders Bekymring og Vrede fare, Herre! Følg ikke den, som sprang ud herfra; Sagen angaaer ingen andre end mig, eftersom det er min Bruudgom.“ Anselmo kunde ikke troe det, men blind af Harme holdt han Dolken over hende, siigende, at hun skulde strax bekiende Sandheden, eller døe for hans Haand. Hun, som af Angest ikke vidste selv hvad hun sagde, raabte: „Dræb mig ikke, Herre! saa skal jeg aabenbare Eder langt vigtigere Ting, end I kan forestille Jer.“ „Siig da frem strax,“ raabte Anselmo, „ellers er Du dødsens.“ „Nu er det umueligt,“ svarede Leonella, „min Forskrækkelse er alt for stor dertil; men und Frist til i Morgen, saa skal jeg siige Eder det, I skal falde i Forundring over. Imidlertiid kan I forlade Jer paa, at den, der sprang ud af Vinduet, er et ungt Menneske her i Byen, som har givet mig Haand og Løvte paa at være min Mand.“ Dette stillede Anselmo tilfreds, saa at han tilstod hende den Frist, hun bad om, allerhelst da han mindst ventede at høre noget Ondt om Camilla, paa hvis Dyd og Ustraffelighed han var saa fuldkommen sikker. Han forlod altsaa Leonellas Kammer, efter at han havde spærret hende der inde, med den Forsikkring, at hun aldrig skulde komme derud fra, førend hun havde sagt, hvad det var, hun havde at fortælle ham. Han gik strax hen til Camilla, for at berette hende, hvad der var mødt ham med hendes Piige, hvilket han ogsaa giorde, uden at forglemme Løvtet, hun havde givet ham om at aabenbare ham meget vigtige og betydelige Ting. Om Camilla forskrækkedes eller ei, behøver jeg vel ikke at siige; hendes Angest for at Leonella vilde siige Anselmo, hvad hun vidste om Lothario og hende, var saa stor, at hun ikke havde Mod nok til at oppebie Visheden, enten hun tænkte feil eller ei; og endnu samme Nat, saasnart hun syntes at Anselmo sov, pakkede hun sine Smykker og Penge sammen, sneeg sig ud af Huuset, uden at nogen blev hende vaer, og begav sig hen til Lothario, hvem hun fortalte, hvad der havde tildraget sig, med den Bøn, at han vilde bringe hende i Sikkerhed og følge saa langt bort med hende, at de ikke kunde have noget at frygte af Anselmo. Den Forvirring, Camillas Komme og Tale

satte Lothario i, var saa stor, at han ikke vidste at svare hende et eeneste Ord, og endnu mindre vidste han at beslutte, hvad de skulde foretage. Langt om længe foreslog han at føre Camilla til et Kloster, hvori hans Søster var Priorinde. Camilla gav sit Samtykke dertil, og med al den Ilfærdighed, som Sagen udkrævede, bragte Lothario hende i Klosteret og forlod hende der. Han selv vendte nu ogsaa Byen Ryggen, uden at lade noget Menneske viide det mindste om sin Bortreise.

Saasnart det gryede af Dagen, stod Anselmo op, og var hans Begierlighed efter at erfare, hvad Leonella havde at siige ham, saa stor, at han ikke engang savnede Camilla ved sin Side. Han begav sig strax derhen, hvor han havde spærret Leonella inde, han aabnede Dørren, og traadde ind i Kammeret, men fandt ingen Leonella der; alt, hvad han blev vaer, var et Senge-Lagen bundet fast i Vinduet, et Kiendemerke, at hun havde taget Flugten igiennem det og var gaaet sin Vei. Han vendte meget bedrøvet om for at fortælle Camilla dette; men da hun hverken var at finde i Sengen eller heele Huuset, blev han meget uroelig. Han spurgte alle Huusets Folk om hende; men ingen af dem alle vidste at give ham Beskeed paa det, han vilde viide. Imedens han løb omkring for at søge efter hende, blev han af en Hændelse vaer, at hendes Skuffer stode aabne, og den største Deel af hendes Smykker og Kostbarheder vare borte, og læste han heele Sammenhængen af sit Vanheld deri, saa at Leonella ikke blev den, der forkyndte ham hans Ulykke. Han løb paa staaende Fod, halv paaklædt, bedrøvet og tankefuld hen til Lothario, for at udøse sit beængstede Hierte i hans Barm; men da han ikke heller fandt ham, og hørte af Folkene, at han samme Nat havde forladt Byen og taget alle sine Penge med sig, saa troede han, at han skulde miste Forstanden. Da han nu kom hiem til sit Huus for at faae nærmere Oplysning, om det var muligt, saa fandt han hverken Tienere eller Piiger meere i det, men Huuset tomt og øde; han vidste hverken, hvad han skulde tænke, tale eller giøre, men lidt efter lidt kom til hans Smerters Forøgelse Sands og Samling tilbage. Han overveiede sin Tilstand, og saae sig i et Øieblik uden Kone, Ven, Huusfolk, ja efter sit Tykke forladt af Himmelen, der hvælvede sig over ham, og hvad

der endnu var meere end alt det øvrige, bestiemmet; thi i Camillas Flugt saae han sin Æres Undergang. Tilsidst besluttede han at drage ud paa Landet til den Ven, hos hvem han før havde opholdt sig, da han gav den første Anleedning til sin Ulykke. Han lukkede sit Huus til, steeg til Hest, og begav sig hierteklemt og beængstet paa Veien; men neppe havde han lagt det halve af den tilbage, førend de qvælende Forestillinger, der fulgte ham overalt, tvang ham til at puste. Han bandt sin Hest ved et Træe, kastede sig selv ned ved Roden af det, hvor han udøste de smerteligste og dybeste Sukke, indtil Mørket begyndte at falde paa. Ved den Tiid saae han en Mand til Hest komme fra Byen, og efter at han havde hilset ham, spurgte han ham, hvad Nyt der var i Florents. „Det forunderligste Nyt," svarede Manden, „der har været i lang Tiid; thi der siiges offentlig, at Lothario, den riige Anselmos fortroelige Ven, har i Nat taget Flugten med Camilla, Anselmos Kone, og at Anselmo liige saa lidet er at finde. Dette skal være blevet udsagt af en af Camillas Piiger, som bragtes til Gouverneuren i Nat, da hun havde hisset sig ud af et Vindue i Anselmos Huus ved et Sengelagen. Den egentlige Sammenhæng heraf veed jeg ikke, jeg veed kun, at heele Byen er umaadelig forundret over denne Tildragelse, siiden ingen ventede sig mindre end det formedelst det faste og inderlige Venskab, der var imellem de toe, og som gik saa viidt, at man fortrinsviis kaldte dem Vennerne." „Har I ikke af en Hændelse hørt," sagde Anselmo, „hvad Vei Lothario og Camilla have taget?" „Ikke det jeg veed," sagde Manden; „men Gouverneuren har strax giort alle muelige Anstalter til at lade sætte efter dem." „Gud være med den Herre!" sagde Anselmo. „Og med Eder ogsaa," svarede Manden, og gik sin Vei.

Ved denne ulykkelige Tiidende var Anselmo nær ved ikke alleene til at miste Forstanden, men endog Liivet. Han reiste sig dog, saa godt som han kunde, og naaede med Nød og neppe sin Vens Huus. Denne var endnu gandske uviidende om hans Ulykke; men da han saae ham bleeg, afmægtig og huuløiet, indsaae han nok, at der var noget, som gik ham inderlig nær. Anselmo bad ham strax om en Seng, og om at forsyne ham med hvad der behøvedes til at skriive. Vennen giorde saa, og forlod ham liggende og alleene, siiden

han endeligen vilde have det saa, ja endog at man skulde lukke ham inde. Neppe havde man forladt ham, saa begyndte Forestillingen om hans Ulykke at knuuge og ængste hans Hierte saa stærkt, at han tydeligen merkede, hans Liiv var til Ende. Han vilde dog give en Slags Efterretning om Aarsagen til sin selsomme Død, og begyndte at skriive; men førend han kunde faae sagt, hvad han vilde, brast Hiertet, og han fandt sin Død ved den Smerte, hans utiidige Nysgierrighed havde voldt ham. Da det nu blev sildigt, og Herren af Huuset ikke hørte Anselmo kalde, saa vilde han erkyndige sig om hans Sundhed; han fandt ham liggende paa Ansigtet med den halve Deel af Kroppen i Sengen, og den anden halve Deel paa Skriivepulten, paa hvilken laae et halvt skreevet Papiir, og han holdt Pennen endnu i Haanden. Herren i Huuset kaldte først paa ham, men saasom han ikke svarede ham, tog han ham ved Haanden, og da han fandt den kold og stiiv, merkede han, at han var død. Han blev høiligen forundret og forskrækket, kaldte Folkene i Huuset sammen for at see, hvad der var tilstødt Anselmo, og derpaa læste han Papiiret, som han fandt at være skreevet med hans egen Haand og af følgende Indhold:

Anselmos Brev.

„En taabelig og utiidig Attraae berøver mig Liivet. Dersom Rygtet skulde bringe min Død for Camillas Øren, saa maae hun viide, at jeg har tilgivet hende, siiden hun ikke var pligtig at giøre Mirakler, og det ikke var nødvendigt paa min Side at begiere det af hende. Da jeg altsaa selv er Ophavsmanden til min Vanære, saa er det ei heller retfærdigt, at ....“

Viidere havde Anselmo ikke skreevet, og maatte man deraf slutte, at Døden havde angreebet ham ved dette Sted, og forhindret ham i at ende Meeningen. Dagen efter lod han Anselmos Død giøre bekiendt for hans Venner og Paarørende, som allereede vidste hans Uheld samt Klosteret, hvore Camilla opholdt sig, og at hun ikke var langt fra at giøree sin Mand Selskab paa denne uvilkaarlige Rei;e, dog ikke over Beretningen om hans Død, men over det, hun hørte fra sin fraværende Ven. Man sagde, at endskiønt hun saae sig Enke, vilde hun dog ikke forlade Klosteret, og endnu min-

dre lade sig indklæde i det, førend hun fik Tiidende om at Lothario var falden i det Feldtslag, som Lautrec kort derefter leverede Gonzalo Fernandez de Cordova i Kongeriiget Napolis, hvorhen den for sildig angerfulde Ven havde begivet sig. Da Camilla fik dette at viide, giorde hun Klosterløvte, og blev kort derefter lagt i Graven af Sorg og Græmmelse. Saa bedrøveligt et Udfald drog dette daarlige Foretagende efter sig."

„Fortællingen synes mig at være god," sagde Præsten; „men der faaer mig ingen til at troe, at den er sandfærdig; og er den opfunden, saa er Opfindelsen slet, thi det er usandsynligt, at nogen Mand kunde være saa taabelig, at foretage saa farligt et Experiment, som Anselmo. Imellem Elskende vilde jeg endda lade det gielde, men imellem Mand og Kone er det reent umueligt. Hvad Foredraget angaaer, det er jeg ikke misfornøiet med."

Sex og tredivte Capitel.

Som handler om andre rare Begivenheder, der tildroge sig i Kroen.

Verten, der stod uden for Kroeporten, gav sig derpaa til at raabe: „Der kommer en heel Herskare af prægtige Giester. Drage de herind, saa bliver der dog en Skilling at fortiene." „Hvad er det for Folk?" sagde Cardenio. „Fiire Riddere til Hest med Skiold og Lanze," svarede Kroemanden, „alle med sorte Masquer for Ansigtet. De har et Fruentimmer med sig i hviide Klæder, siddende paa en Tværsadel, og i liige Maade med tildækket Ansigt, og de følges af toe Tienere til Fods." „Ere de nær herved?" spurgte Præsten. „Saa nær," svarede Kroemanden, „at de allereede ere her." Da Dorothea hørte dette, bedækkede hun sit Ansigt, og Cardenio gik ind i Don Quixotes Kammer; de havde neppe Tiid til at udføre dette, førend alle de Personer, Kroeman-

den havde opregnet, kom ind i Kroen. De fire til Hest, der vare velskabte og af et smukt Udseende, sprang strax af Hestene, og gik hen at hielpe Fruentimmeret ned, og een af dem førte hende hen til en Stoel, der stod tæt ved det Kammeret, i hvilket Cardenio havde skiult sig. Endnu havde hverken hun eller de, der vare med hende, taget deres Masquer af, eller talt et eeneste Ord. Man havde alleene hørt hende drage et dybt Suk, i det hun steeg ned af Muuleslet, og seet, at hun lod Armene synke, som en Person, der var kraftesløs og afmægtig. Tienerne førte Hestene ind i Stalden, og Præsten (som var meget nysgierrig efter at viide hvad dette var for Folk, der kom i et saadant Optog og vedliigeholdt saa dyb en Taushed) gik bag efter dem, og forespurgte sig hos een af dem om det, han var saa begierlig efter at viide. Han svarede ham: „Jeg veed bitterdød, Herre! ikke at fortælle, hvad dette er for Folk; alt hvad jeg kan siige er, at de lade til at være meget fornemme, besynderlig han, der gav den Dame Haanden, som I saae. Dette slutter jeg deraf, at de andre bære saa stor Ærbødighed for ham, og at der ingen Ting skeer uden hans Villie og Befaling.“ „Hvem er da denne Dame?“ spurgte Præsten. „Det veed vi liige saa lidet at siige,“ svarede Tieneren; „thi vi har endnu ikke seet hendes Ansigt. Jeg har meget ofte hørt hende sukke, som om hun skulde give Aanden op. Det er for Resten gandske naturligt, at vi ikke veed at siige Eder meere, siiden jeg og mine Kammerater kun har fulgt med dem i toe Dage; thi da vi stødte paa dem underveis, saa bad og overtalede de os at følge med dem til Andalusien, med Løvte at betale os meget riigeligen.“ „Have I da ikke hørt nogen af dem nævne?“ spurgte Præsten. „Nei, tilforladelig ikke,“ svarede Tieneren; „thi Reisen gaaer saa stiltiende af, at vi aldrig høre en Lyd uden den stakkels Dames Stønnen og Sukken, som giør os ret blødhiertede; thi vi troe fuldt og fast, at hun er twungen til at følge med dem, og saaviidt som man kan slutte af hendes Klæder, saa er hun enten en Nonne, eller ogsaa skal hun blive det, og maaskee reiser hendes Bedrøvelse sig deraf, at hun ingen Lyst har til Klosteret.“ „Det kan være,“ sagde Præsten, forlod dem, og gik tilbage til Dorothea, som, da hun hørte den Indhyllede give sig, og var af Naturen blødhiertet og

medynksom, nærmede sig til hende, og sagde: „Hvad fattes Eder, Sennora? Dersom det er nogle af de Besværligheder, hvori det eene Fruentimmer kan være det andet til Biestand, saa vil det være mig en stor Fornøielse at kunde tiene Eder.“ Den sukkende Dame svarede hende ikke et Ord, og endskiønt Dorothea fornyede sit Tilbud paa en endnu forbindtligere Maade, saa vedliigeholdt hun dog sin Taushed, indtil den masqverede Ridder (som Tieneren havde sagt at de andre adlydede) kom til, og sagde til Dorothea: „Umag Eder ikke, min smukke Dame! med at giøre dette Fruentimmer venskabelige Tilbud; thi hun har ikke den Vane, at viise sig erkiendtlig for det, man giør for hende, og piiner I endog et Svar af hende, saa maae I vente at høre Usandheder.“ „Dem har jeg aldrig forebragt,“ svarede hun, som hidindtil havde vedliigeholdt den dybe Taushed; „tvertimod maae jeg takke min Sanddruehed og uforstilte Adfærd for den ulykkelige Tilstand, jeg nu befinder mig i. Herpaa kræver jeg Eder selv til Vidne, da det netop er min Oprigtighed, der har bragt Eder til at fare med Usandhed.“ Cardenio hørte hvert Ord gandske tydelig, siiden han stod den, der talede, saa nær, at der ikke var meere end Dørren til Don Quixotes Kammer imellem dem; men aldrig saasnart vare de komne ham for Øre, førend han raabte med høi Røst: „Store Gud! hvad er det, jeg hører? hvad er det for en Røst, der kommer mig for Øre?“ Ved dette Raab dreiede den fremmede Dame Hovedet omkring til alle Sider med stor Forundring, og da hun ikke kunde faae Øie paa den, der havde udstødt det, reiste hun sig for at gaae ind i Kammeret; men da Ridderen blev dette vaer, slog han sine Arme saaledes om hende, at hun ikke kunde giøre et Skridt. I det hun arbeidede for at sliide sig løs, tabte hun det Taft, der bedækkede hendes Ansigt, og viiste en meere end menneskelig Deilighed og et virkeligt Engle-Ansigt, endskiønt det var bleegt, og Kummeren stod tegnet i det. Hendes Øine dreiedes med saadan Hurtighed rundt omkring, som om hun ikke havde været rigtig i Hovedet, hvilket bevægede Dorothea saavel som alle de andre til stor Medynk, endskiønt de ikke vidste hendes bevægende Aarsag dertil. Ridderen, da han havde sit fulde Arbeide med at holde hende, kunde ikke passe paa den Masque, han havde for Ansigtet, og der liigesom

hendes var gaaet løs. Den faldt altsaa med, og da Dorothea slog Øinene op paa ham, der tilliige med hende holdt den bedrøvede Dame omfavnet, saae hun, at det var hendes Gemal Don Fernando; men neppe kiendte hun ham, førend hun hentede et langt og smerteligt Ak! fra det inderste af Hiertet, og segnede afmægtig omkuld, saa at om Barbeeren ikke havde været hende saa nær, at han havde greebet hende i sine Arme, saa var hun falden til Jorden. Præsten løb strax til, reev Sløret til Siide for at stænke hende Vand i Ansigtet; og liige saasnart han blottede dette, kiendte Don Fernando, der holdt den anden omfavnet, hende igien, og stod uden Sands og Bevægelse ved dette Syn. Desuagtet slap han ikke Lucinda, som var den Skiønne, der arbeidede for at riive sig løs fra ham, og havde kiendt Cardenios Røst, saavel som han hendes. Cardenio hørte det Ak, Dorothea gav fra sig, da hun faldt i Besviimelse; i den Tanke, at det var Lucinda, brød han i Forskrækkelse ud af Kammeret, og det første, der mødte hans Øie, var Don Fernando, der holdt Lucinda i sine Arme. Don Fernando kiendte i liige Maade Cardenio paa Øieblikket, og Lucinda, Cardenio og Dorothea stode alle tree stumme, tvivlraadige, og vidste neppe selv, hvad der var hændet dem. Alles Tunger vare bundne, og den eene stirrede paa den anden. Dorothea betragtede Don Fernando, Don Fernando Cardenio, Cardenio Lucinda, og Lucinda Cardenio. Lucinda var den første, der brød Tausheden, i det hun tiltalte Don Fernando saaledes:

„Slip mig, Don Fernando! paa det jeg kan komme hen, hvor jeg hører til; slip mig for Eders egen Skyld, dersom I ikke vil giøre det i andre Betragtninger. Lad mig igien foreenes med den Stamme, af hvilken jeg er en afbrudt Green, og hvis mægtige Indflydelse Eders Overhæng, Trudsler, Løvter og Gaver ikke have kunnet udslette. Enhver seer, ved hvilke uventede og for menneskelige Øine skiulte Veie Himlen paa nye har foreenet mig med min virkelige Bruudgom. Tusinde dyrt betalte Forsøg har jo lært Eder, at intet uden Døden er mægtigt at riive hans Billede af min troefaste Barm. Kan alt dette ikke aabne Øinene paa Eder, saa omskift i det mindste Eders Kierlighed til Had, Eders Hengivenhed til Forbittrelse, og berøv mig Liivet;

offrer jeg det for min Bruudgoms Øine, saa anseer jeg det for at være vel anvendt; maaskee kan min Død blive ham et overtydende Pant paa den Troeskab, jeg skal bevare ham indtil mit sidste Aandedræt."

Imidlertiid var Dorothea kommen til sig selv igien, og havde hørt alt, hvad Lucinda havde talt, og tilliige deraf merket, hvem hun var. Da hun nu saae, at Don Fernando hverken vilde slippe hende af sine Arme eller besvare hendes Tale, saa samlede hun alle sine Kræfter sammen, reiste sig, kastede sig for hans Fødder, og med en Strøm af Taarer, der forhøiede hendes Skiønhed, og rørte Hierterne, sagde hun:

„Herre! dersom ikke den Skiønheds Soel, Du indeslutter i Dine Arme, havde indtaget og forblindet Dine Øine, saa havde Du allereede maattet blive vaer, at den, der ligger her for Dine Fødder, er den ulykkelige, den, saa længe Du finder det for godt, elendige Dorothea. Det er den ydmyge Bondepiige, som Din Godhed eller Tilbøielighed opløftede til den Høide, at hun torde kalde sig Din. Det er hende, der inden for Dydens og Ærbarhedens Grændser leevede roelig og lykkelig, indtil hun, bevæget af Dine utrættelige Bønner og, som det syntes, reene og heftige Kierlighed, glemte Forsigtighedens Advarsler, og giorde Dig til Herre over hendes Hierte og Villie; en Gave, Du har viist Dig lidet erkiendtlig fore, som tydeligen beviises ved den Nødvendighed, der har bragt mig derhen, hvor Du finder mig, og den Forfatning, i hvilken jeg seer Dig. Imidlertiid maae Du ikke forestille Dig, at Skiendsel har ledsaget min Fod paa denne Stie; jeg er alleene bleven ført af de smertelige Følelser over at være bleven udslettet af Dit Hierte og Minde. Det var Din Villie, at jeg skulde være Din, og Du fuldførte den paa en Maade, saa at det, endskiønt Du paa nærværende Tiid ikke vil antage mig derfor, dog bliver umueligt, at Du kan lade af at være min. Overvei, Herre! om den Skiønhed og høie Byrd, for hvis Skyld Du nu forlader mig, kan erstatte den ømme Hengivenhed, jeg har og stedse skal have for Dig. Du kan ikke være Lucindas, fordi Du hører mig til; og hun kan ikke være Din, fordi hun hører Cardenio til. Naar Du overveier dette, maae det koste Dig mindre at bøie Dit Hierte til Godhed for den, som tilbeeder Dig, end at frem-

tuure i at have den kier, der hader Dig. Du var utrættelig for at overvinde min Liigegyldighed; Du bønfaldt om min Kierlighed; Du var ikke uviidende om min Herkomst; Du veed selv best, paa hvad Maade Du blev Herre over min Villie: det var ikke mig, der forskaffede Dig Leiligheden, eller lokkede Dig til mig ved Rænker. Forholder nu alt dette sig saa, som det virkelig giør, og Du er en Christen, saavel som en Ridder, hvorfor vil Du da ved saa mange Omsvøb vægre Dig for at giøre mig liige saa lykkelig til Slutningen, som Du giorde mig i Begyndelsen? Vil Du ikke elske mig som det, jeg er, nemlig Din virkelige og retmæssige Gemalinde, o! saa elsk og antag mig i det mindste som Din Slavinde; naar jeg kun hører Dig til, saa er jeg lykkelig og fornøiet. Tilsted ikke, ved at slaae Haanden af mig og forlade mig, at der skal peges med Fingre paa mig til min Skiendsel. Tilføi ikke mine Forældre saa grumt et Hiertestød; de troe Tienester, de have beviist Dine Forfædre, have ikke fortient sliig en Løn; og synes Dig, at Dit høie Blod besmittes ved at blandes med deres, saa overvei, at der er liden eller næsten slet ingen Adel i Verden, som jo har denne Oprindelse, og at Qvindelinien ikke er den, hvorefter Adels-Ælden hos Afkommet regnes. Dette er saa meget sikkrere, som Dyden udgiør det sande Adelskab, og mangler Du den ved at negte mig hvad Du er pligtig, saa er min Adel uliige bedre end Din. Kort sagt, Herre! enten Du vil antage mig derfor eller ei, saa er jeg Din retmæssige Gemalinde. Vidner herpaa ere Dine egne Løvter, Himlen og Helgene, som Du beraabte Dig paa ved Dine dyre Eeder; og kunde endog alt dette feile, saa kan Din egen Samvittighed ikke bedrage: midt i alle Dine Fornøielser vil dens nagende Røst igientage de Sandheder, jeg har foreholdt Dig, og forstyrre Din største Glæde og Velbehag."

Dette og meget andet fremførte den ynkværdige Dorothea med saa megen Følelse og saa mange Taare, at endog de, der fulgte med Don Fernando, blandede deres Graad med hendes. Don Fernando hørte paa hende uden at svare et eeneste Ord, indtil hun havde holdt op at tale, og begyndte at sukke saa ynkeligen, at det maatte have været et Steen-Hierte, der ikke var blevet rørt derover. Lucinda betragtede hende med liige saa stor Medliidenhed ved hen-

des Forfatning, som Henrykkelse over hendes Forstand og Deilighed, og hun vilde gierne have nærmet sig hende for at trøste hende, naar ikke Don Fernando havde holdt hende saa fast, at hun ikke kunde komme af hans Arme. Don Fernando var skamfuld og forvirret, han vendte ikke et Øie fra Dorothea, og efter at han havde tilbragt en rum Tiid i denne Forfatning, tog han Armene fra Lucinda, og sagde: „Du har vundet, deilige Dorothea! Du har vundet; thi det er ikke noget Hierte muelig at imodstaae saa mange foreenede Sandheders Kraft."

Lucinda var saa afmægtig, at hun var falden til Jorden, da Don Fernando slap hende, dersom ikke Cardenio (der befrygtede alle Ting af Don Fernando, og for at holde Øie med hans Foretagende var traadt hen til ham) havde været hende saa nær, at han kunde understøtte hende med sin Arm. Han trykkede hende til sit Bryst, sigende: „Behager det Himlen, at Dig nu skal forundes Hviile, min troe, standhaftige og deilige Herskerinde! saa troer jeg sikkert, at Du aldrig kan finde den tryggere og sødere end i de Arme, der nu have imodtaget Dig, liigesom de omsluttede Dig paa den Tiid, da Lykken tilstedede mig at kalde Dig min." Ved denne Tale fæstede Lucinda sine Øine paa Cardenio, hans Røst havde først giort ham kiendelig for hende, hans Syn havde bestyrket det, og hendes Følelse overtydede hende nu gandske; saa at hun, uden mindste Undseelse for de Tilstedeværende, slog sine Arme om hans Hals, lagde sit Ansigt op til hans, og sagde: „Ja, Herre! Du er den sande Eiermand til denne Din Fange, i hvor stærkt end den ugunstige Skiebne vil søge at hindre det, og til Trods for alle de Trudsler, den kan frembringe imod et Liiv, der har sit Ophold af Dit."

Dette Syn var uventet for Don Fernanda, og meget rørende for alle omkringstaaende. Dorothea syntes, at Don Fernando blegnede ved det, og giorde Miine til at hevne sig paa Cardenio, siiden hun saae ham lægge Haanden paa Kaarden. I denne Tanke kastede hun sig paa nye for hans Fødder, omfavnede hans Knæe, klyngede sig saa tæt op til dem, at han ikke kunde røre sig, og uden at hemme sine Taarers Løb, sagde hun: „Hvad er det, Du, min eeneste Trøst og Tilflugt! tænker at giøre i denne uventede Begi=

venhed? Din Bruud ligger for Dine Fødder, og hun, Du vilde have, er i sin Bruudgoms Arme. Overvei, om det sømmer sig eller er muligt for Dig, at tilintetgiøre det, Himlen har giort? Betænk, om det staaer Dig an, at giøre Fordring paa den, der, alle Fristelser til Trods, har bevaret sin Troeskab og Standhaftighed, og hvis Øine og Kinder nu vædes af hendes virkelige Bruudgoms Glædes-Taare? For Guds Skyld beeder jeg Dig, for Din egen bønfalder jeg Dig, ikke at lade dette Syn opirre Dig til større Vreede, men tvertimod at dæmpe den saa aldeeles, at Du roeligen og fornøiet tilsteder disse oprigtige Elskende at tilbringe den Fremtiid med hinanden, Himlen vil forunde dem, som et Beviis paa Din store Siels Ædelmodighed, og at Verden deraf kan see, at Fornuften har langt større Magt over Dig end Begierlighederne."

Imedens Dorothea sagde dette, holdt Cardenio, endskiønt Lucinda laae i hans Arme, et stadigt Øie med Don Fernando, i det faste Forsæt, dersom han merkede til det mindste, da at forsvare sig saa godt som muligt, saavel mod ham, som alle dem, der søgte at giøre ham Skade, om han og skulde sætte Livet til derved. Men alle Don Fernandos Følge-Svende, tilliige med Præsten og Barbeeren, hvilke allesammen, den gode Sancho Panza ikke engang undtagen, havde været tilstede fra først til sidst, omringede Don Fernando, og bade ham betragte Dorotheas Taare, og ikke skuffe hendes billige Forventninger, saafremt alt det, hun havde forebragt, var sandt, som de ikke tvivlede om. Han burde overveie, at uagtet det havde Udseende af en blot Hændelse, saa var det dog en synderlig Guds Beskikkelse, der havde samlet dem alle paa et Sted, hvor de mindst ventede det. Præsten føiede til, at han maatte betænke, at intet uden Døden kunde skille Cardenio og Lucinda, og om endog Kaarden blev Redskabet til at skiere Baandet sønder, vilde de dog agte sig lykkelige ved at kunde følge hinanden i Døden. Ved Begivenheder, der ikke kunde ændres, var det viiseligt at betriige og overvinde sig selv; derfor skulde han ved denne Leilighed lægge sin Siels Høihed og Ædelmodighed for Dagen, ved godvilligen at tilstaae de tvende Besiddelsen af et Gode, Himlen selv havde forundt dem. Vilde han fæste sine Øine paa Dorotheas Deilighed, skulde han let

finde, at faa eller næsten ingen vare hendes Liige, og endnu mindre overgik hende; at hun forbandt Ydmyghed med Skiønhed, og elskede ham inderlig og oprigtig. Vilde han roese sig af at være en Ridder og en Christen, saa var han pligtig at holde sit givne Ord; derved tækkedes han Gud og giorde alle Fornuftige Fyldest, som vidste, at det var een af Skiønhedens Rettigheder, om den endog ingen andre Ahner havde end Dyden, at kunde ophøies til den Allerfornemstes Mage, uden at merke ham, der ophøiede den til sin Værdighed, med Fornedrelse. Ingen kunde kaldes strafværdig, fordi han fulgte Tilbøielighedens stærke Love, naar han ikke derved overtraadde Pligtens Bud. Til disse Grunde føiede han endnu saa mange andre, at omsiider Don Fernandos kiekke Barm, der i Virkeligheden fyldtes med det ædleste Blod, blev rørt og overvunden ved Sandheder, han ikke kunde nægte, om han og vilde. Kienbetegnet, han gav paa at være kommen tilbage til sine Pligter, var at bøie sig ned og omfavne Dorothea, siigende: „Reis Eder, min Elskede! det sømmer sig ikke, at den skal knæle for mine Fødder, som hersker i min Siel; og dersom jeg ikke hidindtil har givet Eder Prøver paa det, jeg siiger, saa har det maaskee været Himlens Beskikkelse, paa det jeg, ved at see hvor bestandigt I elskede mig, skulde lade Eders Fortienester vederfares des større Ret. Jeg beeder Eder, at I aldrig meere vil tænke paa mit ubillige Forhold imod Eder; den samme Magt, der dreev mig til at giøre Eder til min, bragte mig til at stræbe efter undgaae at blive Eders. Til en Bekræftelse paa denne Sandhed, saa vend Eder om og betragt den lykkelige Lucindas deilige Øine, saa vil I i dem finde Undskyldningen for min Forbrydelse. Men da hun nu har fundet og opnaaet alt hvad hun ønskede, og jeg i Eder har fundet Lyksalighedens Fylde, saa giid hun maae leeve saa roelig og fornøiet med sin Cardenio i saa mange lyksalige Aar, som jeg beeder Himlen at lade mig leeve med min Dorothea.“ I det han sagde dette, omfavnede han hende paa nye, og lagde sit Ansigt til hendes med saa megen Ømhed og Følelse, at han maatte giøre Vold paa sig selv, at ikke hans nedrindende Taare skulde bekræfte hans Kierlighed og Anger. Lucinda og Cardenio kunde ikke holde deres tilbage, og det gik næsten alle de Tilstedeværende ikke bedre.

Nogle af dem fældede dem ved Følelsen af deres egen Lyksalighed, og de andre over at være Vidne til den, saa at man snarest skulde have troet, en stor Kummer og Gienvordighed pludselig havde ramt dem allesammen. Indtil Sancho Panza saa græd han, men, som han siiden tilstod, kun fordi han merkede, at Dorothea ikke, som han dog saa sikkert havde troet, var Dronning Micomicona, af hvem han ventede sig saa store Belønninger. Da nu de første Taare vare hemmede, og den første Glæde havde sat sig lidet, knælede Lucinda og Cardenio for Fernando, og takkede ham med saa bevægelige Ord for den Gunst, han havde beviist dem, at Don Fernando intet vidste at svare dem, men løftede dem op, og omfavnede dem meget kierligen og med mange Venskabs-Tegn. Han bad derpaa Dorothea at siige ham, hvorledes hun var kommen til dette Sted, der laae saa langt fra hendes Hiem. Hun igientog korteligen, hvad hun havde fortalt Cardenio, og fremførte Fortællingen med saa megen Tækkelighed og Forstand, at Don Fernando og hans Følge ønskede, den havde været endnu meget længere, saa stor Behag fandt de i at høre paa hende. Da hun havde holdt op at tale, fortalte Don Fernando, hvad der var mødt ham, efter at han havde faaet Brevet, hvori Lucinda erklærede, at hun ikke kunde høre ham til. Han sagde, at han vilde have dræbt hende, saafremt hendes Forældre ikke havde hindret det. Han forlod Huuset i Raserie og Forbittrelse, og med det Forsæt at hevne sig ved en beqvemmere Leilighed. Noget efter havde han faaet at høre, at Lucinda havde forladt sine Forældres Huus, uden at nogen vidste hendes Opholdssted; han havde derpaa giort sig saa megen Møie for at opdage det, at han efter nogle Maaneders Forløb var kommen i Erfaring om, at hun var i et Kloster og havde besluttet at blive der, saafremt hun ikke kunde tilbringe sin Leevetiid med Cardenio. Saasnart han havde faaet det at viide, havde han udvalgt disse tree Riddere til sine Staldbrødre. Da han var kommen til Stedet, hvor hun var, gav han sig ikke tilkiende, paa det hun ikke skulde tage sig nøiere Vaere, naar hun fik at høre, at han var der. Da han nu en Dag var bleven vaer, at Kloster-Porten stod aaben, havde han ladet toe af sine Ledsagere holde Vagt ved Porten, og var selv gaaet ind i Klosteret,

at søge Lucinda, som han fandt i Samtale med en Nonne i Forgaarden. Han bemægtigede sig hende, og bragte hende uden viidere Forhaling til et Sted, hvor alting var i Beredskab til at føre hende med dem. Alt dette havde han kundet giøre gandske trygt, siden Klosteret laae i en eensom Egn, langt borte fra nogen Stad. Lucinda var falden i Afmagt, saasnart hun havde seet sig i hans Vold, og efter at hun var kommen til sig selv igien, havde hun ikke giort andet end sukket og græbt, og saaledes ledsagede af Taushed og Graad havde de naaet Kroen, der syntes at være beskikket af Himmelen til det Sted, hvor alle Gienvordigheder skulde afgiøres og endes.

Syv og tredinte Capitel.

Hvori Fortællingen om den navnkundige Princesse Micomiconas Begivenheder fortsættes, tilliige med andre behagelige Eventyr.

Sancho hørte paa alt dette med stor Hierte-Græmmelse, siiden derved nedstyrtedes heele den Bygning, som Haabet om hans Værdighed grundede sig paa; thi den yndige Princesse Micomicona omskiftedes til Dorothea, Kiempen til Don Fernando, og hans Herre laae indhyllet i Søvnens Arme, roelig og ubekymret i Henseende til alt hvad der gik for sig. Dorothea var endnu ikke ret vis paa, om hendes Lykfalighed ikke var en Drøm. Cardenio var af samme Tanker, og Lucinda giorde sig liige Forestillinger. Don Fernando takkede Himlen, der havde draget ham ud af saa græsselig en Labyrinth, i hvilken han løb Fare for at miste baade Ære og Roelighed. Kort sagt, alle de andre, der vare i Kroen, vare glade og fornøiede over det lykkelige Udfald, en saa forviklet og fortvivlet Sag havde faaet. Præsten, som en forstandig Mand, vidste at bringe alting i den rette Liigevægt, og lykønskede enhver af dem til den opnaaede Lykke. Men ingen yttrede meere lydeligt sin Glæde end Kroekonen over det Løvte, Præsten og Cardenio havde givet hende

om at betale heele Regningen, og det med Renter, paa den Skade, Don Quixote havde foraarsaget hende. Sancho var, som jeg allereede har sagt, den eeneste bedrøvede, ulykkelige og nedslagne. I største Tungsindighed gik han ind i Kammeret til sin Herre, der endelig havde faaet udsovet, og sagde til ham: „Nu kan saamænd Eders Velbyrdighed, min Herr bedrøvelige Skikkelse! sove saa længe I gider, uden at bryde Jer om at dræbe nogen Kiempe, eller at sætte Dronningen igien paa hendes Throne; thi alt det er allereede gandske klart og bragt til Endelighed." „Det vil jeg gierne troe," sagde Don Quixote; „thi jeg har holdt den meest haardnakkede og bandsatte Striid ud med Kiempen, som jeg troer at have været i udi min heele Leve-Tiid; men med eet Hug, bums! laae Hovedet i Gulvet, og giød en Strøm af Blod fra sig, at det fløs heele Jorden over, som Vand." „Som rød Viin, skulde Eders Velbyrdighed siige," svarede Sancho; „thi jeg kan fortælle Eder, i Fald I ikke allereede selv veed det, at den døde Kiempe var en igiennemboeret Læder-Sæk, Blodet toe hundrede Potter rød Viin, den havde i Buugen, og det afhugne Hoved tog Fanden." „Hvad er det, den Nar snakker?" sagde Don Quixote; „er Du ved Dine fem Sandser?" „Staae kun op, Eders Velbyrdighed!" sagde Sancho, „for at besee det skiønne Arbeide, I har giort færdigt, og hvad vi har at betale; saa kan I tilliige finde Dronningen forvandlet til et borgerligt Fruentimmer, der hedder Dorothea, og mange andre Ting, som er værd at falde i Forundring over." „Alt dette forundrer mig slet ikke," sagde Don Quixote; „thi dersom Du erindrer Dig det, saa sagde jeg Dig allereede den forrige Gang, vi vare her, at alt, hvad der mødte os, var lutter Tryllerie, og altsaa er det ikke underlig,, at det denne Gang gaaer liige saa." „Jeg vilde gierne troe det," svarede Sancho, „naar min Himmelsprætning havde været af samme Art; men den var virkelig og væsentlig, thi jeg saae, at Kroemanden, som er her endnu den Dag i Dag er, holdt i det eene Hiørne af Dækkenet, og lettede mig meget gladelig til Himmels; han loe, saa han var nær ved at sprække, og jeg svær Jer til, at han var haandfast. Endskiønt jeg nu er eenfoldig og en Synder, saa synes mig dog, at naar man kan føle og kiende Folk, saa er det ingen Tryllerie, men langt rettere stor Mod-

gang og Ulykke." „Den skal vi nok raade Bod paa nu," sagde Don Quixote; „giv mig mine Klæder, at jeg kan komme ud og see de Forvandlinger og Tildragelser, Du taler om."

Sancho flyede ham Klæderne, og imedens han iførte sig dem, gav Præsten Don Fernando og de øvrige en Beretning om Don Quixotes Galskab, og det Konstgreeb, de havde betient sig af, for at drage ham fra Armods-Klippen, hvorhen han indbildte sig at være forviist ved sin Dames Foragt. Han fortalte dem tilliige næsten alle de Eventyrer, Sancho havde meddeelt ham, hvilke opvakte stor Latter og Forundring, og det forekom dem, som det forekom alle andre, at være den besynderligste Slags Galskab, der kunde opstiige i nogen forvirret Hierne. Præsten føiede til, at siiden den lykkelige Forandring i Dorotheas Forfatning hindrede hende i at udføre Anslaget, saa var det nødvendigt, at der nu maatte opfindes en anden Maade at bringe ham til hans Hiem. Cardenio tilbød sig strax at befordre Verkets Fuldførelse, ved at lade Lucinda forestille Dorotheas Person. „Nei, det maa ikke være," sagde Don Fernando; „jeg ønskede gierne, at Dorothea fortsatte sin begyndte Rolle, og da den gode Ridders Hiem vel ikke kan være meget langt herfra, saa skal det glæde mig, at kunde biedrage noget til hans Helbreedelse." „Det ligger kun faa Dages Reise herfra," sagde Præsten. „Om det endog var længere, saa giorde jeg Veien med Fornøielse," sagde Don Fernando, „for at udøve saa god en Gierning."

Herpaa traadde Don Quixote frem i sin fulde Rustning, med Mambrins, skiønt meget forbuulede, Hielm paa Hovedet, bedækket med sit Skiold, og støttende sig paa Staven eller Spydet. Dette selsomme Syn satte Don Fernando og de øvrige i Forundring, de betragtede med den største Opmerksomhed hans tørre, guule og meere end en halv Alen lange Ansigt, hans ilde sammenpassede Vaaben og hans afmaalte Gang, og ventede i dybeste Taushed paa hvad han vilde fremføre. Han vendte sig med en meget høitiidelig Anstand til den deilige Dorothea, fæstede sine Øine paa hende, og sagde:

„Deilige Dame! Denne min Vaabendrager har berettet mig, at Eders Høihed er forsvunden og Eders Væsen

tilintetgiort, siiden I fra en ophøiet Dronning og mægtig Herskerinde, som I var vant at være, er nedsteegen til at blive en borgerlig Jomfrue. Dersom dette er skeet efter Kongens, Eders troldkyndige Herr Faders Anordning, af Frygt for at jeg ikke skulde kunde yde Eder den fornødne, af mig lovede Biestand, saa siger jeg Eder, at han ikke forstaaer det ringeste af sin Konst, og er kun lidet bevandret i Ridderskabets Historie, thi havde han anvendt saa megen Fliid og Tiid paa at læse og følge Ridderskabets Bedrivter Skridt for Skridt, som jeg, saa havde han fundet, at Riddere, hvis Rygte ikke kan sættes i Sammenligning med mit, have udført langt vanskeligere Ting. Det siiger ikke stort, at myrde en Kiempe, i hvor overmodig han end er; thi det er ikke mange Tiimer siiden, at jeg var i Kamp med een, og .... dog, jeg vil tie, paa det man ikke skal siige, at jeg lyver; men Tiiden, der aabenbarer alle Ting, vil bringe det for Dagen, naar man mindst venter det." „I var i Kamp med toe Læder-Sække, og ingen Kiempe," raabte herpaa Kroemanden, hvem Don Fernando strax befalede at tie, og paa ingen Maade at afbryde Don Quixote, der blev saaledes ved: „Endnu en Gang siiger jeg, stormægtige, fra Eders Arv udelukkede Dronning! at dersom Eders Herr Fader af den Aarsag, jeg har anført, har foretaget denne Forvandling med Eders Person, saa giør jeg mig kun et gandske maadeligt Begreeb om ham; thi der er ingen Farlighed under Soelen, som min Kaarde ikke skulde kunde bane sig Vei igiennem, og med den skal jeg, ved at kaste Eders Fiende til Jorden, om faa Dage igien sætte Kronen paa Eders Hoved."

Her taug Don Quixote, og ventede paa Svar af Princessen, som, da hun allereede vidste Don Fernandos Beslutning, at Spillet skulde fortsættes, indtil Don Quixote var bragt til sit Hiem, med megen Tækkelighed og Alvorlighed svarede ham: „Hvem der endog, tappre Ridder af den bedrøvelige Skikkelse, har sagt Eder, at jeg var omskiftet og havde forvandlet mit Væsen, saa er det en stor Usandhed; thi jeg er endnu den samme, jeg altid har været. Vel er det sandt, at der er foregaaet en Forandring med mig i Henseende til visse lykfalige Begivenheder, der sætte mig i Besiddelse af noget, min Siel høit attraaede; men derfor

har jeg ikke hørt op at være det, jeg var forhen, og at have det samme Forsæt, at betiene mig af Eders stærke og uovervindelige Arms Kraft. Altsaa, Herre! maae I skienke min Fader Eders Agt igien, og ansee ham som en viis og erfaren Mand, siiden hans Indsigt udfandt det beqvemmeste og tilforladeligste Middel til at raade Bod paa mine Gienvordigheder; thi jeg troer fuldt og fast, at naar I, min Herre! ikke havde været, saa var jeg aldrig bleven saa lykkelig, som nu; og at dette er den reene Sandhed, kræver jeg alle de Herrer til Vidne paa, som ere her tilstede. Hvad der nu staaer tilbage, er, at vi i Morgen fortsætte Reisen, siiden det allereede er saa sildig i Dag, at vi ikke kunde komme langt; Omhuen for det lykkelige Udfald, jeg haaber, overlader jeg til Gud og Eders ædle Barms Tapperhed."

Da Don Quixote havde hørt den forstandige Dorotheas Tale, vendte han sig til Sancho, og sagde med stor Forbittrelse: „Nu siiger jeg Dig, usle Sancho! at Du er den største Kieltring i heele Spanien. Siig mig, Du Landstryger! om Du ikke for et Dieblik siiden blæste mig i Øret, at denne Princesse var forvandlet til en Jomfrue, ved Navn Dorothea, og at jeg liige saa lidet havde afhugget Kiempens Hoved, som den Tæskes, der har undfanget Dig; tilliige med mange fleere Uriimeligheder, der giorde mig saa forvirret i Hovedet, som jeg endnu aldrig har været. Jeg sværger paa", (herved saae han til Himmelen, og kneeb Tænderne sammen), „at reede Dig saaledes til, at Du skal tiene til Advarsel og Rædsel for alle løgnagtige Vaabendragere hos de tilkommende vandrende Riddere."
„Giv Jer tilfreds, Eders Velbyrdighed, min Herre!" svarede Sancho, „det kan være, at jeg har taget Feil i Princesse Micomiconas Forvandling; men hvad Kiempens Hoved anbelanger, eller i det mindste Læder-Sækkenes Igiennemboering, og at Blodet var rød Viin, deri bedrager jeg mig ved den leevende Gud ikke; thi de saarede Læder-Sække staae endnu uforbundne ved Eders Velbyrdigheds Seng, og Rødviinen giør en stor Flod i Kammeret, saa der kan gaae Syn for Sagn, især naar vor Herr Kroemand begierer Skaden godtgiort af Eders Velbyrdighed. I øvrigt glæder det mig ind i Sielen, at hendes Naade Dronningen er endnu hvad hun har været; thi ingen Moders Siel tager saa

meget Deel deri, som jeg." „Saa siiger jeg Dig nu," sagde Don Quixote, „at Du er en Fiante; tag mig det ikke ilde op. Og dermed Punctum!" „Vel!" sagde Don Fernando, „lad der ikke tales meere derom, og da Princessen siiger, at Reisen først skal tiltrædes i Morgen, siiden det er for sildigt i Dag, saa lad os tilbringe Natten i en behagelig Samtale, indtil det dages, da vi alle ville ledsage Herr Don Quixote, for at være Vidne til de tappre og uhørte Bedrivter, der ville forefalde under Udførelsen af den store Gierning, han har paataget sig." „Det er mig," svarede Don Quixote, „der skal betiene og ledsage Eder; og jeg er Eder uendelig forbunden for den Ære, I beviise mig, og de gode Tanker, I have om mig, og skal jeg stræbe at bekræfte dem, om det endog skulde koste mig Liivet, ja meere til endnu, hvis det var muerligt."

Der blev vexlet en Hoben Høfligheder og Venskabs-Forsikkringer imellem Don Quixote og Don Fernando; men en Fremmeds Ankomst, der just paa samme Tiid traadde ind i Kroen, giorde Ende paa dem. Efter hans Klædedragt syntes han at være en Christen, der nyelig var sluppen fra Tyrkerne; thi han var iført en blaae Klædes Trøie med korte Skiøder, halve Ermer, og uden Krave; Buxerne vare i liige Maade blaae, af Lærred, og Huen havde samme Farve. Hans Fødder vare beklædte paa tyrkisk Viis, og der hang en tyrkisk Sabel i et Skierf, der gik ham om Liivet. Strax efter ham fulgte et tyrkisk klædt Fruentimmer paa et Esel og med tilsløret Ansigt. Hun havde en liden Gylden-stykkes Hue paa, og en Kaftan, der bedækkede hende fra Skuldrene ned til Fødderne. Han var en føer Mand, havde en tækkelig Skabning, omtrent paa nogle og fyrretyve Aar, lidet bruunladen af Ansigt, med stærke Øienbryne, og et veldannet Skieg. Af Maaden, han førte og fremstilte sig paa, havde man, naar han havde været vel klædt, holdt ham for en Mand af Stand og af en anseelig Herkomst. Saasnart han kom ind i Kroen, forlangte han et Kammer, og syntes at blive meget ilde tilfreds ved at høre, at der ingen var at faae. Han nærmede sig hende, som syntes at være en Tyrkinde, og hialp hende ned med kraftig Arm. Lucinde, Dorothea, Kroekonen, hendes Daatter og Maritorne, som denne usædvanlige og gandske fremmede Klæde-

dragt drog til sig, omringede Tyrkinden; og da det syntes Dorothea, som stedse var forekommende, artig og betænksom, at hun var liige saa fortrydelig, som han, der fulgte med hende, over det at der intet Kammer var at faae, saa sagde hun: „Vær ikke saa utilfreds, Sennora! over den Mangel paa Beqvemmelighed, som I finder her, thi det er jo saa almindeligt, at savne Beqvemmelighed i Vertshusene. Men desuagtet, i Fald I finder for godt at tilbringe Natten med os“ (pegende paa Lucinda), „saa er I maaskee ikke endda bleven saa vel imodtagen paa Eders heele Reise.“ Den Indhyllede svarede ikke et Ord herpaa, men reiste sig op, lagde Hænderne korsviis over sit Bryst, bukkede Hovedet, og bøiede Kroppen til et Tegn, at hun takkede. Af hendes Taushed sluttede de sig til, at hun maatte være en Tyrkinde, der endnu ikke kunde tale christeligt Sprog.

Slaven, som andre Forretninger hidindtil havde holdt fraværende, nærmede sig nu til dem, og da han saae, at hun, som fulgte med ham, var saa omringet, og svarede intet til alt hvad de sagde til hende, saa tog han Ordet: „Mine Damer, denne unge Piige forstaaer kun meget lidet af mit Moders-Maal, og kan ikke tale andet end hendes eget, og af den Aarsag har hun ikke kunnet svare paa hvad I have spurgt hende.“ „Vi have slet ingen Spørgsmaal giort hende,“ svarede Lucinda, „men tilbudet hende vort Selskab i Nat, og at deele vort Kammer og vore Beqvemmeligheder med hende, hvor vi med Fornøielse vil viise hende al den Belvillighed, man er Fremmede skyldig, naar de behøve den, og især naar en Person af hendes Kiøn trænger dertil.“ „Baade hun og jeg“, sagde Slaven, „kysser Eders Hænder, ædle Dame! og erkiender os i høieste Grad forbundne for den tilbudne Gunst, som bliver endnu meere betydelig ved sliig en Leilighed og af sliige Personer, som Eders Udseende forkynder.“ „Siig mig, min Herre!“ sagde Dorothea, „om denne Dame er en Tyrkinde eller Christinde; thi hendes Dragt og Taushed bringer os til at troe, at hun er det, vi ikke vilde at hun skulde være.“ „I Fødsel og Klæder er hun Tyrkinde,“ svarede Slaven, „men i Hiertet er hun en ivrig Christen, siiden hun brænder af Begierlighed efter at blive det.“ „Saa hun er ikke døbt?“ tog Lucinda Ordet. „Der har ikke været Leilighed dertil,“ sva-

rede Slaven, „siiden vi forlode hendes Fødested Algier, og hidindtil har hun ikke været i saa yderlig en Liivsfare, der kunde giort det nødvendigt, at døbe hende, uden hun først var underrettet om alle de Ceremonier, som den hellige Moder Kirken paabyder; men om Gud vil, skal hun nu snart blive døbt med al den Høitiidelighed, hendes Herkomst og Vilkaar udkræver, der er langt fornemmere, end enten hendes eller min Klædedragt udviiser." Denne Tale giorde alle dem, som hørte den, meget begierlige efter at viide, hvem denne Tyrkinde og denne Slave var; men ingen vilde spørge derom, da det var en beqvemmere Tiid til at tage Hviile, end til at spørge om Tilbragelser. Dorothea tog hende ved Haanden, og fik hende til at sætte sig ved Siden af hende, hvorpaa hun bad hende at tage sit Slør af. Den Tilslørede saae til Slaven, liigesom for at spørge ham hvad de sagde, og hvad hun skulde giøre. Han svarede hende paa Arabisk, at de bade hende tage sit Slør af, og at hun skulde føie dem. Hun giorde det strax, og fremviiste saa deiligt et Ansigt, at Dorothea holdt det deiligere end Lucindas, og Lucinda ansaae det for at være deiligere end Dorotheas. Alle de Omstaaende erkiendte, at dersom nogen kunde sættes i Sammenligning med dem, saa var det hende, og fandtes der endog nogle, der i somme Ting tilkiendte hende Priisen; og da Deilighed har den Rettighed, at giøre sig Hierterne bevaagne og drage Villien til sig, saa følte de ogsaa alle en Drivt og Lyst hos sig til at tiene den deilige Tyrkinde. Don Fernando spurgte Slaven om hendes Navn. Han sagde „Lela Zorayda"; og da hun hørte det, begreeb hun strax hvad Spørgsmaalet havde været, og svarede meget ivrig og med megen Tækkelighed og Glæde: „Nei, nei Zorayda; Maria, Maria!" hvorved hun vilde give at forstaae, at hendes Navn var Maria, og ikke Zorayda. Disse Ord og den stærke Følelse, med hvilken Tyrkinden udtalte dem, drog meere end een Taare af Øiet paa de Omkringstaaende, især Fruentimmerne, der af Natuen ere ømme og blødhiertede. Lucinda omfavnede hende meget kierligen, siigende: „Ja, ja! Maria, Maria!" hvortil Tyrkinden svarede: „Ja, ja! Maria; macange Zorayda!" som vilde siige: ikke Zorayda.

Det var allereede langt ud paa Eftermiddagen, og efter deres Anordning, som vare i Følge med Don Fernando,

havde Kroemanden anvendt sin yderste Fliid til at sammenskrabe det Lækkreste, som var mueligt at erholde til Middags-Maaltidet. Da nu Spiisetiiden kom, satte de sig alle om et langt Skienke-Bord, siiden der intet andet var i Kroen. De gave Enden, som det øverste Sæde til Don Quixote, endskiønt han vægrede sig derved. Han vilde endelig have Princesse Micomicona ved Siden af sig, saasom han var hendes Beskytter; Lucinda og Zorayda satte sig ved Siden af hende, Don Fernando og Cardenio liige over for dem; derpaa kom Slaven og de andre Riddere, og Præsten med Barbeeren hos Fruentimmerne. Maaltiidet blev holdt med stor Fornøielse, som endnu forøgedes da Don Quixote, dreeven af den samme Aand, der havde giort ham saa veltalende ved Aftens-Maaltiidet hos Geedevogterne, lod sin Mad staae, og begyndte følgende Tale:

„Sandelig, mine Herrer! naar man ret overveier det, saa møde dem, der beklæde den vandrende Ridderorden, de største og utroeligste Ting. Hvilken Dødelig i heele Verden, som nu kom ind af dette Slots Porte, og saae os saaledes som vi nu sidde her, skulde troe eller slutte sig til, at vi vare dem, som vi ere? Hvo skulde siige, at denne Dame, som sidder ved min Side, var den store Dronning, som vi alle kiende hende for, og at jeg var Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse, hvis Navn bæres overalt omkring ved den hundrede tungede Fama? Det kan ikke længere drages i Tvivl, at en vandrende Ridders Kald overstiiger alt det, menneskelig Viisdom har opfundet; og at det bør agtes efter de Møisommeligheder og Farligheder, det er underkastet. Lad ingen for Fremtiiden driste sig til at siige mig, at Bogen har Fortrinet for Kaarden; thi ham svarer jeg (være sig og hvem det vil), at han ikke veed hvad han yttrer. De Grunde, man pleier at beraabe sig paa, ere, at Aandens Arbeider overgaae Legemets, og at Kriigsmandens Øvelser ere blot Kroppens; liigesom han ikke var andet end en Lastdrager, for hvem stærke Seener ere nok; eller som om alt det, der hørte til Kriigskonsten, indbefattedes i Styrken, da denne Konst dog udkræver et stort og fiint Begreeb. Mon Sielen ikke har meere Deel end Legemet i en Feltherres Inddeeling og Postering af den ham anbetroede Kriigshær? eller mon der ikke behøves meere Forstand end Styrke til at for-

svare en beleiret Festning? Mon Legemets Kræfter give Kundskab eller Formodninger om Fiendens Hensigter, Sneedighed til at kuldkaste dem, Indsigt til at hæve Vanskelighederne, og Kriigspuds til at forebygge Skaden, man trues med? Alle disse Ting ere Begreebets Arbeider, og Legemet har ingen Deel i dem, uden for saavidt at Sielen virker i det. Da nu det er afgiort, at Kriigs-Øvelsen udfordrer Siele-Evner saavel som Videnskaberne, saa lad os undersøge, om den Studerendes eller Kriigsmandens Siel har det meeste Arbeide; hvilket best kan kiendes ved at følge begges Veie, og den, der har det ypperligste Maal, bør tilkiendes Fortrinet. Studeringernes Maal — dog herunder indbefattes ikke den Deel, der leeder til de guddommelige Sandheder og lærer Sielen Veien til Himmelen; thi dette Øiemeed er saa stort og ædelt, at intet kan lignes med det. Jeg taler kun om den verdslige Viisdom, hvis Maal er den haandhævende Retfærdighed: at give enhver det hans er, og vaage over de gode Anordningers Efterleevelse. Sikkert et stort og ædelt Maal, og megen Berømmelse værdigt; men dog ikke saa megen, som Kriigskonsten fortiener, hvis Maal er Freden, det ypperligste og kosteligste Gode, som Mennesket i dette Liiv kan attraae. Den første gode Tiidende, der bragtes Verden og Menneskene, var den, Englene forkyndte om Natten, da det blev Dag for os, den Tiid, da de sang i Luften: Ære være Gud i det Høie, Fred paa Jorden og Menneskene en Velbehagelighed. Den Hilsen, som Himlens og Jordens Herre lærte sine Yndlinger og Disciple, naar de traadde ind i et Huus, bestod i at siige: Fred være med dette Huus! Paa mange Steder siiger han selv: Min Fred giver jeg Eder; min Fred efterlader jeg Eder; Fred være med Eder. En Skat og Klenodie, der kun kan gives og efterlades fra sliig en Haand! En Skat, uden hvilken ingen Glæde kan nydes paa Jorden, og i Himlen ingen findes! Freden er da Kriigens Øiemeed, og at nævne Kriig er det samme, som at nævne Kriigsmanden. Sættes nu dette forud, at Kriigens Øiemeed er Freden, saa er tilliige Fortrinet tilkiendt Kriigsmanden for den Studerende; vi ville altsaa nu betragte Legemets Arbeider og Møisommelighed hos dem begge, for at see, hvis der er de største."

Don Quixote fremførte sin Tale med saa megen Forstand og Veltalenhed, at den nødte alle dem, der hørte paa ham, til ei at ansee ham længere for gal; og da de fleeste af dem vare Riddere, og som saadanne at henregne til Kriigsstanden, saa hørte de paa ham med stor Fornøielse, og han blev saaledes ved:

„Jeg siiger da, at iblant de Studerendes Møisommeligheder er Fattigdom den betydeligste. Vel ere ikke alle Studerende fattige; men jeg vil her forudsætte det værste Tilfælde, og naar jeg har sagt, at een arbeider under Armods Aag, saa synes mig, at jeg har nævnet alle hans Onder; thi den, der er fattig, finder Mangel paa alt. Fattigdom trykker paa alle Maader, snart ved Hunger, snart ved Nøgenhed, snart ved Kulde, og snart ved alle disse Ting tilhobe. Men med alt det er det derfor ikke sagt, at han intet faaer at spiise, endskiønt Maaltidet sættes længere ud end sædvanligt; endskiønt han maa tage til Takke med det, der falder af hos de Riige, hvilket er de Studerendes største Elendighed, som de kalde: at gaae om Brød. Det kan heller ikke mangle dem paa en Camin, som de kan optøes, om ikke just varme sig ved; og Natten tilbringer en Studerende stedse under Tag. Jeg vil kun løseligen berøre nogle andre smaae Ting, saasom Mangel paa Lintøi, ingen Saaler under Skoene, en luvslidt Kiole, og den Fare, han løber for at fordærve sin Mave ved Graadighed, naar en lykkelig Skiebne en sielden Gang fører ham til et Giestebud. Men denne ujevne, vanskelige og tornestrøede Vei, han har at vandre paa, fører ham omsiider til det attraaede Maal, og naar det er opnaaet, hvor mange have vi da ikke seet strække sig i en Stol og der befale og herske over heele Verden, at have byttet Hungeren bort for Vellevnet, Kulden for Varme, Nøgenhed for Pragt, og et Straaeleie for en blød Damastes Seng, til velfortient Belønning for al hans Fliid og Møie! Men sammenligne vi nu hans Besværligheder med Kriigsmandens, saa veie de ikke op imod disse, som jeg strax skal viise.“

— —

Otte og tredivte Capitel.

Der indeholder den merkelige Tale, Don Quixote holdt om Kriigsstanden og Videnskaberne.

Don Quixote blev saaledes ved: „Siiden vi begyndte med de Studerendes Fattigdom, saa lader os nu betragte, om Kriigsmanden er riigere; og saa ville vi faae at see, at ingen større Fattigdom kan findes hos Armoden selv. Kriigsmanden maae nøies med sin elendige Sold, der endda kommer sildig eller aldrig, hvorved han undertiiden bliver tvungen til at sætte Liiv og Ære i den yderste Fare for sit Liivs Ophold, og ofte paa Samvittighedens Bekostning. Han er mange Gange saa nøgen, at en forhuggen Læder-Køllert maae tiene ham baade til Stadsklædning og til Skiorte; midt i Vinterens Kulde har han intet andet til at bøde paa Luftens Umildhed med, end sin egen Aande; men siiden den kommer fra et tomt Sted, saa holder jeg det for afgiort, at den maae udpustes kold, endskiønt det striider mod Naturens Orden. Han kan haabe, at Sengen, der ved Nattens Komme venter paa ham, for at erstatte ham Dagens Møisommelighed, aldrig, uden ved hans egen Forseelse, kan være ham for trang, siiden han kan maale sig saa mange Fod fugtig Jord af til den, som han behager, og strække og vende sig i den efter Hiertens Lyst, uden at maatte frygte for at Lagenerne skulle blive beskadigede. Nu nærmer sig den Dag, den Tiime, da han skal nyde Belønningen for alle sine Besværligheder, Dagen til et Feldtslag nærmer sig, der paa hans Hoved skal sætte en Krands af Charpie, hvis Traade skulle læge nogle Kuglers efterladte Aabninger, der vare paa Veie til at afskiere hans Levnets Traad, eller have lemlæstet ham en Haand eller Fod. Men har den barmhiertige Himmel taget ham saaledes i Varetægt, at han kommer frisk og velbeholden ud af Faren, saa er det meget giørligt, at han alligevel bliver i den samme usle Tilstand, han var i, og er det nødvendigt, at der maae forefalde een eller fleere Skiermydsler, eet eller fleere Feldtslag, af hvilke han maae komme som Seiervinder, inden han kan

stiige høiere; thi dette Jertegn hændes meget sielden. Siig mig, mine Herrer! om I have overveiet, hvor ringe det Antal er, der forfremmes ved Kriigen, imod den store Mængde, der omkommer i den. I ville sikkert svare, at her ingen Sammenligning kan anstilles, at de Døde ere utallige, og det heele Facit af de Leevende og Belønnede kan tælles paa Fingrene. Dette er gandske anderledes hos de Studerende, der alle tidlig eller silde blive forsørgede: Altsaa, uagtet Kriigsmandens Arbeider ere uliige større, er dog hans Belønning langt ringere. Hertil kan vel ogsaa svares, at toe tusinde Studerende kunne lettere belønnes end tredive tusinde Soldater; thi hiine belønnes ved at sættes i Embeder, man har at give dem, men disse kunne ikke belønnes, uden at det maae gaae af den Herres Haand, de tiene. Men alt dette biedrager til at bekræfte min Paastand. Dog, vi ville forlade en Labyrinth, der er saa vanskelig at hitte ud af, og paa nye vende os til det Fortrin, Kaarden har for Bogen; en Materie, som vi nu ville undersøge, i det vi veie de Grunde, begge Parter anføre til deres Fordeel. Bogens Tilhængere siige, at uden den kunde Kaarden ikke bestaae, siiden Kriigen haver sine Love, som den er undergiven, og at disse Love maatte falde, naar der ingen Videnskaber og Studeringer vare. Kaarden svarer herpaa, at Lovene ikke kunde bestaae uden den, siiden Kriigshæren beskytter Staterne, forsvarer Kongeriigerne, vogter Stæderne, giør Veiene sikkre, og renser Havet fra Søerøvere; og naar Kriigshæren ikke var, saa vare Stater, Kongeriiger, Stæder, Veiene og Havet for stedse al den Rædsel og Uorden underkastede, som Kriigen fører med sig, saa længe den vaerer og har Frihed til at bruge sine Rettigheder og Kræfter. Det er tilliige en afgiort Sag, at det, der koster meest, agtes og bør agtes meest. Opnaaer een den høieste Lærdoms Spidse, saa kan det have kostet ham Tiid, Aarvaagenhed, Hunger, Nøgenhed, Hovedbrud og Uforddøielighed samt andre Ting, der følge med og flyde af disse, som jeg allereede har anført. Men naaer een sit Maal i at blive en god Kriigsmand, døier han alt det samme, som den Studerende, i en langt høiere Grad, fordi han hvert Øieblik staaer paa Rippet at sætte Liivet til. Frygten hos den Studerende for Armod og Trang kan aldrig sættes i Sammenligning med den,

Kriigsmanden føler, naar han er indesluttet i en beleiret Bye, hvor han bevogter en Ravelin eller Bastion, under hvilken han merker at Fienden anlegger en Miine, men desuagtet ikke tør forlade den under nogen Omstændighed, eller undflye Faren, der truer ham med den visse Undergang. Alt, hvad han kan giøre, er at berette sin Capitain hvad der gaaer for sig, at han maaskee ved en Contra-Miine kan forebygge det; selv maae han holde Stand og svæve imellem Haab og Frygt, til han uformodentlig sendes i Luften uden Vinger, og uadspurgt sænkes ned i Afgrunden. Skulde denne Fare synes liden, saa lad os see, om det gaaer bedre til, naar toe Skibe angriibe hinanden fra Forstavnen i rum Søe. Naar Entrehagerne have taget fat, maae et Bræt af et Par Fods Breede tiene Soldaten til Broe; han seer sig omringet af utallige Døds-Redskaber: Canon-Kuglerne suuse ham om Ørene, Sablerne ere opløftede over Hovedet, Lanzerne fældede mod Barmen, og et forfeilet Fodfæste aabner Neptuni kolde og fugtige Skiød. Med alt dette, ført af Æren, der ansporer ham, søger han med uforsagt Mod at komme ind under Mousquete-Ilden og trænge over i det fiendtlige Skiib; ja, hvad der er meest at forundre sig over, neppe har een giort et Fald, som han ikke reiser sig op fra før ved Verdens Ende, saa trænger en anden sig frem at beklæde det samme Sted, og falder han med i Havet, der luurer paa dem som en afsagt Fiende, saa følge andre og atter andre, uden at give Tiiden Tiid til at opsluuge sine Døde: det største Mods og Tapperheds Kiendetegn, der kan gives i alle Kriigens Farligheder. Lykkelige vare de velsignede Tiider, der endnu ikke kiendte den græsselige Plage-Aand af Artilleriets dievelske Redskaber, hvis Opfinder, efter mit Tykke, bør hente Belønningen i Afgrunden for sin umenneskelige Opfindelse, ved hvilken han har udvirket, at en nedrig og feig Arm kan berøve en tapper Ridder Liivet, thi uden at han kan viide hvorfra eller hvorledes, kan der, midt i det Mod og den Fyrighed, som antænder og opliiver hans kiekke Barm, komme en vildfarende Kugle (affendt fra een maaskee, der skielver og bæver ved Blinket af den Ild, dette forbandede Redskab giver fra sig), og i et Øieblik forkorte og afskiere hans Tankers og Liivs Kiæde, som fortiente at forlænges i utallige Aar. Naar jeg overveier dette, saa maae

jeg sige, det krænker mig i Sielen, at have paataget mig det vandrende Ridderskabs Øvelser i saa afskyelig en Alder, som den, vi leeve i; thi endskiønt ingen Farlighed kan indjage mig Frygt, saa gyser jeg dog idelig ved at tænke, at Krud og Blye kan betage mig Leiligheden til at giøre mig berømt og bekiendt over heele Jordkloden ved min Arms Tapperhed og min Kaardes Spids. Men lad Himlens Villie skee! Opnaaer jeg hvad jeg har foresat mig, saa bør jeg ogsaa agtes saa meget høiere, som de Farligheder, jeg har stillet mig blot fore, have været større end de vandrende Ridderes i de forbiegangne Tiider."

Al denne lange Tale holdt Don Quixote, imedens de andre spiiste, og han glemte reent at føre Haanden til Munden, endskiønt Sancho Panza adskillige Gange sagde ham, at han skulde spiise nu, siiden kunde han faae Tiid nok til at sige alt hvad han vilde. Han havde bevæget dem, der hørte paa ham, til nye Beklagelse over at en Mand, der syntes at have saa godt et Begreeb og tale saa fornuftig om alt hvad han afhandlede, tabte det saa gandske og aldeeles, saasnart det gik løs paa hans ulykkelige og daarlige Ridderskab. Præsten sagde ham, at han havde fuldkommen Ret i det, han havde anført til Kriigsstandens Fordeel, og at han selv (skiønt studeret og gradueret) var af samme Meening som han.

Maaltiibet var til Ende; Bordet var afdækket, og imedens Kroekonen, hendes Daatter og Maritorne tillavede Don Quixote af la Manchas lille Kammer, hvor det var besluttet at Fruentimmerne skulde tilbringe Natten for sig selv, bad Don Fernando Slaven at fortælle sit Levnetsløb, siiden det ikke kunde feile, at det jo maatte være besynderligt og behageligt at høre, hvad man allereede maatte slutte deraf, at han var kommen i Selskab med Zorayda. Slaven svarede, at han var meget villig til at efterkomme hans Befaling; han frygtede alleene for, at hans Levnetsløb ikke indeholdt noget, der kunde forskaffe den Fornøielse, han ventede sig; men hvorom alting var, saa vilde han, for ikke at være ulydig, fortælle det. Præsten og alle de andre takkede ham derfor, og bade ham derom; hvorpaa han, da saa mange bade ham, sagde, at Bønner vare unødvendige, hvor Befalingen havde saa stor en Kraft, og naar deres Velbyrdigheder vilde være opmerksomme, skulde de faae en sandfærdig

Beretning at høre, som de med Konst og Fliid opdigtede maaskee ikke kom nær. Disse Ord vakte endnu meere Nysgierrighed hos Tilhørerne, der alle skikkede sig til Sæde og iagttoge den dybeste Taushed. Da Slaven merkede, at de alle stiltiende ventede paa hvad han vilde fremføre, saa begyndte han med en bliid og behagelig Røst saaledes at tale:

Fir og tredinte Capitel.

I hvilket Slaven fortæller sit Levnetsløb.

„Min Familie nedstammer fra et Sted imellem Biergene i Leon. Naturen havde viist sig meere bevaagen og gavmild imod den end Lykken, skiønt min Fader i hiine fattige Egne blev anseet for en riig Mand, og han havde virkelig kundet være det, i Fald han havde giort sig liigesaa megen Umag for at holde sammen hvad han eiede, som han giorde sig for at adspreede det. Han havde været Kriigsmand i sin Ungdom, og fra Feldten bragte han Lysten med sig til at give og meddeele andre. Soldaterstanden er en Skole, i hvilken den Paaholdne lærer at blive gavmild, og den Gavmilde at blive ødsel; thi findes der karrige Soldater, da ere de reene Vidundere, som kun sielden lade sig til Syne. Min Fader artede ud fra gavmild og blev ødsel; en Ting, hvilken paa ingen Maade er gavnlig for en givt Mand, der har Børn, som skulle tage Navnet efter ham. Min Faders Børn beløb sig til tree, alle Sønner, og i den Alder, da de skulde betræde Banen til deres Forfremmelse i Verden. Da nu min Fader, som han selv sagde, merkede, at han ikke kunde tvinge den omtalte Lyst, saa vilde han berøve sig Midlerne til at være gavmild og ødsel, ved at skille sig ved sit Gods. Han kaldte os altsaa en Dag ind i sit Cabinet, og talede os saaledes til:

„Mine Børn! dette Navn er eene nok til at siige Eder, at jeg elsker Eder, og naar jeg ikke har giort alt for at

viise det i Gierningen, saa kommer det deraf, at jeg ikke finder mig selv i Stand til at bestyre Eders Formue. Men paa det Fremtiiden skal kunde bevidne Eder min Kierlighed, og ikke give Eder Anledning til at troe, at jeg havde behandlet Eder som en grum Stivfader, vil jeg nu giøre en Ting, som jeg længe har tænkt paa og efter nøie Overlæg besluttet. I ere komne til den Alder, da I maae tage en Bestemmelse for Eders Fremtiid, eller i det mindste slaae ind paa en Vei, der kan leede Eder til Ære og Fordeel. Mit Forsæt er derfor, at deele min overblevne Formue i fiire liige Deele, hvoraf jeg vil give Eder tree, hver een, som er alt hvad I kunne haabe og vente, og den fierde Deel vil jeg lade mig nøie med til mit Liivs Underholdning i den Tiid, det endnu maatte behage Gud at forlænge mine Dage. Imidlertiid ønskede jeg gierne, at naar enhver havde faaet sin Deel, han da skulde følge een af de tree Veie, jeg nu vil foreslaae Eder. Vi have et Spansk Ordsprog, der synes mig fuldkommen rigtigt, og som siiger, at der er tree Veie, som føre til Lykken: Kirken, Havet og Kongens Gaard. Den, som vil være riig og æret, han træde ind i geistlig Stand, driive Handel paa Havet, eller og tiene sin Konge; thi man siiger: at Kongens Brødkrummer ere bedre end Herre-Gunst. Jeg anfører Eder dette, fordi min Villie og Attraae er, at een af Eder skal lægge sig efter Videnskaberne, den anden efter Handelen, og den tredie tiene sin Konge i Kriigen, siiden det er vanskeligt at komme an ved Hoffet, og giver Kriigen ikke megen Riigdom, saa giver den megen Anseelse og Ære. Om otte Dage skal enhver faae sin Deel, uden at forurettes for en Hviid af mig, hvilket Gierningen skal udviise. Siig mig nu, om I ville følge mit Tykke og Raad i det, jeg har foreslaaet Eder."

Han befalede mig, som den Ældste, at tale først. Efter at jeg nu paa det indstændigste havde beedet ham, at han ikke vilde skille sig ved sit Gods, men skalte og valte med det altsammen efter sit Velbehag, forestillede jeg ham, at vi havde Aarene for os til at bringe os selv frem, og sluttede med, at i alt andet skulde hans Villie være min, og at min Lyst var at følge Kriigen, og i den tiene Gud og min Konge. Min anden Broder giorde samme Begiering til ham, og udvalgte sig at gaae til Indien, hvor han vilde sætte sine

Penge i Handelen. Den yngste, og jeg troer den klogeste, sagde, at han valgte Kirken og vilde drage til Salamanca, for at fortsætte sine begyndte Studier.

Da nu Udvælgelsen af vort Leeve-Brød var giort, omfavnede min Fader os alle tree; han bragte alting i Rigtighed i den korte Tiid, han havde sat sig, og opfyldte sit Løvte ved at give hver hans Part, der beløb sig til tree tusinde Ducater; thi en Farbroder havde kiøbt Godset og betalt ham det i reede Penge, at det ikke skulde komme fra Familien. Vi toge alle tree Afskeed fra vor gode Fader paa een Dag; men da det syntes mig umenneskeligt, at min Fader, som var gammel, skulde blive sat blot for Mangel ved det libet, han havde forbeholdt sig, saa overtalede jeg ham til at tage de toe tusinde Ducater tilbage af mine tree, siiden det eene tusinde var tilstrækkeligt til at sætte mig i Stand med alt det, jeg som Kriigsmand behøvede. Mine Brødre, bevægede af mit Exempel, gave ham hver tusinde Ducater, saa at han beholdt fiire tusinde i reede Penge, og sin staaende Andeel for tree tusinde i Godset, som han ikke kunde afhænde, men skulde nyde Frugten af. Vi toge da, som sagt er, Afskeed med vor Fader og den omtalte Farbroder, hvilket ikke løb af uden mange Taare og med megen Veemodighed paa begge Sider; med Løvte om, saa ofte som Leiligheden tillod det, at berette dem, hvorledes det gik os. Efter at vi havde faaet den faderlige Velsignelse i hans Arme, tog den eene Veien til Salamanca, den anden til Sevilla, og jeg til Alicante, hvor jeg havde faaet at høre at et genuesisk Skib laae og tog Hør ind for at bringe til Genua. Nu er det næsten toe og tyve Aar, siiden jeg forlod min Faders Huus, og uagtet jeg har skreevet en Deel Breve hiem i den Tiid, har jeg dog aldrig hørt det mindste enten fra min Fader eller mine Brødre. Hvad der er mødt mig i den Tiid, skal jeg kortelig berette.

Jeg forlod Alicante paa det genuesiske Skib, og kom lykkelig og vel til Genua, derfra gik jeg til Milano, hvor jeg lod mig giøre Vaaben og Mundeering for at tage Tieneste i Piemont; men da jeg allereede var paa Veien derhen, fik jeg at høre, at den store Hertug af Alba gik til Flandren. Dette forandrede mit Forsæt; jeg tog Tieneste hos ham, og giorde alle hans Feldttoge med ham. Jeg bievaanede

Greverne Egmonts og Horns Død, og jeg opnaaede at blive Fanedrager hos den navnkundige Høvedsmand fra Guadalaxara, ved Navn Don Diego af Urbina. Efter at jeg havde været nogen Tiid i Flandern, gik der et Rygte om en Forbindelse, hans Hellighed, Pave Pius den Femte (høisalig Ihukommelse) havde sluttet med Venedig og Spanien imod Christenhedens almindelige Fiende, Tyrken, som i samme Tiid havde bemægtiget sig den navnkundige Øe Cypern, der laae under Venetiansk Herredømme. Et uheldigt og beklageligt Forliis! Der sagdes tilliige som en Viished, at Don Juan af Asturien, vor gode Kong Philips naturlige Broder, skulde være den forbundne Kriigsmagts Overanfører, og de store Kriigstilberedelser, der giordes, var Indholdet af alle Samtaler. Alt dette optændte en brændende Attraae hos mig til at bievaane dette forestaaende Feldttog, og endskiønt jeg havde Haab og næsten sikkre Løvter paa at faae et Compagnie ved første Leilighed, saa vilde jeg dog lade det altsammen fare, for at begive mig til Italien, som jeg ogsaa giorde. Skiebnen var mig saa gunstig, at Don Juan af Asturien kom efter mig til Genua, hvorfra han vilde begive sig til Neapolis, for at foreene sig med den Venetianske Flaade, hvilket dog først skeete ved Messina. Kort sagt, jeg naaede mit Ønske at bievaane dette lyksalige Feldttog; jeg blev sat som Capitain ved Fodfolkene, hvilken ærefulde Post jeg meere havde Lykken end mine Fortienester at takke for. Den Dag, der med Føie kan kaldes lyksalig for Christenheden, fordi den drog heele Verden af en Vildfarelse, den var i, at ansee Tyrken for uovervindelig til Søes — den Dag, siger jeg, paa hvilken den Ottomanniske Formastelse og Hovmod blev stækket, var iblant saa mange Lykkelige (siiden jeg anseer de Christne, som bleve i Striiden, for endnu lykkeligere end de, der leevede og bleve Seier-Herrer) jeg den eeneste Ulykkelige; thi i Stedet for Seiers-Krandsen, der havde smykket min Tinding, naar det havde været i Romernes Tiid, fik jeg om Natten, der fulgte paa denne herlige Dag, Lænker om Fødderne og Baand om Armene. Hermed gik det saaledes til: Uchali, Kongen af Algier (en forvoven og lykkelig Søerøver), angreeb og overvandt det Malthesiske Admiral-Skiib, paa hvilket der ikke var fleere tilbage end tree Riddere, alle haardt saarede. Juan Andrea's Admiral-Skiib,

paa hvilket mit Compagnie var, iilede det til Undsætning; jeg efterkom min Pligt, sprang over paa den fiendtlige Gallei, men da den trak sig tilbage i samme Øieblik, saa kunde mine Soldater ikke følge mig, og jeg stod eene midt iblant Fiender, som jeg i Henseende til deres store Mængde ikke kunde holde ud imod, men efter at jeg var gandske bedækket med Saar, maatte jeg overgive mig; og da Uchali, som I, mine Herrer! vel have hørt, unddrog sig med sin heele Flaade, saa forblev jeg i hans Vold, den eeneste Bedrøvede iblant saa mange Glade, og Slave, mens saa mange fandt Friheden; thi Antallet af de Christne, som den Dag vare blevne taget løs fra de Tyrkiske Roer-Bænke, beløb sig til over femten tusinde. Jeg blev ført til Constantinopel, hvor Sultanen udnævnte min Herre til Stor-Admiral, fordi han havde giort sin Pligt i Træfningen og bragt Malthesernes Fane til et Beviis derpaa. Aaret derefter, 1572, befandt jeg mig i Navarino, hvor jeg roede paa en Gallei ved Navn: de tree Lygter. Der bemerkede jeg, at man lod Leiligheden slippe sig af Hænderne til at bemestre sig den heele Tyrkiske Flaade i Havnen; thi vor Flaade havde indjaget alle Søesoldaterne og Janitscharerne saadan en Rædsel, at de havde giort sig færdige til at tage Flugten i Land, saasnart de bleve angreebne, uden at give sig Stunder til at blive overvundne. Men det gik tvertimod, skiønt ikke ved vor Generals Forseelse eller Liigegyldighed, men formedelst Christenhedens Synder, til hvis Revselse Gud fandt for godt at lade os beholde dette Tugtens Riis. Nok er det, at Uchali trak sig til Modon, en Øe, der ligger tæt ved Navarino, hvor han satte sine Folk i Land, forskandsede Indløbet til Havnen, og laae gandske stille, indtil vor General Don Juan gik tilbage. Galleien Priisen blev taget underveis, Capitainen paa samme var en Søn af den navnkundige Søerøver Barbarossa. Der giordes Jagt paa den af Ulvinden, en Neapolitansk Gallei, ført af Soldaternes Fader, Kriigens Lyn, den lykkelige og aldrig overvundne Capitain Don Alvaro de Bazan, Marquis de Sante Crux. Jeg kan umueligt gaae det stiltiende forbie, der tildrog sig, da Priisen blev erobret. Barbarossas Søn var saa gruesom og behandlede sine Slaver saa umenneskelig, at da de, som roede, bleve vaer, at Galleien Ulvinden satte efter dem, og var nær ved at

ham derpaa Hovedet af, og bragte det til den Tyrkiske Hærfører, der bekræftede det Ordsprog paa dem, at man elsker Forræderiet og haber Forræderen, thi han lod dem hænge til Straf, at de ikke havde bragt ham leevende. Iblant andre Christne, som toges til Fanger, var der een, som var Fendrik i Skandsen, ved Navn Don Pedro de Aguilar, af en anseelig Familie i Andalusien, en kiek Soldat af et stort Begreeb og en heftig Lyst til Poesien, i hvilken han ogsaa havde meget Held. Skiebnen gav ham samme Herre, som mig, og bragte ham paa samme Gallei og Bænk, hvor jeg var. Førend vi forlode Havnen, forfærdigede han toe Sonnetter, som en Art Gravskrivt over Goleta og Skandsen. Jeg vil see, om jeg kan erindre dem; thi jeg har kundet dem uden ad, og jeg troer, at de ville høres med meere Behag end Kiedsomhed."

Saasnart Slaven nævnte Don Pedro de Aguilar, saae Don Fernando til sine Staldbrødre, som smiilede alle tree. Imedens Slaven nu besindte sig paa Sonnetterne, sagde een af de tree til ham: „Førend I gaaer viidere, min Herre! saa beeder jeg Eder at siige mig, hvorledes det er gaaet den Don Pedro de Aguilar, som I taler om." „Alt, hvad jeg veed at siige," svarede Slaven, „er, at han toe Aar derefter gik forklædt fra Constantinopel med en græsk Spion; men om han er kommen i Frihed, veed jeg ikke. Dog troer jeg det; thi et Aar efter saae jeg samme Græker igien i Constantinopel, men jeg kunde ikke faae Leilighed til at spørge ham, hvorledes Reisen var løben af." „Han kom lykkelig til Spanien," sagde een af Ridderne, „det er min Broder, og han leever endnu i vor Føde-Bye i Sundhed og Velstand, er givt, og har tree Sønner." „Gud være lovet for sin Naade imod ham," sagde Slaven; „thi efter mit Tykke er der ingen større Lyksalighed end at faae sin Frihed igien." „Ja, det som meere er," sagde Ridderen, „saa kan jeg de toe Sonnetter, min Broder giorde." „Saa lad os høre dem," sagde Slaven, „siiden Eders Velbyrdighed vist vil slippe bedre fra dem end jeg." „Med Fornøielse," svarede Ridderen; „den over Goleta lyder saaledes:"

Fyrgetyvende Capitel.

I hvilket Slavens Historie fortsættes.

„Sonnet.

Salige Siele, nu i Friehedsstand!
Som frit Ier svang, hvert Støvets Baand berøvet,
Til Løn for al den Heltedaad, I øved,
Fra lave Jord til høie Himmelland!

Høit flammed Eders Bryst af Ærens Brand,
Tungt Fienden Eders stærke Arme prøved,
Med hans og eget Blod I lædsked Støvet,
Og farved Havets nære Bølgers Vand.

Men hen i Døden sank de trætte Lemmer,
Thi længe, førend Modet, flyede Liivet,
Beseirede dog Seiren hiem I bære:

Hiint Fald imellem Muur og Sværd ei glemmer
Den Jord, som Eder Heltenavn har givet,
Den Himmel, som gav Eder salig Ære."

„Den er just saaledes, som jeg lærte den," sagde Slaven. „I Fald jeg ikke husker feil," vedblev Ridderen, „saa lyder den over Skandsen saaledes:

Sonnet.

Fra dette golde Sands viidtstrakte Flade,
Fra disse dybt i Støvet siunkne Volde
Steeg trende tusind Kriigersiele bolde
Op til et bedre Hiem, til Dage glade.

Først maatte Sveeden deres Pande bade,
Og deres Arm saa tung en Dyst udholde;
Tilsidst de sank i Dødens Favn, den kolde,
For Sværdets Od de maatte Liivet lade.

Her er det Sted, der til et evigt Minde
Om tusind Liidelser saa smertelige
Fra Fortiid og fra Nutiid er udkaaret.

Men aldrig vil det bedre Siele finde
At skikke op til Himlens klare Riige,
Saa kiekke Leg'mer har det aldrig baaret."

Man fandt Sonnetterne ikke slette, og Slaven glædede sig mangfoldig over de Tiidender, man havde givet ham om hans forrige Kammerat, hvorpaa han fortsatte sin Fortælling saaledes:

„Noget efter at Skandsen og Goleta vare indtagne, gav Tyrken Befaling til at sløife Goleta; thi Skandsen var i sliig Forfatning, at der var intet at riive ned. For nu at giøre det saa hurtig og med saa liden Møie som mueligt, lagdes der tree Miiner under den; men al Kraft var forgieves til at sprænge det, som syntes mindst stærkt, nemlig de gamle Muure; da derimod den nye Befæstning i største Magelighed blev omstyrtet. Tilsidst vendte Flaaden seierriig og triumpherende tilbage til Constantinopel, og der døde faa Maaneder efter min Herre Uchali Fartax eller Renegaten Tinnoso, det er: den Skabede, thi det var han, og Tyrkerne have den Skik at give Tilnavne enten efter en Dyd eller en Lyde, som findes hos Folk, hvilket reiser sig deraf, at der hos dem kun findes fiire Familie-Navne, der tilhøre dem, som staae i Forbindelse med det Ottomanniske Huus; alle de andre faae, som jeg alt har sagt, Navn af en Feil paa Legemet eller en Egenskab, Sielen eier. Denne Tinnoso roede i fiorten Aar paa Galleierne som Sultanens Slave, og blev i sit fiire og tredivte Aar en Dag paa Roer-Bænken fornærmet af en Tyrk, der gav ham et vældigt Ørefigen. For at kunde tage Hevn over ham fornegtede han sin Troe, og var hans Tapperhed saa stor, at han uden at gaae alle de smaae Grader igiennem, som endog Sultanens egne Paarørende ikke ere befriede fra, blev Dei i Algier, og siiden efter Stor-Admiral, som er den tredie Værdighed, der findes i Riiget. Han var fød i Calabrien, god af Hierte, og meget lemfældig imod sine Slaver, hvis Antal var tree tusinde, da han døde. Disse bleve efter hans Testa-

mente deelte blant Sultanen og de Renegater, der havde tient under ham. Jeg faldt i en Venetiansk Renegats Lod, som var en af de allergruesomste, der nogensinde har været til. Hans Navn var Azanaga, og han opnaaede baade en stor Riigdom og at blive Dei i Algier. Jeg fulgte med ham fra Constantinopel til Algier, inderlig fornøiet over at komme Spanien saa nær, ikke i den Tanke at berette Mine mit Vanheld, men i det Haab, at Lykken skulde være mig gunstigere der end i Constantinopel, hvor jeg meere end tusinde Gange havde søgt at undflye, endskiønt forgieves. Det var min Tanke, at søge nye Udveie i Algier til at naae hvad jeg saa inderlig attraaede; thi Haabet om at komme i Frie-hed forlod mig aldrig, og naar Udfaldet paa alt, hvad jeg havde udtænkt og opfundet, ikke svarede til Opfindelsen, saa fattede jeg strax Mod paa nye, og udfandt et andet Haab til at støtte mig ved, i hvor svagt og afmægtigt det end var. Saaledes forbreev jeg min Tiid i et Fængsel eller Huus, som Tyrkerne kalde Banno, hvor de Christne Sla-ver indespærres, ikke alleene Kongens, men endog private Personers, saavel som de, der kaldes: Raadets Slaver, hvilke maae giøre offentligt Arbeide. For disse er det meget vanske-ligt at erholde Frihed; thi siden de ingen vis Herre have, men ere saa at siige fælleds, saa er der heller ingen, med hvem de kunne handle om deres Frihed. Folket er i liige Maade vant til at indespærre de Slaver der, med hvilke de ere blevne eenige om Kiøbesummen; thi indtil den bliver erlagt, bevogte de dem meget nøie. De Kongelige Slaver, som skulde løskiøbes, blive ikke brugte til nogen Slags Ar-beide, det maatte da være, at Løsepengene bleve meget længe ude, thi for da at twinge dem til at skrive og skynde paa Betalingen, maae de gaae ud og skove med de andre, hvil-ket ikke er et lidet møisomt Arbeide. Jeg var blant dem, der skulde kiøbe sig løs; thi da de vidste, at jeg var Capi-tain, saa var det forgieves alt hvad jeg sagde om min Fat-tigdom og Uformuenhed. De lagde Lænke paa mig, der meere betegnede mig som en Kiøbende, end den bandt mig, og jeg tilbragte min Tiid paa dette Sted med en Deel Riddere og andre fornemme Personer, som alle var anteg-nede og merkede at være Kiøbende. Men endskiønt Hunger og Nøgenhed plagede os ofte, ja næsten stedse, saa var det

dog ikke at ligne mod det, vi udstode ved at høre og see de uhørte og utroelige Gruesomheder, som min Herre øvede imod de Christne. Hver Dag lod han enten nogle hænge, kaste paa Pæle eller skiere Ørene af, og det for saa ringe Forseelser, ja saa ofte uden alle Paaskud af Forbrydelser, at Tyrkerne selv ansaae det hos ham som en naturlig Blodtørstighed og Grumhed mod det hele menneskelige Kiøn. Den eeneste, som kunde komme ud med ham, var en spansk Soldat ved Navn Saavedra, hvilken alleene for at komme i Frihed foretog sig Ting, som i mange Aar ikke ville gaae af disse Folks Minde. Ham gav han aldrig selv eller lod andre give ham et Slag, ja ikke engang et ondt Ord, skiønt han giorde saa meget, som vi frygtede at see ham blive spiddet for, og har han selv meere end een Gang udstaaet den samme Angest. Dersom her var Tiid og Sted dertil, saa kunde jeg siige Eder adskilligt om denne Soldat, som vilde moere Eder meere, og bedre fortiene Eders Opmerksomhed end Fortællingen om min Historie.

Nu maae jeg bemerke, at en riig og fornemme Tyrks Vinduer vendte ud til Gaarden af vort Fængsel; men da Tyrkerne ere saa umaadelig mistænkelige, saa var det meere Jern-Tralværker end Vinduer. Som nu jeg og tree af mine Kammerater en Dag, da alle de andre Slaver vare gaaet ud paa Arbeide, fordreeve os Tiiden med at forsøge, hvor langt vi med vore Lænker kunde springe, faldt mine Øine paa disse tilgittrede Vinduer, af hvilke der laae en Stok ud, hvorpaa var bundet et Tørklæde, der bevægedes, som om det vinkede os til at komme hen og tage det. Vi betragtede det, og een af dem, som vare hos mig, gik hen under Stokken for at see, om man vilde lade den falde, eller hvad man vilde foretage; men da han nærmede sig, blev Stokken trukken ind og bevæget frem og tilbage, som naar man svarer Nei ved at virre med Hovedet. Saa snart han vendte om, kom Stokken ud igien, og giordes de første Bevægelser med den. Derpaa forsøgte de toe andre det samme, den eene efter den anden; men det gik dem som den første. Nu faldt det mig til at forsøge min Lykke, og saa snart jeg var kommen under Stokken, slap man den, saa den faldt ned for mine Fødder i Gaarden. Jeg løste strax Tørklædet af, og fandt i en Knuude, som var slagen paa

det, ti Zianis, der er en giængs Guldmynt, hvoraf hver gielder saa meget, som tie af vore Realer. Hvor høiligen jeg glædede mig over denne Fangst, kan jeg ikke sige; Fornøielsen over at have faaet dem var liigesaa stor, som Forundringen over hvem denne Velgierning kom fra, allerhelst da heele Fremgangsmaaden derved tydeligen viiste, at denne Gunst var mig bestemt. Jeg stak mine skiønne Penge til mig, brød Stokken over, gik tilbage til Grønningen og saae til Vinduet, hvor jeg blev en sneehviid Haand vaer, der aabnede og lukkede det i største Hast. Vi forstode og sluttede heraf, at vi skyldede et Fruentimmer denne Velgierning; vi takkede paa det ydmygste for den paa Tyrkisk Viis, i det vi med nedbøiet Hoved og Armene korsviis paa Brystet bukkede os ned til Jorden. Noget efter kom en Stok ud af samme Vindue, hvorpaa hang et lidet Kors, som blev strax draget ind igien. Dette Tegn bragte os først paa den Tanke, at der maatte være en christen Slavinde der i Huuset, og at det var hende, der havde giort os denne ForærING; men Haandens Deilighed og de prægtige Guld-Armbaand, vi havde seet paa den, kuldkastede denne Forestilling. Til Slutning faldt vi paa, at det maatte være en Slavinde, der, efter at hun havde fornægtet sin Troe, havde ægtet sin Herre, hvilket ofte finder Sted hos Tyrkerne, der endog holde det for en stor Lykke, siiden de have de christne Fruentimmer langt kierere, end deres egne. Ved alle disse Formodninger vare vi dog meget langt fra at giette de rette. Siiden efter bestod næsten al vor Tiidsfordriiv i at holde Øie med Vinduet, i hvilket en for os saa lykkelig Stierne havde ladet sig see; men der forløb meere end fiorten Dage, i hvilke vi hverken bleve Haanden eller det ringeste Tegn vaer. Imidlertiid giorde vi os al optænkelig Umag for at faae at viide, hvem der boede i det Huus, og om der var nogen frafalden Christinde i det; men vi kunde aldrig komme efter meere, end at det beboedes af en meget riig og fornemme Tyrk, ved Navn Agimorato, som havde været Alcaide eller Befalingsmand over La Pata, hvilket er en meget betydelig Betiening hos dem. Men en Dag, da vi allermindst drømte om at der igien skulde regne Zianiser ned til os, bleve vi pludselig Stokken vaer, paa hvilken Tørklæde-Knuden syntes os meget større. Det var

just igien paa en Tiid, da vi vare alleene hiemme; vi igientoge det forrige Forsøg, som ogsaa fik samme Udfald, thi endskiønt de andre tree nærmede sig før jeg, saa fik dog ingen af dem Stokken, men saasnart jeg kom, faldt den ned. Jeg løste Knuuden op, og fandt fyrretyve Spanske Guld-Pistoletter, og et Brev, skreevet i det Arabiske Sprog, hvorunder var sat et stort Kors. Jeg kyste Korset, stak Pengene til mig, og gik tilbage til Grønningen, hvor vi giorde vore Complimenter. Den samme Haand lod sig see, giorde Tegn til mig at læse Papiiret, lukkede Vinduet, og efterlod os glade og forundrede over denne Tildragelse. Da ingen af os forstode Arabisk, saa var Begierligheden efter at faae Brevets Indhold at viide liigesaa stor, som Vanskeligheden af at faae fat paa een, der kunde læse os det. Tilsidst besluttede jeg at betroe mig til en Renegat, der var fød i Murcia, og gav sig ud for min gode Ven; ogsaa havde jeg et Pant paa ham, der forpligtede ham til at bevare den betroede Hemmelighed. Det er en Sædvane hos Renegaterne, naar de ere sindede at gaae over til Kirken igien, at forsyne sig med Beviiser fra fornemme Christne Slaver, hvori disse bevidne, at Foreviiseren er en ærlig Mand, der stedse har beviist de Christne Godt, og længe havt det Forsæt at undviige ved første givne Leilighed. Somme tage disse Beviiser i reedelige Hensigter, andre derimod vilde kun have dem til at redde Liivet med dem, dersom et Christent Skib skulde tage dem op, naar de gaae ud paa Søerøverie; thi saa foreviise de dem som Attester paa, at de alleene ere gaaet til Søes for at finde Leilighed at komme til Christenheden. Derved undgaae de Straf, foreenes paa nye med den hellige Moder Kirken, og leeve trygge, indtil de see deres Sned, saa gaae de tilbage til Barbariet, og blive det, de vare. De Reedelige derimod forskaffe sig dem i gode Hensigter, og blive i de Christne Lande. En af disse Renegater var min Ven, som jeg har sagt, alle de andre Christne Slaver havde givet ham sliig en Attest, og for at forvisse mig om hans Taushed, gav jeg ham een med; thi jeg vidste, at dersom Tyrkerne kom efter, at han havde sliige Papiirer, kastede de ham levende paa Pæle. Jeg vidste ogsaa, at han ikke alleene forstod Arabisk, men endog kunde læse og skriive det. Forend jeg nu vilde fortroe mig gandske til ham, sagde

jeg, at han maatte læse mig hvad der stod paa dette Stykke Papiir, som jeg havde fundet i en Krog af vort Kammer, Han aabnede det, grundede en god Stund paa det, og mumlede Indholdet af det imellem Tænderne. Jeg spurgte ham, om han forstod det. Han svarede: Meget vel, og om jeg vilde viide det Ord for Ord, saa maatte jeg give ham Blek og Pen, saa kunde han desbedre oversætte det. Jeg gav ham hvad han begierede, og snart efter fik han Arbeidet færdigt. Da han nu var til Ende dermed, sagde han: „Her er Indholdet af det tyrkiske Brev, uden at der feiler et Bogstav; men Du maa viide, at hvor Du finder Lela Marien, betyder det den hellige Jomfru Maria.“ Vi læste Papiiret tilsammen, og fandt det af følgende Indhold:

„Da jeg var et Barn, havde min Fader en Slavinde, som i vort Sprog forklarede mig de christelige Ceremonier, og sagde mig mange Ting om Lela Marien. Christinden døde, og jeg veed, at hun ikke er kommen i den store Ild, men er hos Alla; thi jeg har seet hende toe Gange siiden, og hun har sagt mig, at jeg skulde gaae til de Christne for at see Lela Marien, som holdt inderlig meget af mig. Jeg veed ikke, hvorledes jeg skal mage det; jeg har seet mange Christne igiennem dette Vindue, men ingen har syntes mig at være en Ridder uden Du. Jeg er meget deilig, meget ung, og har megen Riigdom, som jeg kan føre med mig. See Du til at mage det saa, at vi kunne komme bort sammen, saa kan Du blive min Mand, om Du har Lyst dertil. Har Du ikke, saa vil jeg ikke nøde mig Dig paa; Lela Marien giver mig nok een, som vil givte sig med mig. Jeg har nu skreevet dette. See Du til at faae een til at læse Dig det. Betroe Dig ikke til nogen Maurer; thi de ere alle Forrædere. Jeg er meget bekymret over, hvorledes Du skal undgaae at betroe Dig til nogen saadan; thi dersom min Fader fik det at viide, saa kastede han mig strax i en Brønd, og dækkede mig til med Steene. Der hænger en Traad ved Stokken, som Du kan binde Dit Svar ved; men har Du ingen, der kan skriive Arabisk, saa siig mig Din Meening ved Tegn, og Lela Marien vil nok hielpe mig til at forstaae Dig. Hun og Alla bevare Dig, og

dette Kors ogsaa, hvilket jeg kysser meget ofte, som Slavinden har befalet mig.“

Betænk nu vel, mine Herrer! om vi ikke med Føie forundredes og henrykkedes over Indholdet af dette Brev. Ogsaa vi kunde saa lidet skiule os, at Renegaten merkede, vi ikke havde fundet det ved en Hendelse, men at det virkelig maatte være skreevet til een af os. Han bad os derpaa om, dersom hans Tvivl var grundet, at vi da maatte fortroe os til ham; naar vi vilde det, saa skulde han vove Liiv og Blod for vor Frihed. Som han sagde dette, tog han et lille Metal-Crucifix op af sin Lomme, og under utallige Taares Udgydelse svoer han ved den Gud, hvis Billede dette var, og som han, i hvor stor en Synder han end var, dog fast og stadig troede paa, at være ubrødeligen troe og taus i alt hvad vi aabenbarede ham; thi det syntes, og han torde næsten spaae, at vi ved dens Hielp, som havde skreevet dette, vilde alle komme i Frihed, og han faae sin inderlige Længsel stillet efter at blive igien optaget i den hellige Moder Kirkens Skiød, fra hvilken han, som et fordærvet Lem, var afskaaren og forkastet formedelst sin Synd og Ondskab. Renegaten fremførte dette med saa mange Taare og saa store Kiendetegn paa en oprigtig Ruelse, at vi eenstemmigen besluttede at siige ham heele Tildragelsen reent ud, hvad vi ogsaa giorde, uden at dølge det mindste. Vi viiste ham Vinduet, igiennem hvilket Stokken var kommen. Han tog Kiende paa Huuset, og paatog sig at erkyndige sig paa det nøieste og omstændeligste om hvem der boede. Vi bleve eenige om, at et Svar paa Tyrkindens Brev kunde giøre stor Nytte, og da vi havde een, som kunde forfatte det, saa satte han sig strax ned til at skriive hvad jeg sagde ham i Pennen; og Ord til andet kan jeg det endnu, thi intet som helst af det, der hører til denne Begivenhed, er gaaet mig af Minde, eller kan gaae, saa længe jeg leever. Svaret, jeg skreev til Maurerinden, var forfattet saaledes:

„Den store Alla og den velsignede Lela Marien, der er den sande Guds Moder, beskytte Dig, min Herskerinde! Af Kierlighed til Dig har hun givet Dig i Sinde at gaae til de Christnes Lande; henflye derfor med Bøn til hende, at hun af Naade vil indskyde Dig, paa hvad Maade Du skal sætte hendes Befaling i Verk, saa vil hun vist være saa

gunstig at giøre det. Paa mine og de Christnes Vegne, der ere hos mig, forsikkrer jeg Dig, for Din Skyld at vove Liiv og Blod. Skriiv mig til, hvad Du vil at vi skal foretage, og Du skal stedse faae Svar fra mig; thi den store Alla har sendt os en fangen Christen, der skriiver og taler Dit Moders-Maal saaledes, som dette Papiir viiser Dig, hvorved vi kan faae Tiidender fra hinanden, uden at have det mindste at frygte for. Tag imidlertiid imod det hellige Løvte, jeg her som en Christen giver Dig paa, at Du skal være min Ægtefælle, saasnart vi komme til Christenheden; og Du veed jo, at de Christnes Løvter ere helligere end Maurernes. Alla og hans Moder beskierme Dig, min Herskerinde!"

Da dette Brev var skreevet og forseglet, maatte vi bie toe Dage, inden vi bleve alleene hiemme; men aldrig saasnart vare de andre ude, førend vi løb til Grønningen for at see, om Stokken ikke kom frem. Det varede ikke længe, førend den lod sig see; saasnart jeg blev den vaer, uden dog at kunne see den, som holdt samme, saa fremviiste jeg Papiiret for at give tilkiende, at Traaden skulde lades ned; men den var allereede sat fast ved Stokken. Jeg bandt Papiiret ved den, og lidet derefter opraudt Lykke-Stiernen paa nye i Tørklædets hvide Freds-Flag. Hun lod det falde, jeg tog det op, og fandt saa mange forskiellige Guld- og Sølv-Mynter, at de udgiorde meere end halvtredsindstyve Pistoletter, hvorved vor Glæde fik liige saa mange Graders Tilvext, og Haabet om vor Frihed Bestyrkelse. Vor Renegat kom samme Aften til os, og havde faaet Visshed om det, man havde sagt os om Tyrken, der boede i dette Huus: at hans Navn var Agimorato, han umaadelig riig, og hans Daatter eeneste Arving til al hans Formue; at hun skulde være den største Skiønhed i heele Barbariet; at mange af Vicekongerne, som kom der, havde begiert hende til Ægte, men at hun ikke vilde give sig. Man vidste ogsaa, at hun havde havt en christen Slavinde hos sig, som var død, hvilket altsammen stemmede overeens med det, der stod i Brevet. Vi holdt strax Raad med Renegaten, paa hvad Maade vi best skulde slippe fra Tyrkiet og komme samtligen til Christenheden, og vor fælles Beslutning løb ud paa at oppebie en nye Efterretning fra Zorayda, thi saaledes

heed hun, der længtes saa inderligen efter at kaldes Maria. Vi indsaae, at hun og ingen anden kunde hæve disse Vanskeligheder: og da vi havde afgiort det, sagde Renegaten os, at vi skulde være ubekymrede, han skulde enten forskaffe os vor Frihed, eller sætte Livet til. I fiire Dage bleve stedse nogle af Slaverne hiemme, hvilket forvoldte, at Stokken i de fiire Dage ikke kunde lade sig see; men efter deres Forløb kom den i vor sædvanlige Eensomhed igien for en Dag, med Tørklædet saa udspændt, at vi spaaede os en riig Ladning. Stokken og Tørklædet kastedes ned til mig, jeg fandt et Brev i det og hundrede Guld-Pistolletter. Renegaten var hos os, jeg gav ham strax Brevet at læse, og han sagde, at dets Indhold var:

„Jeg veed ikke at siige, min Herre! hvorledes vi skulle komme til Spanien; ikke heller har Lela Marien sagt mig det, endskiønt jeg har beedet hende derom. Alt, hvad jeg kan giøre, er at give Eder mange Guldstykker igiennem dette Vindue. Kiøb Dig og Dine Venner frie for dem, og lad saa een af dem gaae til Christenheden at kiøbe et Fartøi og komme tilbage med til de andre og mig, som til den Tiid vil være i min Faders Hauge ved Babazon Porten tæt ved Strandkanten, hvor jeg tænker at blive heele Sommeren med min Fader og alle vore Folk. Derfra kan jeg uden Fare stiele mig ud om Natten og begive mig paa Fartøiet. Glem ikke, at Du har lovet mig at være min Mand, ellers beeder jeg Lela Marien at straffe Dig. Skulde Du ikke kunde betroe nogen at kiøbe Fartøiet, saa gaae Du og kiøb det; thi saa veed jeg, at Du kommer snarere igien end nogen anden, siiden Du er en Ridder og Christen. See til at tage Kiende paa Haugen, og kom derud til mig; naar Du er alleene hiemme, skal jeg bære Omhue for at give Dig en anseelig Sum Penge. Alla beskierme Dig, Herre!"

Saasnart dette var os forelæst, var enhver reede med at tilbyde sin Tieneste til at kiøbe Fartøiet, med Løvte om at komme saa snart som mueligt tilbage, og jeg var selv i liige Maade villig til at paatage mig det. Men Renegaten satte sig der imod, siigende, at han slet ikke vilde tilstede, at een af os kom i Frihed før de andre, siiden Erfarenheden havde lært, hvor ilde da Løvter, Slaver giorde, bleve opfyldte. Fornemme Fanger havde ofte betient sig af dette

Middel til at komme til deres Hiem; men de, som de ved deres Penge havde befriet og sendt til Valencia og Majorca med Penge at udruste et Fartøi for og komme tilbage med, ventedes endnu; thi den opnaaede Frieheds Sødhed, og Frygten for at miste den igien, bragte alle Forbindtligheder i Forglemmelse, hvorpaa der endnu gandske nyeligen var givet et merkeligt Exempel. „Det, I kan og bør giøre for at føre dette til en lykkelig Ende," blev han ved, „er at skye mig de Penge, der skulde være anvendte til Løsladelse for een af Eder, til at kiøbe mig et lille Fartøi for, under Foreвending at ville handle paa Tetuan, og saasnart jeg har mit eget Fartøi, kan jeg meget let bringe Eder og mig selv i Sikkerhed, allerhelst naar Zorayda vil, som hun siiger, give Eder Penge nok til at kiøbe Eder frie for; thi saa kan I jo endog ved Dagens Lys gaae om Bord. En eeneste Vanskelighed møder kun herved, som er den, at Tyrkerne tilstede ikke Renegaterne at have smaae Fartøier, men kun store til at gaae ud efter Bytte med, siiden de frygte for, at den, som kiøber sig et lille Fartøi, har i Sinde at undviige, især om det er en Spanier. Dog denne Vanskelighed er let ryddet af Veien, jeg behøver kun at træde i Compagnie med en Tyrk om Skibet saavel som Gevinsten af Handelen, og naar jeg saa faaer frie Hænder derved, saa skal alting falde ud efter Ønske." Uagtet mine Kammerater og jeg syntes bedre om at lade et Skib komme fra Majorca, saa torde vi dog ikke ytre os dermed, af Frygt for, at han, naar vi ikke giorde som han vilde have, skulde røbe os og sætte vort Liiv i Fare, ved at aabenbare vor Forstaaelse med Zorayda, for hvis Liiv vi frygtede meere end for vort eget. Beslutningen blev altsaa, at overgive os i Guds og Renegatens Hænder. Jeg skreev Zorayda strax til, at vi vilde følge hendes Raad i alle Ting, siiden det var saa vel overlagt, som om Lela Marien havde indgivet hende det; at det nu alleene beroede paa hende at forhale Verket eller strax at bringe det i Gang. Jeg igientog mine Forsikkringer om at ægte hende, og da vi Dagen derpaa vare alleene hiemme, saa bragte Stokken og Tørklædet, ved at gaae adskillige Gange frem og tilbage, os tusinde Pistoletter, tilliige med et Papiir, der berettede os, at hun næstkommende Juma, som er Fredag, drog til sin Faders Hauge, og at hun for-

inden vilde give os endnu fleere Penge. Skulde de da ikke være tilstrækkelige, saa maatte vi kun lade hende viide det, da vi skulde faae saa mange, som vi vilde have; thi hendes Fader havde saa stor en Mængde, at det ikke kunde savnes. Jeg gav strax Renegaten fem hundrede Rigsdaler til et Fartøi, og otte hundrede flyede jeg en Kiøbmand fra Valencia, som var i Algier, til at kiøbe mig løs for af Kongen. Jeg forlod mig paa Løvtet, han gav mig at betale dem, saasnart der kom et Skib fra Valencia; thi forinden torde han ikke, paa det Kongen ikke skulde troe, at han for længe siiden havde faaet Pengene og benyttet sig af dem; og min Herre var saa ond og rænkefuld, at jeg ingenlunde torde vove at driive paa, at Pengene strax bleve ham betalte. Dagen før Fredagen, da den deilige Zorayda skulde drage ud til Haugen, gav hun os endnu tusinde Pistoletter, berettede os sin Bortreise, med Bøn til mig, at jeg, naar jeg var kommen i Friehed, strax skulde erkyndige mig om hendes Faders Hauge, og udfinde et Paaskud til at komme ind i den for at see hende. Jeg svarede, at det skulde skee, og at hun bestandig maatte anraabe Lela Marien om Hielp i alle de Bønner, Slavinden havde lært hende. Da dette var giort, føiede jeg Anstalter til mine tree Kammeraters Løsladelse, paa det, at om jeg slap løs og de ikke, Forbittrelsen og Dievelen da ikke skulde forleede dem til at foretage noget, der kunde giøre Zorayda Fortræd. Vel kunde den Kundskab, jeg havde om dem, betaget mig denne Frygt; men jeg vilde dog ikke vove derpaa, og foranstaltede derfor deres Løsladelse paa samme Maade, som min egen, ved at give Kiøbmanden Pengene, paa det han i al Sikkerhed kunde slutte Handelen. Vort lønlige Forehavende betroede jeg ham derimod ikke, siiden jeg holdt det alt for farligt.

Een og fyrgetyvende Capitel.

Hvori Slavens Fortælling endes.

Fiorten Dage vare ikke forløbne, da Renegaten allereede havde kiøbt sig et meget godt Fartøi, der kunde tage meere end tredive Mennesker inden Borde, og paa det ingen skulde komme under Veir med hans Forehavende, giorde han strax en Reise til et Sted, kaldet Sargel, der ligger tredive Miile fra Algier, ved Orans Kyster, og hvor der føres en stærk Handel med tørre Figner. Han giorde denne Reise endnu toe til tree Gange i sin Handels-Compagnons Selskab. Hver Gang han løb ud eller ind, kastede han Anker i en lille Bugt, der laae toe Bøsseskud fra Haugen, hvor Zorayda var, og lod sit Mandskab snart forrette sin Bøn der, snart foretage sig Øvelser, for at bereede dem til den Rolle, hans Hensigt var at giøre Alvor af. Han gik ogsaa adskillige Gange ind i Haugen og bad om Frugter, hvilke Zoraydas Fader gav ham uden at kiende ham. Endskiønt hans Hensigt, som han siden sagde mig, var alleene at tale med Zorayda og siige hende, at det var ham, der efter min Befaling skulde føre hende til de Christne, saa kunde det dog aldrig lykkes ham; thi Tyrkinderne lade sig aldrig see af Tyrker eller Maurer, uden deres Mand eller Fader befaler dem det. De christne Slaver derimod kunne frit see og tale med dem, ja maaskee meere end de burde. Mig havde det krænket meget, om han havde faaet hende i Tale; thi maaskee var hun bleven uroelig ved at høre, at en Renegat vidste om hendes Forehavende. Da nu Renegaten merkede, at han gandske trygt kunde gaae frem og tilbage til Sargel; at ingen bekymrede sig om naar, hvorledes eller hvorhen han gik, men hans Handels-Compagnon lod ham skalte og valte i alle Ting; og at jeg var kommen i Frieheд: saa sagde han mig, at der nu ikke manglede andet end nogle Christne til at besætte Roer-Bænkene med, hvilke jeg maatte see til at skaffe, og saa aftale med dem, jeg vilde have med mig, at holde sig færdige til næste Fredag, som han havde fastsat til vor Afreise. Jeg fik fat paa tolv Spaniere, kiekke og stærke Karle til at roe, og som alle havde Frieheд til

at gaae ud af Byen. Det var en stor Lykke at finde dem paa den Tiid; thi der krydsede tyve store Skibe i Søen, og de havde taget til sig næsten alle de Roer-Karle, der forefandtes; og disse havde sikkert ikke været i Byen, dersom deres Herre ikke havde faaet Lyst at ligge den Sommer hiemme. Til dem sagde jeg ikke andet, end at de næste Fredag mod Aften skulde uformerket gaae ud og tage Veien til Agimoratos Hauge, hvor de skulde bie, indtil jeg kom. Denne Befaling gav jeg enhver især, med den Formaning, at endskiønt de fandt fleere Christne der, skulde de dog ikke siige andet, end at de vare befalede at vente sammesteds. Da dette var bragt i Rigtighed, manglede endnu det fornemste, som var at advare Zorayda om at holde sig færdig til den bestemte Tiid, paa det hun ikke skulde blive overrumplet, om vi kom for at afhente hende, førend hun kunde vente, at det christelige Skib var ankommet. Jeg besluttede derfor at gaae ind i Haugen, for, om det var mueligt, at faae hende Tale, og giøre mig til Ærende at plukke nogle Urter. Dagen før vor Afreise satte jeg det i Verk, og den første, jeg mødte, var Zoraydas Fader. Han spurgte mig i et Sprog, som Tyrkerne i Almindelighed taler med Slaverne, og som er en Sammenblanding af adskillige Sprog, hvad jeg søgte i hans Hauge, og fra hvem jeg var. Jeg svarede, at jeg var Arnaute Mamis Slave (thi jeg vidste, at de vare meget fortroelige Venner), og at jeg var kommen for at søge alle muelige Urter til en Salat. Derpaa spurgte han mig, om jeg havde kiøbt mig løs eller ei, og hvor meget min Herre vilde have for mig. Zorayda, som var bleven mig vaer i Haugen, skyndte sig at komme ud, og da Maurerinderne ingen Betænkning giøre sig over at lade sig see af Christne, saa gik hun liige imod os, og saasnart hendes Fader blev os vaer, kaldte han paa hende, og befalede hende at komme nærmere. Det vilde være mig umueligt at beskriive den Deilighed og Yndighed, samt den Klædedragtens Pragt og Herlighed, med hvilken min elskede Zorayda fremviiste sig for mine Øine. Jeg vil alleene siige, at Perlerne om hendes Hals, Øren og deilige Haar vare næsten liige saa mange i Antal som Haarene paa hendes Hoved. Om Anklerne, der efter hendes Lands Skik vare ubedækkede, bar hun Ringe af puurt Guld, besatte med saa mange Diamanter, at hendes

Fader, som hun siden sagde mig, skattede dem for tie tusinde Pistoletter, og Armbaandene vare liige saa meget værd. Perlerne vare i liige Maade af en uhyre Værdie; thi den Tyrkiske Nation sætter blant alle meest Priis paa dem, hvorfore der og findes en stor Mængde af dem i Tyrkiet, og Zorayda's Fader var i Orde for at have de kostbareste i heele Algier, og at eie meere end toe hundrede tusinde Spanske Pistoletter, hvilket altsammen tilhørte hende, som nu tilhører mig. Hendes Skiønhed rørte dog min Siel allermeest, og I kunne vel forestille Eder, naar den endnu efter alle hendes udstandne Besværligheder er det, den er, hvad den maae have været i alle de glimrende Prydelser. Vist er det, at hun forekom mit Øie at være det Deiligste, det nogensinde havde seet; og da Forbindtligheden, jeg skyldede hende, blev lagt dertil, saa syntes hun mig at være en himmelsk Gudinde, der til min Frelse og Lyksalighed var nedsteegen til Jorden. Da hun var kommen hen til os, sagde hendes Fader hende i deres Sprog, at jeg var hans Vens, Arnaute Mamis Slave, og vilde hente Salat. Hun tog mig ved Haanden, og spurgte mig i det sammenblandede Sprog, om jeg var en Ridder, og hvorfor jeg ikke kiøbte mig løs. Jeg svarede hende, at jeg allereede var løskiøbt, at hun af Priisen kunde slutte sig til, hvor stor Priis min Herre havde sat paa mig, siiden jeg havde maattet give femten hundrede Zoltaner for min Frihed. Hun sagde: „I Sandhed! dersom Du havde hørt min Fader til, saa skulde jeg maget det saa, at Du ikke skulde faaet den for dobbelt saa meget; thi I christne Slaver lyve stedse i alt hvad I siige, og I giøre Eder kun saa fattige for at bedrage os.“ „Det kan gierne være, Sennora!“ svarede jeg; „men jeg har handlet oprigtig imod min Herre, og skal stedse handle saa mod alle Mennesker.“ „Naar reiser Du?“ sagde Zorayda. „I Morgen, haaber jeg,“ var mit Svar; „thi her er et Fransk Skib, som agter da at gaae under Seil, og med det tænker jeg at drage bort.“ „Var det ikke bedre,“ sagde hun, „at bie, til der kom en Spanier, for at gaae bort med ham, i Stedet for med en Franskmand, som ikke er af Eders Venner?“ „Nei,“ svarede jeg; „da der slet intet Spansk Skib er i Vente, saa maaskee jeg kunde bie efter det min heele Liivstiid; det bliver derfor best at gaae med det,

her er, siden Længselen, jeg har efter at komme til mit Fædreneland og til inderlig elskede Personer, er saa stor, at den ikke tillader mig at oppebie bedre Leilighed." „Saa er Du venteligen givt," sagde Zorayda, „og iiler saa meget for at komme til Din Kone?" „Givt er jeg ikke," svarede jeg, „men jeg har givet Løvte paa at givte mig, saasnart jeg kommer der." „Er Din Brud deilig?" spurgte Zorayda. „Saa deilig," svarede jeg, „at jeg med Sandhed kan siige, at hun ligner Dig." Hendes Fader smiilede ret fornøiet ved denne Samtale, og sagde: „I Sandhed, Christen! hun maae vist være deilig, naar hun ligner min Daatter, der er det deiligste Fruentimmer i heele Riiget. Betragt hende engang, for selv at tilstaae, at det er, som jeg siiger." I denne Samtale fortolkede Zoraydas Fader os det meeste; thi endskiønt hun talede det blandede Sprog, som jeg har sagt de betiene sig af, saa udtrykkede hun sig dog meere ved Tegn end ved Ord.

Saa viidt vare vi i Samtalen, da een af hans Folk kom løbende og raabte af fuld Hals, at der var steeget fiire Tyrker over Hauge-Muuren, der reeve Frugten af, skiønt den ikke endnu var moeden. Den Gamle saavel som Zorayda forskrækkedes herover; thi alle Maurer frygte meget for Tyrkerne, især for Soldaterne, der ere uforskammede i høieste Grad, og begegne Maurerne værre, end om de vare deres Slaver. Zoraydas Fader sagde: „Gaae ind i Huuset, min Daatter! og luk det vel i for Dig, medens jeg gaaer hen og snakker med disse Hunde. Og pluk Du Din Salat, Christen! Alla være med Dig, og føre Dig lykkelig til Dit Fædreland." Jeg bukkede meget dybt for ham, og Zorayda, der, imedens han talede med mig, lod som hun vilde gaae ind, saae aldrig saasnart, at han var borte, og at Træerne i Haugen hindrede ham i at see os, førend hun vendte sig til mig igien, og med taarefulde Øine sagde: „Tamexi, Christiano! tamexi?" som vil siige: Du gaaer bort, Christen! Du gaaer? Jeg svarede: „Ja, Sennora! men ikke, uden at jeg faaer Dig med. Hold Dig færdig i Morgen, og forskræk Dig ikke, naar Du seer os; vi gaae vist og tilforladeligt til et christeligt Land." Maaden, jeg sagde dette paa, giorde hende det forstaaeligt; hun slog sine Arme om min Hals, og med vaklende Trin begyndte vi at gaae

hen imod Huuset. Vi havde kun giort nogle Skridt i den kierlige Stilling, jeg har sagt, førend hendes Fader kom tilbage, og saae os i den; men til vor Lykke merkede vi, at han saae os, og med stor Aandsnærværelse klyngede Zorayda, i Stedet for at tage sin Arm bort, sig endnu tættere til mig, lod sit Hoved synke ned i min Barm, og fordobblede Afmægtigheden i sine Trin. Jeg stillede mig an, som om jeg understøttede hende imod min Villie; den Gamle nærmede sig os i største Hast, og da han fandt sin Daatter i denne Tilstand, spurgte han, hvad der fattedes hende. Men da hun ikke kunde svare, sagde jeg, at Skrækken over disse Hundes Indbrud uden Tvivl havde foraarsaget denne Besviimelse, og overgav hende fra mine Arme i hendes Faders. Da hun var kommen der, drog hun et dybt Suk, og uden at hæmme Taarene, sagde hun: „Amexi, Christiano! amexi,“ som vil siige: Gaae bort, Christen! gaae. Hendes Fader, der tog disse tvetydige Ord i en anden Bemerkning, svarede: „Det er unødvendigt, at denne Christen skal gaae; han har ingen Fortræd giort Dig, og Soldaterne ere allereede borte. Fat Dig derfor, Du har intet at ræddes over; thi, som jeg har sagt Dig, Tyrkerne gik deres Vei, saasnart jeg bad dem derom.“ „De have giort hende bange, Herre! som jeg allereede har sagt Dig,“ tog jeg Ordet; „men da hun siiger, at jeg skal gaae, saa vil jeg ikke heller være hende til Besvær. Lev vel, Herre! og i Fald jeg har fleere Urter nødig, saa kommer jeg med Din gode Tilladelse igien; thi som min Herre siiger, saa faaer man ingensteds saa god en Salat samlet, som her.“ „Du kan komme saa tit, som Du lyster,“ svarede Agimorato; „min Daatter sagde det ikke, fordi Du eller nogen Christen var hende til Besvær; enten har hun meent Soldaterne med det, hun sagde til Dig, eller og hun har villet siige, at det var paa Tiide for Dig at søge Dine Urter.“ Derpaa bød jeg ham Farvel; hun syntes at fatte Mod igien, ved at være i sin Faders Arme, og jeg løb, under Forevending at søge Urter, heele Haugen igiennem. Jeg bemerkede alle Ud- og Indgange, samt hvorledes Huuset var forvaret, og hvad Beqvemmelighed det tilbød os til at befordre vort Foretagende.

Da dette var giort, gik jeg hen for at giøre Renegaten og mine Kammerater Regnskab for alt hvad der var skeet.

dette Kors ogsaa, hvilket jeg kysser meget ofte, som Slavinden har befalet mig."

Betænk nu vel, mine Herrer! om vi ikke med Føie forundredes og henrykkedes over Indholdet af dette Brev. Ogsaa vi kunde saa lidet skiule os, at Renegaten merkede, vi ikke havde fundet det ved en Hendelse, men at det virkelig maatte være skreevet til een af os. Han bad os derpaa om, dersom hans Tvivl var grundet, at vi da maatte fortroe os til ham; naar vi vilde det, saa skulde han vove Liiv og Blod for vor Frihed. Som han sagde dette, tog han et lille Metal-Crucifix op af sin Lomme, og under utallige Taares Udgydelse svoer han ved den Gud, hvis Billede dette var, og som han, i hvor stor en Synder han end var, dog fast og stadig troede paa, at være ubrødeligen troe og taus i alt hvad vi aabenbarede ham; thi det syntes, og han torde næsten spaae, at vi ved dens Hielp, som havde skreevet dette, vilde alle komme i Frihed, og han faae sin inderlige Længsel stillet efter at blive igien optaget i den hellige Moder Kirkens Skiød, fra hvilken han, som et fordærvet Lem, var afskaaren og forkastet formedelst sin Synd og Ondskab. Renegaten fremførte dette med saa mange Taare og saa store Kiendetegn paa en oprigtig Ruelse, at vi eenstemmigen besluttede at sige ham heele Tildragelsen reent ud, hvad vi ogsaa giorde, uden at dølge det mindste. Vi viiste ham Vinduet, igiennem hvilket Stokken var kommen. Han tog Kiende paa Huuset, og paatog sig at erkyndige sig paa det nøieste og omstændeligste om hvem der boede. Vi bleve eenige om, at et Svar paa Tyrkindens Brev kunde giøre stor Nytte, og da vi havde een, som kunde forfatte det, saa satte han sig strax ned til at skriive hvad jeg sagde ham i Pennen; og Ord til andet kan jeg det endnu, thi intet som helst af det, der hører til denne Begivenhed, er gaaet mig af Minde, eller kan gaae, saa længe jeg leever. Svaret, jeg skreev til Maurerinden, var forfattet saaledes:

„Den store Alla og den velsignede Lela Marien, der er den sande Guds Moder, beskytte Dig, min Herskerinde! Af Kierlighed til Dig har hun givet Dig i Sinde at gaae til de Christnes Lande; henflye derfor med Bøn til hende, at hun af Naade vil indskyde Dig, paa hvad Maade Du skal sætte hendes Befaling i Verk, saa vil hun vist være saa

gunstig at giøre det. Paa mine og de Christnes Vegne, der ere hos mig, forsikkrer jeg Dig, for Din Skyld at vove Liiv og Blod. Skriiv mig til, hvad Du vil at vi skal foretage, og Du skal stedse faae Svar fra mig; thi den store Alla har sendt os en fangen Christen, der skriver og taler Dit Moders-Maal saaledes, som dette Papiir viiser Dig, hvorved vi kan faae Tiidender fra hinanden, uden at have det mindste at frygte for. Tag imidlertiid imod det hellige Løvte, jeg her som en Christen giver Dig paa, at Du skal være min Ægtefælle, saasnart vi komme til Christenheden; og Du veed jo, at de Christnes Løvter ere helligere end Maurernes. Alla og hans Moder beskierme Dig, min Herskerinde!"

Da dette Brev var skreevet og forseglet, maatte vi bie toe Dage, inden vi bleve alleene hiemme; men aldrig saasnart vare de andre ude, førend vi løb til Grønningen for at see, om Stokken ikke kom frem. Det varede ikke længe, førend den lod sig see; saasnart jeg blev den vaer, uden dog at kunne see den, som holdt samme, saa fremviiste jeg Papiiret for at give tilkiende, at Traaden skulde lades ned; men den var allereede sat fast ved Stokken. Jeg bandt Papiiret ved den, og lidet derefter oprandt Lykke-Stiernen paa nye i Tørklædets hvide Freds-Flag. Hun lod det falde, jeg tog det op, og fandt saa mange forskiellige Guld- og Sølv-Mynter, at de udgiorde meere end halvtredsindstyve Pistoletter, hvorved vor Glæde fik liige saa mange Graders Tilvext, og Haabet om vor Frieheds Bestyrkelse. Vor Renegat kom samme Aften til os, og havde faaet Visshed om det, man havde sagt os om Tyrken, der boede i dette Huus: at hans Navn var Agimorato, han umaadelig riig, og hans Daatter eeneste Arving til al hans Formue; at hun skulde være den største Skiønhed i heele Barbariet; at mange af Vicekongerne, som kom der, havde begiert hende til Ægte, men at hun ikke vilde givte sig. Man vidste ogsaa, at hun havde havt en christen Slavinde hos sig, som var død, hvilket altsammen stemmede overeens med det, der stod i Brevet. Vi holdt strax Raad med Renegaten, paa hvad Maade vi best skulde slippe fra Tyrkiet og komme samtligen til Christenheden, og vor fælles Beslutning løb ud paa at oppebie en nye Efterretning fra Zorayda, thi saaledes

heed hun, der længtes saa inderligen efter at kaldes Maria. Vi indsaae, at hun og ingen anden kunde hæve disse Vanskeligheder: og da vi havde afgiort det, sagde Renegaten os, at vi skulde være ubekymrede, han skulde enten forskaffe os vor Frihed, eller sætte Livet til. I fiire Dage bleve stedse nogle af Slaverne hiemme, hvilket forvoldte, at Stokken i de fiire Dage ikke kunde lade sig see; men efter deres Forløb kom den i vor sædvanlige Eensomhed igien for en Dag, med Tørklædet saa udspændt, at vi spaaede os en riig Ladning. Stokken og Tørklædet kastedes ned til mig, jeg fandt et Brev i det og hundrede Guld-Pistolletter. Renegaten var hos os, jeg gav ham strax Brevet at læse, og han sagde, at dets Indhold var:

„Jeg veed ikke at siige, min Herre! hvorledes vi skulle komme til Spanien; ikke heller har Lela Marien sagt mig det, endskiønt jeg har beedet hende derom. Alt, hvad jeg kan giøre, er at give Eder mange Guldstykker igiennem dette Vindue. Kiøb Dig og Dine Venner frie for dem, og lad saa een af dem gaae til Christenheden at kiøbe et Fartøi og komme tilbage med til de andre og mig, som til den Tiid vil være i min Faders Hauge ved Babazon Porten tæt ved Strandkanten, hvor jeg tænker at blive heele Sommeren med min Fader og alle vore Folk. Derfra kan jeg uden Fare stiele mig ud om Natten og begive mig paa Fartøiet. Glem ikke, at Du har lovet mig at være min Mand, ellers beeder jeg Lela Marien at straffe Dig. Skulde Du ikke kunde betroe nogen at kiøbe Fartøiet, saa gaae Du og kiøb det; thi saa veed jeg, at Du kommer snarere igien end nogen anden, siiden Du er en Ridder og Christen. See til at tage Kiende paa Haugen, og kom derud til mig; naar Du er alleene hiemme, skal jeg bære Omhue for at give Dig en anseelig Sum Penge. Alla beskierme Dig, Herre!“

Saasnart dette var os forelæst, var enhver reede med at tilbyde sin Tieneste til at kiøbe Fartøiet, med Løvte om at komme saa snart som mueligt tilbage, og jeg var selv i liige Maade villig til at paatage mig det. Men Renegaten satte sig der imod, siigende, at han slet ikke vilde tilstede, at een af os kom i Frihed før de andre, siiden Erfarenheden havde lært, hvor ilde da Løvter, Slaver giorde, bleve opfyldte. Fornemme Fanger havde ofte betient sig af dette

Middel til at komme til deres Hiem; men de, som de ved deres Penge havde befriet og sendt til Valencia og Majorca med Penge at udruste et Fartøi for og komme tilbage med, ventedes endnu; thi den opnaaede Friheds Sødhed, og Frygten for at miste den igien, bragte alle Forbindtligheder i Forglemmelse, hvorpaa der endnu gandske nyeligen var givet et merkeligt Exempel. „Det, I kan og bør giøre for at føre dette til en lykkelig Ende," blev han ved, „er at skye mig de Penge, der skulde være anvendte til Løsladelse for een af Eder, til at kiøbe mig et lille Fartøi for, under Forevending at ville handle paa Tetuan, og saasnart jeg har mit eget Fartøi, kan jeg meget let bringe Eder og mig selv i Sikkerhed, allerhelst naar Zorayda vil, som hun siiger, give Eder Penge nok til at kiøbe Eder frie for; thi saa kan I jo endog ved Dagens Lys gaae om Bord. En eeneste Vanskelighed møder kun herved, som er den, at Tyrkerne tilstede ikke Renegaterne at have smaae Fartøier, men kun store til at gaae ud efter Bytte med, siiden de frygte for, at den, som kiøber sig et lille Fartøi, har i Sinde at undviige, især om det er en Spanier. Dog denne Vanskelighed er let ryddet af Veien, jeg behøver kun at træde i Compagnie med en Tyrk om Skibet saavel som Gevinsten af Handelen, og naar jeg saa faaer frie Hænder derved, saa skal alting falde ud efter Ønske." Uagtet mine Kammerater og jeg syntes bedre om at lade et Skib komme fra Majorca, saa torde vi dog ikke ytre os dermed, af Frygt for, at han, naar vi ikke giorde som han vilde have, skulde røbe os og sætte vort Liiv i Fare, ved at aabenbare vor Forstaaelse med Zorayda, for hvis Liiv vi frygtede meere end for vort eget. Beslutningen blev altsaa, at overgive os i Guds og Renegatens Hænder. Jeg skreev Zorayda strax til, at vi vilde følge hendes Raad i alle Ting, siiden det var saa vel overlagt, som om Lela Marien havde indgivet hende det; at det nu alleene beroede paa hende at forhale Verket eller strax at bringe det i Gang. Jeg igientog mine Forsikkringer om at ægte hende, og da vi Dagen derpaa vare alleene hiemme, saa bragte Stokken og Tørklædet, ved at gaae adskillige Gange frem og tilbage, os tusinde Pistoletter, tilliige med et Papiir, der berettede os, at hun næstkommende Juma, som er Fredag, drog til sin Faders Hauge, og at hun for-

inden vilde give os endnu fleere Penge. Skulde de da ikke være tilstrækkelige, saa maatte vi kun lade hende viide det, da vi skulde faae saa mange, som vi vilde have; thi hendes Fader havde saa stor en Mængde, at det ikke kunde savnes. Jeg gav strax Renegaten fem hundrede Rigsdaler til et Fartøi, og otte hundrede flyede jeg en Kiøbmand fra Valencia, som var i Algier, til at kiøbe mig løs for af Kongen. Jeg forlod mig paa Løvtet, han gav mig at betale dem, saasnart der kom et Skib fra Valencia; thi forinden torde han ikke, paa det Kongen ikke skulde troe, at han for længe siiden havde faaet Pengene og benyttet sig af dem; og min Herre var saa ond og rænkefuld, at jeg ingenlunde torde vove at driive paa, at Pengene strax bleve ham betalte. Dagen før Fredagen, da den deilige Zorayda skulde drage ud til Haugen, gav hun os endnu tusinde Pistoletter, berettede os sin Bortreise, med Bøn til mig, at jeg, naar jeg var kommen i Frihed, strax skulde erkyndige mig om hendes Faders Hauge, og udfinde et Paaskud til at komme ind i den for at see hende. Jeg svarede, at det skulde skee, og at hun bestandig maatte anraabe Lela Marien om Hielp i alle de Bønner, Slavinden havde lært hende. Da dette var giort, føiede jeg Anstalter til mine tree Kammeraters Løsladelse, paa det, at om jeg slap løs og de ikke, Forbittrelsen og Dievelen da ikke skulde forleede dem til at foretage noget, der kunde giøre Zorayda Fortræd. Vel kunde den Kundskab, jeg havde om dem, betaget mig denne Frygt; men jeg vilde dog ikke vove derpaa, og foranstaltede derfor deres Løsladelse paa samme Maade, som min egen, ved at give Kiøbmanden Pengene, paa det han i al Sikkerhed kunde slutte Handelen. Vort lønlige Forehavende betroede jeg ham derimod ikke, siiden jeg holdt det alt for farligt.

Een og fyrgetyvende Capitel.

Hvori Slavens Fortælling endes.

Fiorten Dage vare ikke forløbne, da Renegaten allereede havde kiøbt sig et meget godt Fartøi, der kunde tage meere end tredive Mennesker inden Borde, og vaa det ingen skulde komme under Veir med hans Forehavende, giorde han strax en Reise til et Sted, kaldet Sargel, der ligger tredive Miile fra Algier, ved Orans Kyster, og hvor der føres en stærk Handel med tørre Figner. Han giorde denne Reise endnu toe til tree Gange i sin Handels-Compagnons Selskab. Hver Gang han løb ud eller ind, kastede han Anker i en lille Bugt, der laae toe Bøssesskud fra Haugen, hvor Zorayda var, og lod sit Mandskab snart forrette sin Bøn der, snart foretage sig Øvelser, for at bereede dem til den Rolle, hans Hensigt var at giøre Alvor af. Han gik ogsaa adskillige Gange ind i Haugen og bad om Frugter, hvilke Zoraydas Fader gav ham uden at kiende ham. Endskiønt hans Hensigt, som han siiden sagde mig, var alleene at tale med Zorayda og siige hende, at det var ham, der efter min Befaling skulde føre hende til de Christne, saa kunde det dog aldrig lykkes ham; thi Tyrkinderne lade sig aldrig see af Tyrker eller Maurer, uden deres Mand eller Fader befaler dem det. De christne Slaver derimod kunne frit see og tale med dem, ja maaskee meere end de burde. Mig havde det krænket meget, om han havde faaet hende i Tale; thi maaskee var hun bleven uroelig ved at høre, at en Renegat vidste om hendes Forehavende. Da nu Renegaten merkede, at han gandske trygt kunde gaae frem og tilbage til Sargel; at ingen bekymrede sig om naar, hvorledes eller hvorhen han gik, men hans Handels-Compagnon lod ham skalte og valte i alle Ting; og at jeg var kommen i Frieheb: saa sagde han mig, at der nu ikke manglede andet end nogle Christne til at besætte Roer-Bænkene med, hvilke jeg maatte see til at skaffe, og saa aftale med dem, jeg vilde have med mig, at holde sig færdige til næste Fredag, som han havde fastsat til vor Afreise. Jeg fik fat paa tolv Spaniere, kiekke og stærke Karle til at roe, og som alle havde Frieheb til

at gaae ud af Byen. Det var en stor Lykke at finde dem paa den Tiid; thi der krydsede tyve store Skibe i Søen, og de havde taget til sig næsten alle de Roer-Karle, der forefandtes; og disse havde sikkert ikke været i Byen, dersom deres Herre ikke havde faaet Lyst at ligge den Sommer hiemme. Til dem sagde jeg ikke andet, end at de næste Fredag mod Aften skulde uformerket gaae ud og tage Veien til Agimoratos Hauge, hvor de skulde bie, indtil jeg kom. Denne Befaling gav jeg enhver især, med den Formaning, at endskiønt de fandt fleere Christne der, skulde de dog ikke siige andet, end at de vare befalede at vente sammesteds. Da dette var bragt i Rigtighed, manglede endnu det fornemste, som var at advare Zorayda om at holde sig færdig til den bestemte Tiid, paa det hun ikke skulde blive overrumplet, om vi kom for at afhente hende, førend hun kunde vente, at det christelige Skib var ankommet. Jeg besluttede derfor at gaae ind i Haugen, for, om det var mueligt, at faae hende Tale, og giøre mig til Ærende at plukke nogle Urter. Dagen før vor Afreise satte jeg det i Verk, og den første, jeg mødte, var Zoraydas Fader. Han spurgte mig i et Sprog, som Tyrkerne i Almindelighed taler med Slaverne, og som er en Sammenblanding af adskillige Sprog, hvad jeg søgte i hans Hauge, og fra hvem jeg var. Jeg svarede, at jeg var Arnaute Mamis Slave (thi jeg vidste, at de vare meget fortroelige Venner), og at jeg var kommen for at søge alle muelige Urter til en Salat. Derpaa spurgte han mig, om jeg havde kiøbt mig løs eller ei, og hvor meget min Herre vilde have for mig. Zorayda, som var bleven mig vaer i Haugen, skyndte sig at komme ud, og da Maurerinderne ingen Betænkning giøre sig over at lade sig see af Christne, saa gik hun liige imod os, og saasnart hendes Fader blev os vaer, kaldte han paa hende, og befalede hende at komme nærmere. Det vilde være mig umueligt at beskriive den Deilighed og Yndighed, samt den Klædedragtens Pragt og Herlighed, med hvilken min elskede Zorayda fremviiste sig for mine Øine. Jeg vil alleene siige, at Perlerne om hendes Hals, Øren og deilige Haar vare næsten liige saa mange i Antal som Haarene paa hendes Hoved. Om Anklerne, der efter hendes Lands Skik vare ubedækkede, bar hun Ringe af puurt Guld, besatte med saa mange Diamanter, at hendes

Fader, som hun siiden sagde mig, skattede dem for tie tusinde Pistoletter, og Armbaandene vare liige saa meget værd. Perlerne vare i liige Maade af en uhyre Værdie; thi den Tyrkiske Nation sætter blant alle meest Priis paa dem, hvorfore der og findes en stor Mængde af dem i Tyrkiet, og Zoraydas Fader var i Orde for at have de kostbareste i heele Algier, og at eie meere end toe hundrede tusinde Spanske Pistoletter, hvilket altsammen tilhørte hende, som nu tilhører mig. Hendes Skiønhed rørte dog min Siel allermeest, og I kunne vel forestille Eder, naar den endnu efter alle hendes udstandne Besværligheder er det, den er, hvad den maae have været i alle de glimrende Prydelser. Vist er det, at hun forekom mit Øie at være det Deiligste, det nogensinde havde seet; og da Forbindtligheden, jeg skyldede hende, blev lagt dertil, saa syntes hun mig at være en himmelsk Gudinde, der til min Frelse og Lyksalighed var nedsteegen til Jorden. Da hun var kommen hen til os, sagde hendes Fader hende i deres Sprog, at jeg var hans Vens, Arnaute Mamis Slave, og vilde hente Salat. Hun tog mig ved Haanden, og spurgte mig i det sammenblandede Sprog, om jeg var en Ridder, og hvorfor jeg ikke kiøbte mig løs. Jeg svarede hende, at jeg allereede var løskiøbt, at hun af Priisen kunde slutte sig til, hvor stor Priis min Herre havde sat paa mig, siiden jeg havde maattet give femten hundrede Zoltaner for min Frihed. Hun sagde: „I Sandhed! dersom Du havde hørt min Fader til, saa skulde jeg maget det saa, at Du ikke skulde faaet den for dobbelt saa meget; thi I christne Slaver lyve stedse i alt hvad I siige, og I giøre Eder kun saa fattige for at bedrage os.“ „Det kan gierne være, Sennora!“ svarede jeg; „men jeg har handlet oprigtig imod min Herre, og skal stedse handle saa mod alle Mennesker.“ „Naar reiser Du?“ sagde Zorayda. „I Morgen, haaber jeg,“ var mit Svar; „thi her er et Fransk Skib, som agter da at gaae under Seil, og med det tænker jeg at drage bort.“ „Var det ikke bedre,“ sagde hun, „at bie, til der kom en Spanier, for at gaae bort med ham, i Stedet for med en Franskmand, som ikke er af Eders Venner?“ „Nei,“ svarede jeg; „da der slet intet Spansk Skib er i Vente, saa maaskee jeg kunde bie efter det min heele Liivstiid; det bliver derfor best at gaae med det,

her er, siden Længselen, jeg har efter at komme til mit Fædreneland og til inderlig elskede Personer, er saa stor, at den ikke tillader mig at oppebie bedre Leilighed." „Saa er Du venteligen givt," sagde Zorayda, „og iiler saa meget for at komme til Din Kone?" „Givt er jeg ikke," svarede jeg, „men jeg har givet Løvte paa at givte mig, saasnart jeg kommer der." „Er Din Brud deilig?" spurgte Zorayda. „Saa deilig," svarede jeg, „at jeg med Sandhed kan sige, at hun ligner Dig." Hendes Fader smiilede ret fornøiet ved denne Samtale, og sagde: „I Sandhed, Christen! hun maae vist være deilig, naar hun ligner min Daatter, der er det deiligste Fruentimmer i heele Riiget. Betragt hende engang, for selv at tilstaae, at det er, som jeg siiger." I denne Samtale fortolkede Zoraydas Fader os det meeste; thi endskiønt hun talede det blandede Sprog, som jeg har sagt de betiene sig af, saa udtrykkede hun sig dog meere ved Tegn end ved Ord.

Saa viidt vare vi i Samtalen, da een af hans Folk kom løbende og raabte af fuld Hals, at der var steeget fiire Tyrker over Hauge-Muuren, der reeve Frugten af, skiønt den ikke endnu var moeden. Den Gamle saavel som Zorayda forskrækkedes herover; thi alle Maurer frygte meget for Tyrkerne, især for Soldaterne, der ere uforskammede i høieste Grad, og begegne Maurerne værre, end om de vare deres Slaver. Zoraydas Fader sagde: „Gaae ind i Huuset, min Daatter! og luk det vel i for Dig, medens jeg gaaer hen og snakker med disse Hunde. Og pluk Du Din Salat, Christen! Alla være med Dig, og føre Dig lykkelig til Dit Fædreland." Jeg bukkede meget dybt for ham, og Zorayda, der, imedens han talede med mig, lod som hun vilde gaae ind, saae aldrig saasnart, at han var borte, og at Træerne i Haugen hindrede ham i at see os, førend hun vendte sig til mig igien, og med taarefulde Öine sagde: „Tamexi, Christiano! tamexi?" som vil siige: Du gaaer bort, Christen! Du gaaer? Jeg svarede: „Ja, Sennora! men ikke, uden at jeg faaer Dig med. Hold Dig færdig i Morgen, og forskræk Dig ikke, naar Du seer os; vi gaae vist og tilforladeligt til et christeligt Land." Maaden, jeg sagde dette paa, giorde hende det forstaaeligt; hun slog sine Arme om min Hals, og med vaklende Trin begyndte vi at gaae

hen imod Huuset. Vi havde kun giort nogle Skridt i den kierlige Stilling, jeg har sagt, førend hendes Fader kom tilbage, og saae os i den; men til vor Lykke merkede vi, at han saae os, og med stor Aandsnærværelse klyngede Zorayda, i Stedet for at tage sin Arm bort, sig endnu tættere til mig, lod sit Hoved synke ned i min Barm, og fordobblede Afmægtigheden i sine Trin. Jeg stillede mig an, som om jeg understøttede hende imod min Villie; den Gamle nærmede sig os i største Hast, og da han fandt sin Daatter i denne Tilstand, spurgte han, hvad der fattedes hende. Men da hun ikke kunde svare, sagde jeg, at Skrækken over disse Hundes Indbrud uden Tvivl havde foraarsaget denne Besviimelse, og overgav hende fra mine Arme i hendes Faders. Da hun var kommen der, drog hun et dybt Suk, og uden at hæmme Taarene, sagde hun: „Ameri, Christiano! ameri," som vil siige: Gaae bort, Christen! gaae. Hendes Fader, der tog disse tvetydige Ord i en anden Bemerkning, svarede: „Det er unødvendigt, at denne Christen skal gaae; han har ingen Fortræd giort Dig, og Soldaterne ere allereede borte. Fat Dig derfor, Du har intet at ræddes over; thi, som jeg har sagt Dig, Tyrkerne gik deres Vei, saasnart jeg bad dem derom." „De have giort hende bange, Herre! som jeg allereede har sagt Dig," tog jeg Ordet; „men da hun siiger, at jeg skal gaae, saa vil jeg ikke heller være hende til Besvær. Lev vel, Herre! og i Fald jeg har fleere Urter nødig, saa kommer jeg med Din gode Tilladelse igien; thi som min Herre siiger, saa faaer man ingensteds saa god en Salat samlet, som her." „Du kan komme saa tit, som Du lyster," svarede Agimorato; „min Daatter sagde det ikke, fordi Du eller nogen Christen var hende til Besvær; enten har hun meent Soldaterne med det, hun sagde til Dig, eller og hun har villet siige, at det var paa Tiide for Dig at søge Dine Urter." Derpaa bød jeg ham Farvel; hun syntes at fatte Mod igien, ved at være i sin Faders Arme, og jeg løb, under Forevending at søge Urter, heele Haugen igiennem. Jeg bemerkede alle Ud- og Indgange, samt hvorledes Huuset var forvaret, og hvad Beqvemmelighed det tilbød os til at befordre vort Foretagende.

Da dette var giort, gik jeg hen for at giøre Renegaten og mine Kammerater Regnskab for alt hvad der var skeet.

Hvor inderlig længtes jeg ikke, at det Øieblik allereede skulde være der, i hvilket jeg uden Frygt kunde nyde det Gode, som Skiebnen i den deilige og yndige Zorayda tilbød mig! Endelig forgik den langsomt svindende Tiid, og den saa længe ønskede Dag frembrød til vor Glæde. Alting udførtes i den Orden og med den Forsigtighed, vi havde aftalt saa længe forhen, og alting syntes at love os et lykkeligt Udfald. Morenago (saaledes kaldtes Renegaten) lagde, Dagen efter at jeg havde talt med Zorayda, sit Skib for Anker liige uden for Haugen. De Christne, jeg havde antaget til at roe, vare blevne tilsagte, og havde hver taget sin Vei hen til det bestemte Sted, hvor de biede paa mit Komme, med en brændende Begierlighed efter at bemægtige sig Fartøiet, der laae for Øinene af dem; thi ingen af dem vidste noget om den Forstaaelse, jeg stod i med Renegaten, men troede, at de med Magt skulde vinde deres Frihed, ved at ihielslaae Maurerne, der vare i Skibet. Strax efter kom jeg og mine tree Venner derhen, og saasnart jeg lod mig see, forføiede alle de andre sig til os. Det var allereede saa sildigt, at Byens Porte vare lukkede, og intet Menneske meere at øine i Marken. Saasnart vi vare samlede, begyndte vi at raadslaae, om det var best at hente Zorayda først, eller at bemægtige os Maurerne, der sadde ved Roer-Bænkene. Førend der blev fattet nogen endelig Beslutning, kom Renegaten til os og sagde, at det nu var Tiid at lægge Haanden paa Verket, at alle hans Maurer vare trygge, og den største Deel sov. Vi sagde ham, hvad vi raadsloge om; han svarede, at det vigtigste var først at giøre sig Herre over Skibet, hvilket uden Fare og Vanskelighed kunde fuldføres, og saa strax gaae hen og hente Zorayda. Vi tyktes alle vel om dette Forslag, og fulgte uden viidere Forhaling med ham til Skibet. Han sprang først ind i det, tog sin Sabel i Haanden, og sagde paa Maurisk: „Ingen vove at røre sig af Stedet, med mindre han vil bøde det med sit Liiv!" Imidlertiid vare vi næsten alle komne i Skibet; Maurerne, som ikke ere meget behiertede, og hørte deres Herre tale dem saaledes til, vare gandske forskrækkede, og uden at nogen af dem greeb til Vaaben (som meget faae eller næsten ingen havde), lode de sig binde af de Christne, der i største Hast fuldførte dette Arbeide, med Trudsler at kløve

dens Hoved, der gav mindste Lyd fra sig. Da dette var skeet, blev den eene Deel af os paa Skibet for at bevogte det, og den anden, hvoriblant Renegaten var, tog Veien til Agimoratos Hauge. Vi aabnede Porten med saa liden Vanskelighed, som om den ikke havde været lukket, og begave os i største Stilhed og Taushed hen imod Huuset. Den deilige Zorayda ventede paa os i Vinduer, og da hun fornam, at nogen rørte sig, spurgte hun med en sagte Røst, om vi vare Nazaræer, hvilket vil sige Christne. Jeg svarede Ja, og at hun maatte komme ned. Saasnart hun hørte min Røst, betænkte hun sig ikke længere, men kom strax ned, aabnede Porten, og fremviiste sig med saa fuldkommen en Deilighed og saa herlig en Prydelse, at det er mig umueligt at beskriive det. Saasnart jeg saae hende, tog jeg een af hendes deilige Hænder, og trykkede den med Henrykkelse til mine Læber; Renegaten og mine toe Kammerater kyssede den anden Haand, og de andre, som ikke vidste hvad dette havde at betyde, giorde som de saae de andre giøre, og syntes det, at hun hyldedes som deres Frieheds Gudinde. Renegaten spurgte paa Maurisk, om hendes Fader var i Hauge-Huuset. Hun svarede Ja, og at han sov. „Saa var det best at vække ham," sagde Renegaten, „og føre ham med alle de Kostbarheder, der findes i denne herlige Hauge, med os." „Nei," svarede hun, „der maae ikke skee min Fader mindste Overlast, og her er ingen andre Kostbarheder end de, jeg tager med mig, hvilke ere tilstrækkelige nok til at beriige Eder allesammen. Bie kun et Øieblik, saa skal jeg strax være her igien." Imedens hun var borte, maatte Renegaten fortolke mig deres Samtale, hvorpaa jeg sagde ham, at Zoraydas mindste Vink og Bud skulde efterleeves. Derpaa kom hun tilbage med et Skriin fuldt af Guld, og saa tungt, at hun neppe orkede at slæbe det. Til al Ulykke vaagnede hendes Fader, han hørte noget røre sig i Haugen, og saasnart han nærmede sig Vinduet, kiendte han, at det var Christne, og gav sig til at skriige himmelhøit paa Arabisk: „Christne! Christne! Røvere! Røvere!" hvilke Skriig foraarsagede en skrækkelig Forvirring iblant os. Men Renegaten, som indsaae hvor stor Faren var, vi svævede i, og hvor magtpaaliggende det var, at udføre Verket, førend han fik raabt nogen sammen, løb tilliige med nogle andre ind, hvor han var,

siiden jeg ikke torde viige fra Zorayda, der saa godt som halv død havde kastet sig i mine Arme. Deres Forehavende løb lykkelig af, de kom faae Dieblikke derefter tilbage med Agimorato, havde bundet hans Hænder, stoppet ham et Tørklæde i Munden, der ikke tillod ham at fremføre et eeneste Ord, og truede ham, at den mindste Lyd, han gav fra sig, skulde koste hans Liiv. Da hans Daatter blev ham vaer, holdt hun Hænderne for Dinene, for ikke at see paa ham, og hans Forskrækkelse forøgedes ved at see hende, da han ikke vidste, at hun godvilligen havde givet sig i vor Vold. Derpaa brugte vi Fødderne af alle Kræfter, for at naae Skibet, hvor de, vi havde efterladt, vare i tusinde Bekymringer over at der maatte være tilstødt os noget Ondt. Førend Dagen brød frem, vare vi alle inden Borde, hvor Agimoratos Hænder strax bleve løste, og Tørklædet taget af hans Mund, skiønt med den Befaling, ikke at tale et Ord, saa kiert som han havde sit Liiv. Da hans Dine faldt paa hans Daatter, udstødte han de veemodigste Sukke, men allermeest da han saae hende indesluttet i mine Arme, uden at hun vegrede sig ved at tage imod mine Kierligheds-Beviisninger. Men med alt det taug han, paa det Renegaten ikke skulde fuldbyrde sine Trudsler. Da nu Zorayda saae, at vi vilde til at bruge Aarerne, bad hun Renegaten siige mig, at hun vilde være mig uendelig Tak skyldig, om jeg vilde sætte hendes Fader og de fangne Maurer igien i Frihed; thi hun vilde før styrte sig i Havet, end være et Dien-Vidne til at saa kier en Fader skulde være fangen for hendes Skyld, da han stedse havde elsket hende saa inderlig. Renegaten sagde mig det, og jeg svarede, at hendes Begiering skulde strax opfyldes. Men han indvendte, at det ikke var giørligt; thi om de nu bleve satte paa frie Fod, vilde de bringe heele Byen i Bevægelse og forvolde, at man satte efter os baade til Lands og Vands, saa at det vilde blive os umueligt at undkomme. Alt, hvad man kunde giøre, var at sætte dem i Frihed i den første Christne Havn, vi naaede. Af denne Meening var alle, og Zorayda, som man forklarede Aarsagerne, var tilfreds dermed, hvorpaa alle Aarer, med en taus Glæde, af fulde Kræfter bleve satte i Bevægelse; og under den Almægtiges Anraabelse styredes Coursen til Majorca, som var den nærmeste Christelige Havn. Men

da der begyndte at reise sig en stærk Norden-Vind, og Havet var meget uroeligt, saa bleve vi twungne til at vende os mod Orans Kyster, i hvor vel vi ikke udstode en liden Angest for at blive opdagede, saavel fra Sargel, der kun laae tredsindstyve Miile fra Algier, som hvis vi mødte nogen af de Skibe, der foer paa Tetuan. Sandt at siige, saa ønskede vi alle, nogle af Egennytte og nogle for det almindelige Beste, at møde et Skib, naar det kun ikke var et af dem, som krydsede efter Bytte, men et Coffardie-Skib; thi det troede vi at være i Stand til at bemægtige os, for med større Sikkerhed at kunde fuldende vor Reise i det. Underveis laae Zorayda bestandig med Ansigtet imod min Barm, for ikke at see sin Fader, og jeg hørte, at hun ideligen anraabte Lela Marien om Beskyttelse for os.

Vi havde alt lagt en tredive Miile tilbage, og da det dagedes, saae vi, at vi ikke vare tree Bøsseskud fra Land, paa hvilket vi dog ikke opdagede noget, vi kunde ræddes for, da det syntes at være gandske øde; men desuagtet spændtes alle Kræfter an, for igien at vinde den aabne Søe, der nu var gandske roelig. Da vi vare komne et Par Miile ud, befalede vi, at der skulde roes med de halve Aarer, medens vi fik noget at spiise; men Roer-Karlene svarede, at det nu ikke var Tiid at lade Aarerne hviile; at de, som ikke roede, kunde spiise, men at Roer-Karlene paa ingen Maade slap Aarerne. De giorde, som de sagde; strax efter reiste sig saa stærk en Vind, at vi hissede Seilene, lod Aarerne hviile, og bleve twungne til at seile mod Oran. Vinden var saa stærk, at vi i meget kort Tiid lagde otte Miile tilbage, uden at frygte for noget andet, end at møde en Caper. Vi gave vore Maurer noget at spiise, og Renegaten trøstede dem ved at forsikkre dem om, at de ikke vare Slaver, men skulde ved første Leilighed sættes i Frieheď igien. Den samme Forsikkring blev given til Zoraydas Fader, hvortil han svarede: „Christne! jeg vil tilroe og vente mig alt andet af Eders Ædelmodighed og gode Hiertelaug; ansee mig ikke for saa taabelig, at I kunne bilde mig ind, at I til ingen anden Ende satte Eder i saa stor en Fare ved at berøve mig min Frieheď, end for at skienke mig den igien; især da det er Eder vitterligt, hvem jeg er, og hvor dyrt jeg er i Stand til at betale den. Kræv for min og min ulykke-

lige Daatters Frieheb alt hvad I ville, eller og for hendes alleene, som er min Siele kiereste og dyrebareste Deel." Som han sagde dette, begyndte han saa bitterlig at græde, at han bevægede alle til Medynk, og især rørtes Zorayдas Siel paa det heftigste. Hun blev aldrig saasnart hans Taare vaer, førend hun sprang op fra mig, løb hen og slog Armene om sin Faders Hals, lagde sit Ansigt op til hans, og foreenede sine Taare paa sliig en Maade med hans, at det drog Taarene af de fleestes Øine, som saae det. Men da hendes Fader fandt hende pyntet, som til en stor Høitiids-Dag, og iført alle sine kostbare Smykker, sagde han i deres Sprog til hende: „Hvad er dette, min Daatter! Aftenen før denne Ulykke mødte os om Natten, forlod Du mig i Din daglige Huus-Dragt, og nu, uden at Du har havt Tiid til at klæde Dig om, eller Anleedning til Glæde og Høitiids-Holdelse, saa seer jeg Dig i de allerbeste Klæder, Du kunde iføre Dig ved den frydefuldeste Leilighed? Forklar mig dette, der sætter mig i større Forundring og Uroelighed, end alt det andet, der er mødt mig." Renegaten fortolkede os alt, hvad Agimorato sagde til sin Daatter, hvorpaa hun ikke svarede et eeneste Ord. Men da han derpaa i en Krog blev Penge-Skriinet vaer, som han havde ladet blive i Algier, og aldrig førte med sig i Haugen, saa voxte hans Uroelighed, og han spurgte, hvorledes det var kommet i vore Hænder. Hvortil Renegaten, uden at vente efter Zorayдas Svar, svarede ham: „Umag Dig ikke, Herre! med at spørge Din Datter om saa mange Ting; thi jeg kan ved at siige Dig een Ting besvare dem alle. Din Datter er en Christen; hun er den, der har sønderbrudt vore Lænker, og aabnet os Fængslets Dørre. Hun er her med sin gode Villie, og i mine Tanker liige saa vel tilfreds med sin Forfatning, som den, der kommer fra Mørket til Lyset, fra Døden til Liivet, og fra Forsmædelse til Triumph." „Daatter! er det sandt, hvad han siiger?" raabte Tyrken. „Ja, det er," svarede Zorayda. „Saa er Du virkelig en Christen," sagde den Gamle, „og har givet Din Fader i hans Fienders Hænder?" Zorayda svarede: „Jeg er en Christen, men jeg har ikke bragt Dig i denne Tilstand; thi min Attraae er aldrig gaaet viidere, end at komme til Christenheden; jeg har aldrig

vildet giøre Dig Ondt, men kun fremme mit eget Vel." „Hvori har Du fremmet Dit Vel, mit Barn?" sagde Faderen. „Det", svarede hun, „maae Du spørge Lela Marien om; hun kan bedre siige Dig det, end jeg."

Neppe havde han hørt dette, førend han med en utroelig Hurtighed styrtede sig paa Hovedet ud i Havet, hvor han sikkert havde druknet, dersom ikke hans store og viide Talar havde holdt ham lidet over Vandet. Zorayda skreeg om Hielp, vi løb alle til, fik fat paa hans Klæder, og droge ham ved dem igien i Skibet halv død og uden Samling. Zoraydas Bedrøvelse over hans Tilstand var liige saa heftig, som om han havde været virkelig død; hun kastede sig over ham, og førte den sørgeligste og veemodigste Klage. Vi lagde ham paa Maven, han gav meget Vand fra sig, og efter toe Tiimers Forløb kom han gandske til sig selv igien. Vinden havde imidlertiid atter ført os imod Landet, men da vi ikke skiøttede om at løbe ind nogen Steds, saa roede vi af alle Kræfter, for igien at naae rum Søe. Skiebnen var os saa gunstig, at vi kom hen imod en Bugt, der ligger ved Siiden af et Forbierg, som Maurerne kalde La Cava Rumia, hvilket siiger i vort Sprog Den onde christne Qvinde, og det er en vedtagen Meening hos dem, at den Cava, for hvis Skyld de forliiste Spanien, ligger begraven paa dette Sted; thi Cava betyder i deres Sprog en ond Qvinde, og Rumia Christen. De ansee det for et meget ondt Tegn, at kaste Anker der, naar Nøden twinger dem dertil; thi ellers giøre de det aldrig. For os derimod var det ingen ond Qvinde, men en sikker Tilflugt mod Faren, det brusende Hav truede os med. Vi satte Skildvagter paa Land, og uden at slippe Aarerne af Hænderne spiiste vi det, Renegaten havde forsynet os med. Vi bade Gud og vor Frue af gandske Hierte at forleene os Hielp og Biestand til at føre et saa lykkeligt begyndt Foretagende til en ønskelig Ende. Efter Zoraydas indstændige Begiering føiede vi Anstalter til at sætte hendes Fader og Maurerne der i Land, siiden hendes ømme Hierte og ædle Siel ikke kunde taale at see hendes Fader og hendes Landsmænd fangne. Vi havde lovet hende at sætte dem i Frieheд, førend vi gik derfra, siiden Stedet var saa lidet beboet, at vi ikke kunde befrygte noget ved at sætte dem i

Land. Vore Bønner bleve snart hørte, Vinden blev os gunstig, Havet roeligt, og vi lavede os gladeligen til at fortsætte vor Reise. Vi løste Maurerne og satte dem een for een i Land, hvorover de vare liige saa forundrede, som glade; men da Zoraydas Fader, der igien var gandske ved sin Samling, skulde sættes i Land, sagde han: „Hvorfor bilder i Eder ind, Christne! at dette letsindige Creatur tager sig min Frihed saa nær til Hierte? Tænker I, at det er af Godhed for mig? Nei, tilforladeligt ikke; men for at befrie sig fra den Tvang, min Nærværelse paalægger hende, i at fyldestgiøre sine onde Begierligheder. Troe blot heller ikke, at hendes Bevæggrunde til at forandre sin Religion er Overbeviisningen om at den er bedre; nei, kun Visheden om, at man i Eders Land med større Frihed kan føre et ryggesløst Liiv end hos os.“ Derpaa vendte han sig til Zorayda (dog holdt jeg og en anden Christen ham under Armene, paa det han intet Ondt skulde kunde giøre), og sagde: „O skamløse Pige! forvildede og ubesindige Daare! saa er Du da saa blind og taabelig, at vilde forblive i disse Hundes Vold, der af Naturen ere vore afsagte Fiender? Forbandet være den Tiime, i hvilken jeg avlede Dig! Forbandet være den Ømhed og Omhue, med hvilken jeg har opdraget Dig!“ Da jeg nu merkede, at han ikke var sindet at giøre det kort, saa lod jeg ham hurtig bringe i Land, hvor han fortsatte sine Forbandelser og Beklagelser, og anraabte Mahomet og Alla om at forfølge, udrydde og nedsænke os i Havet. Da vi vare under Seil, og altsaa ikke meere kunde høre hans Ord, saae vi dog endnu, at han reev Skiegget af sig, rykkede Haaret af Hovedet, og vreed sig paa Jorden, som en Orm. Men engang hævede han Røsten saa stærkt, at vi hørte ham siige: „Vend om igien, elskede Daatter! vend om, kom i Din Faders Arme, og alting skal være Dig forladt. Lad disse Folk beholde Riigdommene, de alt har, men kom Du tilbage at trøste Din bedrøvede Fader, der paa dette øde Sted vil skilles ved Liivet, naar Du skiller Dig fra ham.“ Rørt i det inderste af Sielen, svømmende i Graad og gandske fra sig selv, saae og hørte Zorayda alt dette, uden at siige andet end: „Jeg beeder Alla, min Fader! at Lela Marien, som er Aarsag i at jeg er en Christen, maae trøste Dig. Alla veed best, at

jeg ikke har kundet giøre andet end jeg har giort, og at disse Christne ingen Deel have deri; thi om jeg endog ikke var fulgt med dem, men bleven i mit Huus, saa havde det dog været mig umueligt, at undertvinge Driften i min Siel til at sætte det i Verk, jeg holder for den lovligste, og Du, elskede Fader! for den skammeligste Gierning." Da hun sagde dette, kunde hendes Fader ikke meere høre hende, og vi ikke see ham. Jeg trøstede hende med de kraftigste Grunde, jeg kunde optænke, og vor Reise, som Vinden føiede, fortsattes med saadant Held, at vi allereede havde fattet Haab om at naae de Spanske Kyster Dagen efter. Men det er meget sielbent, at Lykken jo ledsages af en Ulykke, eller maaskee det var Virkningen af de Forbandelser, Agimorato havde udstødt imod sin Daatter, der nu ramte; thi da vi midt om Natten seilede med den herligste Vind, bleve vi ved Maanens Skin et Skib vaer, der for fulde Seil kom os saa tæt paa Siiden, at vi bleve tvungne til at lade Seilene falde, for ikke at støde paa hinanden, og de paa deres Siide giorde alt hvad de kunde for at lade os gaae dem forbie. De raabte til os: hvem vi vare, hvor vi kom fra, og hvor vi vilde hen. Da disse Spørgsmaal giordes os i det Franske Sprog, saa sagde vor Renegat, at vi ingen Svar skulde give, siiden det sikkert var en Fransk Søerøver, og de plyndrede baade Venner og Fiender. Vi gik dem altsaa stiltiende forbie; men da vi vare komne et Stykke Vei fra dem, løsede de gandske uventet toe Canoner paa os, som efter al Formodning have været ladte med Lænke-Kugler; thi den eene brækkede Stor-Masten tvert over, saa den tilliige med Seilene gik over Bord, og den anden igiennemboerede Skibet paa Siiden, dog uden at beskadige noget Menneske. Da vi merkede, at Skibet begyndte at synke, raabte vi om Hielp, og bade, at de vilde tage os til Fanger, siiden vi ellers maatte omkomme. De satte derpaa Baaden ud, hvilken med tolv Franskmænd, forsynede med Bøsser og brændende Lunter, kom hen til os. Da de saae, hvor vi vare, og Fartøiets Tilstand, sagde de, at vi kunde takke vor uhøflige Taushed for det, der var mødt os. Renegaten tog Skriinet, Zoraydas Kostbarheder vare i, og slængte det over Bord, uden at nogen blev det vaer. Vi bragtes alle til det Franske Skib, og efter at de havde ud-

spurgt os om alle Ting, plyndrede de os, som om vi havde været deres eedsvorne Fiender. De toge alle Zoraydas Smykker, liige indtil Ankelbaandene, dog var Følelsen over dette Tab ikke at ligne mod den Angest, jeg udstod, at de maatte berøve hende et Klenodie, der var af en langt uskatteerligere Værdie for hende; men disse Folks Begierligheder strakte sig kun til Riigdom, hvilket gik saa viidt, at de endog havde taget vore Slave-Kitler fra os, dersom de kunde gavnet dem noget. De raadsloge, om de ikke skulde kaste os i Havet; thi da de vare sindede at handle i de Spanske Havne under Engelsk Flag, saa kunde vi, om de lode os beholde Liivet, forraade dem, og de blive straffede for deres Røverie. Men Capitainen, som just var den, der havde plyndret min elskede Zorayda, sagde, at han var tilfreds med Byttet, han havde giort, og vilde derfor ikke løbe ind i nogen Spansk Havn, men ved Hielp af Nattens Mørke gaae forbie Gibraltar og liige til Rochelle, de vare løbne ud fra. De bleve altsaa eenige om at give os deres Baad og Levnetsmidler for den korte Seilads, vi havde tilbage, hvilket de ogsaa Dagen efter giorde, da de fik de Spanske Kyster i Sigte. Ved Synet af dem forsvandt Erindringen om alle vore Gienvordigheder, og Armoden glemtes ved Sødheden af det Haab, snart at nyde den tabte Frihed. Det var omtrent midt paa Dagen, da vi steege ned i Baaden; de gave os nogle Tvebakker og Vimpler Vand, og Capitainen, som følede et Anfald af Medynk med den deilige Zorayda, gav hende fyrgetyve Guld-Pistoletter, da hun gik fra Borde, og vilde ikke tillade sine Folk at berøve hende de Klæder, hun endnu betiener sig af. Da vi vare komne i Baaden, takkede vi dem paa en Maade, der viiste meere Erkiendtlighed end Fortrydelse. De søgte derpaa rum Søe, og vi, som havde intet andet Compas end Landet, der laae liige for os, roede af alle Kræfter, saa vi ved Soelens Nedgang vare komne det saa nær, at vi syntes at kunde naae det, førend det blev gandske mørkt. Men da Maanen ikke kom frem, Himlen var tyk og sort, og Farvandene os gandske ubekiendte, saa syntes det dog nogle af os ikke saa sikkert at søge Land; andre derimod sagde med Føie, at om vi end kom paa en Klippe eller ubeboet Sted, som der frygtedes for, saa var det dog bedre, end at tages op af

de Tetuanske Søerøvere, der krydsede her omkring. Omsiider bleve vi dog eenige om, at nærme os Landet lidt efter lidt, og saasnart Vandets Høide vilde tillade det, da at gaae i Land. Vi giorde saa, og lidet efter Midnat naaede vi Foden af en høi Klippe, hvor vi kunde lande. Vi vadede igiennem den sandige Strandbred, og saasnart vi vare paa det Tørre, kastede vi os paa Jorden, kyssede den, og takkede Gud med Glædes Taare for den Naade, han havde beviist imod os paa Reisen. Vi toge vore faa Levnetsmidler til os, trak Baaden i Land, og gik et langt Stykke op af Klippen; thi om vi end vare paa Landjorden, kunde vi dog ikke endnu med Vished give den Tanke Rum i vor Barm, at det var christelig Jord, der bar os. Det blev meget silbigere Dag, end vi ønskede; men saasnart den brød frem, steeg vi øverst op paa Klippen for at see, om vi ikke kunde øine nogen Bye eller nogle Hyrde-Boeliger; men til hvad Kant vi end saae, var der hverken Mennesker, Bye, Vei eller Stie at see. Med alt det besluttede vi dog at gaae dybere ind i Landet, i det Haab, at vi omsiider maatte træffe paa nogen, der kunde siige os, hvor vi vare, og leede os til Folk. Det, som smertede mig meest, var at see Zorayda giøre den haarde og ujevne Vei til Fods. Vel tog jeg hende undertiiden paa mine Skuldre; men hun følede min Besværlighed langt stærkere end Lisen, den skulde skaffe hende. Hun vilde derfor ingenlunde tillade mig at bære hende, men gik taalmodig og uforsagt ved min Side, og lænede sig lidet til min Arm. Vi havde omtrent lagt en Fierding Vei tilbage, da Lyden af en liden Klokke kom os for Øre, hvilket var os et sikkert Tegn, at der maatte være en Hiord i Nærheden; og som vi søgte rundt omkring med Øinene, saae vi en ung Hyrde-Dreng sidde gandske roelig under et Korke-Træ og skiere paa en Stok med en Kniv. Vi raabte til ham, han saae i Veiret, sprang meget hurtigt op, og da, som vi siiden fik at viide, Zorayda og Renegaten vare de første, han fik Øie paa, saa bragte deres Mauriske Klæder ham i den Troe, at heele Barbariet var paa Halsen af ham, hvorfor han med utroelig Hurtighed skiulte sig i Skoven, der laae nær ved ham, og skreeg himmelhøit: „Maurerne ere i Landet! Maurerne! til Vaaben, til Vaaben!" Disse Skriig giorde os gandske forvirrede,

og vidste vi ikke hvad vi skulde griibe til; men da vi overveiede, at Hyrdens Raab vilde sætte alle Mennesker i Bevægelse, og Kyst-Rytteriet snart komme ansættende for at see, hvad der var paa Færde, saa bleve vi eenige om, at Renegaten skulde afføre sig sine Tyrke-Klæder, og tage en Slavetrøie paa, som een af os gav ham, skiønt Giveren derover maatte behielpe sig med bare Skiorte-Ærmer; og efter at vi havde anraabt den Høieste om hans Beskyttelse, toge vi den samme Vei, som Hyrde-Drengen løb. Vi ventede hvert Øieblik at see Kyst-Rytteriet komme imod os, og ikke fuldt toe Tiimer efter, da vi kom ud af Krattet paa frie Mark, saae vi meere en det halv Hundrede Ryttere komme i fuld Galop hen imod os. Saasnart vi bleve dem vaer, stode vi stille, og oppebiede deres Komme; men da de nærmede sig os, og i Steden for Maurer, som de søgte, fandt saa mange christne Slaver, bleve de gandske forundrede, og een af dem spurgte os, om vi vare Anledningen til, at en Hyrde var kommen skriigende om at griibe til Vaaben. „Ja," svarede jeg, og vilde begynde at fortælle mine Hændelser, hvorfra vi kom, og hvem vi vare, da een af de Christne, der var i vort Følge, kiendte Rytteren, som havde talt til os, og faldt mig i Ordet, siigende: „Himlen være lovet, mine Herrer! der har ført os til saa lykkelig en Havn; thi tager jeg ikke feil, saa befinde vi os nær ved Malaga; og har mit langvarige Slaverie ikke svækket min Hukommelse, saa maae I, min Herre, som spørger os hvem vi ere, være Pedro de Bustamante, min Morbroder." Neppe havde den christne Slave fremført dette, førend den anden sprang ned af Hesten, tog det unge Menneske i sine Arme, siigende: „Min elskede Frænde og mit Liivs Glæde! ja nu kiender jeg Dig. Jeg, saavel som min Søster — Din Moder — og alle Dine Paarørende, der endnu er i Liive, have allereede begrædt Dig som død; men Himlen har endnu villet unde os den Glæde at see Dig. Vi havde faaet udforsket, at Du var i Algier, og af de Kiendetegn, som Din og Dit Selskabs Klædedragt giver, maae man slutte, at I ere komne i Frihed paa en forunderlig Maade." „Det er tilforladeligt," svarede det unge Menneske, „og nu bliver der herefter Tiid nok til at fortælle det altsammen." Saasnart Rytterne hørte, at vi vare christne Slaver, steege de af deres Heste, og tilbøde os hver sin, for at bringe os til

Byen Velez Malaga, som laae halvanden Miil derfra. Nogle af dem gik hen at besørge Baaden bragt til Byen, da vi havde sagt dem, hvor vi havde efterladt den. De andre toge os op i Sadelen hos sig, og Slavens Morbroder satte Zorayda hos sig paa Hesten. Heele Byen, som allereede havde faaet Nys om vort Komme, drog ud for at tage imod os. De forundredes ikke over at see løsgivne Christne og Mauriske Slaver, thi dette var et Syn, Indbyggerne paa denne Kant vare vante til; men de forbausedes over Zoraydas Deilighed, som i det Øieblik viiste sig i sin høieste Glands. Anstrengelsen af Reisen, og Glæden over at være i et christeligt Land og i Sikkerhed, udbreedte saa sød en Sammenblanding af Farver over hendes Ansigt, at dersom min Liidenskab ikke har blendet mig, saa har Verden aldrig eiet en deiligere Skabning, i det mindste har jeg ingen seet. Vi gik paa staaende Fod til Kirken, at takke Gud for hans beviiste Naade, og saa snart Zorayda traadde ind i den, sagde hun, at der var nogle Ansigter, der lignede Lela Mariens. Vi sagde hende, at det var Lela Mariens Billeder, og Renegaten forklarede hende, saa godt som han kunde, hvad de vilde siige, paa det hun skulde ære dem paa samme Maade, som om det virkelig var Lela Marien selv, der havde viist sig for hende. Hun, der af Naturen har et meget hurtigt og godt Begreeb, fattede strax alt hvad der blev sagt hende om Billederne. Da vi kom fra Kirken, bleve vi fordeelte omkring hos Indbyggerne; men den unge Christne Slave tog Renegaten, Zorayda og mig hiem med til sine Forældre, der vare velhavende Folk, og toge liige saa kierligt imod os, som imod deres egen Søn. Vi hviilede ud i sex Dage i Velez, efter hvis Forløb Renegaten, der havde bragt alt det Fornødne i Stand, gav sig paa Veien til Granada, for ved den hellige Inqvisitions Hielp paa nye at optages i den allerhelligeste Moder Kirkens Samfund. De andre befriede Christne gik, hvorhen dem best tykkedes; Zorayda og jeg bleve alleene tilbage, og al vor Riigdom bestod i de Guld-Stykker, Franskmandens Artighed havde givet Zorayda. For nogle af Guld-Stykkerne kiøbte vi os Dyret, hun riider paa; og hidindtil har jeg alleene staaet hende i Faders og Staldmesters Sted, uden at nyde en Ægtemands Ret. Min Hensigt er at see, om min Fader endnu er i Liive, og om ingen af mine Brødre har fundet Lykken gunstigere end jeg.

Da Himlen har givet mig Zorayda, saa kan Skiebnen ingen Lykke bereede mig, der kan sættes i Sammenligning med den. Den Taalmodighed, med hvilken Zorayda bærer alle de Ubeqvemmeligheder, som Fattigdom fører med sig, og den Længsel, hun har efter at blive en Christen, giør hende mig hver Dag dyrebarere, og binder mit Hierte alt meere og meere til hende. Men jo høiere jeg agter hende, jo sødere det er mig at giøre hende til min og være hendes, jo større er min Uroelighed og Frygt, ikke at finde en Krog i mit Fødeland, hvor jeg kunde forskaffe hende Tilflugt; thi dersom Tiiden og Døden har giort saadanne Forandringer, at jeg hverken træffer min Fader eller nogen af mine Brødre, saa er der vel neppe nogen, som vil kiendes ved mig. Dette, mine Herrer! er alt hvad mit Levnetsløb indeholder; jeg overlader Eders eget store Begreeb at bestemme, om det er moersomt og afvexlende. Jeg havde endnu gierne vildet være kortere, uagtet jeg, af Frygt for at falde Eder kiedsommelig, har gaaet mange Omstændigheder stiltiende forbie."

Tre og fyrgetyvende Capitel.

Der handler om det, som viidere tildrog sig i Kroen, med mange andre Ting, der fortiene at viides.

Her taug Slaven, til hvem derpaa Don Fernando sagde: „Sandelig, Hr. Capitain! den Maade, hvorpaa I har fortalt denne usædvanlige Tildragelse, har været ligesaa underholdende, som Begivenheden. Det heele er afvexlende og selsomt, og holder Tilhørerne i en bestandig Uvished; og er den Fornøielse, Eders Historie har foraarsaget os, saa stor, at om I havde blevet ved til i Morgen, skulde vi have beedet Eder om ikke at holde op." Cardenio og de andre sagde det samme, og tilbøde sig at tiene ham i alt, hvad de formaaede, med saa ømme og forbindtlige Udtryk, at Capitainen var inderlig rørt der over. Fornemmelig tilbød Don Fernando sig, om han vilde følge med dem, at formaae sin Broder Marquien til at være Zoraydas Gud-Fader; han

selv for sin Part vilde sætte ham i saadan Stand, at han kunde fortsætte Reisen til sit Fødested med den Anseelse og Beqvemmelighed, der var ham anstændig. Slaven takkede paa det forbindtligste, uden at imodtage noget af disse ædelmodige Tilbud.

Mørket faldt nu stærkt paa, og da det næsten var gandske Nat, nærmede sig en Karreet med nogle Ryttere til Kroen. De begierede Herberge, hvortil Kroekonen svarede, at der ikke var en Krog leedig i heele Huuset. „Om det end er saa,“ sagde een af Rytterne, „saa bliver der dog vel Plads endnu for Landsdommeren, som holder her ude.“ Disse Ord giorde Vertinden gandske forskrækket, og hun sagde: „Herre! Ulykken er, at vi ingen Senge have; men dersom Landsdommeren fører Senge-Klæder med sig (som jeg formoder), saa kan han komme i Guds Navn, thi saa ville min Mand og jeg rømme vort eget Kammer til hans Velbyrdigheds Beqvemmelighed.“ „Ja, giør saa!“ sagde Staldmesteren. Imidlertiid var der steegen en Mand af Vognen, hvis Klædedragt strax forkyndte hans Værdighed og Embede, thi en lang Kaabe med viide Ærmer stadfæstede Staldmesterens Ord. Han havde en ung Dame ved Haanden, efter Udseende paa femten til sexten Aar, i Reisedragt, saa prægtig, saa deilig og munter, at alle henrykkedes ved at see hende. Ja, alle de, som ikke havde seet Lucinda, Dorothea og Zorayda, der vare i Kroen, troede, at det vilde være meget vanskeligt, at finde een saadan Deilighed til, som den, der var uden for den. Don Quixote mødte Landsdommeren og Damen ved Indgangen, og saa snart han saae dem, sagde han: „Eders Velbyrdighed kan i al Tryghed træde af og hviile ud i dette Slot; thi i vor knapt og lidet beqvemt det end er, saa findes dog ingen Plet i Verden saa liden og saa optaget, at den ikke skulde kunde give Rum for Vaaben og Lærdom, især naar Vaabnene og Lærdommen har Deilighed til Anfører og Ledsager, som Eders Velbyrdigheds Lærdom har i denne Deilige, for hvem ikke alleene Slotte bør aabne sig, men Klipper spaltes og Bierge sænke sig, for at skaffe hende et Opholdssted. Træd ind, Eders Velbyrdighed! siiger jeg, i dette Paradiis, hvor I vil forefinde Stierner og Soele værdige til at giøre Selskab med den Himmel, Eders Velbyrdighed fører med Eder.

Tapperheden findes her i sin største Høide, og Skiønheden i al sin Glands." Landsdommeren stod gandske forundret over Don Quixotes Tale; han betragtede ham med største Opmerksomhed, og hans Skabning forvoldte ham ikke mindre Forundring end hans Ord. Han vidste ikke hvad han skulde svare ham, og hans Forundring blandedes med Henrykkelse, da han saae Lucinda, Dorothea og Zorayda, der ved Tiidenden om de nye Giester, og ved det, Kroekonen havde sagt om Damens Skiønhed, kom ud for at see og tage imod hende. Don Fernando, Cardenio og Præsten modtoge Landsdommeren paa en mindre høitiidelig, men liigesaa artig Maade, som Don Quixote havde giort. Landsdommeren gik ind ligesaa forundret over det, han saae, som over det, han hørte, og Kroens Skiønheder bade den fremmede Skiønhed være velkommen. Endelig merkede Landsdommeren tydelig, at det var lutter fornemme Folk, han var iblant; men Don Quixotes Skabning, Ansigt, Væsen og Lader forvildede ham endnu lidet. Efter at forskiellige gode og artige Tilbud vare giorte og besvarede, tog man alle Kroens Beqvemmeligheder i Øiesyn, og besluttedes det, som allereede forhen var bestemt, at alle Fruentimmerne skulde være i det lille Kammer, og Mandfolkene blive uden for, at holde Vagt over dem. Landsdommeren var meget vel tilfreds med, at hans Daatter (thi saa nær var den unge Piige ham beslægtet) blev hos de andre Damer, hvilket hun med Glæde giorde, og ved Kroens maadelige Senge-Klæder, forøgede med det, Landsdommeren førte med sig, fik de et bedre Natteleie, end de havde ventet sig.

Slaven, der saa snart han saae Landsdommeren, følede en Bevægelse og Hiertebanken, som lod ham ane, at det var hans Broder, spurgte een af Tienerne, som fulgte med ham, hvad hans Navn var. Tieneren svarede, at han kaldte sig Licentiaten Juan Perez de Viedma, og at han havde hørt siige, at han var fra et Sted paa de Leoniske Klipper. Denne Beretning bekræftede hvad Øiet havde sagt ham: at det var den af hans Brødre, som efter hans Faders Raad var bleven ved Bogen. Inderlig glad og fornøiet kaldte han Don Fernando, Cardenio og Præsten til Siide, fortaalte dem, hvad der var skeet, og Visheden, han havde faaet om, at Landsdommeren var hans Broder. Tieneren havde tilliige

berettet ham, at han var udnævnt til Dommer i den øverste Ret i Mexico, hvorhen hans Reise nu gik; at det var hans Daatter, han havde med sig; at hun havde kostet sin Moder Livet, der havde bragt en umaadelig Riigdom til Medgivt, som blev ved Familien, fordi hun havde efterladt sig Daatteren. Han begierede Raad af dem, paa hvad Maade han best skulde give sig tilkiende, eller først udforske, om hans Broder, naar han saae ham saa fattig, enten vilde holde sig denne Opdagelse for en Skam, eller tage imod ham med aabne Arme. „Overlad mig at giøre dette Forsøg," sagde Præsten, „allerhelst da jeg ikke kan troe andet, end at I, min Herre! vil blive broderlig imodtaget; thi den Dyd og Forstand, Eders Broders gode Udseende forkynder, giver ikke minds te Formodning om, at han skulde være stolt og ubroderlig, og ikke viide at betragte Lykkens Omskiftelser fra deres rette Syns-Punct." „Hvorom alting er," sagde Capitainen „saa vilde jeg ikke gierne, at Opdagelsen skulde skee pludseligen, men ønskede først efter nogle giorte Omsvøb at give mig tilkiende." „Jeg har allereede sagt Eder," svarede Præsten, „at jeg skal giøre det paa en Maade, at alle skulle blive tilfredse."

Imidlertiid var Aftens-Maaltiidet baaret frem, og de satte sig alle til Bords, Slaven undtagen og Fruentimmerne, der spiiste i deres Kammer. Midt under Maaltiidet sagde Præsten: „Jeg har havt en Kammerat i Constantinopel, Herr Landsdommer! der førte samme Navn, som Eders Velbyrdighed; han havde været der i nogle Aar som Slave, han var Capitain, og saa kiæk en Soldat, som der findes i det heele spanske Infanterie; men liige saa kiæk og tapper, som han var, saa ulykkelig var han ogsaa." „Hvad var denne Capitains Navn?" spurgte Landsdommeren. „Han kaldte sig Ruy Perez de Viedma," svarede Præsten, „og var barnfød i en Bye mellem de Leoniske Klipper. Han fortalte mig en Tildragelse med hans Fader og Brødre, som jeg vilde have regnet til de Historier, de Gamle fortælle om Vinteren ved Caminen, dersom jeg ikke havde hørt den af saa sanddrue en Mand; thi han sagde mig, at hans Fader havde deelt sin Formue mellem de tree Sønner, han havde, og meddeelt dem Raad, der vare en Cato værdige. Han selv havde valgt sig Kriigen, og det med saa god Fremgang, at han blot ved sin Styrke og Tapperhed, og uden at under-

støttes af nogen andens Arm end Dydens, var bleven Capitain af Infanteriet og paa Veie til at kaldes Major. Men Lykken blev ham umild; thi der, hvor han kunde ventet en bedre Løn, mistede han alt ved at miste sin Frihed paa den lyksalige Dag, hvor saa mange fandt Friheden, nemlig i Slaget ved Lepanto. Jeg mistede min i Goleta, og siiden efter giorde adskillige Tildragelser os til Kammerater i Constantinopel. Derfra kom han til Algier, hvor der er mødt ham en af de allerbesynderligste Hændelser af Verden." Derpaa fortalte Præsten i Korthed alt hvad der var hændet Slaven med Zorayda, hvortil Landsdommeren laante det opmerksomste Øre; men da Præsten kom dertil, hvor de Franske havde udplyndret de Christne, der vare i Fartøiet, og havde beskreevet den Armod, Capitainen og den deilige Maurerinde vare bragte i, saa sluttede han med de Ord, at han ikke vidste, hvorledes det var gaaet dem siiden, om de havde naaet Spanien, eller vare bragte af Franskmændene til Frankrig.

Alt det, Præsten fremførte, stod Capitainen og hørte noget derfra, hvor han gav nøie Agt paa hver en Bevægelse hos sin Broder. Saa snart Præsten havde endt sin Fortælling, drog Landsdommeren et dybt Suk, og med taarefulde Øine sagde han: „O min Herre! I veed ikke, hvad Deel jeg tager i den Historie, I har fortalt mig; den rører mig saa stærkt, at jeg er twungen til at bevidne det med de Taare, som til Trods for min Standhaftighed bryder ud igiennem mine Øine. Den tappre Capitain, I taler om, er min ældste Broder, der, som den stærkeste, og af en ædlere Tænkemaade end jeg og min yngre Broder, udvalgte sig Kriigens ærefulde Bane, som var een af de tree Veie, min Fader foreslog os i de Raad, Eders Kammerat har fortalt Eder om. Jeg fulgte Studeringerne, ved hvilke Gud og min Flittighed har hævet mig til den Post, som I nu seer mig i. Min yngste Broder er i Peru, og saa riig, at han med det, han har sendt min Fader og mig, ikke alleene har givet sin Deel tilbage, men endog sat vor Fader i Stand til at følge sin naturlige Gavmildhed; ja, jeg selv har hans Biestand at takke for at jeg har kundet fortsætte mine Studeringer i en anstændig Overflod, der ikke har biedraget lidet til at giøre mig til det, jeg er. Min gamle Fader

er endnu i Liive, og fuld af Længsel efter at erfare noget om sin ældste Søn; han sender uafladelige Bønner til Gud om at Døden ikke maae lukke hans Øine, førend de have seet hans Søn i Liive; men jeg forundrer mig mangfoldig over min Broder, der har saa megen Forstand, og aldrig, hverken i sine lykkelige eller kummerfulde Omstændigheder, skulde kunde fundet Leilighed at give sin Fader mindste Efterretning fra sig; thi dersom enten han eller nogen af os andre havde vidst det, saa skulde han ikke havt Behov at bie efter det Mirakel med Stokken for at naae sin Frihed. Nu er jeg i den piinligste Uvished, om Franskmændene have givet ham Frihed, eller dræbt ham, for at skiule deres Ran. Denne gruesomme Forestilling vil hindre mig i at fortsætte min Reise saa gladelig, som jeg havde begyndt den, og giøre mig tungsindig og bedrøvet. O min elskelige Broder! vidste jeg kun, hvor Du for nærværende Tiid var, saa skulde jeg søge Dig op og befrie Dig fra Dine Besværligheder, om det og skulde skee ved mine egne. O! at kun nogen kunde bringe vor gamle Fader Tiidende om Dig, og at Du var i Liive! Om Du end var i Lænker midt i Barbariet, skulde de dog ved hans, min Broders og mine Riigdomme sønderbrydes. O deilige og ædelmodige Zorayda! hvem der kunde erstatte Dig, hvad Du har giort for min Broder! hvem der kunde opliive Din Siel igien, og være Vidne til en Ægte-Foreening, der vilde skienke os alle saa stor Velbehag!" Disse og mange andre sliige Ting fremførte Landsdommeren med saa megen Veemodighed over den Tiidende, han havde faaet om sin Broder, at alle de, som hørte paa ham, gave Tegn paa Medfølelse i hans Kummer.

Da nu Præsten saae, at Udfaldet svarede til hans Formodning og Capitainens Ønske, saa kunde han ikke lade ham blive i saa stor Bedrøvelse; han reiste sig derfor fra Bordet, gik ind i Kammeret, hvor Zorayda var, tog hende ved Haanden, og lod Dorothea, Lucinda og Landsdommerens Daatter følge efter dem. Capitainen ventede paa hvad Præsten vilde foretage sig, hvilket blev at tage ham selv ved den anden Haand, og med de toe træde ind i Stuen, hvor Landsdommeren og de andre Riddere vare, siigende: „Hæm Eders Taarer, Herr Landsdommer! Eders Attraae er opfyldt, den forønskte Skat er fundet; thi her seer I

Eders kiere Broder og fortræffelige Svigerske. Dette er Capitain Viedma, og denne den deilige Maurerinde, der har giort saa store Ting imod ham. De Franske, som jeg fortalte Eder om, bragte dem i den Tilstand, I her seer, paa det I skulde faae Leilighed til at viise Eders ædelmodige Siel." Capitainen løb til for at omfavne sin Broder, der lagde begge sine Hænder paa hans Bryst, for at holde ham lidt længere fra sig, medens han betragtede ham; men saasnart han kiendte ham, trykkede han ham saa inderlig op til sin Barm med saa mange Glædes og Ømheds Taare, at de fleeste af dem, som vare tilstede, ikke kunde holde deres tilbage. Ordene, der forefaldt imellem disse Brødre, og Følelserne, de udviiste, troer jeg neppe man kan forestille sig og endnu mindre beskriive. Snart fortaltes i Korthed alt hvad der var hændet dem; snart lagdes de tydeligste Prøver paa en inderlig broderlig Kierlighed for Dagen; nu omfavnedes Zorayda af Landsdommeren; nu tilbød han hende al sin Formue; nu lagdes hans Daatter i hendes Arme; nu drog den deilige Christindes og den deilige Maurerindes Favnetag paa nye Taarene af alles Øine. Don Quixote stod meget opmerksom, uden at tale et eeneste Ord, overveiede alle disse besynderlige Tildragelser, og skreev dem alle tilsammen paa det vandrende Ridderskabs Regning. Endelig blev der besluttet, at Zorayda og Capitainen skulde gaae til Sevilla med hans Broder, og derfra melde den gamle Fader deres Befrielse og Ankomst, paa det, om han kunde, han da maatte indfinde sig til Brylluppet og Zoraydas Daab, siiden det var umueligt for Landsdommeren at forhale sin Reise, da han havde faaet Efterretning, at der om en Maaneds Tiid skulde gaae en Flaade fra Sevilla til nye Spanien, og dersom han forsømte Leiligheden, kunde der flyde store Fortrædeligheder af det for ham. Kort sagt, alle og enhver vare inderlig glade over Capitainens gode Lykke, og da det halve af Natten allereede var forløbet, saa bleve de eenige om at anvende det libet, der var tilbage, til Hviile. Don Quixote tilbød sig at holde Vagt uden for Slottet, paa det ikke nogen Kiempe eller ildesindet Troldmand skulde sniige sig ind i det, af Begierlighed efter de store Skiønheder, som det indesluttede. De, som kiendte ham, takkede, og gave Landsdommeren Efterretning om Don

Quixotes selsomme Tænkemaade, der fornøiede ham mangfoldig. Sancho Panza alleene var rasende over, at man tøvede saa længe med at begive sig til Roelighed, og han alleene fik det mageligere end alle de andre, i det han lagde sig paa sit Esels Tilbehør; men det kom ham dyrt at staae, som vi siiden saae at see. Damerne begave sig ind i deres Kammer, og de andre giorde sig det saa lidet umageligt, som de kunde. Don Quixote gik ud af Kroen, for at bevogte Slottet, som han havde lovet.

Da det nu næsten var i Dagbrækningen, hændte det sig, at der kom dem en Stemme for Øre, saa sød og saa harmonisk, at den drog alles Opmerksomhed til sig, især Dorotheas, der laae vaagen, og ved hvis Siide Donna Clara de Viedma sov (saaledes kaldtes Landsdommerens Daatter). Ingen kunde begriibe, hvem den Person var, der sang saa vel, og ikke ledsagede Stemmen med noget Instrument. Snart syntes Lyden at komme fra Gaarden, og snart fra Stalden, og medens de saaledes lyttede med spændt Opmerksomhed, saa nærmede Cardenio sig til Kammer-Dørren, og sagde: „Hvem der ikke sover, den lytte til, for at høre een af Muulesel-Driivernes Stemme, der fortryller med sin Sang." „Jeg har alt hørt det, min Herre!" sagde Dorothea. Herpaa bortfiernede Cardenio sig igien, og Dorothea anvendte al muelig Opmerksomhed, og hørte følgende Sang.

Tree og fyrgetyvende Capitel.

I hvilket den unge Muulesel-Driivers Historie fortælles, tilliige med andre forunderlige Hændelser, der tildroge sig i Kroen.

Elskovs Skipper jeg mig nævner;
Paa dens Hav, hvis Bover bruuse,
Seiler jeg, alt Haab berøvet
Om en sikker Havn at skue.

Kun en Stierne Farten styrer,
I det Fierne høit den funkler
Meere blank end nogen Stierne,
Der har lyst for Palinurus.

Ei jeg veed, hvorhen den leeder,
Veed ei, hvorhen Reisen stunder,
Og paa een Gang tryg og bange
Sielen mod den Stierne skuer.

Alt for stor, undseelig Blyehed,
Dyb, som hidtil ei er funden,
Ere Skyer, som for mit Øies
Længselsfulde Blik den skiule.

Klare, lyse, blanke Stierne,
I hvis Straalebad jeg luttres!
Naar Du for mit Syn forsvinder,
Er min sidste Stund oprunden.

Da den Syngende var kommen saa viidt, syntes Dorothea, at det var Skade, om Clara ikke hørte den deilige Stemme; hun tog hende altsaa ved Armen, vækkede hende, og sagde: „Tilgiv mig, kiere Barn! at jeg vækker Dig; jeg giør det, for at Du skal henrykkes ved den sødeste Stemme, som Du maaskee har hørt Din heele Liivs Tiid.“ Clara vaagnede vel, men var i Førstningen saa døsig, at hun ikke forstod hvad Dorothea sagde. Hun spurgte hende derfor derom, og da Dorothea havde igientaget det, blev Clara opmerksom; men neppe havde hun hørt toe af Verserne, som den Syngende fremførte, førend hun pludselig begyndte at skielve saa sterkt, som om Kolden rystede hende. Hun omfavnede Dorothea heftigt, og sagde til hende: „O min beste, allerkiereste Sennora, hvorfor vækkede Du mig? Den største Lykke, der nu kunde møde mig, var at spærre Øine og Øren til, for hverken at see eller høre den ulykkelige Sanger.“ „Hvad er det, Du siiger, mit Barn?“ spurgte Dorothea; „betænk, at den, der synger, er en Muulesel-Driiver.“ „Nei, han er Herre over store Eiendomme,“ svarede Clara, „og han er Herre over min Siæl, hvilket

Herredømme er ham saa vist, at dersom han ikke selv fra-
siger sig det, saa vil det i Evighed ikke tages fra ham."
Dorothea var meget forundret over den sindriige Meening,
der laae i den unge Piiges Ord, siiden det forekom hende,
at den langt overgik de Indsigter, man kunde vente sig af
hendes Alder; hun sagde derfor: „Sennora Clara! I ud-
trykker Eder paa en Maade, saa jeg ikke kan forstaae Eder;
forklar Eder tydeligere, og siig mig, hvad I meener med
disse Herredømmer, og hvem denne Sanger er, hvis Stemme
foruroeliger Eder saa høiligen. Siig mig det imidlertiid
ikke strax, at jeg ikke ved Eders Fortælling skal miste For-
nøielsen af at høre paa Sangeren, der, som mig synes, med
andre Ord og en anden Tone begynder en nye Sang."
„Giør det i Guds Navn," sagde Clara, holdende Ørerne
til med begge Hænder, for ikke at høre Sangen, hvilket
giorde Dorothea endnu meere forundret. Hun laante San-
geren heele sin Opmerksomhed, og hørte nu følgende Sang:

Mit Haab, Du søde Tanke,
Som ingen Hindring, ingen Qval mig raner!
Fast ad den Vei Du vanke,
Som selv Du søger, som Dig selv Du baner;
Hold ei Din Flugt tilbage,
Om Død Du seer ethvert Dit Skridt ledsage.

Den Træge kan ei vinde
Triumphens Palmer eller Seirens Hæder;
Den kan ei Lykken finde,
Som ei mod Skiebnen rask i Kampen træder;
Den maae bestandig viige,
Som kun imod en kiælen Roe tør hiige.

At Elskov dyrt vil sælge
Sin Løn, er baade billigt og retfærdigt;
Det Klenod bør man vælge,
Som den har luttret og befundet værdigt;
Derom man eenes villigt
At agte ringe hvad der er for billigt.

En troefast Elskovs Kræfter
Kan det Umuelige selv mueligt giøre;
Thi følger trygt jeg efter,
Selv naar ad farligst Vei den mig vil føre.
Ved den — det tør jeg sige —
Kan jeg paa Jorden skabe Himmeriige.

Her tog Sangen Ende, og Claras Sukke begyndte paa nye, hvilket altsammen forøgede Dorotheas Begierlighed efter at viide Aarsagen til saa sød en Sang og saa bittre Taare. Hun begyndte altsaa paa nye at spørge, hvad det var hun vilde sagt forhen. Clara rykkede derpaa, af Frygt for at Lucinda skulde høre hende, gandske tæt ind til Dorothea, slog sine Arme omkring hende, lagde sin Mund saa tæt ind til hendes Øre, at hun trygt kunde tale, uden at frygte for at andre kunde høre det, og sagde: „Den, der synger, kiere Sennora! er Søn af en Ridder fra Arragonien, toe store Stæders Herre, der boede liige over for min Faders Gaard i Hovedstaden. Min Fader forvarede sine Vinduer med Rulle-Gardiner om Vinteren, og med et tæt Tralværk om Sommeren, dog hændte det, jeg veed ikke selv hvorledes, at den unge Herre, som gik til sine Studier, fik mig at at see; muligviis er det skeet i Kirken eller paa et andet Sted. Kort sagt, han forelskede sig i mig, og gav mig det at forstaae igiennem sine Vinduer ved saa mange Tegn og Taare, at jeg ei alleene ikke kunde undlade at troe det, men endog maatte elske, uden at viide hvem det var, der elskede mig. Iblant andre Tegn, han giorde mig, var det eet, at han føiede begge Hænderne tilsammen, for derved at give mig at forstaae, at han vilde ægte mig. Men, i hvor meget det end glædede mig, da jeg var uden Moder, og havde intet Menneske at omgaaes med, saa viiste jeg ham dog aldrig nogen anden Gunst, end at skyde Gardinet eller Tralværket lidet til Siide, naar jeg vidste, at min og hans Fader var ude, og lade mig gandske see, hvilket var saadan en Glæde for ham, at han gav Tegn til at gaae fra Forstanden. Imidlertiid nærmede min Faders Afreise sig, som han fik at viide, skiønt ikke af mig, siiden jeg aldrig kunde komme til at siige ham det. Han faldt i Sygdom, som jeg hørte, af lutter Bedrøvelse, hvorfor jeg heller ikke kunde faae

ham at see den Dag, vi reiste, for i det mindste at siige ham Farvel med Øinene. Men efter at vi havde været toe Dage underveis, og vi traadde af paa et Beedested, en Dags Reise herfra, da saae jeg ham staae uden for Porten, klædt som en Mnulesel-Driiver, og det saa vel formummet, at dersom han ikke havde staaet saa nøie afbildet i min Siel, saa havde det været mig umueligt at kiende ham. Jeg kiendte ham, forundrede og glædede mig. Han kastede for min Faders Skyld Øinene gandske hemmeligt til mig, og tog sig stedse nøie i Agt for ham, naar han vovede at viise sig for mig paa Veien eller Beedestederne. Men da jeg veed, hvem han er, og betænker, at han alleene af Kierlighed til mig maae gaae til Fods, og udstaae saa stor Besværlighed, saa er jeg færdig at døe af Kummer, og mit Øie følger idelig Sporet, hans Fod efterlader. Jeg veed ikke, i hvad Hensigt han giør dette, ikke heller hvorledes han har kundet komme bort fra sin Fader, der elsker ham overmaade høit, fordi han ingen anden Arving har, og fordi han er det værd, som I selv vil fande, naar I seer ham. Jeg maae ogsaa fortælle Eder, at Versene, han synger, tager han af sit eget Hoved; thi jeg har hørt, han er meget studeret og en god Poet. Aldrig seer jeg ham, eller hører ham synge, uden jeg skielver som et Espeløv, af Frygt for at min Fader maatte kiende ham, og komme under Veir med vore Hierters Attraae. Jeg har aldrig talt et Ord med ham, og desuagtet elsker jeg ham saa høit, at jeg ikke kunde leeve uden ham. Dette, min beste Sennora! er alt hvad jeg veed at siige Eder om Sangeren, hvis Røst har fornøiet Eder saa meget, og I vil nu vel see, at han ingen Muulesel-Driiver er, som I sagde, men en Herre over Godser og Hierter, som jeg har sagt Eder."

„Vær roelig, Donna Clara!" svarede Dorothea hertil, og kyssede hende tusinde Gange. „Vær roelig, siiger jeg; jeg haaber, i Morgen den Dag med Guds Hielp at sætte Eders Sager i sliig en Gang, at Udfaldet skal blive saa lykkeligt, som saa uskyldig en Begyndelse fortiener." „Ak, Sennora!" sagde Donna Clara, „hvad Udfald kan jeg vel haabe, naar hans Fader er saa fornemme og riig, som han synes; thi saa anseer han mig ikke engang for værdig til at være hans Søns Tieneste-Piige, end siige hans Kone; og for alt det,

der er til i Verden, saa vilde jeg ikke gifte mig uden min Faders Viidende. Jeg var derfor tilfreds, at det unge Menneske vilde vende tilbage og forlade mig; thi naar jeg ikke saae ham, saa kunde maaskee ved den lange Vei, vi have for os, min Kummer efterhaanden svækkes; endskiønt jeg frygter, at dette grumme Middel, jeg har udfundet, kun vilde bringe mig liden Husvalelse. Jeg kan ikke begriibe, hvilken ond Aand der har havt sit Spil heri, eller hvorledes denne Kierlighed har sneeget sig ind hos os, da vi ere saa meget unge; thi jeg troer vist, at vi har een Alder, og jeg har ikke fyldt sexten Aar endnu, men fylder dem, efter min Faders Siigende, først tilkommende Mikkelsdag." Dorothea kunde ikke bare sig for at smiile, ved at høre Donna Clara tale saa barnligt, og svarede hun hende: „Sennora! lad os nu sove i den korte Tiid, der er tilbage af Natten; naar det bliver Dag, skulle vi føre os den til Nytte, hvis jeg ikke denne Gang har alt for slet Held med mig."

Derpaa slumrede de ind, og den dybeste Taushed herskede i heele Kroen. Kroe-Konens Daatter og Maritorne, hendes Piige, vare de eeneste i Kroen, som ikke sov; thi da de kiendte Don Quixotes svage Siide, og vidste, at han i fuld Rustning til Hest holdt Vagt uden for Kroen, saa overlagde de at ville spille ham et Puds, eller i det mindste fordriive Tiiden lidet med at høre paa hans Galskab.

Nu var der ikke eet Vindue paa heele Kroen, der vendte ud til Marken, men alleene en lille Luuge, hvorigiennem der kastedes Høe og Foder. I denne Luuge stillede begge Piigerne sig, og saae Don Quixote holde til Hest, støtte sig paa sin Lanze, og Tiid efter anden drage saa dybe og huule Sukke, at det syntes, som han ved ethvert af dem tilliige udstødte Sielen. De hørte tilliige, at han med en mat, kielen og forliebt Stemme sagde: „O min Herskerinde, Dulcinea af Toboso! Skiønhedens Høieste! Forstandens Maal og Ende! Tækkelighedsds Archiv! Ærbarheds Oplags-Sted! kort sagt, Indbegreebet af alt det, der er nyttigt, herligt og nydeligt i heele Verden! Hvad foretager Din Naade sig for nærværende Tiid? Skulde den af en Hændelse strække sig til Din fangne Ridder, der frievilligen har underkastet sig saa mange Farligheder, alleene for at tiene Dig? Giv mig Efterretning om hende, Du Himmellys med de

kree Ansigter! Maaskee Du misundelig over hendes Skiønhed i dette Øieblik betragter hende, og seer, at hun enten gaaer igiennem et herligt Gallerie i sit prægtige Pallads, eller hælder sit Bryst mod en Altan og overveier, hvorledes hun (uden Fornærmelse for hendes Ærbarhed og Høihed) skal forlindre den Smerte, mit ængstede Hierte døier for hende; hvilken Ære hun skal give mine Besværligheder, hvilken Husvalelse mine Ængstelser, med et Ord, hvilket Liiv i min Død, og hvad Belønning for mine Tienester. Og Du, glimrende Soel, som allereede maae skynde Dig, at spænde Dine Heste for, til det første Morgenbesøg hos min Herskerinde! Hils paa mine Vegne, naar Du seer hende; men vogt Dig, naar Du seer og hilser hende, for at trykke et Kys paa hendes Læber, at jeg ikke skal blive endnu meere skinsyg paa Dig, end Du fordum blev paa den deilige, raskfodede Uerkiendtlige, der lod Dig løbe aandeløs efter sig over Thessaliens Marker eller Peneus' Bredder, thi nu erindrer jeg ikke ret, hvor det var Du da løb, jaget af Kierlighedens og Skinsygens Svøbe."

Saaviidt var Don Quixote kommen i sin kummerfulde Tale, da Kroekonens Daatter begyndte stammende og halv sagte at siige til ham: „Hør lidt, min Herre! vil Eders Velbyrdighed ikke have den Godhed at komme lidt nærmere hid!" Ved disse Ord vendte Don Quixote Hovedet, og saae ved Maanens Skin, der lyseде i sin fulde Glands, at nogen vinkede ham igiennem Luugen, som han ansaae for et Vindue, med et forgyldt Gitterverk oven i Kiøbet, saaledes som det skikkede sig for saadant et Slot, som han tog Kroen fore. Hans naragtige Indbildningskraft forestillede ham strax, liigesom forrige Gang, en deilig Dame, der var Slots-Herrens Daatter, og overvunden af sin Kierlighed kom for at bønfalde ham paa nye. I denne Tanke vendte han Rozinante, og nærmede sig Luugen, for ikke at viise sig uhøflig og uerkiendtlig. Da han nu blev toe Fruentimmer vaer, sagde han: „Jeg beklager Eder høiligen, skiønne Dame! at I har vendt Eders kierlige Sind til en Mand, hvem det ikke er mueligt at giengielde Eders Gunst paa en Maade, som kunde svare til Eders store Skiønhed og Fortieneste. Tilregn ikke den arme vandrende Ridder Skylden, hvem Kierligheden har giort det umueligt, at vende sin Hu til nogen

anden end den, som blev hans heele Siels Beherskerinde i det samme Øieblik, hun kom ham for Øie. Tilgiv mig, ædle Dame! og vend om til Eders Kammer, paa det I ikke ved fleere Kiendetegn paa Eders Attraae skal forøge min Uerkiendtlighed; æsker derimod den Kierlighed, I bærer til mig, noget andet end Kierlighed af mig, saa begier det frit, og jeg sværger Eder til, ved min fraværende søde Fiende, ufortøvet at opfylde det, om I ogsaa vilde begiere, at jeg skulde forskaffe Eder en Lok af Medusas Hovedhaar, der vare lutter hvislende Slanger; eller og Soelens Straaler indesluttede i en Flaske." „Saadanne Ting har min Jomfrue slet ingen Bruug for, Herr Ridder!" svarede i samme Øieblik Maritorne. „Viise Duenna! hvad forlanger hun da?" spurgte Don Quixote. „Eene og alleene een af Eders deilige Hænder," sagde Maritorne, „for ved den at kunde husvale sin brændende Attraae, der har ført hende hid til denne Luuge, med saa stor Fare for hendes Ære; thi dersom hendes Fader havde hørt hende, saa var Ørene bleven det mindste, han havde skaaret af hende." „Det gad jeg dog see paa," svarede Don Quixote; „han havde nok vogtet sig derfor, i Fald han ikke vilde taget det meest gruesomme Endeligt, nogen Fader i Verden havde faaet for at have lagt Haand paa de spæde Lemmer af hans forelskede Daatter." Maritorne, som meente, der ingen Tvivl var om, at jo Don Quixote vilde komme med den begierte Haand, blev i en Hast eenig med sig selv om hvad hun havde at giøre, forlod Luugen, løb ned i Stalden, tog Sancho Panzas Esels Griime, og kom hurtig tilbage, just da Don Quixote havde sat Fødderne paa Rozinantes Sadel, for at naae Vinduet med det forgyldte Tralverk, bag hvilket han indbildte sig, at den forelskede Dame stod. Han rakte hende Haanden, siigende: „Tag, Sennora! denne Haand, eller rettere sagt dette Bøddel-Riis for Verdens Forbrydere. Tag denne Haand, siiger jeg, som endnu intet Fruentimmer har rørt ved, ikke engang hun, hvem jeg tilhører med Legeme og Siel. Jeg giver Eder den ikke at kysse, men for at betragte Bygningen af dens Muskler og Seener, saavel som Udspændingen og Størrelsen af dens Aarer, at I deraf kan slutte Jer til den Arms Styrke, der fører sliig en Haand." „Det vil vi strax faae at see," sagde Maritorne, hvorpaa hun slog

en Lykke paa Griimen, kastede ham den om Haanden, lukkede Luugen til, og bandt det øvrige af Griimen meget stærkt ved Jern-Skoddet for Luugen. Don Quixote, som følede Griimen snære ind om Haand-Ledet, sagde: „Det synes snarere, at Eders Velbyrdighed vil kradse end klappe min Haand; begegn den ikke saa ilde, siiden den ikke har Skyld i det Onde, min Villie tilføier Eder; ikke heller er det vel giort, at hevne al Eders Harm paa saa liden en Gienstand. Betænk dog, at den, som elsker ædelt, tager ikke saa uædel en Hevn." Men alle disse Grunde vare allereede gandske overflødige, siiden der ingen var til at høre dem; thi saasnart Maritorne havde bundet ham, løb baade hun og den anden deres Vei, færdige at døe af Latter, og efterlode ham snæret fast paa en Maade, der giorde ham det umueligt at komme ned.

Han stod, som sagt, med Fødderne paa Rozinante, hans Arm var stukken ind i Luugen og ved Haand-Ledet bundet fast til Skodden, og han var i den dødeligste Angst og Bekymring for, saafremt Rozinante rykkede sig det mindste enten frem eller tilbage, at blive hængende ved Armen, hvorfor han ikke heller torde giøre den mindste Bevægelse, uagtet Rozinantes Abstadighed og Taalmodighed kunde give ham Haab om, at den vilde staae ubevægelig i et heelt Seculum. Saasnart Don Quixote merkede, at han stod bunden, og de andre vare gaaet deres Vei, indbildte han sig, at det var skeet ved Tryllerie, liigesom forrige Gang, da den forhexede Maurer havde dænget ham saa hæslig til i det samme Slot. Imellem bandede han ved sig selv sin liden Forsigtighed ved at have vovet sig anden Gang ind i dette Slot, hvor det var gaaet ham saa ilde første Gang, hvilket kunde blive en Advarsel for vandrende Riddere, at naar de havde prøvet et Eventyr, og ikke vare komne vel fra det, saa var det et Tegn, at det ikke var dem, men en anden forbeholden, og havde de altsaa ikke nødig at giøre det andet Forsøg. Med alt dette rykkede han dog idelig i Armen, for at forsøge, om han ikke kunde faae den løs; men den var saa vel bunden, at alle hans Forsøg løb frugtesløse af. Ogsaa var han nødt til at gaae lempeligen til Verks, for at Rozinante ikke skulde røre sig, og hvor gierne han vilde sat sig i Sadelen, saa kunde han ikke, men maatte blive paa Beenene, om han ikke vilde rykke Haanden af. Hvor

inderlig ønskede han sig ikke Amadis af Frankrigs Sværd, som ingen Fortryllelser kunde holde Stand imod! Hvor bandede han ikke sin Skiebne! Hvor beklagede han ikke det Savn, Verden vilde føle ved hans Fraværelse i den Tiid, han var fortryllet! thi han tvivlede ikke paa, at dette jo var Tilfældet. Snart vendte han sine Tanker til sin Dulcinea af Toboso. Snart kaldte han paa sin gode Vaabendrager Sancho Panza, der, begravet i Søvnens Arme og udstrakt paa sit Esels Tilbehør, i dette Øieblik ikke engang erindrede den Moders Navn, der havde bragt ham til Verden. Nu kaldte han den viise Lirgande og Alquife til Hielp. Nu bønfaldt han sin gode Veninde Urganda om Undsætning. Kort sagt, her fandt Morgenrøden ham forvirret, fortvivlet og brølende som en Tyr, da han var uden Haab om at dens Komme kunde forlindre hans Vee, som han holdt for uendelig, siiden han ansaae sig for at være fortryllet. I denne Tanke bestyrkedes han ved Rozinantes liden eller ingen Bevægelse, og troede han, at han uden at spiise, drikke eller sove skulde blive saaledes staaende paa Hesten, indtil Stiernernes onde Indflydelse var gaaet over, eller til en anden mægtigere Troldmand opløste Fortryllelsen. Imidlertiid tog han mærkelig feil i denne Antagelse, thi neppe havde det ret begyndt at dages, førend fiire velklædte Mænd til Hest med Bøsser ved Siiden nærmede sig Kroen. De bankede paa Kroe-Porten, der endnu var tillukket, af alle Kræfter; men da Don Quixote, der fremdeeles betragtede sig som Skildvagt, saae dette, raabte han med stolt og høi Røst til dem: „Riddere, Vaabendragere, eller hvem I end ere, saa holder Eder fra at banke paa disse Slots-Porte, førend det er lys Dag. I kunne jo vel begriibe, at de, som ere derinde, sove endnu; thi det er ikke Bruug at aabne Fæstninger, førend Solen lyser over heele Jorden. Træk Eder altsaa tilbage, og tøver, til det bliver Dag, saa ville vi see, om det er tienligt eller ei, at I blive indladte.“ „Hvad Djævlen“, svarede een af dem, „er vel dette for et Slot, som vi skulle giøre alle disse Omstændigheder for? Er I Kroemanden, saa befal, at vi lukkes ind; vi ere Reisende, som ville have vore Heste fodrede og derpaa drage viidere, thi vi have Hastværk.“ „Tykkes Eder, Riddere!“ svarede Don Quixote, „at jeg har Udseende af at være en Kroemand?“

„Jeg veed ikke hvad I har Udseende af," svarede den anden, „men det veed jeg, at I snakker over Jer, ved at kalde en Kroe for et Slot." „Det er et Slot," tog Don Quixote Ordet, „og endda eet af de ypperligste i denne Provinds, og der er Personer i det, hvis Hænder have ført Scepteret, og hvis Hoved har baaret Kronen." „De have nok snarere", sagde den Reisende, „havt Scepteret i Hovedet og Kronen i Hænderne; thi det er vel nogle Comediantere, som ere der inde, hvilke ofte føre Krone og Scepter, som I siiger; i saa usel en Kroe, hvor alle Ting ere saa stille som her, kan jeg ikke troe, at Personer, der eie Krone og Scepter, have taget Herberge." „I forstaaer Eder kun lidet paa Verden," sagde Don Quixote, „siiden I er uviidende om de Hændelser, der jevnligen møde og tilstøde vandrende Riddere." De andre Reisende, der fulgte med den Spørgende, kiededes ved denne Samtale med Don Quixote, og gave sig til at banke paa Kroen med saadan en Heftighed, at ikke alleene Kroemanden vaagnede, men endog alle de, der vare i Kroen; han stod altsaa op, for at spørge, hvem der bankede.

Imidlertiid tildrog sig, at eet af de Dyr, som bare de fiire Bankende, nærmede sig og lugtede til Rozinante, der, tungsindig og bedrøvet, med hængende Øren, understøttede sin ophængte Herre; men da den, uagtet den syntes at være af Træe, dog var af Kiød og Blod, saa kunde den ikke undlade at besvare den Høflighed, som den anden havde viist den; men ved den første Bevægelse, den giorde, gleed begge Beenene ud fra dens Herre, og havde han ikke været saa fast bundet ved Armen, havde han ligget næsegruus paa Jorden. Denne Svæven i Luften forvoldte ham saa heftig en Smerte, at han troede, Haand-Ledet var afbrukket, eller Armen afreeven. Han var Gulvet saa nær, at Taae-Spidsen kyssede Jorden, hvilket var ham til stor Fortræd; thi da han merkede, hvor lidet han manglede i at faae Fod-Fæste paa Jorden, saa stræbede han og strakte sig af alle Kræfter, for at komme til at staae paa Gulvet, liigesom een, der paa Piine-Bænken trækkes i Veiret, forøger selv sine Smerter ved at strække sig af alle Kræfter, bedragen af Haabet om at naae Jorden, naar han strækker sig endnu en lille Smuule.

Fiire og fyrretyvende Capitel.

Hvori de uhørte Begivenheder i Kroen fortsættes.

Don Quixote gav virkelig Hals paa saa græsselig en Maade, at Kroeporten i en Hast blev aabnet, og den forskrækkede Vert, saa vel som de, der holdt uden for Kroen, iilede til for at see, hvem der skreeg saaledes. Maritorne, der vaagnede ved den samme Lyd, sluttede sig strax til hvad det var, løb hurtig hen og løste, uden at nogen saae hende, Griimen, der holdt Don Quixote, som derpaa faldt til Jorden, saa lang som han var, i Kroemandens og de Reisendes Paasyn, der nærmede sig ham og spurgte, hvad der feilede ham, siiden han skreeg saa forskrækkelig. Han, uden at svare et Ord, reev Snoren af Haand-Ledet, reiste sig op paa Beenene, sprang op paa Rozinante, drog Skioldet paa Armen, tog Spydet i Haanden, og begav sig et Stykke ud i Marken; derpaa vendte han tilbage i en kort Gallop, siigende: „Hvo, som drister sig til at siige, at jeg med Ret og Skiel har været forhexet, den beskylder jeg (med Princesse Micomiconas Tilladelse) for Løgn, fordrer og æsker ham ud til Tvekamp." De ankommende Reisende stode gandske forundrede over Don Quixotes Ord; men Kroemanden drog dem snart ud af Forundringen, ved at siige dem, hvem Don Quixote var, og at de ikke maatte bryde dem om ham, siiden han ikke var rigtig i Hovedet. Derpaa spurgte de Kroemanden, om der ikke var kommet et ungt Menneske til Kroen, omtrent paa femten Aar, klædt som en Muulesel-Driiver, med de og de Kiendemerker, kort sagt, just heele Beskriivelsen over Donna Claras Elsker. Kroemanden svarede, han havde saa mange Folk i Kroen, at han ikke havde taget Kiende paa den, han spurgte om; men da een af dem havde faaet Øie paa Vognen, Landsdommeren var kommen i, sagde han: „Uden Tvivl maae han være her; thi dette er Vognen, som der siiges at han er fulgt med. Een af os maae blive staaende ved Porten, og de andre gaae ind at søge ham, og var det heller ikke af Veien, at een patrouillerede rundt om Huuset, paa det han ikke skulde springe over Gaard-Muuren." „Lad os giøre det," svarede en anden af dem, „toe af os kunne

gaae ind, een blive staaende i Porten, og den fierde snuuse omkring Kroen." Kroemanden saae paa alt dette, og vidste ikke hvad denne Huus-Undersøgelse skulde betyde, endskiønt han sikkert troede, at de søgte Muulesel-Driiveren, de havde beskreevet ham. Imidlertiid var det blevet lys Dag, og saa vel derfor, som for den Larms Skyld, Don Quixote havde giort, vare alle vaagne og i Begreeb med at staae op; i sær havde Donna Clara og Dorothea sovet meget lidet den Nat, den eene af Skræk over at viide sin Elsker saa nær hos sig, og den anden af Længsel efter at see ham. Don Quixote, som saae, at ingen af de Reisende brød sig noget om ham, eller svarede paa hans Udfordring, fnysede og rasede af Forbittrelse og Harme, og dersom han havde fundet i sit Ridderskabs Love, at en vandrende Ridder kunde retmæssig prøve Vaaben og vove en Dyst, efter at han havde givet Løvte paa intet Eventyr at friste, førend han havde udført det belovede, saa havde han anfaldet dem til Hobe, og lært dem at svare imod deres Villie. Men da det ikke forekom ham billigt eller anstændigt, at begynde et nyt Foretagende, førend han havde sat Dronning Micomicona paa hendes Throne, saa taug han, og forholdt sig roelig, i Haab om at see, hvad de Reisendes Iverighed sigtede til. Een af dem havde fundet det unge Menneske, de søgte, sovende ved Siiden af en Muulesel-Driiver, gandske ubekymret for at nogen søgte ham, og endnu mindre for at nogen skulde finde ham. Manden tog ham ved Armen, og sagde: „Tilforladelig, Don Luys! stemmer denne Klædedragt slet overeens med Eders Stand, og den Seng, jeg finder Eder i, med den Herlighed, hvortil Eders Moder bragte Eder til Verden." Den foregivne Muulesel-Driiver løftede Øinene fulde af Søvn i Veiret, og gav sig til at betragte den, som holdt paa ham. Han kiendte snart, at det var een af hans Faders Tienere, hvilket indjagede ham sliig en Skræk, at han i lang Tiid ikke kunde fremføre et eeneste Ord; og blev Tieneren saaledes ved: „Her er nu ikke andet for Eder, Don Luys! end at slaae Eder til Taals og vende hiem igien, saa fremt Eders Velbyrdighed ikke har Lyst til at sende Eders Fader, min Herre, til den anden Verden; thi andet kan der ikke ventes af den Kummer, Eder Fraværelse volder ham." „Hvorledes", sagde Don Luys, „har min

Fader faaet at viide, at jeg havde taget denne Vei og i denne Dragt?" „En Student," svarede Tieneren, „som I havde betroet Eder til, aabenbarede ham det, af Medynk med Eders Herr Faders Kummer, og derpaa sendte han strax fiire Tienere ud at søge Eder, som alle fiire ere her til Eders Tieneste med langt større Fornøielse, end nogen kan forestille sig, over at føre Eder tilbage til den, som elsker Eder saa inderlig." „Ja i Fald det staaer mig an, og Himlen finder det for godt," svarede Don Luys. „Eders Godtbefindende og Himlens Tykke", svarede Tieneren, „kommer til at falde sammen med Eders Hiemreise, siiden der ikke er andet for."

Muulesel-Driiveren, hos hvem Don Luys laae, hørte alt hvad der foregik imellem disse toe; han stod op, og gik hen at fortælle Don Fernando og Cardenio, hvad der havde tildraget sig; han sagde dem, at den unge Dreng var et Menneske, som kaldtes Don, hvad Tale der var ført, og at de vilde bringe ham hiem til hans Fader, men han vilde ikke. Dette og hans deilige Stemme opvakte en stor Begierlighed hos dem alle efter at viide hvem han var, og efter at staae ham bie, dersom man vilde bruge Vold imod ham; de gik derfor alle der hen, hvor han endnu var i Trætte med Tieneren. Dorothea kom i det samme ud af sit Kammer, og Donna Clara fulgte med hende, overmaade forvirret. Den første kaldte Cardenio til en Siide, fortalte ham i Korthed Sangerens og Donna Claras Historie, og han hende, hvad der var mødt med det unge Menneske og hans Faders Tienere, der søgte ham; og da de ikke talede saa sagte, at det kunde undgaae Donna Claras Øre, saa bragte det hende saa reent uden for sig selv, at dersom Dorothea ikke var traadt til og havde holdt hende, saa var hun falden til Jorden. Cardenio bad Dorothea at gaae ind igien i sit Kammer, saa vilde han see til at giøre det altsammen godt; og hun giorde, som han sagde. Imidlertiid vare alle de fiire, som søgte Don Luys, komne ind i Kroen; de omringede og søgte at overtale ham til uden viidere Forhaling, at vende om paa Øieblikket og trøste sin Fader. Han svarede, at det var noget, han umuelig kunde giøre, førend han havde bragt en Sag i Rigtighed, som hans Ære, Liiv og Vel beroede paa. Tienerne bleve endnu heftigere, og sagde

ham, at de ingenlunde vilde reise hiem uden ham, og at de toge ham med sig, enten han vilde eller ei. „Det skulle I vel lade fare," sagde Don Luys, „uden I føre mig død, endskiønt Liivet berøves mig, paa hvad Maade I end føre mig herfra." Alle de, der vare i Kroen, havde allereede forsamlet sig om dem, og først og fremmest Cardenio, Don Fernando, hans Selskabs-Brødre, Landsdommeren, Præsten, Barbeeren og Don Quixote, som det syntes unødvendigt at bevogte Slottet længere. Cardenio, som den, der vidste Muulesel-Driiverens Historie, spurgte dem, som vilde bemægtige sig ham, hvad der bevægede dem til at føre dette unge Menneske bort imod hans Villie. „Vor Bevæggrund", svarede een af dem, „er at bringe hans Fader til Liive, som denne unge Herres Fraværelse har bragt paa Gravens Bredde." Don Luys svarede hertil: „Her er ikke Stedet til at tale derom; jeg er min egen Herre, jeg vil reise, naar jeg finder det for godt, uden at nogen af Eder maae understaae sig til at tvinge mig." „Det bør Eders Velbyrdigheds Fornuft giøre," sagde Manden, „og naar den ikke kan formaae Eders Velbyrdighed dertil, saa maae vi udføre det, man har sendt os hid for, og som vi ere pligtige." „Lad os høre, hvori Sagen bestaaer," sagde Landsdommeren. Manden, der kiendte ham som deres Gienboe, sagde: „Herr Landsdommer! kiender Eders Velbyrdighed ikke denne unge Herre, Eders forrige Gienboes Søn, der har forladt sin Faders Huus i en for hans Stand og Vilkaar saa uanstændig Dragt, som Eders Velbyrdighed kan see?" Landsdommeren betragtede ham derpaa nøiere, kiendte og omfavnede ham, og sagde: „Hvad er dette for Børnestreeger, Don Luys? eller hvad for vigtige Aarsager bevæger Eder til at komme frem paa en Maade og i en Klædedragt, der stemmer saa lidet overeens med Eders Fødsel?" Taarene kom det unge Menneske i Øinene, og han var ikke i Stand til at svare Landsdommeren et Ord. Denne sagde derpaa til de fiire, at de skulde være roelige, det skulde gaae godt altsammen; tog Don Luys ved Haanden, førte ham til en Siide, og spurgte ham, hvad hans Komme der vilde sige. Imedens han giorde ham disse og andre Spørgsmaal, hørtes der et høit Skriig og Raab ved Kroe-Porten, hvilket reiste sig deraf, at toe af Giesterne, som have havt Natte-Leie der,

vilde betiene sig af den Nysgierrighed, der drog alle Menneskers Opmerksomhed paa den, de fiire søgte efter, til at sniige sig bort uden Betaling. Men Kroemanden, der forstod sin Handel bedre end saa, greeb fat i dem, just i det de vilde gaae ud af Porten, begierede sin Betaling, og bebreidede dem deres onde Hensigt med saa nærgaaende Ord, at de bleve bragte til at besvare dem med knyttede Næver, hvilke faldt saa vægtige paa ham, at den arme Kroemand blev nødt til at give Hals og raabe om Hielp. Kroekonen og hendes Daatter fandt ingen meere ørkesløs til at komme ham til Hielp, end Don Quixote, til hvem Kroekonens Daatter sagde: „Herr Ridder! for den Styrkes Skyld, Gud har givet Eders Velbyrdighed, saa kom min arme Fader til Hielp, hvem toe andre Mennesker banke saa møer som en Stokfisk." Hvortil Don Quixote med megen Koldsindighed og Betænksomhed svarede: „Deilige Dame! Eders Begiering kan jeg ikke laane Øre for nærværende Tiid, fordi det er mig forbudet at friste noget Eventyr, førend det er bragt til Ende, jeg har givet mit Løvte paa. Alt, hvad jeg kan giøre til Eders Tieneste, er det, jeg nu vil anføre: Løb hen og siig til Eders Fader, at han maae søge at holde sig saa kiekt i Kampen, han kan, og ikke viige sine Modstandere en Fods Breed, imedens jeg iiler hen at begiere Princesse Micomiconas Tilladelse, for at komme ham til Hielp, og dersom jeg faaer den, saa kan I være vis paa, at jeg skal drage ham af Faren." „Men saa sandt jeg er et syndigt Menneske," raabte Maritorne, som var med tilstede, „førend Eders Velbyrdighed faaer den Tilladelse, I taler om, er min Huusbond i den anden Verden." „Forund mig, Sennora! at hente denne Tilladelse," sagde Don Quixote; „naar jeg har faaet den, giør det libet til Sagen, om han er i den anden Verden eller ei, thi jeg skal hente ham tilbage, til Trods for heele denne Verden, eller i det mindste tage saadan en Hevn over dem, som have sendt ham did, at I skal faae en meere end tilstrækkelig Opreisning." Uden at siige meere, gik han hen og knælede for Dorothea, og begierede med vandrende Ridderes sædvanlige Talemaader, at hendes Høihed vilde behage at give ham Tilladelse til at iile Slots Herren til Undsætning, der var i meget stor Betryk. Princessen tilstod ham det meget villigen; og han stak

Øieblikkelig Skioldet paa Armen, lagde Haanden paa Kaarden, og iilede hen til Kroe-Porten, hvor man endnu saae de toe Giester behandle Kroemanden saa ilde. Men da han kom hen til dem, standsede han med eet, og stod gandske roelig, uagtet Maritorne og Kroekonen spurgte, hvad der holdt ham tilbage, at han ikke kom deres Huusbond og Mand til Hielp. „Jeg holder mig tilbage," svarede Don Quixote, „siiden det ikke er mig tilladt at drage Sværd imod Riddersvende; men kald mig min Vaabendrager Sancho Panza hid, thi for ham egner og anstaaer sig en saadan Undsætning og Hevn." Kroens Port var Skuepladsen for alt dette; i den anbragtes Ribbeens-Stødene og Næse-Styverne paa den beqvemmeste Maade, altsammen til Vertens Skade og stor Misfornøielse for Maritorne, Kroekonen og hendes Daatter, der vare rasende over at see Don Quixotes Feighed og det Uveir, deres Huusbond, Mand og Fader udstod. Men her ville vi nu forlade dem, hvor det ikke kan feile dem paa Undsætning, og hvis saa skulde være, faaer den liide og tie, som drister sig til at begynde noget, han ikke har Kræfter til at udføre; vi ville gaae et halv Hundrede Skridt tilbage for at faae at viide, hvad Don Luys svarede Landsdommeren, der havde taget ham til en Siide, og spurgte ham, af hvad Aarsag han var kommen der til Fods og i saa upassende en Klædedragt.

Det unge Menneske trykkede ham stærkt i Haanden, som om en heftig Smerte omspændte hans Barm, og efter at en mægtig Taare-Flod havde forskaffet ham Luft, sagde han: „Min Herre! jeg veed intet andet at siige Eder, end at fra det Øieblik af, det var Himlens Villie, at I kom i vort Naboelaug, og jeg saae Eders Daatter, Donna Clara, fra samme Øieblik blev hun min Villies Beherskerinde, og dersom det ikke er Eder og min egen Fader og Herre imod, saa skal hun endnu i denne Dag være min Gemalinde. For hendes Skyld har jeg forladt min Faders Huus; for hendes Skyld har jeg taget disse Klæder paa, at jeg i dem kunde følge hende, som Piilen følger Øiemaalet, eller Søemanden Nord-Stiernen. Min Attraae er hende ubekiendt, uden for saaviidt de Taare, hun langtfra er bleven vaer i mine Øine, har kundet underrette hende om den. I kiender min Faders Riigdom og høie Byrd, Herre! og at jeg er hans eneste Arving. Synes I, at disse Lykkens Gaver ere Eder nok,

til at vilde giøre mig fuldkommen lykkelig, saa antag mig strax til Eders Søn; skulde da min Fader have Hensigter med mig, der ere den Lykke til Hinder, jeg selv havde forskaffet mig, saa er maaskee Tiden mægtigere end den menneskelige Villie til at forandre og ombanne Tingene." Da vor unge Forelskede havde sagt dette, taug han, og Landsdommeren stod gandske forundret, forvirret og tvivlraadig, saavel over det, han havde hørt, som over den forstandige Maade, paa hvilken Don Luys havde aabenbaret ham sine Hensigter. Han vidste i en Hast ikke, hvad Beslutning han skulde fatte i en saa uventet Begivenhed, og svarede ham altsaa intet andet, end at han skulde være roelig og see at faae sine Folk overtalte til ikke at vende tilbage samme Dag, paa det han kunde faae Tiid til at overveie, hvad der var best og tienligst for dem alle. Don Luys bemægtigede sig een af hans Hænder, som han kyssede, ja endog vædede med sine Taare; en Ting, som kunde bevæge et Steen-Hierte, end sige Landsdommerens, der som en forstandig Mand strax havde indseet, hvor fordeelagtigt et Partie det var for hans Daatter, om det var mueligt at bringe det i Stand med hans Faders Samtykke, hvilken han vidste havde store Planer for med sin Søn.

Imidlertiid var Freden sluttet imellem Kroemanden og hans Giester, hvilke, meere bevægede ved Don Quixotes Overtalelser og fornuftige Grunde end hans Trudsler, havde betalt alt hvad de skyldede. Don Luys Tienere ventede paa Udfaldet af hans Samtale med Landsdommeren, og paa deres Herres Beslutning, da Fanden, som aldrig sover, men skal have sit Spil overalt, juft i samme Dieblik førte den Barbeer i Kroen, fra hvem Don Quixote havde taget Mambrins Hielm, og Sancho Panza Eselets Tilbehør, som han byttede bort for sit. Da denne Barbeer satte sit Esel i Stalden, blev han Sancho vaer, der netop var i Færd med at giøre noget til Rette paa Sadelen. Dennes Eier kiendte den i samme Dieblik, han saae den, og behagede derfor at anfalde Sancho, siigende: „Ha, Don Gavtyv! træffer jeg Dig her? hid med mit Bækken, min Sadel og alt mit Tilbehør, som Du røvede fra mig." Sancho, der saae sig saa gandske uventet overfalden, og hørte sig belagt med ærerørige Titler, greeb med den eene Haand i Sadelen, og gav Barbeeren med den

anden saa vældigt et Dask, at Tænderne fløde i Blod. Dog derfor lod Barbeeren ikke det Bytte fare, han havde giort i Sadelen, men skreeg saaledes af fuld Hals, at alle de, der vare i Kroen, løb til ved den Støi og Tummel, han giorde, i det han raabte: „Herhid i Kongens og Retfærdighedens Navn! Efter at den Straten-Røver først har plyndret mit Gods fra mig, vil han myrde mig oven i Kiøbet!" „Der lyver Du," raabte Sancho, „jeg er ingen Straten-Røver; det er Byttet af en reedelig Kamp, som min Herre Don Quixote vandt." Don Quixote stod allereede liige for dem, og blev med inderlig Glæde vaer, hvor kiekt hans Vaabendrager forsvarede sig med Haand og Mund; fra det Øieblik af holdt han ham for en Mand, der bar Hiertet paa det rette Sted, og lovede derfor i sit stille Sind at slaae ham til Ridder ved første Leilighed, siiden ham syntes, at Ridder-Ordenen var her meget vel anbragt. Iblant mange andre Ting, Barbeeren fremførte i denne haardnakkede Striid, sagde han: „Mine Herrer! saa vist som jeg er Gud en Død skyldig, saa vist er denne Sadel min; jeg kiender den, som om jeg selv havde bragt den til Verden; mit Esel er tilliige her i Stalden, som ikke skal giøre mig til Løgner; prøv Sadelen paa det engang, og passer den ikke, som om den var syet til det, saa vil jeg være en Skielm. Ja ydermeere, paa samme Dag, som den blev røvet fra mig, mistede jeg ogsaa et Metal Barbeer-Bækken, som havde kostet mig over en Rigsdaler af min Lomme." Her kunde Don Quixote umuelig tie længere; han traadte altsaa midt imellem de Striidende, skilte dem fra hinanden, lagde Sadelen paa Jorden, paa det den kunde sees af alle, indtil Sandheden kom for en Dag, og sagde: „Paa det Eders Velbyrdigheder tydeligen kunne kiende, i hvilken stor Vildfarelse denne eenfoldige Vaabendrager er, saa hører blot, at han kalder det et Barbeer-Bækken, som var, er og bliver Mambrins Hielm, hvilken jeg har taget fra ham i en reedelig Kamp, og giort mig til retmæssig Eier og Herre af. Hvad Sadelen angaaer, den giver jeg mig ikke af med, og alt, hvad jeg veed at sige om den, er dette, at min Vaabendrager Sancho Panza bad mig om Tilladelse til at tage denne overvundne Poltrons Riidetøi og ombytte det med sit. Jeg tillod ham det, og han tog det; men hvis det har forvandlet sig fra et

28*

Riidetøi til en Esels-Sadel, kan jeg ingen anden Grund anføre dertil, end at det er af den Slags Forvandlinger, man seer møde de vandrende Riddere. Til en Bekræftelse paa hvad jeg siiger, saa løb, min Søn Sancho! og bring Hielmen hid, som denne eenfoldige Mand vil udgive for et Barbeer-Bækken." „Hille den, Herre!" sagde Sancho, „har vi intet andet Beviis til at retfærdiggiøre os med, end det, Eders Velbyrdighed søger, saa er Hielmen saa vist et Barbeer-Bækken, som denne eenfoldige Mands Riidetøi er en Esels-Sadel." „Giør, hvad jeg befaler," sagde Don Quixote; „alle Ting i dette Slot ere dog vel ikke forhexede." Sancho gik hen, hvor Barbeer-Bækkenet eller Mambrins Hielm laae, og bragte det did efter hans Herres Villie. Saasnart Don Quixote saae det, tog han det i Haanden, og sagde: „Seer nu, Eders Velbyrdigheder! med hvad Føie denne Riddersvend tør paastaae, at dette er et Barbeer-Bækken, og ikke en Hielm, som jeg siiger. Jeg sværger ved den Ridder-Orden, som jeg er indlemmet i, at dette er den samme Hielm, han lod blive i Stikken, uden at der er taget noget fra den, eller lagt noget til den." „Det er der ingen Tvivl om," svarede Sancho hertil; „thi fra den Tiid, min Herre vandt den, indtil nu, har den kun giort eet Feldtslag, nemlig det, i hvilket vi befriede de ulykkelige Sammenlænkede, og dersom denne Bækken-Hielm ikke havde været, saa havde det nok ikke spændt godt af, thi der regnede Steene som Hagel ved den Leilighed."

Fem og fyrgetyvende Capitel.

I hvilket Striiden om Mambrins Hielm og Esels-Sadelen afgiøres, tilliige med andre Eventyrer, som virkelig tildroge sig.

„Mine Herrer!" sagde Barbeeren, „hvad tykkes Eder vel om, at disse Folk tør paastaae, dette ikke er et Barbeer-Bækken, men en Hielm?" „Den, som siger andet, skal jeg lade føle, at han har løiet, hvis han er en Ridder; og er

han en Svend, siger jeg, at han lyver tusind Gange værre, end en Hest kan rende." Vor Barbeer, som var nærværende under heele dette Optrin, og kiendte Don Quixotes Tænkemaade saa godt, vilde driive hans Daarlighed endnu viidere og bringe dem alle i Latter, ved at fortsætte Galskaben; til den Ende sagde han til den anden Barbeer: „Min Herr Barbeer, eller hvad I ellers er! jeg maae siige Eder, at jeg øver den samme Konst, at jeg for meere end tyve Aar siiden har faaet mit Amts-Brev, og at jeg kiender alle Professionens Instrumenter paa en Prik. Jeg har i liige Maade engang i min Ungdom været Soldat, og veed derfor meget godt, hvad der er en Pikkel-Hue, en aaben eller lukket Hielm, og alle andre Ting, der hører til Milicen og en Soldats Rustning. Og jeg siiger (dog med al Ærbødighed for deres Meeninger, som viide meere end jeg, hvilke jeg stedse underkaster mig), at den Ting, som er her for vore Øine, og som denne gode Herre har i Haanden, ei alleene intet Barbeer-Bækken er, men endog saa langt fra at være det, som Hviidt er fra Sort, og Sandhed fra Løgn. Dog maae jeg tilføie, at dette, skiønt det er en Hielm, dog ikke er en fuldstændig Hielm." „Nei, tilforladelig ikke," sagde Don Quixote, „det halve fattes, som er Underdeelen." Præsten, der strax begreeb sin Vens Hensigter, sagde det samme, og Cardenio, Don Fernando, hans Selskabs-Brødre, ja endog Landsdommeren bekræftede det; thi i hvor meget end Sagen med Don Luys stod den sidste i Hovedet, saa vilde han dog hielpe med til Spøgen, endskiønt Alvorligheden giorde ham saa adspredt, at han merkede lidet eller intet af hvad der foregik. „Nu saa hielpe mig Gud!" raabte den fixerede Barbeer; „er det virkelig mueligt, at saa mange ærede Mænd kan siige, at dette er intet Barbeer-Bækken, men en Hielm? Dette synes at være en Sag, der kunde sætte et heelt Universitet i Barocco, i hvor viist det end var. Men godt! naar da dette Barbeer-Bækken skal være en Hielm, saa bliver da vel ogsaa denne Esels-Sadel et Riidetøi, som den Herre siiger?" „Mig forekommer den at være en Esels Sadel," sagde Don Quixote; „men jeg har alt sagt, at det er noget, jeg ikke vil indlade mig paa at bestemme." „Da er dog ingen meere berettiget dertil end I, Herr Don Quixote!" sagde Præsten, „hvem

alle disse Herrer og jeg maae staae tilbage for i alt, hvad der angaaer Riddervæsenet." „Ved Gud, mine Herrer!" sagde Don Quixote, „de Ting, der ere mødte mig i dette Slot de toe Gange, jeg er draget herind, ere saa forunderlige og ubegriibelige, at om nogen spurgte mig, fordristede jeg mig ikke til at tale med Visshed om hvad her skeer, siiden jeg er af den Indbildning, at alting driives her ved Tryllerie. Den første Gang plagede en forhexet Maurer mig ubeskriivelig, og Sancho havde ikke mindre Bryderie med andre. I Nat har jeg hængt ved denne Arm næsten i toe Tiimer, uden at viide hvorfor eller hvorledes jeg kom til den Ulykke. Det var altsaa en meget stor Formastelse af mig, om jeg vilde fælde nogen afgiørende Dom i sliige forvirrede Ting. Hvad den Paastand angaaer, at dette er ingen Hielm, men et Barbeer-Bækken, da har jeg alleerede yttret min Meening derom; men om hiint er en Esels-Sadel eller et Riidetøi til en Hest, drister jeg mig ikke til at fælde en endelig Dom over. Jeg overlader det til Eders Velbyrdigheders Kiendelse; maaskee, da I ikke ere slagne til Riddere, som jeg, at dette Slags Fortryllelser da heller ingen Magt har over Eders Syn, men lader Eder Begreebet frit, saa at I kunne bedømme Tingene saaledes, som de virkeligen og i sig selv ere, og ikke som de synes." „Det er upaatvivleligt," sagde Don Fernando, „og meget viiseligen sagt af Herr Don Quixote, at denne Afgiørelse tilkommer os; og for at gaae ordentlig til Verks, vil jeg samle Stemmerne sagte, og siiden offentlig forkynde, hvad Udfaldet deraf er blevet." For alle dem, som kiendte Don Quixotes Orm, var alt dette Anleedning til en hiertelig Latter; men de, som vare uviidende derom, forekom det at være ravgalt, især Don Luys og hans fiire Tienere og tree andre Reisende, der af en Hændelse vare i Kroen, og saae ud til at være Bye-Svende eller den hellige Hermandads Betientere, som de ogsaa virkelig vare. Men hvem der var nær ved at gaae ud af sit gode Skind, var Barbeeren, hvis Bækken liige for hans Øine skulde gielde for en Hielm, og hvis Esels-Sadel gandske sikkert vilde blive omskiftet til en prægtig Heste-Sadel. Baade den eene og de andre vare meget begierlige efter at see, hvad der vilde komme ud af de Stemmer, Don Fernando samlede, medens han hviskede med den eene efter den

anden, for at erfare deres Meening, om det Klenodie, som der kiivedes saa meget om, var en Esels Sadel eller en ordentlig Sadel til en Hest. Da han nu havde faaet deres Stemmer, som kiendte Don Quixote, sagde han med høi Røst: „Naar jeg skal siige Sandheden, min gode Mand! saa er jeg kied af at samle Stemmer, siiden jeg seer, at enhver, som jeg spørger om hans Meening, ikke svarer andet, end at det er taabeligt at siige, at det er Sadelen til et Esel, da det er en virkelig Sadel til en Hest, ja endog til en af en meget god Art. I faaer altsaa at slaae eder til Taals; thi trods Eder og Eders Esel er dette en Heste-Sadel og ingen Esels-Sadel; og har I altsaa tabt Eders Sag.“ „Gid jeg aldrig komme i Himmelen,“ sagde den drillede Barbeer, „dersom ikke Eders Velbyrdigheder bedrage Jer een og hver; og jeg vil aldrig være ærlig, dersom dette ikke er og bliver en Esels-Sadel. Men hvor Vold gaaer for Ret ... jeg siiger ikke meere; og fuld er jeg ikke, thi var jeg kun saa vist frie for Synd, som jeg endnu ingen Froekost har faaet!“ Barbeerens Eenfoldighed foraarsagede ikke mindre Latter end Don Quixotes Galskaber; denne svarede derpaa: „Her er da intet viidere at giøre, end at enhver tager det, som hans er; thi den, hvem Gud giver Korset, den signer St. Peder.“ Een af de fiire Tienere sagde: „Dersom dette ikke er overlagt for Spøg, saa kan jeg ikke begriibe, hvorledes saa fornuftige Mænd, som de ere eller synes at være, tør driste sig at siige, at dette ikke er et Barbeer-Bækken, og dette ikke en Esels-Sadel; men da jeg seer, at alle bekræfte og paastaae det, saa formoder jeg, der maae ligge en Hemmelighed under en Paastand, som er saa stridig imod den klare Sandhed og Erfarenhed; thi min Erklæring er den, at i hvor forkeert det end gaaer til i Verden, saa giør jeg Eed paa, at det eene er et Barbeer-Bækken og det andet en Sadel til et Esel.“ „Sværg ikke,“ sagde Præsten; „det kunde være til en Eselinde.“ „Det lader jeg staae ved sit Værd,“ sagde Tieneren, „det kommer ikke den omtvistede Sag ved, men kun at det ikke er en Heste-Sadel, som Eders Velbyrdighed siiger.“ Da een af Bye-Svendene, som havde været opmærksomme paa Trætten, hørte dette, sagde han i stor Vreede og Forbittrelse: „Det er liige saa vist en Esels-Sadel, som jeg er min Faders

Søn, og den, som siger eller har sagt andet, maae enten være fuld eller gal.“ „Der lyver Du som en Kieltring, grove Knold!“ sagde Don Quixote, løftede Spydet (som han aldrig slap af Haanden), og gav Bye-Svenden saa vældigt et Slag over Hovedet, at dersom denne ikke var traadt tilbage, havde han vist strakt ham til Jorden. Spydet sprang i adskillige Stykker mod Gulvet, og da de andre Bye-Svende saae, hvorledes man begegnede deres Kammerat, skreege de af fuld Hals om Hielp for den hellige Hermandad. Kroemanden, der ogsaa hørte til dette Broderskab, løb strax efter sin Embeds-Stav og sin Kaarde, hvorpaa han stillede sig ved sine Kammeraters Siide. Don Luys blev omringet af sine Tienere, paa det han ikke skulde slippe fra dem i denne Hurlumhei. Barbeeren, da han saae, at heele Huuset var i Oprør, løb hen og greeb fat i Sadelen, hvilket Sancho ogsaa giorde. Don Quixote lagde Haanden paa Kaarden, for at angriibe Bye-Svendene. Don Luys skreeg til sine Folk, at de skulde slippe ham og iile Don Quixote, Don Fernando og Cardenio til Hielp, hvilke havde slaaet sig til Don Quixotes Partie. Præsten raabte af fuld Hals, Kroekonen tuudede, hendes Daatter vreed Hænderne, Maritorne græd, Dorothea var forvirret, Lucinda raadvild, og Donna Clara besviimet. Barbeeren slog Sancho; Sancho tærskede paa Barbeeren. Don Luys gav een af sine Folk, som bristede sig til at holde ham i Armen, paa det han ikke skulde løbe fra dem, saa dygtigt et Ørefigen, at Munden løb ham fuld af Blod. Landsdommeren forsvarede Don Luys. Don Fernando havde een af Bye-Svendene under sig, som han af Hiertens Grund traadde med Fødder. Cardenio lagde ikke Hænderne i Skiødet, og Kroemanden forstærkede sin Stemme, for at raabe om Hielp for den hellige Hermandad; saa at heele Kroen var Graad, Raaben, Hylen, Skriig, Forvirring, Besviimelse, Angest, Rædsel, Uheld, Næse-Stydere, tørre Hug, Prygl, Fodtrampning og Blods-Udgydelse. Men midt i dette Chaos og Tingenes Sammenblanding faldt det Don Quixote ind, at han med Huud og Haar stod midt i Larmen i Agramantes Leir, og med en Røst, der gav Gienlyd i Kroen, sagde han: „Holder alle inde, stikker alle Sværdet i Skeeden, værer alle roelige, og alle, som ikke ville bøde med Liivet, lytte paa mig!“ Ved-

denne mægtige Stemme standsede enhver, og han blev saaledes ved: „Har jeg ikke sagt Eder, mine Herrer! at dette Slot var fortryllet, og at en heel Legion onde Aander havde deres Sæde der? Til en Bekræftelse herpaa seer nu enhver for sine Øine, hvorledes her er tilgaaet, og at samme Striidighed har reist sig imellem os, som i Agramantes Leir. See, hvorledes her trættes om en Kaarde, hist om en Hest, her om en Ørn, hist om en Hielm; alle trættes, og ingen forstaaer hinanden. Kommer altsaa hid, Eders Velbyrdighed, Herr Landsdommer! og Eders Velbyrdighed, Herr Licentiat! Den eene forestille Kong Agramante, og den anden Kong Sobrino, for at stifte Fred imellem os; thi ved den almægtige Gud er det ikke Skam og Spot, at saa mange hæderlige Personer, som her ere samlede, skulle dræbe hinanden for sliige Lapperiers Skyld!" Bye-Svendene, der ikke forstode Don Quixotes Tale, men vare blevne ilde tilreedte af Cardenio, Don Fernando og hans Selskab, havde ikke synderlig Lyst til at være roelige; Barbeeren liige saa lidet, fordi det meeste af hans Skieg var blevet afrykket i Striiden, og Sadlen splittet ad. Sancho, som en troe Tiener, adlydede sin Herres mindste Vink. Don Luys Tienere vare ogsaa gandske roelige, da de merkede, hvor ilde det bekom dem, ikke at være det. Kroemanden alleene var haardnakket, og paastod, at det gale Menneske skulde tugtes for sine Uriimeligheder, der hvert Øieblik vendte op og ned paa alting i Kroen. Kort sagt, Tumulten blev stillet for den Gang; Esels Sadlen blev en Heste-Sadel, Bækkenet en Hielm, og Kroen et forhexet Slot liige til Verdens Ende i Don Quixotes Indbildning.

Da nu Landsdommerens og Præstens Overtalelser havde bragt Forliig iblant alle, saa begyndte de udsendte Tienere paa nye at overhænge Don Luys om at følge med dem paa Øieblikket, og imedens han søgte at komme til Eenighed med dem, spurgte Landsdommeren Don Fernando, Cardenio og Præsten til Raads, hvad han skulde giøre. Han fortalte dem alt, hvad Don Luys havde sagt ham, og blev Beslutningen denne, at Don Fernando skulde aabenbare Tienerne, hvem han var, og at han agtede at tage Don Luys med sig til Andalusien, hvor han skulde blive imodtaget af hans Broder Marquien, som hans Rang og Stand for-

tiente; allerhelst da de kunde være forvissede om, at Don Luys før lod sig splitte ad, end han for denne Gang drog hiem til sin Fader. Da nu disse fiire havde faaet Underretning om Don Fernandos Stand og Don Luys Forsæt, saa besluttede de imellem sig, at tree af dem skulde drage hiem og berette Faderen, hvorledes Sagen stod, og den fierde skulde blive tilbage for at varte Don Luys op, og ikke slippe ham af Øine, førend de andre kom igien med Svar fra hans Fader. Paa saadan Maade blev denne forvirrede Sag lykkelig bielagt ved Kong Agramantes Myndighed og Sobrinos Klogskab. Men da al Sambrægtigheds Fiende og al Freds Forstyrrer blev vaer, hvor liden Nytte han havde draget af den Spliid og Ueenigheds-Storm, der havde sat dem alle i Forvirring, saa blev han eenig med sig selv om at lægge Haanden anden Gang paa Verket, ved at opvække nye Striid og Uroeligheder.

Bye-Svendene havde under Begivenhedernes Gang hørt, hvad Værdighed de beklædte, som de sloges med, og derfor draget sig ud af Striiden, siiden det syntes dem, at hvordan Udfaldet end blev, vilde det dog alle Tiider blive værst for dem. Men den iblant dem, som var bleven møerbanket og traadt under Fødder af Don Fernando, randt det i Sinde, at blant de mange Arrest-Breve, der vare udstedede imod Misdædere, havde han eet, der angik en Don Quixote, hvem den hellige Hermandad søgte efter for den Frieheds Skyld, han havde givet Gallei-Slaverne, saaledes som Sancho meget viiseligen havde spaaet forud. Nu kom det kun an paa, om alle de Kiendemerker, man havde givet ham paa Don Quixote, fandtes rigtige. Han tog altsaa et Pergament, der kunde hiemle ham hans Rov, ud af sin Barm, og stavede sig frem i det (thi han var en daarlig Læser); ved hvert Ord han læste, kastede han Øinene paa Don Quixote, sammenlignede hvert et Træk i Beskriivelsen med Don Quixotes Ansigt, og fandt, at Befalingen uden al Tvivl maatte gielde ham. Neppe havde han faaet Visshed herom, førend han foldede sit Pergament sammen, holdt Befalingen i den venstre Haand, greeb med den høire Don Quixote saaledes i Halsen, at han neppe kunde drage Aande, og skreeg derved af fuld Hals: „Den hellige Hermandad fængsler Eder, og paa det enhver kan see, at min

Paastand er rigtig, saa læs her Befalingen om at griibe ham som Straten-Røver." Præsten tog Befalingen, og saae, at det var sandt, Bye-Svenden sagde, og at alle Kiendemerkerne passede sig paa Don Quixote. Han, der saae sig ilde medhandlet af sliig en gemeen Karl, fnysede paa Øieblikket af Forbittrelse, anstrengte alle sine Kræfter, greeb Bye-Svenden i Struuben med begge Hænderne, og dersom ikke Svendens Staldbrødre vare komne ham til Undsætning, saa havde han været qvalt, førend Don Quixote havde sluppet ham. Kroemanden, som skulde giøre Retten Biestand med Magt, løb dem strax til Hielp; Kroekonen, som atter saae sin Mand indviklet i Striidigheder, gav sig til at tuude paa nye, hvori hendes Daatter og Maritorne strax giorde hende Selskab, og anraabte Himlen og alle dem, der vare tilstede, om Hielp og Biestand. Da Sancho saae det, der gik for sig, sagde han: „Jeg vil være en Skielm, om min Herre ikke har sagt sandt, at dette Slot er forhexet; thi det er umueligt at tilbringe een roelig Time i det." Don Fernando skilte derpaa Bye-Svenden og Don Quixote fra hinanden, og reev, til megen Lindring for begge, deres Hænder løs, som den eene holdt fast i den andens Krave, og den anden om sin Modstanders Struube. Men desuagtet lod Bye-Svenden ikke af at begiere ham paagreebet og at forlange, de skulde staae ham bie med at binde ham, hvilket de vare Kongen og den hellige Hermandad skyldige, i hvis Navn han begierede Understøttelse og Biestand til at fængsle denne Voldsmand, Stiemand og Straten-Røver. Don Quixote loe ved at høre dette, og gandske roelig og koldsindig sagde han: „Sætte Lænkebundne i Frieheb, iile Fortrængte til Hielp, opreise Faldne, husvale Elendige, og understøtte Forurettede er da det, som I, gemeene og nedrige Pøbel! kalde Straten-Røverie? O æreløse Pak, hvis nedrige og skammelige Tænkemaade fortiener, at Himlen unddrager Eder Kundskaben om det vandrende Ridderskabs Ypperlighed, og skiuler Eder den tykke Uviidenhed, som volder, at I ikke kaste Eder i Støvet for en vandrende Ridders Skygge, ikke at tale om en vandrende Ridder selv! Kom hid, I Røver-Knegte, og ikke Bye-Svende, I Stiemænd med den hellige Hermandads Bestalling! Kom hid og giør mig Regnskab for hvad det er for et Dummer-Hoved, der har underskreevet en Befaling

om at fængsle sliig en Ridder, som mig? Hvo er vel uviidende om at en vandrende Ridder ingen Domstoel har at møde for? at hans Kaarde er hans Lov, hans Mod hans Privilegier, og hans Villie hans Rettesnoer? Siig mig, hvad det er for en Tosse, som ikke veed, at ingen Adelsmand har sliige Rettigheder og Herligheder, som dem, en vandrende Ridder kommer i Besiddelse af den Dag, han optages i Ordenen, og paatager sig dens strenge og besværlige Udøvelse? Hvilken Ridder betaler Kopskat, Veiskat, Accise, Consumption, Passage-Penge eller andre Paalæg? Hvilken Skræder tager Arbeids-Løn for hans Klæder? Hvilken Commendant tager Penge for hans Fortæring, naar han beverter ham paa sit Slot? Hvilken Konge sætter ham ikke til sit Taffel? Hvilken Dame er ham ikke gunstig, og lader sig ikke føre af hans Forstand og Villie? Kort sagt, hvilken vandrende Ridder har der været, er, og kommer i Verden, som ikke har Mod nok til Mutters eene at give fiire hundrede Bye-Svende fiire hundrede Stokke-Prygl, naar de vove at sætte sig i Veien for ham?"

Sex og fyrgetyvende Capitel.

I hvilket det merkværdige Eventyr med Bye-Svendene sluttes, og vor ædle Ridders heftige Vreede mod Sancho Panza kommer frem.

Imedens Don Quixote sagde dette, var Præsten i Færd med at forklare Bye-Svendene, at Don Quixote havde en Skrue løs, hvilket tydeligen viiste sig i hans Handlinger og Tale; at de ingen Nytte kunde have af at fortsætte denne Sag viidere, thi endskiønt de kunde bemægtige sig ham og faae ham med sig, saa maatte de dog lade ham strax løs igien som en Afsindig. Han, der havde Befalingen, svarede dertil, at de ikke vare satte til at dømme om Don Quixotes Forstand, men til at udføre det, deres Foresatte havde

befalet dem; og naar han kun havde greebet ham, saa kunde man slippe ham tree hundrede Gange løs igien, om man vilde. „Med alt det“, sagde Præsten, „saa faae I ham ikke denne Gang, og saaviidt jeg kan forstaae, lader han sig ikke heller tage.“ Og vidste Præsten saa vel at beskriive, og Don Quixote at foretage sig saa mange Daarligheder, at Bye-Svendene maatte have været endnu galere end han, saafremt de ikke havde indseet, hvor Skoen trykkede Don Quixote. De fandt altsaa ikke alleene for godt at slaae sig selv til Roelighed, men endog at blive Freds-Mæglere imellem Barbeeren og Sancho Panza, der havde et Horn i Siiden paa hinanden, som ideligen rippede Trætten op paa nye. Tilsidst lagde da Bye-Svendene som Rettens Betientere sig der imellem og bleve Voldgifts-Mænd i Sagen, ved hvilken Kiendelse begge Parterne vare, om ikke fornøiede, saa dog i det mindste bragte til Roelighed; thi de byttede Sadel, men hverken Stiigbøile eller Hoved-Tøi. Hvad Mambrins Hielm angik, saa gav Præsten under Haanden og uden Don Quixotes Viidende Barbeeren en Rigsdaler for den, og maatte Barbeeren give et Beviis fra sig for at have annammet den, og ingen Ret til viidere Paastand at have fra nu og til evig Tiid.

Da nu disse tvende Striidigheder, som de betydeligste og vanskeligste, vare bielagte, saa stod endnu tilbage at faae de tree af de fiire Tienere til at reise hiem, og den eene til at blive tilbage for at følge med Don Luys, hvor Don Fernando vilde føre ham hen. Den gode Skiebne og milde Lykke, som allereede havde begyndt at rydde Vanskelighederne af Veien til Fordeel for de Forelskede her i Kroen og for vor tappre Ridder, behagede nu ogsaa at blive ved til Enden og krone Verket med et glædeligt Udfald; hvorfor ogsaa Tienerne vare vel tilfredse med alt hvad Don Luys foreslog dem, hvilket var Donna Clara saa stor en Fornøielse, at hvem der saae paa hendes Ansigt, kunde see Sielens Glæde spille i hendes Øine. Zorayda, endskiønt hun ikke fuldkommen begreeb de Tilbragelser, hun havde seet, bedrøvede og glædede sig dog vexelviis, alt eftersom hun blev disse Bevægelser vaer hos de andre, især hos hendes kiere Spanier, fra hvem hun ikke vendte sine Øine, og til hvem hendes heele Siel klyngede sig. Kroemanden (der meget vel

havde bemærket den Erstatning, som Præsten gav Barbeeren) begierede Betaling for Don Quixotes Fortæring den forrige Gang, saavel som for Læder-Sækkene og den spildte Viin, med en høi og dyr Eed, ikke at lade Rozinante eller Sanchos Esel slippe ud af Kroen, førend han var betalt indtil den sidste Skierv. Præsten bragte ham i Roelighed, og Don Fernando betalte alt, endskiønt Landsdommeren med stor Velvillighed havde budet sig til Betalingen; saa at alle Ting paa denne Maade var bleven Fred og Samdrægtighed. Kroen syntes ikke meere at være Agramantes forstyrrede Leir, men Fred og Roe herskede der, som i Octaviani Tiider; og det var en almindelig Meening, at man alleene havde Herr Licentiatens gode Hensigter og store Veltalenhed, og Don Fernandos uforlignelige Gavmildhed at takke derfor.

Dernæst skeete, at da Don Quixote saae sig befriet og udviklet af saa mange Striidigheder, der deels vare hans Vaabendragers og deels hans egne, saa syntes ham, at det var vel giort at fortsætte den begyndte Reise, og at til Ende bringe det store Eventyr, hvortil han var kaldet og udvalgt. I denne ædle Beslutning gik han hen og kastede sig paa Knæe for Dorothea, som ikke vilde samtykke, at han maatte tale et Ord, førend han havde reist sig; han, for at adlyde, reiste sig paa Beenene, og sagde: „Det er et almindeligt Ordsprog, deilige Dame! at Fliid er Lykkens Moder; og Erfarenheden har i mange betydelige Tilfælde viist, at en utrættelig Vindskibelighed fører en tvivlsom Sag til en lykkelig Ende. Imidlertiid sees dog denne Sandhed ingensteds tydeligere end i Kriigen, i hvilken Hurtighed og Aarvaagenhed forekommer Fiendens Anslag, og har naaet Seieren, førend han engang er kommen i Forsvars-Stand. Alt dette anfører jeg Eder, høie og stormægtigste Princesse! siiden mig synes, at vor Forbliven paa dette Slot er os til ingen Gavn, men kunde blive os til stor Skade, som vi med Tiiden kunde faae at føle; thi hvo veed, om ikke Eders Fiende Kiempen ved lønlige og hurtige Speidere allereede er underrettet om, at jeg kommer til hans Ødelæggelse, og han altsaa faaer Tiid og Leilighed til at befæste sig i een eller anden ubestiigelig Fæstning eller Slot, imod hvilket min Fliid og utrættelige Arms Styrke kun lidet kunde udrette? Altsaa, min Herskerinde! lad os, som jeg har sagt, ved

vor Vindskibelighed forekomme hans Anslag, og strax reise herfra paa Lykke og Fromme; thi jo længere Eders Høihed finder for godt at opholde sig her, jo længere forsinkes jeg fra at see Eders Fiende under Øinene." Her taug Don Quixote, og ventede gandske roelig paa den deilige Princesses Svar, der med en Fyrstelig Miine og i en efter Don Quixotes Smag indrettet Stiil svarede: „Jeg er Eder forbunden, Herr Ridder! for den Attraae, I viiser efter at staae mig bie i min store Undertrykkelse! Det røber, at I er en sand Ridder, hvis Hierte brænder efter at forsvare Faderløse og beskytte Undertrykte. Vilde Himmelen, at Eders og mine Ønsker maatte opfyldes, at jeg kunde viise Eder, at der fandtes erkiendtlige Qvinder i Verden. Min Afreise kan skee strax; jeg har ingen anden Villie end Eders. Raad efter eget Tykke og Behag over mig, thi den, som alt meer end een Gang har overdraget Eder sin Persons Beskyttelse og lagt sit Riiges Igienerhvervelse i Eders Haand, kan ikke handle imod det, Eders Forsigtighed anordner." „I Herrens Navn da!" sagde Don Quixote. „Siiden jeg seer, at en ophøiet Dame nedlader sig saa dybt, saa vil jeg ikke heller lade Leiligheden slippe mig af Hænderne, til at hæve hende igien og sætte hende paa hendes Fædrene Throne. Reisen skal strax gaae for sig; thi Jorden brænder under mine Fødder, og man skal jo, som man siiger, aldrig opsætte til i Morgen. Eftersom nu Himlen aldrig har skabt, og Helvede aldrig udspyet noget, der kan indjage mig Frygt og Rædsel, saa sadle Du Rozinante op, o Sancho! lave Dit Esel saavel som Dronningens Ganger til Rette, og lader os siige Slots-Herren og disse andre Herrer Farvel, at vi paa staaende Fod kunne komme herfra." Sancho, som var tilstede, rystede stærkt paa Hovedet, siigende: „Ak, Herre! Herre! der er Ugler i Mosen, og det gaaer (med alle disse fiine Damers Tilladelse) ikke alt til, som Præsten prædiker." „Hvad snakker Du om Ugler," svarede Don Quixote, „og hvad er det, Præsten prædiker, som skulde geraade mig til Fortræd, Slyngel?" „Naar Eders Velbyrdighed giør Jer vreed," sagde Sancho, „saa holder jeg Munden, og tier med det, jeg som en troe Vaabendrager burde siige, og hvad en troe Tiener bør berette sin Herre." „Siig alt hvad Du vil," blev Don Quixote ved, „naar kun Dine Ord ikke har

til Hensigt at indjage mig Skræk. Er Du bange, saa kan Du handle derefter; men jeg, som ikke er det, vil handle efter min Natur." „Nei, det kunde aldrig falde mig ind," sagde Sancho, „saa sandt jeg er en arm Synder for Gud; men hvad jeg holder for vist og afgiort, er, at denne Dame, som giver sig ud for Dronning over det store Kongeriige Micomicon, er liige saa meget Dronning som min Moder; thi dersom hun var det, som hun giver sig ud for, saa næbbedes hun nok ikke med visse Folk, saasnart de andre dreie Hovedet, og hun seer sit Sned." Dorothea blev saa rød som et Skarlagen ved Sanchos Ord; thi det var en Sandhed, at hendes Gemal Don Fernando havde saa lumsk for de andres Øine stiaalet sig til at indhøste med sine Læber en Deel af den Belønning, hans Ømhed fortiente, hvilket Sancho var bleven vaer, og denne Handling havde syntes ham at ligne en godvillig Dukke meere end en Dronning over et stort Riige. Imidlertiid hverken vilde eller kunde Dorothea svare Sancho et Ord, men lod ham fortsætte sin Tale, hvilket han giorde saaledes: „Ret Eder herefter, Herre; thi naar vi har strøget Veie og Stier igiennem, døiet slemme Nætter og værre Dage, saa høster han, som giør sig til Gode her i Kroen, Nytten og Frugterne af vort Sliid og Slæb, og derfor iiler jeg ikke med at sadle Rozinante, lave min Rucio og Gangeren til Rette, siiden vi giør best i at blive her i Roe og Fred, enhver Skiøge ved sin Rok, og vi ved vor Mad." Himmel og Jord! hvor forbittret blev ikke Don Quixote ved at høre sin Vaabendragers usømmelige Tale! Hans Forbittrelse var saa stor, at han med tordnende Stemme, stammende Tunge og ildsprudende Øine sagde: „O Du nederdrægtige Skurk, Du slettænkende, uopdragne, løgnagtige, dumme, kaadmundede, dumdristige Skumler og Bagvadsker! Sliig en Tale har Du dristet Dig til at fremføre i min og disse høie Damers Nærværelse? Du har torbet sætte Dig sliige skamløse og formastelige Ting i Dit forvildede Hoved? Gaae fra mine Øine, unaturlige Uhyre, Du Løgnens Oplagssted, Du Bagtalelsens Magazin, Du alle Skiendigheders Stapelstad, Du Ondskabens Opfinder, Du Uriimeligheders Forkynder, Du Fiende af den Ærbødighed, der skyldes Kongelige Personer! Gaae, siiger jeg, og kom aldrig meere for mit Aasyn, under

Straf af min høieste Vreede." Som han sagde dette, trak han Øienbrynene sammen, pustede Kiæverne op, lod Øinene løbe rundt i Hovedet, og stampede med den høire Fod i Gulvet; altsammen Kiendemerker paa den Forbittrelse, der indesluttedes i hans Barm. Ved disse Ord og rasende Lader blev Sancho saa nedslagen og forskrækket, at han ønskede, Jorden havde aabnet sig under hans Fødder for at opsluuge ham. Han vidste ikke at giøre bedre, end at vende Hælen til og unddrage sig sin Herres forbittrede Aasyn. Men den forstandige Dorothea, som allereede kiendte Don Quixotes Sindelag heelt og holdent, talede, for at stille hans Vreede, ham saaledes til: „Fortørnes ikke, Herr Ridder af den bedrøvelige Skikkelse! over de Uriimeligheder, Eders troe Vaabendrager har fremført; thi maaskee har han ikke sagt dem uden Grund. Man kan ikke mistænke hans Reedelighed og christelige Sindelag for at ville falskelig bevidne en Ting til andres Fornærmelse. Man kan altsaa med Visshed slutte, at da i dette Slot, som I selv, Herr Ridder! siiger, alle Ting ere forvendte og skee ved Tryllerie, saa maae det være Grunden, at Sancho ved en saadan dievelsk Foranstaltning virkelig har seet det, han til min Æres Fornærmelse foregiver at være bleven vaer." „Ved den almægtige Gud!" svarede Don Quixote herpaa, „Eders Høihed har truffet Sømmet paa Hovedet. Et eller andet ondt Syn maae have fremstillet sig for den syndige Sancho, og viist ham det, som det var umueligt at see paa anden Maade end ved Tryllerie; thi jeg kiender denne arme Drengs Ærlighed og Uskyldighed alt for godt, til at han skulde ville paadigte nogen det mindste." „Det er og maae være saa," sagde Don Fernando, „og maae derfor Eders Velbyrdighed, Herr Don Quixote, tilgive ham og igien optage ham i Eders Bevaagenhed, sicut erat in principio, førend sliige Syner forvirrede hans Hierne." Don Quixote sagde, at han tilgav ham det gandske; hvorpaa Præsten hentede Sancho, som traadde meget ydmyg frem, og bad knælende om sin Herres Haand, hvilken Don Quixote rakte ham, lod ham kysse, og gav ham sin Velsignelse med disse Ord: „Nu maae Du dog være overbeviist om, min Søn Sancho! at det er en Sandhed, hvad jeg saa ofte har sagt Dig, at alt, hvad der gaaer for sig i dette Slot, skeer ved Troldbom." „Det

troer jeg med," sagde Sancho, „Himmelsprætningen undtagen, som virkelig gik gandske naturlig til." „Troe aldrig det," sagde Don Quixote, „thi naar saa havde været, saa havde jeg hevnet Dig, eller giorde det nu, men hverken dengang eller nu kunde jeg see eller saae jeg nogen, paa hvem jeg kunde hevne Din Fornærmelse." De ønskede alle at viide, hvad Himmelsprætningen var, og Kroemanden fortalte dem Sanchos Flyve-Fart med de allermindste Omstændigheder, hvilket foraarsagede en stor Latter hos alle, og ikke mindre Ærgrelse hos Sancho, endskiønt hans Herre paa nye forsikkrede ham, at det var lutter Tryllerie; men Sanchos Eenfoldighed, hvor stor den end var, gik dog aldrig saa viidt, at han ikke skulde troe, det var den reene, skiere Sandhed, at han var bleven himmelsprættet af Folk med Kiød og Been, og ikke af indbildte Væsener og Skygger, som hans Herre troede og forsikkrede.

Det heele fornemme Selskab havde allereede tilbragt toe Dage med hinanden i Kroen, og da det syntes dem nu at være Tiid at fortsætte Reisen, tænkte man paa Midler, hvorved Præsten og Barbeeren kunde bringe Don Quixote til hans Landsbye, for at faae ham helbredet for hans Galskab, uden at Dorothea og Don Fernando skulde have nødig at følge med, og blive ved at spille deres Roller. Imedens dette var under Overveielse, havde Don Quixote kastet sig paa sin Seng, for at hviile efter sin udstandne Besværlighed. Man besluttede at betiene sig af en Karre med tvende Stuude for (der just af en Hændelse kom forbie) til at føre ham hiem. Til den Ende blev der forfærdiget et Buur med et tykt Træe-Tralverk, saa stort og rummeligt, at Don Quixote kunde ligge i det. Don Fernando, hans Selskabs-Brødre, Don Luys Tienere og Bye-Svendene tilliige med Kroemanden havde alle efter Præstens Anordning malet deres Ansigter og forklædt sig hver paa sin Maade, saa at de kunde synes at være gandske andre Folk i Don Quixotes Øine end dem, han hidindtil havde seet i Kroen. Derpaa traadde de gandske sagte og i dybeste Taushed ind i Kammeret, hvor Don Quixote sov og hviilede sig af sine overstandne Farligheder. De nærmede sig ham (der i Søvnens Arme holdt sig gandske frie og tryg for sliig en Behandling), bandt ham Hænder og Fødder saa fast, at da han vaagnede i Forskrækkelse,

saa kunde han hverken røre eller vende sig, eller foretage sig andet, end høiligen forvirres og forundres over de underlige Skikkelser, han var omringet af. I samme Øieblik bragte hans uordentlige og forstyrrede Indbildnings-Kraft ham til at troe, at alle de, han saae, vare Spøgelserne i dette forhexede Slot, og at han uden Tvivl maatte være forhexet, siiden han hverken kunde røre eller forsvare sig; just paa et Haar saaledes, som Præsten, der var Opfinderen af denne heele Machine, havde forestillet sig. Sancho var den eeneste af alle de Tilstedeværende, som havde beholdt sin egen Skikkelse, og blev ved sine egne Tanker; thi endskiønt der kun feilede libet i, at han jo var befængt med sin Herres Sygdom, saa kiendte han dog alle de forklædte Personer, men torde ikke lukke Munden op, førend han saae hvad de vilde giøre ved hans bundne og fangne Herre. Denne talede ikke heller et Ord, men ventede paa Udfaldet af sit Vanheld, som blev, at Buuret kom ind, og efter at han var lagt i det, naglet til med saa stærke Søm, at hverken det første eller andet Slag skulde bryde dem. Derpaa tog de ham paa Skuldrene, og i det de gik ud af Kammeret med ham, hørtes en huul og rædsom Røst, som Barbeeren (ikke ham med Esels-Sadelen, men den anden) fortræffelig forstod at paatage sig, raabe disse Ord: „O Ridder af den bedrøvelige Skikkelse! lad det Fængsel, Du føres i, ikke krænke Dig, siiden det maae saaledes skee, for at Du des hastigere kan udføre det Eventyr, Din store Styrke har paataget sig; og dette Eventyr fuldbyrdes, naar den fnysende Manchiske Løve og den hviide Tobosiske Due foreenes til eet, efter at de have ydmyget deres høie Tindinger under det kielne Ægte-Aag. Af denne uhørte Foreening skal komme kiekke Unger frem for Dagen, som skulde træde i deres tappre Faders berømmelige Fodspoer. Alt dette skal skee, førend den flygtende Nymphes Efterstræber har toe Gange igiennemvandret de glimrende Himmel-Tegns Krebs ved sit ordentlige og naturlige Løb. Og Du, den ædelste og lydigste Vaabendrager, der giorder Sværd ved Siiden, bærer Skieg paa Hagen, og har Lust i Næseboerene! tab ikke Haabet og Modet ved at see det vandrende Ridderskabs Krone riives bort fra Dine Øine; thi saafremt det behager Verdens Styrer, saa vil Du inden staklet Tiid see Dig ophøiet til

sliig en Ære og Værdighed, at Du ikke skal kunde kiende Dig selv, og ikke finde Dig bedraget i de Løvter, Din fromme Herre har giort Dig. Den viise Mentironiana lader Dig ved mig forsikkre, at Din Løn skal betales Dig, som Gierningen skal udviise. Følg derfor Din tappre og fortryllede Herres Spoer; I bør følges ad, hvor I gaae hen. Da det ikke er mig tilladt at aabenbare Eder meere, saa være Gud med Eder. Jeg gaaer igien derhen, hvor jeg kom fra." Mod Enden af Spaadommen løftedes Stemmen paa en passende Maade, og tabte sig derpaa lidt efter lidt i en sagte Lyd, saa at endog de, som vare Medviidere, bleve fristede til at troe, det var Sandhed, hvad de hørte.

Don Quixote blev meget trøstet ved at høre denne Spaadom, siiden han strax udtydede den fra først til sidst, og saae, at den lovede ham en hellig og uopløselig Ægte-Forbindelse med hans elskede Dulcinea af Toboso, fra hvis lykkelige Skiød de unge Løver, hans Sønner, skulde udgaae til Manchas evigvarende Ære. Da han nu troede dette for vist og uomstødeligt, opløftede han sin Røst, drog et dybt Suk, og sagde: „O Du, i hvem Du endog er, der har forkyndet mig saa meget Held, jeg beeder Dig paa mine Vegne at begiere af den viise Troldmand, der tager Vaere paa mine Sager, at han ikke vil lade mig omkomme i dette Fængsel, man nu fører mig i, førend jeg har seet saa herlige og uforlignelige Løvter opfyldte, som de, her ere giorte mig; thi naar saa skeer, vil jeg holde Fængslets Trængsler for min Ære, den Lænke, der binder mig, for en Husvalelse, og den Seng, jeg hviiler paa, ikke for haarde Kampe-Steene, men for en blød Dyne og et lyksaligt Bruude-Leie. Hvad det angaaer, at trøste Sancho Panza, min gode Vaabendrager, saa forlader jeg mig paa hans Omhed og gode Forhold, at han hverken svigter mig i Lykke eller Ulykke; thi dersom enten hans eller min umilde Skiebne hindrede mig fra at give ham en Øe, eller noget, der kunde være liige med det, som jeg har givet ham Løvte paa, saa kan han i det mindste ikke gaae glip af sin Løn, thi i mit Testamente, som allereede er giort, har jeg bestemt, hvad der skal gives ham, som vel ikke svarer til hans mange og troe Tienester, men alleene til mine ringe Evner." Sancho Panza bøiede sig meget

ydmygt ned, og kyssede begge hans Hænder paa een Gang, fordi han ikke kunde griibe een ad Gangen, siiden de vare bundne sammen. Hvorpaa Spøgelserne strax bragte Buuret paa Stuude-Karren.

Syv og fyrgetyvende Capitel.

Om den forunderlige Maade, paa hvilken Don Quixote af la Mancha var fortryllet, og om andre navnkundige Begivenheder.

Da Don Quixote saae sig paa sliig en Maade indespærret og sat paa Karren, sagde han: „Mange og meget sørgelige Historier har jeg læst om de vandrende Riddere, men aldrig har jeg læst, hørt eller seet, at fortryllede Riddere bleve førte paa denne Maade og saa langsomt, som disse dovne og seendrægtige Dyr love; thi det er sædvanligt, at de med en ubeskriivelig Hurtighed føres bundne igiennem Luften paa en Falk, en mørk Skye, en gloende Drage, undertiiden ogsaa paa en Hippogryph eller sligt et andet Dyr; men at man nu fører mig paa en Stuude-Karre, store Gud! hvor forvirret giør det mig ikke. Dog, maaskee vor Tiids Ridderskab og Troldmænd bør gaae en anden Vei end de gamle Tiiders. Det kan i liige Maade være, at som jeg er en nye Ridder i Verden, og den første, der har fornyet det allereede i Forglemmelsens Skiød nedsænkede eventyrlige Ridderskabs Øvelse, saa er der ogsaa med mig nyeligen opfundet andre Arter af Fortryllelser, og andre Maader at fortrylle og føre de Fortryllede paa. Hvad tykkes Dig derom, Søn Sancho?“ „Jeg veed ikke, hvad jeg skal siige derom,“ svarede Sancho, „siiden jeg ikke er saa belæst som Eders Velbyrdighed i vandrende Ridderes Skrivter; men hvorom alting er, saa tør jeg bevidne og besværge, at disse Spøgelser, som er Skyld i at vi gaae her saaledes, ikke giør det for Guds Skyld.“ „For Guds Skyld — Du min Skaber!“ sagde Don Quixote, „hvorledes kunne de giøre det for

Guds Skyld, naar de ere lutter onde Aander, som have iført sig phantastiske Legemer, for at komme hid at udøve dette og sætte mig i denne Stand? Vil Du være overbeviist herom, saa tag og føl paa dem, og Du skal see, at Du griiber Luft og ingen Kroppe, og at de alleene synes at være til." „Ved Gud, Herre!" sagde Sancho, „jeg har allereede beføle dem, og denne Dievel, der vimser saa meget her omkring, er ret vel ved Magt, og har endnu en anden Egenskab, der er meget forskiellig fra dem, jeg har hørt siige at Dievlene har; thi efter Rygtet skal de lugte efter Beeg, Svovl og andre slemme Dunster, men denne lugter efter Ambra, saa man kan kiende ham i en halv Miils Afstand." Sancho sagde dette om Don Fernando, der som saa stor en Herre vel maatte lugte saaledes. „Forundre Dig ikke derover, Ven Sancho!" sagde Don Quixote; „thi Du maae viide, at Dievlene formaae meget, og om de endog føre Dunster med sig, saa lugte de dog selv ikke, siiden de ere Geister; men dersom de lugte, saa kan det ikke være efter gode, men efter onde og stinkende Sager. Aarsagen dertil er, at da de, i hvor de endog ere, føre Helvede med sig, og ikke kunne finde den mindste Forlindring i deres Piinsler, saa er det heller ikke muelig, at de kunne lugte efter gode Ting, thi en god Lugt er en Sag, som fornøier og behager. Synes Dig altsaa, at den Dievel, Du taler om, lugter af Ambra, saa enten bedrager Du Dig, eller han vil bedrage Dig og mage det saa, at han ikke skal holdes for en Dievel." Denne heele Samtale forefaldt imellem Herre og Tiener; men da Don Fernando med samt Cardenio frygtede, at Sancho skulde forspille dem heele Kortet, ved at fortælle deres Opfindelse, som han alt temmelig var kommen paa Spoer efter, saa besluttede de at iile med Afreisen. De kaldte altsaa Kroemanden til en Siide, befalede ham at sadle Rozinante og lave Sanchos Esel til, hvilket i mueligste Hurtighed blev efterleevet.

Præsten havde allereede taget Aftale med Bye-Svendene, at de skulde følge Ridderen til hans Hiem. Cardenio bandt Spydet paa Rozinantes Sadel, Hielmen paa den eene og Barbeer-Bækkenet paa den anden Siide, og befalede Sancho ved Tegn at sætte sig paa sit Esel og føre Rozinante ved Tømmen, medens Bye-Svendene med Bøsser i Sadelen stillede sig hver paa sin Side af Karren. Førend

den kom i Gang, gik Kroekonen, hendes Daatter og Maritorne ud for at tage Afskeed med Don Quixote, og stilte sig an, som de græd bitterligen over hans Uheld. Don Quixote sagde til dem: „Græder ikke, mine Damer! Alle disse Vanheld ere visse Sportler for dem, som øve det, jeg øver, og dersom disse Trængsler ikke overgik mig, saa kunde jeg ikke holde mig for en navnkundig vandrende Ridder, eftersom sliige Ting aldrig tilstødte Riddere, der kun havde indlagt sig et maadeligt Navn og Rygte, fordi der fandtes ingen i Verden, som gav sig i Lag med dem. Dette er kun de Tappres Lod, der ved deres Dyd og Mandighed opvække Misundelse hos mange Fyrster og mange andre Riddere, som derfor ved onde Midler søge at udrydde de Gode. Men desuagtet er Dyden i sig selv saa mægtig, at den alleene veier op imod al den Troldboms-Konst, som dens første Opfinder Zoroaster besad; den kommer som Seiervinder af alle Farligheder, og lyser liige saa stærkt i Verden, som Soelen paa Himmelen. Tilgiver mig, deilige Damer! om jeg af Uagtsomhed har voldt Eder nogen Besvær (med Villie og Viidende giør jeg det aldrig mod nogen), og beeder Gud at drage mig af dette Fængsel, hvori en ildesindet Troldmand har bragt mig; thi slipper jeg ud af det, saa skulle de Gunstbeviisninger, jeg har nydt i dette Slot, stedse blive mig i Minde, at jeg maae erkiende, afbetale og vederlægge dem efter deres fulde Værd."

Imedens dette gik for sig imellem Slottets Damer og Don Quixote, toge Præsten og Barbeeren Afskeed med Don Fernando, hans Selskabs-Brødre, Capitainen, hans Broder Landsdommeren og alle de fornøiede Damer, men i Særdeleshed med Dorothea og Lucinda. De favnedes alle, og bleve eenige om at give hinanden Efterretninger fra sig; Don Fernando sagde Præsten, hvor han skulde skrive ham til for at lade ham viide, hvorledes det løb af med Don Quixote, i det han forsikkrede, at ingen Ting kunde giøre ham større Fornøielse end denne Beretning. Han paa sin Siide vilde derimod berette ham alt det, han kunde troe der vilde fornøie ham, saasom hans Bryllup, Zoraydas Daab, Udfaldet med Don Luys, og Lucindas Tilbagekomst til sine Frænder. Præsten lovede at opfylde alt, hvad der var befalet ham, med den største Nøiagtighed. Derpaa omfavne-

des de anden Gang, og vexlede anden Gang nye Løvter og Forsikkringer. Kroemanden nærmede sig Præsten, gav ham nogle Papiirer, og sagde ham, at han havde fundet dem i en Krog af den Vadsæk, hvori Fortællingen om den utiidige Nysgierrighed laae, og da Eiermanden ikke hidindtil var kommen tilbage, saa kunde han tage dem med sig tilhobe, thi siden han ikke kunde læse, saa brød han sig ikke om dem. Præsten takkede ham, aabnede dem strax, og fandt, at der paa Titel-Bladet stod skrevet: Fortællingen om Riconete og Cortadillo, hvoraf han saae, at det var en Fortælling, og sluttede han, at da den om den utiidige Nysgierrighed havde været god, saa var denne det vel ogsaa, siiden det kunde være, at de begge havde havt een Forfatter. Han forvarede den altsaa, i det Forsæt at læse den, naar han fik Leilighed. Han saavel som hans Ven Barbeeren satte sig til Hest med Masquerne fore, paa det de ikke strax skulde blive kiendte af Don Quixote. De toge Sted bag ved Karren, og Toget bevægede sig frem i følgende Orden:

Først kom Karren, der førtes af Oxe-Driiveren; ved Siiderne vare, som alt er sagt, Bye-Svendene med deres Skyde-Geværer; strax derefter kom Sancho Panza paa sit Esel, og førte Rozinante ved Tømmen; Troupen sluttedes af Præsten og Barbeeren med bedækkede Ansigter paa toe mægtige Muul-Esler. Reisen gik langsomt og adstadigt, siiden den var indrettet efter Stuudenes trævne Gang. Don Quixote sad i Buuret med Hænderne sammenbundne, Fødderne udstrakte, og hældede sig til Tralværket i saa dyb en Taushed og Taalmodighed, som om han ikke havde været et Menneske med Kiød og Been, men et hugget Steen-Billede. I dette tause og høitiidelige Optog lagde de toe Miile tilbage, hvorpaa de naaede en Dal, som syntes Oxe-Driiveren beqvem til Middags-Hviilen og til at lade Stuudene græsse; men da dette blev Præsten meddeelt, foreslog Barbeeren, at de skulde drage lidt viidere, siiden han vidste, at neden for et Bierg, som laae tæt derved, var en Dal med langt meere og bedre Græs, end det, der var i denne. Barbeerens Meening blev antagen, og man gav sig paa nye til at fortsætte Reisen.

Præsten vendte derpaa Hovedet, og saae, at der bag efter dem kom sex til syv velklædte Personer til Hest, som

snart havde naaet dem, siden de ikke reiste med dorske og langsomme Stuude, men som Folk, der sadde paa Dom-Herrers Muul-Esler, og længtes efter snart at tage Middags-Hviilen i en Kroe, som ikke laae fuldt en Miil derfra. De Ilende naaede de Nølende; de hilsede hinanden meget høflig, og een af dem (som just var en Dom-Herre fra Toledo og de andres Huusbond), da han blev den selsomme Procession vaer af Karren, Stuudene, Sancho, Rozinante, Præsten og Barbeeren, men først og fremmest den indspærrede og fængslede Don Quixote, saa kunde han ikke bare sig for at spørge, hvad det vilde siige at føre et Menneske paa denne Maade, endskiønt han ved at see Bye-Svendenes Tegn allereede havde sluttet, at det maatte være en mordisk Straten-Røver eller anden grov Misdæder, der fik sin fortiente Straf af den hellige Hermandad. Den af Bye-Svendene, som Spørgsmaalet var rettet til, svarede ham: „Hvad Aarsagen er, at denne Ridder føres saaledes, maae han selv siige Eder, Herre! siiden vi ikke viide det.“ Don Quixote hørte denne Tale, og han svarede: „Mine Herrer Riddere, Eders Velbyrdigheder maae først siige mig, om I ere kyndige og beløbne i det vandrende Ridderskab; thi dersom I ere det, vil jeg meddeele Eder mine Vanheld, men hvis ikke, saa er det til ingen Nytte at trætte mig med at fortælle det. Saasnart Præsten og Barbeeren saae de Reisende give sig i Snak med Don Quixote, nærmede de sig, for at kunde svare paa en Maade, at deres Konstgreeb ikke kom for Dagen. Til det, Don Quixote havde sagt, svarede Dom-Herren saaledes: „I Sandhed, min Ven! jeg er ikke nær saa bevandret i Villalpandos Summarium, som i Ridder-Bøgerne; naar det altsaa kun kommer an derpaa, saa kan I sikkert meddeele mig alt, hvad Eder behager.“ „I Herrens Navn da,“ sagde Don Quixote, „naar saa er, saa vil jeg siige Eder, Herr Ridder! at jeg føres fortryllet paa denne Karre ved nogle onde Troldmænds Misundelse og Rænker, fordi Dyden bliver meere forfulgt af de Onde, end elsket af de Gode. Jeg er en vandrende Ridder, og ikke blant deres Antal, hvis Gierninger Rygtet aldrig har kundet overtale sig til at foreevige i sit Minde, men blant dem, som til Trods og Harm for Misundelsen, til Trods for alle de Persiske Mager, Indiens Bramaner og Æthiophiens

Gymnosophister have vidst at indgrave deres Navne i Udødeligheddens Tempel, for at tiene til et Mynster og Exempel for de tilkommende Tiider, hvorved de vandrende Riddere skulle see Sporene, i hvilke de bør træde, saafremt de ville opnaae Vaaben-Færdens ærefulde Top og Høide." „Det er en Sandhed, hvad Herr Don Quixote af la Mancha fremfører," sagde Præsten; „det er ikke ved hans Skyld og Brøde, at han føres fortryllet paa denne Karre, men ved deres onde Idræt, som Dyd opirrer og Kiekhed forbittrer. Dette er Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse, Herre! som I venteligen allereede har hørt tale om, hvis tappre Gierninger og store Bedrivter skulle indgraves i Metal og foreeviges i Marmor, i hvor meget end Misundelsen stræber at fordunkle og Ondskaben at tilhylle dem." Da Dom-Herren hørte baade den Indspærrede og den Frie at tale i een og samme Stiil, signede og korsede han sig af lutter Forundring, og vidste ikke, hvad han skulde troe om alt dette, og de, som fulgte med ham, vare ikke mindre forbausede.

Sancho Panza, der havde nærmet sig for at høre Samtalen, giorde det endnu meere broget, ved at siige: „Enten I, mine Herrer! nu vil tage det vel eller ilde op, saa siiger jeg, at min Herre er liige saa meget forhexet som min salig Moder. Han er ved sine fulde fem Sandser, han spiiser, drikker og giør sin Fornødenhed som andre Mennesker, og som han giorde, førend man spærrede ham inde her. Naar nu dette er saa, hvem skulde da kunde bilde mig ind, at han er forgiort? Thi jeg har hørt mange Mennesker siige, at de Fortryllede hverken spiise, sove eller snakke, og min Herre, dersom Lysten kommer over ham, snakker meere end tyve Procuratorer." Derpaa vendte han sig, saae stivt paa Præsten, og blev saaledes ved: „Ak, Herr Licentiat, Herr Licentiat! tænker Eders Velbyrdighed vel, at jeg ikke kiender Eder? tænker I, at jeg ikke udgrunder og gietter hvad disse nye Fortryllelser vil siige? I skal viide, at hvor godt I end giemmer Eders Ansigt, saa kiender jeg Eder. Viid kun, at jeg opdager Eders Rænker, i hvor konstige de end ere; kort sagt: hvor Misundelse hersker, kan Dyden ikke boe, og hvor Nidskhed er Dørvogter, lukkes Gavmildhed ude. Gid Fanden fare efter alt sliigt; thi naar Eders Velbyrdighed

ikke havde været, saa havde denne Tiid og Stund min Herre været givt med Princesse Micomicona, og jeg i det mindste Greve, siiden det var noget, som jeg maatte vente af min Herres, Ridderen af den bedrøvelige Skikkelses Gavmildhed, saavel som af mine vigtige Tienester. Men nu mærker jeg nok, at det er Sandhed, hvad der siiges, at Lykkens Hiul dreies hurtigere end et Mølle-Hiul, og at den, som hun i Dag løfter til Tindingen paa Templet, ligger i Morgen i Dyndet. Det giør mig meest ondt for min Kone og mine Børn, som vente at see deres Fader komme hiem som Gouverneur eller Vice-Konge over een eller anden Øe eller et Riige, og nu skal see ham komme som en Stald-Karl. Alt, hvad jeg her har sagt, Herr Licentiat! er for at røre Eders Samvittighed over det, I giør imod min Herre; men see Jer fore, at Gud ikke kræver min Herres Fængsel af Jer paa hiin Dag, og I ikke kommer til at staae til Ansvar for alle de Understøttelser, al den Hielp og Biestand, min Herre Don Quixote havde beviist de Fortrængte, imedens I holder ham her indespærret." „Saa sagte, Syd-Ost! der er Bakker i Søen," tog Barbeeren Ordet. „I er altsaa af samme Broderskab som Eders Herre, min gode Sancho? Hvilken Glæde for ham, om han saae Eder komme og holde ham med Selskab i Buuret, liige saa fortryllet som han selv, eftersom I slægter ham og hans Ridderskab paa! I en ulykkelig Stund for Eder satte I Eder den taabelige Øe i Hovedet, og til Eders Uheld gaaer I svanger med Eders Herres Løvter." „Jeg gaaer ikke svanger med noget," sagde Sancho, „og ikke heller er jeg den Mand, der vilde lade sig besvangre af den største Konge i Verden; endskiønt jeg er fattig, er jeg dog en gammel Christen, og ingen har noget at kræve hos mig. Attraaer jeg en Øe, saa attraaer andre det, som værre er. Enhver er sin egen Lykkes Smed, og saasom jeg er et Menneske, saa kunde jeg, om galt skulde være, blive Pave, end siige Gouverneur paa en Øe, allerhelst da min Herre er Karl for at erobre saa mange af dem, at han ikke veed, hvad han skal giøre med dem. Derfor, min gode Herr Barbeer! maae I passe paa hvad Eders Mund siiger; det er ikke enhver, der vil lade sig sæbe ind af Eder, og I har endnu ikke slugt al Verdens Viisdom. Dette siiger jeg kun, fordi vi kiende hinanden; ingen kan kaste mig

Falskerie og Rævestreger i Næsen, men hvorban det forholder sig med min Herres Fortryllelse, det maae Gud best viide. Vi vil nu lade det staae ved sit Værd; thi jo meere man rager i det, jo værre stinker det." Barbeeren torde ikke svare Sancho et Ord, af Frygt for at han ved sin Eenfoldighed skulde røbe det, han og Præsten umagede sig saa høiligen for at skiule; og af den Aarsag havde Præsten sagt til Dom-Herren, at naar han vilde riide lidt forud med ham, saa vilde han aabenbare ham Hemmeligheden med Buuret, tilliige med andre Ting, der skulde fornøie ham. Dom-Herren med sine Folk giorde saa, og baade han og de hørte med stor Opmerksomhed paa det, Præsten sagde dem om Don Quixotes Stand, Levnet, Galskab og Sæder, da han korteligen fortalte dem Aarsagen og Oprindelsen til hans Afsindighed, tilliige med alt hvad der var mødt ham, indtil han var kommen i Buuret, hvori de vilde føre ham til hans Hiem, for at see, om der intet Middel var til at raade Bod paa hans Daarlighed.

Dom-Herren og hans Folk bleve satte i nye Forundring ved at høre Don Quixotes sælsomme Historie, og da den var til Ende, sagde Dom-Herren: „I Sandhed, Herr Licentiat! jeg er i de faste Tanker, at de saa kaldte Ridder-Bøger ere meget farlige og skadelige; thi endskiønt jeg selv, henreeven af en falsk Smag og af Ørkesløshed, næsten har læst Begyndelsen paa alle dem, der ere trykte, saa har jeg dog aldrig kundet beqvemme mig til at læse een fra Begyndelsen til Enden, fordi det synes mig, at der fattes lidet eller intet i at de jo alle ere af eet Indhold, og naar man har læst een, har man læst dem alle. Efter mit Begreeb er dette Slags Skrivter og Opfindelser endog langt under de Fabler, vi kalde Melisiske, som bestaae af de ravgaleste Fortællinger, hvis heele Hensigt er alleene at moere, og ikke at underviise; da derimod de, som forfatte moralske Fabler, moere og underviise tilliige. Men sæt endog, at deres heele Øiemeed var at behage, saa er det mig umueligt at begriibe, hvorledes dette Maal kan naaes, da de ere opfyldte med saa mange afsindige Uriimeligheder. Thi den Behag, Sielen skal nyde, maae opvækkes ved Skiønheden og den indre Overeensstemmelse i det, der foreviises den; ved Tingenes Overveielse eller ved Indbildningskraftens Henrykkelse; men

alt, hvad de indeholde, ere saa aabenbare Usandheder og Umueligheder, at de ikke foraarsage den mindste af disse Virkninger, og følgeligen heller ingen Fornøielse. Hvad Skiønhed ligger deri, eller hvad Forhold er der imellem Deelene og det Heele, og imellem det Heele og Deelene i en Bog eller Fabel, hvor en ung Dreng paa sexten Aar hugger en Kiempe, som et Taarn, saa smaat som Mask, eller kløver ham midt igiennem, som en Kage-Mand? Eller der forestilles et Feldtslag, og efter at der først er sagt, at Fiendens Hær bestaaer af en Million striidbare Mænd, som sætte sig imod Bogens Helt, saa byrdes os siiden med Vold og Magt paa, saa nødig som vi end vilde, at denne Ridder eene og alleene ved sin Arms Vælde har vundet Seieren alliigevel? Hvad skal man dernæst siige om den Vereedvillighed, med hvilken et Kongeriiges eller Keiserdoms Arving kaster sig i Armene paa en ubekiendt, vandrende Ridder? Hvilket Begreeb, naar det ikke er gandske tykt og udyrket, kan finde Behag i at læse, at et høit og stort Taarn, opfyldt med Riddere, skriider saa listelig frem over Havet, som om det seilede for fuld Vind, og er i Dag ved Soelens Nedgang i Lombardiet, og i Morgen ved Dagbrækningen enten i Præst Juan af Indiens eller andre Lande, som Ptolomæus aldrig har opdaget, eller Marco Polo aldrig seet? Vil nu nogen indvende, at de, som forfatte sliige Bøger, skrive dem som Usandheder, og at de i Følge deraf ikke ere forbundne til at iagttage alle smaae Ting og den strengeste Sandhed, saa svarer jeg, at jo meere Opdigtelsen ligner Sandheden, jo bedre er det; og jo nærmere det tvivlsomme holder sig til det muelige, jo meere behager det. De, som ville forliige de opfundne Fabler med Læsernes Tænkekraft, maae skriive dem saaledes, at umueligt bliver giørligt, det Forunderlige rykket nærmere, Aanden holdt i Spænding og saaledes besnæret, henrykket og indtaget, at Forundring og Fornøielse følger den Skridt for Skridt, hvilket umuelig lader sig giøre uden Sandsynlighed og Naturens Efterlignelse, hvori alle Skrivters største Fuldkommenhed bestaaer. Jeg har aldrig seet en Ridder-Bog, i hvilken Fabelens Legeme har staaet i Forhold til Lemmerne paa sliig en Maade, at Midten har svaret til Begyndelsen, og Enden til begge Deele; men det har været sammenslikket af saa

forskiellige Lemmer, at det snarere synes at have været Forfatterens Meening at danne et Monstrum, end en vel proportioneret Figur. Desforuden er Stiilen i dem haard og opskruet, Bedrivterne utroelige, Kierligheden utugtig, Levemaaden plump, Feldtslagene uendelige, Meeningerne taabelige, Reiserne uriimelige; kort sagt: Bøgerne anlagte, fortsatte og fuldendte uden den mindste fornuftige Konstplan, og af den Aarsag værdige til at udstødes af det christelige Samfund, som unyttigt Pak."

Præsten hørte paa ham med største Opmerksomhed, og syntes Dom-Herren ham at være en meget fornuftig Mand, og at have Ret i alt hvad han forebragte, hvilket han ogsaa sagde ham, saavel som at han var fuldkommen af samme Meening som han, og holdt Ridder-Bøgerne for saa skadelige og fordærvelige, at han havde brændt alle Don Quixotes, der ikke udgiorde et ringe Antal. Hvorpaa han fortalte ham, hvorledes han havde holdt Ret over Bøgerne, hvilke af dem der vare blevne dømte til Ilden, og hvilke der vare benaadede med Livet; hvorover Dom-Herren ikke loe lidet, og hvortil han svarede: „Med alt det Onde, jeg har sagt om Ridder-Bøgerne, er der dog en god Ting ved dem, og den er, at de tilbyde et godt Begreeb Leilighed at lægge sit Pund for Dagen, ved at viise ham en viid og aaben Mark, hvor han uden mindste Hinder kan give Indbildningskraften Tøilen, og lade Pennen løbe til at beskriive Skibbrud, Piinsler, Tvekampe og Feldtslag; hvor han i det mindste med det største kan afmale en tapper General, der lægger al sin Klogskab og Forsigtighed for Dagen i at forekomme alle Fiendens Kriigs-Puds og Anslag; der ved sin Veltalenhed opmuntrer og overtyder sine Soldater; der er viis i Raad, hastig til at fatte sin Beslutning, liige saa kiek i at vente paa Angreebet, som i at giøre det. Snart kan han røre ved et ynkeligt og sørgeligt Udfald, snart ved en glædelig og uventet Hændelse; nu viise en deilig, dydig, forstandig og forsigtig Dame, nu en christelig, tapper og høvisk Ridder, hist en vild og barbarisk Pralhans, her en ædel, høimodig og forstandig Fyrste; paa den eene Side forestille Undersaatternes Troeskab og Kierlighed, paa den anden Regenternes Ædelmodighed og uddeelte Belønninger. Han kan snart viise sig som Astrologus, snart som en ypper-

lig Cosmographicus, snart som Musicus, og snart som Statsmand, ja har han Lyst dertil, kan han ofte faae Leilighed til at optræde som Necromanticus med. Han kan afbilde Ulyssis Sneedighed, Achillis Tapperhed, Æneæ Gudsfrygt Hectors Uheld, Cæsars Mod, Trajani Mildhed og Retfærdighed, Zopyri Troeskab, Catonis Forsigtighed; kort sagt, alle de Fuldkommenheder, som kunne giøre en Mand stor og berømt, kan han deels nedlægge samtlige hos een, deels fordeele dem blant mange. Udføres dette i en flydende og bøielig Stiil og med en sindrig Opfindelse, der nærmer sig Sandheden og Naturen saa meget som muligt, saa vil disse mange forskiellige Deele upaatvivlelig ved Sammensætningen blive et saa deiligt og fuldkomment Verk, at det maae naae gode Skrivters høieste Maal: at fornøie og undervlise tilliige, siiden disse Bøgers ubundne Skriivemaade giver en Forfatter Leilighed til at viise sig som episk, lyrisk, tragisk og comisk Digter i alle de Deele, der indbefattes i Poesiens og Veltalenhedens søde og behagelige Konst; thi et episk Digt kan liige saa vel skriives i løs Stiil, som i bunden."

Otte og fyrgetyvende Capitel.

I hvilket Dom-Herren fortsætter Materien om Ridder-Bøgerne og andre Ting, der ere hans Begreeb værdige.

„Deri har Eders Velbyrdighed, Herr Dom-Herre! gandske Ret," sagde Præsten; „men desto strafskyldigere blive de, som hidindtil have forfattet desliige Bøger, siiden de hverken have bekymret sig om Fornuft, Konst eller Regler, hvorved de havde kundet giøre sig liige saa navnkundige ved Prosa, som begge Fyrsterne for den græske og latinske Poesie ere blevne det ved Vers." „Jeg", svarede Dom-Herren, „har selv engang været stærkt fristet til at skrive en Ridder-Bog, hvori alle de Regler, jeg har anført, skulde

været iagttagne, og skal jeg siige sandt, saa har jeg allereede meere end hundrede Ark færdig skreevne, som jeg, for at forsøge, om deres indvortes Værd svarede til det, jeg troede om dem, har meddeelt adskillige Mænd, der ere gandske hengivne til sliig Læsning, saavel Lærde og Kyndige, som Ubelæste, der alleene dømme efter en god Smag og et sundt Begreeb; og Verket har fundet et eenstemmigt Biefald hos dem. Men desuagtet har jeg dog ikke vildet fortsætte det viidere, deels fordi mig syntes, at det ikke skikkede sig i den Post, jeg har, og deels fordi jeg betænkte, at Tossernes Antal er langt større i Verden end de Fornuftiges; thi sæt endog, at det er bedre at berømmes af faa Viise, end bespottes af mange Dumme, saa har jeg dog ikke vildet underkaste mig den uviidende Almues Dom, og det er dog især den, der læser desliige Bøger. Dog det, som fornemmelig reev mig Pennen af Haanden, og bragte mig paa de Tanker at lade den fare, var en Overveielse, jeg giorde hos mig selv i Anleedning af de Skuespil, man nu omstunder forestiller, i det jeg sagde til mig selv: De Stykker, som nu ere meest paa Moden, hvad enten de ere tagne af Historien eller opdigtede, ere alle, eller dog de fleeste, det uriimeligste Tøi, der kan optænkes, som hverken har Hoved eller Hale; og desuagtet høres de med Biefald, betragtes og forfegtes som gode af den store Hob, i hvor langt de end ere derfra; ja, baade Forfatterne, der skriive dem, og Acteurerne, der forestille dem, siige, at de maae være saaledes, fordi Mængden vil have dem saa og ikke anderledes. Da de Stykker, som ere skreevne med Fliid, fiin Kløgt, og Opfindelsen behandlet efter Konstens Regler, ikkun tiene til at fornøie nogle faa Kiendere, medens alle andre kiedes ved dem, saa finde Forfatterne og Acteurerne deres Regning bedre ved at følge Hobens Smag, end saa Personers Meeninger. Heraf sluttede jeg, at naar jeg havde svedt Angestens Sveed for at iagttage alle de anførte Regler, vilde ingen skiøtte om min Bog, og jeg have tærsket Langhalm. Jeg har nogle Gange forsøgt at overtyde Directeurer og Acteurer om, at de foere vild i de Meeninger, de havde vedtaget, [illegible] at de vilde lokke fleere Tilskuere og indlægge sig større Ær[illegible]igt ved at forestille fiine og vel udarbeidede Stykker, end ved [illegible]ning latterligt og vænmeligt Tøi; men forgieves: denne Indbil

stærkt indgroet hos dem, at hverken Beviiser eller fornuftige Forestillinger kunde biide paa. Jeg erindrer endnu, at jeg en Dag sagde til een af disse Haardnakkede: „Siig mig engang, om Eders Velbyrdighed ikke kan erindre, at der for faa Aar siiden blev forestillet tree Tragedier, som vare forfattede af en af vore berømte Poeter, at de opvakte Forundring, Glæde og Henrykkelse hos alle dem, der saae dem, saavel Eenfoldige som Lærde, Fornemme som Ringe, og at disse tree Stykker bragte alleene saa mange Penge ind, som tredive af de beste, der ere forestillede siiden efter?" „Uden Tvivl", sagde den, jeg talede med, „er det Isabella, Phyllis og Alexandrina, Eders Velbyrdighed meener?" „Dem er det," svarede jeg, „og nu spørger jeg, om ikke Konstens Regler ere iagttagne i dem, og om de af den Aarsag have ophørt at være det, de ere, og at behage heele Verden? Altsaa ligger Feilen ikke hos Publicum, som kræver Uriimeligheder, men hos dem, som ikke have Kræfter til at forestille andet. Den straffede Uerkiendtlighed var ikke uriimelig, Numancia var ikke besængt med den Syge, ikke heller saaes den i Den forelskede Kiøbmand, liige saa lidet i Den velvillige Fiende og nogle andre, som forskiellige Poeter have forfattet til deres Ære og Berømmelse, og til Vinding for dem, der have forestillet Stykkerne." Jeg føiede endnu mange andre Ting til dette, hvorved han syntes mig at blive skamfuld, men hverken saa vel tilfreds eller overtydet, at han skulde forladt sin vrange Meening."

„Den Materie, Eders Velbyrdighed, Herr Dom-Herre! her afhandler," svarede hertil Præsten, „har opvakt et gammelt Nag hos mig til de Skuespil, der nu ere paa Moden, et Nag, der næsten er liige saa stærkt, som det, jeg bærer til Ridder-Bøgerne; thi Skuespil bør være et Speil paa det menneskelige Liiv, et Exempel for Sæderne, og et Sandhedens Billede. Men de, som nu forestilles, ere et Speil paa uriimelige Narre-Streger, et Exempel paa Daarligheder og et Ubluheds Billede; thi kan der være noget uriimeligere Anlæg til en theatralsk Forestilling, end et Barn, der i første Acts første Scene ligger i Svøbet, og i samme Scene i anden Act kommer frem som en skiegget Mand? Hvilken Daarlighed, at forestille en udleevet Mand som striidbar og fyrig, og et ungt Menneske feigt? Hvor uriimeligt at giøre

en Lakei til Orator, en Page til Raadgiver, en Konge til Last-Drager, og en Princesse til Kokke-Piige? Hvad skal man dernæst siige om Jagttagelsen af Tiiden og Stedet, hvori og hvorpaa Handlingen gaaer for sig? Jeg har seet Skuespil, hvor første Act har begyndt i Europa, den anden i Asia, den tredie i Africa, og i Fald den havde havt fiire Acter, var den fierde vist bleven i America, og Stykket havde altsaa foregaaet i alle fiire Verdens Deele. Er Sandsynligheden en væsentlig Deel i et Skuespil, hvorledes er det da muligt, at endog et maadeligt Hoved med Taalmodighed kan see paa en Handling, der tildrager sig i Kong Pipins og Karl den Stores Tiider, og hvori dog Keiser Heraclius er Helten i Stykket, der holder sit Indtog i Jerusalem med det hellige Kors, uagtet det var Godefroi de Bouillon, der erobrede det hellige Land, og der var en stor Strækning af Aar imellem ham og hiine? Grunder Skuespillets Anlæg sig paa en opdigtet Handling, saa indslikkes i denne virkelige historiske Begivenheder med de forskielligste Personer og Tiider, og det uden mindste Skin af Sandsynlighed, og med saa haandgriibelige Vildfarelser, at det i ingen Maade er undskyldeligt. Det værste er endda, at Tosser siige, dette er netop Skiønhederne, og de, som dable det, ere alt for kræsne. Vende vi os til de geistlige Skuespil, hvor mange opdigtede Mirakler finde vi da ikke i dem? hvor mange apocryphiske og misforstaaede Ting, naar den eene Helgen tillægges den andens Mirakler? Ja de fordriste sig endog uden Agt eller Ærbødighed at indføre Mirakler i verdslige Comedier, blot fordi de troe, at hist og her et Underværk eller et Syn, som de kalde det, tager sig godt ud, og den uviidende Hob henrykkes derover og løber i Hobetal til sliige Skuespil. Alt dette skeer paa Sandhedens Bekostning, til Historiens Vanskabning, og til Spot og Skiendsel for Spaniens Genier; thi de Fremmede, som med største Nøiagtighed følge Skuespillenes Love, ansee os for Tosser og Barbarer, ved at see Uriimeligheder og Daarligheder i vore Verker. Det er ikke tilstrækkeligt til vor Undskyldning at siige, at det fornemste Øiemeed i velindrettede Stater, ved at tillade offentlige Skuespil, er alleene at forskaffe det Almindelige en anstændig Tiidsfordriiv, hvorved de onde Vædsker kunde adspreedes, der avles af Ørkesløshed, og da

dette opnaaes, hvad enten Skuespillene ere gode eller slette, saa vil man hverken foreskriive Forfattere eller Acteurer Love til at indrette Skuespillene efter, som de burde være, siiden Øiemeedet opnaaes ved dem, hvorledes de end ere. Hertil svarer jeg, at dette Maal opnaaes med uliige større Nytte ved gode Skuespil, fordi de, som see et konstigt og velindrettet Skuespil, finde Vittighed i sømmelig Skiemt, Underviisning ved Sandheden, Klogskab ved fornuftige Meeninger Vaersomhed ved de foreviiste Rænker, Viisdom ved Exemplerne, Afskye for Laster, og Kierlighed til Dyden; thi alt dette virker gode Skuespil i Tilhørernes Siæle, hvor plumpe og udyrkede disse end ere. Blant alle Umueligheder bliver det den største, at undslaae sig for at røres, glædes, moeres, henrykkes og opbygges langt stærkere ved et Skuespil af de nævnte Egenskaber, end ved et, hvor de ikke findes; og i den største Deel af dem, som nu omstunder forestilles, mangle de. Dog ligger Skylden hertil ikke hos Forfatterne alleene; thi nogle af dem indsee Feilene meget vel, og viide til Punct og Prikke hvad de burde giøre; men siiden Skuespil ere blevne Kiøbmands-Vare, saa siige de, og have Ret deri, at da Skuepladsen ikke tog imod dem, saa snart de vare af en anden Art, saa maae Poeten lempe sig efter dens Begiering, som skal betale ham hans Arbeide. At dette forholder sig saa, sees af de mange, ja næsten utallige Skuespil, som et af dette Riiges lykfaligste Genier har forfattet med saa meget muntert Luune, med flydende og ædle Vers, moralske og alvorlige Sentenzer, kort sagt, saa fulde af Veltalenhed og en ophøiet Stiil, at heele Verden gienlyder af hans Roes; medens han dog, for at rette sig efter Skuepladsens Smag, kun har hævet gandske faa Stykker til den Fuldkommenheds Høide, de udkræve. Andre, uden at overveie hvad de giøre, forfatte saadanne Skuespil, at Acteurerne, saasnart Stykket er spillet, maae tage Flugten over Hals og Hoved, af Frygt for at blive afstraffede, som ofte er skeet, fordi de have opført noget til Fornærmelse mod Regieringen, eller til Vanære for andre Familier. Alle disse Anstøds-Steene, saavel som mange andre, jeg ikke har nævnet, kunde letteligen ryddes af Veien derved, at der ved Hoffet blev udnævnt en fornuftig, beqvem og upartisk Mand til at undersøge alle de Skuespil, der skulde opføres, ikke alleene i Hovedstaden, men i heele

Riiget, og uden hvis Paakiendelse under Haand og Segl ingen Øvrighed maatte tillade noget Skuespil at opføres. I Følge heraf maatte Acteurerne drage Omsorg for at sende Stykkerne til Hoffet, hvorimod de da ogsaa med Tryghed kunde forestille dem; og Forfatterne vilde anvende meere Fliid og Eftertanke paa deres Verker, naar de vidste, at de skulde underkastes en nøie Undersøgelse af en Mand, der for sin egen Æres Skyld var nødt til at dømme rigtig, siiden han ikke kunde skyde Skylden paa andre. Saaledes vilde vi faae gode Skuespil, det Almindelige nyttig Tiidsfordriiv, Forfatterne Ære, Acteurerne Sikkerhed og Fordeel, og Øvrighederne blive frietagne for at straffe dem. Blev det nu enten den samme eller andre paalagt at undersøge de nye Ridder-Bøger paa samme Maade, saa vilde uden Tvivl nogle af dem naae den Fuldkommenhed, Eders Velbyrdighed talede om, og beriige vort Sprog med en Skat af Veltalenhedens Sødhed og Behagelighed. De gamle vilde formørkes ved de nyeres Glands, og disse blive en Tiidsfordriiv ikke alleene for de Ørkesløse, men endog for dem, som havde meest at forrette, siiden det ikke er muelige, at Buen til alle Tiider kan være spændt, eller de svage menneskelige Kræfter holdes vedliige uden en anstændig Forlystelse og Hviile."

Saaviidt var Præsten og Dom-Herren kommen i deres Samtale, da Barbeeren indhentede dem, og sagde til Præsten: „Herr Licentiat! her er Stedet, som jeg sagde var beqvemt til Middags-Hviilen for os, og hvor der er skiønt og overflødigt Græs til Øxene." „Det samme synes mig," svarede Præsten, og meddeelede Dom-Herren deres Forehavende. Han besluttede at blive hos dem, hvorved han paa een Gang kunde glæde sig ved Synet af en yndig Dal, der laae liige for dem, fornøie sig ved Samtale med Præsten, som han havde fattet meget Venskab for, og desuden faae Don Quixotes Bedrivter nøiere at viide. Han befalede altsaa een af sine Tienere at gaae hen til Kroen, som ikke laae langt derfra, for at hente alt, hvad der var at faae til at spiise for dem allesammen, siiden han var sindet at holde Middags-Hviilen paa dette Sted. Tieneren svarede, at Forraads-Eslet, som allereede maatte være kommen til Kroen, var saa tilstrækkelig forsynet, at de ikke behøvede at tage andet end Høe og Havre i Kroen. „Naar saa er," sagde Dom-Her-

ren, „saa forsyn heele Rytteriet, og lad Forraads-Eselet komme tilbage.“

Sancho, som imedens dette forefaldt, saae, at han kunde tale med sin Herre, uden at Præsten og Barbeeren, der vare ham mistænkelige, ved deres Nærværelse paalagde ham Tvang, nærmede sig hen til Buuret, hvori hans Herre førtes, og sagde: „Herre! for at lette min Samvittighed, vil jeg siige Eder, hvorledes det forholder sig med Eders Fortryllelse. De toe, her gaae med bedækkede Ansigter, ere Præsten og Barbeeren fra vor Bye, og bilder jeg mig ind, at de har smeedet Anslaget til at føre Eder saaledes af lutter Misundelse over, at Eders Velbyrdighed overgaaer dem i navnkundige Bedrivter. Sætte vi nu det, saa er det en soeleklar Sandhed, at I ikke føres fortryllet, men narret som en Giek og Tosse. Til et Beviis herpaa vil jeg spørge Eder om een Ting, og dersom I besvarer mig det, som jeg troer at I maae, saa skal I kunde griibe Bedrageriet med Næver og tydeligen see, at I ikke er fortryllet, men alleene føres bag Lyset.“ „Spørg kun om alt hvad Du vil, Søn Sancho!“ svarede Don Quixote, „og jeg skal tilfredsstille Dig og besvare alt hvad Du finder for godt. Hvad det angaaer, at de toe, som ere i Følge med os, skulde være Præsten og Barbeeren, vore Landsmænd og Bekiendtere, da kan det gierne være, at de synes Dig at være disse Personer, men at det virkelig og sandfærdigt skulde være dem, kan Du paa ingen Maade faae mig til at troe. Du kan være forsikkret om, at det kun er noget, der forekommer Dig saa, og at de, som have fortryllet mig, have paataget sig deres Udseende; thi det er Troldmændene en ringe Sag at iføre sig hvad Skikkelse der staaer dem an, og have de iført sig vore Venners, er det skeet, fordi Du skulde tænke det, Du tænker, og forvilde Dig i en Forestillings-Labyrinth, som Du ikke kunde hitte ud af igien, om Du ogsaa fik fat paa Thesei Leede-Traad. Det kan i liige Maade have været deres Hensigt at giøre min Tænkekraft vaklende, at jeg ikke skulde udfinde, fra hvis Haand denne mig tilføiede Skade kom; thi naar Du paa den eene Side siiger mig, at det er Præsten og Barbeeren fra vor Bye, der ledsage mig, og jeg paa den anden Side seer mig indespærret og veed med Gud og mig selv, at ingen menneskelige Kræfter, men kun over-

naturlige Virkninger vare tilstrækkelige til at indespærre mig, hvad vil Du da at jeg skal sige og tænke, undtagen dette, at Maaden, hvorpaa jeg er fortryllet, overgaaer alt hvad jeg har læst i de Bøger, der handle om fortryllede vandrende Riddere? Altsaa kan Du kun være gandske roelig og ubekymret over at det skulde være dem, Du siger; thi det er liige saa lidet dem, som jeg er en Tyrk. I Henseende til det, Du vil spørge mig om, saa tal kun! jeg vil svare Dig, om Du ogsaa spurgte mig fra nu af indtil i Morgen." „Hielpe mig nu Gud og vor Frue!" raabte Sancho himmelhøit, „er det muligt, at Eders Velbyrdighed kan være saa tykhovedet og have saa liden Hierne i Skallen, at I ikke kan see, det er den reene Sandhed, hvad jeg siiger, og at Ondskab har meere Deel i Eders Fængsel og Uheld end Tryllerie? Men hvorom alting er, saa skal jeg tydelig overbeviise Eder om, at I ikke er fortryllet. Svar mig derfor, saa gierne som I seer, at Gud frier Eder af denne Elendighed, og bringer Eder i den naadige Sennora Dulcineas Arme, naar I mindst venter det...." „Hold op med at besværge mig," sagde Don Quixote, „og spørg mig om alt hvad Du vil; jeg har jo alt sagt Dig, at jeg vil besvare det med største Nøiagtighed." „Det begierer jeg ogsaa," sagde Sancho; „saa siig mig da, uden at lægge til eller tage fra, den reene Sandhed, saaledes som man kan vente at den siiges og er sagt af alle dem, der har slaaet sig til den samme Haandteering, som Eders Velbyrdighed, og kaldes vandrende Riddere...." „Jeg lover, at jeg ikke vil lyve i mindste Maade," svarede Don Quixote; „begynd kun at spørge; thi jeg kiedes i Sandhed ved saa mange Omsvøb, Bønner og Betingelser, Sancho!" „Nu vel i Herrens Navn, jeg forlader mig paa min Herres Godhed og Sanddruehed; og for altsaa at komme til Rigtighed med vore Sager, spørger jeg Eder med al Respect: om der i den Tiid, Eders Velbyrdighed har været indespærret eller efter Eders Tykke fortryllet i dette Buur, ikke er kommet Eder en Drivt eller Lyst paa, til at besørge det store eller det lille Ærinde, som man siiger?" „Jeg forstaaer ikke hvad Du vil siige med Dine Ærinder, Sancho! Tal tydeligere, dersom Du vil, at jeg skal svare Dig oprigtig." „Er det muligt, at Eders Velbyrdighed ikke veed, hvad det vil siige, at besørge det

store og det lille Ærinde? Det veed jo ethvert Barn i en Pogeskole. Jeg meener, om der ikke er kommet en Lyst over Eder til at forrette noget, som ingen anden kan forrette for Eder." „Ha, nu forstaaer jeg Dig, Sancho! jo meget ofte, og endnu i dette Øieblik har jeg den; hielp mig derfor ud af denne Forlegenhed, hvis det ikke skal gaae galt."

Nie og fyrgetyvende Capitel.

Der handler om den fornuftige Samtale, Sancho Panza førte med sin Herre Don Quixote.

„Ha!" sagde Sancho, „der fik jeg Eder; det var just det, som jeg saa Pokkers gierne vilde viide. Kom mig nu, Herre! og negt det, at man almindelig pleier at siige, naar man seer nogen, der er vranten og ilde til Mode: Jeg veed ikke, hvad der skader ham; han hverken spiiser, drikker, sover eller svarer paa det, man spørger ham om; han er liigesom han var forgiort. Hvoraf man maae slutte, at de, som ikke spiise, drikke, sove eller forrette de Fornødenheder, jeg talede om, ere fortryllede; men ikke de, som føle den Trang, Eders Velbyrdighed føler, som drikke, naar man giver dem noget, spiise, naar de har noget, og svare paa hvad man spørger dem om." „Det er vel sandt, hvad Du siiger, Sancho!" svarede Don Quixote; „men jeg har allereede sagt Dig, at der er utallige Fortryllelses-Maader, og det kan være, at i Tiidens Længde baade den eene og den anden er bleven forandret, og at det for nærværende Tiid er Brug, at de Fortryllede giøre alt det, jeg giør, endskiønt de forhen ikke giorde det. Altsaa kan der ikke heller drages Følger og Slutninger af Tiidernes Brug. Jeg veed og holder det for afgiort, at jeg føres fortryllet, og dette er mig nok til min Samvittigheds Roelighed, som vilde blive meget forstyrret, dersom jeg troede, at jeg ikke var fortryllet, men lod mig føre frygtsom og feig paa denne Karre, og forsømte

den Hielp, jeg kunde give saa mange Forfulgte og Nødliidende, der Tiid efter anden trængte høiligen til min Biestand og Undsætning." „Hvorom end alting er," sagde Sancho, „saa mener jeg, at til des meere overflødig Bekræftelse giorde Eders Velbyrdighed vel i at forsøge paa at slippe ud af dette Fængsel, hvad. jeg forbinder mig til at være Eder behielpelig i af alle Liivsens Kræfter; stræb paa nye at komme paa Ryggen af Eders fromme Rozinante, der i liige Maade synes at være forhexet, saa sørgmodig og bedrøvet gaaer den. Naar saa dette er giort, vil vi for anden Gang friste Skiebnen i at søge Eventyr, og dersom det ikke bekommer os vel, er det Tiids nok at vende om til Buuret, og giver jeg Eders Velbyrdighed min vaabendragerlige Troe og Løvte paa at lade mig indespærre tilliige med Jer, saafremt Eders Velbyrdighed skulde være saa ulykkelig, og jeg saa taabelig, at det ikke skulde forholde sig, som jeg har sagt." „Jeg er villig til at giøre hvad Du siiger, gode Sancho!" vedblev Don Quixote, „og saasnart Du seer Leilighed til at lægge Haanden paa mit Frieheds-Verk, skal jeg følge Dig i alle Ting; men Du vil faae at see, Sancho! at Du bedrager Dig i Henseende til mit Uheld."

Disse Samtaler forefaldt imellem den vandrende Ridder og den slet bevandrede Vaabendrager, indtil de naaede Stedet, hvor Præsten, Dom-Herren og Barbeeren allereede holdt stille og ventede paa dem. Stuude-Driiveren spændte strax Stuudene fra Karren, og lod dem frit Raaderum i den grønne fredsomme Dal, hvis friske Græs indbød, om just ikke Personer i saadan Grad fortryllede som Don Quixote, saa dog sliige kloge og snilde, som Vaabendrageren. Denne bad nu Præsten, at han vilde tillade hans Herre at komme ud af Buuret for et Øieblik; thi ellers kunde han ikke holde sig saa net og pæn i Fængslet, som Velanstændigheden fordrede det af sliig en Ridder, som hans Herre. Præsten begreeb, hvad han vilde siige, og svarede, at dersom han ikke befrygtede, at hans Herre, naar han saae sig i Frieheds, vilde benytte sig af den til at tage Veien derhen, hvor intet Menneske meere fik Øie paa ham, saa vilde han meget gierne giøre, hvad han bad ham om. „Jeg staaer inde for hans Flugt," sagde Sancho. „Og jeg med," tog Dom-Herren Ordet, „især naar han giver mig sit ridder-

lige Løvte, ikke at unddrage sig derfra, hvor vi ere, uden med vort Minde." „Det giver jeg," sagde Don Quixote (som havde hørt det altsammen), „og det saa meget hellere, da de, der ere fortryllede som jeg, mangle Frihed til at handle efter eget Behag med deres Person, eftersom den, der har fortryllet dem, kunde mage det saa, at de ikke kunde røre sig af Stedet i tree hundrede Aar, ja om han endog tog Flugten, kunde Vinden føre ham tilbage. Da dette nu forholder sig saa, kan man jo gierne lade mig komme ud, allerhelst da det er til Fordeel for Eder alle; thi jeg forsikkrer, at dersom jeg ikke slipper ud, kan jeg ikke holde mig fra at falde Eders Næser besværlig, med mindre I gaaer noget bort herfra." Herpaa maatte han give Dom-Herren sin Haand, endskiønt den var bunden, og lod man ham nu paa Troe og Love slippe ud af Buuret, hvorover han var inderlig glad, og yttrede paa adskillige Maader sin Fornøielse over at see sig i Frihed. Det første, han foretog sig, var at række og strække heele Kroppen; derpaa gik han strax hen, hvor Rozinante stod, og gav den et Dask med den flade Haand over Krydset, siigende: „Jeg haaber endnu til Gud og hans velsignede Moder, o Du alle Hestes Krone og Speil! at vi snart skulle samles, som vi begge attraae: Du under Din Herre, og jeg paa Dig, udøvende det Kald, hvortil Gud har sat mig i Verden." Da Don Quixote havde sagt dette, gik han et Stykke bort med Sancho, hvorfra han kom meget lettet tilbage og med den beste Villie til at sætte det i Verk, hans Vaabendrager havde raadet ham. Dom-Herren besaae ham med Forundring over det besynderlige i hans store Galskab, at han i alt, hvad han talede og svarede, viiste et meget godt Begreeb, undtagen naar det berørte Ridderskabet, da han, som jeg allereede ofte har sagt, gik reent bag af Dandsen. Da de altsaa havde sat sig i Græsset, i Forventning af Dom-Herrens Forraads-Esel, tiltalede han, rørt af en inderlig Medynk, Don Quixote med disse Ord:

„Er det muligt, ædle Herre! at Ridder-Bøgernes skadelige og unyttige Læsning har kundet have sliig en Magt over Eders Velbyrdighed, at den har forrykket Eder Hiernen i saadan Grad, at I kan troe, I er fortryllet, med mange andre Ting af samme Slags, der ere liige saa langt fra at

være virkelige, som Løgnen er fra Sandheden? Hvorledes er det muligt, at nogen, der har menneskeligt Begreeb, kan lade sig bilde ind, at den uendelige Hob af Amadiser har virkelig været til i Verden, saavel som den store Sværm af andre berømte Riddere, tilliige med alle de Keisere af Trapezunt, Felix Marter af Hyrcanien, Parade-Heste, vandrende Damer, Slanger, Kiemper, uhørte Eventyrer, Fortryllelser, Feldtslage, Tvekampe, forelskede Princesser, Grever som Vaabendragere, artige Dverge, Kierligheds-Breve, Udfordringer, tappre Qvinder, med eet Ord, saa mange uriimelige Ting, som Ridder-Bøgerne vrimle af? Jeg for min Part maae sige, at naar jeg læser dem, saa give de mig en Slags Fornøielse, saa længe jeg ikke tanker paa, at det er Sniksnak tilhobe; men saasnart jeg begynder at eftertænke det, saa kunde jeg med god Lyst slænge dem ud af Vinduet, ja endog i Ilden, dersom jeg havde nogen ved Haanden, og denne Straf havde de vel fortient, da de ere løgnagtige, bedragelige, og afviigende fra de Spoer, Naturen har betegnet; ja de ere liigesom Stiftere af nye Secter og Leevemaader, der give den uviidende Almue Anledning til at ansee alle Uriimeligheder, de indeholde, for uimodsiigelige Sandheder. Deres Skadelighed gaaer endog saa viidt, at de understaae sig at forvirre fornuftige og velopdragne Mænds Hierner, som man kan see af det, de har udøvet imod Eders Velbyrdighed, der ved dem er bragt til den Yderlighed at føres indespærret i et Buur og slæbes om paa en Stunde-Karre, som man fører Løver eller Tigre fra Bye til Bye, for at lade dem see for Penge. Kom, Herr Don Quixote! hav Medliidenhed med Eder selv, overdrag Fornuften Tømmen, benyt Eder af det store Begreeb, Gud har betroet Jer; bruug Eders lykkelige Pund til en bedre Læsning, der kan fremme Eders Samvittigheds Vel og forøge Eders Roes. Driiver en naturlig Tilbøielighed Eder til at læse mægtige og ridderlige Bedrivter, saa læs Dommernes Bog; der vil I finde stormægtige Ting og liige saa sandfærdige som kiekke Gierninger. Den verdslige Historie viiser Eder Viriatus i Portugal, Cæsar i Rom, Hannibal i Carthago, Alexander i Grækenland, Greve Fernando Gonzales i Castilien, Cid i Valencia, Gonzalo Fernandez i Andalusien, Diego Garcia de Paredez i Estremadura, Garci Perez de Vargas i Xeres,

Garcilaso i Toledo, og Don Manuel de Leon i Sevilla; hvis herlige og mandige Bedrivters Læsning kunde moere, underviise, fornøie og henrykke de største Siele. Dette er en Læsning, min Herr Don Quixote! som er Eders Velbyrdigheds store Begreeb værdig; ved den bliver I underviist i Historien, forelsket i Dyden, oplært i Fromhed og Godhed, forbedret i Sæderne, tapper uden Forvovenhed, dristig uden Feighed, og alt dette til Guds Ære, Eders eget Gavn og Manchas Berømmelse, hvorfra jeg har hørt siige at Eders Velbyrdighed nedstammer."

Don Quixote hørte paa Dom-Herrens Tale med den allerstørste Opmerksomhed, og da han saae, at han allereede var kommen til Ende med den, svarede han, efter at han en rum Tiid havde betragtet ham, saaledes: „Det forekommer mig, min Herre! at I ved Eders Tale vil give mig at forstaae, at der aldrig har været vandrende Riddere til i Verden; at alle Ridder-Bøger ere uefterrettelige, løgnagtige, skadelige og unyttige for det Almindelige; at jeg har giort ilde i at læse dem, værre i at troe dem, og tusinde Gange værre i at efterligne dem, ved at have paataget mig at udøve den møisommelige Haandteering af en vandrende Ridder, som vi lære i dem; og at Verden hverken har havt franske eller græske Amadiser, eller nogen af alle de andre Riddere, som disse Bøger ere fulde af." „Eders Velbyrdighed udtrykker min Meening liige efter Bogstaven," tog Dom-Herren Ordet; hvortil Don Quixote svarede: „Eders Velbyrdighed føiede fremdeles til, at disse Bøger havde været en stor Fordærvelse for mig, siiden de havde forrykket min Hierne, indesluttet mig i et Buur, og at jeg for mit eget Bestes Skyld skulde forandre deres Læsning til meere sandfærdige Bøgers, som kunde fornøie og underviise." „Alt det har jeg sagt," svarede Dom-Herren. „Altsaa", sagde Don Quixote, „bliver efter min Meening Eders Velbyrdighed den, paa hvem Hiernen er forrykket og fortryllet, fordi I har kundet udstøde saa mange Bespottelser imod en Ting, som af heele Verden er saa vel imodtaget og holdt for saa sandfærdig, at den, der negter det, som Eders Velbyrdighed negter, fortiener den samme Straf, der efter Eders Ord skulde overgaae de Bøger, som I læser og kiedes ved; thi at ville søge at bilde nogen ind, at hverken Amadis eller

nogen af alle de eventyrlige Riddere, som Historierne vrimle af, have været til i Verden, er det samme, som at vilde overtyde nogen om, at Soelen ikke lyser, Iis ikke kiøler, og Jorden ikke bærer os. Hvilket sundt Begreeb kunde vilde indbilde en anden, at Tildragelserne med Princesse Floripe, om Guy af Burgund, om Fierabras og Broen i Mantible, som skeete i Caroli Magni Tiid, ikke vare sande, da jeg med Eed vil bekræfte, at de ere liige saa visse og sande, som det nu er lys Dag. Men er alt dette Opdigt, saa kan det heller ikke være sandt, at der har været en Hector, en Achilles, en trojansk Kriig, tolv Pairs i Frankrig, eller en Kong Artus af Engeland til, som indtil denne Dag har været forvandlet til en Ravn, og venter hvert Øieblik at tiltræde Riiget igien. Hvo tør fordriste sig til at siige, at Historierne om Guarino Mezanino og den hellige Grals Erobring ere falske, at man ikke kan fæste Troe til Kierligheds-Forstaaelsen imellem Don Tristan og Dronning Isot, og imellem Dronning Ginevra og Lanzarote, da der findes Personer, som næsten erindre sig at have seet Donna Quintannona, der var den beste Viinprøverske i heele Storbritanien. Jeg husker det endnu som fra i Gaar, at min Faders Farmoder, naar hun saae en Matrone med et ærværdigt Væsen, sagde til mig: Denne, Søn! ligner Donna Quintannona; og deraf slutter jeg, at hun har kiendt hende, eller i det mindste seet et af hendes Portraiter. Hvo tør vel negte, at Historien om Peder med Sølv-Nøglen og den skiønne Magdelone er sand, siiden der endnu den Dag, i Dag er, i det Kongelige Rustkammer foreviises den Tap, med hvilken den tappre Peder styrede Træe-Hesten, der førte ham igiennem Luften; Tappen er noget tykkere end en Vogn-Stang, den ligger ved Siiden af Babiecas Sadel. Og i Roncesvalles giemmes Rolands Liur, af Størrelse som en Bielke. Heraf kan man see, at de tolv Pairs, Peder med Sølv-Nøglen, Cid og mange andre Mænd af det Slags, som man kalder vandrende Riddere, virkelig have været til. Vil man ikke ogsaa sige, at det er usandt, at den kiekke Portugiser Juan de Merla var en vandrende Ridder, at han var i Burgund og sloges i Byen Raz med den navnkundige Herre af Charni, kaldet Mose Pierre, og siiden efter i Byen Basel med Mose Enrico af Remestan, og blev Seierviinder i begge Kampene

til sin største Ære og Berømmelse? De Eventyrer og Tvekampe, som udførtes i Burgund af de tappre Spaniere Pedro Barba og Gutierre Quixada (fra hvilken jeg i liige mandlig Linie nedstammer), der overvandt Greven af Sanct Polos Sønner, ere unegtelige. Lad nogen modsiige, at Don Fernando de Guevara ikke søgte Eventyr i Tydskland, hvor han streed med Ridder Jørgen, en Herre af det Østerrigske Huus. Lad dem siige, at Suero de Quinnones Turneringer vare Giekkerier, saavel som Mose Luys de Falses Kamp imod Don Gonzalo de Guzman, en Castiliansk Ridder, tilliige med saa mange andre Bedrivter, udførte af christelige Riddere i dette og fremmede Riiger, Bedrivter, som ere saa sande og bekræftede, at jeg paastaaer nu som før, at den, der negter dem, ikke er ved sine fulde fem Sandser, men snakker over sig."

Dom-Herren sad høiligen forundret over det Miskmask, Don Quixote giorde af Sandt og Usandt, og over den Kundskab, han havde om alle de Ting, der angik hans vandrende Ridderskab; han svarede ham altsaa: „Jeg kan ikke negte, Herr Don Quixote! at jo endeel af de Ting, Eders Velbyrdighed har anført, ere sande, især det, som angaaer de Spanske vandrende Riddere. Jeg maae ogsaa tilstaae, at de tolv Pairs af Frankrig have været til; men derfor troer jeg ikke, at de have bedreevet alle de Ting, som Erkebisp Turpin skriiver om dem; thi det Sandfærdige heri er, at de vare valgte til Riddere af de Franske Konger, som gave dem det Navn af Pairs, fordi de alle skulde være liige i Tapperhed, Værdighed og Mod, eller i det mindste mindes om, at hvis de ikke vare det, da burde de være det; og var det liige saadant et Samfund, som Ordenen af Sanct Johannes eller Alcantara, og kaldtes de tolv Pairs, fordi det var tolv liige, der udvalgtes til denne krigeriske Orden. At Cid og Bernhardo af Carpio have været til, kan ikke negtes; men der skal en stærk Troe til at holde alle de Bedrivter, der fortælles om dem, for sande. Hvad Tappen anbelanger, som Eders Velbyrdighed siiger var Grev Peders og findes ved Siiden af Babiecas Sadel i det Kongelige Rustkammer, saa maae jeg tilstaae min Skrøbelighed, at jeg enten er saa taabelig, eller saa kortsynet, at uagtet jeg har seet Sadlen, har jeg dog ikke seet Tappen, i hvor stor den

efter Eders Velbyrdigheds Siigende end er." „At den er der, er upaatvivleligt," sagde Don Quixote, „og til ydermeere Beviis herpaa kan jeg siige Eder, at den giemmes i et Læder-Futteral, paa det den ikke skal ruste." „Alt det kan gierne være," svarede Dom-Herren; „men ved den Orden, jeg beklæder, saa erindrer jeg ikke at have seet den. Men sæt endog, jeg tilstaaer, at den er der, saa er jeg derfor ikke forbunden til at troe alle de Historier, der fortælles om de mange Amadiser og den heele øvrige Sværm af Riddere; og det er ubegriibeligt, at en saa agtbar Mand, der er begavet med saa mange Talenter og et saa lykkeligt Begreeb, som Eders Velbyrdighed, vil lade sig merke med at han holder sliige græsselige Uriimeligheder, som Ridder-Bøgerne ere sammensatte af, for reene Sandheder."

Halvtredsindstyvende Capitel.

Om den fornuftige Ordstriid, som forefaldt imellem Don Quixote og Dom-Herren, saavel som om andre Ting.

„Det var artigt," sagde Don Quixote, „om de Bøger, der trykkes med Kongelig Bevilgning og med Censorernes Paategning, der læses med alminbeligt Biefald, der holdes i Hæder af Store og Smaae, Riige og Fattige, Lærde og Ukyndige, Riddere og meenige Mand, med eet Ord, af alle Slags Personer, af hvad Stand og Vilkaar de end ere — om de Bøger skulde indeholde Usandheder. Efter al Anseelse føre de det største Sandhedens Stempel, siiden de opregne os Fader, Moder, Fødebye, Paarørende, Alder, Sted og Bedrivter til Punct og Prikke, Dag for Dag, som hver enkelt Ridder har udført. Tie derfor stille, Eders Velbyrdighed! bryd ikke ud med sliige formastelige Bespottelser, og troe mig, at I handler som en viis Mand ved at følge mine Raad. Læs blot Bøgerne, og I vil faae at see, hvad Fornøielse deres Læsning vil foraarsage Eder. Tilstaae

mig dog, at intet fortræffeligere kunde findes, end her midt for vore Øine at see en Beeg-Søe, der brændte i spillende Luer, igiennem hvilke der svømmede utallige Slanger, Scorpioner og Crocodiller, med mange andre Arter af giftige og gruesomme Dyr, og der saa midt af Søen opsteeg en bedrøvelig Røst, siigende: „Ridder, hvem Du endog er, der betragter denne skrækssomme Søe! hvis Du attraaer det Gode, som skiules af dette sorte Vand, saa viis Din kiekke Barms Mod ved at kaste Dig midt i dens sorte og brændende Vædske; thi om Du ikke giør det, er Du ikke værdig til at see de store Vidundere, som der indesluttes og indbefattes i de syv Trold-Nymphers syv Slotte, der hviile under denne Sværte.“ Ridderen hører neppe Enden af denne rædsomme Stemmes Tale, førend han, uden viidere Overlæg eller Betragtning af de Farer, han vover sig i, ja uden engang at skille sig ved Vægten af sin stærke Rustning, (anbefalende sig Gud og sin Dame) styrter sig midt i den brændende Søe, og naar han hverken veed ud eller ind, mindre hvad Enden skal blive, staaer han med eet blant saa herlige Blomster-klædte Marker, at de Elyseiske Enge ikke bære Vand imod dem. Nu forekommer ham Himlen meere klar, og Soelen at lyse med nye Glands. Her fremstilles for hans Øine den fornøieligste Skov, bestaaende af store Træer, ziirede med saa forskielligt grønt og stærkt Løv, at Synet henrykkes ved Farven, og Hørelsen ved den søde og ukonstlede Sang af nogle smaae, med de meest blændende Farver smykkede Fugle, der qviddrende smutte ud og ind iblant de sammenflettede Greene. Der opdages en Bæk, hvis klare Vand synes at være et flydende Christal, der i smaae Sølv-Bølger og spillende Perler slynger sig igiennem Guld-Sand. Hisset sees et konstigt Springvand af broget Jaspis og poleret Marmor, anbragt i en Grotte, i hvilken de fiineste Muslingskaller og Sneglehuuse, blandede med alle Slags glimrende Steenarter ere anbragte i en vis ordentlig Uorden, og udgiøre et saa herligt Arbeide, at det synes, som Konsten ved at efterabe Naturen var bleven Mester over den. Uformodentlig bliver han en stærk Fæstning eller prægtig Borg vaer, hvis Muure ere af smeedet Guld, Tindingerne af Diamanter, Portene af Amethyster; kort sagt, et saa ypperligt Konst-Stykke, at uagtet alle de Diamanter, Carfuncler,

Rubiner, Perler, Guld og Smaragder, som der ere forødte paa det, er dog dets Bygningsmaade af en langt høiere Værd. Inden han faaer sine Øine mættede, seer han, at der af en af Slottets Porte kommer et stort Antal Frøkener (hvis herlige og deilige Klædebragt jeg ikke nu kan giøre en Beskriivelse over, siiden det aldrig fik Ende at igientage det her efter Historiernes Maade); den, som synes at være den ypperste, tager strax den behiertede Ridder, der styrtede sig i den brændende Søe, ved Haanden, og fører ham uden at siige et Ord ind i den prægtige Borg eller Fæstning, klæder ham saa nøgen af, som hans Moder bragte ham til Verden, bader ham i lunkent Vand, hvorpaa han strax overøses af dem alle med vellugtende Vande, iføres en umaadelig fiin Skiorte, der lugter som Ambra, og en anden Frøken træder til og hænger en Kaabe over hans Skuldre, der i det allermindste er saa meget værd som en heel Bye, og vel endda meere. Hvilket Syn at forestille sig ham, med heele Skaren efter sig, at gaae hen i en anden Sal, hvor Bordet er dækket med sliig en Orden og Pragt, at man staaer forundret og henrykt; at see hans Hænder overøses med destillerede Sager, der ere trukne af de fineste Blomster; at see ham sættes paa en Elphenbeens Stoel; at see alle disse Frøkener varte ham op med den forunderligste Taushed; at see ham bevertet med saa utallige og vel tillavede Retter, at at han ikke veed, til hvilken Begierligheden skal leede hans Haand; at høre Musiquen, der vedvarer, medens han spiiser, uden at han veed, hvem der synger eller spiller! Dernæst, naar Maaltiidet er forbie, Bordet er taget bort, og Ridderen strækker sig paa en Stoel, og maaskee stanger sine Tænder (som Skik og Bruug er), da at see til en usædvanlig Tiid en anden Frøken komme ind af Dørren, der er uliige deiligere end nogen af de forrige, sætte sig ned ved Ridderens Siide, og begynde at fortælle ham, hvad Slottets Navn er, hvorledes hun holdes fortryllet paa det, med mange andre Ting, der forundrer Ridderen, og henrykker enhver Læser, som læser hans Historie? Jeg vil ikke udlade mig viidtløftigere herom, siiden der af dette nokſom kan sluttes, at hvad for en Begiivenhed, af hvad for en vandrende Ridders Historie der læses, saa maatte den opvække Fornøielse og Henrykkelse hos den, der læser den. Troe mig, Eders Vel-

byrdighed! og læs, som jeg alt har sagt Eder, disse Bøger, saa vil I faae at see, at de forjage den Tungsindighed, de forefinde, og forbedre Tilstanden, om det hændte sig, at de fandt den slet. Jeg for min Part maae siige, at siiden jeg er bleven vandrende Ridder, er jeg kiek, høslig, gavmild, ædelmodig, forekommende, dristig, kierlig, taalmodig, standhaftig i Møie, Fængsel og Fortryllelse, og endskiønt jeg for gandske kort Tiid siiden har siddet indespærret i et Buur som en Nar, tænker jeg dog ved min Arms Tapperhed (om ellers Himlen vil staae mig bie, og Lykken ikke være mig imod) om faa Dage at see mig som Konge over eet eller andet Riige, hvor jeg kan viise den Erkiendtlighed og Gavmildhed, min Barm er Giemmestedet for; thi paa min Ære, mine Herrer! den Fattige er uskikket til at betee Gavmildhedens Dyd imod nogen, endskiønt han besad stor Forraad af den. Erkiendtlighed uden Evner er en død Ting, liigesom Troen er død uden Gierninger. Af den Aarsag saae jeg gierne, at Lykken snart vilde viise mig en Leilighed, ved hvilken jeg kunde giøre mig til Keiser, for at viise mit Hierte ved at giøre vel imod mine Venner, fornemmelig imod denne stakkels Sancho Panza, min Vaabendrager, der er det beste Menneske af Verden, og hvem jeg er sindet at give et Grevskab, som han alt for længe siiden har faaet Løvte paa; men al min Frygt er, at han maatte mangle Evner til at regiere sine Stater."

Neppe havde Sancho hørt sin Herres sidste Ord, førend han sagde: „Stræb, Eders Velbyrdighed, Herr Don Quixote! kun at give mig dette, af Eder saa længe lovede, som af mig forventede Grevskab, saa indestaaer jeg Eder for, at det ikke skal mangle mig paa Evner til at regiere det, og om endelig saa var, saa har jeg hørt siige, at der findes Folk i Verden, som forpagte deres Herres Stater for en vis aarlig Afgivt, og bære tilliige Omhuen for at regiere dem, og Herren, strækkende sig i en Lænestoel, giør sig til Gode med Afgivten, uden at bryde sig om andre Ting. Saaledes vil jeg giøre med, hverken bekymre mig om smaat eller stort, men strax frasiige mig alle Ting og spække mig med mine Indkomster, som en Fyrste, og lade Resten gaae, som det kan." „Dette, gode Sancho!" sagde Dom-Herren, „kan kun forstaaes om Indtægterne, dem kan en Landsherre for-

pagte bort; men Retfærdighedens Udøvelse paaligger ham selv, og dertil udkræves Indsigt, stor Skiønsomhed, og fornemmeligen en god Villie til at haandthæve og udøve den; thi hvor den savnes i Begyndelsen, der fares vild i Midten og Enden. Gud lægger Amen til den Eenfoldiges gode Hensigt, og lader de Viises onde Raad beskiemmes." „Denne Philosophie forstaaer jeg ikke," sagde Sancho; „jeg veed kun, at jeg aldrig saa snart skal have faaet Grevskabet, førend jeg skal viide at regiere det; thi jeg har en Siel saavel som andre, og saa haandfast et Legeme som de fleeste, og lidt til; jeg skulde i mine Stater være liige saa god Konge, som en anden i sine; var jeg det kun først, saa giorde jeg hvad jeg vilde, og naar jeg giorde hvad jeg vilde, saa gik alt efter mit Hoved, og naar alt gik efter mit Hoved, saa leevede jeg fornøiet, og naar jeg leevede fornøiet, saa havde jeg ikke meere at ønske, og naar jeg ikke havde meere at ønske, saa var jeg lyksalig. Lad kun Grevskabet komme; jeg siiger: Gud være med Dig, til vi sees igien, som den ene Blinde sagde til den anden." „Din Philopsohie", sagde Dom-Herren, „er ikke saa gal, Sancho! men hvad Grevskabet angaaer, der kunde endnu være en Hoben at siige om." Don Quixote tog derpaa Ordet saaledes: „Jeg veed ikke hvad der kunde være meere at siige derom. Jeg følger deri det Exempel, den store Amadis af Frankrig har givet mig, der giorde sin Vaabendrager til Greve over en Øe paa fast Land; og kan altsaa jeg, uden at giøre mig mindste Samvittighed derover, giøre Sancho Panza til Greve, da han er een af de ypperligste Vaabendragere, en vandrende Ridder nogensinde har havt."

Dom-Herren var gandske forbauset over al den sammenhængende Daarekiiste-Snak (hvis der ellers kan være Sammenhæng i sliigt), Don Quixote havde forebragt, over den Færdighed, hvormed han havde afmalet Eventyret med Beeg-Søens Ridder, og over det dybe Indtryk, disse Bøgers løgnagtige Fortællinger havde giort paa ham; men fornemmelig forundrede han sig over Sanchos Taabelighed, der med sliig en Begierlighed attraaede det Grevskab, hans Herre havde lovet ham.

Imidlertiid vare Dom-Herrens Folk, der havde hentet Forraads-Eselet fra Kroen, komne tilbage; de breedte Dung

med et tyrkisk Teppe, og paa Markens bløde Græs og under Træernes kiølige Skygge satte man sig ned, og holdt Maaltiid, paa det Stuude-Driiveren kunde faae Tiid til at lade sine Dyr græsse. Som de nu vare best i Færd med at spiise, hørte de en Larm og Lyden af en Klokke fra nogle tætte Buske, som laae nær derved, og strax efter kom der en smuk Geed, hvis Skind var overalt tegnet med sorte, hviide og bruune Pletter, springende ud af Krattet. Efter den fulgte en Geedevogter, der kaldte og lokkede for den, at faae den til sig igien. Den flygtende Geed løb frygtsom og forskrækket midt ind iblant det spiisende Selskab, liigesom den vilde søge Beskyttelse hos det, og blev der staaende stille. Geedevogteren løb hen til den, og i det han greeb den om Hornene, tiltalede han den, som om den havde havt Evne til at fatte hvad han sagde, saaledes: „Ha! forløbne Spragle! forløbne Spragle! er Du nu igien kommen paa gale Veie? Har en Ulv kyset Dig, mit Barn? eller hvordan er det gaaet til, min Smukke? Det kommer nok egentlig deraf, at I hører til Qvinde-Slægten, og derfor har Bisse-Læder, liigesom Eders heele Kiøn. Kom tilbage, min Piige! kom tilbage! Finder I ikke saa megen Fornøielse, saa finder I dog meere Sikkerhed i Meieriet og hos Eders Selskabs-Søstre, end ved at fare saaledes om; og hvad skal man vente af de andre, dersom I, der skulde vogte og veileede dem, løber saa forvildet omkring uden Fører og Leeder?" Geede-Vogterens Tale fornøiede alle dem, som hørte den, men især Dom-Herren, der sagde til ham: „I maae endelig tøve lidt hos os, min Ven! og ikke iile saa meget med at føre denne smukke Geed tilbage til Flokken; thi siiden den hører til Qvinde-Slægten, som I siiger, saa vil den ogsaa giøre hvad den lyster, i hvor meget I end umager Eder for at forhindre det. Tag derfor dette Stykke Steeg, og drik engang dertil, saa gaaer imidlertiid Eders Vreede over, og Geeden hviiler sig lidet." Med disse Ord rakte han ham paa en Kniiv et Stykke af en kold Kanin. Geedevogteren tog imod det, takkede, drak, satte sig ret til Roe, og sagde: „Jeg saae ugierne, at Eders Velbyrdigheder skulde holde mig for taabelig paa Grund af den Maade, jeg talede til Geeden paa, thi der ligger virkelig en skiult Meening i mine Ord til den. Vel er jeg en Landsbye-

Mand, men dog ikke i den Grad, at jeg skulde være uviidende om, hvorledes man omgaaes Mennesker og Dyr." „Det vil jeg gierne troe," sagde Præsten; „Erfarenheden har allereede lært mig, at der blant Biergene boe lærde Folk, og at Hyrde-Boeliger stundom giemme Philosopher." „I det mindste, Herre!" svarede Geedevogteren, „ere de en Tilflugt for Mænd, som Skade har giort klog; og for at giøre Eder denne Sandhed haandgriibelig, tilbyder jeg mig uanmodet, dersom I, mine Herrer! uden Fortrydelse ville skienke mig Eders Opmerksomhed for en føie Tiid, at fortælle Eder en Historie, der skal bekræfte det som Herren (peegende paa Præsten) og jeg have forebragt." Hertil svarede Don Quixote: „Da jeg seer, at denne Hændelse har et Slags Liighed med ridderlige Eventyr, er jeg for min Part meget villig til at høre Eder, min Ven! og jeg troer, at alle disse Herrer som forstandige Mænd ere Venner af sælsomme Fortællinger, der røre, fornøie og henrykke Sandserne, som jeg ikke tvivler om at jo Eders Fortælling vil giøre. Begynd derfor, min Ven! vi høre allereede til allesammen." „Jeg takker for mig," sagde Sancho, „jeg vil nok sætte mig hist henne ved Kilden med denne Postei, og spiise mig mæt for tree Dage; thi jeg har hørt min Herre Don Quixote siige, at vandrende Ridderes Vaabendragere maae spiise, naar de kan faae noget, indtil de ikke formaae meere, fordi det meget let kan hænde sig, at de komme i saa tyk en Skov, at de ikke kan hitte ud af den i heele otte Dage, og er da et Menneske ikke vel mættet, eller Tværsækken ikke vel forsynet med noget til at tære paa, saa kan man faae Tiid og Rum til at tørres ind som en Mumie." „Du tager det visse for det uvisse, Sancho!" sagde Don Quixote. „Gaae da, hvorhen Du vil, og spiis saa meget, som Du kan. Jeg har faaet saa meget, jeg behøver; nu mangler kun Sielen Vedervqvægelse, som jeg vil give den ved at høre paa denne gode Mands Fortælling." „Det samme er Tilfældet med os andre," sagde Dom-Herren, og derpaa bad han Geedevogteren, strax at giøre Begyndelsen til at opfylde sit Løvte. Geedevogteren gav sin Geed, som han holdt ved Hornene, et Dask med den flade Haand paa Ryggen, siigende: „Læg Dig ved min Siide, Spragle! Det haster ikke med at gaae tilbage til Hiorden." Det lod, som om Geeden forstod ham;

thi efter at den havde lugtet til sin Herre, lagde den sig gandske roelig ned ved hans Siide, og saae ham i Ansigtet, ret som den ventede paa hvad han vilde fremføre; og Geedevogteren begyndte sin Historie saaledes:

En og halvtredsindstyvende Capitel.

Det, som Geedevogteren fortalte dem, der ledsagede Don Quixote.

„Tree Miile fra denne Dal ligger der en Landsbye, som, uagtet den er lille, er een af de riigeste her i heele Egnen. I samme Bye var en meget agtet Bonde, og endskiønt den, der er riig, er gemeenligen agtet, saa havde denne dog meere sin Dyd end sin Riigdom at takke for den Anseelse, han stod i. Men det, hvori han (efter Folks Siigende) var meest lykkelig, var at eie en Daatter af saa umaadelig en Deilighed, saa overordentlig en Forstand, Tækkelighed og Dyd, at alle de, som kiendte og fik Øie paa hende, henryktedes ved at betragte de ypperlige Gaver, Himlen og Naturen havde beriiget hende med. Rygtet om hendes Skiønhed begyndte at udbreede sig til alle de omliggende Byer; dog, hvad siiger jeg? ikke alleene til de omliggende, men endog til langtbortliggende Stæder, ja til Kongens og alle Folks Øren trængte det sig, saa at man kom fra alle Kanter for at see hende, som noget rart eller vidunderligt. Hendes Fader holdt nøie Øie med hende, og hun vogtede sig selv med; thi der er ingen Vogtere, Laase og Skodder, der bedre forvare en Møe, end hendes egen Vaersomhed. Faderens Riigdom og Daatterens Deilighed bevægede mange, saavel Ringe som Fornemme, at begiere hende til Ægte af Faderen; men han, som den, der havde Raadighed over dette kostbare Klenodie, var uroelig og tvivlraadig, hvilken han skulde vælge iblant de mange, der overhang ham. Jeg var med i dette store Antal, og een af dem, som kunde giøre sig meest Haab om

et lykkeligt Udfald. Jeg var vel liidt af Faderen; han kiendte mig nøie; vi vare fra een Bye; der fløD reent Blod i mine Aarer; jeg sad varmt inden Dørre, og Naturen havde liige saa lidet viist sig ugunstig mod mig, som Lykken. Imidlertiid var der een endnu fra samme Bye og i samme Vilkaar, der anholdt om hende, hvilket forøgede Faderens Tvivlraadighed, da ham syntes, at hans Daatter blev liige vel faren med hvilken af os toe han gav hende til. For nu at komme ud af den Vanskelighed, sagde han til os, at da vi vare hinanden saa liige i alt, saa havde han givet sin kiere Leandra (saaledes heed den Piige, der voldte min Elendighed) Valget imellem os toe, siiden han vilde givte hende efter hendes, og ikke hans Behag. (En Ting, der burde efterfølges af alle Fædre. Dog siiger jeg ikke dermed, at Børnene skulde have Valget blant Onde og Gode; men naar de Gode vare udsøgte, skulde de blant dem vælge efter Behag.) Jeg veed ikke, hvilken af os Leandra tykkedes om, jeg veed kun, at Faderen holdt os begge op under Forevending af hans Daatters store Ungdom og andre sliige Undskyldninger, der hverken forbandt ham til noget, eller stødte os for Hovedet. For nu at giøre Eder bekiendte med Personernes Navne i dette Sørgespil, paa hvilket Udfaldet endnu er uvist, men dog tegner til at blive ulykkeligt, saa maae jeg fortælle, at min Medbeiler kalder sig Anselmo, og jeg Eugenio. Paa samme Tiid kom en fattig Bondes Søn, ved Navn Vincente de la Rosa hiem igien, der havde tient i Italien og paa andre Steder som Soldat. Han var føb og opdragen i vor Bye indtil sit tolvte Aar, da en Capitain, som marcherede igiennem vor Bye med sit Compagnie, tog ham med sig, og han havde faaet tolv Aar til paa Bagen, førend han kom tilbage i Soldater-Dragt, saa spraglet som en Paafugl, besat og behængt med mange Krystal-Sager og fiine Staal-Kiæder. I Dag lod han sig see i een Klædning, i Morgen i en anden; men alle disse Omskiftninger, Smykker og Herligheder var lutter Flitterstads og værdieløse Ting. Bønderne, der af Naturen ere noget stiklevorne, og ved Ørkesløshed let blive ondskabsfulde, lagde Merke til og holdt Regning over hans Klæder og Pynt, og fandt det sig da, at hans heele Pragt bestod i tree Klædninger af forskiellige Farver, med Knæebaand, Fiere og Strømper til.

Men han vidste at forandre dem paa saa mange forskiellige Maader, at den, som ikke lagde Merke dertil, vilde have svoret paa, at han havde meere end tie Klædninger og tyve Fiederbuske. I, mine Herrer! maae ikke troe, at jeg misbruuger Eders Taalmodighed ved at fortælle saa meget om hans Klædedragt; thi den har stor Indflydelse paa Historien. Han satte sig gierne ved Gadestævnet paa en Bænk under et stort Alme-Træe, hvor han samlede heele Byens Folk omkring sig, der tabte baade Næse og Mund af Forundring over de Bedrivter, han fortalte. Der var intet Sted paa Jorden, som han jo havde seet; intet Feltslag, som han jo havde bievaanet. Han havde dræbt mange fleere Maurer, end der findes i Marocco og Tunis, og været (efter sit Siigende) i fleere Tvekampe end baade Gante, Luna, Diego Garcia de Paredes, og en heel Deel andre, som han navngav, og han var kommen seierriig af dem alle, uden at det engang havde kostet ham en Blods-Draabe. En anden Gang viiste han dog Arrene af sine Saar, hvilke, endskiønt de ikke vare synlige, dog skulde give at forstaae, at Kuglerne ved adskillige Leiligheder havde ramt ham. Kort sagt, hans Hovmod gik saa viidt, at han sagde I til sine Jevnlige og dem, der havde kiendt ham fra Barns Been. Han sagde ofte, at hans Arm var hans Fader, hans Bedrivter hans Slægtregister, og at han som Soldat ikke veeg for Kongen. Til disse Skryderier kom endnu det, at han kunde klimpre lidt paa en Guitarre, og reev han i den paa en Maade, som satte adskillige af hans Tilhørere i Henrykkelse. Dog dette var ikke endnu alle hans Gaver, han vilde endog være Poet, og giorde til den Ende over det mindste Børneverk, der forefaldt i Byen, en Viise, halvanden Miil lang. Denne Soldat, jeg her har beskreevet, denne samme Vincente de la Rosa, denne Hugaf, denne Piigernes Jens, denne Musicus og Poet saae Leandra adskillige Gange igiennem sit Vindue, der vendte ud til Gadestævnet, og stak han hende stærkt i Øinene. Flitter-Guldet paa hans Klæder blændede hende; hans Viiser, der løb om i Sneese Afskrivter, fortryllede hende; Bedrivterne, han fortalte om sig selv, kom hende for Øre og indtoge hende; med eet Ord, den Onde har øiensynlig havt sit Spil med heri, thi hun forliebede sig i ham, førend det engang faldt ham ind at umage sig for hendes

Gunst. Som nu ingen Kierligheds-Forstaaelse kommer lettere i Stand end den, hvor Attraaen først tændes hos den Skiønne, saa bleve Leandra og Vincente snart eenige; og førend nogle af hendes mange Beilere giorde sig Tanke om hendes Tilbøielighed, havde hun allereede saa gandske hengivet sig til den, at hun forlod sin kierlige, ømme Fader (thi Moder havde hun ikke meere), og tog Flugten af Byen med sin Soldat, der havde større Triumph af denne Seier end af alle de mange, han tilegnede sig. Heele Byen blev høiligen forundret over denne Tildragelse, ja alle, som hørte tale derom. Jeg var gandske fra mig selv, Anselmo forundret, Faderen bedrøvet, hendes Paarørende opbragte; Rettens Biestand blev begieret, og Bye-Svendene viiste al muelig Fliid. Alle Veie bleve besatte, alle Buske og Skove giennemsøgte, og efter tree Dages Forløb fandt man den bedaarede Leandra i en Klippe-Huule, udplyndret liige til Særken, og berøvet alle de mange Penge og kostbare Smykker, hun havde taget med sig hiemme fra. De bragte hende tilbage til den ynkværdige Fader; han spurgte hende om Sammenhængen, og hun bekiendte uden mindste Omsvøb, at Vincente de la Rosa havde bedraget hende, og under Ægteskabs-Løvte overtalt hende til at forlade sin Faders Huus. Han havde lovet at føre hende til den riigeste og prægtigste Bye i heele Verden, som var Neapolis, og hun, godtroende og uerfaren, havde sat Liid til ham; men samme Nat, som hun havde bestiaalet sin Fader og forbrudt sig saa skammeligen, havde han ført hende til en steil Klippe, hvor han havde spærret hende inde i Huulen, hun blev funden i. Hun sagde tilliige, at Vincente ikke havde tilføiet hendes Ære Skaar, men ladet sig nøie med at udplyndre hende, og derpaa forladt hende; et Forhold, som satte alle i Forundring. Ingen kunde holde sliig Afholdenhed hos en ung Knøs for muelig; men hun bekræftede det saa høit og dyrt, at det tildeels trøstede den ulykkelige Fader, der ikke meere bekymrede sig om de mistede Klenodier, siiden hans Daatter havde beholdt eet, som der intet Haab er om at faae tilbage, naar det engang er tabt. Den samme Dag, Leandra kom igien for Lyset, unddrog hendes Fader hende alles Oine paa nye, og indesluttede hende i et Kloster i den nærmeste Bye, i det Haab, at Tiiden skulde svække den slette

Meening, man havde faaet om hans Daatter. Leandras store Ungdom kunde vel tiene til en Undskyldning for hendes Feiltriin, i det mindste hos dem, for hvem hendes onde eller gode Opførsel var liigegyldig; men de, som kiendte hendes store Forstand, udleedte ikke hendes Forseelse af Uviidenhed, men af Qvindernes naturlige Tilbøielighed til Daarligheder og Udskeielser. Saasnart Leandra var indespærret, blev Anselmos Oine berøvede deres Lys, i det mindste kunde intet fornøie dem; mine vare indhyllede i et tykt Mørke, der ikke oplystes ved noget Glimt af Dag. Savnet forøgede vor Bedrøvelse, udtømmede vor Taalmodighed; vi ønskede Soldatens Pynt i Afgrunden, og bandede hendes Faders Mangel paa Forsigtighed. Med et Ord: Anselmo og jeg bleve eenige om at forlade Landsbyen og slaae vor Boepæl op i Nærheden af denne Dal, hvorhen han tog en stor Deel Faar med sig, som hørte ham til, og jeg førte liige saa stort et Antal Geeder, som vare mine. Her sliide vi Tiiden blant Træerne, og give vor Bedrøvelse frit Løb; snart istemme vi en Sang til Leandras Berømmelse, snart til hendes Dadel; snart sukke og jamre vi os, snart bryde vi ud mod Himlen med dé bitterste Klagemaal. En stor Deel af Leandras Beilere have fulgt vort Exempel og taget Boelig blant disse vilde Klipper, hvor de føre samme Liiv, som vi, og er Antallet saa stort, at det synes, som denne Egn var bleven forvandlet til det gamle Arcadien, saa opfyldt er den af Hyrder og Hiorde. I hver en Kant og Krog høres den deilige Leandras Navn, her ønskes Ondt over hende, der kaldes hun ubetænksom, ustadig og letfærdig; denne fordømmer hende, hiin undskylder og tilgiver hende, og atter andre dadle og hudflette hende. Een roeser hendes Skiønhed, en anden raaber paa hendes Lettroenhed; kort sagt, alle beskiemme og alle tilbeede hende; ja Daarligheden gaaer endog saa viidt hos nogle, at de beklage sig over hendes Haardhed uden nogensinde at have talt med hende, og de, som hun aldrig har seet, føle Jalousiens rasende Smerter, endskiønt hendes Forseelse blev bekiendt, førend hun anede deres Tilbøielighed. Der er ingen Klippekant, ingen Bækkebred, ingen Skygge af Træerne, uden Hyrderne der fortælle Luften og Vindene deres Kummer. Echo igientager ideligen Leandras Navn paa alle de Steder, hvor Echo kan findes. Biergene raabe

Leandra, Leandra mumle Bækkene; og Leandra holder alle Hierter fangne og fortryllede, vi haabe uden Haab, og frygte uden at viide hvad vi frygte for. Iblant disse Ulykfalige er den ellers forstandige Anselmo den, som viiser mindst Forstand; thi af alle de mange Aarsager, han har til Klagemaal over Leandra, klager han alleene over hendes Fraværelse, og udfører ved Lyden af sin Violin, som han spiller fortræffelig, sin Klage i Vers, der lægge hans store Talent for Dagen. Jeg gaaer en anden lettere Vei, som efter mit Tykke er den sikkerste: jeg skielder og smelder paa Fruentimmernes Letsindighed, Ubestandighed, Forstillelse, falske Løvter og brudte Troeskab; samt paa den Uskiønsomhed, de gierne viise ved deres Valg. Dette, mine Herrer! er Anleedningen til de Ord, jeg sagde til min Geed, da jeg fik den fat her, og endskiønt den er den beste i min heele Hiord, liider jeg dog ikke meget paa den, fordi den hører til det bedragelige Kiøn. Dette er Historien, jeg lovede at meddele Eder; dersom jeg har været for viidtløftig i at fortælle den, skal jeg være des hurtigere til Eders Tieneste; mit Meierie ligger tæt herved, og der har jeg frisk Melk, skiønne Oste og forskiellige Frugter, liige saa behagelige for Øiet, som for Ganen."

Tre og halvtredsindstyvende Capitel.

Om den Striid, Don Quixote havde med Geedevogteren, og det rare Eventyr med Poenitenterne, som han med Sveed og Møie bragte til en lykkelig Ende.

Geedevogterens Fortælling fandt et almindeligt Biefald hos alle, der havde hørt den; i Særdeleshed fornøiede den Dom-Herren, der med Forundring bemærkede, at den Maade, paa hvilken han fortalte den, langt meere nærmede sig en fiin Hofmands end en grov Bondes; hvorfor han og tilstod, at Præsten havde havt største Føie til at siige, at der ogsaa

boede dannede Folk blant Biergene. De tilbøde sig alle at være Eugenio til Tieneste; men ingen var saa gavmild i sine Tilbud, som Don Quixote, der sagde til ham: „Tilforladelig, min Ven Geedevogter! dersom jeg saae nogen Mulighed i at foretage mig noget nyt Eventyr, saa begav jeg mig strax paa Veien for at fremme Eders Vel, bestormede Klosteret (hvori der uden Tvivl er mange imod deres Villie), tog Leandra ud til Trods for Abbedissen og alle dem, der vilde sætte sig derimod, og gav hende i Eders Hænder, at I kunde handle med hende efter Behag, dog overeensstemmende med Ridderskabets Love, som paabyde, at ingen Møe maae tilføies mindste Krænkelse. Men jeg haaber til Gud vor Herre, at en ond Troldmands Kraft skal ikke være saa mægtig, at jo en anden, velsindet Troldmand skal kunde formaae meere end han, og naar den Tiid kommer, lover jeg Eder min Hielp og Bistand, som jeg forpligtes til ved min Haandteering, der bestaaer i at undsætte Fortrængte og Undertrykte." Geedevogteren saae paa ham, og forundret over Don Quixotes sælsomme Skikkelse og jammerlige Udrustning, spurgte han Barbeeren, der sad ham nærmest: „Herre! hvem er dette Menneske, der har sliig en Skikkelse, og taler paa denne Maade?" „Hvem skulde det vel være", sagde Barbeeren, „uden den navnkundige Don Quixote af la Mancha, alle Forurettelsers Afværger, Ubilligheders Hevner, Jomfruernes Beskytter, Kiempernes Rædsel, og Feldtslagenes Seiervinder." „Dette synes mig", sagde Geedevogteren, „at ligne det, man læser i Bøgerne om de vandrende Riddere, der giorde alt det, Eders Velbyrdighed siiger om denne gode Mand. Jeg maae altsaa enten troe, at I skiemter, eller at Mandens Hierne ikke er vel forvaret." „I er den største Skielm og Kieltring," raabte Don Quixote; „det er Jeres Hierne, som ikke er vel forvaret. Min Hierne er i bedre Stand, end den Tæskes var, der bragte Dig til Verden." Med disse Ord greeb han et Brød fat, der laae ved Siiden af ham, og slog Geedevogteren det midt i Ansigtet med saadan Heftighed, at Blodet styrtede ham ud af Næsen. Men Geedevogteren, som ikke forstod Skiemt, og mærkede, hvor alvorlig man mishandlede ham, tog nu ikke mindste Hensyn til det Tyrkiske Teppe, Dække-Tøiet, eller alle dem, som spiiste ved det, men gik løs paa Don Quixote, greeb

ham om Halsen med begge Hænderne, og havde upaatvivlelig qvalt ham, dersom Sancho Panza ikke var kommen til i samme Øieblik, havde greebet ham fat bag i Skuldrene og kastet ham tilliige med sig paa Bordet, hvorved Fadene sønderedes, Glassene gik i tu, og alt, hvad der var paa det, splittedes ad, saa hvert Stykke tog sin Vei. Don Quixote, der saae sig i Frihed, løb til, og kastede sig over Geedevogteren, som med et blodigt Ansigt og bearbeidet af Sanchos Hænder og Fødder ragede rundt om efter en Bord-Kniiv, for med denne at tage en blodig Hevn, hvilket dog Dom-Herren og Præsten afværgede. Men Barbeeren saae sit Sned, og hialp uformerkt Geedevogteren, der fik Don Quixote under sig, og lod regne saa jammerlige Prygl ned over ham, at den arme Ridders Ansigt blev liige saa blodigt som hans. Dom-Herren og Præsten vare færdige at revne af Latter; Bye-Svendene sprang af Glæde, og den eene med den anden raabte: „Puds ham!" som man giør ved Hundene, naar de biides. Sancho var den eeneste, der var færdig at gaae ud af sit gode Skind, fordi han ikke kunde riive sig løs fra Dom-Herrens Tiener, der holdt ham, og komme sin Herre til Hielp. Midt i den Glæde, alle Tilstedeværende nød, de to Striidende undtagen, hørte man Lyden af en Trompet, der klang saa sørgelig, at den bragte dem alle til at vende sig om mod den Siide, denne ynkelige Lyd kom fra. Men den, som meest foruroeligedes ved den, var Don Quixote, der, medens han laae under Geedevogteren, og blev igiennemprygiet af ham, tiltalte ham saaledes: „Gode Dievel (thi andet kan Du umuelig være, siiden Du har havt Styrke nok til at undertvinge mig)! jeg beder Dig, lader os slutte Vaaben-Stilstand, om ikke længere end paa en Tiime; thi den bedrøvelige Trompets Lyd, der trænger sig til vore Øren, synes at kalde mig til et nyt Eventyr." Geedevogteren, som ogsaa var kied af at prygle og prygles, slap ham strax; Don Quixote sprang op paa Beenene, vendte Hovedet derhen, hvor Lyden kom fra, og saae i en ulykkelig Tiime, at der ned af en Klippe kom mange Mennesker i hviide Klæder, efter de Pøniterendes Maade.

Sagen var denne: Skyerne havde det Aar negtet at væde Jorden, hvorfor alle de omliggende Byer anstillede Processioner, Bønner og Bods-Øvelser, raabende til Gud

om at aabne sin Misfundheds Haand over dem og lade det regne. Til den Ende gik Folkene i en Landsbye, som laae tæt herved, i Procession til en andægtig Eremit, der opholdt sig paa en Høi i denne Dal. Don Quixote, som saae de Pøniterendes besynderlige Dragt, besindte sig ikke paa de utallige Gange, han forhen maatte have seet dem, men bildte sig ind, at det var en eventyrlig Begivenhed, i hvilken det faldt ham, som vandrende Ridder, til at blande sig. I denne Forestilling blev han endnu meere bestyrket ved et Billede, som de førte med sig, omhængt med Sørgeflor, og som han strax giorde til en fornemme Dame, der med Vold blev bortført af nogle nedrige og uvorne Røvere. Liigesom dette randt ham i Sinde, sprang han hurtig hen til Rozinante, som gik og græssede, løftede Skioldet og Spydet af Sadelen, krævede sin Kaarde af Sancho, svang sig op, tog Skioldet paa Armen, og sagde med høi Røst til de Tilstedeværende: „Ved nærværende Leilighed, tappre Stald-Brødre! skulle I faae at see, hvor vigtigt det er, at der findes Riddere i Verden, der bekiende sig til den vandrende Ridder-Orden." Som han sagde dette, satte han Hælene i Rozinantes Siider (thi Sporer havde han ikke), og i kort Galop (siiden der ikke læses i den heele sandfærdige Historie, at Rozinante nogensinde gik i fuld Galop) foer han Processionen i Møde. Dom-Herren, Præsten og Barbeeren giorde alt hvad de kunde for at holde ham tilbage, men det var ikke muiligt; Sancho udrettede liige saa lidet ved at raabe og skriige efter ham: „Hvor vil I hen, Herr Don Quixote? Hvilken Dievel har besat Eder, at I vil løbe Storm imod vor Catholske Troe? Jeg vaerer Jer ad, det er min Siel og Salighed en Procession af Pønitenter, og Damen, der bæres, er det velsignede Billede af den ubesmittede Jomfrue. See Jer dog for, Herre! hvad I giør; thi denne Gang kan jeg da med Sandhed siige, at I veed det ikke." Sancho umagede sig forgieves, thi hans Herre skyndte sig saaledes at naae de Indhyllede og befrie den sørgende Dame, at han ikke hørte et eeneste Ord. Da han nu næsten havde naaet Pønitenterne, og Rozinante gav ham at forstaae, at den allereede havde stor Lyst til at hviile sig igien, sagde han med en aandeløs og hæs Stemme: „I, som vel ikke skiule Eders Ansigter for Eders Dyds Skyld, tøver, og hører hvad jeg vil siige

Eder!" De første, der standsede, vare de, som bare Billedet, og en af de fiire Klærker, som sang Litaniet, da han saae Don Quixotes besynderlige Udseende, Rozinantes Afmægtighed og andre latterlige Ting, svarede ham: „Herr Broder! dersom I har noget at sige os, saa siig os det i en Hast; thi disse Brødre gaae her for at spæge Kiødet, og altsaa hverken kunne eller bør vi opholde os for at høre efter andet, end hvad der kan siiges os med toe Ord." „Jeg kan siige det med eet Ord," vedblev Don Quixote, „og her have I det: Sætter strax paa Øieblikket denne deilige Dame i Frieshed, hvis Taare og bedrøvelige Udseende tydeligen viiser, at hun føres bort imod sin Villie, og at I har tilføiet hende en øiensynlig Fornærmelse; men jeg, som kom til Verden for at hemme sliige Forurettelser, tilsteder ikke, at I gaae et Skriidt viidere frem, førend I have fat hende i den ønskelige Friehed, som hun fortiener." Af denne Tale sluttede alle, som hørte den, at Don Quixote maatte være et galt Menneske, og gave sig til at lee ret hiertelig, hvilken Latter gydede Olie i Ilden hos Don Quixote, der, uden at siige et Ord viidere, trak sin Kaarde, og overfaldt dem ved Bære-Stolen. Een af disse overlod Byrden til sine Kammerater, og traadde imod Don Quixote, hævede den Gaffel eller Stok, han havde til at bære Stolen med, og afbødede et mægtigt Hug, Don Quixote giorde, saaledes med den, at Stokken gik i toe Stykker, men med det nederste, som han beholdt i Haanden, gav han Don Quixote saa vældigt et Slag over den høire Skulder (som Skioldet ikke kunde bedække mod Bonde-Breede), at den arme Don Quixote faldt meget ilde tilreedt til Jorden. Sancho Panza, der humpede hen til de Striidende, skreeg, saasnart han saae sin Herre falde, af fuld Hals til hans Fiende, at han ingen fleere Prygl maatte give ham, siiden det var en stakkels fortryllet Ridder, der i sine liivsfødte Dage aldrig havde giort noget Menneske Fortræd. Hvad der bevægede Bonden til at holde op, var dog ikke Sanchos Raab, men den Omstændighed, at han blev vaer, at Don Quixote hverken rørte Haand eller Fod, og i den Tanke, at han havde slaget ham ihiel, opkiltede han sin hviide Skiorte, og løb over Marken som en Hiort. Imidlertiid var Don Quixotes heele Selskab kommet til; men Pønitenterne, som saae dem iile af alle Kræfter,

og Bye-Svendene med deres Bøsser iblant dem, frygtede for ubehagelige Følger, sloge en Kreds om Billedet, trak deres Hætter over Hovederne, toge Svøberne i Hænderne, liigesom Klærkerne deres Fakler, og i denne Forsatning oppebiede de Angrebet, i det faste Forsæt, ei alleene at forsvare sig, men endog om de kunde, at anfalde Modstanderne. Men Skiebnen magede det bedre, end de troede. Sancho foretog sig ikke andet, end at kaste sig over sin Herres Legeme, hvor han udøste de smerteligste og latterligste Klagemaal af Verden, i den Tanke, at han var død. Vor Præst kiendte en anden Præst, der fulgte med Processionen, og dette Bekiendtskab forjagede Angsten hos begge Partierne. Den første Præst giorde den anden med faa Ord Regnskab for hvem Don Quixote var, og han saavel som den heele pøniterende Skare gik hen for at see, om den arme Ridder var død, og hørte de Sancho Panza med Taarene i Øinene siige: „O Ridderskabets Krone, hvis velbrugte Dage afbrydes ved et eeneste Stokke-Slag! O Du, Din Stammes Ziir! en Roes og Berømmelse for heele la Mancha, ja endog for heele Verden, som nu, da den savner Dig, vil blive fuld af Forurettere og Voldsmænd, siiden de ikke mere frygte for at blive revsede for deres onde Gierninger! O Du, der var gavmildere end alle muelige Alexandre, thi for otte Maaneders Tieneste vilde Du give mig den herligste Øe, som Havet omringer! O Du, som var ydmyg mod de Hoffærdige, og stolt imod de Ydmyge, dristig i alle Farligheder, taalmodig i alle Fornærmelser, forelsket uden Aarsag! O Du, de Godes Efterligner, de Ondes Svøbe, al Nederdrægtigheds Fiende! med eet Ord, saa godt som tusinde: Du vandrende Ridder!“ Ved Sanchos Raab og Klager kom Don Quixote til sig selv igien, og det første Ord, han sagde, var: „Den, som maae leeve adskilt fra Dig, sødeste Dulcinea! maae blive alt meere og meere ulykkelig. Ven Sancho! hielp mig at komme op paa den fortryllede Karre, thi jeg orker ikke at holde mig i Rozinantes Sadel, fordi denne Skulder er gandske qvæstet.“ „Det giør jeg hiertens gierne, min Herre!“ sagde Sancho; „lad os vende om til vor Landsbye i disse Herrers Selskab, som vil Eder alt godt, saa kan vi der indrette alle Ting til et nyt Tog, hvorved der kan være meere Gavn og Roes at hente.“ „Vel

talt, Sancho!" sagde Don Quixote, „det er viiseligt, at lade de Stierners onde Indflydelse, der nu herske, gaae over." Dom-Herren, Præsten og Barbeeren raadede ham at blive ved dette Forsæt, og efter at de først havde fornøiet sig inderlig over Sancho Panzas Eenfoldighed, lagde de Don Quixote paa Karren, hvor han forhen havde været. Processionen satte sig i Orden paa nye, og gik viidere frem. Geedevogteren tog Afskeed med dem alle, og Bye-Svendene, som ikke vilde gaae længere med, bleve betalte af Præsten. Dom-Herren bad Præsten at lade ham viide, hvorledes det gik Don Quixote, om han kom sig af sin Galskab, eller om han fremturede i den; hvorpaa han liigeledes tog Afskeed, og fortsatte sin Reise. Kort sagt, hver drog sin Vei, saa der ingen blev tilbage uden Præsten, Barbeeren, Don Quixote, Sancho Panza og den gode Rozinante, der havde betragtet alt, hvad der var gaaet for sig, med samme Taalmodighed som dens Herre. Stude-Driiveren spændte igien sine Stude for Karren, og efter at Don Quixote var lagt paa et Bundt Straae, fulgte han den Vei, Præsten betegnede ham, med sin sædvanlige koldsindige Langsomhed, og efter sex Dages Forløb naaede de Don Quixotes Landsbye. De kom der om Middagen og just paa en Søndag, hvorover alle Folk vare paa Gade-Stævnet, hvor Don Quixotes Karre skulde forbie. Enhver løb til for at see, hvad der var paa den; men da de kiendte deres Byemand, stode de gandske forundrede. En Dreng løb for i Veien at berette Søster-Daatteren og Huusholdersken, at deres Morbroder og Herre kom hiem, mager, vindtør, bleeg og elendig, og at han laae paa en Stude-Karre paa et Bundt Straae. Det var ynkeligt at høre de Skriig, disse gode Qvinder udstødte, de Slag, de gave sig selv i Ansigtet, og de Forbandelser, der væltede ud af dem over de forbandede Ridder-Bøger, hvilket altsammen begyndtes for fra, da de saae Don Quixote komme ind af sin Port.

Ved Rygtet om Don Quixotes Ankomst kom Sancho Panzas Kone tilløbende, fordi hun vel vidste, at hendes Mand havde fulgt ham som Vaabendrager, og det første, hun spurgte om, da hun fik Øie paa Sancho, var, hvorledes Æselet leed. Sancho svarede, at dets Tilstand var bedre end dets Herres. „Lovet være Gud," sagde hun, „der

har giort saa vel imod mig. Men fortæl mig nu, min Ven! hvad Gavn Dit Vaabendragerie har været Dig til? Hvad for en Trøie har Du hiem med til mig? hvilke Skoe til Dine Børn?“ „Jeg bringer intet af alt sliigt, Kone!“ sagde Sancho, „endskiønt jeg bringer Ting, der har meere at siige og ere vel bedre.“ „Det glæder mig inderlig,“ svarede Konen; „men viis mig de Ting, som ere bedre og har meere at siige, min Ven! thi jeg længes inderlig efter at see dem, at dette stakkels Hierte kunde blive lidet glædet igien, som har været saa bedrøvet og beklemt i alle disse mange hundrede Aar, Du har været fra mig.“ „Jeg skal viise Dig dem hiemme, Kone!“ sagde Sancho, „og vær tilfreds dermed; om Gud vil, at vi en anden Gang give os paa Reisen efter nye Eventyr, skal Du snart see mig som Greve eller Gouverneur over en Øe, og det ingen af de Øer, man løber hver Dag med, men een af de allerbeste, som der findes.“ „Himlen give det, min kiere Mand!“ sagde Konen, „thi vi kan nok have det nødigt. Men siig mig imidlertiid, hvad Øer er; thi det forstaaer jeg ikke.“ „Hvem kaster heller Perler for Sviin!“ sagde Sancho; „i sin Tiid skal Du faae at see hvad det er, Kone! og hvor forundret vil Du da ikke blive ved at høre Dig kalde Eders Naade af alle Dine Undersaatter!“ „Men hvad snakker Du om Naade, Øer og Undersaatter, Sancho?“ sagde Juana Panza (thi saaledes kaldtes Sanchos Kone, endskiønt de ikke vare beslægtede, men fordi det er Brugen i la Mancha, at kalde Konerne ved deres Mands Navn). „Giør Dig kun ingen graae Haar for at viide alt det saa strax,“ svarede Sancho; „nok, at hvad jeg siiger er sandt, og hold saa Din Mund. Imidlertiid maae jeg i Forbiegaaende siige Dig, at der ikke er noget lysteligere til i Verden, end at være Vaabendrager hos en vandrende Ridder, der gaaer ud paa Eventyr. Vel er det sandt, at de fleeste, man finder, smage juſt ikke, som man ønsker; thi af hundrede Eventyrer kommer man treekantet og forkeert fra de nie og halvfemsindstyve. Forsøgt Mand er god at giefte, jeg kan tale derom, sliden jeg maatte giøre Himmelspråtning i nogle, og kom forknuust af andre. Men desuagtet er det dog en herlig Sag, at prøve sin Lykke, mens man klavrer om paa Klipper, giennemstrøiser Skove, bestiiger Bierge, drager ind

paa Slotte, leever høit i Kroerne, uden at have nødig at betale en Hviid, om det ogsaa var til Dievlen selv."

Denne Samtale forefaldt imellem Sancho Panza og hans Kone Juana Panza, imedens Don Quixotes Huusholderske og Søster-Daatter bøde ham velkommen, klædte ham af, og lagde ham i hans gamle Seng. Han saae stivt paa dem, Øinene løb forvildede omkring, uden at han kunde besinde sig, hvor han var. Præsten paalagde Søster-Daatteren at pleie sin Morbroder vel, og holde vaagent Øie med at han ikke smuttede bort en Gang endnu, hvorved han tilliige fortalte, hvad de havde maattet giøre for at faae ham hiem. Her udstødte de begge toe nye Skriig mod Himmelen; her igientoge de Forbandelserne mod Ridder-Bøgerne; her anraabte de Himmelen om at styrte Forfatterne til alle de Løgne og Uriimeligheder dybt ned i Afgrunden. Kort sagt, de vare uroelige og frygtsomme for at see deres Herre og Morbroder begynde, hvor han havde sluppet, saa snart han havde faaet sin Helsen igien, hvilket ogsaa rigtigt traf ind.

Men Forfatteren af denne Historie har, uagtet al den Fliid og Møie, hvormed han har søgt Oplysning om Don Quixotes Bedrivter paa hans tredie Tog, dog ikke fundet faae ringeste Efterretning om dem, i det mindste ingen tilforladelige Optegnelser. Kun det mundtlige Sagn har holdt sig i la Mancha, at Don Quixote, da han tredie Gang forlod sit Huus, begav sig til Saragossa, hvor der var anstillet et berømt Ridderspil, og at der tildrog sig Ting, som vare hans Tapperhed og store Forstand værdige. Om hans Død og Begravelse vidste man intet at siige, og Forfatteren havde vist aldrig erfaret noget derom, dersom hans gode Skiebne ikke havde bragt mig i Kiendskab med en gammel Læge, der var Eier af en liden Blye-Casse, som efter hans Siigende var funden under en gammel Eremit-Hytte, der blev udbedret. I samme Blye-Casse fandtes endeel Pergamenter, skreevne med gothiske Bogstaver, i Castilianske Vers, som indeholdt en Hoben om vor Ridders Bedrivter, saavel som om Dulcineas Deilighed, Rozinantes Skabning, Sancho Panzas Troeskab, og Don Quixotes Gravsted, tilliige med forskiellige Lovsange og Epithaphier over hans Liiv og Levnet. De, man kunde læse, har den troeværdige Forfatter af denne nye og aldrig seete Historie anført her. Denne

Forfatter begierer ikke andet af sine Læsere (som en Belønning for det utroelige Arbeide, det har kostet ham at igiennemsøge og randsage alle de Manchiske Archiver, for at bringe den for Lyset), end at han maae beæres med den samme Tiltroe, som de Fornuftige pleie at skienke Ridder-Bøgerne, der ere saa yndede i Verden; hermed vil han ansee sig for vel belønnet og affunden, ja opmuntret til at søge fleere Efterretninger, der, om ikke saa sandfærdige som disse, dog skulle blive liige saa vel sammensatte og liige saa moersomme. De beste blant de paa Pergament skreevne Vers, som fandtes i Blye-Cassen, vare følgende:

Academikerne fra Argamasilla, et Sted i la Mancha, Don Quixotes Liiv og Død betræffende
hoc scripserunt.

Af Bavian, Academiker fra Argamasilla, paa Don Quixotes Grav.

Epitaphium.

Det snilde Hoved som sit Mancha skienkte
En større Skat end Jason Kretas Land,
Hvis fiine, skarpe, grublende Forstand
Til egen Skade alt for dybt kun tænkte;

Den Arm, hvis Kræfters Rye saa viide trængte
Som hist fra Catay til Gaetas Strand,
Ham Rædslens Muse, der ei lyve kan,
Til Minde disse Vers i Malmet sænkte:

O han, som sa'e Sparto til Amadiser,
Der ad en Galaor medynksom smiilte,
Der, bløb i Elskov, grum i Striid, alleene

Kan stoppe Munden selv paa Belianiser,
Han, der paa Rozinantes Ryg omiilte,
Han hviler under disse kolde Steene.

Af Hunsvæn, Academiker fra Argamasilla, in laudem Dulcineæ de Toboso.

Sonnet.

Hun, som I see — med dette breede Bryst,
Den stærke Krop, og mørkebruun om Kinde,
Det er Tobosos hulde Herskerinde,
Den store Don Quixotes Hiertenslyst.

For hende traved han fra Vest til Øst,
Fra sorte Bierges Fod til deres Tinde,
Paa egne Been han løb, besat af hende,
Fra Montiel til Aranjuez uden Trøst.

(Skylden var Rozinantes). Stierner haarde,
Der Manchas Dame og den stærke Ridder
Saa tidligt røved Livets fagre Dage!

Hun i sin Skiønheds Flor blev lagt paa Baare,
Han — om hans Navn i Erts end gravet sidder —
Leed Elskovs, Harms og Illusioners Plage.

Af Særling, Argamasillas forstandigste Academiker, til Rozinantes — Don Quixote af la Manchas Hests — Priis.

Sonnet.

Paa høien Demant-Piedestal, hvor hiin
Blodrøde Martis Seiersminde stander,
Der vaier nu og hiin Manchaners Banner,
Han, som var heel beruust af Modets Viin.

Der hængte han sin Klinge faur og fiin,
Som hug, og stak, og slog, og kløved Pander.
Nye var hans Stordaad, nye Mærker danner
Og Konsten for den nye Paladin.

Hvor høit sin Amadis end Gallien ære tør,
Om Grækenland end regner sine Helte op,
Og over alle Verdens Folk dem sætte vil,

For hver og een Quixote Kronen bære bør
Som Høvding i Bellonas Heltetrop,
Og Mancha Priisen hør' med Rette til.

Og ingensinde man Din Priis forgiette vil,
O Rozinante, større end den store
Bayardo og berømte Brilladore!

Af Spaser, Academiker fra Argamasilla, til Sancho Panza.

Sonnet.

See, det er Sancho Panza! Han var stor
I Daad, som lav i Krop. Man let vil kiende,
Han dummest var af alle Riddersvende,
Men ærligst og, om I vil troe mit Ord.

Han nær var bleven Greve end paa Jord;
Men til hans Skade monne det sig hænde,
At heele Seclets Ondskab mod de Tvende:
Ham og hans Esel, grumt sig sammensvoer.

Forsand jeg siger, aldrig saaes han viige
Bort fra sin Herre; som en stille Væbner
Paa Eslet fulgte han hans stille Traver.

Ak Haab, hvor kan Du Mennesker besviige!
Du lover os saa tidt saa bliide Skiebner,
Men Skygge, Røg og Drøm er Dine Gaver.

Af Dievelsmaske, Academiker fra Argamasilla, paa Don Quixotes Grav.

Epitaphium.

Her en Ridders Been er lagte;
Før paa Rozinantes Ryg
Foer han mange Veie tryg,
Prygl og Stød saa tidt han smagte.

Nær ved ham til Hviile bragte
Sancho Panza man — den Klods,
Dog hver Riddersvend til Trods
Maae man ham for Troeskab agte.

Af Tiktak, Academiker fra Argamasilla, paa Dulcinea af Tobosos Grav.

Epitaphium.

Dulcinea — ja den samme,
Som var før saa feed og stor,
Ligger her som Støv og Jord,
Døden giør alt Kiød til Skamme.

Hun var ret af Damestamme,
Bar den ægte Races Tegn,
Hun var Don Quixotes Flamme
Og en Ære for sin Egn.

Dette var de Vers, der best kunde læses; de andre, paa hvilke Bogstaverne vare meget udslettede, bleve flyede til en Academicus, for at han skulde udtyde dem ved Gisninger. Mig er berettet, at han ved megen Natte-Baagen og umaadelig Møie har bragt Arbeidet til Ende, og er sindet at lade dem komme Lyset, hvortil han alleene venter efter Don Quixotes tredie Tog.

Forse altri canterá con miglior plettro.

Ende paa den første Deel.

Register over Capitlerne.

Første Bog.

Anden Bog.

Tredie Bog.

Fierde Bog.

